ĐORĐE IVKOVIĆ

MEĐUNARODNA KONVENCIJA ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O PRIVREMENOM ZAUSTAVLJANJU POMORSKIH BRODOVA, 1952

PRIRUČNIK

Piran 2005

PREDGOVOR

Međunarodna Konvencija o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova, 1952, promulgirana je još 1967 g. u biv. SFRJ, [1] a u Republici Hrvatskoj 1991.

Iako je donesena prije više od 50 godina, još je na snazi i u upotrebi, unatoč toga da je donesena nova Konvencija 1999.

Pobuda za obradu Konvencije 1952, došla mi je i zbog izjave predsjednika Comité Maritime International g. Griggs-a, glede nove Konvencije 1999 :

"There is not much interest by Governments of this Convention." [2]

Izgleda prema tome da će Konvencija 1952 biti korištena još dulje vremena.

Iako je kod nas pisano dosta o Konvenciji 1952, pa i u najnovije vrijeme, nema obrade, u cjelini. Uz to, činjenica je, da se Konvencija neredovito, može se reći, vrlo rijetko koristi ili skoro nikada, iako bi zapravo, obzirom na odredbu čl. 140 Ustava R. Hrvatke, trebala biti primjenjena u najvećem broju svih sudskih odluka donesenih od 1967 dalje. Zapravo od 1967, pa sve do stupanja na snagu Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi 1977, područje zaustavljanja broda bilo je detaljnije uređeno od nekih područja plovidbenog prava, zahvaljujući Konvenciji 1952., ali primjene nije bilo.

1. [1] Sl.l. SFRJ, Dodatak, br. 12/1967.
2. [2] (CMI News Letter No.1. Jan./Apr. 2003., str. 6. pod c).

Konvencija 1952 imala je, a i još ima kod nas, težak put probijanja u sudsku praksu. Na žalost sva sudska praksa nije sustavno objavljivana, pa možda postoji kakova odluka o zaustavljanju broda, koja se bazira isključivo na Konvenciji 1952, što bi zapravo trebalo biti skoro uvijek ali u objavljenim odlukama, koliko je meni poznato, takovog slučaja nema.

Ovo je pokušaj da se primjena Konvencije 1952 prihvati i da se na taj način sudska praksa ujednači sa praksom ostalih država članica Konvencije 1952., odnosno da se zainteresiranim osobama pokaže da Republika Hrvatska u svim sporovima koji potpadaju pod Konvenciju 1952 istu primjenjuje u cijelosti i na način kao i ostale države ugovornice. Postoje u inostranoj praksi i neke manje razlike u primjeni, ali to je sudbina ne samo ovakovih Konvencija, nego često i kod primjene ***legis fori***. Svakako Konvencija 1952 je u inostranoj praksi u velikoj mjeri ujednačena.

Postoji još jedan razlog zašto je potrebno da se praksa približi inostranoj praksi, a to je globalizacija, kao i kapital, koji je postao u najvećoj mjeri međunarodni. Ta činjenica vidljiva je i u međunarodnoj trgovačkoj razmjeni pa dosljedno tome i u trgovačkoj mornarici. Vidljiva je i u žalosnom iskustvu propalih pomorskih poduzeća. Njihovi su brodovi bili u velikom broju baš pod udarom privremenih mjera zaustavljanja broda. Na neke od tih brodova odnosila se je ili se je trebala odnositi Konvencija 1952.

Đorđe Ivković

UVOD

Ovo je pokušaj sistematizacije primjene Međunarodne Konvencije o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova, 1952 (dalje K.52).

Izgleda da nova konvencija 1999 neće brzo stupiti na snagu i u primjenu pa će Konvencija 1952 biti korištena još dulje vremena i vjerojatno od mnogih država.

Na osnovu odredaba same Konvencije 1952., ista dolazi do primjene UVIJEK kada:

1). se privremena mjera odnosi na brod koji vije zastavu države ugovarateljice,

2). se radi o brodu koji vije zastavu države NE-UGOVARATELJICE temeljem čl. 8. - K.52., primjenjujući:

2.1. kompletan tekst K.52., ili

2.2..lex fori (djelomično) kao i NE-kompletan tekst K.52.

3). bi inače došli do primjene čl. 296. i 298. Ovršnog zakona, u pogledu – *Vjerojatnosti opasnosti (periculum in mora)..*

K.52 ne sadrži sve potrebne materijalne i procesualne odredbe, već prepušta primjenu *"svojih unutrašnjih zakona i propisa"* (čl. 2., čl. 6. st. 2. itd.) državi u kojoj je zatraženo zaustavljanje. U R. Hrvatskoj to znači Pomorski Zakonik (dalje PZ), koji pak, jer isto tako nije kompletan, upućuje na Ovršni zakon (dalje OZ), koji pak upućuje na Zakon o parničnom postupku (dalje ZPP), Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (ZRSZP), itd.

Poteškoća je i u tome da sva tri propisa (K.52, PZ i OZ) sadrže u sebi i materijalne i postupovne odredbe. U stvari situacija je otprilike slijedeća:

Neke odredbe Ovršnog Zakona (OZ) ne dolaze do primjene, jer su određene u K.52. i/ili PZ. Neke odredbe Pomorskog Zakonika(PZ) ne dolaze do primjene jer su određene u K.52 i/ili OZ.Neke odredbe se nalaze u dva propisa, a neke i u sva tri propisa.

Snalaženje niti je lako niti jednostavno.

Metodologiju sistematizacije, za ovaj rad, zamislio sam na način da u :

Uvodnom razmatranju obradim bitne osnove zbog kojih Konvencija 1952 zahtjeva kompletnu obradu kao

propis koji se primjenjuje temeljem čl. 140 Ustava R. Hrvatske,

I. dijelu prikažem tekst K.52, s nekim objašnjenjima i upućivanjem na odredbe iz PZ i/ili OZ.,

II. dijelu, tekst PZ, s pozivanjem na odredbe K.52, i/ili upućivanjem na OZ.

III. dijelu tekst OZ, s pozivanjem na odredbe K.52 i/ili PZ.

IV. dijelu nastojao sam navesti faze/tijek postupka i u pojedinim fazama i pozvati se na odredbe koje dolaze u obzir za tu fazu. Ove odredbe je lakše primijeniti i pronaći u konkretnom postupku zaustavljanja, u sporu, nego u teoretskom prikazu. Ipak pokušao sam, koliko mi je bilo moguće.

Ideja je bila da tko traži upute za primjenu i postupak po K.52, počne od I. dijela, a kome zatreba podataka u postupku za privremenu mjeru o primjeni pojedine odredbe iz PZ i/ili OZ, na brodu koji vije zastavu države ugovarateljice ili države NE-ugovarateljice, pođe od tog dijela prema druga dva dijela, time da završi - konačno stigne na Konvenciju 1952.

Nadalje, da onaj tko želi početi od pojedine faze ili problema u postupku počne od IV. dijela.

Treba naglasiti da nije uvijek moguće izvršiti upućivanje, jer je notorno da je svaki od gore spomenuta tri propisa doživio i doživljava teške kritike. Dokaz je tome da je donesena nova Konvencija o zaustavljanju 1999. Donesen je i novi Pomorski zakonik, 2004. Ovršni Zakon je pretrpio izmjene i nadopune i u 2005 godini i može se slobodno reći da nije pomogao problemima sa brodovima, dapače.

Smatram da bi se u praksi mogla, u skoro svim slučajevima, osim za brodove koji viju hrvatsku zastavu, a i to pod određenim uvjetima čl. 8. Konvencije 1952, za zaustavljanja broda pred sudovima u R. Hrvatskoj primjenjivati Konvencija 1952. u cijelosti, osim eventualno čl.1. Konvencije 1952, povodeći se za opće prihvaćenom praksom, doktrinom i judikaturom velike većine sudova u inozemstvu.

Obzirom da se radi o priručniku ima dosta ponavljanja teksta, jer nije predviđeno da se priručnik sistematski čita već da se koristi po potrebi u određenim prilikama, od slučaja do slučaja, pa je jednostavnije da se potreban tekst nađe u blizini.

UVODNA RAZMATRANJA

Konvencija 1952 je temeljem čl. 140. Ustava Republike Hrvatske, iznad zakona, te je time ušla u pravni sustav Republike Hrvatske [1] i mora se primjenjivati u cijelosti [2] u skladu s njezinim odredbama.

Primjena Konvencije 1952 praktički se ne koristi u postupku i primjeni zaustavljanja [3] brodova a naročito se, skoro nikada, sudske odluke, odnosno obrazloženja odluka, ne pozivaju na odredbe Konvencije 1952.

Međutim Konvencija 1952 zahtijeva i određuje da se primjenjuje na sve brodove koji viju zastavu države ugovarateljice a također i države NE-ugovarateljice, u određenim slučajevima, pa to znači da bi sudovi u R. Hrvatskoj morali primjenjivati odredbe Konvencije 1952 temeljem čl. 140 Ustava. To bi dovelo do toga da se Pomorski zakonik i Ovršni zakon, barem što se tiče materijalnih odredaba koje postoje u Konvenciji 1952, ne bi primjenjivali i njihova bi primjena dolazila isključivo kada ne postoje adekvatne odredbe materijalnog prava odnosno eventualno postupovnog prava u Konvenciji 1952.Donekle je sporno da li se Konvencija 1952 primjenjuje samo na pomorske brodove ili i na brodove unutarnje plovidbe. [4]

Prema čl. 8. Konvencije 1952 razlikuje se pravna situacija broda ovisno o zastavi koju vije.

---

1 Vrhovni sud Republike Hrvatske, Broj: II-Rev-7/1989-2 od 3.12.1991; (VPS H. Pž-1207/88 od 6.6.1988; OPS RI P-1248/87 od 7.1.1988):

> *"U pogledu "ozakonjenja" članak 134. (sada čl. 140.-Đ.I.) Ustava Republike Hrvatske određuje da se međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni čine dio unutarnjeg pravnog poretka Republike, a po pravnoj su snazi iznad zakona."*

R.Hrvatska je vezana i Bečkom konvencijom 1969, čl. 27.: "A party may not invoke the provisions of its internal law as justification for its failure to perform a treaty. This rule is without prejudice to article 46." Nakon ulaska u EU može doći do dodatnih odredbi EU.

2 R. Hrvatska ima pravo primjene svog unutarnjeg prava temeljem čl.28. Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, 1982. pa se može smatrati da se pod "unutrašnjim pravom" temeljem čl. 140 Ustava smatra i Konvencija 1952. Vidi i Bečka Konvencija 1969, čl. 27.

3 engl. izrazi, koje treba razlikovati su: arrest/zaustavljanje --- detention/zadržavanje.

4 O tome vidi dalje u DIO PRVI "Međunarodna konvencija…..1952." -početak.

Može se tako u kratko prikazati čl.8. Konvencije:
St.1. određuje da se na svaki brod koji vije zastavu jedne od država ugovarateljica primjenjuje Konvencija 1952.

St.2. određuje da se svaki brod koji vije zastavu jedne od država NE-ugovarateljica može zaustaviti primjenom čl.1. Konvencije 1952 tj. točno određene tražbine ili i bilo koje tražbine koju predviđa zakon države ugovarateljice gdje se zahtijeva da se brod zaustavi.

St.3. ograničava na neki način primjenu Konvencije 1952 i određuje da država ugovarateljica može u cijelosti ili djelomično uskratiti blagodati Konvencije 1952 :

a).državama NE-ugovarateljicama, i

b).osobama koje u vrijeme zaustavljanja nemaju redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u jednoj od država ugovarateljica.

St.4. određuje da ostaju na snazi odredbe zakona države ugovarateljice :

a).kada se zaustavlja brod na području države čiju zastavu brod vije i

b).kada zaustavljanje traži osoba koja ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u toj državi.

St.5. nadopunjuje odredbe iz st.3. i 4. u pravcu da u slučaju postupka za privremenu mjeru za tražbinu koja je stečena na osnovu subrogacije ili asignacije ili na neki drugi način u korist treće osobe, dakle ne kada prijedlog podnosi originarni vjerovnik, smatrati će se da osoba koja je ovlaštena na tražbinu ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u državi u kojoj ima originarni vjerovnik.

Iako na prvi pogled ovakova sistematizacija čl. 8. izgleda jasna, u primjeni se pojavljuju mnogobrojni problemi.

Jedan od problema je primjena Konvencije 1952 na sve brodove bez obzira koju zastavu brod vije, (osim za brod koji vije zastavu države ugovarateljice u kojoj se brod zaustavlja), dakle primjena na brodove koji viju zastavu države ugovarateljice kao i na brodove koji viju zastavu države NE-ugovarateljice.

Drugi problem je primjena tražbina koju predviđa zakon države ugovarateljice gdje se zahtijeva da se brod zaustavi.

Treći problem je primjena nekih odredaba zakona države gdje se brod zaustavlja (Pomorski Zakonik) a čiju primjenu Konvencija 1952 dozvoljava, a PZ. pak

upućuje dalje, na primjenu nekog daljnjeg zakona (OZ. itd.).

Izgleda da će Konvencija 1952 biti korištena još dulje vremena, pa je uputno da se praksa prilagodi međunarodnim standardima.

Makar Konvencija 1999 nije prihvaćena, doktrina smatra da Konvencija 1999 može korisno poslužiti i bez stupanja na snagu. Tako Marin :

«Ova novija (1999) Konvencija još nije stupila na snagu.....Ipak mišljenja smo da i njezine odredbe valja analizirati i usporediti s odredbema Konvencije 1952. .....Osim toga, valja imati na umu da je Konvencija 1999 nastala (i) zbog toga da se «protumače» određene odredbe Konvencije 1952 koje su se u praksi pokazale kao neprecizne i zbunjujuće.»[5]

Svakako treba držati na umu i činjenicu, obzirom na ulazak R. Hrvatske u Evropsku uniju, da se prema Evropskoj konvenciji o nadležnosti i izvršenju itd. iz 1986 u čl. 57. određuje da ta Konvencija neće utjecati na već postojeće konvencije koje je pojedina članica već prije promulgirala.([6] i ENDNOTE[i]).

Kako je spomenuto u Uvodu, Konvencija 1952 ne sadrži sve potrebne materijalne i procesne odredbe, već prepušta državi u kojoj je zatraženo zaustavljanje primjenu «*svojih unutrašnjih zakona i propisa*» (čl.2., čl. 6.st.2.,čl. 8, itd.). U R. Hrvatskoj to znači Pomorski Zakonik [7](dalje PZ),koji pak, jer isto tako nije kompletan, upućuje na Ovršni zakon (dalje OZ), koji pak upućuje na Zakon o parničnomn postupku, (dalje ZPP), itd., itd. Teškoća je i u tome da sva tri propisa (Konvencija 1952, PZ. i OZ.) sadrže u sebi i materijalne i postupovne odredbe, da te nisu uvijek u skladu jedna s drugom, da su čak katkada proturiječne i da ih treba pažljivo primjenjivati. Treba se u praksi, u svim, slučajevima, za zaustavljanja broda pred sudovima u R. Hrvatskoj primjenjivati Konvencija 1952., u cjelosti osim za brodove koji viju hrvatsku

5 Marin, Privremene mjere zaustavljanja broda, 2003, str. 19. - pod 3.

6 The EC Convention on jurisdiction and the Enforcement of Civil and Commercial Judgments, 1986. Art. 57:"This Convention shall not affect any convention to which the Contracting States are or will be parties and which, in relation to particular matters govern jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments."

7 NN.181/2004.

zastavu,(ali vidi i tu ograničenje - čl. 8.st.4.), kao što se to provodi u državana ugovarateljicama držeći se opće prihvaćene prakse, doktrine i judikature većine sudova u inostranstvu. U ovom radu pojedine odredbe PZ. i OZ. nisu razrađivane iako bi ih trebalo razraditi, kada bi se zaustavljanje provodilo temeljem čl.8.st.2 Konvencije 1952, tj. djelomičnom upotrebom PZ. [8]

8 Marin, o.c. 23.

GLAVA 1.

KONVENCIJA - JEDINSTVENI PROPIS ZA ZAUSTAVLJANJE BRODOVA SVIH ZASTAVA, ISKLJUČUJUĆI DOMAĆU ZASTAVU.

Razmatranje Konvencije 1952, kao jedinstvenog propisa, treba usredotočiti na čl. 8.

ČL.8. -ST. 1.

ODREDBE OVE KONVENCIJE PRIMJENJIVAT ĆE SE U DRŽAVAMA UGOVARATELJICAMA NA SVE BRODOVE KOJI VIJU ZASTAVU JEDNE OD DRŽAVA UGOVARATELJICA.

Odredbe Konvencije 1952 primjenjuju se na sve brodove koji viju zastavu države ugovarateljice i *lex fori* ne dolazi do primjene u pogledu potraživanja za koje brod može biti zaustavljen. To potvrđuje i čl. 2. Konvencije 1952 koji odlučuje da se brod može zaustaviti u državama ugovarateljica samo za potraživanja iz Konvencije 1952 i za nikakove druge tražbine. [9] Iako je Konvencija prihvaćena od mnogo država, ima dosta flote koja plovi pod zastavama država koje nisu članice Konvencije, a to su većinom države za koje se smatra da omogućuju vijati t.zv. *"flag of convenience".*

Konvencija određuje, a strana judikatura, te strana i naša doktrina prihvaćaju da se također na brodove koji viju zastavu države NE - ugovarateljice primjenjuju svi propisi iz Konvencije, kako pozitivni, tako i negativni, uz izvjesna odobrenja primjene *legis fori* (čl. 8.st.2.).

Može se zaključiti da ne postoje razlozi zbog kojih se ne bi Konvencija 1952 primjenjivala u Republici Hrvatskoj, u cijelosti i na sve brodove, bez obzira koju zastavu viju, isključujući domaći brod s ograničenjem iz čl.8.st.4. U praksi sudovi ne primjenjuju Konvenciju uvijek i u cijelosti. ([10] i ENDNOTE [ii])

Dakle prema tekstu stava 1. nema spora da se Konvencija mora primijeniti na sve brodove koji viju zastavu zemlje ugovarateljice.

Čl.8.st.2. zahtjeva izvjesna objašnjenja.

---

9 *Lex fori* se spominje u čl. 5., 6., 8.st.2.

10 VTS RH broj Pž-3831/04-2 od 6. srpnja 2004.(TS Rijeka R1-118/2004 od 17.05.2004).

ČL.8. -ST. 2.

PRVI DIO --- STAVKA 2. -- ČL.8.

BROD KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NEUGOVORNICE MOĆI ĆE BITI ZAUSTAVLJEN NA PODRUČJU DRŽAVE UGOVORNICE RADI JEDNOG OD POTRAŽIVANJA NABROJENIH U ČL. 1. .....(~~ILI DRUGOG POTRAŽIVANJA ZA KOJE NACIONALNI ZAKON TE DRŽAVE UGOVORNICE DOPUŠTA ZAUSTAVLJANJE).~~

Ovdje se razmatra prvi dio odredbe st.2.

U pogledu broda koji vije zastavu države NE-ugovarateljice, već kod donašanja Konvencije 1952 bila je namjera i odlučeno je da se Konvencija 1952 primjenjuje i na brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice.

Na plenarnoj sjednici CMI 1952, Prof. Ripert dao je slijedeće objašnjenje:

«Drugi stav (čl. 8.) razmatra slučaj broda koji vije zastavu države NE-ugovarateljice i koji je stigao u luku jedne države ugovarateljice.

Htjeli smo da konvencija dozvoljava zaustaviti takav brod, iako pripada državi NE ugovarateljice.

Međutim može biti zaustavljena samo u slučajevima potraživanja navedenim u Konvenciji ili pak temeljem pravila lokalnog zakona te države.

Bez sumnje, sa međunarodnog stajališta, može izgledati malo prenategnuto da se primjenjuje međunarodna konvencija i na brodove koji viju zastavu jedne države NE ugovarateljice, ali ako je ne primijenimo, dati ćemo im jednu posebnu prednost u odnosu na brodove koji viju zastavu države ugovarateljice.

To je razlog zbog kojega je odlučeno da će moći biti zaustavljeni temeljem Konvencije i lokalnog zakona.»[11]

---

11 (CMI Bull. n. 105, 310. (slobodan prijevod).

Iz tog citata proizilazi sasvim jasno da su sastavljači Konvencije bili svjesni da žele odnosno određuju da se Konvencija 1952 primjenjuje na sve brodove, budući da bi neprimjenjivanje Konvencije dovodilo brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice u bolji i lakši položaj nego brod koji vije zastavu države ugovarateljice, a to se nije htjelo i odlučilo se je spriječiti. Bilo bi i nelogično.

Očito je da su i države koje su ratificirale Konvenciju, prihvatile to stajalište.

Praktično to znači da se Konvencija 1952 mora primjenjivati u svim slučajevima, osim u slučaju čl. 8.st. 4. [12]

Sudska praksa je kolebala i nije uvijek tumačila primjenu u istom pravcu.

Međunarodna doktrina je prihvatila stajalište izneseno po Prof. Ripertu.

Berlingieri zaključuje:

«....the application of the Convention (except Art.2.) also applies to ships flying the flags of non-contracting States has been upheld by several courts, even though no clear explanation seems to have been given.(19). [13]

Na drugom mjestu Berlingieri, razrađuje dalje:

„Čini se da iako je primjena Članka 2. u dijelu koji isključuje dopuštanje sekvestra za potraživanja koji su različiti od onih navedenih u Čl. 1., izričito navedena, primjena mnogih ostalih propisa Konvencije proizlazi očito iz pozivanja, sadržanih u Čl. 8. st. 1., na Čl. 1. To vrijedi za propise, sadržane u Čl. 3. st. 1., 2 i 4 koji individualiziraju brodove u vezi kojih je sekvestar dopušten; za propise iz čl. 5. koji reguliraju izvjesne procesne aspekte; za propise iz Čl. 6. koji individualiziraju zakon koji se primjenjuje u vezi sa naknadom štete i, općenito, na proceduru za propise iz Čl. 7. koji predviđaju slučajeve kada sud koji je donio rješenje o sekvestru ima i nadležnost u meritumu. Ovo nalazi potvrdu u propisu slijedećeg st. 3. Čl. 8., koji određuje da

12 Vidi dalje Glava 4.

13 Berlingieri, Arrest of ships, 1998, str. 18.

države ugovarateljice imaju pravo da isključe u cijelosti ili djelomično svaku državu NE-ugovarateljicu ili bilo koju osobu koja nema, u času sekvestra, svoje uobičajeno boravište ili glavno sjedište svojih poslova u jednoj državi ugovarateljici, od beneficija koje daje Konvencija. Budući da taj stavak počinje sa riječi (toutefois - nevertheless), nesumnjiva je povezanost s prethodnim stavkom. To dovodi do zaključka da propis stavka 2. ima efekt da se cijela Konvencija (osim čl. 2. u dijelu koji je gore naznačen) primjenjuje na brodove koji imaju nacionalnost država NE-ugovarateljica, osim za ono za što je izuzeto (djelomično) od strane država ugovarateljica. 14

Berlingieri i drugdje jednako zaključuje. ([15] (Vidi ENDNOTES [iii])

I kod nas je doktrina prihvatila takovo tumačenje.

Tako ĆORIĆ na str. 53. :

"Ako brod koji vije zastavu države neugovornice može biti zaustavljen u odnosu na pomorska potraživanja koja nisu priznata prema lex fori, može se postaviti pitanje da li se u tom slučaju i druge odredbe Konvencije mogu primijeniti.

Smatramo da bi se i druge odredbe Konvencije (npr. one koje se odnose na regulaciju pitanja koji brod može biti zaustavljen) mogle primijeniti(55)." [16]

Jednako MARIN :

---

14 BERLINGIERI, Dirrito Marittimo, 1990, str. 1251. Slobodan prijevod. Ipak Berlingieri spominje još 1999 - CMI NEWS LETTER No.1.1999, str.6. : « However it was not entirely clear whether all the provisions of the 1952 Convention or only article (1)(1) apply to ships flying the flag od non-Contracting States.»

15 BERLINGIERI: "Note sull'ambito di applicazione della Convenzione di Bruxelles del 1951 sul sequestro di navi e sulla sequestrabilita di navi non appartenenti al debitore". Il Diritto Marittimo 1988, str. 804:

SLOBODAN PRIJEVOD:

«Ako se, dakle, na brod koji vije zastavu jedne države NE-ugovarateljice primjenjuje čl. 1. para. 1., potrebno je da se primjenjuju i sve ostale odredbe Konvencije koje su povezane s tim propisom, koje su dakle sadržane u čl. 3 - 8."

16 Ćorić D. Međunarodna unifikacija pravila o postupku privremenih mjera zaustavljanja broda, UPP br. 1-2 (125-126),

» ..primjenjuje li se Konvencija iz 1952. u cijelosti i na privremeno zaustavljanje broda koji vije zastavu države neugovarateljice? Prevladavajuće je načelo sudova većine država stranaka da se primjenom Konvencije iz 1952. može zaustaviti i brod države neugoravateljice i da se tada primjenjuju sve konvencijske odredbe. Teorija podržava takvo stajalište.» [17]

I dalje:

«».....ako brod vije zastavu države neugovarateljice, ta bi se Konvencija ipak primjenivala s izuzetkom čl.1. koji sadrži taksativni popis pomorskih tražbina radi kojih se brod može privremeno zaustaviti, a koji se u tom slučaju ne primjenjuje. Sve ostale odredbe Konvencije 1952 primjenjuju se i na brod koji vije zastavu države neugovarateljice.» - 18

Doktrina je kod nas prihvatila dakle, ne samo primjenu Konvencije 1952 na brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice, nego je izričito navela da se tada primjenjuje cijela Konvencija 1952.

Judikatura kod nas koleba. Pitanje primjene Konvencije došlo je u postupku koji se je vodio kod OPS Rijeka u predmetu V-R-I-26/89-2, u kojem je predlagatelj bila jedna talijanska firma, koja je snabdjela gorivom brod BORAS, čiji je vlasnik bila turska firma, i koji je brod vijao tursku zastavu. Turska nije država ugovarateljica. Snabdjevanje gorivom je "maritime claim" po čl.l. st.l. toč. k), Konvencije 1952, a i po tada važećem čl. 877 st.3. toč.7. ZPUP --(čl. 878 PZ1994)-(čl.852.PZ.2004).

Prvostepeni sud je primijenio odredbe čl. 979 do 993 ZPUP-a (PZ1994-974 i sl.)(čl. 951.PZ.2004) iako je u prijedlogu za privremenu mjeru bilo traženo da se primijeni Konvencija, ističući da su i Italija i

17 Marin J., Privremene mjere zaustavljanja broda, Zagreb, 2003, str. 22-24. ; vidi i tamo fusnotu br. 55.

18 Marin,op.cit.str. 64. nota 137.

Jugoslavija ratificirale i promulgirale navedenu Konvenciju.

Drugostepeni sud je tada zauzeo stajalište:

PSH u Rješenju II-Pž-2202/89-2 - (OPS RI V-R-I-26/89-2):

> *"...prvostepeni sud nije primijenio odredbe Konvencije, već odredbe ZPUP-a, a što je u skladu sa odredbom čl. 867.st.l. toga Zakona prema kojoj odredbi se pravilo o postupku izvršenja i osiguranja na brodovima iz tog zakona odnose na sve brodove koji se nalaze na obalnom moru i unutrašnjim vodama SFRJ".(Cl.867.st.l. ZPUP).*
>
> *Odredbama ovog dijela zakona odredjuju se pravila o postupku izvršenja i osiguranja na brodovima koji se nalaze na obalnom moru i unutrašnjim vodama SFRJ." (Slično i čl. 867 PZ.1994)-(čl.841.PZ.2004).).*

Brod nije vijao zastavu države ugovarateljice. Stajalište je II.st. suda da se ne primjenjuje konvencija već ZPUP temeljem čl. 867.st.l. ZPUP-a (867 PZ1994) (čl.841.PZ.2004).).

Mislim da ovo stajalište nije bilo prihvatljivo niti u vrijeme donošenja istog, a pogotovo sada nakon Ustava R. Hrvatske, koji u čl. 140, propisuje da konvencije imaju veću snagu od zakona. [19]

Čak i u slučaju neprimjene Konvencije u cjelosti, polazni propis trebao bi biti Čl.8. Konvencije a ne čl. 867.st.l. ZPUP (ČL. 867 PZ1994) (čl.841.PZ.2004).).

.

U gornjem primjeru vjerovnik je firma iz Italije, a Italija je promulgirala konvenciju, pa bi, po mom mišljenju, trebalo u smislu čl. 8. st. 4. Konvencije utvrditi činjenicu (redovno boravište ili glavno poslovno sjedište vjerovnika u državi ugovarateljici) i onda utvrditi da brod vije zastavu zemlje NE-ugovarateljice i konačno primijeniti Konvenciju na takav brod u smislu čl. 8. st. 2. i 3. Konvencija ili *lex fori*, primjenom čl. 976.

---

19 Vrhovni sud Republike Hrvatske, Broj: II-Rev-7/1989-2 od 3.12.1991; (VPS H. Pž-1207/88 od 6.6.1988; OPS RI P-1248/87 od 7.1.1988) - Vidi Nota 1.

st. 2. PZ (prije čl. 981. ZPUP)-(čl.953.PZ.2004) i ograničiti samo na pomorske tražbine iz čl. 878. st. 1. i 2. PZ.(čl.852.PZ.2004).

(Vidi detaljnije dalje u Čl.8.st.3.K52)

U R. Hrvatskoj nije definitivno zauzeto stajalište o primjeni Konvencije 1952 na brodove koji viju zastavu države NE-ugovarateljice. Interesantno je ali, obrazloženje Vrhovnog suda u odluci po zahtjevu za zaštitu zakonitosti, gdje se poziva na Konvenciju 1952.

VSRH,Gzz 8/92.

"Predlagatelj je predložio izdavanje privremene mjere zaustavljanjem broda protustranke u riječkoj luci, radi osiguranja svoje tražbine koju ima protiv protustranke (105.697,36 USA $) iz naslova neplaćanja osiguranja (od 1988. do 1990.). Sudovi su odbili prijedlog za izdavanje privremene mjere pozivajući se na odredbu čl. 877. st 2. i 3. i 981. Zakona o pomorskoj i unutarnoj plovidbi("Službeni list", br. 22/77 (ZPUP))i "Narodne novine", broj 53/91), jer da se u smislu citiranih odredaba Zakona o pomorskoj plovidbi privremene mjere mogu izdati samo ako se radi o potraživanju vjerovnika navedenom u čl. 877. st. 2. i 3. toga Zakona, a da potraživanje vjerovnika u ovome predmetu ne predstavlja takovu vrstu potraživanja. U svom zahtjevu za zaštitu zakonitosti Državno odvjetništvo ističe da premija osiguranja (koju duguje protustranka predlagatelju) nije tzv. privilegirano potraživanje iz čl. 877. Zakona o plovidbi, ali se poziva i na pravilo o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora i okolnost da izmedu Republike Liberije (pod čijom zastavom plovi brod protustranke) nema diplomatske uzajamnosti, jer ta država nije potpisala Medunarodnu konvenciju o privremenom zadržavanju pomorskih brodova - Bruxelles 10. 5. 1952. godine ("Službeni list", br. 12/67 - tada je ratificirana). Ta Konvencija, naime, sadrži pravila i o mogućnosti zadržavanja brodova i za potraživanja koja nisu privilegirana ako između država ugovarateljica (to su one koje su prihvatile Konvenciju) nema uzajamnosti. Prema obavijesti Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske, Republika Liberija nije stranka te Konvencije. Odredba

čl. 8. Konvencije predviđa da brod koji ne plovi pod zastavom jedne od država ugovarateljica (Liberija to nije) može biti privremeno zadržan na teritoriju ma koje države ugovarateljice (Republika Hrvatska to jeste), u vezi sa pomorskim potraživanjem navedenim u čl. 1. (Konvencije) i ma kojeg drugog potraživanja za koje zakon države ugovarateljice predviđa privremeno zadržavanje." [20]

Ako je odluka odlučila da se bazira na Konvenciji 1952 tada Konvencija 1952 temeljem Ustava ima veću snagu od zakona, pa budući da Konvencija 1952 ne govori ništa o uzajamnosti nema mjesta razmatranju iste.[21] Jer ili se primjenjuje Konvencija 1952 ili se koristi pravo iz Konvencije 1952 da se primjenjuje nacionalni zakon, [22]ali tada prema propisima ZPP [23] treba točno navesti propis na kojem se temelji odluka. Dakle, odluka je trebala navesti propis (zakon i član) da se privremena mjera može izdati baš za premiju osiguranje a ne to općenito spomenuti, jer je bez navođenja nastala bitna povreda postupka.

Pustivši po strani meritorno rješavanje, ova je odluka ipak vrlo znakovita. Doduše radi se zapravo samo o čl.8.st.2., ali ako se odluka

20 Obrazloženje smatra da kod primjene Konvencije 1952 dolazi do primjene čl.1. Konvencije kumulativno sa drugim potraživanjima "za koje zakon države ugovarateljice predviđa privremeno zadržavanje. To bi moglo biti sporno. Usput :"zadržavanje" nije baš identični pojam sa "zaustavljanjem". Marin, o.c. 77.nota 163.

21 Možda je odluka pogriješila, držeći se navoda u Triva i dr., Komentar, 1981, uz čl. 981, ZPUP, na str. 408, gdje stoji da SFRJ nije ratificirala Konvenciju 1952, što je očita greška (ratificirana je 25.VII.1967), pa komentar krivo upućuje na upotrebu uzajamnosti.

22 Pavliha/Grbec o.c., 88 : «Ladjo ki vije zastavo države, ki ni članica Konvencije 1952 je tako vedno mogoče zaustaviti za vse pomorske terjatve, ki so navedene v 841. členu PZ. in v tem primeru ni treba ugotavljati nikakšne vzajemnosti».

23 ZPP - čl. 354 - USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE Broj: U-III-1162/2001 od 5. prosinca 2001. -"Po ocjeni Ustavnog suda nenavođenje mjerodavne odredbe hrvatskog zakona po kojoj je slučaj presuđen predstavlja bitnu povredu postupka iz članka 354. stavka 2. točke 13. ZPP (presuda ima nedostatke zbog kojih se ne može ispitati) a istu povredu postupovnih odredaba počinio je i drugostupanjski sud.

Stoga Ustavni sud ne može ispitati razloge kojima su se u konkretnom slučaju prvostupanjski i drugostupanjski sud vodili u odlučivanju o nadležnosti hrvatskog suda i primjeni hrvatskog prava."

poziva na taj propis, onda bi to moralo značiti da primjenjuje Konvenciju pa se može očekivati da će se primjenivati i na brodove NE-članica i u cjelosti.

Smatra se, dakle, da se Konvencija 1952, (osim u slučaju korištenja članka .2. Konvencije 1952), primjenjuje i na brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice.Može se koristiti i *lex fori* u pogledu tražbine.

Doktrina se dakle u mnogim zemljama priklanja primjeni Konvencije 1952 i na brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice. [24]

Prema konvenciji o upisu, brod ima pripadnost prema zastavi, koju ima pravo vijati. [25]

Polazeći od činjenice da brod mora vijati jednu zastavu, dakle ili zastavu države ugovarateljice ili zastavu države NE-ugovarateljice, a uz činjenicu da se u novije vrijeme pojavljuje i mogućnost dvostruke registracije tj. da brod može privremeno vijati i zastavu neke druge države, a originarno je vijao zastavu druge države, potrebno je razmotriti i taj slučaj i njegov uticaj na primjenu Konvencije 1952. Potrebno je i povezati odredbe Konvencije o uvjetima za registraciju brodova, 1986, ([26] i Endnote [iv]), koja [27] u čl.4(2) propisuje da brod ima nacionalnost države čiju zastavu vije. [28]

Konvencija 1952 spominje zastavu u:

čl. 8.st. 1., glede broda koji vije zastavu jedne od država ugovarateljica,

čl. 8.st.2., glede broda koji vije zastavu jedne od država NE-ugovarateljica, [29]

---

24 Berlingieri, Arrest, 1996, str. 18., nota 19.

25 Convention on Conditions for registration of ships, Ženeva, 1986. *"….ships have the nationality of the State whose flag they are entitled to fly."* Čl.4.para.2.)

26 Ostavljam po strani problematiku platformi i drugih konstrukcija. U pogledu platformi smatra se da, u koliko su pokretne, makar samo sa teglenjem, spadaju pod Konvenciju 1952.Ipak passim: Outer House,Court of Session,Edinburgh, 23 November 1999.

27 Convention on Condition for Registration of Ships, 1986.

28 Čl. 9(6) određuje i dužnosti države gdje je brod upisan.

29 Marin, o.c., str. 22-23.

čl.8.st.4. u pogledu države čiju zastavu brod vije.

Problemi se ne pojavljuju ukoliko je brod registriran u državi čiju zastavu vije. Ipak katkada se izdaje privremeni plovidbeni list [30].

Konvencija 1952 u članku 2. sasvim jasno određuje da se brod koji vije zastavu države ugovarateljice može zaustaviti u drugoj državi ugovarateljici samo za pomorske tražbine navedene u Konvenciji 1952 ali ne može biti zaustavljen niti za bilo koje druge tražbine.[31]

Ipak u drugim odredbama Konvencije 1952 postoje dva izuzetka:

Čl.8. st.3. koji ovlašćuje države članice da od blagodati Konvencije 1952, djelomično ili u cjelosti, izuzmu bilo koju vladu [32] države NE-ugovarateljice ili bilo koju osobu[33] koja nema stalno boravište ili glavno poslovno sjedište, u času zaustavljanja broda, u jednoj od država članica, [34] i

Čl.8. st. 4. koji izuzima od primjene Konvencije 1952 brod koji se nalazi unutar države čiju zastavu vije ali samo kada zaustavljanje traži osoba koja ima stalno boravište ili glavno poslovno sjedište u času zaustavljanja broda. [35]

Međutim Konvencija 1952 ne govori ništa o dvostrukoj registraciji.

Drugačije je sa brodovima koji imaju dvostruku registraciju, kada na pr. brod dobije pravo da vije zastavu države čarterera i sl. Dilema je dakle da li se za potrebe korištenja Konvencije 1952 primjenjuje privremena registracija (čarterera i sl.) ili odnosna originarna registracija.

---

30 Najčešće od strane diplomatskih predstavništava u inostranstvu. To je stanje kada zapravo brod još nije upisan u upisnik brodova, međutim to se uzima u praksi kao da brod već ima nacionalnost.

31 Vidi čl. 5. i 6. Konvencije 1952.

32 Francuski i engleski tekst se malo razlikuju jer francuski navodi samo država "NE-ugovarateljica", a ne "vlada". Naš prijevod kaže samo "državama" jer je vjerojatno rađen iz francuskog teksta.

33 Marin, o.c.. str. 23. nota 56.

34 Marin, o.c.. str. 23

35 Marin, o.c.. str. 23

U vrijeme donošenja Konvencije 1952 očito se je smatralo da su zastava i registracija vezani na istu državu. Ovdje samo ukazujem na odredbe iz čl.3. Konvencije 1952 gdje čarterer može biti odgovoran za potraživanje, što može eventualno, u određenim slučajevima dovesti do gubitka izvjesnih prava ako brod vije privremenu zastavu jedne države NE-ugovorice. Dapače može doći do situacije da bi brod koji je originarno upisan u registar jedne države ugovarateljice, a privremeno vije zastavu jedne države NE-ugovarateljice potpao pod odredbe čl.8. st.2., što ga može dovesti u slabiju poziciju.

Mogućnost da brod ima dvostruku registraciju, postavlja pitanje primjene Konvencije 1952 u pravcu da li se primjenjuje za konvenciju :

a).privremena zastava, ili

b).zastava originarne države gdje je brod upisan.

Analizirajući odredbe članka 3. Konvencije 1952 proizlazi da i čarterer može biti odgovoran za pomorsku tražbinu. Postoji ali i mogućnost da čarterer ishodi pravo vijanja druge zastave, a ne zastave koju je brod primarno imao dakle problem eventualne dvostruke registracije, ali jedne zastave u času zaustavljanja. Nema definitivnog stajališta, jer čl.8. ne daje odgovor, pa postoji mišljenje da bi se ipak moglo smatrati da se treba ravnati prema zastavi koju brod vije, ali to nije sigurno. [36] Ipak se smatra da se mora primijeniti za zaustavljanje zastava koju brod vije u tom času. Naime, kada čl.8.,st.1. govori o primjeni Konvencije 1952 na brod koji vije zastavu države ugovarateljice (makar i privremeno) ne može se u tom slućaju reći da brod ne vije zastavu države

---

36 Berlingieri, F., Arrest of Ships, str. 18: "A ship may, however, have a dual registration ..... The problem, therefore, arises whether, for the purpose of the Arrest Convention, the relevant flag is that of the State of temporary registration or that of the State of the underlying register .....

..... it is, on the basis of the text, impossible to exclude from the scope of Art. 8, para 1. ships registered in non-Contracting States temporarily flying the flag of a Contracting State, it seems rather difficult to apply at the same time this provision to ships registered in a Contracting State, but temporarily flying the flag of a non-Contracting State."

ugovarateljice, makar i privremeno. Onda se ne može smatrati da brod koji vije privremeno zastavu države NE-ugovarateljice ne bi mogao biti zaustavljen za neku tražbinu (privilegiju?) koju priznaje *lex fori*. Svakako trebati će pričekati sudsku praksu, ali smatram da bi sudska praksa to trebala prihvatiti ili naći važne razloge za protiv.

Dalje znači da se brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice može zaustaviti i za potraživanja koja predviđa *lex fori* gdje se brod zaustavlja.

Postoje dileme da li se prilikom primjene *legis fori* u pogledu popisa tražbina primjenjuju ostali propisi *legis fori* ili Konvencije 1952 ? Da li u tom slučaju ponovno djeluju svi propisi iz *legis fori* na pr. u pogledu i vjerojatnosti tražbine i opasnosti (*periculum in mora*) i druge odredbe ?. U tom smislu Pasanisi. [37]

Međutim to nije konačno utvrđeno u doktrini i judikaturi.[38]

Tako odluka Apelacionog suda u Genovi od 12.02.2000 smatra da se u izvjesnim slučajevima mora primijeniti "*periculum in mora*".

Ima i stajališta sudova da se u određenim slučajevima mora zahtjev osnivati na privilegiju, ali i to je sporno. ([39] i Endnote [v]).

Dodatno pitanje je da li u slučaju zaustavljanja temeljem Konvencije 1952, broda koji vije zastavu države NE-ugovarateljice, pa se primjenjuje *lex fori*, dolaze do primjene odredbe čl. 969.? Čini se da bi Konvencija 1952 svojom snagom onemogućila primjenu čl. 969. i ostavila na snazi samo pomorske tražbine iz čl. 853.st.1.t.1-12. uz, eventualno one, koje su u

37 Pasanisi, Il progetto di convenzione internazionale per l'unificaione delle regole in materia di sequestro di navi, Dir.Mar.1952, sr. 316.

" La Convenzione, infatti non richiede altri elementi, in ispecie non parla di "pericoli nel ritardo" o di altre ragioni di urgenza essendosi sostituito, al criterio italiano del sequestro concesso per ogni genere di credito purche ricorra l'estremo dal pericolo, il diverso criterio di limitare la tutela del sequestro a favore di alcuni crediti, per i quali esso deve sempre essere concesso."

38 Vidi dalje Glava 2. i Glava 3.

39 Vidi Judikatura ENDNOTE uz GLAVA 3.

popisu čl.1. Konvencije 1952. [40] Nije jasno za praksu u R.Hrvatskoj da li bi se, ili će se, tražiti «*periculum in mora*», ako bi temeljem čl.8. st.2. primijenila čl. 953. PZ. [41]

Čini se da ovaj problem nije jedinstveno riješen niti u doktrini niti u stranoj judikaturi, niti u R. Hrvatskoj.Smatra se ipak da se Konvencija primjenjuje i na brodove koji viju zastavu države Ne-ugovarateljice, kada se zaustavljaju u državi ugovarateljici.[42]

Članak 2. Konvencije 1952 je jasan jer određuje da se u svakoj državi ugovarateljici može zaustaviti svaki brod koji vije zastavu jedne od država ugovarateljica za potraživanja iz Konvencije 1952 ali ne za druga potraživanja. Prema tome je brod koji vije zastavu države ugovarateljice u boljem položaju jer se *lex fori* ne može na taj brod primijeniti, dakle ne može zaustaviti za tražbine koje

---

40 Vidi F. Berlingieri, On Arrest of ships, 1992, str. 24 i sl.

41 Vidi Glava 3. OVRŠNI ZAKON - ČL. 296.ST. 1. I ČL. 298. ST.2.,---(«PERICULUM IN MORA») U ODNOSU NA KONVENCIJU.

Marin, J.,: Zaustavljanje broda – vjerojatnost opasnosti da će protivnik osiguranja svojim postupanjem spriječiti ili znatno otežati naplatu tražbine // PPP 41, 156 (2002), str. 120.,

42 Berlingieri, F., Arrest of Ships, str. 23 :

"Tassel, "Saisie Conservatoire du Navire", p.4. is of the opinion that the power to decide on the exclusion belongs to the State and not to the court. This view is undoubtedly correct."

Doktrina dakle smatra da rezerva treba biti u zakonu a ne u odluci suda.Vidi niže za Francusku.

France

Cour d'Appel of Montpellier 1 December 2003, *SA DK Lines* v. *Petredec Ltd. - The "Sargasso"* (2004 DMF 435).

(The summary of facts may be found in the section "Arrest of a ship not owned by the person liable")

Held, by the Cour d'Appel of Montpellier, that:

(1) Since France has not excluded from the benefits of the 1952 Arrest Convention any non-Contracting State, pursuant to article 8(2) the provisions of the Convention apply to a vessel flying the Panamanian flag.

postoje u *lex fori* a ne postoje u Konvenciji 1952.

Ipak postoje i neki izuzeci koji su formulirani u čl. 8. st.3. i st.4.

ČL.8. -ST. 3.

MEDJUTIM, SVAKA DRŽAVA UGOVORNICA MOŽE U CIJELOSTI ILI DJELOMIČNO USKRATITI BLAGODATI OVE KONVENCIJE DRŽAVAMA NEUGOVORNICAMA I OSOBAMA KOJE U VRIJEME ZAUSTAVLJANJA NEMAJU REDOVNO BORAVIŠTE ILI GLAVNO POSLOVNO SJEDIŠTE U DRŽAVI UGOVORNICI.***

*** U ENGLESKOM TEKSTU GLASI: "IN ONE OF THE CONTRACTING STATES", FRANCUSKI "DANS UNE ETAT CONTRACTANT", TALIJANSKI "IN UNO STATO CONTRAENTE" – PA BI MOŽDA BILO BOLJE PREVESTI "U JEDNOJ OD DRŽAVA UGOVORNICA". TO JE BITNA RAZLIKA.

Izgleda da je svrha odredbe st.3. prozaična obzirom da predstavlja pritisak da države ratificiraju i primjenjuju Konvenciju 1952.

Odredbe Konvencije 1952 u st.3. treba shvatiti u užem smislu tj. da država ugovarateljica može isključiti primjenu Konvencije 1952 kada se zaustavlja brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice ili predlagatelj nema redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u jednoj državi ugovarateljici. Taj princip uskraćivanja bi morao biti određen u pravnim propisima države ugovarateljice. [43] Takav propis ne postoji u Pomorskom zakoniku. Ako bi postojao, u praksi bi to konkretno značilo da ako brod vije zastavu države ugovarateljice, R. Hrvatska može primjenjivati Konvenciju 1952 ali može

---

43 Berlingieri, o.c.2000. str. 19.,pod I.57. : "....in the implementing legislation", pozivajući se na Tassel, Saisie Conservatoire du Navire ".....is of the view that the power to decide on the exclusion belongs to the State and not to the court. This view is undoubtedly correct."

U ranijem izdanju Berlingieri, Arrest of ships, 1992, str. 14, navodi detaljnije : "The right granted to Contracting States by paragraph (3) is not a reservation because permitted reservations are expressly set out in Art. 10. Therefore the Contracting states are not requested to give notice of their decision to avail themselves, wholly or partly, of the liberty granted by this paragraph at the time of ratification of or accession to the Convenion. They may do so at any time in the implementation legislation:"

Čini se da je to ispravno.

Obzirom da doktrina smatra da bi primjena st.3. u pogledu odredaba st.3. morala biti predviđena u propisima države ugovarateljice, dakle R. Hrvatske a ne prepuštena odluci suda, bilo bi potrebno izvršiti nadopune postojećih propisa. Da bi takav propis mogao odrediti da se prepušta odluka sudu, ne bi bila prihvatljiva, jer dok je propis poznat budući objavljen, stavovi sudovi nisu poznati, što predstavlja pravnu nesigurnost.

«uskratiti blagodati» predlagatelju koji nema redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u R. Hrvatskoj. R. Hrvatska bi, čini se, morala predvidjeti primjenjivanje čl.8.st.3. Konvencije 1952, u jednom propisu jer ako ne bi, kršila bi obaveze preuzete Konvencijom 1952.

Za naglasiti je da to pravo uskraćivanja nije navedeno u čl. 10. Konvencije, pa se može zaključiti da ne treba biti deklarirano u času polaganja ratifikacionih instrumenata. Međutim, ipak bi to trebalo učiniti u lokalnom zakonu, propisu,. Mislim, da to nije učinjeno u čl. 953.PZ.2004, jer bi dikcija morala biti jasnija ako se je to željelo postići. [44] Iako formulacija st.3. ne specificira da li se odredba odnosi i na brod koji vije zastavu jedne od država ugovarateljica i na brod koji vije zastavu jedne od država NE-ugovarateljica doktrina smatra da se blagodati Konvencije mogu uskratiti u oba slučaja državama NE-ugovarateljicama ili bilo kojoj osobi koja u vrijeme zaustavljanja broda nema redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u jednoj od država ugovarateljica. [45]

Isključenje od blagodati trebalo bi smatrati da znači da bi država ugovarateljica mogla primijeniti Konvenciju 1952 ako se radi o brodovima koji viju zastavu države ugovarateljice, ako je brod zaustavljen u državi ugovarateljici, ali da bi mogla isključiti od blagodati osobu koja nema stalno boravište ili glavno poslovno sjedište u času zaustavljanja broda u jednoj od država članica. Ovo bi bila katkada vrlo jaka sankcija. (i ENDNOTA.)

U pogledu odredbe st.3. doktrina dakle smatra da se tom odredbom omogućava državi ugovarateljici da isključi izvjesna prava. Tako Berlinieri, komentirajući presudu, u kojoj je sud primjenio talijanski zakon, navodi da je sud ispravno postupio budući se Italija nije poslužila pravom iz K52, čl. 8.st.3. da isključi u cijelosti ili djelomično primjenu odredaba K52, za brodove koji viju zastavu jedne od

44 Nomotehnički bi trebalo mutatis mutandis ponoviti odredbu st.3. iz Konvencije 1952, sa negativnim predznakom.

45 Čini se da je naš prijevod Konvencije 1952 ispustio uključiti riječ : "u jednoj".

država Ne-ugovarateljica, u predmetu gdje osobe koja ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u toj državi. ([46] i ENDNOTA [vi]).

Tumačenje tog prava može ovisiti i o prijevodu Konvencije, kako je ukazano, gore kod teksta Konvencije u čl. 8. st. 3. tj. da li je prijevod: "....U DRŽAVI UGOVORNICI ...." ili " ....U JEDNOJ OD DRŽAVA UGOVORNICA...". Naime prijevod u «državi ugovarateljici» može se tumačiti da mora biti u toj državi u kojoj je brod zaustavljen, dok prijevod «u jednoj državi ugovarateljici» znači da je bitno da bude u bilo kojoj državi ugovarateljici.

Čl.8. St.3. određuje da se može uskratiti i «državama NE-ugovarateljicama». Nije zapravo jasno što to znači. Svakako se ne može smatrati da je to «osoba» jer se uz osobu povezuje «redovno boravište ili glavno poslovno sjedište» što država NE-ugovarateljica ne može imati.[47] Doktrina smatra da bi odredba st.3. mogla poslužiti da se ne prizna presuda suda u državi NE-ugovarateljici koja bi u pogledu meritorne nadležnosti bila bazirana isključivo na odredbi čl.7.st.1. Konvencije 1952.[48]

U pogledu primjene Konvencije na brodove koji viju zastavu države NE-ugovarateljice kao i na primjenu cjelokupnog teksta Konvencije, bilo je ranije raznih pa i suprotnih mišljenja i primjene u praksi. [49]

Pitanje da li se na pr. propis čl.8. st. 3. Konvencije o tome koji se brod može zaustaviti primjenjuje i na brodove koji viju zastavu države NE-ugovarateljice i o tome je pisao vrlo interesantno Berlingieri,a u vezi sa presudom

---

46 Trib. Gela 20-VIII-2003, Marimed Shipping Ltd. c. Navigazione Montanari, S.p.a., DIRITTO MARITTIMO 2005,216 .

47 Konačno država NE-ugovarateljica nemože imati stalno boravište itd. u drugoj državi gdje se zaustavlja brod.

48 Berlingieri, o.c.2000. str.20.,pod I.63.

49 Otprilike do 1994 prikazana u : Ivković, Privremene mjere na brodu, 1994., str. 194 - 209. Vidi i na: Http://www.Mlas.Fpp.Edu/Slo/Cclani/Ivkovic/

jednog talijanskog suda.([50] i ENDNOTE uz Glava 2.[vii]).

Njegovo je stajalište, u skladu sa stajalištem doktrine i judikature tj. da bi se zapravo trebalo primijeniti ostale propise Konvencije makar se radi o brodu koji vije zastavu države NE-ugovarateljice.

U tom pravcu izjasnila se je dijelom i talijanska judikatura, koja doduše koleba ([51] i ENDNOTE UZ GLAVA 1.[viii]).

U svom osvrtu na knjigu Vincenzinia,[52] Berlingieri ([53] i ENDNOTE uz Glava 2. [ix]) je to pitanje razrađivao i dalje ([54] i ENDNOTE uz Glava 2. [x]).

Stav BERLINGIERI-a, koji ga je prvi puta iznio ranije, a sada ga detaljnije potvrdio[55] dovodi u sumnju i stav naših sudova, kao npr. onaj naveden u predmetu Pž-2202/89 (vidi naprijed u tekstu čl.8.st.2.). Ako se koristi originalni tekst Konvencije a ne prijevod (što bi bilo ispravno, ako je prijevod očito netočan), trebalo je, mislim, primijeniti Konvenciju, jer je predlagatelj imao svoje mjesto poslovanja itd. u Italiji, dakle, u jednoj od država ugovarateljica (...in one of the Contracting States). [56]

Taj problem dalje je obradio Berlingieri [57], koji je naveo, razmatrajući čl.8. st. 3. :

---

50 BERLINGIERI: "Note sull'ambito di applicazione della Convenzione di Bruxelles del 1951 sul sequestro di navi e sulla sequestrabilita di navi non appartenenti al debitore". Il Diritto Marittimo 1988, str. 804: Vidi ENDNOTE uz Glava 2.

51 Tribunale di Genova, 22.03.1994, Dir. Mar. 1994, 531 i sl. Vidi ENDNOTE uz Glava 1.

52 VINCENZINI E., Il sequestro conservativo di nave straniera, 1988

53 BERLINGIERI, Dirrito Marittimo, 1990, str. 1251. Vidi ENDNOTE uz Glava 2.Slobodan prijevod:

54 Berlingieri, F., Arrest .....1992, str. 27

55 Berlingieri, F., Arrest of Ships, str. 26, 28.

56 Vidi i st. 4.Vidi čl. 29. OZ

57 Berlingieri, op.c.2000, pod I.56 str. 18.

» ....Budući da taj stavak počinje sa izrazom «međutim» (toutfois-nevertheless), bez sumnje je to povezivanje sa prethodnim stavkom, koji određuje u vezi sa državama Ne-ugovarateljicama..... To dovodi do zaključka da se odredba st.3. odnosi na brodove koji viju zastavu države ugovarateljice ». (slobodan prijevod).

Postavlja se i pitanje primjene Konvencije i u slučaju kada se radi o brodu koji je pod *bare - boat* charterom, i ima pravo da vije zastavu temeljem registracije (upisa) u registar koji to dozvoljava (Vidi na pr. čl.188.PZ.2004 (čl. 202 st.l. toč.l.PZ.1994). Smatra se da će se Konvencija primijeniti u državi «X» gdje se brod zaustavlja, ako vjerovnik, stranka predlagatelj, ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u državi «X» i ako je brod zapravo osnovno pripadao pod zastavu države «X» (Vidi st.4. ovog čl.), ali privremeno vije drugu zastavu države «Y». Smatra se i da se Konvencija neće primijeniti ako se radi o brodu koji vije zastavu države «X», samo na osnovu bare-boat chartera, a zaustavlja se u državi «X». [58]

Drugi izuzetak je određen u čl.8.st.4. i obuhvaća situacije kada se radi o brodu koji vije zastavu države «X», u kojoj se traži zaustavljanje, i to od osobe koja ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u toj državi «X», pa će primijeniti *lex fori* a Konvencija 1952 se neće primijeniti.

Ukoliko se radi o brodu koji privremeno vije zastavu na osnovu bareboat chartera, a prije je pripadao državi «X» sud države ugovarateljice trebati će utvrđivati da li se radi o osobi koja ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u toj državi «X» ili nekoj drugoj državi, ili tih traženih karakteristika nema.

Prema tome takovo isključenje bi moralo biti određeno u nekom propisu, a ne prema stajalištu suda, od slučaja do slučaja.

---

58 Vidi i čl. 975.PZ.2004;(čl.976 PZ1994).

Vidi čl. 16 "Promjena zastave", Konvencije o privilegijama.....1993, prijevod mg. Dorotea Corić, UPP 3-4 (135-136)-.

Ukoliko *lex fori* ima drugačije odredbe o vijanju zastava, neće se primijeniti Konvencija 1952. [59]

ČL.8. -ST. 5.

RADI PRIMJENE OVE KONVENCIJE SMATRAT ĆE SE DA SVAKI TREĆI, OSIM IZVORNOG PREDLAGAČA*, KOJI JE STEKAO POMORSKO POTRAŽIVANJE SUBROGACIJOM, CESIJOM ILI NA DRUGI NAČIN, IMA ISTO REDOVNO BORAVIŠTE ILI ISTO GLAVNO POSLOVNO SJEDIŠTE KAO I IZVORNI VJEROVNIK*

GLEDE PRIJEVODA, NAJPRIJE TREBA ISTAKNUTI DA U ENGLESKOM TEKSTU NISU NAVEDENA DVA POJMA :"IZVORNI PREDLAGAČ/PREDLAGATELJ" I "IZVORNI VJEROVNIK", VEĆ SAMO JEDAN POJAM "ORIGINAL CLAIMANT". FRANCUSKI TEKST KORISTI DVA POJMA "DEMANDEUR ORIGINAIRE" I "CRÉANCIERE ORIGINAIRE" - TALIJANSKI "ATTORE ORIGINARIO" I "CREDITORE ORIGINARIO". U STVARI JEDINO JE ISPRAVAN ENGLESKI TEKST, JER SE RADI O CESIJI ILI SL., UGOVORU IZMEĐU CESIONARA I CEDENTA, PA JE TREĆA OSOBA TAJ CESIONAR KOJI JE I PREDLAGATELJ OSIGURANJA.[60]

Ova odredba može se katkada povezati sa odredbom st.4. u pogledu boravišta i poslovnog sjedišta.

Odredbe ovog st. 5. ne predstavljaju poteškoće. Ističe se da iako u toj odredbi nije rečeno u kojem se momentu mora utvrditi nacionalnost, očito je da to mora biti momenat zaustavljanja broda i da se odnosi na originarnog vjerovnika, pa treba dakle utvrđivati podatke za tog originarnog vjerovnika (treću osobu), koja, najvjerojatnije, i nije stranka u postupku. Kako se to utvrđuje u praksi, u postupku za određivanje privremene mjere, koja je hitna (čl. 13. OZ), nije baš jasno.

Propis da svaki treći koji je stekao pomorsku tražbinu na opisani način, zadržava u svrhu nadležnosti suda redovno boravište odnosno sjedište, kao i izvorni vjerovnik, unesen je vjerojatno iz razloga propisa čl. 7. st. 1.

---

59 To može biti slučaj na pr. da li se može zaustaviti brod koji je spreman za isplovljenje i sl.

60 Da bi postojala razlika između "izvornog predlagača" i "izvornog vjerovnika", trebalo bi zamisliti situaciju, da postoji netko "treći", koji nije niti "izvorni predlagač" niti "izvorni vjerovnik", a to je dosta koplicirana varijanta jer baš taj treći stječe pravo "izvornog vjerovnika".

Čini se da bi bilo dobro i korisno da se pripravi i izda prečišćeni tekst Konvencije 1952.

litt. a). Konvencije, jer bi moglo doći do primjene Konvencije i tamo gdje ona ne bi dolazila do primjene cediranjem u korist osobe koja ima boravište ili sjedište u zemlji zaustavljanja. [61]

U doktrini se spominje i problem ako bi brod bio zaustavljen od strane dva predlagatelja (vjerovnika) i to jednog na kojeg se primjenjuje Konvencija 1952 i drugog na kojeg se ne primjenjuje, a eventualno bi ti propisi bili u suprotnosti jedan sa drugim. [62] Konvencija 1952 nema o tome odredbi, pa će trebati prepustiti praksi, od slučaja do slučaja, analizirajući postojeće suprotnosti i njihov međusobni odnos, naročito u odnosu na oba (ili više) vjerovnika. U stvari, moguće je zamisliti da se ovaj propis može i zloupotrebiti.

Nije jasno da li sud mora istraživati bitne elemente po službenoj dužnosti ili na prigovor odn. tvrdnju stranke. I ovdje bi se eventualno moglo raditi o bona fides.

Treba svakako upozoriti na odredbu čl. 249.PZ.2004 (čl. 263. PZ.1994), prema kojem ustupanjem tražbine osigurane privilegijem na brodu prenosi se i privilegij na brodu.

ČL.8. -ST. 4. - -

Vidi dalje u Glava 4. : "Kada Konvencija 1952 predviđa odnosno dozvoljava isključivu primjenu Pomorskog zakonika".

ZAKLJUČAK

U pogledu primjene Konvencije na brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice, situacija nije kristalno jasna iz teksta Konvencije, a naročito nije jasno, ako se primjenjuje Konvencija 1952 , da li se primjenjuje cijela Konvencija, tj. sve ili skoro sve odredbe Konvencije. Pitanje je dakle, da li se primjenjuje samo čl.1. ili cijela Konvencija.

Konvenciju 1952 i njezin čl. 8., judikatura, doktrina i literatura najčešće tumači u

61 17 Berlingieri, F., Arrest of Ships, 1992, st. 28: "....Art. 8. para. 5. ...applies to both paras. 3 and 4. of Art. 6., as well as to Art. 7. para 1(a). Therefore, the assignment of or subrogation in a claim cannot have the effect of modifying the scope of the Convention as established in respect of original claimant."

62 Berlingieri, Arrest, 1996, str.17.

pravcu da se Konvencija primjenjuje i na brod koji vije zastavu jedne od država NE-ugovarateljica time da se tada NE primjenje samo čl.1. Konvencije 1952 ali se primjenjuju sve druge odredbe Konvencije.

Treba dakle zaključiti da se primjenom Konvencije 1952, na brodove država NE-ugovarateljica, zapravo ne šteti interesima stranaka, dapače na taj se način približava izjednačenju primjene Konvencije u svim državama ugovarateljicama, koje primjenjuju Konvenciju na sve brodove i u cijelom tekstu.

Primjenjivanjem Konvencije 1952, temeljem čl.8. st.2., [63] može se brod države NE-ugovarateljice zaustaviti i za potraživanja za koje nacionalni zakon dopušta zaustavljanje, dakle dolazi do primjene Pomorski zakonik.

Smatram da bazirajući se na doktrini, treba imati na umu činjenicu da se propisi Konvencije razlikuju od PZ-a, pa prema tome ovo pitanje primjene Konvencije i na brodove koji viju zastavu države NE-ugovarateljice, ima i te kako važan značaj za praksu. U krajnjoj liniji, moglo bi doći i do retorzije, ako se primjena Konvencije isključi. Ovaj stav je u glavnom prihvaćen. Za brodove države ugovarateljice to nije dozvoljeno (st.1.). Primjenjući sve odredbe Konvencije na brod države NE-ugovarateljice praksa bi zapravo izbjegla sve, ili skoro sve, probleme koje nije u cjelosti rješio Pomorski zakonik pa niti Ovršni zakon.

Može se postaviti pitanje, da li se Konvencija 1952 primjenjuje i na slučajeve, kada brod nije sposoban za plovidbu, kada je brod na pr. nasukan, potonuo ili oštećen tako da se praktički više ne može popraviti. Doktrina smatra da bi se moglo primijeniti stajalište zauzeto u vezi sa konvencijom o privilegijama i hipotekama, gdje se je u glavnom zauzelo stajalište da se privilegiji i hipoteke ne gase u gore spomenutim slučajevima[64] (Vidi i ENDNOTE UZ GLAVA 1 [xi]).

---

63 U doktrini primjena se razmatra često u povezivanju čl. 8. st.2 i st.3. sa st.1..

64 Berlingieri, F., Arrest of Ships, str. 17. I ENDNOTE UZ GLAVA 1

U pogledu pitanja u kojem času treba ocijeniti zastavu, koju vije brod smatra se općenito u doktrini, da je bitan čas zaustavljanja broda.[65]

Konačno ukoliko se sustavno primjenjuje Konvencija 1952 na sve predviđene situacije, time bi se pojednostavilo za inostranstvo i razumijevanje problematike zaustavljanja brodova u R. Hrvatskoj. Činjenica da za Konvenciju 1999 nema interesa ne znači da taj interes ne postoji iz razloga što postoji u Konvenciji 1999 propis koji je za države u kojima nema postupka in rem neprihvatljiv, jer ograničava krug brodova na koji se može primijeniti Konvencija 1999. Razlozi mogu biti različiti.Ponavljam: čini se da bi bilo dobro i korisno da se pripravi i izda prečišćeni tekst Konvencije 1952.

---

65 Berlingieri, F., Arrest of Ships, str. 28: "Nothing is said Art. 8. in respect of the time when the nationality of the ship must be established. There seems, however, to be no doubt that the relevant time is when the arrest is made.

Str. 22: "... ships flying the flag of a non-Contracting State ..... The correct view seems to be that all provisions of the Convention, save that of Art. 2. ..... apply also to such ships.62 It would in fact be difficult to understand why a claimant can invoke the benefit of Art. 1 and 2 and not those of Art. 3. paras. 1 and 4 or the benefit of Art. 7. para 1.--(63) This view is supported by travaux preparatoires."

GLAVA 2.

ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NE-UGOVORNICE

PRIMJENA DOMAĆEG PRAVA ZA POTRAŽIVANJA, ZA KOJE »NACIONALNI ZAKONI TE DRŽAVE UGOVARATELJICE DOPUŠTAJU ZAUSTAVLJANJE«

KONVENCIJA 1952, ČL.8.ST.2.

ČL. 8.ST.2.

BROD KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NEUGOVORNICE MOĆI ĆE BITI ZAUSTAVLJEN NA PODRUČJU DRŽAVE UGOVORNICE RADI JEDNOG OD POTRAŽIVANJA NABROJENIH U ČL. 1. ILI DRUGOG POTRAŽIVANJA ZA KOJE NACIONALNI ZAKON TE DRŽAVE UGOVORNICE DOPUŠTA ZAUSTAVLJANJE).

Omogućena su dakle dva režima na osnovu kojih se može zaustaviti brod koji vije zastavu države neugovornice :

A). Potraživanja iz čl. 1. K52

B). TRAŽBINE iz čl. 953.PZ.

Ad B).

Doktrina smatra da se u slučaju primjene nacionalnog zakona ne primjenjuje jedino čl. 1. K52, a primjenjuju se ostale odredbe K52. 66

Odredba je vezana isključivo za brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice.

Doktrina je temeljito razradila primjenu Konvencije 1952 na brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice. Tako Berlingieri u pogledu st.2. specificira :

"Budući da taj stavak (st.3. - Đ.I.) počinje sa riječi (toutefois - nevertheless [67]), nesumnjiva je povezanost s prethodnim stavkom.

---

66 Vidi Glava 1., citate Prof.Ripert-a,Berlingieria itd.

To dovodi do zaključka da propis stavka 2. ima efekt da se cijela Konvencija (osim članka 2. u dijelu koji je gore naznačen) primjenjuje na brodove koji imaju nacionalnost država NE-ugovarateljica, osim za ono za što je izuzeto (djelomično) od strane država ugovarateljica.» [68]

Ovo potvrđuje i francuska doktrina.:

"L'article 8.2. de la Convention de 1952 enonce …… Ce text peut etre interprete de deux manieres differentes. On peut le lire comme excluant totalement l'application de la Convention de 1952 aux navires battant pavillon d'un Etat non contractant…..., -- la loi du for regissant alors seule les modalites de leur saisie, sous reserve d'ajouter aux creance qui peuvent fonder une saisie dans la loi du for……..celles qui peuvent fonder une saisie dans la Convention 1952……

Mais on peut le lire aussi comme concernant seulement la liste des creances suscetibles de fonder une saisie, ajoutant les creances autorisant la saisies selon la loi du for aux "creances maritime" les regles de la Convention 1952 s'apliquant pour le surplus meme aux navires d'Etat non contractant, notamment quant a la determination des navires saisissable. [69]

Međutim sudska praksa ipak još koleba i u Francuskoj.

Vidi i ENDNOTE uz GLAVA 2.[xii]

Doktrina u Alžiru je vrlo fino razriješila ovaj problem:

"In Algeria, there are two regimes:

- First: if the vessel is flying the flag of a contracting State the vessel may be arrested in Algeria only in respect of the maritime claims set out in Article1(1)of the 1952 Brussels Convention.

---

67 Kod nas prevedeno "međutim"što je ispravno lingvistički. Postoje uz to u riječnicima i izričaji kao : ipak, uza sve to, unatoč tomu, usprkos tomu, i sl., koji bi mogli biti možda jasniji.

68 BERLINGIERI, Dirrito Marittimo, 1990, str. 1251. (Slobodan prijevod)-

69 Pierre Bonassies, Le droit maritime francaise en 2000-2001,DIR.MAR.2002,1077 i sl.

- *Second: if the vessel is flying the flag of non-contracting State then that vessel may be arrested either in respect of maritime claims defined by the CMA in article 1512: "maritime claims means any claims arising out of a contract or an event in connection with the operation or management of the ship, any loss or damage caused by the ship due to her management", or of claims of a non maritime nature.*

Algerian law provides a clear definition of maritime claim and, therefore, we are in front of an open list, which can include further claims of maritime nature like for instance: insurance premiums. This regime also applies to an arrest on a national level. [70]

Propis omogućava da se brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice, zaustavi radi potraživanja iz čl. 1. Konvencije 1952 ili drugog potraživanja primijenivši «nacionalni zakon» konkretno u R. Hrvatskoj, Pomorski zakonik (PZ) Čl. 953., a PZ. upućuje da se primijene i drugi propisi na koje ukazuje PZ, tj. Ovršni zakon (OZ) i propisi na koje ukazuje OZ, itd., znači indirektno, i te zakone.

Tako i ĆORIĆ :

"Ako brod koji vije zastavu države neugovornice može biti zaustavljen u odnosu na pomorska potraživanja koja nisu priznata prema lex fori, može se postaviti pitanje da li se u tom slučaju i druge odredbe Konvencije mogu primijeniti.

Smatramo da bi se i druge odredbe Konvencije (npr. one koje se odnose na regulaciju pitanja koji brod može biti zaustavljen) mogle primijeniti(55)." [71]

Jednako MARIN :

---

70 DIRMAR,2002,762.

71 Ćorić D. Međunarodna unifikacija pravila o postupku privremenih mjera zaustavljanja broda, UPP br. 1-2 (125-126), str. 53.

» ..primjenjuje li se Konvencija iz 1952. u cijelosti i na privremeno zaustavljanje broda koji vije zastavu države neugovarateljice? Prevladavajuće je načelo sudova većine država stranaka da se primjenom Konvencije iz 1952. može zaustaviti i brod države neugoravateljice i da se tada primjenjuju sve konvencijske odredbe. Teorija podržava takvo stajalište,» [72]

i nastavlja dalje:

».....ako brod vije zastavu države neugovarateljice, ta bi se Konvencija ipak primjenivala s izuzetkom čl.1. koji sadrži taksativni popis pomorskih tražbina radi kojih se brod može privremeno zaustaviti, a koji se u tom slučaju ne primjenjuje. Sve ostale odredbe Konvencije 1952 primjenjuju se i na brod koji vije zastavu države neugovarateljice.» - 73

Smatram dakle, da bi u primjeni to značilo, da se može primijeniti samo PZ. čl. 953. st.1.

oooooooooooooooooooooooooooooo

JAHTA – NEKI PROBLEMI PZ i K52

PZ.-čl.2.

(1) AKO OVIM ZAKONIKOM NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO, NJEGOVE ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA BRODOVE PRIMJENJUJU SE I NA JAHTE.

(2) ODREDBE OVOGA ZAKONIKA KOJE SE ODNOSE NA BRODOVE PRIMJENJUJU SE I NA DRUGE POMORSKE OBJEKTE OSIM JAHTI SAMO AKO JE TO OVIM ZAKONIKOM IZRIČITO PREDVIĐENO.

JAHTA

Jahta je u PZ. u čl..5.st.1. toč. 20. definirana :

---

72 Marin J., Privremene mjere zaustavljanja broda, Zagreb, 2003, str. 22-24. ; vidi i tamo fusnotu br. 55.

73 Marin,op.cit.str. 64. nota 137.

JAHTA JEST PLOVNI OBJEKT ZA SPORT I RAZONODU, NEOVISNO KORISTI LI SE ZA OSOBNE POTREBE ILI ZA GORSPODARSKU DJELATNOST, A ČIJA JE DULJINA VEĆA OD 12 METARA I KOJI JE NAMIJENJEN ZA DULJI BORAVAK NA MORU, TE KOJI JE PORED POSADE OVLAŠTEN PREVOZITI NE VIŠE OD 12 PUTNIKA.

U toč. 21. definira se »strana jahta« :

STRANA JAHTA JEST PLOVNI OBJEKT ZA SPORT I RAZONODU KOJI IMA STRANU DRŽAVNU PRIPADNOST I KOJI SE TAKVIM SMATRA PREMA PROPISIMA DRŽAVE ČIJU DRŽAVNU PRIPADNOST IMA.

Čl.2.st.1. određuje u svezi sa jahtom :

AKO OVIM ZAKONIKOM NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO, NJEGOVE ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA BRODOVE PRIMJENJUJU SE I NA JAHTE.

Mislim da se jahtom koja vije hrvatsku zastavu smatra svaki »plovni ovjekt«, koji je upisan u Upisnik jahti. [74]

STRANA JAHTA

U pogledu toč. 21. tj. strane jahte stvar nije tako jednostavna, iako je po mom mišljenju vrlo važna i bitna, pogotovo za pomoski turizam koji je u R.Hrvatskoj naročito razvijen. Plovni objekt – jahta – ima niz tretmana koji joj idu u prilog, a koji jahti davaju i obaveze.

Za stranu jahtu vrijedi odredba čl.5.st.1.toč.21., time da to može biti plovni objekt koji, doduše nema kvalifikacije za jahtu po toč.20., ali se po *»propisima države čiju državnu pripadnost ima«* smatra jahtom. Ovje treba upozoriti na pojmove : *»državne pripadnosti«* i *»privremenog vijanja zastave države koja vodi zakupovni registar«* (čl. 967,968 i sl.), jer i »plovni objekti« koji se smatraju jahtom, mogu privremeno vijati zastavu države koja vodi »zakupovni registar«, što ovisi o tom pravu.

Međutim može se postaviti pitanje da li »strano plovilo« koje nije u stranom pravu »jahta«, ali ispunjeva zahtjeve PZ.

---

74 PZ. čl. 188.st.2.

čl.5.st.1.toč.20). (duljina veća od 12. m., ne više od 12. putnika itd.), stječe kvalifikaciju jahte ? [75]

Prije svega propisi stranih zakona države čiju državnu pripadnost ima mogu imati druge uvjete tj. ne mora biti dužina od 12. m. i broj do 12 putnika, dakle ne moraju biti identični sa uvjetima iz PZ. Zbog toga PZ. određuje u čl.5., st.1.,toč.21. da je »plovni objekt« jahta i onda kada se smatra jahtom prema propisima države čiju pripadnost ima. Ovo je jasno, ali nije jasno za stranu jahtu da li dokazivanje o tome da se neki »plovni objekt« smatra »jahtom« ovisi o izvodu iz nekog upisnika, ili iz kojeg iz drugog dokumenta broda, ili konačno, samo iz odredba propisa zakona, u kome slučaju bi trebalo koristiti tekst tog zakona. U praksi to može biti vrlo komplicirano.

To može dovesti i do toga da pojedini organi/sudovi različito tumače pojam jahte. Treba naime, imati na umu činjenicu, da neke države imaju drugačiju razdiobu (a ne : brod-jahta-brodica), ili nemaju poseban upisnik za jahte, ili pak, ne žele koristiti strani izraz »jahta« pa stvaraju svoje, novo nastale riječi za taj pojam, što može i te kako otežavati primjenu odredaba iz PZ. čl.5.st.1.toč.21. 76

Kada se radi o stranoj jahti treba prije svega utvrditi da li se, i ako se, kada, primjenjuje K52. jer K52 se primjenjuje i na jahte tj. jer je jahta »brod« u smislu K52 čl.1.. Činjenica je da K52 nema definiciju broda, pa niti jahte,ali jahte se smatraju brodovima. [77]

K52 odmah u čl.1. jasno određuje da se odnosi na BROD.

---

75 Pravilnik (NN 27/2005) dao je u čl.3. definicije jahte : 4.) *jahta za gospodarske namjene;*5.) *jahta* za *osobne potrebe;* 7.) *gliser* jest brodica ili jahta; 10.) *športska brodica ili jahta itd.*

[76] Italija koristi na pr.nazive: »nave di diporto«(dulja od 24 m.), »imbarcazione da diporto« (od 10 do 24 m.),«natante da diporto«(na vesla; manje od 10 m.).

[77] Niti Konvencija1999 nije definirala pojam broda niti jahte.

U PZ. čl.5.st.1.toč.20. jahta je »plovni objekt«, ali prema čl. 2.st.1. na jahtu se primjenjuju sve odredbe PZ., koje se primjenjuju na brod, osim ako nije drugačije određeno Zakonikom.

Prema tome primjenjuju se na jahtu (?--brodicu upisanu u upisnik jahta?) i slijedeći članci PZ, koji se čine važni, a koji se odnose na brod : [78]

Čl. 219 – 240

Čl. 241 - 252

Isto tako primjenjuju se na jahte i odredbe iz DIO SEDMI, čl. 658 i sl. (zakup itd.).

Također i odredbe o agencijskom poslovanju (čl. 674 i sl. naročito 681 i 682, ali vidi i čl. 953.st.2.toč.12.).

Čini se da se i odredbe čl. 841 i sl. odnose i na jahte, a naročito je bitno da se može primijeniti i čl. 849.st.6. Dapače čini se da bi u praksi još češće mogli doći do primjene odredbe iz čl. 849 st. 5. u svezi sa st. 3. i 4. Naime, ova mogučnost odnosno ona iz st.6. može poslužiti, u određenim okolnostima, za slučaj kada se jahta kreće iz jedne hrvatske luke/marine u drugu, a nije jasno da li se nalazi u teritorijalnom moru ili unutarnjim morskim vodama Hrvatske.

Može se spomenuti i još jedan problem, naime, pitanje da li se K52 odnosi samo na pomorske brodove (pa prema tome i na »pomorske« jahte« ili i na (nazovimo ih) »slatkovodne«(?) brodove pa prema tome i na »slatkovodne« jahte) jer postoje oprečna mišljenja za primjenu K52. Ako postoje oprečna mišljenja za brod, [79] onda svakako postoje i za jahtu. Većina doktrine u inostranstvu tvrdi da se K52 primjenjuje i na

---

[78] Navedeni su samo on članci koji se čini važni za materiju o kojoj se raspravlja.

79 Vidi naprijed DIO PRVI K52-čl.1.

"slatkovodni" brod, a činjenica je da niz "plovnih objekata" jahti (brodica – koje se tamo smatraju jahtom) iz inostranstva dolaze u R.Hrvatsku sa rijeka i jezera.[80]

Ako u PZ. postoje dakle, 3. mogućnosti (brod, jahta, brodica/jahta), postoji mogućnost da i u drugim državama postoji nešto takovog ili sličnog ili još nejasnijeg.

Gornjim je obuhvaćeno odnosno spomenuto za odredbe PZ., ali kada se radi o stranim jahtama tada, ovisno o zastavi koju jahta vije, može ili mora doći do primjene K52., a eventualno i može doći do primjene i neka druga Konvencija [81] koja se odnosi na brod, a jahta bude smatrana brodom, temeljem PZ.(čl.5.st.1.toč.20. i 21.)

K52 daje odredbe o svojoj primjeni u čl. 8.

Najkraće rečeno temeljem K52 čl.8. st.1. se MORA primijeniti kada brod/jahta vije zastavu države ugovarateljice.

Prema st.2. kada vije zastavu države NEugovarateljice, može se primijeniti ili

a). odredbe čl.1. K52 ili

b). odredbe PZ o tražbinama,

ali i u jednom i u drugom slučaju sve ostale odredbe K52. [82]

K52. čl.8. st.4. je vrlo bitan jer određuje :

> 4) NIČIM SE U OVOJ KONVENCIJI NE MIJENJA NITI DIRA U UNUTRAŠNJE ZAKONE DRŽAVA UGOVARATELJICA KOJI SE ODNOSE NA ZAUSTAVLJANJE BRODA NA PODRUČJU DRŽAVE ČIJU ZASTAVU BROD VIJE OD STRANE OSOBE KOJA IMA REDOVNO BORAVIŠTE ILI GLAVNO POSLOVNO SJEDIŠTE U TOJ DRŽAVI.

Konkretno ova odredba znači da u slučaju ako se radi o jahti koja vije zastavu države ugovarateljice ili države Ne-ugovarateljice,temeljem čl.8.st.4. K52, može se primijeniti PZ. samo onda ako je predlagatelj osiguranja koji zahtjeva zaustavljanje jahte,

---

80 Jahte/(brodice - koje se tamo smatraju jahte) često su upisane u Austriji, Njemačkoj, Italiji na rijekama ili jezerima, i dolaze cestom u Hrvatsku.

81 Međunarodna konvencija za izjednačenje nekih pravila o sudaru brodova, 1910, Konvencija o spašavanju. PZ. čl.190.st.1. određuje da se brodica može upisati u upisnik brodova (!))itd. itd.

82 Vidi posebno razrađen taj problem u Glava 4.

osoba koja ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u toj državi – tj. R. Hrvatskoj.

Dalje, ako jahta vije zastavu R. Hrvatske, a predlagatelj osiguranja je stranac – tj. osoba koja NEMA redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u R. Hrvatskoj, primjeniti će se K52. jer je R. Hrvatska ugovarateljica K52. i veže je temeljem čl. 140. Ustava K52. i odredba čl.8.st.4.

Upozorujem da u slučaju ako se hrvatski državljanin vlasnik/suvlasnik jahte upisane u hrvatski upisnik jahti, u smislu PZ. čl.188. koja određuje u svezi sa prebivalištem, pojavljuje kao predlagatelj osiguranja, i koji ima prebivalište odnosno sjedište u R. Hrvatskoj, mora imati stalno boravište odn. glavno poslovno sjedište u R. Hrvatskoj, da bi se temeljem K52, čl. 8.st.4. primijenio PZ. Ovo može imati priličnu važnost u slučaju strane firme koja nema glavno poslovno sjedište u R.Hrvatskoj, odnosno odredaba iz PZ. čl. 188..[83]

Očito da je odredba PZ. članka 2.st.1. uvrstila jahtu da je brod iako je jahta prema odredbi čl.5.st.1. toč. 20) plovni objekt.

St.2. odredio je na negativan način za ostale pomorske objekte.[84]

Nije jasno, kako se nova dikcija može uskladiti sa odredbom čl. 841.st.3. :

(3) OVRHA I OSIGURANJE NA PLOVNOM OBJEKTU KOJI SE U SMISLU ODREDABA ČLANKA 5. OVOGA ZAKONIKA NE SMATRA BRODOM PROVODI SE PREMA OVRŠNOM ZAKONU.

---

83 Na pr. strani vlasnik, dao je u čarter jahtu, koja se nalazi u R.Hrvatskoj ili se eventualno čini da se nalazi u teritorijalnom ili unutrašnjem moru R.H., a došlo je do spora zbog ugovora o iskorištavanju, zakupu, vlasništvu, posjedu odnosno slučajevima predviđenim u K52 čl.1.

84 U Nacrtu je čl.2. glasio:

Članak 2.

"Odredbe ovoga Zakonika koje se odnose na brodove primjenjuju se i na druge pomorske objekte samo ako je to ovim Zakonikom izričito predviđeno."

Odredba o jahtama unešena je, čini se, u zadnji čas.

GLAVA 2.

Odredba čl 841.st. 3. IZRIČITO isključuje svaki plovni objekt koji nije brod i poziva se na čl.5. a ne na čl.2. Drugim riječima, čini se da čl.841.st.3., isključuje primjenu čl.2 na jahtu. Reklo bi se dakle, da isključuje i jahtu, stranu jahtu, brodicu [85], itd. Da li je zakonodavac, propustio razmotriti utjecaj promjene dikcije čl 2. na odredbu čl. 841.st.3. ? Ili se još nekako mora pokušati ugurati jahtu u režim PZ.,putem primjene čl.2.?

Kod primjene K52 u odnosu na PZ. postoji i problem odredbe čl.5.st.1.toč.21. za stranu jahtu jer je to *„plovni objekt.....koji se takvim smatra prema propisima države čiju državnu pripadnost ima*". Dakle treba utvrđivati neko pravo strane države, ukoliko iz dokumenta broda to nije vidjivo. Činjenica je da neke države ne žele koristiti strane nazive, na pr.„jahta" i slično, pa tako na pr. Italija ima nazive :

"unità da diporto"
"nave da diporto"
"imbarcazione da diporto"
"natante da diporto",

a vjerojatno i neke druge države. Takovi nazivi predstavljat će i te kakovu poteškoću, ako ne drugačije, onda vremenski dok se utvrdi pojam prema tom stranom pravu.

Činjenica je da je u PZ1994 čl.266. glasio:

> ODREDBE OVOG ZAKONA O PRIVILEGIJAMA NA BRODU PRIMJENJUJU SE I NA BRODICE, JAHTE I BRODOVE U GRADNJI KOJI SE NALAZE U PLUTAJUĆEM STANJU.

a u PZ2004 član 252. glasi:

> ODREDBE OVOG ZAKONIKA O ZALOŽNIM PRAVIMA PRIMJENJUJU SE I NA BRODICE, JAHTE, BRODOVE U GRADNJI I JAHTE U GRADNJI KOJI SE NALAZE U PLUTAJUĆEM STANJU.

Razlika je bitna, jer PZ1994 određuje samo za privilegije, a PT 2004 određuje za založna prava tj. hipoteke i privilegije.

---

85 bivši ZPUP je očito krivo brodicu nazivao »čamac«.

Nadalje: dikcija PZ1994 je jasna jer se odnosi na sve koji su u gradnji.

1).brodice u gradnji
2).jahte u gradnji
3).brodove u gradnji
svi u plutajućem stanju

Međutim dikcija PZ 2004 čini se [86] da znači:

A).brodice
B).jahte
C).brodove u gradnji u plutajućem stanju
D).jahte u gradnji u plutajućem stanju
NB: Odredbe PZ.čl. 201. su detaljnije.

BRODICA

Brodica je definirana u PZ. u čl.5.st.1.toč.15. :

BRODICA JEST PLOVNI OBJEKT NAMIJENJEN ZA PLOVIDBU MOREM KOJI NIJE BROD ILI JAHTA, ČIJA JE DULJINA VEĆA OD 2,5 METARA, ILI UKUPNE SNAGE PORIVNIH STROJEVA VEĆA OD 5 KW.

To je negativna definicija, kao i nastavak te odredbe.

Odredbama PZ.u DIO četvrti. Glavi II., Upis i brisanje brodova i jahti, čl. 187. i sl., vidi se očito, naročito iz čl.201. da se u list C., upisuje založna prava.

Međutim situacija sa brodicama nije jasna.

Da li se primjenjuje na pr. čl. 248. koji govori samo o brodu? Da li se primjenjuje kada je »brodica« upisana:

a). u upisnika brodova ili
b) upisnik jahti. ?

Dikcija PZ. čl. 252. dozvoljava privilegije na brodici koja se nalazi »u plutajućem stanju«.

---

86 Da li to znači (???) da brodica i jahta kada su na suhom (zimovanje, popravci), ili brod kada je u suhom doku ili doku, i nisu u plovnom stanju, tada nisu podložni odredbama čl. 252?

Toliko o odredbama PZ.

BRODICA-PRAVILNIK

Brodica ostaje očito izvan K52. i PZ.i prelazi u Ovršni zakon, iako je brodica temeljem PZ. čl. 252. ušla u režim hipoteka i privilegija (vidi PRAVILNIK O BRODICAMA I JAHTAMA" :

ČLANAK 23.
(3) SVAKA BRODICA UPISUJE SE U POSEBNI ULOŽAK.
ČLANAK 24.
(5) U LIST C ULOŠKA KNJIGE BRODICA UPISUJU SE STVARNA PRAVA KOJIMA JE BRODICA OPTEREĆENA, TE PRAVA STEČENA NA TIM PRAVIMA.

Brodice su pod nadležnosti Općinskih sudova (Čl. 841.st.6.) što znači da će Općinski sudovi morati rješavati probleme hipoteka i privilegija na brodicama. U Ovršnom zakonu nema nikakovih odredaba o provođenju zaustavljanja brodica (nešto slično odredbama PZ. čl. 953.itd.)

U Ovršnom zakonu postoji hipoteka. Ne postoji privilegij. Što su, prema tome, privilegiji na brodici? Čl. 241 – izričito se odnosi na BROD? Čl. 338 i sl. isto se odnose na brod. Vidi čl. 252.,339.,347! Prema čl. 292.1.toč.4. Lučka kapetanija dozvoljava upis.

Tko onda rješava o privilegiju na brodici i po kojem zakonu? Da li Lučka kapetanija ? Da li Općinski sud ? Da li po PZ.? OZ. ne poznaje pojam »privilegij«.

STRANA BRODICA

Pitanje je da li se K52 primjenjuje i na strane brodice?

Na to je vrlo teško odgovoriti. Prije svega, K52 konzekventno upotrebljava samo izraz "brod". Međunarodna praksa i doktrina uvrstila je i jahtu u režim K52..

Za brodice može doći do komplikacija. Kada bi se radilo samo objektima koji viju hrvatsku zastavu stvar bi bila jednostavnija. U principu svaki plovni objekt koji je upisan u očevidnik brodica, podložan je primjeni PZ., i Pravilniku. Međutim poteškoću stvara odredba čl. 8.st.4.

K52, koja za isključivu primjenu *legis fori*, zahtjeva da predlagatelj osiguranja mora imati redovno boravište lli glavno poslovno sjedište u toj državi (R.Hrvatska). Drugim riječima: ako bi se primjenjivala K52 onda kada bi se brodica upisana u hrvatski očevidnik zaustavljala od predlagatelja koji NEMA zatražene uvjete, trebalo bi primijeniti K52.

Protivno bi proizlazilo iz odredbe PZ.841.st.3. jer bi se prema brodici trebao primijeniti Ovršni zakon i to u nadležnosti Općinskog suda *argumento a contrario* iz odredbe čl. 841.st.6., jer da bi se primjenivalo na brodicu trebalo bi to temeljem čl.2.st.2. biti izričito navedeno.

I dalje:

Budući da u Glavi IV. čl. 932 – 964 nije spomenuta brodica, a za primjenu čl. 2.st.2. bi trebala biti spomenuta značilo bi da se odredbe PZ. o privremenim mjerama ne primjenjuju na brodice. Dakle ni čl. 953 (!?) nego Ovršni zakon čl. 296 za novčane tražbine i čl.298. za nenovčane tražbine. Itd. Konkretnije, premda su PZ. i Pravilnik odredile mogućnost upisa založnih prava dakle i privilegija, čini se da privilegij ne bi davao osnova u Ovršnom zakonu jer taj pojam ne postoji tamo, dok za brod i jahtu, po čl. 953.st.2. privilegij je osnov za privremenu mjeru, koji je osnov PZ. naročito naglasio i posebno naveo, ali za brodicu ne bi dolazio u obzir. [87]

Problem, koji se postavlja naročito jeste dilema da li se Konvencija 1952, primjenjuje na brodice ako vijaju zastavu države ugovornice ? Brodica je po čl.5.st.1.toč.15. plovni objekt koji nije brod i nije jahta.

Mislim, da se K52 neće primjenivati na brodice. No, ako se na pr. brodica smatra u stranom pravu da je jahta ? Ako po čl.5.st.1. je brodica, a po stranom pravu jahta ?

Da li se na stranu brodicu primjenjuje odredba PZ. čl. 953.st.2. :

---

87 Prema definiciji »plutajućeg objekta« - jer nije brod, ne bi se mogla osnovati hipoteka niti privilegij.

(2) PORED SLUČAJEVA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA, PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE BRODA MOŽE SE ODREDITI I RADI OSTVARENJA POMORSKOG PRIVILEGIJA ILI HIPOTEKE NA BRODU ILI HIPOTECI SLIČNA SREDSTVA OSIGURANJA

ili brodica ostaje i može imati hipoteku i privilegij, ali budući da Ovršni zakon nema odredaba, kao što je PZ. čl. 953.st.2., brodicu Općinski sud ne može zaustaviti za privilegij jer privilegij u OZ ne postoji. Privilegij kako je definiran u PZ. a vjerojatno tako bi se morao podrazumijevati i u Pravilniku, ne postoji u Ovršnom zakonu. No, kako je već rečeno, problem je i brodica, jer prema PZ.čl.2.st.2. bi brodica trebala biti izričito spomenuta. ! No, prema PRAVILNIKU O BRODICAMA I JAHTAMA, brodica ima u Očevidniku i list "C.", pa treba zaključiti da možda i koja strana brodica ima isti ili sličan režim, recimo, založnih prava. Quid nunc ? Naime, niti čl. 969. ne spominje brodicu. Spas je, čini se, u odredbi čl. 986. i vjerojatno će se odredbe čl. 967 i 969, prihvatiti kao " odgovarajući način……odredbe i načela Zakonika".

PROBLEMATIKA PRIVILEGIJA

PZ.-ČL.969 I 986.

U Konvenciji 1952 ne postoje odredbe kojima bi se eksplicitno uređivalo zaustavljanje broda za «privilegirane» tražbine». Međutim PZ. ima odredbe u čl. 953.st.2. o privilegijama.

Privilegiji su jedno specifično sredstvo osiguranja pomorske tražbine. Njihovo trajanje je određeno propisima a u povijesti su ti rokovi bili mijenjani. [88] Privilegiji ne "zastaruju" oni "prestaju" [89] "protekom". [90] Prestaju i prodajom ali samo u ovršnom ili stečajnom

88 PZ.2004- čl.246

89 PZ.2004- Čl.246.st.1.

90 PZ.2004- čl.246. st.1.t.2.

postupku. [91] Međutim ne prestaju promjenom vlasnika broda[92] niti brisanjem iz upisnika. Prestankom ne prestaje i tražbina koja je tim privilegijem bila osigurana.[93]

Važno je istaći da se propisi o privilegijima primjenjuju i na brodice, jahte i brodove u gradnji koji se nalaze u plutajućem stanju. [94]

PZ 2004 promijenio je red prvenstva privilegija koji su u PZ2004 bitno izmijenjeni prema PZ1994.

Kod privilegija (i ostalih stvarnopravnih tereta) vlasnik odgovara samo brodom i vjerovnik se namiruje samo vrijednošću broda, ali samo onog broda na kojemu je takav stvarnopravni teret.

U doktrini se smatra da iako Konvencija 1952 ne spominje direktno privilegije, da je logično da je moguće propise Konvencije 1952 primijeniti i kada se brod zaustavlja na osnovu privilegija. [95]

Ovo je sporno!

Da li to znači da se brod može zaustaviti za neku privilegiju koju priznaje neko pravo ili neka konvencija, iako taj privilegij nije naveden u čl.1.st.1.Konvencije 1952 kao "maritime claim" ? Privilegij je stvarno pravo, koje čak prati brod kod promjene vlasništva, za razliku od tražbine. Privilegij može biti i upisan u upisnik, kada bi svakako morao biti priznat. No zaključivanje može poći i od drugog ekstrema tj. da se brod može zaustaviti samo za "maritime claims" iz čl.1.Konvencije 1952, a da se ne može ako je privilegij (maritime lien) a nije "maritime claim". Specificirao sam detaljnije gornje slučajeve jer ima naznaka u doktrini, da se koleba u pogledu jahti [96], broda u gradnji i sl.

---

91 PZ.2004- čl.246. st.1.t.3.

92 PZ. čl.234 (čl.243.(PZ1994)

93 PZ.2004- čl.249.

94 čl.252.

95 Pavliha/Grbec o.c., 98 - 2.5.2.

96 Pavliha/Grbec o.c., 85 : «....zanimiva sodba Višjeg sodišča v Kopru Cpg-791/96.....jahta ki je v marini, ni ladja v smislu konvencije.....»zaustavljanje» le na podlagi.....ZIZ « - (Ovršni zakon).

Budući da Konvencija 1952 u čl.8.st.2. omogućava primjenu *legis fori* trebao bi svakako predlagatelj biti vrlo pažljiv u formulaciji osnova u svom prijedlogu jer tražbina koja je privilegij ima drugi tretman od tražbine prema popisu iz čl.1. Konvencije 1952. Notorno je da su tražbine vrlo često ujedno i privilegij. To, mislim, treba iskoristiti.Jasno je da se prestankom tražbine gasi i pomorski privilegij.Čl.246 PZ.2004, bitno je izmjenio odredbe biv. čl. 261.

Tekst čl. 248., PZ. je sasvim ležerno opisao:*"..odredbe.....primjenjuju se i kad brod iskorištava osoba koja nije vlasnik broda....."*. Ovaj pojam "iskorištava" je nesiguran. Na putničkim brodovima, naročito "cruisers", postoji niz aktivnosti na brodu (na pr. frizeri, kozmetičari, maseri, vlasnici barova, itd. itd.) koji posluju na brodu. Da li ga oni "iskorištavaju"? Da li bi njihovo poslovanje moglo dovesti do privilegija na brodu ? Možda bi se netko našao koji bi tvrdio da je i to moguće !([97] i ENDNOTE uz GLAVA 2. [xiii])

Prijevod iz Konvencije o privilegijima 1926, u čl.1. je *"....iskorištava brodar nevlasnik ili glavni naručitelj prijevoza iz brodarskog ugovora....."*,.

Konvencija o privilegijima 1967 - prijevod glasi: *"...privilegiji....nastaju kada potraživanja.....terete brodovlasnika, zakupca golog broda, naručitelja prijevoza u brodarskom ugovoru, brodara - poslovođu suvlasničke zajednice i poduzetnika broda".*

U Konvenciji o privilegijama 1993, čl. 4., st.1. glasi:

"Each of the following claims against owner, demise charterer, manager or operator of the vessel shall be secured by a maritime lien on the vessel. (Slijedi popis privilegija).

---

97 Berlingieri, F., je u svom radu ARREST OF SHIPS, 2000., posvetio tom pitanju priličan prostor (str. 73. - 77.) ali nije donio konačan zaključak. Možda je najinteresantnija izjava, na konferenciji 1952, talijanskog delegata G. Berlingieri-a(otac cit. pisca)koji je u prijevodu sa fancuskog rekao : " If the list set out in Art.1. includes maritime claims that are not priviledged, it is impossible to deny that all priviledged claims are maritime claims……..why not add in this article the list of priviledges claims."

Dakle, postoje 4. teksta :

Onaj iz PZ. mogao bi doći do primjene po čl. 8.st.2. Konvencije 1952, ali temeljem čl. 969. st.1.toč.2.(PZ.2004.), moglo bi doći do primjene :

a).-- pravo države čiju pripadnost brod ima,

b).-- bilo koja od 3. spomenute Konvencije, ako se koja konvencija primjenjuje temeljem prava države čiju pripadnost brod ima.Odredba iz PZ. je, čini se, najšira.Ostavljajući problem i narav privilegija po strani, u stvari za pomorske tražbine odgovoran je najčešće vlasnik broda. Obzirom da nije niti u doktrini, a niti u judikaturi do kraja raščišćeno da li se može, ako *lex fori* dozvoljava zaustavljanje i za tražbine koje nisu pomorske, dozvoliti zaustavljanje, vlasnik se može naći u vrlo teškom položaju. [98]Postoji još problema u vezi sa privilegijem.

Čl. 3. Konvencije 1952 razmatra mogućnost postojanja odgovornosti čarterera za tražbinu. Takova tražbina može eventualno biti i privilegij. Notorno je da za svaki privilegij, koji je «privezan» uz brod, odgovara vlasnik, čak i budući vlasnik. Prema tome predlagatelj, u takovom slučaju, mogao bi kao protivnika osiguranja navesti i vlasnika broda, iako je za tražbinu odgovoran čarterer. Predlagatelj to ne bi mogao, ako je privilegij već prestao postojati, pa makar je kao tražbina još ostala (ali nije "pomorska tražbina" iz čl.1. Konvencije 1952 ili iz *legis fori*), kao i u nekim drugim slučajevima koji mogu hipotetički, ali i praktički, nastati.

Pokušao sam napraviti uporedni pregled :

KONVENCIJE : ČL.L.

POMORSKOG ZAKONIKA 1994: ČL. 878 I ČL. 250 – 252/2.

POMORSKOG ZAKONIKA 2004: ČL.252 I ČL. 953

oooooooooooo---oooooooooooo

---

98 Berlingieri, Arrest, 1996, str. 12. : ".....the maritime claims are claims against the owner of the ship." -- Vidi dalje u tekstu odluku VSRH, Gzz 8/92 i Judikaturu - Single Member First Instance Court at Piraeus 864/1979.

Ovo stajalište, praktično bez problema u postupcima *in rem*, otvara procesualno ogromne probleme u civilnim sistemima, a jednako u R. Hrvatskoj, obzirom na tužbu za opravdanje privremene mjere, koja se u praksi podiže protiv protivnika predlagatelja (koji često nije vlasnik), pa presuda protiv takovog protivnika (tuženog) nije ovršna isprava protiv vlasnika.

TABELA - polazne odredbe iz Konvencije 1952

KONVENCIJA 1952	ČL.K52	ČL.878.-PZ 1994	ČL.250-252-PZ	PZ2004 Čl.241	PZ2004 Čl.953
damaged caused by any ship in collision	1.A).	1	4	5	1
damage caused by any ships "otherwise"	1.A)	1	4	5	
loss of life	1.B)	2	4	2	2
personal injuries	1.B)	2	4	2	2
Salvage	1.C)	3	3	3	3
Agreement relating to use or hire	1.D)	4			4
Agreement relating to carriage of goods	1.E)	4			4
Loss of or damage to goods incl. baggage	1.F).	4	4		4
General Average	1.G)	5	3		5
bottomry	1.H)	-	-		-
towage	1.I)	10	čl. 218		6
pilotage	1.J)	6	1	4	7
supplies of goods and materials for operation or maintenance	1.K)	7	5		8
construction, repair or equipment, dock charges, dues	1.L)	8	5		9
Wages Master, officers, crew	1.M)	9	2	1	10
Master's disbursements including disbursements by...	1.N)	10	5		11
disputes as to title to or ownership	1.O)	-	-		
disputes between co-owners as to ownership, possession, employment, earnings	1.P)	-	-		
Mortgage or hypothecation	1.Q)	st.1.	čl. 977/1		Stavak 2
Zakonska založna prava privilegij	--	st.1.	-		Stavak 2

POSREDNIČKA PROVIZIJA ILI AGENCIJSKA NAGRADA KOJA SE DUGUJE U SVEZI SA BRODOM, je uvedena u PZ.čl.953., pod red. br. 12. i to je novost koja je dobro došla, jer je prije toga situacija bila nejasna, pa i u međunarodnoj judikaturi. Ovako dolazi u primjenu kada se primjenjuje K52.čl.8.2. i *lex fori* i to PZ.čl. 953.st.1., a obzirom na inostranu doktrinu i judikaturu i onda ako se odluči primjenivati cijela K52, dakle ne *lex fori.*

Napominjem da je Konvencija 1999 nabrojene tražbine svrstala od (a)-(v) tj. 22. "pomorske tražbine".

K1999 navodi još i :

1).premije osiguranja pod (q)
2).naknade za komision (? - tj. komisiju), posredništvo, agenciju itd. pod (r)
3).bilo kojeg spora o pravu vlasništva pod (s)
4).suvlasništva pod (t)
5).ugovora o prodaji broda pod (v).

Čini se da bi bilo korisno da je PZ. uvrstio i te pomorske tražbine koje je navela K1999.

Budući da se raspravlja u domeni broda koji vije zastavu države NE-ugovarateljice, za potraživanje moglo bi doći i do primjene odredaba stranog prava o zastari. [99]

Mogli bi nastati i problemi vezani sa odredbom čl. 248. PZ.2004, koji određuje da se odredbe PZ. primjenjuju i kada brod iskorištava osoba koja nije vlasnik broda.

Procesualno gledajući, trebao bi predlagatelj navesti osnov na temelju kojega traži privremenu mjeru, da li Konvenciju 1952 čl.1., ili PZ.2004 čl. 953 (čl. 878.PZ1994) ili čl. 241.PZ2004 (čl.250 i sl. PZ.1994) ili i jedno i drugo ili alternativno ?. To bi bilo u njegovom interesu, a kako je spomenuto i prikazano, može biti i jedno i drugo i treće. Posljedice mogu biti sasvim različite, ovisno o prezentaciji. Ako ne navede mogao bi se prijedlog vratiti na nadopunu, što bi bilo u interesu stranaka, a, čini se i suda jer je skoro nemoguće odlučivati

99 Čl. 969.PZ2004, (čl. 991.PZ.1994)

ako postoje razni propisi za razne situacije, a stranka se nije izjasnila na čemu bazira zahtjev. [100]

Međutim neki slučajevi su u sve tri navedene «kategorije» jednaki. Na pr. sudar, koji je specificran u PZ .čl. 241.st.1.t.5. kao privilegij, u PZ. čl. 953. st. 1. t. 1. kao tražbina i u KONVENCIJI 1952 čl.1.st.1. t. a). kao pomorsko potraživanje. Na žalost ne može se pomisliti : evo, sva tri daju pravo na zaustavljanje, pa nema problema.

Dakle, na pr. kod sudara privilegij PZ. prestaje po čl. 246. st.1.t. 2. po proteku 1. godine, ali tražbina ostaje temeljem čl.249. i sl.. Drugim riječima ostaje kao tražbina iz PZ čl. 953.st.1.t.1. To potraživanje podliježe zastari, pa će trebati ocijeniti zastaru. Ovdje se situacija dalje komplicira. Ako se traži privremena mjera na osnovu privilegija prestanak privilegija može u nekim slučajevima ovisiti o čl. 969., prema stranom pravu, (na pr. putovanju, itd ([101] a i zastare. [xiv])

Možda je uputno spomenuti da se može tužba za ostvarivanje pomorskog privilegija zabilježiti u upisnik.[102]

Glede problema sa privilegijama, odredbe čl. 247. u svezi sa čl. 246. PZ. o prestanku privilegija, treba pomno proučiti. Rok se računa na način da je PZ odredio trenutak od kojega počinje teći rok. [103]

Mogućnost letećeg osiguranja (849.st.6), čini se situaciju još više zamagljuje kod stranog broda, a i kod domaćeg broda, jer cit. stavak samo govori o prijedlogu za zaustavljanje a ne o

---

[100] Ako se prijedlog bazira na privilegiju, promašena je pasivna legitimacija, ako nije naveden brodovlasnik.

101 Napominje se da pojam "putovanje" uopće nije definiran. U doktrini Berlingieri u "Ratifica delle Conv. Bruxelles 1952 ....," Dir. Marittimo 1978, p. 148, je dao definiciju putovanja u smislu konvencije Vidi i ENDNOTE uz GLAVA 2.

102 Čl. 339, 247.PZ.

[103] Za privilegije su bitne odredbe čl. 247.st.2. i 3. Nije ovdje mjesto da se raspravlja o odredbi čl. 246.st.2. (koji određuje slučaj plijena i odredbe čl. 247.st.2. i 3.) o rokovima koji nekako nisu u skladu sa pojmom plijena.

tužbi. Leteće osiguranje je moguće i kod primjene Konvencije 1952. [104]

Svakako intepretacijom spomenutih odredaba, samo ulaganje tužbe nije dovoljno. Mislim da bi se ti uvjeti morali razjasniti.

Tek usput Konvencija o privilegijama 1926 nije imala takovih odredaba o prestanku, a ona iz 1967 je, kasnije, na pr. u čl. 8. navela da *«.....rok ne teče za vrijeme dok privilegirani vjerovnik nije u mogućnosti da zaustavi brod zbog zakonskih zapreka.»* Što ako je jedna Konvencija o privilegijima ratificirana i sadrži jedan uvjet a PZ ima drugi, ili ako se ratificirana K. razlikuje od ne-ratificirane - 1967-1993 ?

Možda je korisno ponoviti : šteta od sudara može biti osnov za zaustavljanje broda:

A).- kao privilegij po PZ. čl. 241

B).- kao tražbina po PZ čl. 953

C).-kao potraživanje po čl.1.st.1. Konvencije 1952

D).-kao privilegij, eventualno, putem PZ čl. 969 tj. po :

zakonu države čiju pripadnost ima

E).-konvencije o privilegijama koje je ta država čiju pripadnost ima, članica ugovarateljica.

Obzirom da su donesene TRI Konvencije o privilegijama i to 1926, 1967 i 1933, moglo se je očekivati da će uređenje problema privilegija biti barem većinom riješeno. Na žalost pristup država i stanje ratifikacija na dna 30.09.2005, prema podacima sa CMI – Status of ratification, situacija je vrlo nepovoljna, jer i ono malo država koje su ratificirale gore spomenute tri konvencije prikazuje da se radi o državama koje na svjetskom tržištu prijevoza skoro nemaju važnosti. Praktički niti jedna država koja je poznata po velikom broju brodova nije uključena (donekle imaju važnosti Saint Vincent and the Grenadines te Vanuatu – kao države *flag of convenience).*

Vidi popis na kraju.

---

104 Berlingieri, Arrest, 2000., str. 153., pod I-584.

U svim slučajevima treba eventualno, paziti na prestanak i/ili zastaru [105] glede hipoteke [106] i privilegija [107] .

PASIVNA LEGITIMACIJA

Na ovom mjestu treba još jednom spomenuti i problem pasivne legitimacije, jer pasivna legitimacije može, između ostaloga, ovisiti i o tome da li se radi o privilegiju ili o tražbini.

Da je pasivna legitimacija veliki problem i na međunarodnom nivou, najbolji je dokaz Međunarodna konvencija o zaustavljanju brodova, iz 1999. koja u svom Članku 3. »Ostvarenje prava zaustavljanja broda », određuje:

> BEZ OBZIRA NA ODREDBE STAVKA 1. I 2. OVOGA ČLANKA, ZAUSTAVJANJE BRODA KOJI NIJE U VLASNIŠTVU OSOBE ODGOVORNE ZA TRAŽBINU DOPUSTIVO JE SAMO AKO SE, PREMA PRAVU DRŽAVE U KOJOJ JE ZAUSTAVLJANJE PREDLOŽENO, NA TEMELJU PRESUDE DONESENE S OBZIROM NA TU TRAŽBINU, MOŽE PROVESTI OVRHA NA BRODU NJEGOVOM SUDSKOM ILI PRISILNOM PRODAJOM.

Drugim riječima to znači da u pravnim sistemima gdje je obavezno da presuda glasi protiv vlasnika broda, zaustavljanje (privremena mjera) u uvjetima izcit. čl.3., nije dopušteno.

Takve odredbe u K52 nema, ali pravni sistem u R. Hrvatskoj zahtjeva da presuda mora biti protiv vlasnika broda da bi se brod mogao prodati.To praktički znači da se u R. Hrvatskoj presuda koja glasi protiv NE-vlasnika broda ne može provesti.

Dakle K1999 uopće ne dopušta zaustavljanje, pod navedenim uvjetima, dok K52 dopušta iako presuda u opravdanju privremene mjere protiv nevlasnika, praktički je impotentna.

---

105 Prelazi okvir ovog rada, da li se u nekoj stranoj državi nastanak privilegija određuje prema zastavi broda ili mjesta gdje je privilegij nastao. No čini se da se u nekim država nastanak privilegija na brodu određuje prema mjestu nastanka, što znači da jedan brod može nositi na sebi privilegije iz nekoliko luka iz različitih država, pa se situacija u pogledu osnova za zaustavljanje može zakomplicirati primjenom nekoliko različitih zakona.

106 PZ. čl. 236, i sl.

107 PZ. čl. 246. i sl.

Kako bi se mogao, putem eventualnog privilegija "uvući" i vlasnik, nije jednostavno, iako bi moglo biti moguće.

U stvari kada bi ili bude do primjene K1999 u R. Hrvatskoj ne bi se mogli zaustavljati brodovi koji bi potpali pod uvjete odredbe iz čl.3. st.3. K1999

Pustivši po strani Konvenciju 1999, usredotočujem se na odredbe PZ. koji odredbama za ovrhu postoje odredbe , koje bi trebalo razmotriti. Naime, iz odredbe PZ.čl. 855 :

> (2) AKO SE OVRHA PROVODI NA HRVATSKOM BRODU, UZ PRIJEDLOG TREBA PRILOŽITI IZVADAK IZ UPISNIKA BRODOVA KOJIM SE DOKAZUJE VLASNIŠTVO OVRŠENIKA NA BRODU, ILI, AKO BROD NIJE UPISAN U UPISNIK BRODOVA – ISPRAVA KOJOM SE DOKAZUJE DA SE BROD KOJI JE PREDMET OVRHE NALAZI U POSJEDU JEDNOG ILI VIŠE OVRŠENIKA. AKO JE BROD UPISAN NA DRUGU OSOBU, A NE NA OVRŠENIKA, PRIJEDLOGU SE MOŽE UDOVOLJITI SAMO AKO OVRHOVODITELJ PODNESE ISPRAVU KOJA JE PODOBNA ZA UPIS OVRŠENIKOVA PRAVA.

proizlazi da za ovrhu na brodu koji vije zastavu:

1). R. Hrvatske treba isprava,

2). a za strani brod prema st.3. i st.4. razlika je ako se radi o brodu koji:

A).- je već zaustavljen,ili

B).- brodu koji još nije zaustavljen.

> (3) AKO JE STRANI BROD NA KOJEMU SE TRAŽI OVRHA U VRIJEME PODNOŠENJA PRIJEDLOGA ZA OVRHU VEĆ ZAUSTAVLJEN, UZ PRIJEDLOG ZA OVRHU TREBA PRILOŽITI I OVJEREN PRIJEPIS I PRIJEVOD ISPRAVE NA HRVATSKOM JEZIKU, U SKLADU S PROPISIMA REPUBLIKE HRVATSKE, KOJOM SE PO PRAVU ZEMLJE BRODA DOKAZUJE VLASNIŠTVO I DRŽAVNA PRIPADNOSTI BRODA.
>
> (4) KAD STRANI BROD NA KOJEM SE TRAŽI OVRHA U VRIJEME PODNOŠENJA PRIJELOGA ZA OVRHU JOŠ NIJE ZAUSTAVLJEN, OVRHOVODITELJ MORA UČINITI VJEROJATNIM DA JE BROD VLASNIŠTVO OVRŠENIKA.

Dakle ne mora se za strani brod pridonijeti *»isprava koja je podobna za upis ovršenikova prava«,* dovoljna je vjerojatnost.

Međutim PZ. određuje u čl. 860:

> KAD DONESE, ODNOSNO KAD PRIMI RJEŠENJE O OVRSI, OVRŠNI SUD ĆE BEZ ODGODE :
> 1). ODREDITI ZAUSTAVLJANJE BRODA (ČLANAK 951).....

Znači dakle da će se na temelju vjerojatnosti da je brod vlasništvo ovršenika (sada protivnika osiguranja), *ex lege* zaustaviti brod, za kojeg nije sigurno da je podoban za upis vlasništva na novog vlasnika. Trebati će naći izlazak iz situacije, da se protiv stranog brod može donijeti rješenje o ovrsi na temelju takove situacije koja može u slučaju st.4. dovesti do rješenja o ovrsi i *ex lege* zaustavljanja broda.

Ove odredbe praktički imaju isto ili vrlo slično značenje kao i odredba iz Konvencije 1999 čl. 3.st.3., koja glasi:

> (3) BEZ OBZIRA NA ODREDBE STAVKA 1. ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI NIJE U VLASNIŠTVU OSOBE ODGOVORNE ZA TRAŽBINU DOPUSTIVO JE SAMO AKO SE, PREMA PRAVU DRŽAVE U KOJOJ JE ZAUSTAVLJANJE PREDLOŽENO, NA TEMELJU PRESUDE DONESENE S OBZIROM NA TU TRAŽBINU, MOŽE PROVESTI OVRHA NA BRODU NJEGOVOM SUDSKOM ILI PRISILNOM PRODAJOM.

Ova odredba K1999 ima prizvuk da je bitno da se u toj državi gdje se provodi ovrha može upisati vlasništvo. Da li se može upisati u kojoj drugoj državi, čini se da nije bitno, pa vjerojatno ide na rizik kupca-novog vlasnika.

Zaključak je otprilike slijedeći:

Prema PZ. ako je strani brod već zaustavljen, onda se može provesti ovrha sa dokazom vlasništva broda i onda se *ex lege* donosi rješenje o zaustavljanju. Ako brod još nije zaustavljen dovoljno je vjerojatnost vlaništva, pa se i opet donosi rješenje o ovrsi i privremena mjera *ex lege*.

Drugim riječima zakonska je obaveza suda da utvrdi okolnosti u slučaju st.3., dok u slučaju st.4. temeljem ocijene o vjerojatnosti idu na rizik predlagatelja ovrhe i rješenje o ovrsi i privremenoj mjeri ali i rizik privremene mjere donesene *ex lege,* bez aktivnosti predlagatelja ovrhe, odnosno sve na temelju prosudbe suda o vjerojatnosti. Brodovi često vrijede desetke milijuna $ ili €.

U pogledu odredbe čl. 855.st.5.

> (5)KAD STRANI BROD NA KOJEM SE PROVODI IZVRŠENJE PRODAJOM BUDE ZAUSTAVLJEN, SUD ĆE POZVATI VJEROVNIKA DA U ROKU OD TRI DANA PODNESE ISPRAVE NAVEDENE U STAVKU 3. OVOGA ČLANKA.

Često je to fizički nemoguće.

To su: isprava o vlasništvu i isprava o državnoj pripadnosti.

Ako je brod već zaustavljen, onda se ti dokumenti već nalaze ili u Lučkoj kapetaniji, a ispravnije bi bilo da se već nalaze i u sudskom spisu, suda koji je dozvolio zaustavljenje. [108] ZPP čl. 232.st.3. određuje dobavu dokaza na »prijedlog«, čime je izmjenjena ranija odredba gdje je sud »po službenoj dužnosti« zatražio isprave.

U stvari, smatram da bi predlagatelj imao pravo zatražiti od Lučke kapetanije ovjereni prijepis/fotokopiju ili se pozvati na te dokumente jer su oni, po mom mišljenju, sastavni dio sudskog spisa, u kojem se po čl.962 moraju *„ primijeniti odredbe čl.860 „*. To će sud učiniti zaključkom (OZ. čl.10.st. 4.) po kojem Lučka kapetanija nastupa kao „sudski ovršitelj" pa su dokumenti koje oduzima L.K., sastavni dio sudskog spisa.

Položaj predlagatelja, ali i brodovlasnika, pogotovo ako nije označen kao protivnik, nego ima položaj treće osobe, je vrlo težak.

---

[108] PZ. čl. 860.st.1.čl. u svezi sa čl. 198-201.

Bilo bi interesantno špekulirati da li bi sud mogao nakon primitka prijedloga za privremenu mjeru, donašanja rješenja kojim dozvoljava zaustavljanje, i dobivanja dokumentacije od Lučke kapetanije, utvrdivši da je protivnik osiguranja osoba koja nije vlasnik, mogao ocijeniti pravnu situaciju u pogledu značaja eventualne presude. Naime, takova presuda ima doduše veliki značaj za predlagatelja/tužitelja, kao personalna obaveza tuženog ali ne omogućava prodaju broda. Još interesantnije je pitanje da li bi vlasnik broda imao pravo na naknadu štete zbog zaustavljenog broda, kada taj brod ne može biti prodan, dakle je zaustavljanje bilo doduše opravdano, ali je trećoj osobi- vlasniku, uzrokovana šteta.

Detaljnija razmatranja o gornjem nalaze se izvan odredaba K52.

Kod privilegija je pasivno legitimiran uvijek vlasnik, dok je pitanje pasivne legitimacije, kod slučajeva tražbina, kada se radi o primjeni čl. 3. Konvencije 1952 nejasno i sporno, ne toliko kod samog postupka privremene mjere, koliko kod opravdanja privremene mjere odnosno ovrhe na osnovu pravomoćne i ovršive odluke tj. da li je odluka u kojoj tuženi nije vlasnik, ovršiva ([109] i ENDNOTE uz GLAVA 2. [xv]) Ipak, treba se vratiti na odredbu čl. 248. PZ, o kojoj je bilo govora ranije. Naime, u slučaju da se želi pozvati na odredbu čl. 248 PZ. treba dokazivati eventualno i negativnu okolnost tj. da je brod iskorištavala osoba koja nije vlasnik broda, itd. ([110] i ENDNOTE uz GLAVA 2.[xvi])

Glede hipoteke problem zastare nije toliko kompleksan, međutim u slučaju privilegija, situacija je vrlo kompliciranа.

PRIMJENA ČL. 953. ST.1. ILI I ST.2. ?

Nakon ovako u kratko navedenih poteškoća, ako se primjenjuje PZ., najlakše rješenje bi bilo da

---

109 Berlingieri, F., Arrest of Ships, str. 93 na str. 93 do 105,

110 Kada bi upisnik broda bio pri ruci, ili kada bi sud prihvatio izvod iz Lloyd's Register of shipping (Shipowners), bio bi donekle pojednostavljen.

se u takovom slučaju primjenjuju samo tražbine iz čl. 953.

Kada dođe do primjene PZ. u pogledu primjene stranog prava određuje se u čl. 969. st.1., t.2., kada se radi o stvarnim pravima (dakle hipoteka i privilegija) na stranom brodu da se primjenjuje pravo države čiju pripadnost brod ima. Ovdje se navodi «državna pripadnost broda», što se također razlikuje od izričaja korištenog u Konvenciji 1952 gdje se navodi izričaj : *"brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice"*. Te dvije kvalifikacije ne moraju imati jednako značenje. Pustivši taj problem po strani još uvijek ostaje da se privilegij na koji se eventualno poziva predlagatelj, mora ocijeniti po stranom zakonu.

Da problem bude još kompliciraniji, ako i kada se utvrdi «*pravo čiju državnu pripadnost brod ima*» postoji realna mogućnost da «to pravo» upućuje na neku međunarodnu Konvenciju o privilegijama, koje je država «tog prava» država ugovarateljica. A i tih konvencija ima nekoliko.[111] Izlazi iz okvira ovog rada problem o mogućnosti nastanka privilegija i da li postoje sistemi gdje se privilegiji primjenjuju na principu teritorijalnosti gdje je privilegij nastao ili na osnovu pripadnosti broda ili, kako se barem čini, na osnovu i/ili konvencije, i/ili teritorija gdje je privilegij nastao i/ili mješovito tj. i po jednom i po drugom, ovisno o odredbi koja dolazi do primjene u konkretnom slučaju.[112]

Sistem privremenih mjera zaustavljanja brodova, razlikuje se ako se radi o postupku prodaje ili predaje, kada se to izvršenje može provesti za svaku tražbinu koja je izvršiva.[113]

---

111 Maritime Liens and Mortgages Convention, 1926, 1967,1993.

112 Događa se da je nastao privilegij u jednoj luci (troškovi pilotaže na odlasku), sudar (na otvorenom moru), spašavanje, tjelesne ozlijede putnika, itd. na koje treba primijeniti neki propis. Može se postaviti katkada pitanje : koji ?

113 TRIVA : "Od zaustavljanja broda u postupku ostvarivanja privremene mjere.....treba razlikovati zaustavljanje broda do koga dolazi u postupku izvršenja prodajom broda ili izvršenja radi predaje broda, odredjenog u čl.890 st.1.. ovog zakona, koje je moguće odrediti u povodu ostvarivanja bilo kojeg potraživanja." - o.c. str.408.

Dakle na neki način, pojavljuje se i zaustavljanje broda po službenoj dužnosti za slučaj kada već postoji ovršna isprava. Naime, temeljem PZ. čl. 860.st.1.t.1., mora se kod ovrhe, po službenoj dužnosti zaustaviti brod.

Treba dakle predvidjeti čak i mogućnost da vjerovnik ostvari ovršnu ispravu za bilo kakovu tražbinu (dakle ne pomorsku) koja postaje ovršna isprava iza čega slijedi zaustavljanje broda. Nije ovdje mjesto da se razmotri i komentira odredba OZ čl. 28. o vjerodostojnim ispravama u odnosu na privremene mjere.

Ako se primjenjuje PZ. ostaje otvoreno pitanje, da li se primjenjuje odredba OZ čl. 296/298 o opasnosti naplate tražbine. [114] Dakle, da li se primjenom PZ primjenjuje i OZ ? To pitanje nije definitivno riješeno niti u doktrini niti u judikaturi, a postoje razlike iz države u državu. No moglo bi se poći i sa stajališta da Konvencija 1952 ne zahtijeva nigdje da treba postojati «periculum in mora», pa pošto je Konvencija 1952 na osnovu Ustava snagom jača od zakona onda samim time stavlja van snage zahtjev PZ. odnosno OZ. O tome kasnije. [115]

Dovoljno je spomenuti neke poteškoće i odmah se ulazi u posve zamagljenu oblast u koju vodi čl. 969.:

1).-Utvrditi prije svega da li se u spornom predmetu radi o brodu koji vije zastavu države NE-ugovarateljice ili države ugovarateljice :

2).-Utvrditi da li se u spornom predmetu radi o privilegiju/hipoteci,

3).-Utvrditi koji se propis primjenjuje:

a).zakon države pripadnosti broda (969.st.1.t.2.)

b).zakon mjesta gdje je nastalo stvarno pravo na brodu,

4).).ako se primjenjuje pravo države pripadnosti broda da li ono upućuje eventualno na koju Konvenciju koje je dotična država članica ugovarateljica. [116]

---

114 "periculum in mora"

115 Vidi Glavu 3. : "OVRŠNI ZAKON - ČL. 296.ST.1. I ČL. 298.ST.2.-(*PERICULUM IN MORA*).

116 Maritime Liens and Mortgages Convention, 1926, 1967,1983, 1993.

Niti ovdje ne završavaju poteškoće, jer se katkada mora utvrđivati niz drugih detalja ako ih zahtjeva strano pravo: na pr.: tokom kojeg putovanja je nastao trošak/privilegija, što je uopće za konkretan brod pojam «putovanje» gdje i kada je počelo i da li je završilo i ako jeste gdje i kada, ili još nije završeno. Ne postoji opće prihvaćena definicija za pojam «putovanje», pogotovo kada se uzme u obzir «tramp» brodove i linijske brodove i današnje tipove ugovora. ([117] i ENDNOTE uz GLAVA 2. [xvii])

Zatim dalje :

5).-zakon, ako postoji u državi «X», odnosno da li je država «X» eventualno članica jedne od Međunarodnih Konvencija o privilegijama itd., 1926-1993, i da li koja od tih konvencija priznaje navedenu tražbinu kao privilegij.

6).-trebati će utvrditi možda, da li je tražbina prestala biti privilegij - u konvenciji (?), - stranom zakonu (?).

da li je ostala na snazi kao tražbina u stranom propisu ? itd.

7).-ili je nastupila i zastara tražbine [118].

8).-da li je eventualno privilegij upisan u upisnik odn. prema zakonu zastave broda ili drugog zakona koji bi se eventualno primjenivao

Ima i lutanja i različitih stajališta.

Tako je, dolje navedena odluka smatrala da u slučaju stranog broda treba utvrditi ima li uzajamnosti, pa ako je nema, može brod biti zaustavljen za *"i ma kojeg drugog potraživanja za koje zakon države ugovarateljice predviđa privremeno zadržavanje."*

VSRH,Gzz 8/92 :

«.....Ta Konvencija, naime, sadrži pravila i o mogućnosti zadržavanja brodova i za potraživanja koja nisu privilegirana ako

---

117 Treba ukazati da "brodar" može dosta jednostavno namjestiti pojam putovanja, jer nije uvijek jasno da li se putovanje u "balastu" po teret ili nakon iskrcaja tereta za drugu ukrcajnu luku smatra ili ne "koljeno" jednog putovanja. Kod linijskih brodova situacija je jednostavnija, iako na pr. kod kružnih linija i to nije uvijek lako.

Postoje i "hibridni" ugovori, koji nisu nekada postojali a koje financijska globalizacija (pranje novca) stvara.

118 Konvencija 1952 ne određuje ništa o zastari.

između država ugovarateljica (to su one koje su prihvatile Konvenciju) nema uzajamnosti. Prema obavijesti Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske, Republika Liberija nije stranka te Konvencije. Odredba čl. 8. Konvencije predviđa da brod koji ne plovi pod zastavom jedne od država ugovarateljica (Liberija to nije) može biti privremeno zadržan na teritoriju ma koje države ugovarateljice (Republika Hrvatska to jeste), u vezi sa pomorskim potraživanjem navedenim u čl. 1. (Konvencije) i ma kojeg drugog potraživanja za koje zakon države ugovarateljice predviđa privremeno zadržavanje." (podvukao Đ.I.)

Šteta je da se obrazloženje odluke nije pozvalo na određeni propis. Bilo bi interesantno ! Koji stavak ? Radilo se je o plaćanju premije osiguranja! Koji propis je koristilo obrazloženje da nađe da je premija osiguranja pomorsko potraživanje u čl.1. Konvencije 1952.? [119]

Ima još takovih problema jedno od takovih je i pitanje naknade pomorskom agentu za njegove usluge.

Judikatura koleba. [120]

VTSRH Pž-2957/99 čl. 977, 878 PZ.(1994).

"Postupak osiguranja pokrenut [121] je radi osiguranja novčanog potraživanja pomorskog agenta "S." d.o.o. iz Kopra..... Kako je u konkretnom slučaju predloženo određivanje privremene mjere zaustavljanja i zabrane isplovljenja broda radi osiguranja novčane tražbine koja ne spada u krug pomorskih tražbina, to nisu ispunjeni zakonski uvjeti za odredivanje predložene privremene mjere.

---

119 Ova odluka nosi oznaku Gzz - a VSRH je propustio navesti član zakona "...za koje država ugovarateljica predviđa privremeno zadržavanje". Takav propust Ustavni je sud u odluci U-III-1162/2001 od 5.12.2001 ocijenio kao bitnu povredu postupka iz čl. 354. st.2.t.13 ZPP.

120 Ovo je rješeno u P2004, čl. 953.st.1.toč.12.

121 Nije poznato kada je započet postupak, ali svakako ako je Slovenija već bila samostalna) trebalo je primijeniti K52 ili u slučaju vijanja zastave države NE-ugovarateljce (čl.8.st.2.K52) on da eventualno PZ, odn. čl. 991 PZ1994, itd. Svakako je trebalo točno specificrati propis !!!

Imajući u vidu iznesene razloge, valjalo je pobijano rješenje ukinuti temeljem odredbe čl. 380. toč. 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91 i 91/92) i odbiti prijedlog za odredivanje privremene mjere kao neosnovan."

Sudska praksa u inostranstvu, ipak, već dosta dugo, konzekventno je primjenjivala Konvenciju 1952. u pravcu da su agentska potraživanja , ipak potraživanja po Konvenciji 1952. ([122] i ENDNOTE uz GLAVA 2. [xviii]). Vidi PZ. čl. 953.st.1.toč.12

PZ.2004 je to potraživanje uvrstio u Nađu se i judikati da se može zaustaviti brod i za ne-pomorske tražbine. Takova je jedna odluka Apelacionog suda u Genovi od 12.02.2000 a spominje se i u doktrini. [123], [124] Vidi ENDNOTE uz Glava 2. [xix]

ZAKLJUČAK

Odredba čl.8.st.2., iako izgleda jednostavna, u praksi, stvara vrlo velika dvoumljenja.

NEISPLAČENE PLAČE POMORCA OD STRANE POSLODAVCA I PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NE-UGOVARATELJICE

ODREDBE POMORSKOG ZAKONIKA

---

122 Judikatura se daje obilnije, jer Konvencija 1999 rješava ovo pitanje, priznavajući agentu pravo, pa bi, obzirom na inostranu judikaturu, i kod nas, moglo se prihvatiti to stajalište, jer Konvebncija 1999 još nije prihvaćena. Vidi i ENDNOTE uz GLAVA 2.

ooo

The 1952 C., is applicable to ship flying the flag of a non Contracting State, that may be arrested in respect of claim other than those listed in art. 1(1), for which arrest is permitted by Italian law.

---

123 Pavliha/Grbec o.c., 86 : «...da je takšna ladja (koja vije zastavu države neugovarateljice Đ.I.) lahko zaustavljena za vsako terjatev, za katero omogoča zaustavitev domače pravo (*lex fori*) in ne le za pomorske terjatve.»

124 Corte d'Appello of Genoa 12 February 2000, Morsviazsputnik Satellite Communications and Navigational Electronic Aids v. Azov Shipping Company-The "Yuriy Dvuzhilny" (2001 Dir. Mar. 1113).

Glede koji broda vije zastavu države ugovarateljice nema razloga razmatrati odredbe o plaćama jer K52. u čl. 8.st.1. točno definira da se može primijeniti samo K52.

Glede broda koji vije zastavu države NE-ugovaratejice, možda se mogu pojaviti neke sumnje jer temeljem odredbe K52. čl.8.st.2. mogu doći do primjene odredbe PZ. Nije definitivno rješeno da li sve odredbe PZ, ili samo odredbe čl. 953., a i glede toga članka nije jasno da li samo st.1. ili i st.2., koji određuje u svezi sa privilegijem.

Baš zbog toga treba razmoriti te probleme.

Odredbom PZ.čl.241.st.1. toč.1. pomorac stječe privilegij *ex lege* za tražbine za plače i druge iznose.

PZ. ne određuje da su tražbine za plače iz čl.241.st.1.toč.1. i solidarna obaveza, kako to za štete proizlazi iz odredbe čl. 145.st. 1 - 3, te st.4. za koje štete odgovaraju solidarno brodar, poslovođa, kompanija i poslodavac.

Prema tome, po PZ., pomorac ima privilegij, ali nema solidarno obavezu.

Odredbom PZ. čl. 953. st.2. može se na osnovu privilegija zaustaviti brod.

Može se postaviti pitanje, da li može odredbom PZ. nastati privilegij na brodu koji vije stranu zastavu ? Bez obzira kako bi se ta odredba provela po PZ., kako se ta odredba odnosi na brod pod stranom zastavom ?

Ugovor o radu je privatnopravni odnos. Ističem naročito da je u odredbi čl.5.st.1.toč.35. određeno da: poslodavac "ZAKLJUČI/SKLAPA" ugovor o radu, u SVOJE IME. Dakle poslodavac je ugovorna stranka iz ugovora o radu i na njemu je dužnost isplate plaća pomorcu, njegovoj ugovornoj stranci.

Poslodavac je često osoba koja se nalazi u inostranstvu.

PZ. Čl. 971.st.1. određuje :

" ZA PRIVATNOPRAVNE ODNOSE KOJI PROIZLAZE IZ UGOVORA O ZAPOŠLJAVANJU ČLANOVA POSADE BRODA MJERODAVNO JE PRAVO KOJE SU STRANKE IZABRALE."

St.2. određuje kao supsidiarno pravo, mjerodavno pravo državne pripadnosti broda.

St.3. određuje :

" PRIMJENA PRAVA IZ ST. 1. I 2. OVOGA ČLANKA NE ISKLJUČUJE PRIMJENU PRISILNIH PROPISA PRAVA NAJBLIŽE

VEZE O ODGOVORNOSTI ZA SMRT I TJELESNE OZLJEDE POSADE AKO SU ONI ZA ČLANA POSADE POVOLJNIJI."

DA PONOVIM:

A). SMRT

B). TJELESNU OZLIJEDU

O PLAĆI NEMA ODREDBE U OVOM KONTEKSTU.

Očito je dakle, da se odredba čl. 971. st.3. odnosi na

1). - primjenu prisilnih propisa

2)..- samo na slučajeve odgovornosti za smrt i tjelesne ozljede.

Dakle se ne odnosi :

A). niti na odredbu PZ. čl. 145.st.4. u dijelu koji odlučuje o solidarnosti za slučaj narušenja zdravlja,

B). niti se ne odnosi na plače.

Postavlja se pitanje da li je odredba čl. 241.o privilegiju "prisilni propis" ? Čini se da nije. Tipičan "prisilni" propis je u PZ. čl. 572.st.3. a u čl. 241. takove ili slične odredbe nema. Prema tome, a u skladu sa čl. 971., jer se radi o privatnopravnom odnosu može se valjano ugovoriti i strano pravo ili primijeniti pravo državne pripadnosti broda itd.

Prema tome, ako je ugovoreno pravo u kojem ne postoji jednaka ili slična odredba kao u čl. 241 nema privilegija.

Neisplata plača je česta pojava i vrlo često osnov za zaustavljanje broda.

ZAUSTAVLJANJE BRODA

Prije daljnjeg razmatranja treba se osvrnuti na odredbu PZ. čl. 164.

> ZA SUĐENJE U SVIM SPOROVOIMA IZMEĐU ČLANA POSADE BRODA I BRODARA, ILI POSLOVOĐE ILI KOMPANIJE, TE ZAPOVJEDNIKA ILI BRODARA, ILI POSLOVOĐE ILI KOMPANIJE NADLEŽNI SU TRGOVAČKI SUDOVI NADLEŽNI ZA POMORSKE SPOROVE.

Izgleda kao da se nadležnost za suđenje od strane trgovačkih sudova ne primjenjuje na poslodavca. Ova odredba i poblem spadaju u postupovno pravo, naročito u pogledu obavezne tužbe za opravdanje privremene mjere i slično. Čini se da i obična tužba ne bi spadala pred

trgovački sud a pitanje poslodavca i pomorca obuhvaća i probleme privilegija,itd. No nije ovdje mjesto za to razmatranje.

Postoji odredba o osnovu za zaustavljanje broda u PZ. čl. 953.st.1.toč.10: "PRAVA POSADE PO OSNOVI RADA".

Ova je odredba logična kada se radi o radnom odnosu koji postoji između pomorca i brodara. Postoje u praksi dva tipa agenata (crewing agent) koji se bave sa pronalaskom članova posade za druge interesente. Jedan tip agenta pronalazi pomorce i onda ih upućuje zainteresiranoj stranci (brodaru i sl.) koji onda zaključuje ugovor o radu. Katkada takav agent zaključuje kao punomoćnik i ugovor o radu u ime i za račun brodara i sl. Taj tip agenta nije poslodavac.

Drugi tip je kada takav agent (u PZ poslodavac) zaključi, često, kompletnu posadu ili samo koji stručni dio posade (kuhare,konobare),(strojare), (nautičare) (posadu palube)i sl. i sklopi s njima ugovor o radu u svoje ime i za svoj račun, i onda taj poslodavac sklopi ugovor sa brodarom i sl. o korištenju rada tih pomoraca na brodu. Radni odnos postoji samo između poslodavca i pomorca. Ugovor između poslodavca (sada samo ugovorne stranke) i brodara nije ugovor o radnom odnosu.

Postoje dakle dva različita ugovora. Normalno je da je u prvom slučaju takav ugovor osnov za zaustavljanje ali u pogledu drugog slučaja odredba PZ. o privilegiju ovisi o nekim drugim momentima.

Privilegij je vezan uz brod, a kako u Hrvatskoj nema tužbe *in rem,* mora se u prijedlogu za privremenu mjeru navesti osobu.

Procesualno bi to, naime, u praksi značilo da pomorac kao predlagatelj osiguranja zaustavlja brod "X" navodeći da je radio na tome brodu, da nije primio plaću od svoje ugovorne stranke - poslodavca, te da na osnovu odredbe PZ čl. 241.st.1.toč.1. ima privilegij i zaustavlja brod temelje čl. 953.st.2. Čini se da bi kao protivnik osiguratelja ipak trebao biti naveden barem i netko drugi, a ne samo poslodavac a s druge strane morao bi biti i poslodavac, jer, konačno on je dužnik iz ugovora na kojem se osniva privilegij. Jednostavnije je ako je to brodovlasnik, a ako nije onda treba i na pasivnoj strani objašnjavati i eventualno

dokazivati međusobnu vezu brodara i/ili poslovođe i/ili kompanije i/ili poslodavca.. I sama situacija može se zakomplicirati na pasivnoj strani, jer se može čak dogoditi da bi predlagatelj, zbog tužbe za opravdanje privremene mjere eventualno morao već i u prijedlogu uključiti više protivnika osiguranja, koji jesu ili bi mogli biti odgovorni. Notorno je da se tužba za opravdanje mora podnijeti protiv osobe koja je naznačena u prijedlogu za zaustavljanje, kao protivnik osiguranja a isto tako je notorno da bi presuda po toj tužbi za opravdanje morala biti protiv osobe koja je upisana kao brodovlasnik.- Ako kod toga pogriješi, može mu se dogoditi da promaši pasivnu legitimaciju i kod privremene mjere, a onda u posebnoj tužbi mora posegnuti za dužnikom i/ili dužnicima. Naime, ako podigne tužbu za opravdanje samo protiv poslodavca, takova presuda ne bi bila osnov za ovrhu (čl.855.st.3. i 5, 6.). Dapače, u praksi najvjerojatnije je da će pomorac uključiti više protivnika osiguranja, barem uz poslodavca i brodovlasnika pa će imati probleme sa prijevodima, dostavom prijedloga i kasnije tužbe što zahtjeva vrijeme i velike troškove, a katkada dostava jednostavno nije moguća, ako se dogodi da ne postoji bilateralni ili, eventualno multilateralni međunarodni ugovor o diplomatskoj dostavi. Smatram naime, da eventualna dostava zapovjedniku broda, ne bi bila ispravna dostava poslodavcu. Tako se može dogoditi da doduše ima zakonsku odredbu o privilegiju, a ista se pokaže u nekim slučajevima, u praksi, impotentna ili procesualno kompliciranа.

Osim toga, ako su stranke (pomorac i poslodavac) unijele odredbu o primjeni nekog ugovorenog stranog prava ili prava državne pripadnosti broda u kojem ne postoji takav privilegij nemoguće je zamisliti da uz primjenu tog prava, pomorac može zaustaviti brod na osnovu PZ. Procesualno trebati će utvrđivati strano pravo, što kod privremene mjere skoro nije provedivo.

Nesporno je da kod isključive primjene PZ., pomorac može zaustaviti brod za plače koje mu duguje poslodavac.

Odredba PZ.čl. 953. st.2. glasi :

2) PORED SLUČAJEVA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA, PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE BRODA MOŽE SE ODREDITI I RADI OSTVARENJA POMORSKOG PRIVILEGIJA ILI HIPOTEKE NA BRODU ILI HIPOTECI SLIČNA SREDSTVA OSIGURANJA.

Odredba PZ. čl. 241.,st.1. određuje da se privilegiji stječu za tražbine iz toč. 1. i toč. 2. i prema poslodavcu. Takove odredbe nema u K1952. Kada je K1952 željela navesti i druge slučajeve osim tražbina, učinila je to u čl. 5.st.1.toč.(f).

Postoji u K1952 odredba u čl. 8.st.4. :

NIČIM SE U OVOJ KONVENCIJI NE MIJENJA NITI DIRA U UNUTRAŠNJE ZAKONE DRŽAVA UGOVORNICA KOJI SE ODNOSE NA ZAUSTAVLJANJE BRODA NA PODRUČJU DRŽAVE ČIJU ZASTAVU BROD VIJE OD STRANE OSOBE KOJA IMA REDOVNO BORAVIŠTE ILI GLAVNO POSLOVNO SJEDIŠTE U TOJ DRŽAVI.

Zaustavljanje broda koji vije hrvatsku zastavu moguće je na osnovu privilegija, ali samo ako predlagatelj osiguranja ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u Hrvatskoj, jer tako određuje čl. 8.st.4. K1952., kod čega može nastati i slučaj predviđen u st.5. (cesija).

PZ se primjenjuje :

1). -kada se brod nalazi unutar države čiju zastavu vije,ali

2).- samo ako zaustavljanje traži osoba koja ima stalno boravište ili glavno poslovno sjedište u toj državi. Očito je da boravište odn. sjedište mora biti u času zaustavljanja broda.

Dakle kumulativno oba uvjeta.

Argumento a contrario ako predlagatelj osiguranja ima stalno boravište ili glavno poslovno sjedište u jednoj od država ugovornica K1952, primjenjuje se K1952., odnosno iako ima stalno boravište ili glavno poslovno sjedište u R. Hrvatskoj a namjerava zaustaviti brod koji vije stranu zastavu, dolaze do primjene odredbe K52. i to čl. 8. ili st. 1. ili st.2.

ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE UGOVORNICE KONVENCIJE 1952

Sve gornje može, po mom mišljenju, doći u pitanje ako se radi o brodu koji vije zastavu države ugovornice Međunarodne Konvencije o

zaustavljanju brodova iz 1952.g. a sve to povodom odredbe čl. 140. Ustava, kojom međunarodne konvencije imaju veću snagu od zakona.

Prema odredbi čl.8.st.1., Konvencija 1952 se primjenjuje u državama ugovornicama, dakle i u R.Hrvatskoj na sve brodove koje viju zastavu jedne od država ugovornica. Očito je dakle, da se PZ. u tom slučaju *ne primjenujuje*. Isto tako ne postoji odredba u K1952 na osnovu koje može privilegij biti takav osnov, ako nije i pomorska tražbina iz čl.1. K1952.

K1952 u čl.3.st.1. izričito navodi da se može zaustaviti brod "NA KOJI SE POTRAŽIVANJE ODNOSI". Osim toga to potraživanje mora biti "POMORSKO".U slučaju postojanja ugovora sa poslodavcem, potraživanje pomorca je upereno na poslodavca a ne na brod. Za brod (ako ga personificiramo) plača iz ugovora između poslodavca i pomorca, je *res inter alios acta* i nije pomorsko potraživanje u smislu K1952.

Postoji jedna odredba u PZ. i to čl.953.st.3.:

> (3) ODREDBE O OGRANIČAVANJU PRIVREMENOG ZAUSTAVLJANJA BRODA SAMO ZA TRAŽBINE IZ STAVKA 1. I 2. OVOGA ČLANKA PRIMJENJUJU SE NA STRANE BRODOVE SAMO AKO IZMEĐU DRŽAVE ČIJU ZASTAVU STRANI BROD VIJE I REPUBLIKE HRVATSKE POSTOJI UZAJAMNOST.

Kada se radi o brodu koji vije zastavu države ugovornice ne može se provoditi utvrđivanje postojanja uzajamnosti. Svaka država članica automatski snagom odredaba K1952 mora postupati uzajamno i time *ipso facto* dolaze do primjene samo odredbe iz K1952 u pogledu pomorskih tražbina.

U ostalom odredba K1952 točno nabraja tražbine i putem čl. 140. Ustava je odredba K1952 jača od PZ., pa se ne primjenjuju odredbe PZ. ako postoje u K1952 odredbe za isti pravni odnos.

Brodovi koji viju zastavu države ugovornice, neće se moći zaustaviti pa makar i postoji odredba PZ. o postanku privilegija (čl. 141) i kao osnov za zaustavljanje (čl. 953.st.2.), ako se ne radi o pomorskoj tražbini iz.čl.1. K1952.

Kada osoba koja ima stalno boravište ili glavno poslovno sjedište u R. Hrvatskoj traži zaustavljanje broda koji vije zastavu države ugovarateljice, makar se brod i nalazi u luci Republike Hrvatske, primjenjuje se K1952., (čl.8.st.4.) a ne PZ., makar predlagatelj ima

redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u Hrvatskoj, jer za primjenu PZ. brod mora vijati i zastavu Hrvatske .

ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NE-UGOVORNICE KONVENCIJE 1952

Odredba K1952 u čl. 8. st.2., glasi :

2).brod koji vije zastavu države neugovarateljice, moći će biti zaustavljen na području države ugovarateljice radi jednog od potraživanje nabrojenih u čl.1. ili drugog potraživanje za koji nacionalni zakon te države ugovarateljice dopušta zaustavljanje.

Dakle, može biti brod zaustavljen ili po odredbama čl.1. K1952 ili odredbama čl. 953.PZ. Vrlo je važno zapaziti da se iz nacionalnog zakona (tj. za nas PZ.) specificira samo "DRUGOG POTRAŽIVANJA" iz čega treba zaključiti da se to odnosi samo na odredbe o potraživanjima/tražbinama, konkretno u PZ. u čl. 953.st.1 a ne na druge odredbe PZ.

Tako već odredba iz čl. 954., koja je dosta različita od odredbe čl. 3. K1952, ne primjenjuje se.

Ističem naročito da doktrina općenito smatra da se u takovom slučaju tj. primjene čl.1. K1952 ili čl. 953.PZ, primjenjuje, glede ostaloga, cijela konvencija. [125]

---

125 DIKA: "Privremene mjere osiguranja na brodu", Privreda i pravo, vol.28,1089, 7-8, str. 521-539.; 125 BERLINGIERI: "Note sull'ambito di applicazione della Convenzione di Bruxelles del 1951 sul sequestro di navi e sulla sequestrabilita di navi non appartenenti al debitore". Il Diritto Marittimo 1988, str. 804:

Ćorić D. Međunarodna unifikacija pravila o postupku privremenih mjera zaustavljanja broda, UPP br. 1-2 (125-126),

Marin J., Privremene mjere zaustavljanja broda, Zagreb, 2003, str. 22-24. ; vidi i tamo fusnotu br. 55.

Marin,op.cit.str. 64. nota 137.

SUPREME COURT OF IRELAND 24. studenoga 1994. Constante Trading Antartica (Brod »Kapitan Labunets«)

Marin, J.,: Privremena mjera zaustavljanja sister ship-a države neugovornice konvencije o zaustavljanju iz 1952. // UPP 38, 149-152(1996), str. 174.

Vrlo opširna i detaljna bilješka (3 stranice)

Da li će se u slučaju čl.8.st.2. primijeniti PZ. za potraživanje za koji nacionalni zakon te države ugovarateljice "dopušta zaustavljanje" trebalo bi biti određeno temeljem *legis fori*, ali, po mom mišljenju, ne od slučaja do slučaja, nego ili odredbom ili prihvaćenim stajalištem sudske prakse odn. obaveznim tumačenjem ili na neki drugi jasan način. Pravne sigurnosti ne bi bilo, ako se ostavlja da se to odluči od slučaja do slučaja. Trebalo bi dakle zauzeti stajalište, koje bi moralo biti svima jasno i dostupno, tj. :

1). u slučaju primjene čl. 1. K1952 moraju primjeniti i sve ostale odredbe K1952, ili

2). da li se u slučaju primjene *legis fori* :

a). primjenjuju samo odredbe PZ.čl. 953.st.1., a sve ostale odredbe prema K1952, ili

b). primjenjuju odredbe PZ.čl. 953.st.1. i st.2. a sve ostale odredbe iz K1952,(a što lično smatram da nema osnova) ili

3). ili eventualno neka druga kombinacija.

To bi svakako trebalo biti jedinstveno stajalište, a ne stajalište pojedinog suca, od slučaja do slučaja, jer prema OZ.čl. 10., sudac pojedinac rješava u I. i II.st. postupku. K1952 nema odredaba o privilegijama kao uvjet za zaustavljanje kao što je to u čl. 953.st.2. Konačno K1952 razmatra samo "maritime claims" (tražbine), a ne "maritime liens" (privilegij). Moguće je, dapače, vrlo vjerojatno, da eventualno ugovoreno pravo, ne predviđa privilegije protiv poslodavca, ako taj pojam poslodavca uopće i postoji kao posebno naveden u ugovorenom pravu - zakonu. Vidi prije „PROBEMATIKA PRIVILEGIJA-PZ. čl.969 i 986."

ZAKLJUČAK

Situacija nije kristalno jasna u nekim slučajevima.

Obzirom na odluku Ustavnog suda U-III-1162/2001 od 5. prosinca 2001 glede čl. 354. st.2. toč.13. (sada toč.11) ZPP, obrazloženje svake odluke u ovakovim slučajevima morat će biti i te kako precizno i detaljno.

Svi bi se problemi mogli izbjegnuti ako se zauzme stajalište da se st. 2. ne primjenjuje (kod broda koji vije zastavu države NEugovornice) te da se od mogućnih varijanta:

čl.1. K52

čl.953.st.1. Time se izbjegava vrtoglavi problem privilegija iz čl. 953.st.2., upućivanja na strano pravo, itd.

čl. 953.st.1. i st.2.(ako to K52 uopće dozvoljava).

Što se tiče privilegija koji se stvara na bazi obaveza poslodavca čini se da PZ ne može stvarati privilegij,za strani brod, obzirom da K52 određuje da se ne stvaraju njenom primjenom privilegiji, pa privilegij protiv poslodavca, mislim, ne može derivativnim putem ući u primjenu, jer se i kod broda koji vije zastavu države NE-ugovornice, primjenjuje K52. i dozvola za primjenu legis fori proizlazi iz same K52.Naime, na taj način bi privilegij (poslodavac) ušao u K52.

GLAVA 3.

OVRŠNI ZAKON - ČL. 296.ST. 1. I ČL. 298. ST.2,---(«*PERICULUM IN MORA*») U ODNOSU NA KONVENCIJU.

Konvencija 1952 u čl. 7. daje odredbe iz kojih se može zaključiti na koji način mora predlagatelj prikazati svoju pomorsku tražbinu. U toku priprema za konferenciju o nacrtu Konvencije 1952 bilo je problema, koji su interesantni zbog toga što je bio problem u pronalasku adekvatnih riječi za tražbinu naime, engleska riječ «CLAIM» nema sasvim adekvatnog izričaja u francuskom (créance). Bitno je međutim navesti da izričaj «claim» nikako ne znači u Konvenciji 1952 postojanje tražbine. Za pojam «tražbina» Konvencija 1952 zahtijeva tražbinu, ali nije sasvim jasno kakove kvalifikacije tražbine se traže. OZ [126] koristi izričaj «vjerojatnost» i to je dobar izričaj, ali ga treba, čini se, ocjenjivati dosta široko. Naime, postoje tendencije u doktrini koje idu tako daleko da smatraju da je dovoljno da tražbina postoji kao «razumna», [127] dakle to bi bio lakši zahtjev od vjerojatnosti.

Berlingieri smatra da je dovoljno utvrditi razumnost:

> " *It follows that when considering a request for the arrest of a ship the court should not determine the merits of the claim or establish whether or not the claim exists, but should merely make a preliminary investigation in order to find out whether the contention that certain claim exists is reasonable. All this is made clear by the use, in definition of créance maritime, in the French text of the Convention, of words "allégation d'un droit ou d'une créance" : allégation d'un droit" means that the claimant must assert that he has a claim, but not prove it. Further evidence of this may be found in the definition of claimant, in Art.*

126 čl. 296 i 298 OZ. Bivši ZPUP imao je u čl. 979 uvršten tekst : " ...ako predlagač učini vjerojatnim postojanje svojeg potraživanja...", ali je to u PZ promijenjeno.

127 U jednoj odluci suda Noumea (Francuska) navedeno je da je "sufficient that the claim is alleged". (17.11.1979 /1980/DMF, 225. U Engleskj je Lord Denning M.R., rekao: "It seems to me that, by the maritime law of the world the power of arrest should be, and it is, available to a creditor - exercising it in good faith in respect of a maritime claim - wherever the ship is found -- even though the merits of the dispute have to be decided by a court in another country or by an arbitration in another country."

1(4) "Claimant" means a person who alleges that a maritime claim exists in his favour." [128]

Samo sud može ocijeniti zahtjev i osnovu za zahtjev.

Nigdje u Konvenciji 1952 nema nikakovog zahtijeva da bi predlagatelj morao tražbinu dokazati ili učiniti vjerojatnom. Čini se da bi bilo dovoljno da je postojanje tražbine samo «razumno» i da ne bi trebalo učiniti da je «vjerojatno» ([129] i ENDNOTE uz GLAVA 3.. [xx]) već bi trebalo izvršiti samo izvjesno prethodno istraživanje u pravcu da li je postojanje zahtjeva razumno. [130] Međutim, ponavljam, moglo bi se smatrati da Konvencija ipak postavlja zahtjev u tom pravcu vjerojatnosti, u čl.l. st. 4. i to je sporno.[131] To su finese, koje će uvijek ocjenjivati sud.

Uslijed te činjenice, mogu se pojaviti neke teškoće. Naime, ako se pođe od čl. 306. OZ. koji ističe da protivnik ima pravo na naknadu štete koja mu je nanesena i nastavlja: « *privremenom mjerom za koju je utvrđeno da je bila neosnovana ili koju predlagatelj nije opravdao.*» Pojam «neosnovana» je vrlo širok. Pošto OZ. govori o «opravdanosti» u čl. 306, čini se da je bolje tražbinu učiniti vjerojatnom. Prelazi okvir ovog rada analiza u svezi sa naknadom štete odnosno opravdanošću iste. [132]

---

128 Berlingieri, o.c.2000. str. 157.,pod I.601.; 128 Berlingieri, Arrest, str. 120 et seg., analizira pripremne radove za Konvenciju 1952, judikaturu i doktrinu.

129 Vidi CMI Bulletin No. 105., pp. 26/27

130 Koristi se engleski izričaj "reasonable", dok je ZIP u čl. 275. govorio o "vjerojatnosti postojanja". Ima mišljenja da se za Konvenciju ne treba utvrđivati niti *prima facie* postojanje tražbine, ali to je usamljeno mišljenje (Rodiere, Le Navire, 1980, p. 248). Francuski izričaj je "allegation d'un droit ou d'une creance", engleski "assertion of a right to something".

131 Vidi st. 4., engleski "who alleges", francuski "invoquant ..... l'existence d'une creance maritime."

132 Ipak, postavlja se pitanje da li je zaustavljanje broda "neosnovano", ako je protivnik osiguranja (dakle odgovorna osoba ili eventualno vlasnik), finansijski tako snažan da ne postoji rizik za vjerovnika. Da li se tada, recimo, zaustavljanje može opravdati kao požurivanje isplate ? Vidi i Marin, o.c.,str.31.in fine. pod 3.1.2. Očito je da je Konvencija 1952 elegantno prešla preko problema naknade štete ostavljajući da ga rješava *lex fori*.

Korisno je uzgredno spomenuti i u pogledu kvalitete tražbine i navesti mišljenje Lopez de Gonzalesa da tražbina može biti nelikvidna, još nedospjela i pod suspenzivnim ili rezolutivnim uvjetom, [133]kao u ostalom i OZ u čl. 295.st.1.

Toliko o vjerojatnosti tražbine.

Međutim Ovršni zakon, postavlja još jedan zahtjev i to u OZ. 296 i 298., koji određuju da za privremene mjere predlagatelj mora učiniti :

".....vjerojatnim postojanje tražbine i Opasnost da će bez takve mjere protivnik osiguranja spriječiti ili znatno otežati naplatu.....".

U Konvenciji 1952. se nigdje ne spominje «opasnost» ili "znatno otežanje" naplate. Dakle Konvencija 1952 NE TRAŽI «opasnost»/"otežanje" za izdavanje privremene mjere i takove odredbe u Konvenciji 1952, jednostavno NEMA ! [134] i zaključeno je da u slučaju primjene Konvencije, nije potrebno učiniti vjerojatnim opasnost/otežanje naplate [135] (kako to traži čl. 296/298 OZ. (čl. 265 biv. ZIP)).Jednako i judikatura. [136]

Postoje stajališta da je potrebna barem hitnost ([137] i ENDNOTE uz GLAVA 3.. [xxi]) ali i taj uvjet se ne nalazi u Konvenciji 1952. međutim taj uvjet postoji u čl. 13. OZ. i pošto je to postupovna odredba, mora se primijeniti i kod primjene Konvencije 1952, kao *lex fori*.

Konvencija 1952 ne sadrži potrebne postupovne odredbe, ali iz Konvencije jasno proizlazi da se primjenjuju postupovne odredbe zakona države

---

133 M. Lopez de Gonzales, komentatorska bilješka, uz presudu Tribunale di Commercio di Nouema, 17.11.1979, Dir. Mar. 1981, p. 82: "... e pacifico che il sequestro possa essere ottenuto anche a garanzia di crediti illiqidi, non esigibili, sottoposti a termine non ancora scaduto o a condizione sospensiva o risolutiva."

134 Berlingieri, Arrest, 2000., str. 164. pod I-627. : "…..*periculum in mora*…..courts have held that when Convention applies this domestic rule does not operate."

135 Često se koristi izričaj "periculum in mora".

136 App. Roma 15 luglio 2003; DirMar,2005, 200.

»Mekhanik Yuzvocich«(5) La Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro di navi non richiede, come condizione per il sequestro, il periculum in mora.

137 U jednom slučaju sud je ocijenio da iako, Konvencija ne spominje hitnost, u stvari se očekuje da ta postoji.

ugovarateljice u kojoj je zaustavljanje izvršeno ili zatraženo. [138] I Pomorski zakonik ne sadrži sve odredbe, pa treba posegnuti za Ovršnim zakonom, a eventulno i drugima. No, moglo bi se postaviti pitanje da li je vjerojatnost opasnosti/otežanje postupovni ili supstancijalni propis. Mislim da je suptancijalni.[139] Upozorujem na propis čl. 296. OZ. (čl. 265/2 biv. ZIP), u pogledu privremene mjere bez vjerojatnosti opasnosti, ako bi dužnik eventualno mogao pretrpiti samo neznatnu štetu, a što bi se moglo smatrati da postoji, obzirom na to da dužnik može osloboditi brod polaganjem novca ili davanjem zadovoljavajuće garancije. Mislim da bi se taj propis mogao koristiti i kod primjene Konvencije, jer se nastoji Konvenciju liberalno primjenjivati.

Smatrajući uvjet «opasnost» materijalnim pravom, Konvencija ima prevagu nad nacionalnim zakonom i kod primjene Konvencije ne treba opasnost učiniti niti vjerojatnom.

Obzirom na čl. 140. Ustava [140] , budući je Konvencija jača od zakona, sud je vezan propisom Konvencije tj. NE-traženjem vjerojatnosti postojanja opasnosti odn. otežanja naplate, a ne OZ-om koji to traži, dakle u slučaju primjene Konvencije ne bi se smjelo od strane suda tražiti"postojanje...opasnosti/otežanja.." [141]

Privredni sud Hrvatske smatrao je međutim da je i kod primjene Konvencije potreban "*element*

---

138 Ćorić: "U skladu s odredbom čl.6.st.2. Konvencije, zaključujemo da će to biti prema pravu države u kojoj treba biti izvršeno zaustavljanje." 138 Ćorić, Međ. Unifikacija....UPP 125-126, 41,46.

139 Triva, Belajac, Dika, Sudsko izvršno pravo, 1980, para 1. br. 3.: "Iako se zakoni koji reguliraju materiju izvršnog prava obično smatraju procesnim zakonima, njihova je specifičnost ... u tome, što oni ne sadrže samo odredbe o izvršnom postupku, već propisuju i supstancijalnopravne (imovinskopravne i druge građanskopravne, radnopravne, porodičnopravne, kaznenopravne itd.) pretpostavke i posljedice provođenja tog postupka. Zbog toga ..... treba razlikovati norme izvršnog procesnog od normi izvršnog supstancijalnog prava."

140 Ustav, N.N. br. 41/2002

141 Izvjesne države jasno prave razliku da li se zaustavljanje vrši po Konvenciji ili po *lex fori*. Tako npr. i Francuska i Španjolska kod primjene Konvencije ne zahtijevaju niti vjerojatnost tražbine. (Berlingieri, Arrest, str. 124 et seq.) U Italiji se koriste dva izričaja: jedan je fumus bonis iuris za prima facie tražbine i drugi *periculum in mora*.

subjektivne opasnosti", za što nema osnova u Konvenciji. ([142] i ENDNOTE uz GLAVA 3.. [xxii]).

Osim toga zahtjevi suda, kod postupka o privremnenoj mjeri, katkada su više nego teški, skoro kao u postupcima in meritum. ([143]i i ENDNOTE uz GLAVA 3.. [xxiii]).

Kada se vjerovnik poziva na privilegij ne treba dokazivati niti vjerojatnost postojanja potraživanja niti vjerojatanost opasnosti jer su oba ta elementa *eo ipso* sadržana u pojmu privilegija i u vrlo kratkom roku prestanka privilegija. Polazeći od premise da se Konvencija 1952 treba primijeniti u kompletnom tekstu [144] i na brodove koji viju zastavu države NE-ugovarateljice (čl.8.st.2.), smatram da u slučaju primjene samo dijela Konvencije 1952, a ne cijelog teksta, a i inače u svakom slučaju, pa i kod primjene PZ-a i OZ-a, kao *lex fori* ne treba poduzimati ništa u gornjem pogledu. U talijanskoj doktrini, koja obradjuje Konvenciju, smatra se na pr. da u slučaju kada se privremena mjera traži na osnovu privilegija (maritime lien) nema uopće potrebe dokazivati opasnost, ([145] i ENDNOTE uz GLAVA 3. [xxiv]), jer u smislu talijanskih propisa [146] (a tako i propisa našeg PZ čl. 246 u vezi sa čl. 247. privilegij prestaje ako se ne provede zaustavljanje broda unutar zakonskog roka od jedne godine. [147]

Kada se radi o stranom brodu, te privilegije na tom brodu treba ocijeniti, čini se, po zakonu države pripadnosti broda, jer čl. 969. st.l. toč. 2 PZ odredjuje da se stvarna prava na brodu ocjenjuju prema pravu države čiju državnu pripadnost brod ima.

Praktički to znači da predlagatelj koji traži zaustavljanje na osnovu privilegije mora istu dokazivati. Očito je da je ukazivanje na vjerojatnost tražbine, bez potrebe ukazivanja na

---

142 PS H II Pž-2741/91 od 10. ožujka 1992., UPP 137-140 str. 169.

143 PS H II-Pž-2917/90 od 23.10.1990.

144 Detaljnije u prethodnoj II. Glavi.

145 Tribunale di Genova 31.01.1992, Boat Boero - Nave ROBERTA FORESI, Dir. Mar., 1993, 424.

146 Vidi Konvencije o privilegijama 1926 - 1993. Odredbe 1926 - čl. 9/5 i 1993 - čl. 9. - (promjene).

147 Berlingieri, I diritti di garanzia sulla nave ....., str. 572, 574, vidi i OPS Split, IX-I-R-29/90, uz čl. 974. Ivković, Privremene mjere.....1994.

opasnost jednostavnije i brže. Međutim katkada je to važno. [148]

S time u vezi, ukazuje se i na čl. 8. Konvencije, gdje se raspravlja o primjeni Konvencije i na brodove koji viju zastavu država NE-ugovarateljica. Naime, u tom slučaju, na brodove iz država NE-ugovarateljica, primjenjuje se i ili čl. 1. Konvencije, ili može doći do primjene i *lex fori* pa tada dolazi do primjene čl. 969 i čl. 976. st.l. PZ u vezi sa adekvatnim propisom iz stranog prava, po zakonu pripadnosti broda, a može, eventualno doći i do primjene Konvencija o privilegijama iz 1926, 1967 ili 1993, ako su na snazi po zakonu pripadnosti broda. U praksi to znači da vjerovnik mora dokazati da je po zakonu države pripadnosti njegovo potraživanje privilegij, ako svoj zahtjev postavlja na temelju čl.953.st.2.. Postavlja se pitanje da li vjerovnik može dokazivati da se po pravu koji se primjenjuje i/ili Konvencijama o privilegijama iz 1926 i novijih, ako je dotična država takovu Konvenciju promulgirala i ako je to u interesu vjerovnika. Mislim da bi trebalo dozvoliti takovo dokazivanje, a time bi se i pojednostavnilo dokazivanje jer bi se trebalo utvrditi da li je Konvencija na snazi, a onda bi dalje dokazivanje samoga prava bilo direktno dostupno i strankama i sudu iz teksta te Konvencije, bez potrebe dokazivanja stranog prava, a moglo bi se koristiti i stranu judikaturu i, eventualno, doktrinu. No, kako je naprijed navedeno, može se poći i sa stajališta da je Konvencija 1952 snažnija od zakona, pa prema tome otpala bi primjena čl. 969., što bi jako pojednostavilo postupak.

Postavlja se pitanje, što kada se vjerovnik ne poziva na privilegij nego na popis iz st.l. Konvencije 1952 (ili se uopće ne poziva na propis, a tražbina predstavlja istovremeno i privilegij - *iura novit curia* - da li bi trebao sud to ocjenjivati ex ufficio?). Tek usput : ako bi se protivnik pozivao na «prestanak» privilegija, taj prigovor ne bi bilo teško utvrditi jer i PZ (kao primijenjeni zakon, ili zakon po pripadnosti broda, ili bilo koja konvencija) imaju točno određene rokove. Ako se pak predlagatelj poziva na tražbine,

148 Na pr. kada je potrebno i/ili korisno uvući u postupak brodovlasnika, da bi se eventualna presuda mogla koristiti za ovrhu, što nije moguće ako presuda glasi na zakupnika, charterera i sl.

tada, čini se dolazi do primjene zastara tražbine, a to je mnogo teže ocijeniti, pogotovo ako se primjenjuje pravo pripadnosti broda, ili eventualno još kompliciranje, ako je tražbina nastala u trećoj državi i na odluku treba primijeniti zakon te treće države ili eventualno ugovoreno pravo.

U praksi postaviti će se pitanje samom vjerovniku, da li mu je jednostavnije dokazivati tražbinu (postojanje - opasnost?) [149] ili dokazivati privilegij, eventualno po pravu države pripadnosti broda ili eventualno kojoj Konvenciji ako ih je ratificirala i primjenjuje ih država pripadnosti broda ili nekog drugog zakona koji bi se mogao primijeniti? [150]

To znači da kada sud primijeni Konvenciju 1952 ne smije zahtijevati da se opasnost učini vjerojatnom, dok po PZ odnosno OZ. to mora učiniti i to je, mislim, jedan i te kako bitan dokaz razlika između Konvencije i PZ/OZ.

Problem opasnosti mogao bi se eventualno posmatrati i iz slijedećeg vidika: Konvencija nije spomenula uopće privilegije (maritime liens), ali su u čl.1. navedene mnoge tražbine (maritime claims) koje su u stvari, često, istovremeno i privilegiji. Notorno je da većina lokalnih zakona štiti privilegije i za njih ne treba dokazivati opasnost. Zašto onda tražiti uopće opasnost? Znači li to da postoje privilegiji kod kojih postoji opasnost i oni kod kojih ne postoji? Možda je Konvencija htjela dati svim tražbinama režim privilegija što se tiče vjerojatnosti opasnosti ? [151] Naime, u prvom nacrtu teksta konvencije, u čl.2. bilo je navedeno:

".....juge. Celui-ci autorisera la saisie sur simple verification de la vraisemblance de la creance,"

međutim je taj tekst kasnije brisan. Ipak, nije u Konvenciju ušla neka odredba o potrebi opasnosti (*periculum in mora*).

---

149 Nije uvijek lako dokazati opasnost, vidi čl. 974, 974-06, čl. 974-16, odluku Pž-2927/90 UPP 133-134, str. 155., odluku Pž-2917/90 od 14.02.1992. Ivković, Privremene mjere.....1994.

150 Izostavljam problem privilegije koja je upisana u upisnik - čl. 247.PZ2004 ili koji drugi propis koji bi mogao doći do primjene, jer se ne sreće u praksi.

151 i naš OZ u čl. 296.st.2. uvodi slučaj "neznatne štete" u kom slučaju ne traži opasnost. (A šta je "neznatna" ?)

Komentirajući stupanje na snagu Konvencije u Italiji, F. Berlingieri je istakao da čl. 652. talijanskog Codice di navigazione štiti privilegije, pa da ne treba dokazivati *"il pericolo di perdere garanzie del credito"* međutim, da uvođenjem u talijansko pravo Konvencije, praktički znači prestanak primjene u pomorskom pravu pojma "*periculum in mora*"....[152] Inostrana doktrina i judikatura smatraju da Konvencija uopće ne traži niti za bilo koju tražbinu (maritime claim) vjerojatnost otežanja naplate tražbine, dakle niti za one koje se NE OSNIVAJU na privilegiju.

Komentatori iz perioda odmah poslije Napuljske konferencije 1951 nisu imali jedinstveni stav. Tako je Pasanisi [153] mišljenja da sudac mora prvenstveno kvalificirati tražbinu da li ulazi u čl.l. i jasno, također vjerojatnost tražbine, ali Pasanisi odmah nadodaje da se tu završava aktivnost suca jer Konvencija ne zahtijeva druge uvjete, i da apsolutno ne spominje opasnost od zakašnjenja ili bilo kakav drugi razlog urgentnosti. Na osnovu toga zaključuje da je Konvencija prihvatila drugi pristup nego što je to pristup lokalnog zakona, i da prema tome za tražbine iz čl.l. privremena mjera mora biti, praktički, uvijek izdata. [154]

Giorgio Berlingieri [155], koji je aktivno sudjelovao na Konferenciji, kao član Bureau Permanent, odgovarajući u debati Prof. Spiriopulos-u također je

---

152 Berlingieri F., Ratifica delle Convenzioni di Bruxelles 10 Maggio 1952 ..... Dir. mar. 1978, str. 153: "L'introduzione nel nostro diritto interno della Convenzione 1952 ha l'effetto pratico di escludere praticamente in modo totale nel campo marittimo del concetto di *periculum in mora* ....."

Vidi i Berlingieri F., Arrest ..., str. 33. Talijanski unutrašnji propis zahtijeva i vjerojatnost opasnosti, ali *periculum in mora* nije potreban za Konvenciju.

153 E. Pasanisi, La Conferenza di Napoli di CMI; Dir, Mar. 1951, 574,

154 E.Pasanisi, loc. cit.: "..... la convenzione infatti non richiede altri elementi, in ispecie non parla di pericoli nel ritardo o di altre ragioni di urgenza ..... (adotando) il .... criterio di limitare la tutela del sequestro a favore di alcuni crediti, per i quali quindi deve essere sempre concesso"

155 Otac pisca F. Berlingieri-a.

naveo da sudac ne treba razmatrati da li postoji opasnost. [156]

A. Mordiglia,[157] smatra da svrha Konvencije, jednoobraznost u međunarodnom pristupu, govori u pravcu da se vjerojatnost opasnosti ne smije ocjenjivati, jer neki pravni sistemi, kao na pr. anglosaxonski uopće ne poznaju *periculum in mora*. [158] Slično i francuski sistem, i sistem mnogih drugih pomorskih zemalja. [159]

Sudska praksa je i u inozemstvu jedno vrijeme kolebala pa je smatrala da treba dokazivati *periculum in mora* i sudovi su razmatrali kakova je situacija kod primjene Konvencije 1952. [160] Međutim, već dulje vremena, inostrana sudska praksa, čvrsto stoji na principu, da kod primjene Konvencije 1952., ne treba dokazivati «opasnost» (*periculum in mora*).

Moglo bi se, možda, postaviti pitanje da li Konvencija 1952. koja je *lex specialis* pomorskog karaktera, ima veću snagu od Ovršnog zakona, koji je, doduše, *lex specialis* za ovrhu, ali nije *lex specialis* pomorskog karaktera ? Ističem da neki evropski propisi (ovršnog karaktera) također traže

---

156 ".... il giudice (potesse) sempre esaminare se vi fosse per lo meno l'apparenza del diritto vantato, ma che egli non dovesse altresi esaminare se il creditore coresse ili rischio di perdere la garanzia del proprio credito." Bull. CMI, 105.

157 Mordiglia, La Convenzione di Bruxelles 10 Maggio 1952 ..... Dir. Mar. 1981, str. 133

158 U pogledu engleskog prava navedeno je: "In order to obtain an arrest it is merely necessary to state in affidavit the nature of the claim and circumstances giving rise to it and that the claim has not been satisfied."

159 Mordiglia, op. cit.: "Under French Law it is not necessary to prove conclusively that a valid claim exist. The Decret of 24.2.1971 states that arrest can be granted as soon as it is shown that there is the likely-hood of a valid claim."

France

Cour d'Appel of Montpellier 1 December 2003, *SA DK Lines* v. *Petredec Ltd. - The "Sargasso"* (2004 DMF 435).

(The summary of facts may be found in the section "Arrest of a ship not owned by the person liable" čl. 3.4.))

Held, by the Cour d'Appel of Montpellier, that:

(1) In order to arrest a vessel it is sufficient that the claimant may invoke a claim listed in article 1(1) of the Convention that has arisen in respect of that vessel.

160 Vidi obilnu literaturu i kazuistiku u Dir.Mar. 1994, str. 187., vidi i Ivković, op.c. str. 203, nota 16. i 17.

opasnost za ona potraživanja koja nisu pomorske tražbine, ali sudska praksa to ne traži kod zaustavljanja brodova, kada se primjenjuje Konvencija 1952. Kod nas u pogledu potraživanja koja nisu uopće spomenuta u Pomorskom zakoniku, nego su obična potraživanja, mislim, da se ne bi moglo prihvatiti ona potraživanja, koja nisu predviđena u Pomorskom Zakoniku, jer bi to značilo da se proširuje više nego što bi bilo moguće primjenom samog Pomorskog zakonika. [161]

Judikatura je obilna u pravcu problema *periculum in mora*. ([162]i ENDNOTE uz GLAVA 3.. [xxv]) I u literaturi se je o tome raspravljalo. [163]

Treba upozoriti da postoje sudske odluke u Italiji, koje dozvoljavaju zaustavljanje i za opća, ne pomorska, potraživanja. Interesantna je odluka Apelacionog suda u Genovi od 12.02.2000:[164]

> *(1) A ship flying the flag of a non-Contracting State may be arrested also in respect of a claim other than a maritime claim if a prima facie evidence (fumus boni iuris) of the claim is provided and proof is given of the danger that assets of the debtor may in the future be unavailable for the enforcement of a judgment (periculum in mora).*

Iz cit. odluke nije jasno da li se misli samo na «maritime claim» iz Konvencije i/ili iz Codice navale, ili i iz općih propisa – ali je jasno da u tom slučaju sud zahtijeva prisutnost *periculum in mora*).

---

161 U tom smislu, izgleda, i odluka VSRH, Gzz. 8/92. Mislim da to slijedi i iz čl.8.st.2. Konvencije 1952.

162 162 Daju se neki slučajevi sudske prakse, koja je obilnije obrađena, jer je taj elemenat tvrdo zadržan u našoj sudskoj praksi.

163 DIRMAR g. 1994 str.187 -- BERLINGIERI, G., Osservazioni sull'ambito di applicazione della K. 1952 sulla rilevanza della nazionalita straniera per il requistio del «*periculum in mora*».

164 Corte d'Appello of Genoa 12 February 2000, Morsviazsputnik Satellite Communications and Navigational Electronic Aids v. Azov Shipping Company-The "Yuriy Dvuzhilny" (2001 Dir. Mar. 1113).

Morsviazsputnik Satellite Communications and Navigational Electronic Aids applied to the Court of Appeal of Genoa for the arrest of the m/v Yuriy Dvuzhilny of Ukrainian flag as security for a claim against Azov Shipping Company. One of the issues submitted to the Court was whether the Arrest Convention applied to a ship flying the flag of a non-Contracting State and in respect of what claims the arrest was permissible.

Ako *lex fori* dozvoljava zaustavljanje i za potraživanja koja nisu pomorska, tada, čl. 8. Konvencije, izgleda dozvoljava da se *lex fori* na taj način primijeni, ali i to nije sigurno. S time se može složiti, iako nije sasvim jasno da li čl.8. obuhvaća i van-pomorska potraživanja. Cit. odluka doduše govori o »prima facie evidence (*fumus boni iuris*)«, ali je i to diskutabilno.

Pomorski Zakonik ne dozvoljava takova nepomorska zaustavljanja.

Postavljaju se i neka pitanja u vezi dokazivanja opasnosti. Na to sam ukazao u vezi sa odlukom PS H II-Pž-2741/91 od 10 ožujka 1992, UPP 137-140, str. 167. gdje sud primjenjuje Konvenciju, ali navodi :

» Daljni preduvjet za primjenu navedene Konvencije je opasnost da će bez te mjere naplata biti onemogućena ili otežana.«

Za to nema osnova u Konvenciji. [165] *Korisno je dodatno ukazati na daljne obrazloženje u cit. odluci:*

» Te opasnosti nema ako se radi o domaćem brodu upisanom u hrvatski upisnik brodova, te ako dužnik ništa ne poduzima da oteža ili osujeti vjerovnikovu tražbinu.« [166]

Ovakovo stajalište nema direktnog osnova u PZ ili OZ, dapače, moglo bi se reći da je protivno propisu, osim ako se uzme da je rizik vjerovnika malen. Ipak čl. 296. st.3. OZ. dozvoljava da se ne treba dokazivati opasnost samo ako se tražbina mora ostvariti u inozemstvu. Vrijedno je spomenuti da u Italiji, činjenica da bi se izvršenje moralo provesti u inostranstvu (čl. 296 st.3. OZ) nema automatsku snagu oslobađanja predlagatelja potrebe dokazivanja opasnosti kao kod nas, jer je u tome smislu sudio Kasacioni sud [167] i Tribunale di Ancona. [168]

Trebati će prepustiti sudskoj praksi da razmotri problem i nađe konkretna i praktična rješanja.

---

165 Ivković, op.c., str. 154, i str. 159. nota br.12. i tamo Bilješka Jakaša.

166 Ovim pravorijekom, ako ga se i dalje primjenjuje, stvaraju se poteškoće, danas, kada je financijski inžinjering, globalizacija i sl., prisutan.

167 Ditta Bergobst v. Niekler, n. 3558. -Giust.civ.mass., DIRMAR,1957, str. 1335

168 Tribunale di Ancona, 08.04.1992, Scanpori Shipping v. Petromin.DIR.MAR.,1994, st.187.

Zanimljivo je stajalište suda da nema opasnosti ako se brod upiše u strani registar a sjedište dužnika ostaje u R. Hrvatskoj. [169]U pogledu *periculum in mora*, jedan slučaj iz Portugala iz 2000 g. je indikativan da je zapravo, to dokazivanje, riskantno. Predlagatelj je naime, tražio zaustavljanje broda, pozivajući se na novinske vijesti da je protivnik (dužnik) u finansijskim teškoćama, što se je kasnije pokazalo kao netočno. (ENDNOTE uz GLAVA 3. [xxvi]).

ZAKLJUČAK

Zapravo primjenom kompletnih odredaba Konvencije, praktički u svim slučajevima, osim nacionalnog broda koji bi se zaustavljao u Hrvatskoj, i izostavljanjem traženja opasnosti za tražbinu, što praksa izgleda i provodi, no iz drugih razloga, [170]u najvećoj mjeri bi se pojednostavilo donošenje privremene mjere, a u vezi sa stranim brodovima, vjerovnicima i dužnicima, približilo razumijevanje zaustavljanja u R. Hrvatskoj.Konačno, Konvencija je donesena u svrhu *»izjednačenja nekih pravila o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova«*. U stvari, čim sud upotrebljava Konvenciju, bez obzira da li se radi o brodu koji vije zastavu zemlje ugovarateljice ili NE-ugovarateljice, ne može zahtijevati vjerojatnost "opasnosti" (*periculum in mora*). jer Konvencija nema tog zahtjeva, a ovlašćuje sud da koristi *lex fori* za postupovno pravo, za sve slučajeve koji nisu specificirani Konvencijom, a NE propis, o «vjerojatnosti». Možda je drugačije ako se temeljem čl.8.st.2. ne primjenjuje čl.1. Konvencije 1952 nego *lex fori*, ali ako se tumači dikcija st.2. onda se može zaključiti da se koristi onaj propis iz *legis fori* koji odgovara nabrajanju potraživanja (maritime claims) iz čl.1. Konvencije

169 »Ne postoji opasnost da će predloženik otežati ili onemogućiti isplatu duga ako upiše brod u strani upisnik brodova ako njegovo sjedište i nakon toga ostane u Hrvatskoj« PSH 14.2.1992, UPP 137-140, str. 165-167.

170 Rušinović, POSTUPAK OSIGURANJA PRIVREMENOM MJEROM ZAUSTAVLJANJA BRODA, Uporedno pomorsko pravo Br. 1 - 2 (125 - 126), str.23 i sl. (str. 27): "U praksi sudovi osiguranja ne ispituju (niti su u mogućnosti) postoji li subjektivna ili objektivna opasnost da će vjerovnikovo potraživanje biti spriječeno, nego privremene mjere dopuštaju i kad postoji samo tvrdnja vjerovnika da prijeti opasnost od ometanja njegova potraživanja" i poziva se na predmete OPS Rijeka R-1: 26/88, 41/88 i sl.

1952, a ne sve druge odredbe iz *legis fori*, koje se ne odnose na nabrajanje tražbina. Treba se osvrnuti i na politiku izdavanja privremenih mjera i čini se da bi trebala biti široka u pravcu liberalnog davanja istih. [171] Međutim u praksi nije uvijek tako,[172]praksa je kolebala i bilo je slučajeva koji su se približavali jednom i drugom ekstremu.

171 VUJOVIĆ: "Budući da izdavanje privremenih mjera zaustavljanja broda naročito inozemne zastave nema svrhe nakon što je on isplovio iz luke, a radi se o graničnim slučajevima, gdje postoji dilema o tome treba li izdati mjeru ili ne, uputnije je izdati nego odbiti zahtjev za izdavanje dozvole privremene mjere, ovo iz razloga što privremene mjere zaustavljanja brodova ne prejudiciraju nijedno međusobno pravo stranaka (ne diraju u prava stranaka iz obligacionog odnosa) ....», o.c. str. 14.; Vidi odluku VPS H II-Pž-1285/87-2 od 11.08.1987.

172 Vidi brod CHAMPION/ odluke VPS H II-PS-1383/87-2 od 25.05.87; Pž-1285/87-2 od 11.08.87; Brod CHALANGER; PSH Pž-163/92 od 14.2.92; Pž-3675/92 od 28.12.92; Vujović, str. 14.; PSH Pž-834/93 od 20.04.93. itd.

GLAVA 4.

KADA KONVENCIJA 1952 PREDVIĐA ODNOSNO DOZVOLJAVA ISKLJUČIVU PRIMJENU POMORSKOG ZAKONIKA ?

ČL .8. - STAV 4.

NIČIM SE U OVOJ KONVENCIJI NE MIJENJA NITI DIRA U UNUTRAŠNJE ZAKONE DRŽAVA UGOVORNICA KOJI SE ODNOSE NA ZAUSTAVLJANJE BRODA NA PODRUČJU DRŽAVE ČIJU ZASTAVU BROD VIJE OD STRANE OSOBE KOJA IMA REDOVNO BORAVIŠTE ILI GLAVNO POSLOVNO SJEDIŠTE U TOJ DRŽAVI.

Ova odredba određuje kada se *lex fori* tj. Pomorski zakonik i prateći zakoni mogu primijeniti u cijelosti,

Odredba Konvencije 1952 posljedica je činjenice da u tom odnosu nema inostranog elementa.

Potrebno je :

--- da brod bude u Hrvatskoj

--- da vije hrvatsku zastavu

--- da predlagatelj ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u Hrvatskoj. [173]

To pravo je nadopunjeno još propisom st. 5. za slučaj derivativnog stjecanja aktivne legitimacije.

Time je stavljeno u dužnost sudu da razmotri i boravište odn. glavno poslovno sjedište osobe koja je predlagatelj/vjerovnik i način stjecanja ako se kao vjerovnik pojavljuje osoba koja je postala vjerovnikom na derivativan način. 174

Za razliku od st.3., ovaj st.4. primjenjuje se uvijek, dakle je automatski i obavezan i ne treba neka odredba u pravnim propisima države ugovarateljice za njegovu primjenu. Doktrina nastoji razjasniti zašto je tako postupljeno u dikciji st.3. [175]

---

173 DIKA: "Konvencija se, pojednostavljeno rečeno, odnosi na zaustavljanje brodova neke od država ugovarateljica na području bilo koje države ugovarateljice, osim brodova koji viju zastavu države zaustavljanja kada je zaustavljanje zahtijevala osoba koja ima uobičajeno boravište ili glavno mjesto poslovanja u toj državi, i to samo s obzirom na tzv. pomorske zahtjeve (potraživanja). «Privremene mjere osiguranja na brodu, Privreda i pravo, vol. 28, 1989, 7-8. str. 521-539

174 Vidi čl.8. st. 5. , čl. 7.st.1.(a).

175 Berlingieri, o.c.2000. str.21.,pod I.68. : "1.68 Although there was no need to use in paragraph (4) of this Arrest Convention a formula identical or similar to that used in paragraph (3), since this situations covered therein are totally different, it is probable that that was the reason for reference being made in paragraphing (4) to habitual residence or principal place of business. It must also be considered that this formula is used in Article 7(1)(a) to found jurisdiction on the merits.

Kako je već gore spomenuto Konvencija 1952 se ne primjenjuje na brod koji se nalazi unutar države čiju zastavu vije i kada zaustavljanje traži osoba koja ima stalno boravište ili glavno poslovno sjedište u času zaustavljanja broda i zahtijevaju se kumulativno.

I u ovom slučaju vrijedi odredba Ustava u čl. 140, da Konvencija 1952 ima jaču snagu od zakona.

U zaključku potrebno je ponoviti: Ako se brod koji vije zastavu R.Hrvatske, zaustavlja u Hrvatskoj, na prijedlog osobe koja NEMA u Hrvatskoj u času zaustavljanja broda stalno boravište ili glavno poslovno sjedište, ali ima stalno boravište ili glavno poslovno sjedište u jednoj od država ugovarateljica, primjenjuje se Konvencija 1952, a ne Pomorski Zakonik.

Judikatura je ovu odredbu ignorirala.

Konvencija 1952 nema odredaba za slučaj ako predlagatelj nema stalno boravište ili glavno poslovno sjedište niti u Hrvatskoj, a nema niti u jednoj o država ugovarateljica. Može se dakle zaključiti: u praksi, do sada, bilo je relativno jako malo brodova sa hrvatskom zastavom, koje je u hrvatskoj luci zaustavljala osoba koja ima stalno boravište ili glavno poslovno sjedište u Hrvatskoj, ali, mislim da bi se moglo reći, da su 99% odluka o zaustavljaju donašane na osnovu ZPUP/PZ., iako bi se temeljem ove odredbe morala koristiti Konvencija 1952.

Judikatura

Claims in respect of which a ship may not be arrested (Art. 2)

Greece -- Single Member First Instance Court of Piraeus 849/1989 (Maritime Law Review, Vol. 18 (1989), p. 130)

The claimant applied for arrest of a Greek flag vessel within the Greek jurisdiction in order to secure a claim arising out of a loan agreement. The

---

The difference between Article 8(4), as well as Article 7(1)(a) and Article 8(3), is that, while in this latter paragraph there is an indication of the time when the habitual residence or principal place of business must be established, viz. the time of arrest, no such indication may be found in two former provisions. However, at least insofar as Article 8(4) is concerned, it seems obvious that this relevant time is that of the arrest.

defendant objected that the 1952 Convention prohibits such an arrest.

Held by the Single Member First Instance Court of Piraeus, that:

(1) Article 2 of the 1952 Brussels Convention on Arrest of Ships, prohibiting the arrest of ships flying the flag of a Contracting State in respect of claims other than those listed in Article 1.1, refers to the arrest within the jurisdiction of another Contracting State and not to the arrest within the State whose the flag the ship flies because for the application of this provision the existence of a foreign element in the dispute is required.

NOTE: THIS IS CORRECT UNDER ARTICLE 8(4) AS LONG AS THE CLAIMANT HAS HIS RESIDENCE IN THE SAME COUNTRY. THIS IS ASSUMED IN THIS DECISION BUT NOT EXPRESSLY STATED.[176]

Jednako i Multi Member First Instance Court of Piraeus No. 2511/1977[177]

ZAKLJUČAK

Čini se da u praksi, ova odredba K52, koja ima, po čl. 140. Ustava, veću snagu od PZ., nije u praksi zaživila. Nisam nikada naišao u judikaturi odluku u kojoj je određena primjena K52, zato što predlagatelj nije imao „REDOVNO BORAVIŠTE ILI GLAVNO POSLOVNO SJEDIŠTE" u R. Hrvatskoj.

176 Vidi i : DIRMAR-2004,II. - - čl.8.SCOPE OF APPLICATION (ART. 8(4)):

ITALY - Tribunal of La Spezia 10 February 2004, Tarros S.p.A. Compagnia di Navigazione v. Cantieri Navali San Marco S.r.l. - The "Vento di Maestrale"

177 (Maritime Law Review, Vol. 6 (1978), p. 42). - Vidi dalje u Glavi 2. pod čl.2.

DIO PRVI

MEĐUNARODNA KONVENCIJA ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O PRIVREMENOM ZAUSTAVLJANJU POMORSKIH BRODOVA, 1952 .

Konvencija 1952 ima široku primjenu, kako po broju država ugovarateljica, tako i po plovnim objektima na koje se primjenjuje, kako je to obrađeno u UVODNOM RAZMATRANJU.

Na pitanje, na koji se brod primjenjuje Konvencija 1952, tj. da li na pomorski brod [178] i da li na riječni brod, postoje razlike u stajalištima doktrine.

Berlingieri smatra da se može zaključiti da se Konvencija 1952 primjenjuje i na pomorske i na riječne brodove. To se potvrđuje, smatra Berlingieri, time da se čl.7.st.1., t. d). poziva na Konvenciju o sudarima 1910, koja se primjenjuje na sudare pomorskih i riječnih brodova kao i na pozivanje u čl.7 st. 5. na Konvenciju o plovidbi na Rajni 1868. gdje se određuje da se isključuje samo primjena čl. 7. Konvencije 1952, dakle ostale odredbe važe.[179]

---

178 Pomorski zakonik koristi izričaj "brod" čl.5.st.1., ali u čl.2.st.1. proširuje odredbe koje se odnose na brodove da se primjenjuju i na jahte , a na druge pomorske objekte samo ako je to izričito predviđeno.U K52 nema definicije.Vidi niže

179 Berlingieri, o.c.2000. str. 13.,pod I.34. : "*In the Arrest Convention reference to seagoing ships is made in the title, but nowhere else, nor is there a definition of ship. In all the provisions of the Convention reference is always made to a ship without any qualification. This is particularly significant in respect of Article 8 regulating the scope of application of the Convention. where in paragraph 1. it is provided that the Convention shall apply "to any vessel flying the flag of a Contracting State". The conclusion, therefore seems to be that the Convention applies also to inland navigation vessels and such conclusion is supported by the reference in Article 7(1)(d) to the 1910 Collision Convention, which applies also to collisions between seagoing vessels and inland navigation vessels, and by the reference in Article 7(5) to the 1868 Rhine Convention only for the purpose of excluding the application of Article 7 to cases covered by such Convention, thereby implying that all other provisions apply also to inland navigation vessels.*"

Marin, smatra da se Konvencija 1952 primjenjuje isključivo na pomorske brodove, te navodi:

"Već iz samog naziva Konvencije iz 1952. može se uočiti da se ona primjenjuje na privremeno zaustavljanje isključivo pomorskih (eng. sea-going) brodova. Naprotiv, Konvencija iz 1999. nema takvih ograničenja.» [180]

Berlingieri je svoje stajalište zasnovao na analizi pojedinih odredaba Konvencije 1952 i teško se je tom stajalištu protiviti. Da li sama činjenica imena Konvencije 1952 daje definitivan dokaz da se Konvencija 1952 primjenjuje samo na sea-going brodove? To nije jednostavno prihvatiti. Karakteristika je Konvencije 1952 da nije kristalno jasno koncipirana. [181]

Smatra se, da je Konvencija 1999., na neki način intimno povezana sa Konvencijom 1952 i da može poslužiti za razjašnjenje nejasnih odredaba odn. manjka odredaba u Konvenciji 1952.[182]

Čini mi se da je svrsishodnije, jednostavnije i praktičnije prihvatiti da se Konvencija 1952 primjenjuje i na brodove unutarnje plovidbe. (Vidi i ENDNOTE uz Čl.1.K52.

Za detaljne definicije vidi čl.5. st.1. toč.4. PZ2004, međutim ukoliko se pojam „brod" primjenjuje u međunarodnoj sudskoj praksi i doktrini drugačije nego su definicije u Pomorskom zakoniku 2004, trebalo bi, po mom mišljenju, pridržavati se međunarodne sudske prakse i doktrine koja je u skladu sa praksom. No da li će naši sudovi tako

---

180 Marin, o.c. str. 62 i sl.

181 Vidi Budimpeštanska Konvencija o ugovoru o prijevozu robe unutarnjim plovnim putovima (CMNI),2000, -PPP.42/157, str.161., vidi i : Zakon o plovidbi unutarnjim vodama;NN 19/89 13.2.98 stupio na snagu 21.2.98. Čl.1. (2) Na ostala pitanja koja ovim Zakonom nisu drukčije uređena na odgovarajući se način primjenjuje Pomorski zakonik i to njegove odredbe sadržane u poglavljima pod naslovom: "Stvarna prava", "Brodar", "Ugovori", "Zajedničke havarije", "Odgovornost poduzetnika nuklearnog broda", "Postupak izvršenja i osiguranja na brodu i teretu na brodu" i "O mjerodavnom pravu i o nadležnosti sudova Republike Hrvatske". Sve pod odredbom čl. 140. Ustava.

182 Marin, o.c. str. 20 : *" Osim toga, valja imati na umu da je Konvencija 1999 nastala (i) zbog toga da se «protumače» određene odredbe Konvencije 1952 koje su se u praksi pokazale kao neprecizne i zbunjujuće.»Nadalje str.62 : "Naprotiv, Konvencija iz 1999 nema takvih ograničenja. U njezinoj odredbi čl.8.st.1. jasno je navedeno da se ona primjenjuje na svaki brod unutar nadležnosti države stranke." Vidi i čl.10.st.2. glede ograničenja na unutrašnju plovidbu.*

postupati, ovisno je o slobodnom sudačkom uvjerenju, ukoliko se ne zauzme određeno stajalište.

Tako na pr. glede t.13. plutajući objekt,smatra se da se Konvencija 1952 također primjenjuje. [183] Isto tako se Konvencija 1952 odnosi i na jedrenjake ili objekte bez pogona. [184]

K52 primjenjuje se na jahte i na neke druge objekte. Obzirom na definicije u PZ. čl.5. te na PRAVILNIK O JAHTAMA I BRODICAMA , mogle bi nastati poteškoće kada se radi o plovilu strane zastave. Vidi naprijed u „UVODNA RAZMATRANJA".

Brod mora biti upisan u registar, jer bez toga nema pravo vijati zastavu. Prema tome na brod koji nije upisan, Konvencija 1952 se ne primjenjuje. Sud mora u svakom slučaju tu činjenicu utvrditi [185] jer o tome ovisi primjena Konvencije 1952. i/ili *legis fori*. U stvari taj podatak morao bi ući u sudsku odluku/rješenje kao osnov za primjenu Konvencije 1952 i za navođenje propisa na kojim se osniva rješenje. ([186] i VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. [xxvii]).

Bitno je da mora postojati veza između tražbine i točno određenog broda, budući je to uvjet za zaustavljanje.

I. DIO-ČL. 1.

Konvencija 1952 u čl. 1. razmatra 4, pojma:

1).-pomorsko potraživanje - maritime claim

2).-zaustavljanje - arrest [187]

---

183 Berlingieri, o.c.2000. str. 14.,pod I. 40. "......*Also in this case the fact that in some conventions certain craft of a special type of structure, ---------have been expressly excluded implies that where no such exclusion is made, the convention applies."*

184 Berlingieri, o.c.2000. str. 14.,pod I. 39.

185 Pomorski zakonik čl. 960. koji upućuje na čl. 860.

Međutim, pošto ovaj propis vremenski dolazi do primjene nakon "određivanja" privremene mjere, predlagatelj bi morao učiniti vjerojatnim upis u upisnik i zastavu i na osnovu toga zahtijevati primjenu propisa koji treba primijeniti na njegov prijedlog za privremenu mjeru. U stvari svaki brod koji uđe u luku mora obavijestiti Lučku kapetaniju o svojim bitnim podacima, luku, zastavu itd. iste podatke, u principu, mora posjedovati i agent koji agentira brod. Prema tome sud može provjeriti navode predlagatelja kratkim putem kod Lučke kapetanije. Smatram da bi i zainteresirana osoba imala to pravo.

186 USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE Broj: U-III-1162/2001 5. prosinca 2001.

187 Prema Dika, M., "Vrste privremenih mjera prema Ovršnom zakonu», Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci,(1991) v. 19; Supplement, str. 750 (1998).

3).-osoba – person [188]

4).-predlagač (vjerovnik) – claimant[189]

I. DIO-ČL.1. ST.1.

U OVOJ KONVENCIJI SLIJEDEĆI IZRAZI IMAT ĆE NIŽE DANO ZNAČENJE:

1). "POMORSKO POTRAŽIVANJE" OZNAČAVA ISTICANJE PRAVA ILI POTRAŽIVANJA NASTALIH IZ JEDNOG OD OVIH UZROKA :

([190] i [191] Vidi i ENDNOTE uz Čl.1.K52. [xxviii]).

I pojam «pomorsko potraživanje» bio je predmet razmatranja suda u pravcu da li ima uže ili šire značenje, i sud je stao na stajalište da treba dozvoliti šire tumačenje.

Kod prosudbe potraživanja, treba utrditi da li je eventualno nastupila zastara, što kod potraživanja

---

"Sredstva vremenski ograničenog osiguranja (u nekim slučajevima supsidijarnoga karaktera) budućeg ostvarenja tražbine (konzervacijska funkcija), ali, u odredenim slučajevima, i sredstva kojima se ostvaruje vremenski ograničeno, djelomično ili potpuno/ namirenje tražbine prije njenoga utvrdenja ovršnom ispravom (anticipativna funkcija), odnosno sredstva provizornoga uređenja odnosa medu strankama do njihovog konačnog uredenja pravomoćnom ili ovršnom odlukom (regulacijska funkcija).....,

Đ.I: -DO OVOG MJESTA DEFINICIJA VRIJEDI I ZA KONVENCIJU 1952

"....koje se, u pravilu, određuju ako se učini vjerojatnim postojanje tražbine....."

Đ.I.: - OVAJ DIO OVISI O TOME DA LI JE ZA KONVENCIJU 1952 DOVOLJNO SAMO «RAZUMNO» ILI TREBA I «VJEROJATNO»

" .....te ako se učini vjerojatnim – ili opasnost da bi bez takve mjere bilo onemogućeno ili znatno otežano ostvarenje tražbine,..... "

Đ.I.: - OVO NE VRIJEDI ZA KONVENCIJU, *PERICULUM IN MORA* SE NE TREBA UČINITI VJEROJATNIM KOD PRIMJENE KONVENCIJE 1952.

Marin, o.c.str.8, daje definiciju:*"...zaustavljanje broda.....kao privremena mjera radi osiguranja određenih u zakonu navedenih tražbina predlagatelja osiguranja, koja se provodi na temelju sudske zabrane odlaska broda".*

188 Osoba je fizička i pravna osoba,udruženje, država i, u principu, sve čemu *lex fori* daje to značenje.

189 Vidi i čl. 2. st.1.,t.3., Ovršnog zakona.

190 Dodatna judikatura.

191 Samick Lines Co., Ltd. v. Owners of ship "Antonis P.Lemos, /1985/ 1 Lloyd's Rep. 283.

nastalih u inozemstvu, može zahtjevati primjenu stranog prava. [192] U stvari takav prigovor problem je zainteresirane stranke.

POPIS TRAŽBINA IZ ČL. 1

Judikatura se je upustila u razmatranje i pojedinih izričaja korištenih u Konvenciji. Razmatrana je, tako na primjer, širina značenja riječi na početku st. l., tj. "nastalih iz jednog od ovih uzroka" , a povodom točke (d) i (e). ([193] VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. [xxix]).

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA' A).

ŠTETA UZROKOVANA OD STRANE BRODA SUDAROM ILI KOJIM DRUGIM NAČINOM;

AD TOČ.(A)

Sudar obuhvaća i tzv. indirektni sudar.[194]

Izgleda da se kod sudara ne bi mogao zaustaviti *sister ship*.[195]

Ima mišljenja da bi se ovaj propis mogao koristiti i u slučaju zagađenja naftom. [196]

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA' B).

GUBITKA LJUDSKIH ŽIVOTA ILI TJELESNIH OZLJEDA UZROKOVANIH OD STRANE BRODA ILI NASTALIH U VEZI S ISKORIŠTAVANJEM BRODA;

AD TOČ.(B)

---

192 **Zakon o rješavanju sukoba zakona** Članak 8. Za zastaru mjerodavno je pravo koje je mjerodavno za sadržaj pravnog posla odnosno pravne radnje

193 Judikatura je razmatrala značenje riječi "nastalih iz" (engleski "arising out of", francuski "ayant l'une des causes suivantes" u predmetu Samick Lines Ltd. v. Owners of the Ship "Antonis P. Lemos", (1985) 1 Lloyd's Rep. 283.

194 House of Lords held in The "Eschersheim : *"..... that although the ship itself must be actual instrument by which the damage was done, "physical contact between the ship, and whatever object sustains the damage is not essential" /1976/ 2 Lloyd's Rep. 1.*

195 Doktrina piše u tom smislu, npr. TETLEY, op. cit. str. 463: *"A Claimant who may have a maritime lien for collision damage against the offending ship, does not obtain an equal maritime lien against the sister ship. Only offending ship is subject to the maritime line (The Acrux /1965/ p 391).*
Opaska: Tetley govori o "LIEN" a ne o "maritime claim"

196 Pavliha/Grbec o.c., 90. pozivajući se na Berlingieri-a. Upućuju i na Konvencija 1999 čl.1.st.1.(a). : «Loss or damage caused by operation of the ship».

Ovaj propis ima šire značenje, pa se smatra da obuhvaća i slučaj poskliznuća na palubi, pada s broda ako nema dovoljno sigurne ograde, itd.[197]

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA C).

PRUŽANJA POMOĆI I SPAŠAVANJA;

AD TOČ.(C)

Propis pokriva i štete nastale na spašavanom brodu.[198]

Vidi i Konvencije o spašavanju, 1910,(1967),1989.

Judikatura VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. [xxx]

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA D).

UGOVORA O ISKORIŠTAVANJU ILI ZAKUPU BRODA, BILO PUTEM BRODARSKOG UGOVORA ILI NA NEKI DRUGI NAČIN;

AD TOČ.(D)

Smatra se da pokriva samo bare boat charter, dakle po našem zakup.[199]

Apelacioni sud u Rimu je izričito sudio da se radi o „locazione di nave". [200]

Jedan sud je ovdje smjestio i agentsku proviziju. [201]

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA. E).

UGOVORA O PRIJEVOZU ROBE BRODOM, NA OSNOVI BRODARSKOG UGOVORA, TERETNICE ILI NA NEKI DRUGI NAČIN;

---

197 Berlingieri, o.c.2000,str. 80. pod I.322

198 Berlingieri, o.c.2000,str. 80. pod I.323.

199 Berlingieri, o.c.2000. str.82.. pod I.332. Vidi engleski tekst konvencije i toč. (e) koja se odnosi na time charter.

200 App. Roma 15 luglio 2003; DirMar,2005, 200.
»Mekhanik Yuzvocich«

[3] Il credito derivante da un contratto di locazione di nave e credito marittimo.

201 Tribunal de Commerce of Aiaccio 19 October 1999, Cruise Holding Ltd. and Others v. Southern Cross Cruises S.A. – The "Islandbreeze" (2000 DMF 32)
Held, by the Tribunal de Commerce of Aiaccio, that:

(1) The claim for brokerage commissions in respect of charter party is a maritime claim covered by Art. 1(1)(d) of the 1952 Arrest Convention. Vidi ali i čl.1.1.(n).

AD TOČ.(E)

Ovaj propis pokriva ostale ugovore, [202] kao time charter, trip charter, voyage charter i sl., prijevoz temeljem teretnice, waybills i sl. [203] Treba upozoriti da se ovaj propis odnosi samo na posljedice iz ugovornog odnosa.

Međutim zahtjev za vozarinu nije uopće pomorska tražbina, jer je upravljena od strane brodovlasnika protiv čarterera ili korisnika prijevoza.[204]

Judikatura

VTS RH Pž-1249/04 od 14. travnja 2004.--272/VIII

PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA

Pomorski zakonik (Narodne novine 17/94, 74/94, 43/96) --Članak 978. i 979.-

K52-čl.1.toč.e

PZ-953.st.1.toč.4.2004.

Tražbina za koju se traži zaustavljanje broda u svezi s ugovorom o iskorištavanju broda predstavlja pomorsku tražbinu temeljem Međunarodne konvencije o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova (Bruxelles 1952.), pa je zbog takve tražbine osnovano tražiti privremeno zaustavljanje broda.

"Međunarodne konvencija o privrednom zaustavljanju pomorskih brodova Bruxelles 1952. sadrži i pravila što se smatra pomorskim potraživanjem zbog kojeg je dopušteno zaustaviti brod. Prema tom pravilu (članak 1.) pomorsko potraživanje označava isticanje prava ili potraživanja nastalih između ostalih iz ugovora o iskorištavanju ili zakupu broda bilo putem brodarskog ugovora ili na neki drugi način, te iz ugovora o prijevozu robe brodom na osnovi brodarskog ugovora, teretnice ili na neki drugi način, kao i zbog gubitka ili oštećenja robe ili

---

202 Berlingieri, o.c.2000. str.112.,pod I.439.

203 Berlingieri, o.c.2000. str. 83. pod I.338.

204 Berlingieri, I crediti del nollegiante e del vettore sono "maritime claims"?, Dir. Mar. 1991, 409:

"Poiche il credito del noleggiante e del vettore nei confronti del noleggiatore o del caricatore/ricevitore non puo certo essere realizzato sulla nave che ha compiuto il viaggio o eseguito il trasporto, tale credito non e, in base all' interpretazione complessiva degli artt. 1, 2 e 3 della Convenzione, un maritime claim."

prtljaga kada se prevozi brodom. Brod se može zaustaviti i zbog potraživanja koja se tiču dobave brodoproizvoda ili materijala gdje god ona bila izvršena u svrhu iskorištavanja ili uzdržavanja broda, za plaće zapovjednika broda, časnika i slično, pa je odredba donekle različita od odredbe iz Pomorskog zakonika koja uređuje pravila za utvrđivanje pojma pomorskog potraživanja. Imajući u vidu pravila iz Konvencija koja su po svom pravnom učinku iznad Zakona u Republici Hrvatskoj ovaj sud cijeni da nije bilo pogrešne primjene odredaba Konvencije kada je utvrđeno da je predlagateljeva tražbina takva tražbina koja se ima smatrati tzv. pomorskom tražbinom. Naime, i tražbina osiguranja, a u svezi s ugovorom o iskorištavanju broda na naprijed opisani način predstavljaju pomorske tražbine, pa je zbog takvih tražbina dopušteno zaustaviti brod."

ooooooooooooooooooooooo

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA. F).

GUBITKA ILI OŠTEĆENJA ROBE I PRTLJAGE KOJI SE PREVOZE BRODOM;

Izvjesne poteškoće može predstavljati činjenica da su isti ili slični izričaji korišteni u Haškim pravilima, pa bi eventualno moglo doći do različitih tumačenja. [205]

Iz prakse je vidljivo da je najčešće predlagatelj privremene mjere vlasnik ili primatelj ili osoba na koju je prešlo pravo. Ovaj slučaj cediranog prava može biti vrlo važan za primjenu čl.8.st.5. na pr. kod prelaska na osiguratelja.

Vidi čl.8.st.5.

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA G).

ZAJEDNIČKE HAVARIJE;

U ovom slučaju eventualno može doći do problema, da li se primjenjuju odredbe Pomorskog zakonika, ili nekog drugog stranog prava ili York-Antwerpskih pravila.

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA H).

POMORSKOG ZAJMA

Ovo je zastarilo i ne pojavljuje se u praksi.

---

[205] Berlingieri,o.c.2000,str.86.,pod I.344.

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA I).

TEGLJENJA

Odnosi se na tegljenje na moru i u luci, kao i na štete na tegljaču i od tegljača.[206]

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA J).

PILOTAŽE

Pojam pilotaže je uređen posebnim propisima.

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA K)

DOBAVE BRODU PROIZVODA ILI MATERIJALA, GDJE GOD ONA BILA IZVRŠENA, U SVRHU ISKORIŠTAVANJA ILI UZDRŽAVANJA BRODA.

AD TOČ. (K)

Trebalo bi zapravo analizirati riječi:

«dobava», - «proizvod», - »materijal», - «iskorištavanje», - «uzdržavanje». Tako se smatra da pod taj propis spada gorivo, mazivo, hrana i piće za posadu i putnike, rezervni dijelovi, itd. [207]

Može se primijeniti i na dobavu u matičnoj luci, i smatra se da pojam «dobava» ne treba uvijek značiti i kupoprodaju izvjesnog predmeta, već, u stanovitim okolnostima i zakup i možda i najam stvari. Izričaj "iskorištavanje" je širi od nastavka putovanja, a "uzdržavanje", je širi od očuvanja, koja su dva izričaja korištena u Konvenciji o pomorskim privilegijama iz 1926., u čl. 2. st. 5. ([208] i VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. **xxxi**).

Talijanska sudska praksa i doktrina uključuje i dobavu boje u tražbine, pa time, pod određenim uvjetima, i u osnovu za privremenu mjeru. [209] i VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. **xxxii**

Također dobavu bunkera[210] i neka druga potraživanja. VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. **xxxiii**

---

[206] Berlingieri, o.c.2000, str. 87. pod I.354.

207 Berlingieri, o.c.2000. str. 91 .,pod I. 366.

208 Opskrba može biti i u luci upisa. Smatra se da se mogu uključiti i predmeti uzeti u zakup, ili leasing, bunker itd.

209 190 Tribunale di Genova 31.01.1992, Boat Boero - Nave ROBERTA FORESI, Dir. Mar., 1993, 424.

210 Tribunale di Genova, 22.03.1994, DIRMAR, 1994, 531

«Il credito marittimo, ai sensi dell' art. 1. (k). della Convenzione 1952 e' il credito per fornitura di combustibile. (2)»

Doktrina i strana judikatura smatraju da se ovdje može uključiti i neplaćena najamnina za kontejnere upotrebljene na određenom brodu . [211] Pitanje kontejnera nije sasvim raščišćeno u judikaturi. [212]

Vidi i komentar u Konvencija 1999 uz čl. 1. st.1. t. (K).

Judikatura u nekim zemljama varira ([213] i VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. [xxxiv]).

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA L)

GRADNJE, POPRAVKA ILI OPREMANJA BRODA ILI NAKNADE ZA DOKOVANJE

AD TOČ.(L)

Ovdje je nekoliko pojmova skupljeno pod isti propis iako su dosta različiti. Obuhvaćeni su radovi a i dobave (supplies). Tako je kod radova neizvjesno da li pokriva samo popravak ili i eventualno poboljšanje ili čak preuređenje broda u pogledu tipa broda. Još više zamućuje i činjenica da pod taj propis spada i oprema (equipment) koja može eventualno biti i unutar popravka. [214]

Postavilo se je pitanje da li ovaj propis pokriva samo popravak šteta ili može imati i šire značenje, pa se smatra da izvjesni popravci mogu doći pod pojam "opremanja". I pojam "opremanja" može se šire shvatiti, dakle više nego što je opskrba. Naknada za dokovanje obuhvaćena je, izgleda, samo ako je zahtijevana od popravljača broda. [215]

Judikatura

Cassazione, Paris, 03.02.1998

---

211 Pavliha/Grbec o.c., 95. Pozivaju se na odluku House of Lords u predmetu The «River Rimna» /1988/ 2 Lloyd's Rep- 193.

212 UNITED STATES COURT OF APPEALS - ELEVENTH CIRCUIT - 22 NOVEMBRE 2000, DIRMAR- 2003

I1 credito per la locazione di containers ad un armatore non e garantito da maritime lien in base al Federal Maritime Lien Act quando la fomitura non viene fatta ad una specifica nave, bensi all'armatore generalmente per l'impiego a bordo delle sue navi.

213 Spain (CMI Jurisprudence)

214 Berlingieri, o.c.2000. str. 91.,pod I.367 i sl.

215 Pavliha/Grbec o.c., 95.

Credito per lavori di conversione – é credito marittimo – credito solo in parte marittimo. , DIR MAR 2000, 1496

Iznos je analiziran i djelomično prihvaćen , iz čega bi slijedilo da se potraživanja mogu i djelomično priznavati kao potraživanje po Konvenciji 52., a drugi dio ne.

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA M).

PLAĆE ZAPOVJEDNIKA BRODA, ČASNIKA ILI POSADE

AD TOČ.(M)

Smatra se da obuhvaća široki dijapazon, kao hranarinu, bonuse, dodatke, premije osiguranja posade, doprinose za socijalno i mirovinsko osiguranje i sl. VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. [xxxv]

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA N)

ZAPOVJEDNIKA BRODA I IZDATAKA KRCATELJA, NARUČITELJA PRIJEVOZA U BRODARSKOM UGOVORU ILI AGENATA ZA RAČUN BRODA ILI NJEGOVA VLASNIKA;

AD TOČ.(N)

Izdatak mora biti povezan sa brodom. Iako je tekst dosta jasan treba upozoriti da se smatra da pod njega spadaju izdaci odn. plaćanja u ime i za račun vlasnika, dakle ne na pr. bare boat charterera i sl. osim ako je takav izdatak izvršen u korist vlasnika. Međutim treba praviti razliku između izdataka za vlasnika od onih za brod. Tako izdaci kao na pr. lučke takse, komisija agenta [216], pilotaža, stivadorski troškovi i sl. ne bi bili pomorsko potraživanje iz Konvencije 1952 ako su učinjeni za brod a ne za vlasnika. [217] No, praksa u raznim državama koleba. Pošto su točno navedene osobe koje su izvršile izdatak, čini se da samo one mogu zahtijevati zaustavljanje.

Smatra se da su komisije agencije i sl. izdaci predviđeni ovdje. [218]

Bitno je da su izdaci učinjeni npr. za vlasnika broda. Konvencija koristi i izričaj "u ime broda",

216 Ali vidi judikaturu za ovu točku, kao i točku d).

217 Berlingieri, o.c.2000. str. 92 .,pod I.373 i sl.

218 Vidi čl. 682-PZ2004-.--. Obrazloženja za čl. 682 : ".....osnovno pravo za nagradu...činjenica da je on posredovao pri sklapanju ugovora, a nije odlučna činjenica da je ugovor sklopljen....". Pošto je ovo pravo agenta bilo dosta sporno, šteta da to pravo nije uvršteno u čl. 953.

pa to stvara nesigurnost u tumačenju. Ima različitih stavova.[219]

Uvrštavanje «krcatelja» u ovu odredbu nije sasvim logično jer troškovi koje ima krcatelj, često nisu u vezi sa troškovima broda, odnosno ti troškovi mogu ne biti pomorske tražbine. S druge strane ima troškova koji se čine za brod i koje ne čine naručitalji prijevoza.

Judikatura VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. [xxxvi]

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA O)

SPOROVA O VLASNIŠTVU BRODA; [220]

Smatra se da se ovo potraživanje odnosi i na novog vlasnika, ako dođe do spora. Također i sporovi o dijelovima broda. Posjed nije pokriven ovim propisom. [221]

Ovdje bi spadali sporovi dioničara ali ne suvlasnika.Vidi čl. 10. Konvencije 1952 u pogledu rezerva na Konvenciju 1952.

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA P)

SPOROVA O SUVLASNIŠTVU, POSJEDU, ISKORIŠTAVANJU ILI O PRAVIMA NA PLODOVE ISKORIŠTAVANJA BRODA U SUVLASNIŠTVU;

AD TOČ. (P)

Doktrina smatra da se spor mora voditi između suvlasnika a ne između partnera u poslu ili dioničara. Dakle, ako je menedžment dat jednom poduzeću koje je stvoreno u tu svrhu, spor u tom slučaju, nije između suvlasnika.[222]

Čini se da na ovom mjestu nisu obuhvaćeni i neki drugi slučajevi, kao na pr. u vezi sa prodajom broda, hipotekom, mortgageom, i slično.

Vidi čl. 10.

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA Q)

POMORSKIH HIPOTEKA I MORTGAGEA.

AD TOČ. (Q)

---

219 Berlingieri, o.c.2000. str. 92.,pod I.373 Vidi protivno: The "Westport" /1966/ 1 Lloyd's Rep. 342; Grčka: Single Member First Instance Court of Piraeus, Decision No. 8647/1979, Maritime Law Review, Vol. 9. (1985), p. 6.

220 "Disputes as to the title to or ownership of any ship". Nije ovdje mjesto raspravljati o prijevodu.

221 Berlingieri, o.c.2000. str. 93., pod I.377

222 Berlingieri, o.c.2000. str. 94., pod I.381. Pavliha/Grbec o.c., 96-97.

Problem koji se može pojaviti može biti u vezi sa neregistriranim hipotekama i mortgejdžima, ili drugim založnim pravima, te o hipotekama ili mortgejdžima na dio broda. Mišljenja nisu jedinstvena.[223]

Privredni sud Hrvatske je razmatrao takav jedan slučaj i zauzeo stav da hipoteka mora biti upisana.[224]

Glede «equitable mortgage» doktrina smatra da ima važnost ali da je pitanje u dokazivanju. [225]

Vidi čl. 10.

Judikatura VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. [xxxvii]

223 Berlingieri, o.c.2000. str.94.,pod I.383. Disputes as to the title to or ownership of any ship". Nije ovdje mjesto raspravljati o prijevodu.

223 Berlingieri, o.c.2000. str. 93., pod I.377

223 Berlingieri, o.c.2000. str. 94., pod I.381. Pavliha/Grbec o.c., 96-97.

224 Vidi odluku PS H II Pž-2741/91 od 10. ožujka 1992., UPP 137-140 str. 169.

225 Pavliha/Grbec o.c., 97.

I. DIO---ČL.1. ST.2.

"ZAUSTAVLJANJE" JE ZADRŽAVANJE BRODA ODLUKOM NADLEŽNE SUDSKE VLASTI RADI OSIGURANJA POMORSKOG POTRAŽIVANJA, ALI NE ZAPLJENA BRODA RADI IZVRŠENJA NEKE PRESUDE.

Tek usput: Formulacija Pomorskog zakonika u čl. 975, je malo drugačija: "Privremena mjera zaustavljanja broda provodi se na temelju zabrane odlaska broda iz luke". Ali rezultat je isti.

Judikatura VIDI I ENDNOTE uz Čl.1.K52. [XXXVIII]

Doktrina smatra da se ova odredba odnosi na one slučajeve kada se brod zaustavlja ali ne kada se vodi ovrha. Tako Lobieti navodi [226] za ovu odredbu : *".....provede.....che il giudice competente....il commandante del porto o l'autorita di polizia giudiziaria del luogo.....possono prendere i provedimenti opportuni per impedirne partenza."*

Ako je bila donesena pravomoćna odluka tada se ne može zatražiti zaustavljanje broda. [XXXIX]

I. DIO---ČL.1 ST.3.

"OSOBA" OBUHVAĆA FIZIČKE I PRAVNE OSOBE, UDRUŽENJA OSOBA ILI KAPITALA; KAO I DRŽAVE, ORGANE JAVNE UPRAVE I JAVNE USTANOVE.

ooo

I. DIO---ČL.1 .ST.4.

«PREDLAGAČ» JE OSOBA KOJA TVRDI DA POSTOJI POMORSKO POTRAŽIVANJE U NJENU KORIST.

Dikcija ovog stavka koristi se kao dokaz da je dovoljno za tražbinu da postoji tvrdnja a da možda ne treba vjerojatnost.

---

226 LOBIETI, Carlo, I provedimenti atipici dell'art. 646. cod. nav. in funzione del sequestro e del pignoramento navale. -- DIRMAR g 2002, str. 44 - - čl.646 u vezi sa čl. 643. C.Nav.

Engleski : "alleges", francuski : "invoquant". Sumnjam da je pravilan prijevod: „tvrdi". Vidi: "Uvodno razmatranje" Glava 1.

Vidi Ovršni zakon čl. 2.st.1.t.3.

Judikatura

France

Cour d'Appel of Montpellier 1 December 2003, *SA DK Lines* v. *Petredec Ltd. - The "Sargasso"* (2004 DMF 435).

Held, by the Cour d'Appel of Montpellier, that:

In order to arrest a vessel it is sufficient that the claimant may invoke a claim listed in article 1(1) of the Convention that has arisen in respect of that vessel.

Vidi judikaturu uz K52.,čl. 3.4.

HITNOST U POSTUPKU.

Sudovi su smatrali da privremena mjera *eo ipso* zahtjeva hitnost. [227]

Vidi i čl. 13. Ovršnog zakona.

Činjenica je da je notorno da vrlo često brod kojeg treba zaustaviti boravi u luci ostaje vrlo kratko. Moderni načini operacija utovara i istovara, skraćuju boravak broda u luci sve više i više pa katkada zaustavljanje ovisi o nekoliko sati. Brodovlasnici često daju premije samo da se operacije izvedu što brže. Događa se stoga da dođe do utrke između potencijalnog predlagatelja osiguranja i njegovog protivnika osiguranja.

---

[227] *(1) Although urgency is not a condition expressly required by the 1952 Arrest Convention, it is generally accepted that it is actually required. However in maritime transactions urgency is presumed and therefore the burden lies on the owner of the vessel to prove that urgency did not exist. Urgency however does exist when the debtor is a foreigner, the vessel is not employed on a regular line and the owner does not apparently own other vessels. Definition of "Claimant" (Art. 1.4)* Cour d'Appel of Antwerp 14 February 2000, The "Liman" (2000 Jurisprudence du Port d'Anvers 267).

I. DIO-ČL. 2.

BROD KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE UGOVORNICE MOŽE BITI ZAUSTAVLJEN NA PODRUČJU NEKE DRŽAVE UGOVORNICE SAMO RADI POMORSKOG POTRAŽIVANJA. NIČIM SE U OVOJ KONVENCIJI NE PROŠIRUJU ILI SUZUJU PRAVA ILI OVLAŠTENJA KOJA IMAJU DRŽAVE, JAVNE ILI LUČKE VLASTI NA OSNOVI SVOJIH UNUTRAŠNJIH ZAKONA ILI PROPISA DA ZAUSTAVE, ZADRŽE ILI NA DRUGI NAČIN SPRIJEČE ISPLOVLJENJE BRODA SA SVOG PODRUČJA.

Zaustavljanje može inače odrediti samo sudska vlast (čl. 4.) ali čl. 2. to dopušta i određenim drugim organima. To su slučajevi kada te vlasti imaju pravo zaustavljanja, osim na osnovu svojih unutrašnjih zakona ili propisa i za druge propise kao na pr. SOLAS konvencije i mnogo drugih konvencija. [228] To znači da to mogu biti i ne-pomorske tražbine, ako zakon ovlašćuje navedene vlasti da mogu zaustaviti brod.

Treba upozoriti na riječI «NEKE DRŽAVE UGOVORNICE» iz čega treba zaključiti da se odnosi samo na zaustavljanje u nekoj državi ugovarateljici u kojoj se zaustavlja brod koji NE vije zastavu države gdje se zaustavlja. [229] Ako naime vije zastavu države gdje je zaustavljen onda zaustavljanje nije međunarodnog karaktera, ali samo pod uvjetima čl. 8. Konvencije 1952 .

Pomorska potraživanja su detaljno nabrojana u čl. 1. i propis čl. 2. određuje da ista a i inače, ne mogu ni proširiti niti suziti prava i ovlaštenja državnih, javnih ili lučkih vlasti. No sudovi su ograničeni temeljem čl. 1. Konvencije 1952.

Ovaj član treba povezati sa čl. 8. st. 2. Konvencije radi distinkcije u pogledu brodova koji viju zastavu jedne države NE-ugovarateljice za koje proizlazi da se mogu zaustaviti i za sva potraživanja navedena u čl. 1 Konvencije, kao i za slučajeve prema propisima zemlje gdje je zatražena privremena mjera (*lex fori*).

---

228 Pavliha/Grbec o.c., 88.

229 vidi Judikaturu uz ovaj članak.

I brod spreman za polazak može se zaustaviti.[230] Vidi čl. 3. st. 1.[231]

Postoji i veza između čl. 7.st.2. i ovog člana

Možda je vrijedno spomenuti da doktrina [232] smatra da zaustavljanje može odrediti samo sud u državi gdje je zaustavljanje izvršeno. Ovo stajalište može doći u sukob sa dozvolom t.zv. letećeg osiguranja (čl. 875.st.6. Pomorski zakonik), osim ako se to stajalište nekako uklopi u pojam dva suda, suda donošenja rješenja i suda provođenja.

Judikatura i VIDI I ENDNOTE uz Čl.2. K52. **XL**

230 (5) Berlingieri, o.c.2000,str. 139. pod I. 535., str. 324. II.139.

231 Marin, o.c. str. 17; 2.5. Nadležnost suda i pravni lijekovi.

232 Berlingieri, o.c.,329,II.153.

I. DIO-ČL. 3.

Ovaj je član pretrpio mnogobrojne i oštre kritike. Tako je nakon donošenja Konvencije 1999 u službenom komentaru CMI navedeno:

"Article 3(4) of the 1952 Convention contains a rather obscure provision on the arrest of ships in respect of claims against the demise and other charterers."[233]

Možda bi ovdje trebalo donekle definirati neke izričaje koji će se dalje u tekstu pojavljivati.

Charter by demise - to je zakup, brod se daje sa posadom, ali posadi daje naloge zakupac. Charterer može na neki način obvezivati brod.

Bare boat charter - također zakup, ali bez posade

Beneficial owner - na neki način ima prava skoro kao vlasnik.[234]

Charterer by demise odn. bare boat - ne bi mogao biti beneficial owner. [235]

Owner - nominal, registered, legal- upisani u upisnik. [236]

Postoje ali, i mnogo drugi hibridni charter parties.

Doktrina je kod nas obradila cijeli čl. 3. kritički nastojeći razjasniti neke postavke Konvencije, koje nisu bile jasne.[237]

Čl.3. sastoji se od 4. stavka .

A). I. DIO-ČL.3 . ST. 1.

(1).POD UVJETIMA POSTAVLJENIM ODREDBAMA STAVKA 4. OVOG ČLANA I ČL. 9., PREDLAGAČ MOŽE ZAUSTAVITI ILI BROD NA KOJI SE POTRAŽIVANJE ODNOSI, ILI NEKI DRUGI BROD

---

233 CMI News Letter No.1.-1999, str. 5. (Paragraph 3.)".....In fact, after having provided in its first sentence that a ship may be arrested in respect of a claim against the demise charterer, it states in the second sentence that such rule *"shall apply to any case in which a person other than the registered owner of a ship is liable in respect of a maritime claim relating to that ship".*

234 Marin, o.c. str. 95.

235 Marin, o.c. str. 46 i sl. - Pomorski zakonik 673 - zakup može biti bez posade ali ugovorom i sa posadom. Pomorski zakonik (1994)671 - 685. - PZ2004 - 658-672)

236 Sadržaj odgovara (ili bi trebao odgovarati) u glavnom čl.954-PZ2004 (promjenjeni čl. 977. PZ1994) no razlikuje se po sadržaju i obimu.

237 Tako Marin, o.c. str. 24 - 53.

KOJI PRIPADA ONOME KOJI JE U VRIJEME KADA JE POMORSKO POTRAŽIVANJE NASTALO BIO VLASNIK BRODA NA KOJI SE TO POTRAŽIVANJE ODNOSI - PA I U SLUČAJU KADA JE ZAUSTAVLJENI BROD SPREMAN DA ISPLOVI ALI RADI POTRAŽIVANJA NAVEDENIH U ČL. 1. TOČ. 0)., P). Q). NE MOŽE SE ZAUSTAVITI DRUGI BROD OSIM ONOG NA KOJI SE ZAHTJEV ODNOSI.

Vidi st. 4. i čl. 9.

ST. 1. ODREĐUJE :

-- brod na koji se potraživanje odnosi,

-- neki drugi brod koji pripada onome koji je u vrijeme kada je pomorsko potraživanje nastalo bio vlasnik broda na koji se to potraživanje odnosi,

-- slučaj kada je zaustavljeni brod spreman da isplovi,

-- ograničenje za potraživanja navedenih u čl. 1. toč. 0)., P). i Q). jer se ne može zaustaviti drugi brod osim onog na koji se zahtjev odnosi.

Pojednostavljeno, moguće je zaustaviti onaj brod na koji se tražbina odnosi, ali i bilo koji drugi brod čiji je vlasnik osoba koja je odgovorna za tražbinu (princip sister-ship). [238]

Važno je i vlasništvo u određeno vrijeme. To je opće pravilo.

"Sister ship" je brod čiji je vlasnik osoba koja je u trenutku nastanka pomorske tražbine bila odgovorna za tražbinu. Za privremeno zaustavljanje broda po principu "sister ship" nevažno je da li je odgovorna osoba stekla vlasništvo na "sister shipu" prije ili poslije nastanka tražbine. [239]

---

238 Marin, o.c., str.24.-3.1.2.

239 Marin, o.c.,str.36.pod 3.1.3. Vidi i :

VISOKI TRGOVAČKI SUD -j Rješenje br. XV Pž-2 766/98-2 11. rujna 1998.

Može se zaustaviti samo brod koji je u vlasništvu osobnog dužnika. Ako je dužnik zakupac broda ili naručitelj koji sam odgovara trećini osobama – može se zaustaviti taj brod ili drugi brod koji je u vlasništvu zakupca ili naručitelja.

Obzirom da Konvencija 1952 zahtijeva da se utvrdi vlasništvo u određenom momentu, postavlja se i pitanje koji je to momenat glede broda.

Glede trenutka vlasništva pojavljuju se dva problema :

1). trenutak s obzirom na koji se utvrđuje istovjetnost osobe vlasnika broda na koji se: a). tražbina odnosi i b).broda koji se zaustavlja ?

2). kada se smatra da je ista osoba vlasnik a). broda s obzirom na koji je nastala tražbina i b). broda koji se zaustavlja? [240]

Pitanje vlasništva i vlasnika na brodu rješava se prema pravu suda pred kojim se predlaže privremeno zaustavljanje. [241] U slučaju prodaje broda, bitan je momenat registracije promjene vlasništva.

U pogledu trenutka za koji se mora utvrditi tko je vlasnik broda na kojem je nastala tražbina ovisiti će, najčešće, o upisu broda u upisnik. Ako se zaustavlja taj isti brod, nema teškoća.

Ako se zaustavlja brod po principu "sister ship" glede utvrđivanja vlasništa, taj brod mora biti u istom vlasništvu. Utvrđivanje, Konvencija 1952 određuje u čl.3. st.2.

U pogledu utvrđivanja trenutka kada se mora utvrđivati istovjetnost, jasno je da to mora biti u trenutku zaustavljanja. Nije međutim jasno koji je to trenutak, gledano više sa postupovnog stajališta. Mišljenja se razilaze.

Berlingieri i Marin smatraju da je to momenat «donošenja odluke o zaustavljanju» [242] dok čl.4.st.7. Ovršnog zakona propisuje da je to

---

Marin, J., Zaustavljanje broda i pitanje osobnog
dužnika :// PPP 39, 153-154 (1997), str. 174.

240 Marin, o.c.,str.33.pod 3.1.2.

241 Marin, o.c.str.27 pod 3.1.1.

242 Marin, o.c.,str. 37.pod 3.1.2., navodeći i Berlingieri-a, Arrest..(1996), str. 73. Ukazuje također na čl. 4.st.7. Ovršnog zakona

trenutak koji se ocjenjuje «...s obzirom na okolnosti koje su postojale u vrijeme podnošenja ovršnog prijedloga....». Treba ukazati da iako je naslov u Ovršnom zakonu, iznad čl.4. « Sredstva i predmet ovrhe i osiguranja», u st. 1 - 3., uvijek se spominju oboje, tj. «ovrhe i osiguranja«, dok od st. 4. dalje «osiguranje» se više ne spominje i spominje se samo «ovrha». Teško je zamisliti da je to propust zakonodavca. Prije bi trebalo zaključiti da Ovršni zakon o tome, na tom mjestu ne određuje ništa u pogledu vremena povezanog sa privremenom mjerom. Trebalo bi dakle prikloniti se ili Berlingieriu i Marinu, ili Ovršnom zakonu. Priklanjam se spomenutoj dvojici. Međutim kada se već radi o trenutku, onda ipak između ulaganja i donošenja može proći kraće vrijeme, ali dostatno da se promijeni vlasnik, pa to može dovesti do nesigurnosti. S druge strane zapravo vidim izvjesne teškoće u praksi, kod «donošenja». Kada je to «donošenje» (porijeklom iz trajnog glagola) ? Da li je to čas potpisa suca ? Čas otpreme ? Čas dostave ? Datuma na pismenu ? Ili neki drugi momenat? Ako je dužnost predlagatelja da to učini vjerojatnim, da li bi onda predlagatelj trebao biti dežuran kod suca do časa kada je «donošenje» izvršeno ? Ili bi sudac morao u času «donošenja» provjeriti ? Ne preostaje drugo nego potražiti rješenje u postupovnim propisima ili se poslužiti omnibus rješenjem - treba prepustiti sudskoj praksi!!! [243]

Možda bi ipak to trebalo kod izmjena i dopuna Pomorskog zakonika ili Ovršnog zakona (koji je tako i tako stalno u obradi) - fiksirati.

Judikatura i VIDI I ENDNOTE uz Čl.3.K52.

B). I. DIO-ČL. 3. ST. 2.

2).SMATRAT ĆE SE DA SU BRODOVI ISTOG VLASNIKA AKO SVI NJIHOVI DIJELOVI PRIPADAJU ISTOJ OSOBI.

U pogledu suvlasništva, problem se može pojaviti glede zaustavljanja nekog drugog broda (sister ship). Odredba je donesena, ali je kasnije došlo do zloupotreba, pa je praksa

243 Ipak je lakše biti zakonodavac nego komentator zakona.

nastojala spriječiti moguće zloupotrebe, koje se ali u praksi ipak vrlo, vrlo često događaju. Život je međutim zahtijevao da se nađe rješenje takovih zloupotreba pa postoje razne teorije i praksa kako se to onemogućava. To je dovelo i do sudske prakse da se otkriva prava pozadina vlasništva (lifting the veil). ([244] i VIDI I ENDNOTE uz Čl.3.K52. [XLI]).

S druge strane praksa je počela i nastavila proširivati krug onih koji bi se smatrali na neki način odgovorni. Tako su uključili i neke kao na pr.: Beneficial owner je osoba koja u odnosu na brod ima one ovlasti koje, prema engleskoj pravnoj teoriji, pripadaju vlasniku. Demise charterer ta prava nema, on ima posjed, upravlja sa poslovanjem broda, posadom i sl., pa naš izričaj zakupac, skoro u cijelosti odgovara. No ostali su još i pojmovi, kao time charterer, voyage charterer, owner pro tempore i sl.,a kako se razvija plovidbeno poslovanje, pojavljuju se i novi ugovorni odnosi (sub-charter itd.)., da se ne spominje one ship - one company, daugther companies, grand-daughter companies, back-to-back C/P, i sl. Praksa je različita i nemoguće ju je specificirati, jer se i praksa mijenja. Čini se da će globalizacija još više doprinijeti sve novim i novim varijantama, koje će biti za neke profitabilne a za neke neće !

Iz odredbe st.2. proizlazi da vlasništvo broda mora biti jedinstveno, a u pogledu suvlasništva mora biti od istih osoba. Da li moraju biti iste osobe sa istim dijelovima suvlasništva ili ti dijelovi mogu biti različiti, ne proizlazi jasno iz Konvencije 1952.

ĆORIĆ tumači ovaj stav na način:

---

244 Marin, Proboj pravne osobnosti....,PPP., 40(2001), 83. Vidi naročito Berlingieri, o.c., 322.II.134 do 324. II.138.

(Podizanje korporacijskog zastora (piercing the corporate veil), vidi i Pavliha/Grbec o.c., 114 - Spregled pravne osebnosti.

"Ako se radi o suvlasništvu na brodu u odnosu na kojega je nastalo potraživanje, onda se u skladu sa čl. 3., st.2. Konvencije "sister ship" ne može zaustaviti, ukoliko nije u vlasništvu onih istih osoba, koje su bili vlasnici broda, u odnosu do kojeg da je nastalo potraživanje. Za potrebe Konvencije bit će dovoljno da "sister ship" bude u vlasništvu jedne ili više osoba (nije potrebno svih) koje su bile suvlasnici na brodu, u odnosu na kojega je nastalo potraživanje. Ali ne smije doći do promjena osoba suvlasnika. Međutim, sve se ovo odnosi samo na slučajeve kad je odgovorna osoba ujedno i vlasnik." [245]

Talijanska doktrina smatra da kvote suvlasništva mogu biti različite na "sister ship-u", ali da suvlasnici moraju biti isti. ([246] VIDI I ENDNOTE uz Čl.3.K52.[XLII]).

Također doktrina i judikatura smatraju da čl. 3. st. l. dopušta sekvestar broda i onda kada je vlasnik broda doduše različit od dužnika, ali je dužnik vlasnik firme koja je upisana kao vlasnik broda (lifting the veil).

U common law zemljama, uglavnom, dopušta se i tzv. "lifting the veil".[247]

Ima različitih stavova u doktrini i judikaturi.([248] VIDI I ENDNOTE uz Čl.3.K52. [XLIII]).

Problem zaustavljanja broda postoji i u slučaju ako brod vije zastavu države NE-ugovarateljice i ako se radi o brodu koji nije u vlasništvu dužnika. Francuska judikatura dopušta razmatranje veze između vlasnika. Apelacioni sud u Aix-En-Provence u predmetu "MORGOL" donio je odluku 29.03.1992. u kojoj je dozvolio, temeljem *legis fori*, zaustavljanje broda, pozivajući se na čl. 8(2) Konvencije. Istovremeno je temeljem čl. 3(2) dopustio zaustavljanje iako se formalno nije radilo o istim brodovlasnicima, ali je

---

245 Ćorić, o.c., str.50.

246 (8) Franchi, Leggi, civili commentate, 1978, str. 1806: "Ne deriva che non importa che le quote siano diverse per ciascuna nave, ma importa invece - in quanto esclude la fattispecie - che anche per una minima parte un comproprietario sia diverso."

247 Berlingieri, o.c.2000. str. 112. i sl.,pod I.444 i sl.

248 248 Berlingieri, F., Arrest of Ships,1992 - str. 90:

kapital oba brodovlasnika bio u vlasništvu iste pravne osobe.[249]

Konvencija 1952 ne spominje ovdje da li dolazi do primjene *legis fori*, ali može se smatrati da je tako, uzevši u obzir da Konvencija 1999 ništa ne govori o pretpostavci pripadanja dijelova broda.

Judikatura VIDI I ENDNOTE uz Čl.3.K52. **XLIV**

Glede «piercing the veil» pojavljuje se i pojam «associated ship», koji izričaj znači da je brod u vlasništvu osobe ili osoba, koje kontroliraju pravnu osobu koja je vlasnik broda u pogledu kojega je nastala pomorska tražbina. Očito je da će sa globalizacijom nastati i novi problemi u pogledu vlasništva, naročito zbog toga što postoje države gdje se ne mora i nemože doznati tko je vlasnik ili suvlasnik. Taj problem, u teoriji, postoji i u R. Hrvatskoj.

Uz sve to da je odredba Konvencije 1952 dosta nejasna, treba se prikloniti jednom stajalištu. Možda bi to bila talijanska sudska praksa, koja je dosta benevolentna, da na neki način daje pojmu time charterera, voyage charterera i sličnim varijantama [250] položaj odgovorne osobe.

Nije ovdje mjesto da se razmatra poslovna ili moralna opravdanost proširivanja ali kao da postoji jasna tendencija da vlasnici brodova nastoje na sve moguće načine izbjeći odgovornost tj. mogućnost zaustavljanja, pa sužavanje kruga «vlasnika» šteti korisnicima plovidbenih usluga.

Postupci koji se baziraju na postupku in rem nemaju tog problema, ili je barem problem jednostavniji. [251]

---

249 Cour de Cassation 27.11.1991, Constance Navigation c. Cia Corunesa de Navegacion, Dir. Mar. 1993, 509

M. Lopez de Gonzalo, La giurisprudenza francese sul sequestro di navi appartenenti a "Single ship companies"", Dir. del comm. int. 1992, 639

250 Danas ima slučajeva sklapanja niza ugovora, na pr. bare boat, kojeg charterera daje dalje u time-charter, a charterer dalje u voyage charter, a ima slučajeva i da se na kraju jednog takovog niza ugovora, pojavi i time charter za određeni broj linijskih putovanja, ima i consecutive voyage charter a globalizacija će i to još zakomplicirati.

251 Marin, o.c.,str.40. nota 86. - Vidi Pavliha/Grbec o.c.,83 :" .....vključitev actio in rem ....možna na podlagi ZPP, čl. 76..." - Bivši ZPP čl. 77.st.2. :"Posebnim propisima određuje se tko može biti stranka u postupku osim fizičkih i pravnih osoba."

Nova Konvencija 1999 koja je, čini se, rješila taj problem, doživljava sličnu sudbinu kao i neke druge konvencije koje nisu ratificirane ili nisu stupile na snagu.

C). I. DIO-ČL. 3..ST. 3. (K52)

3).BROD SE MOŽE ZAUSTAVITI, A JAMSTVO ILI DRUGO OSIGURANJE ZA ISTO POTRAŽIVANJE OD ISTOG PREDLAGAČA DATI SAMO JEDANPUT NA PODRUČJU JEDNE ILI VIŠE DRŽAVA UGOVORNICA: AKO JE BROD BIO ZAUSTAVLJEN NA NEKOM OD SPOMENUTIH PODRUČJA I DATO JAMSTVO ILI DRUGO OSIGURANJE U SVRHU DA SE UKINE ZABRANA PUTOVANJA BRODA ILI DA SE TAKVA ZABRANA IZBJEGNE; SVAKO NAKNADNO ZAUSTAVLJANJE TOG ILI BILO KOJEG BRODA KOJI PRIPADA ISTOM VLASNIKU, IZVRŠENO OD ISTOG PREDLAGAČA, RADI ISTOG POTRAŽIVANJA, BIT ĆE UKINUTO, A BROD OSLOBOĐEN OD STRANE SUDA ILI DRUGE NADLEŽNE VLASTI TE DRŽAVE OSIM AKO PREDLAGAČ NE DOKAŽE SUDU ILI DRUGOJ NADLEŽNOJ SUDSKOJ VLASTI DA SU JAMSTVO ILI DRUGO OSIGURANJE BILI KONAČNO VRAĆENI PRIJE NEGO ŠTO JE IZVRŠENO NAKNADNO ZAUSTAVLJANJE ILI PRIJE NEGO JE NASTAO DRUGI VALJANI RAZLOG DA SE ZAUSTAVLJANJE ODRŽI NA SNAZI.[252]

Ova odredba definitivno nije sretno sročena.

---

252 Varijanta teksta: Marin, o.c.str. 54 :

«Radi osiguranja iste tražbine istog predlagatelja brod se može zaustaviti, odnosno jamstvo ili drugo osiguranje dati samo jedanput na podrucju ili područjima pod nadležnošću neke od država ugovarateljica; ako je na nekom od navedenih područja zaustavljen brod, ili je dano jamstvo ili drugo osiguranje radi oslobađanja broda ili sprječavanja njegova zaustavljanja, svako naknadno zaustavljanje toga broda ili nekog drugog broda istog vlasnika radi osiguranja iste tražbine istog predlagatelja bit će ukinuto i brod će biti oslobođen odlukom suda ili odgovarajućeg tijela sudske vlasti te države, osim ako predlagatelj može dokazati sudu ili drugom odgovarajućem tijelu sudske vlasti da je jamstvo ili drugo osiguranje bilo konačno ukinuto prije naknadnog zaustavljanja ili da postoji drugi valjani razlog za održavanje zaustavljanja na snazi.»

Iz odredbe proizlazi da se može u određenim slučajevima zaustaviti i sister ship broda na kojeg se tražbina odnosi, pa tako dolazi do višestrukog zaustavljanja i to je izuzetak od pravila iz st.1.

Također je moguće u određenoj situaciji zaustaviti ponovno i brod koji je već prije bio zaustavljen za istu tražbinu i od istoga predlagatelja. Pravilo da se ne može zaustaviti ako je već bila dana jamčevina, vrijedi samo ako je jamčevina bila data u jednoj državi ugovarateljici, dakle to ne vrijedi ako je jamćevina data u jednoj državi NE-ugovarateljici.

Mora se osloboditi brod :

a). koji je već prije bio zaustavljen za isto potraživanje i od strane istog predlagatelja.

b). koji je već prije bio zaustavljen, zatim oslobođen zbog date jamčevine za isto potraživanje i od strane istog predlagatelja.

c). za koji je već data jamčevina radi sprječavanja zaustavljanja[253] u pogledu iste tražbine istog predlagatelja.

Postoje izuzeci kada se može brod ipak ponovno zaustaviti:

1). kada predlagatelj dokaže da je jamčevina konačno ukinuta prije nego je izdato rješenje o ponovnom zaustavljanju.

2). kada postoji «drugi valjani razlog da se zaustavljanje održi na snazi.

Čl. 3 .st. 3. formuliran je u dijelu za nas neuobičajenom formulacijom:

"....osim ako predlagatelj može dokazati sudu (?) ......da je jamstvo ili drugo osiguranje bilo konačno ukinuto prije naknadnog zaustavljanja, ili ako postoji drugi valjani razlog za održavanje zaustavljanja na snazi."

U praksi, kada Konvencija 1952 veli da je osiguranje bilo "konačno ukinuto prije naknadnog zaustavljanja" onda, se čini, da je predlagatelj to morao znati već kod ulaganja prijedloga (barem kod nas), pa nije jasno kako Konvencija

253 Nije baš jasno kako bi se to provelo u praksi, ali ovo nije mjesto da se pokuša naći način kako se unaprijed polaže jamčevina.

1952, dolazi do toga da je brod već zaustavljen, a onda se tek dozna za "konačno ukinuće", osim ako ne bi značilo da je predlagatelj tražio zaustavljanje znajući da je prijašnja jamčevina vraćena, o čemu, mislim, da bi morao postojati dokaz, dokumenat iz kojega je to vidljivo, pa bi procesualni položaj predlagatelja, koji traži zaustavljanje, a zaboravlja da istakne i pruži dokaz o tome, dovelo do toga da sud, eventualno izda rješenje, protivnik prigovori i sud mora provesti dokazivanje. Čak i ako predlagatelj dokaže da je jamčevina konačno vraćena, može biti i te kako odgovoran ako se novo zaustavljanje protegne zbog dokazivanja. Prema tome, predlagatelj bi morao vrlo oprezno postupiti, jer bi mogao odgovarati za štetu..

Što se tiče valjanog razloga da se zaustavljanje održi na snazi, teško je nagađati. Svakako kada Konvencija 1952 veli : «.....održi na snazi», očito je da je zaustavljanje već bilo određeno. I opet : predlagatelj je podnio zahtjev, zaustavljanje je provedeno, prigovor [254] protivnika, ukazivanje na valjan razlog. Prema dikciji proizlazi da se gore spomenuti izuzeci primjenjuju i na višestruko zaustavljanje.

St.3. otvara i mogućnost potrebe ekstenzivnog tumačenja, recimo u slučaju broda pod zakupom, koji je zaustavljen, a onda se postavlja problem da li se može zaustaviti brod koji je vlasništvo zakupca. [255]

Treba napomenuti propis čl. 10. Konvencije, prema kojem su pojedine zemlje članice mogle staviti rezerve. Takove rezerve je stavila i biv. Jugoslavija, u pogledu litt. (o), pa ista važi i za Hrvatsku.[256]

Pri primjeni ovog propisa treba stalno imati na umu finu razliku između pomorske tražbine i privilegije, i porijekla jednog i drugog, jer privilegije su porijeklom iz common law-a odnosno starog pomorskog prava, dok su pomorske tražbine zapravo ustanovljene Konvencijom

254 žalba, čl. 304. Ovršnog zakona ?

255 Marin, o.c.,str.56 i sl. pod 3.1.5.

256 Za stavljene rezerve vidi na Internetu, stranicu Comite Maritime International.

odnosno lokalnim zakonima. ([257] i VIDI I ENDNOTE uz Čl.3.K52.).

U svezi sa privilegijama, može se, makar samo usput, navesti da među pomorskim tražbinama iz Konvencije 1952 nema nekih privilegija koje postoje na pr. po Konvenciji o privilegijama i hipotekama 1926. [258] Čini se dakle da je tu nastala jedna praznina, [259] odnosno zapletena situacija.

Odredba čl.3.s.t.3. ne spriječava predlagatelja da podnese prijedlog za zaustavljanje raznim sudovima u istoj državi ili u raznim državama. Odredba međutim dozvoljava da se brod zaustavi samo jedanput. Dakle, kada je izdana odluka o zaustavljanju na osnovu odredbe jednog suda druge odluke postaju bespredmetne pa sud mora onemogućiti zaustavljanje, ako je već prije izdana odluka za zaustavljanje za isto potraživanje. [260]

Judikatura VIDI I ENDNOTE uz ČL.1. K52. **XLV**

JAMČEVINA-POLOG–JAMSTVO-GARANCIJA

Vidi i čl.5.Konvencije 1952, i Pomorski Zakonik čl.955 (PZ1994 čl.978)

U stranoj sudskoj praksi, naročito u Engleskoj, problem sudske nadležnosti u vezi s davanjem pologa ili garancije bio je u nekoliko slučajeva razmatran. Queen's Bench, Admiralty Court, razmatrao je predmet The " PRINSENGRACHT"[261]. U kratko, teret je na brodu bio oštećen. Advokati vlasnika tereta zatražili su od brodovlasnika/vozara naknadu štete. Prije dolaska broda u luku iskrcaja u Engleskoj,

---

257 (3) Roger Heward, Judicial sales of vessels and priority of claim - England and Wales, str. 54 pod 12.2

258 (čl.2. - sudski troškovi države; 2(1) troškovi počinjeni u zajedničkom interesu, troškovi čuvanja i sl.)

259 Hrvatska nije država ugovarateljica, pa prema tome, u slučaju broda na koji bi se primijenio čl.8. st. 2., ne bi bilo problema glede privilegija, ali ostaje, čini se, otvoreno pitanje čl. 991. Pomorskog zakonika u pogledu primjene prava države koje bi se primijenilo na brod.

260 Berlingieri, Arrest, 2000., str. 165. pod I-630. i 631.

261 /1993/ 1 Lloyd’s Rep. 41 - Mr. Justice Sheen.

zatražili su od advokata brodovlasnika pismenu garanciju dajući predloženi tekst iste, u kojoj je predviđena sudska nadležnost u Engleskoj. Prije nego je izdan tzv. writ, advokati brodovlasnika položili su kod Admiralty and Commercial Registry tzv. BAIL BOND (prema tekstu predviđenom u Order 75, Rule 16 - to je dokument koji izdaju treće osobe, ali koji ne sadrži priznanje nadležnosti za brod.) Odmah nakon što je bio položen taj BAIL BOND advokati tereta zatražili su zaustavljanje broda (arrest). Brodovlasnik je zatražio sudsku odluku da li se može zaustaviti brod ako postoji BAIL BOND, smatrajući da BAIL BOND predstavlja brod, tj. RES.

Stav brodovlasnika bio je baziran na presedanima kao The "Maifrid" /1943/ 77 Ll.L.R.,127, gdje je sudac Bucknill, rekao:

> "FROM THE TIME THE DEFENDANT TO THE ACTION APPEARED AND THE BAIL WAS PUT IN, THE BAIL REPRESENTED THE RES."

D). I. DIO-ČL. 3. ST. 4.

> 4).U SLUČAJU ZAKUPA BRODA, KADA ZAKUPAC SAM ODGOVARA ZA POMORSKO POTRAŽIVANJE KOJE SE ODNOSI NA TAJ BROD, PREDLAGAČ MOŽE ZAUSTAVITI TAJ ILI DRUGI BROD KOJI PRIPADA ZAKUPCU U SKLADU S ODREDBAMA OVE KONVENCIJE, ALI NIJEDAN DRUGI BROD KOJI PRIPADA VLASNIKU NE MOŽE SE ZAUSTAVITI ZBOG TOG POMORSKOG POTRAŽIVANJA.
> ODREDBE PRETHODNOG STAVA PRIMJENJUJU SE I U SVIM OSTALIM SLUČAJEVIMA KADA ZA POMORSKO POTRAŽIVANJE ODGOVARA OSOBA KOJA NIJE VLASNIK BRODA.

Kako je već spomenuto baš taj tekst je komentiran kao slabo razumljiv.

Možda bi se uporednim pregledom tekstova na francuskom, engleskom i hrvatskom neke dvoumice razjasnile:

> *DANS LE CAS D'UN AFFRÈTEMENT D'UN NAVIRE AVEC REMISE DE LA GESTION NAUTIQUE, LORSQUE L' AFFRÈTEUR RÉPOND, SEUL, D'UNE CRÉANCE MARITIME RELATIVE À CE NAVIRE, LE DEMANDEUR PEUT SAISIR CE NAVIRE OU TEL AUTRE APPARTENANT À L'AFFRÉTEUR, EN OBSERVANT LES DISPOSITIONS DE LA PRÉSENT CONVENTION, MAIS NUL AUTRE NAVIRE APPARTENANT AU PROPRIÉTAIRE NE PEUT ÊTRE SAISI EN VERTU DE CETTE CRÉANCE MARITIME.*

When in the case of a charter by demise of a ship the charterer and not the registered owner is liable in respect of a maritime claim relating to that ship, the claimant may arrest such ship or any other ship in the ownership of the charterer by demise, subject to the provisions if this Convention, but no other ship in ownership of registered owner shall be liable to arrest in respect of such maritime claims.

"U SLUČAJU ZAKUPA BRODA, KADA ZAKUPAC SAM ODGOVARA ZA POMORSKO POTRAŽIVANJE KOJE SE ODNOSI NA TAJ BROD, PREDLAGAČ MOŽE ZAUSTAVITI TAJ ILI DRUGI BROD KOJI PRIPADA ZAKUPCU U SKLADU S ODREDBAMA OVE KONVENCIJE, ALI NIJEDAN DRUGI BROD KOJI PRIPADA VLASNIKU NE MOŽE SE ZAUSTAVITI ZBOG TOG POMORSKOG POTRAŽIVANJA."

Čini se da kada bi se sva tri prikaza teksta [262] pripravila kao jedan SLOBODAN PRIJEVOD, bio bi mnogo jasniji. Naime, već u početku :

francuski - *affrètement d'un navire avec remise de la gestion nautique*
engleski - *a charter by demise of a ship*
hrvatski - *u slučaju zakupa broda,*
NE ZVUČE JEDNAKO.

Dalje:

affrèteur répond, seul,
the charterer and not the registered owner is liable
zakupac sam odgovara
JEDINO ENGLESKI TEKST IMA TAJ SPASONOSNI IZRIČAJ «REGISTERED OWNER»

Dalje:
nul autre navire appartenant au propriétaire
no other ship in ownership of registered owner
nijedan drugi brod koji pripada (?) vlasniku
SAMO ENGLESKI TEKST OPET: «REGISTERED OWNER» JASNO OZNAČUJE VLASNIKA. IZRAZ "PRIPADA" JE PROMAŠEN.

Pa je prema tome sasvim jasno da se može zaustaviti:
A). brod u vezi sa kojim je nastalo potraživanje

---

262 Završna odredba u Konvenciji 1952 navodi da je Konvencija sastavljana na francuskom i engleskom jeziku koji oba imaju jednaku vrijednost.

B). brod kojem je vlasnik: affrèteur, the charterer, zakupac
C). sister ship kojem je vlasnik:: affrèteur, the charterer, zakupac
D) ALI NE MOŽE NITI JEDAN DRUGI BROD : appartenant au propriétaire, in ownership of registered owner, koji pripada (?) vlasniku.

Jedan, sasvim, i jako slobodan i prerađen tekst, na hrvatskom jeziku, mogao bi eventualno glasiti - informandi causa:

U SLUČAJU ZAKUPA BRODA KADA SAM ZAKUPAC, A NE UPISANI VLASNIK BRODA ODGOVARA ZA POMORSKO POTRAŽIVANJE KOJE SE ODNOSI NA TAJ BROD, PREDLAGATELJ MOŽE ZAUSTAVITI TAJ, ILI BILO KOJI DRUGI BROD, KOJI JE U VLASNIŠTVU ZAKUPCA U SKLADU S ODREDBAMA OVE KONVENCIJE, ALI NE MOŽE ZAUSTAVITI NITI JEDAN DRUGI BROD U VLASNIŠTVU UPISANOG VLASNIKA BRODA NA KOJEM JE NASTALO TO POMORSKO POTRAŽIVANJE.
ODREDBE OVOG STAVA PRIMJENJUJU SE I U SVIM OSTALIM SLUČAJEVIMA U KOJIMA ZA POMORSKO POTRAŽIVANJE ODGOVARA DRUGA OSOBA A NE UPISANI VLASNIK ONOG BRODA NA KOJEM JE NASTALO POMORSKO POTRAŽIVANJE I KOJI JE BROD ODGOVORAN ZA TO POTRAŽIVANJE.

Određuje se o zaustavljanju u vezi sa zakupom broda [263] kao i kada odgovorna osoba nije vlasnik broda (a što to znači nije baš jasno - beneficial owner i sl.?). Opaža se tendencija proširenja kruga osoba čiji se brod može zaustaviti. Kristalno jasnog odgovora nema, a pogotovo ne jer praksu kreira judikatura koja uopće nije obilna, barem ne kod nas. Drugi dio st.4. praksa u većem dijelu država tumači tako da dozvoljava zaustavljanje i kada je za potraživanje odgovoran na pr. demise charterer, bareboat charterer, negdje se proširuje i na

263 Marin, o.c. str. 45. pod 3.1.4.

pojam time charterer, beneficial owner. Situacija nikako nije jasna. [264]

Mislim da bi i kod nas trebalo prihvatiti inostranu praksu, barem onu koja se čini prihvatljiva, a to je vjerojatno talijanska praksa, makar i ona koleba.

Ipak treba pokušati razjasniti koliko se može. Kod toga, mislim, ne treba zaboraviti činjenicu da je Konvencija 1952 sastavljana prije više od 50 godina i da se je mnogo toga promijenilo u pomorstvu od tada. Pojavili su se izričaji odn. pojmovi koji tada nisu postojali ili su bili korišteni samo u praksi a ne u propisima :

Prva rečenica (zapravo prvi odlomak) dozvoljava vjerovniku zaustavljanje broda na kojem je nastalo potraživanje. To pravo ima i ako potraživanje u odnosu na brod nije privilegij.

Može se zaustaviti i drugi brod koji pripada zakupcu.

Ne može zaustaviti sister ship broda na kojem je nastalo potraživanje.

Zadnja rečenica (zapravo drugi odlomak stavka 4.) izgleda da proširuje pravo na zaustavljanje ne samo na zakupca nego i na svaki slučaj u kome je jedna druga osoba (recimo time charterer, možda voyage charterer i sl.) a ne vlasnik, odgovorna za neko pomorsko potraživanje [265] u odnosu na brod. (Ovo je izmijenjeno u Konvenciji 1999).

Doktrina [266] kao primjer za pomorske tražbine, koje, ovisno o prilikama, mogu biti upravljene i protiv zakupnika i time charterera, navodi :

čl.1.st.1. točke : b)., e)., f)., g)., i)., j). -

dok i protiv voyage charterea ne bi mogla biti gore spomenuta pod : i). i j).

Drugi dio ovog st. 4. nije jasan. ĆORIĆ ga tumači na slijedeći način:

---

264 Marin, o.c. str. 45 - 53 pod 3.1.4.

265 Berlingieri, op.c.2000, pod I.504 str.131.

266 Berlingieri, o.c.2000. str. 131,pod I.504.

Pravilnim tumačenjem ove odredbe dolazimo do mogućnosti da se može zaustaviti brod koji nije u trenutku nastanka potraživanja bio u vlasništvu odgovorne osobe, što je u suprotnosti s prije navedenim pravilom iz čl. 3. st. 1. Znači da bi se istovjetnost vlasništva odnosila samo na "sister ship", a ne i na odredjeni brod u odnosu na kojega je nastalo potraživanje, što svakako mijenja smisao čl. 3. st. 1.

Mislimo da namjera Konvencije nije bila u davanju mogućnosti zaustavljanja broda u vlasništvu osobe koja nije odgovorna za potraživanje čije se osiguranje traži (40) i sve takve slučajeve treba isključiti, osim ako su oni dopušteni prema nekoj drugoj međunarodnoj Konvenciji ili mjerodavnom pravu." [267]

U doktrini ima i drugih mišljenja (vidi gore cit. autore), a javlja se i mišljenje da nije bitno da je sister ship bio u vlasništvu dužnika u času nastanka pomorskog potraživanja prema drugom brodu." ([268] VIDI I ENDNOTE uz Čl.3.K52. **XLVI**).

Međutim, obzirom na čl. 140. Ustava, čl. 954. ne može doći u obzir.

Npr. pojam "brodar", koji je bitan u našem zakonu, ne spominje se u Konvenciji. Očito je da originalni izričaji u engleskom i francuskom i naši izričaji u prijevodu, mogu dovoditi do izvjesnih, pa i velikih, razlika.[269] Sada kada je uveden i pojam "prijevoznik", možda će ostati neki problemi u svezi sa prijevodom.[270]

TETLEY i FRANCHI su dali dosta jednostavni opis:

---

267 Ćorić, o.c., str.50.

268 (12) FRANCHI, Leggi, civili commentate, 1978, str. 1806: "Nota 2. Pertanto non importa che la *sister ship* fosse in proprieta del debitore al momento del sorgere del credito riguradante l'altra nave. Cfr. Lilar e Van Den Bosch, op. ult. cit. p. 372 ss".

269 Pomorski zakonik čl.5. st.1. toč. 32. za brodar, toč. 40. za prijevoznik; toč. 33. za poslovođa broda; toč. 35. za poslodavac.

270 Marin, o.c., str. 39-47.

TETLEY: [271]

"The Convention thus provides that the judicial arrest of a ship, in respect of a maritime claim, is confined to one ship, but that the ship may, in the case of where the registered owner is liable on the maritime claim, be either the offending ship or any other ship in the same ownership. Where the registered owner is not liable, then either the offending ship or any other ship owned by the person who is liable on the maritime claim, may be arrested."

FRANCHI ISTIČE :

"L'ultimo periodo del quarto comma sottolinea cio aplicando la regola a qualsiasi persona che sia diversa del proprietario e debbe soddisfare un credito marittimo. Si pensi a una nave locata senza armamento ed equipagiamento a una persona che provvede all'uno ed al' altro e la da a noleggio a tempo: possono coesistere crediti marittimi verso il proprietario, l'armatore noleggiante e il noleggiatore. Naturalmente la pratica conosce fattispecie anche piu complesse. Quel che conta e che il non proprietario sia a sua volta armatore: il problema si pone nei rapporti tra nolegglatore a tempo che da a noleggio a viaggio e nei rapporti di subnoleggio." [272]

OBAVIJEST – DOSTAVA ODLUKE BRODOVLASNIKU

U onim slučajevima, ako i kada Konvencija 1952 dopušta zaustavljanje broda koji je korišten od osobe koja nije brodovlasnik tj., kada protivnik predlagatelja nije brodovlasnik nego jedna druga osoba, mislim da bi trebalo dostaviti kopiju odluke (ili u najmanju ruku obavijest) brodovlasniku, čije ime i adresa, mora biti vidljiva iz dokumentacije koju oduzima Lučka kapetanija (Pomorski zakonik čl. 985/887.). Trebalo bi razmisliti i o eventualnom zastupniku za zaštitu interesa.

Pri primjeni Konvencije 1952 treba stalno imati na umu finu razliku između pomorske

271 (13) TETLEY William, Maritime Liens and Claims, 1985, str. 463

272 FRANCHI, o.c. str. 1808.

tražbine i privilegije, i porijekla jednog i drugog, jer privilegije su porijeklom iz common law-a odnosno starog pomorskog prava, dok su pomorske tražbine zapravo ustanovljene Konvencijom, odnosno lokalnim zakonima.([273] i VIDI I ENDNOTE uz ČL.1. K52. [XLVII]).

U pogledu sister ship relevantan je u pogledu vlasništva čas privremene mjere.[274]

Očito ovdje nije razmatrana hipoteka i privilegij koji ostaje na snazi, jer oni prate brod i nakon promjene vlasništva, dok je privilegij na snazi.

Zanimljivo bi bilo pitanje da li dostava zapovjedniku broda koji vije zastavu države NE-ugovarateljice temeljem upisa u upisnik zakupa, znači:

1). da je izvršena dostava brodovlasniku, što je prihvatljivo ako je zapovjednik imenovan od strane brodovlasnika, ili

2). dostavu brodaru i sl., koji nije brodovlasnik, što baš nije prihvatljivo, osim ako je zapovjednik, temeljem ugovora o zakupu i sl, imenovan od zakupoprimca – što baš nije česti slučaj.

I. DIO-ČL. 4.

BROD SE MOŽE ZAUSTAVITI SAMO PO ODOBRENJU SUDA ILI NADLEŽNE SUDSKE VLASTI DRŽAVE UGOVORNICE U KOJOJ SE VRŠI ZAUSTAVLJANJE.

BILJEŠKA: I DOKTRINA SMATRA DA JE ORIGINALNI TEKST, SA FRANCUSKOG LOŠE PREVEDEN NA ENGLESKI, I DA SE U STVARI RADI ISKLJUČIVO O "NADLEŽNOJ SUDSKOJ VLASTI". [275]

Zaustavljanje može odrediti samo sudska vlast (ali vidi i čl. 2. gdje se to dopušta i određenim drugim organima). [276]

---

273 Roger Heward, Judicial sales of vessels and priority of claim - England and Wales, str. 54 pod 12.2

274 Berlingieri, o.c.2000. str. 148.,pod I.567.

275 Berlingieri, o.c.2000. str. 153.,pod I.548.; str. 154., pod I. 581.: pravilan prijevod na engleski trebao bi biti :" *….under the authority of a Court or of any other competent judicial authority*". Berlingieri navodi i razloge zašto je došlo do nespretne stilizacije.Moj prijevod na naš jezik: "…temeljem nadležnosti suda ili bilo koje druge nadležne sudske vlasti."

276 Smatra se da samo sud u državi ugovarateljici gdje je brod zaustavljen ima nadležnost za zaustavljanje. Spominjanje u čl. 6. o državi gdje se podnese zahtjev za zaustavljanje izgleda da

Spominjanje "države ugovarateljice" od važnosti je za utvrđenje postupovnog zakona koji će se primijeniti. Odnosi se u glavnom na period koji prethodi zaustavljanju, tj. od časa kada je vjerovnik podnio prijedlog za zaustavljanje.

Vidi i čl. 6., 5. i 7.

Doktrina smatra da su u čl.4. sadržana izvjesna pravila i to:

-- zaustavljanje mora odrediti sudska vlast

-- sudska vlast mora biti iz države ugovarateljice

-- sudska vlast mora biti ona koju određuje *lex fori*.

U odredbi je sadržano i pravilo da nadležnost sudske vlasti za zaustavljanje postoji bez obzira da li postoji i meritorna nadležnost.

Sud države u kojoj je zatraženo zaustavljanje ima tu nadležnost bez obzira da je meritorni postupak već započet u nekoj drugoj nadležnosti. [277] Smatra se da činjenica da je meritorni postupak započet u jednog državi, ne daje osnova za prigovor litis pendencije za privremenu mjeru u drugoj državi. To se odnosi i na slučaj kada su stranke ugovorile meritornu nadležnost kod drugog suda a ne onoga koji je zaustavio brod i koji na osnovu sporazuma nema nadležnost. [278]

Doktrina smatra da nema zabrane da se kod primjene Konvencije može zaustaviti brod u jednoj državi na osnovu odluke o zaustavljanju izdane u drugoj državi.[279] Međutim nije vjerojatno da bi se to koristilo.Ipak, jer je rješenje o privremenoj mjeri jednako rješenju o ovrsi (Ovršni zakon čl. 294.st.3) mogao bi se primjeniti Ovršni zakon čl. 17., ili bi odluka stranog suda mogla poslužiti kao dokaz u prijedlogu odn. postupku privremene mjere. Možda je predaleko otići sa razmišljanjem da li, ako

---

se odnosi samo na utvrđivanje zakona koji se primjenjuje na predmet. (Berlingieri, Arrest, str. 117)

277 Berlingieri, op.cit., pod I.590.

278 (4) Berlingieri, Arrest, 2000, str. 154. pod I.590. i sl.

279 (3) Berlingieri, Arrest, 2000, str. 153. pod I.586. Međutim u praksi, lakše je i brže dobiti rješenje o zaustavljanju nego priznanje inozemne odluke o zaustavljanju.

odluka stranog suda nije ovršna isprava, bi mogla biti "vjerodostojna isprava" i sposobna, možda, čak i za ovrhu, a kamoli ne za privremenu mjeru. Istina je da u Ovršnom zakonu čl. 28, nije spomenuta sudska odluka, ali ako je spomenut "obračun kamata" kao vjerodostojna isprava, onda je valjda i sudska odluka svakako jednako, a i više, vrijedna od obračuna kamata. Tek usput, izgleda zaboravnošću zakonodavca, dok se za sudsku odluku točno određuje u čl. 17., za vjerodostojnu ispravu, nigdje nema spomena da li se radi samo o domaćoj vjerodostojnoj ispravi, odnosno da li strana isprava može biti za Ovršni zakon i Pomorski zakonik itd. "vjerodostojna isprava". U pomorstvu su baš te strane isprave najčešće. Možda bi se na taj problem trebalo osvrnuti u Pomorskom zakoniku ili u Ovršnom zakonu.

U slučaju ugovorene nadležnosti in meritum, ista ne vrijedi za nadležnost za zaustavljanje.

Na primjer brod je zbog defekta na stroju vučen tegljačem za Chioggia, gdje su brodovlasnici odbili platiti naknadu za vučenje, koju su unaprijed platili vlasnici tereta. Brod je zaustavljen u Chioggia. Brodovlasnici su poveli postupak u Londonu i predložili oslobođenje broda, jer da je zaustavljanje u Italiji protivno ugovorenoj klauzuli o nadležnosti. Sud u Londonu je odbio taj zahtjev, jer je smatrao da klauzula o nadležnosti ne isključuje postupak za zaustavljanje broda u jednoj drugoj nadležnosti. [280]

Vidi ENDNOTE

I. DIO-ČL. 4 - RETENCIJA

Postavlja se pitanje retencije broda po domaćem pravu i privremene mjere po Konvenciji.

Talijanska doktrina izričito smatra da nema prava na retenciju. [281]

---

280 Berlinigieri, Arrest,2000., str. 154. pod I. 591 i sl. i navodi : Mike Trading and Transport Ltd. v. R.Pagnan - The "Lisboa" gdje je u B/L bila klauzula o nadležnosti u Londonu.

281 (5) Franchi, str. 1807: *"E dunque innanzi tutto esclusa l'autotutela cautelare del creditore marittimo."*281 *Vidi i : Judikatura: T. Bari, 03.09.1998 DIRMAR g 2000, str. 1445: - Provedimento per impedire la partenza della nave – competenza.*

ooo

Što se tiče brodova koji viju zastavu države NE-ugovarateljice, mislim da će ovisiti o stanovištu da li se Konvencija primjenjuje u cijelosti, sa svim ostalim članovima (tj. osim čl. 2. – za ovo pitanje vidi komentar uz čl. 8.), i na brodove koji viju zastavu države NE-ugovarateljice, ili se ne primjenjuje.Ponavljam da skoro sva doktrina smatra da se primjenjuje cijela Konvencija.

Razmatranjem stajališta Berlingieri-a, želim napomenuti da on upozoruje [282] na EEC 1968 Jurisdiction Convention i to čl. 39. iz kojega proizlazi , u vezi sa čl. 36. da je moguće zaustavljanje i bez posebne nadležnosti, ako je drugdje već izdana meritorna odluka. Ovo će biti potrebno razraditi kada Hrvatska postane članica EU.

---

282 Berlingieri, Arrest, 2000., str. 156. pod I-595 - 597.

I. DIO-ČL. 5 .

(1) SUD ILI DRUGA NADLEŽNA SUDSKA VLAST NA ČIJEM JE PODRUČJU BROD BIO ZAUSTAVLJEN DOZVOLIT ĆE UKIDANJE ZABRANE PUTOVANJA BRODA AKO BUDE DANO DOVOLJNO JAMSTVO ILI DRUGO OSIGURANJE, OSIM U SLUČAJEVIMA KADA JE BROD BIO ZAUSTAVLJEN RADI POMORSKIH POTRAŽIVANJA NABROJENIH U ČL. 1. TOČ. O). I P). U TOM SLUČAJU MOŽE SUD ILI DOZVOLITI POSJEDNIKU BRODA DA ISKORIŠTAVA BROD AKO OVAJ DADE DOVOLJNO OSIGURANJE, ILI DONIJETI DRUKČIJU ODLUKU O POSLOVODSTVU BRODA ZA VRIJEME ZAUSTAVLJANJA.
(2) AKO SE STRANKE NE MOGU SPORAZUMJETI O TOME DA LI JE JAMSTVO ILI DRUGO OSIGURANJE DOVOLJNO, SUD ILI DRUGA NADLEŽNA SUDSKA VLAST ODREDIT ĆE NJIHOVU NARAV I IZNOS.
(3) ZAHTJEV DA SE UKINE ZABRANA PUTOVANJA BRODA U ZAMJENU ZA OVAKVO OSIGURANJE NEĆE SE TUMAČITI NI KAO PRIZNANJE ODGOVORNOSTI NI KAO ODRICANJE OD PRAVA ZAKONSKOG OGRANIČENJA ODGOVORNOSTI VLASNIKA BRODA.

I. DIO-ČL. 5.- STAV 1

AD ST.1. ODREĐUJE DVIJE SITUACIJE.

Prva određuje ukidanje zabrane (tj. zaustavljanje) u svakom slučaju "ako bude dano dovoljno jamstvo ili drugo osiguranje".[283] Ova odredba uz korištenje Odredaba iz Pomorskog zakonika i iz Ovršnog zakona, čini se da ne predstavlja, što se tiče teksta Konvencije 1952, nekakav problem. Drugo je pitanje da li su Pomorski zakonik i Ovršni zakon usklađeni.

---

283 Jamstvo mora biti pouzdano.

AUDIENCIA PROVINCIAL DE BARCELONA 11 FEBBRAIO 2002, DIRMAR-2004,I.; -- Navi "Medlink" e "Medbridge"

Sequestro conservativo - Convenzione di Bruxelles - - Art. 3 § 3. - Fallimento del garante.

In base all'art. 3 § 3 della Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro conservativo di navi, e consentito il sequestro di una nave qualorala garanzia rilasciata dall'assicuratore per evitare il sequestro e diventata inefficace a seguito del fallimento dell'assicuratore.

In argomento vedasi F. Berlingieri, Arrest of Ships,op. cit., pag. 141 e segg.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

SPAIN - Audiencia Provincial of Barcelona 27 November 2001 Audiencia Provincial of Barcelona 16 May 2002-- CORPORATE VEIL DIRMAR-2003,II.

Druga određuje za slučajeve iz čl.1.st.1.toč. o). i p). kada sud može dozvoliti nastavljanje putovanja pod uvjetima navedenim u tom st.1.Interesantno je spomenuti da Berlingieri ovako opisuje takav slučaj : *" ...the release of a ship under arrest is not permitted by Art. 5., when arrest has been made in respect of any maritime claim enumerated in Art. 1.(1)(o) and (p). In such case, however, the court within whose jurisdiction the ship has been arrested may permit the ship to continue trading."*

Iz gornjeg proizlazi da u slučaju primjene čl. 5. postoji :

prvo arrest

molba-prijedlog za "trading"

odluka suda dozvola za trading

ali ipak arrest ostaje.Čini se dakle, da brod vrši "trading" pod "arrestom". [284]

PERSONIFIKACIJA BRODA

Engleska judikatura odavno smatra da jamčevina personificira brod. I to, kako je spomenuto u predmetu:

The "Maifrid" /1943/ 77 Ll.L.R.,127, gdje je sudac Bucknill rekao:

"From the time the defendant to the action appeared and the bail was put in, the bail represented the res."

U inozemnoj doktrini naišao sam na raspravu o tome u talijanskoj doktrini i judikaturi, gdje se smatra da se polaganje štedne knjižice kao garancije treba smatrati kao promjena na osnovu koje se jamstvo u obliku zaustavljenog broda pretvara u polog određenog novca.[285] U pogledu bankovne garancije u vezi sa konvalidacijskom tužbom, doktrina koleba i smatra da ako je data bankovna garancija da tada ne bi sud imao nadležnost u meritumu (ako ga inače ne bi imao) no postoje i druga mišljenja.[286]

---

284 Nije sasvim jasno, da li se eventualno (?) upisuje u brodske knjige da je brod pod "arrestom". Vidi čl. 866.PZ.2004 (893.PZ.1994), no čini se da je bitno da se dade "odgovarajuće osiguranje". Moram istaći da mi se čini zadnji stavak, sasvim nejasnim, jer kome se "predujmljuje troškove putovanja" ? Sudu ?

285 (4)Dir. Mar., 1994, 194, Tribunale di Ancona 02.06.1992, Texaco Ltd. c. Magin Ferrer Trave S.A. et al.; Compagnie General maritime c. Adorter Mar S.r.l., Dir. Mar. 1991, 408

286 (5) Talijanska doktrina i judikatura nisu složne u pogledu nadležnosti za konvalidaciju sekvestra, ako je jamstvo dano u obliku garancije, bankovne ili kakove druge, smatrajući da garancija

Kod nas bi vjerojatno garancija lokalne banke bila prihvaćena i za nadležnost, pogotovo ako bi garancija bila vješto sastavljena i obuhvaćala i taj problem, tj. ako bi praktički obuhvaćala i izjavu osobe koja je ishodila garanciju, tako da bi se to pismeno smatralo podvrgavanjem nadležnosti, bilo eventualno da garancija bude smatrana kao imovina.

Mislim da bi bilo uputno kod sastavljanja garancije taj problem i eventualno koji drugi detaljno riješiti i utanačiti i u posebnoj pismenoj ispravi. [287] Vidi Ovršni zakon čl. 15, čl. 300, 301.

I. DIO-ČL. 5. - STAV 2

Konvencija izričito spominje da se stranke mogu dogovoriti o visini pologa odnosno jamstva, a ako to stranke ne postignu to će odrediti sud.[288] Iz dikcije ovog propisa *("sud... odredit će njihovu NARAV i IZNOS")*, treba se zaključiti da je sud dužan odrediti kakovo će se jamstvo tražiti i visinu istog.[289] Čini se ne samo iznos nego možda i drugačiji način davanja jamstva.

Postoji nekoliko elemenata na koje bi sud trebao paziti kod određivanja jamstva[290], kao što su narav i iznos, te uvjeti. U pogledu naravi, čl. 5. govori ili o pologu ili o drugoj vrsti jamčevine (garanciji banke, ili drugog garanta, npr. P&I kluba) [291]. O iznosu govori također čl. 5., time da mora biti "dovoljno". Ako se stranke ne sporazume o tome što je dovoljno, sud će odrediti iznos. Što se

---

nije predmet, a da jamstvo mora biti ili predmet ili npr. novac ili štedna knjižica. Vidi Dir. Mar. 1994, 214 i tamo navedene presude i literaturu (naročito: La China, Il sequestro di nave e la novella del 1990, Dir. Mar. 1993, 3.). Vidi Ovršni zakon. - čl.15.st.3.

287 Vidi i čl.955.PZ.2004 (čl. 978 PZ.1994).

288 (6) Berlingieri, o.c.2000. str. 173.,pod I.684 i sl.

289 Tribunale of Ravenna 15 June 2004, DIRMAR-2004,III.
RELEASE FROM ARREST (ART. 5)
Goldfish Shipping S.A. v. Odin Denizcilik Anonim Sirketi - The "Pacific Trust" ex "Ahmet Bay".

290 (7) Očekuje se da se stranke sporazume o prirodi, vrsti i iznosu, a ako to ne mogu postići, odlučuje sud odn. organ i narav i visinu. Berlingieri, o.c.2000. str. 173.,pod I.684 i sl.

291 Pavliha/Grbec o.c., 137-140.

tiče uvjeta, oni moraju biti takovi da štite interese stranaka. [292]

Čl. 7. st. 2. također ima propise u vezi sa jamstvom. Bitne su riječi iz čl. 7. st. 2. koje glase: *".... shall specifically provide that it is given as security for the satisfaction of any judgment which may eventually be pronounced by a court having jurisdiction so to decide...."*. [293] U praksi se najčešće pojavljuju jamstva i garancije u kojima nema takove klauzule. Ako sud određuje NARAV I IZNOS, svakako treba paziti i na ovu odredbu st.2., a bilo bi uputno da i stranke paze, ukoliko vansudski uređuju garanciju itd.,naročito ako je ugovorena nadležnost.

U slučaju ako sud koji je izdao privremenu mjeru nema i nadležnost u meritumu, očito je da mora biti određeno da jamstvo služi za izvršenje odluke meritorno nadležnog suda. Konvencija ne daje rješenja što mora biti navedeno kao uputa/obaveza kada se daje jamstvo. Međutim Konvencija određuje upravo to u čl. 7. st. 2., ako sud nema nadležnosti in meritum. [294]

Interesantan je stav američkog suda prema kojem je jamstvo dato za oslobođenje broda ujedno i limit do kojeg se može izreći presud ([295] i ENDNOTE [xlviii]).

---

292 Pavliha/Grbec o.c., 133-134. i 137-140. - priložene su fotokopije garancija.

293 Prijevod je malo drugačiji ;"...ima služiti". Nije naglašeno da će sud izričito navesti. Vidi i kod čl.7. dalje. Marin,o.c., 209.

294(10) U slučaju kada je jamstvo dato od osobe koja je i odgovorna za tražbinu, vjerovnik će postići svrhu postupka, jer će moći, na osnovu kondemnatorne presude, povesti prisilno izvršenje na pologu. U slučaju ako je jamstvo dato od jedne osobe (npr. brodovlasnika koji je dao jamstvo), a presuda je protiv druge osobe, dužnika, presuda se neće moći prisilno provesti. U konvenciji nije nigdje rečeno kako mora glasiti tekst jamstva, ako sud zaustavljanja ima i meritornu nadležnost. Međutim ako sud zaustavljanja nema meritornu nadležnost, tada temeljem čl. 7. st. 2. mora točno odlučiti u pogledu jamstva da će isto služiti za zadovoljenje presude, koju će eventualno donijeti sud koji ima meritornu nadležnost. Berlingieri, F. Arrest of Ships, str. 101. Vidi čl. 7. st. 2. Konvencije.

295 U.S.C.A. - Fifth Circuit - 9 dicembre 2003 267

SEQUESTRO CONSERVATIVO - Azione in rem contro una nave - Liberazione ontro prestazione di garanzia - Ammontare della garanzia - Costituisce il limite della domanda.

Nave »Angela«

Nel caso di azione in rem nei confronti di una nave e di successiva liberazione della nave dal sequestro contro prestazione di garanzia l'importo di tale garanzia costituisce l'importa massimo che puo essere riconosciuto all'attore.

Konvencija nema propisa u vezi problema potrebe priznavanja meritorne presude kod suda gdje se nalazi jamstvo. Izgleda da bi, obzirom na činjenicu da je Konvencija izričito unijela taj propis, trebalo smatrati da nema potrebe za priznavanjem inozemne presude, već da bi se predlagatelj/tužitelj mogao direktno naplatiti kod suda gdje se nalazi jamstvo (mislim da se to odnosi samo na sud u državi ugovarateljici). Međutim, u praksi se zahtijeva priznanje, vjerojatno zbog toga što sud kod kojega se nalazi jamstvo, ne želi inozemnu presudu na svoj rizik ocjenjivati bez propisanog postupka. Naime, sigurno je da kada se brod ne bi bio oslobodio jer nije bilo dato jamstvo, prisilno izvršenje protiv broda ne bi se moglo provesti bez propisanog postupka priznavanja inozemne presude.

Pitanje je, otvoreno za diskusiju, da li bi se u jamstvu odn. pratećem dokumentu moglo odreći potrebe priznavanja, specificirajući kakav postupak primijeniti u svrhu utvrđivanja pravomoćnosti odluke. [296]

I. DIO-ČL. 5. - STAV 3.

Zadnji stav 3. ovog člana Konvencije govori isto što i Pomorski zakonik čl. 957 (PZ1994 čl.980.)

Davanje jamstva, garancije ili kakovog drugog jamstva, ostavlja izvjestan prostor, kojeg treba ispuniti.

U slučaju ako je jamstvo pruženo od strane osobe koja je odgovorna za pomorsku tražbinu, a ta osoba nije brodovlasnik, vjerovnik će moći provesti prisilno izvršenje na jamstvu, kada bude imao pravomoćnu presudu odn. drugi izvršni naslov protiv te osobe.

Međutim, ako je jamčevinu (depozit) dao brodovlasnik koji nije naveden u privremenoj mjeri kao protivnik predlagatelja (praktički pojavljujući se na neki način kao treća osoba), a na osnovu *legis fori* koji je izdao privremenu mjeru (arrest), potraživanje se ne može provesti protiv broda (in rem), vjerovnik neće dosegnuti koristan rezultat ako nema izvršni naslov protiv brodovlasnika in

296 Vidi čl. 2. st. 4. i čl. 5. st. 1. Konvencije o ograničenju, 1957 i Konvenciju o ograničenju odgovornosti za pomorske tražbine 1976.

Vidi čl. 7.

personam, nego samo protiv osobe koja je odgovorna za pomorsku tražbinu. Naime, u vezi sa izvršenjem protiv jamstva (depozita, garancije), vjerovnik ne može biti u boljoj poziciji nego što bi bio u izvršenju protiv broda, koje ne bi mogao provesti, ako brod nije stranka u postupku, dakle tko nije u pravnom sistemu gdje je dopušten postupak in rem.[297] Taj je problem riješen u Konvenciji 1999.[298]

Izgleda dakle da to praktički znači da kod nas, gdje se ne može tužiti in rem odnosno zaustaviti in rem, ne može se dakle niti provesti izvršenje, ako vlasnik nije u presudi ili drugom izvršnom naslovu, in personam presuđen, recimo kada je presuda in meritum protiv charterera.

To će se morati riješiti po *lex fori*.

U praksi trebati će prilikom podizanja konvalidacijske tužbe predvidjeti ili solidarnu obavezu ili na neki drugi način uvesti osobu koja je dala jamstvo u meritorni postupak, pa dakle i u dispozitiv presude.

Vidi i čl. 197. ZPP.

Obzirom da su Hamburška pravila (HAMP) stupila na snagu[299], vidi tamo čl. 21. "Sudbenost", iz kojega slijedi niz sudbenosti, kada se radi o teretu (čl. 1. st. 1. toč. e). i f). Konvencije 1952), mogući su problemi koji bi nastali u vezi sa privremenim mjerama i sudbenosti po HAMP pravilima.[300]

Ostaje otvoreno pitanje da li Hamburška pravila kao ugovoreni propis (lex contractus) vrijedi i za spomenuti problem sudbenosti. Prelazi okvir ovog

---

297 (9) U nacrtu Pomorskog Zakonika R. Slovenije, bio je predložen postupak *in rem* kod privremenih naredbi. Čl. 985. nacrta: "V postopku za izdajo začasne odredbe z ustavitvijo ladje se šteje ladja, ki jo neposredno bremeni pomorska terjatev ali terjatev zaradi onesnaženja morja, po predlogu upnika kot samostojna pravdna stranka. - Izdaja začasne odredbe se v primeru iz prejšnjega odstavka vroči poveljniku te ladje. Če poveljnik ladje odkloni sprejem odredbe, se opravi vročitev tako, da se odredba nalepi na oplato ladje, zoper katere je izdana in tudi na oglasno desko sodišča."

Možda je trebalo predvidjeti i: na oglasnu ploču u Lučkoj Kapetaniji.

NB: Taj tekst nije ušao u konačni promulgirani zakon!

298 Ako K1999 stupi na snagu i za R. Hrvatsku, brod koji vije stranu zastavu neće se moći zaustaviti jer u R Hrvatskoj nema postupka *in rem*.

299 Vidi, Ivković, Hamburška pravila, Priručnik, Piran 1994.

300 (12) Vidi: Berlingieri, Arrest str. 153.

Due novita, supra, Note 65., Foro Italiano, IV 255.

rada taj problem kao i, eventualno, usporedba sa York-Antwerpskim pravilima, kao lex contractus.

U doktrini i praksi u inostranstvu razmatrao se je i problem da li presuda suda koji ima meritornu nadležnost ovlašćuje vjerovnika na naplatu a). bez potrebe delibacionog postupka i/ili ovršnosti kod suda gdje se nalazi jamčevina ili drugo osiguranje b). ili je to potrebno ? Praksa koleba, jer Konvencija 1952 o tome ne određuje. Smatra se međutim da presuda mora biti priznata, što jasno proizlazi za slučaj ako je brod još uvijek pod zabranom, pa sud (ili drugi nadležni organ) koji je zabranu izdao mora provesti ovrhu i prodaju. [301] Ipak, od bitne važnosti bit će i odredbe *legis fori* tj. Pomorski zakonik i Ovršni zakon.

U vezi sa jamčevinom upućujem na:

Marin, Davanje osiguranja u postupku osiguranja tražbina određivanjem privremenih mjera na brodu, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 34/45-46, 1997, str. 205-217.;

Bolanča,D.-Kandare,B., Mjere osiguranja na brodu u svjetlu odredaba Pomorskog zakonika Hrvatske, Zbornik radova Pravnog Fakulteta u Splitu, br. 1-2., 1996;

Bolanča, D., Privremene mjere kao mjere osiguranja u hrvatskom pomorskom zakonodavstvu, "Pravni vjesnik", Osijek, br. 1-4, 1996;

Bolanča, D., Pomorsko pravo, 1999, str. 145.

Ivković, Đ., Jamstvo u postupku privremenih mjera na brodu, 2002.

301 Berlingieri, o.c.2000. str.174.,pod I.690,691.

I. DIO-ČL. 6.

(1) SVI SPOROVI U VEZI S ODGOVORNOŠĆU PREDLAGAČA ZA ŠTETE PROUZROKOVANE ZAUSTAVLJANJEM BRODA ILI ZA TROŠKOVE DAVANJA JAMSTVA ILI DRUGOG OSIGURANJA RADI OSLOBOĐENJA ILI SPREČAVANJA ZAUSTAVLJANJA BRODA UREĐUJU SE ZAKONOM DRŽAVE UGOVORNICE NA ČIJEM JE PODRUČJU ZAUSTAVLJANJE IZVRŠENO ILI ZATRAŽENO.

(2) PRAVILA POSTUPKA O ZAUSTAVLJANJU BRODA, O DOBIVANJU ODOBRENJA IZ ČL. 4. I SVA OSTALA PITANJA POSTUPKA KOJA SE MOGU POJAVITI USLIJED ZAUSTAVLJANJA, UREĐUJU SE ZAKONOM DRŽAVE UGOVORNICE U KOJOJ JE ZAUSTAVLJANJE IZVRŠENO ILI ZATRAŽENO.

I. DIO-ČL. 6. - STAV 1.

Ovaj stav rješava pitanja koja rješava čl. 306. Ovršnog zakona (prije čl. 274. ZIP) i primijeniti će se baš taj propis i u slučaju primjene Konvencije. Putem čl. 306. dolazi do primjene i čl. 282. st. 4, 5. i 6., čl. 290. i čl. 291. Ovršnog zakona

Čini se da je u navedenim članovima i nekoliko odredaba supstancijalnog karaktera. Situacija je dosta nepregledna, jer u Pomorskom zakoniku ima proceduralnih odredaba a u Ovršnom zakonu ima supstancijalnih. A tako i u Konvenciji 1952.!

Treba spomenuti iz ove odredbe čl.6., da se predviđa i šteta koja nastaje protivniku osiguranja "*…ili za troškove davanja jamstva ili drugog osiguranja.....radi sprečavanja zaustavljanja...*"(npr. izgubljene kamate na gotovinu, ili bankarske komisije ili druge komisije za garancije, i sl.). i dalje "....ili zatraženo." Iz toga proizlazi da Konvencija 1952, kao materijalnu normu, predviđa štetu koja može nastati i kada je "zatraženo" zaustavljanje", dakle NIJE JOŠ IZVRŠENO. Drugim riječima: Ako je zatraženo zaustavljanje, a protivnik je odmah dao jamčevinu i nakon toga je predlagatelj postupak obustavio, i nakon toga je započeo postupak za opravdanje, u kojem nije uspio, mora naknaditi štetu protivniku, za troškove jamčevine.

Vidi Ovršni zakon čl. 306.

Vidi Pomorski zakonik čl. 955. PZ2004,(čl. 978.st.1. PZ.1994.)

I. DIO-ČL. 6. - STAV 2.

Stav 2. govori o proceduralnim pitanjima i prepušta ih propisima suda gdje je izdata privremena mjera.

Tako DIKA: *"Po Konvenciji, za sva procesna pitanja u vezi sa zaustavljanjem broda (uključujući i samo zaustavljanje) mjerodavno je pravo države zaustavljanja (čl. 6. st. 2.)."*[302]

Međutim, ako bi došlo do postupka za ponovno, drugo, zaustavljanje broda, može doći do primjene Konvencija i to njezin čl. 3. st. 3., čl. 5.

Vidi Hamburška pravila čl. 21.

Judikatura primjenjuje cit. odredbu [xlix]

302 Dika o.c. str. 525"

I. DIO-ČL. 7

1). SUDOVI ZEMLJE U KOJOJ JE IZVRŠENO ZAUSTAVLJANJE BIT ĆE NADLEŽNI DA ODLUČUJU O PREDMETU SPORA;
- AKO SU NADLEŽNI PREMA UNUTRAŠNJEM PRAVU ZEMLJE U KOJOJ JE ZAUSTAVLJANJE IZVRŠENO,
- U JEDNOM OD SLIJEDEĆIH SLUČAJEVA:
  A).AKO PREDLAGAČ IMA REDOVNO BORAVIŠTE ILI GLAVNO POSLOVNO SJEDIŠTE U DRŽAVI U KOJOJ JE IZREČENO ZAUSTAVLJANJE;
  B). AKO JE POMORSKO POTRAŽIVANJE NASTALO U ZEMLJI UGOVORNICI U KOJOJ JE IZVRŠENO ZAUSTAVLJANJE
  C). AKO JE POMORSKO POTRAŽIVANJE NASTALO U TOKU PUTOVANJA ZA VRIJEME KOJEGA JE IZVRŠENO ZAUSTAVLJANJE;
  D). AKO JE POTRAŽIVANJE NASTALO IZ SUDARA ILI OKOLNOSTI PREVIĐENIH U ČL. 13. MEĐUNARODNE KONVENCIJE ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O SUDARU BRODOVA, POTPISANE U BRUXELLESU 25.9.1910.;[303]
  E). AKO JE POTRAŽIVANJE NASTALO USLIJED PRUŽANJA POMOĆI ILI SPASAVANJA;
  F). AKO JE POTRAŽIVANJE OSIGURANO POMORSKOM HIPOTEKOM ILI MORTGAGEOM NA ZAUSTAVLJENOM BRODU.

2). AKO SUD NA ČIJEM PODRUČJU JE BROD ZAUSTAVLJEN NIJE NADLEŽAN ZA ODLUČIVANJE O PREDMETU SPORA, TADA JAMSTVO ILI DRUGO OSIGURANJE DANO U SMISLU ČL. 5. RADI UKIDANJA ZABRANE PUTOVANJA BRODA IMA SLUŽITI* KAO OSIGURANJE ZA IZVRŠENJE PRESUDE KOJA ĆE BITI DONESENA OD SUDA NADLEŽNOG ZA IZVRŠENJE PRESUDE KOJA JE DONESENA OD SUDA NADLEŽNOG DA ODLUČUJE O PREDMETU SPORA, A SUD ILI DRUGA NADLEŽNA SUDSKA VLAST MJESTA ZAUSTAVLJANJA ODREDIT ĆE ROK UNUTAR KOJEG JE PREDLAGAČ DUŽAN PODNIJETI TUŽBU NADLEŽNOM SUDU.

---

303 Čl. 13. Konvencije o sudarima, 1910: "Odredbe ove Konvencije primijenit će se i na naknadu štete koju je neki brod nanio drugom brodu, njegovu teretu ili osobama na njemu, vršenjem ili propuštanjem nekog manevra ili nepridržavanjem propisa, pa čak i ako nije došlo do sudara."

3). AKO JE SPORAZUMOM STRANAKA PREDVIĐENA NADLEŽNOST DRUGOG SUDA ILI ARBITRAŽE, SUD MOŽE ODREDITI ROK U KOJEM OSOBA KOJA JE TRAŽILA ZAUSTAVLJANJE BRODA MORA PODIĆI TUŽBU O PREDMETU SPORA.
4). AKO U SLUČAJEVIMA PREDVIĐENIM U PRETHODNA DVA STAVA TUŽBA NIJE PODIGNUTA U ODREĐENOM ROKU. OSOBA ČIJI JE BROD ZAUSTAVLJEN MOŽE ZATRAŽITI UKIDANJE ZABRANE PUTOVANJA BRODA I VRAĆANJE JAMSTVA.
5). OVAJ SE ČLAN NEĆE PRIMJENJIVATI U SLUČAJEVIMA NA KOJE SE PROTEŽU ODREDBE IZMIJENJENE KONVENCIJE O PLOVIDBI NA RAJNI OD 17.10.1868.

OOOOOOOOOO

* BILJEŠKA: RIJEČI "IMA SLUŽITI" MOŽDA NE DAJU PRAVO ZNAČENJE. ENGLESKI TEKST JE "..SHALL SPECIFICALLY PROVIDE" A FRANCUSKI "....DEVRA GARANTIR L'EXECUTION". MOGLO BI SE DAKLE ZAKLJUČITI DA BI KOD DAVANJA JAMČEVINE ILI GARANCIJE TREBALA BITI UKLJUČENA KLAUZULA DA ĆE JAMČEVINA ILI GARANCIJA BITI PODLOŽNI ČL. 7. ST. 2. KONVENCIJE.

OPĆENITO O ČL.7. MOŽE SE REĆI DA JE POSVEĆEN U GLAVNOM PROCEDURALNIM ODREDBAMA ALI IMA, PO MOM MIŠLJENJU, I U TOM PRAVCU VEĆU SNAGU OD *LEGIS FORI*.VIDI KOD ST. 2.

Ovaj član rješava važna pitanja iz meritorne nadležnosti. Treba spomenuti da situacija u pogledu nadležnosti nije riješena, npr. kod primjene Hamburških pravila, koja u svom čl. 21. imaju propise koji su prilično u suprotnosti sa propisom ove Konvencije.[304]

Čl. 7. Konvencije 1952 određuje da sud države gdje je brod zaustavljen, ima i nadležnost u meritumu, iz čega slijedi da postoji nadležnost i za mjeru osiguranja i za meritum. Treba povezati problem sa čl. 3 (2) Konvencije, prema kojoj zaustavljanje broda ne bi bilo dopušteno ako je dat polog. Doduše cit. čl. 3. dopušta ponovno zaustavljanje ako postoji kakav drugi opravdani razlog. S druge strane čl. 7. ne daje osnova da bi se smatralo da je davanje pologa ekvivalent zaustavljanju. Davanje pologa ne bi stvaralo meritornu nadležnost po Konvenciji, ali bi moglo po *lex fori*..

---

304 (2) Može doći do sukoba između propisa dviju konvencija. Za kraći opis problema vidi Ivković, Hamburška pravila, Priručnik, 1944., str. 123, 125.

I. DIO-ČL. 7. - -STAV 1

Propis prvenstveno ostavlja meritornu nadležnost koja postoji i po *lex fori*. Pomorski zakonik ima odredbe u čl. 844 (PZ1994 čl.870). Ukoliko postoje razmimoilaženja između Konvencije 1952 i Pomorskog zakonika, a i ostalih propisa zakona (Ovršni zakon, Zakon o parničnom postupku, itd.) temeljem čl. 140 Ustava, prevagu ima Konvencija 1952.

Vidi : Pomorski zakonik -DIO DEVET I DESET..

Prema ČORIĆ,

"Konvencija je preuzela koncepciju engleskog prava jer je predvidjela uvjete pod kojima sud može steći nadležnost u meritumu"

i nastavlja:

"Ali da bi bar donekle stvorila kompromisno rješenje, Konvencija je uvjete pod kojima sudovi zemlje u kojoj je izvršeno zaustavljanje mogu biti nadležni odlučivati o predmetu spora, podijelila prema dva kriterija. Prvi kriterij više odgovara zemljama kontinentalnog prava, i tu spadaju uvjeti opće naravi (nadležnost utvrđena unutrašnjim pravom zemlje u kojoj je izvršeno zaustavljanje, redovno boravište ili poslovno sjedište predlagača, mjesto nastanka pomorskog potraživanja i vrijeme nastanka pomorskoga potraživanja) i drugi kriterij povezan s prirodom potraživanja (ako se radi o potraživanjima nastalim u povodu sudara, spašavanja, mortgageom ili pomorskom hipotekom na brodu).(48)" [305]

Autorica ukazuje na tom mjestu na vrlo važnu okolnost da Konvencija nije rješila pitanje je li potrebno tražiti priznanje presude na temelju koje se traži eventualno izvršenje u zemlji koja nije zemlja u kojoj je brod zaustavljen.

Na str. 53 ukazuje i na problem da li postoji meritorna nadležnost prema Konvenciji ako do zaustavljanja uopće nije došlo, jer je dano odgovarajuće jamstvo ili drugo osiguranje. Mislim da to pitanje koje može biti zanimljivo u inozemstvu ne bi došlo do primjene kod nas, jer se kod nas obično ne daje jamstvo bez privremene mjere, odnosno ako se takovo jamstvo daje ono se daje obično na osnovu vansudskog dogovora, i u takovom dogovoru može se

305 Ćorić, o.c. 50.

ugovarati i nadležnost, pa je to ovisno o dispoziciji stranaka.

Vidi st. 3.

Obzirom na odredbu st.1. druga rečenica, dolazi primarno do primjene ZPP.

Mislim da bi po našem pravu novčani polog, položen kod nas, stvarao forum imovine. U stvari i jedan manji formalni iznos položen kod nas stvarao bi forum imovine, a ostatak bi se mogao pokriti garancijom ili na koji drugi način. Osim toga domaći vjerovnici i zahtijevaju domaću nadležnost (inače obično nisu prihvaćali garanciju P&I kluba- vidi novu odredbu PZ.čl.955.st.2.) a inozemni vjerovnici postupaju, shodno gornjem, prema svojim interesima. Konvencija nema propisa u vezi problema potrebe priznavanja meritorne presude kod suda gdje se nalazi jamstvo. Izgleda da se u praksi zahtijeva priznanje, vjerojatno zbog toga što sud kod kojega se nalazi jamstvo, ne želi inozemnu presudu, na svoj rizik, ocjenjivati, bez propisanog postupka. Naime, sigurno je da kada se brod ne bi bio oslobodio, jer nije bilo dato jamstvo, prisilno izvršenje protiv broda, ne bi se moglo provesti bez propisanog postupka priznavanja inozemne presude. [306]

Garancije koje se daju prema standardnom tekstu P&I udruženja sadrže i ugovorenu nadležnost. Istina je da ta sama ugovorena nadležnost ima formalne manjkavosti, jer je ugovara P&I, a spor se kod nas vodi "ad personam" protiv (obično) vlasnika broda, ali tuženi ne prigovaraju nadležnosti, jer bi imali poteškoća sa P&I, koji je za njih dao garanciju i pristao na ugovorenu nadležnost, a i zbog snašanja troškova postupka itd. [307]

Judikatura br. 1. VIDI I ENDNOTE uz ČL.1. K52. [I] = (L).

306 Vidi čl.5. naprijed.

307 Vidi naprijed čl. 5. -- Personifikacija broda.Vidi Ivković, Arbitražni sporazum u svjetlu međunarodnih multilateralnih konvencija s osvrtom na plovidbene sporove, 1998.

Niže navedeni predmet [308] vezan je na jednu Konvenciju EU [309] pa je u ovom času nebitan, ali je zanimljiv. VIDI I ENDNOTE uz ČL.1. K52. [li] =(LI).

U tom predmetu, koji se smatra za presedan u Engleskoj, brod PRINSENGRACHT trebao je doći u luku, i podnesena je prije toga, tužba in rem. Advokati broda, prije nego je brod stigao, uputili su advokatima tužitelja dopis o tužbi. P&I. tuženog izdao je tzv.- bail bond, u kojem je navedeno bilo:

"and by the defendant's P.& I. Club submitted to the jurisdiction of the Court and consented that if the defendants did not pay what might be adjudged against them, execution might be issued against them."

Kada je bond predan nadležnom organu, advokat tužitelja odmah je podnio prijedlog za arrest i taj je proveden.

Tuženi su tvrdili da ne mogu biti tuženi u Engleskoj na osnovi Konvencije EU 1968 ako je tuženi domiciliran u zemlji ugovarateljici, što je bio slučaj, te da pošto je dao dobrovoljno jamčevinu, da nema osnove za nadležnost u Engleskoj.

Sud je zaključio da postoji nadležnost, nakon detaljne analize činjenica, kao što su: dobrovoljni prihvat tužbe od strane tuženog i bond izdan na osnovu toga, a sama činjenica da postoji Konvencija nije osnov, jer bez arresta bi došla Konvencija do stupanja na snagu, a po Konvenciji 1952 postoji meritorna nadležnost, onda po «arrestu» postoji nadležnost. Obrazloženje je skoro desetak stranica, pa za sada (dok Hrvatska ne postane članica EU) nije tako aktualno, ali ipak nije na odmet razmisliti.

Odredba Konvencije 1952 i Konvencije UE 1968 primjenjivati će se odredbe Konvencije 1968, osim u slučaju čl. 7.st.2. Konvencije 1952. [310]

---

308 LLR /1999/ Vol. 1. str. 12 i sl. Queens' Bench Division (Admirakty Court) – The " PRINSENGRACHT". vidi i Berlingieri, o.c.2000. pod I.205, 563, 815.

309 Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters (the 1968 Convention) which was Schedule 1 to the Civil Jurisdiction and Judgments Act, 1982, (Convention of the European Economic Community). Konvencija je donekle u suprotnosti sa Konvencijom 1952., čl.7.. Za detaljnije razmatranje vidi Berlingieri, o.c.2000. str. 206 i sl.,pod I. 826 i sl. gdje se analizira svaki od slučajeva specificiranih u čl. 7. Konvencije 1952.

310 Berlingieri, o.c.2000. str.206.,pod I.824,825.

Važna je i odredba čl.7.st.1., t.C), koja daje dodatnu odredbu o meritornoj nadležnosti za slučaj ako je potraživanje nastalo na putovanju broda na kojem je provedeno zaustavljanje. [311] Svakako ukazuje na činjenicu da Konvencija 1952 daje i te kako jaki osnov za nadležnost. [312]

Odnos između Konvencije 1968 i Konvencije 1952 u pogledu meritorne nadležnosti. određen je u čl. 57. Konvencije -1968 koji glasi :

"This Convention shall not affect any conventions to which the Contracting States are or will be parties, and which, in relation to particular matters, govern jurisdiction..."

i na koji su se pozivali tužitelji, po kojem članku dakle ostaje na snazi čl. 7. Konvencije 1952. Tuženi su se pozivali na neke druge odredbe Konvencije 1968 (čl. 26., gdje se određuje u vezi sa "bail" , jer su bili dali «bail»).

Sud je odbio žalbu iz razloga što čl. 57. Konvencije 1968 ne dolazi do primjene kada je na snazi Konvencija 1952 , jer su i tuženi imali sjedište u Njemačkoj, tj. u državi ugovarateljici Konvencije 1952.

Bitni stav II.st. suda je:

"(3) "domestic law" in the Arrest Convention whether read alone or as part of the Brussels Convention was being contrasted with treaty law i.e. the rules embodied in international conventions; for this purpose the Brussels Convention counted as treaty law and not as domestic law; it had been given statutory force in England because by English law treaties were not self- executing but this was not the law of all the member States; "domestic law" in the Convention could not have been intended to have different meanings member States according to whether or not their constitutions required that a treaty should be enacted by legislature; the learned Judge was right to dismiss the summons; the appeal

---

311 Berlingieri, o.c.2000. str. 207.,pod I.831.

312 Vidi čl. 7. Konvencije 1952.Vidi Ovršni zakon čl. 300. i 301. vidi i LL.R. [1995] Vol. 1, str. 11. The "Anna H" - COURT OF APPEAL, May 24, 25 and 26. 1994. vidi i Berlingieri, o.c.2000. str.200.,pod I. 811 i sl.

would be dismissed (see p.21.col.2;p.24,col.2).313

Iako, u ovom času, Hrvatska nije još u EU, svakako biti će korisno imati i ovaj stav na umu.

Meritornu nadležnost čl.5. Konvencije 1952. daje i za točno određene dodatne slučajeve, što znači da će sud zaustavljanja imati meritornu nadležnost i onda, ako je po *lex fori* ne bi imao, a meritorno odlučivanje odnosi se na jedan od nabrojanih slučajeva litt.a), daje meritornu nadležnost sudu zaustavljanja, koja, po našem pravu, ne bi vjerojatno inače postojala. Slično se može reći i za litt. b)., c)., d)., e). i f), odnosno u praksi je mnogo jednostavnije pozivati se na kogentni propis Konvencije, nego na propise našeg prava. Važno je istaknuti npr. da Konvencija (litt.a).) daje nadležnost, po tužiteljevom boravištu ili sjedištu, kao što to npr. daje čl. 52 ZPP u određenim slučajevima. Litt. b). nije po forum solutionis nego po forum nascendi, po litt. c)., prema vremenskom (?) odnosno subjektivnom elementu, jer je pojam "putovanje" vrlo nedefiniran pojam.

Berlingieri je dao definiciju putovanja u smislu Konvencije.[314]

Putovanje broda spominje se i u Konvenciji o privilegijama i hipoteci, 1926. (čl. 5 i 6. čl. 2.st.5. i čl. 4.) Iako ne postoje definicije smatra se da se pod pojmom putovanje, težište mora staviti i na gospodarske elemente: zarađivanje, nagrada za spašavanje i sl. [315].

Judikatura 2. VIDI I ENDNOTE uz ČL.1. K52. [lii] =(LII).

---

313 Vidi i I. st. presudu LL.R. /1994/ Vol.1.-str- 287. "ANNA H". - (sudac CLARKE).

314 BERLINGIERI: Ratifica delle Conv. Bruxelles 1952 ....., Dir. Marittimo 1978, p. 148 "..... *nell'ambito di uno stesso viaggio tutti i crediti che sono sorti nel corso della navigazione della nave, se questa e adibita ad una linea, della partenza da un porto capolinea all'arrivo nell'altro porto capolinea alla fine del viaggio semicircolare laddove, nel caso di impiego della nave in base a charter-party, occore distinguere a seconda che la nave compia o meno un periodo di navigazione in zavorra: in caso affermativo, se la nave compie una navigazione in zavorra, per viaggio deve intendersi il viaggio circolare, o comunque alla navigazione compiuta con carico a bordo, deve aggiungersi la navigazione compiuta in zavorra per raggiungere il successivo porto di caricazione."*

315 Berlingieri, o.c.2000. str.211.,pod I.854 i sl.

Odredbe pod A. - F. čini se, da ne stvaraju poteškoće.

Prema litt. d)., i ostalima naš sud može dobiti nadležnost koju inače ne bi imao, jer prema tekstu Konvencije postoji nadležnost suda zaustavljanja ako inače ne bi imao nadležnost za, recimo, spašavanje, sudare i sl. za koje, možda, po ZPP ili drugom zakonu ne bi naš sud inače imao nadležnost. Međutim judikatura zauzima i drugačija stajališta pa smatra da ako brod ne vije zastavu države članice i dolazi do privremene mjere, sud nema nadležnost. Tako talijanski Kasacioni sud smatra da talijanski sud nema nadležnost u nekim slučajevima tražbina inozemnih pomoraca.[316] Vidi i čl. 8. st. 2.

Litt. f). je vrlo važna odredba jer daje meritornu nadležnost nad stranim brodom, na kojem se nalazi hipoteka odn. mortgejdž. Naši sudovi bi prema tome, u takovom slučaju, djelovali u slijedećim fazama bazirano na Konvenciji:

-(A) izdavanja privremene mjere,

-(B) meritorno odlučivanje o stranoj hipoteki odn. mortejdžu. Međutim tim propisom Konvencije, dobili bi nadležnost i inozemni sudovi, za meritorno odlučivanje o našim hipotekama i mortgejdžima.

PZ. čl. 969. st. 1. toč. 2. određuje da se na stvarna prava primjenjuje zakon državne pripadnosti, to znači da sud mora prvenstveno utvrditi koji se zakon primjenjuje na stvarna prava i onda podredno primijeniti taj zakon. Konkretno u slučaju mortgejdža, treba primijeniti i davanje u posjed vjerovniku, ako taj to zatraži, na osnovi ugovora o mortgejdžu. To davanje u posjed morao bi sud provesti, po potrebi, na zahtjev, i prisilnim putem. To zahtijeva Konvencija u ovom propisu, a dopuštaju i odredbe Pomorskog zakonika U vezi hipoteke.

Vidi i Marin. [317]

U pogledu opravdanosti zaustavljanja broda, nakon što je data jamčevina pisao je detaljno Berlingieri. [318]

---

316 (4) Corte di Cassazine 25. svibnja 1993. No. 5848, Equinox Shipping Co. Ltd. c. Ryszard Lyko et. al., Dir. Mar. 1994. str. 157; Vrlo kritična nota Berlingieri-a.

317 Vidi i Marin, o.c., str. 13,26. Vidi i tamo: Stvarno kazalo.

318 Berlingieri F., Legittimita di un sequestro dopo la concessione di garanzia. l'art. 7, para 1., della Convenzione đi Bruxelles sul sequestro di navi. Dir.Mar. 1993, 854.

Judikatura VIDI I ENDNOTE uz ČL.7. K52. [liii] =(LIII).

I. DIO-ČL. 7. - -STAV 2

Propis daje i rješenje, ako sud nema meritornu nadležnost, kako će se u tom slučaju postupiti u pogledu jamstva, na osnovu Konvencije i u pogledu roka za ulaganje tužbe.[319]

U pogledu jamstva, mora biti jasno određeno u pravcu da će jamstvo služiti za izvršenje presude meritorno nadležnog suda.[320]

Američka judikatura smatra da je iznos jamstva krajnji iznos na koji može glasiti presuda. [liv] =(LIV).

Po mom mišljenju, u rješenjima koja se osnivaju na propisima Konvencije, odredbu o sudu kod kojega se mora uložiti tužba, trebalo bi bazirati na propisu čl. 7., i tek dodatno na propisu iz domaćeg prava i to navesti u rješenju. To zahtijeva ZPP.[321]

Ističe se da se u st. 2. navodi SHALL FIX THE TIME, a u st. 3., kada se stranke sporazume o nadležnosti, navodi se MAY FIX THE TIME.

St. 2. određuje da sud zaustavljanja mora odrediti i rok u kojem se mora podnijeti tužba nadležnom sudu, ako sud zaustavljanja nema nadležnost za meritum, pa će taj će rok morati odrediti odmah.[322] Prema propisu st. 2. izgledalo bi da sud mora odrediti rok u kojem se mora podignuti tužba samo

---

319 Berlingieri, o.c.2000. str.154.,pod I.590 i sl. Vidi: The "Nordglimt" /1987/ 2 Lloyd's Rep. 470, 481.

320 To bi značilo da ako sud određuje narav, iznos itd. morao bi u privremenoj mjeri navesti otprilike: "Sud će osloboditi brod ako protustranka položi kod suda iznos od ..... koji će iznos temeljem čl. 7. st. 2. Konvencije ..... 1952, služiti za izvršenje presude koju će donijeti meritorno nadležan sud." Ili slično.

321 ZPP - NN-117/03 -- Čl.328. Stavak 4. mijenja se i glasi:

"U obrazloženju sud će izložiti zahtijeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je od tih činjenica utvrđivao, zašto i kako ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i zašto te kako ih je ocijenio; sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući o zahtjevima stranaka, a izjasnit će se, ako je to potrebno, i o stavovima stranaka o pravnoj osnovi spora te o njihovim prijedlozima i prigovorima o kojima nije dao svoje razloge u odlukama koje je već donio tijekom postupka."

Vidi i odluku : USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE Broj: U-III-1162/2001 od 5. prosinca 2001.

322 **322** Berlingieri, o.c.2000. str.179.,pod I.717 i sl.

onda ako taj sud istovremeno nema i nadležnost in meritum. Mislim da to nije logično, jer ostavlja previše slobode predlagatelju. Uostalom, mislim da bi određivanje tog roka trebalo smatrati kao postupovno pitanje, koje se dakle određuje po *lex fori*. Postavlja se pitanje da li je naš sud u takovom slučaju vezan odredbom čl. 958. (PZ1994 čl.981. st. 2.)-- (15 dnevni rok) ili ima ovlaštenje da odredi razuman rok. Mislim da kada dođe do primjene Konvencija, sud ima pravo dati razuman rok i nije vezan odredbom cit. člana Pomorskog zakonika. Ističe se da je 15 dnevni rok, katkada prekratak, naročito ako je ugovorena arbitraža u New Yorku, Londonu i sl.[323] Čini se da bi bilo spretnije ako bi se kod primjene Konvencije 1952 moglo ne pridržavati roka od 15 dana, iz praktičnih razloga dostave i dokazivanja postupka u inostranstvu koje nije ni brzo ni jednostavno. A Konvencija 1952 koja ima pred očima baš i takve slučajeve nije našla za shodno odrediti rok, nego je prepustila to sudu.

Propis na neki način rješava slučaj postupaka u dvije ili više nadležnosti. Jamstvo određeno od strane jednog suda u postupku zaustavljanja ostaje na raspolaganje da se namiri presuda izrečena od drugog suda koji sudi in meritum.

St. 2. propisuje i u vezi sa jamstvom. Bitne su riječi koje glase:

„shall specifically provide that it is given as security for the satisfaction of any judgment which may eventually be pronounced by a court having jurisdiction so to decide...."

Judikatura VIDI I ENDNOTE uz ČL.1. K52. [lv] =(LV).

I. DIO-ČL. 7.-- STAV 3.

Ako stranke ugovore nadležnost in meritum, nekog drugog suda ili arbitraže, tada sud zaustavljanja može odrediti i rok u kojem se tužba kod tog drugog suda ili arbitraže mora podignuti na traženje[324] stranke ili stranaka.[325]

323 Vidi Ivković, Arbitražni sporazum u svjetlu međunarodnih multilateralnih konvencija s osvrtom na plovidbene sporova, 1998

324 (10)Berlingieri, F.,Arrest of Ships, str. 153.

325 Berlingieri, F.,Arrest of Ships, str. 151.

Možda se ovdje pojavljuje sumnja, da li u takovom slučaju sud "može" odrediti rok, ili ga "mora" odrediti, kako određuje čl. 958.st.2. Pomorskog zakonika. Doduše cit. čl. određuje to samo za slučaj ako je privremena mjera određena prije pokretanja parničnog postupka, a Konvencija 1952 nema bližih odredaba o tome, čini se da to i nije potrebno jer podizanje same tužbe, u principu, predstavlja postupak za opravdanje.

Arbitraža je spomenuta ovdje u jednom kontekstu, ali ukazujem na tu spefičnost obzirom na odredbu PZ.čl. 855.st.1.toč.1. iz koje bi proizlazilo da posjed arbitražne odluke predstavlja osnov za ovrhu, a odluka nije spomenuta kao tražbina u K.52 st.1. niti u PZ.čl. 953.st.1., dok je Apelacioni sud u Rimu smatrao da arbitražna odluka može biti osnov za zaustavljanje.

I. DIO-ČL. 7. - STAV 4.

Predviđa se pravo traženja oslobađanja broda i/ili jamstva, ako tužba nije podignuta u roku. *Lex fori* će određivati eventualnu dužnost tužitelja da obavijesti spis privremene mjere o podizanju tužbe, kao i pružiti dokaz o tome.

Vidi Pomorski zakonik čl. 958 (PZ.1994 981.)

Vidi i Ovršni zakon čl. 303, 306.st.2. koji upućuje na čl. 290.t.j.st.2, čl.289.st.2. na koji upućuje čl. 307.

I. DIO-ČL. 8.

Čl.8. obrađen je u "UVODNIM RAZLAGANJIMA".

I. DIO-ČL. 9.

(1) NE MOŽE SE SMATRATI DA BILO ŠTO U OVOJ KONVENCIJI DAJE PRAVO NA TUŽBU KOJE NE BI POSTOJALO, AKO SE IZUZMU ODREDBE OVE KONVENCIJE, PO ZAKONU SUDA PRED KOJIM SE VODI SPOR.
(2) OVA KONVENCIJA NE DAJE PREDLAGAČU NIKAKVO DRUGO PRAVO POTJERE**, OSIM ONOGA KOJE JE SADRŽANO U SAMOJ KONVENCIJI ILI MEDJUNARODNOJ KONVENCIJI O POMORSKIH PRIVILEGIJAMA I HIPOTEKAMA, AKO SE ONA PRIMJENJUJE.

** Izgleda da prijevod na hrvatski nije najsretniji, osim ako se shvati da je "pravo potjere", pravo da privilegij slijedi brod bez obzira na promjenu vlasništva.

Postoji manja zbrka sa prijevodom. Naime, ponegdje je prijevod napravljen u dva stavka, a u originalu je samo jedan stavak. Također, kako je dalje navedeno postoji i nekoliko prijevoda, koji se dosta međusobno razlikuju.

Original engleski glasi: *"Nothing in this Convention shall be construed as creating a right of action, which, apart from the provision of this Convention, would not arise under the law applied by the Court which had seising of the case, nor as creating any maritime liens which do not exist or under the Convention on Maritime Mortgages and Liens, if the latter is applicable."*

Original na francuskom jeziku je u DVA stavka.:

"Rien dans cette Convention ne doit être considéré comme créant un droit à une action, qui, en dehors des stipulations de cette Convention, n'existerait pas d'après la loi à appliquer par le Tribunal saisi du litige.

La présent Convention ne confère aux demandeurs aucun droit de suite, autre que celui accordé par cette dernier loi ou par la Convention International sur le privilège et Hypothèques maritimes, si celle-ci est applicable."

Ispravan je prijevod :

: «Ništa se u ovoj Konvenciji ne može tumačiti kao davanje prava na tužbu koje ne bi postojalo, ako se izuzmu odredbe ove Konvencije, prema pravu suda pred kojim se vodi spor, niti kao stvaranje pomorskih privilegija koje ne postoje prema tome pravu ili prema Međunarodnoj Konvenciji o pomorskim privilegijima i hipotekama, ako se ona primjenjuje.» [326]

Iskreno govoreći, trebalo bi razmisliti da li vrijedi tekst objavljen u Sl.l.-Međ.ugovori…. br. 12/1967, ili se može

326 Marin, o.c., str. 211.

KORISTITI I PRIJEVOD KOJI SAM GORE NAVEO, NIJE U OVOM ČASU BITNO, NO MOŽE POSTATI AKO DOĐE DO SPORA ? [327]

Konvencija ne daje nikakvo pravo «potjere», osim onoga prava koje proističe iz Pomorskog zakonika ili međunarodne Konvencije o pomorskim privilegijama i hipotekama, ako se ona primjenjuje.

Nije sasvim jasno, kako se ima tumačiti izričaj "ako se ona primjenjuje". Naime, da li ako Konvenciju o privilegijama i hipoteci primjenjuje (Vidi ENDNOTE uz K52 - [lvi] =(XVI).) sud zaustavljanja po svom *legis fori*, ili ako cit. Konvenciju primjenjuje država čiju pripadnost brod ima (čl.969. PZ)? O tumačenju tog izričaja mogu ovisiti velike razlike.

Treba istaknuti da je u francuskom tekstu upotrebljen izričaj "droit de suite", a u engleskom "maritime liens", u talijanskom "diritto di perseguire un bene", a u našem jeziku je prevedeno kao "pravo potjere".

Nije jasno zašto su u francuskom i talijanskom tekstu korišteni izričaji koji nisu sasvim adekvatni engleskom izričaju. Ili obratno !

Kada se spominje "Konvencija" očito se odnosi na onu iz 1926, ali, može se pojaviti sumnja, da li se bi trebala primjeniti koja novija Konvencija, ako bi bila promulgirana u R.Hrvatskoj? Ili pak zakon države čiju pripadnost brod ima. Vidi Lisabonski nacrt, čl. 6. st. 3.Vidi i PZ. čl. 986.

Prema ovom tekstu, koji je ispravan i logičan, gornji komentari nisu osnovani. Postoje još i drugi prijevodi. ([328] Vidi ENDNOTE [lvii] = (LVII).).

---

327 Kada bi se smelo koristiti slobodan prijevod, možda bi za st.2. bilo najbolje :" Ništa određeno u ovoj Konvenciji neće se smatrati kao stvaranje prava na tužbu, koje pravo na tužbu ne bi, izvan odredaba ove Konvencije, postojalo po *lex fori* suda koji provodi postupak, niti se neće stvarati bilo kakav privilegij koji ne postoji temeljem *lex fori* ili temeljem Konvencije o pomorskim privilegijama i hipotekama, ako se ta Konvencija primjenjuje.

328 Slovenski (neslužbeni) Pavliha-Grbec o.c. str. 166 : “Nobena določba te konvencije se ne sme razlagati na način, kot da ustvarja pravico do sprožitve postopka, ki razen na podlogi določb te konvencije, ni predviden z zakonom, ki ga mora uporabljati stvarno pristojno sodišče, kakor tudi ne na način da ta konvencija ustvarja nove promorske privilegije, ki niso vsebovane v pravu te države oziroma v Mednarodni konvenciji o pomorskih privilegijah in hipotekah, če se uporablja naslednja.”

DIO-ČL. 10.

VISOKE STRANE UGOVORNICE MOGU U TRENUTKU POTPISIVANJA, POLAGANJA RATIFIKACIONIH ISPRAVA ILI PRISTUPANJA STAVITI OVE REZERVE;

A). PRAVO DA NE PRIMJENJUJU OVU KONVENCIJU NA ZAUSTAVLJANJE BRODA ZA JEDNO OD POMORSKIH POTRAŽIVANJA NABROJENIH U TOČKAMA O). I P). ČL. 1., VEĆ DA NA TAKVO ZAUSTAVLJANJE PRIMJENJUJU SVOJ NACIONALNI ZAKON;

B). PRAVO DA PRVI STAV ČL. 3. NE PRIMJENE NA ZAUSTAVLJANJE BRODA NA SVOM PODRUČJU KADA SE RADI O POTRAŽIVANJIMA IZ TOČ. Q)., ČL. 1.

I. DIO-ČL. 11.

VISOKE STRANE UGOVORNICE OBVEZUJU SE DA ĆE POVJERITI ARBITRAŽI SVAKI SPOR MEDJU DRŽAVAMA O TUMAČENJU ILI PRIMJENI OVE KONVENCIJE; BEZ UTJECAJA, MEDJUTIM, NA OBVEZE VISOKIH STRANA UGOVORNICA KOJE SU SE SPORAZUMJELE DA SVOJE SPOROVE PODVRGNU MEĐUNARODNOM SUDU PRAVDE.

Vidi čl. 10.ENDNOTE

DIO DRUGI -- POMORSKI ZAKONIK [329]

II.DIO-PZ. - ČL.2.

(1) AKO OVIM ZAKONIKOM NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO, NJEGOVE ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA BRODOVE PRIMJENJUJU SE I NA JAHTE.

(2) ODREDBE OVOGA ZAKONIKA KOJE SE ODNOSE NA BRODOVE PRIMJENJUJU SE I NA DRUGE POMORSKE OBJEKTE OSIM JAHTI SAMO AKO JE TO OVIM ZAKONIKOM IZRIČITO PREDVIĐENO.

Očito da je odredba ovog članka uvrstila jahtu da je brod iako je jahta prema odredbi čl.5.st.1. toč. 20) plovni objekt.

St.2. odredio je na negativan način za ostale pomorske objekte.

U Nacrtu (2003 Internet) je čl.2. glasio:

Članak 2.

ODREDBE OVOGA ZAKONIKA KOJE SE ODNOSE NA BRODOVE PRIMJENJUJU SE I NA DRUGE POMORSKE OBJEKTE SAMO AKO JE TO OVIM ZAKONIKOM IZRIČITO PREDVIĐENO.

Odredba o jahtama unešena je, čini se, u zadnji čas.

Nije jasno, kako se ova nova dikcija može uskladiti sa odredbom čl. 841.st.3.

(3) OVRHA I OSIGURANJE NA PLOVNOM OBJEKTU KOJI SE U SMISLU ODREDABA ČLANKA 5. OVOGA ZAKONIKA NE SMATRA BRODOM PROVODI SE PREMA OVRŠNOM ZAKONU.

Odredba čl 841.st. 3. IZRIČITO isključuje svaki plovni objekt koji nije brod pozivom na čl.5.. Reklo bi se dakle, da isključuje i jahtu, stanu jahtu, brodicu, itd. Da li je zakonodavac, propustio razmotriti utjecaj promjene dikcije čl 2. na odredbu čl. 841.st.3. ? Još se nekako može ugurati jahtu u režim PZ., ali brodica ostaje očito izvan PZ.i prelazi u Ovršni zakon.

Vidi za JAHTU i BRODICU i naprijed u „UVODNA RAZMATRANJA" – Glava 2."*Primjena domaćeg prava za druga potraživanja, osim onih iz čl. 1. Konvencije 1952, za koje nacionalni zakoni te države ugovarateljice dopuštaju zaustavljanje – Konvencija 1952 – čl. 8. st.2.*"

---

[329] NN.br.181/2004.

II.DIO-PZ. - ČL.5.

AKO OVIM ZAKONIKOM NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO, POJEDINI IZRAZI U SMISLU OVOGA ZAKONIKA IMAJU SLJEDEĆA ZNAČENJA:

1) *POMORSKA PLOVIDBA* JEST PLOVIDBA KOJA SE OBAVLJA NA MORU I RIJEKAMA HRVATSKOGA JADRANSKOG SLIJEVA DO GRANICE DO KOJE SU ONE PLOVNE S MORSKE STRANE,

2) *POMORSKI OBJEKT* JEST OBJEKT NAMIJENJEN ZA PLOVIDBU MOREM (PLOVNI OBJEKT), ILI OBJEKT STALNO PRIVEZAN ILI USIDREN NA MORU (PLUTAJUĆI OBJEKT), ODNOSNO OBJEKT U POTPUNOSTI ILI DJELOMIČNO UKOPAN U MORSKO DNO ILI POLOŽEN NA MORSKO DNO (NEPOMIČNI ODOBALNI OBJEKT),

3) *PLOVNI OBJEKT* JEST POMORSKI OBJEKT NAMIJENJEN ZA PLOVIDBU MOREM. PLOVNI OBJEKT MOŽE BITI BROD, RATNI BROD, JAHTA ILI BRODICA,

4) *BROD, OSIM RATNOG BRODA,* JEST PLOVNI OBJEKT NAMIJENJEN ZA PLOVIDBU MOREM, ČIJA JE DULJINA VEĆA OD 12 METARA, A BRUTO TONAŽA VEĆA OD 15, ILI JE OVLAŠTEN PREVOZITI VIŠE OD 12 PUTNIKA. BROD MOŽE BITI PUTNIČKI, TERETNI, TEHNIČKI PLOVNI OBJEKT, RIBARSKI, JAVNI ILI ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI,

5) *DULJINA BRODA, JAHTE ILI BRODICE* JEST DULJINA UTVRĐENA TEHNIČKIM PRAVILIMA,

.....

(Brod se spominje u toč. 6,7,8,9,10,11,12,16,18.)

.....

15) *BRODICA* JEST PLOVNI OBJEKT NAMIJENJEN ZA PLOVIDBU MOREM KOJI NIJE BROD ILI JAHTA, ČIJA JE DULJINA VEĆA OD 2,5 METARA, ILI UKUPNE SNAGE PORIVNIH STROJEVA VEĆA OD 5 KW.

16) *TEGLJAČ, ODNOSNO POTISKIVAČ* JEST BROD KOJI JE NAMIJENJEN TEGLJENJU ILI POTISKIVANJU DRUGIH PLOVNIH OBJEKATA,

18) *RIBARSKI BROD* JEST BROD S MEHANIČKIM PORIVOM NAMIJENJEN I OPREMLJEN ZA ULOV RIBE I DRUGIH ŽIVIH BIĆA IZ MORA ILI NA MORSKOM DNU, ČIJA JE DULJINA VEĆA OD 12 METARA, A BRUTO TONAŽA VEĆA OD 15,

20) *JAHTA* JEST PLOVNI OBJEKT ZA SPORT I RAZONODU, NEOVISNO KORISTI LI SE ZA OSOBNE POTREBE ILI ZA GOSPODARSKU DJELATNOST, A ČIJA JE DULJINA VEĆA OD 12 METARA I KOJI JE NAMIJENJEN ZA DULJI BORAVAK NA MORU, TE KOJI JE PORED POSADE OVLAŠTEN PREVOZITI NE VIŠE OD 12 PUTNIKA,

DIO DRUGI – P.Z.
ČLAN 5.

21) *STRANA JAHTA* JEST PLOVNI OBJEKT ZA SPORT I RAZONODU KOJI IMA STRANU DRŽAVNU PRIPADNOST I KOJI SE TAKVIM SMATRA PREMA PROPISIMA DRŽAVE ČIJU DRŽAVNU PRIPADNOST IMA,

24) *STRANI TRGOVAČKI BROD* JE BROD KOJI IMA STRANU DRŽAVNU PRIPADNOST, A KORISTI SE ZA GOSPODARSKE SVRHE,

25) TANKER ZA ULJE JEST BROD NAMIJENJEN PRVENSTVENO ZA PRIJEVOZ ULJA U RAZLIVENOM STANJU,

26) *TANKER ZA KEMIKALIJE* JEST BROD NAMIJENJEN PRVENSTVENO ZA PRIJEVOZ OPASNIH KEMIKALIJA I ŠTETNIH TVARI U RAZLIVENOM STANJU,

27) *BROD ZA UKAPLJENE PLINOVE* JEST BROD NAMIJENJEN ZA PRIJEVOZ UKAPLJENIH PLINOVA U RAZLIVENOM STANJU,

...

45) *LUKA* JEST MORSKA LUKA, TJ. MORSKI I S MOREM NEPOSREDNO POVEZANI KOPNENI PROSTOR S IZGRAĐENIM I NEIZGRAĐENIM OBALAMA, LUKOBRANIMA, UREĐAJIMA, POSTROJENJIMA I DRUGIM OBJEKTIMA NAMIJENJENIM ZA PRISTAJANJE, SIDRENJE I ZAŠTITU BRODOVA, JAHTI I BRODICA, UKRCAJ I ISKRCAJ PUTNIKA I ROBE, USKLADIŠTENJE I DRUGO MANIPULIRANJE ROBOM, PROIZVODNJU, OPLEMENJIVANJE I DORADU ROBE TE OSTALE GOSPODARSKE DJELATNOSTI KOJE SU S TIM DJELATNOSTIMA U MEĐUSOBNOJ EKONOMSKOJ, PROMETNOJ ILI TEHNOLOŠKOJ SVEZI,.....

Treba svakako izvršiti podjelu na :
a). pomorski objekt
b). plovni objekt
c). brod
d). jahta
e). brodica

Brodica ne ulazi u pojam broda, jer je ona *plovni* objekt (toč.15.) a nije pomorski objekt, kako to traži čl.2.,st.2., a za niz drugih definicija se uvijek dodaje "jest brod". U toč. 15. se izričito navodi *" jest plovni objekt..... koji nije brod ili jahta....."*. Vidi o brodici i jahti PZ. Glavu VII. čl. 111 i sl.

U Obrazloženju Nacrta 2004 navodi se :

" Odredbe ovog dijela ((DIO DEVETI)) primjenjuju se samo na one plovne objekte koji ulaze u kategoriju brodova. Ovrha i osiguranje brodica

provodi se prema općim propisima ovršnog prava (čl. 841.st.3." [330]

U DIO DEVETI, "Ovrha i osiguranje na brodu i teretu", čl. 841 - 965, i u DIJELU DESETOM, "O mjerodavnom pravu i o nadležnosti sudova R.H." čl. 966 - 988., jahta nije spomenuta, ali je spomenut brod, pa se temeljem čl. 2.st.2. primjenjuje i na jahtu.

Međutim odredba čl.5.st.1. toč. 21. za stranu jahtu određuje da je jahta u slučaju ako ima stranu pripadnost: *"....i koji se takvim smatra prema propisima države čiju pripadnost ima."* U praksi to bi moglo značiti da ako se radi o "jahti" koja ne odgovara odredbi toč. 20., a zainteresirana osoba tvrdi da jeste jahta, trebati će posegnuti za propisima države čiju pripadnost taj "objekt" ima. Pogotovo ako ima pripadnost države gdje ne postoji poseban upisnik jahti. [331]

Vidi Glava VII. PZ.čl. 111-124 "brodica i jahta"

Vidi PZ. čl. 120 - 124: Isprave, zapisi i knjige brodice i jahte.

Za brodice ne dolazi u obzir primjena K52.

Za jahte, koje su prema čl 2. brod, važno je da jahta mora imati na sebi UVIJEK dokumente (čl. 122). i da moraju biti "*…dostupne u svrhu provjere".*

Vidi čl. 187 do 201 "Upisi i brisanje …..".

Obzirom da je jahta "brod", na jahte se primjenjuje i odredbe o :Pravo vlasništva, Založna prava, Hipoteka, Privilegiji (praktički čl. 208 do 252.)

Vidi čl. 252. [332]

Vidi i naprijed "Uvodna razmatranja" GLAVA 2.Primjena domaćeg prava……."Problematika privilegija".

Čl.5.st.1.toč.1. određuje da je pomorska plovidba ona "*…..koja se obavlja na moru i rijekama hrvatskog Jadranskog slijeva….."*

Glede primjene K52, sporno je da li se K52 primjenjuje i na brodove unutrašnje plovidbe. Vidi DIO PRVI K52.

---

[330] str. 253, prema kompjuterskom izpisu Nacrta dd. 30.06.2004.

[331] Moguće je zamisliti da dva identična "objekta", istog proizvođača, jedan sa hrvatskom zastavom i drugi sa stranom zastavom, vezani u Marini jedan kraj drugoga, budu jedan BRODICa a drugi jahta.

[332]

II.DIO-PZ.-ČL.252

ODREDBE OVOGA ZAKONIKA O ZALOŽNIM PRAVIMA PRIMJENJUJU SE I NA BRODICE, JAHTE, BRODOVE U GRADNJI I JAHTE U GRADNJI KOJI SE NALAZE U PLUTAJUĆEM STANJU.

Ova odredba mogla bi eventualno otežati primjenu odredaba što je brod, što jahta, što brodica, u pogledu pojma broda u K52., jer K52, ne definira pojam broda, pa bi se možda moglo uzeti da u plutajućem stanju može biti i za K52. prihvatljiva odredba iz čl. 252. i doći do primjene K52.

Vidi čl. 841.st.6. u pogledu nadlženosti.

II.DIO-PZ.-ČL.841.

(1) ODREDBAMA OVOGA DIJELA ZAKONIKA UREĐUJE SE OVRHA I OSIGURANJE NA BRODU I TERETU NA BRODU, KOJI SE NALAZI U UNUTARNJIM MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU REPUBLIKE HRVATSKE.

(2) ODREDBE OVOGA DIJELA ZAKONIKA O ODREĐIVANJU OVRHE I OSIGURANJA PRIMJENJUJU SE I NA BROD KOJI SE NE NALAZI NA UNUTARNJIM MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU REPUBLIKE HRVATSKE, A UPISAN JE U HRVATSKI UPISNIK BRODOVA. U SLUČAJEVIMA PREDVIĐENIM OVIM ZAKONIKOM ODREDBE OVOGA DIJELA ZAKONIKA PRIMJENJUJU SE I NA BROD KOJI SE NE NALAZI NA UNUTARNJIM MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU REPUBLIKE HRVATSKE I KOJI NIJE UPISAN U HRVATSKI UPISNIK BRODOVA.

(3) OVRHA I OSIGURANJE NA PLOVNOM OBJEKTU KOJI SE U SMISLU ODREDABA ČLANKA 5. OVOGA ZAKONIKA NE SMATRA BRODOM PROVODI SE PREMA OVRŠNOM ZAKONU.

(4) AKO ODREDBAMA OVOGA ZAKONIKA O OSIGURANJU NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO, NA TO ĆE SE OSIGURANJE NA ODGOVARAJUĆI NAČIN PRIMJENJIVATI ODREDBE OVOGA ZAKONIKA O OVRSI.

(5) AKO ODREDBAMA OVOGA ZAKONIKA O OVRSI I OSIGURANJU NA BRODU I TERETU NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO, NA TU ĆE SE OVRHU I OSIGURANJE NA ODGOVARAJUĆI NAČIN PRIMJENJIVATI ODREDBE OVRŠNOG ZAKONA I OPĆA PRAVA OSIGURANJA, IZUZEV ODREDABA KOJE SE ODNOSE NA OSIGURANJE PRIJENOSOM VLASNIŠTVA ILI DRUGOG PRAVA. NA OVRHU NA BRODU RADI NAPLATE

NOVČANE TRAŽBINE NA ODGOVARAJUĆI ĆE SE NAČIN OSOBITO PRIMJENJIVATI ODREDBE OVRŠNOG ZAKONA O OVRSI NA NEKRETNINI RADI NAPLATE NOVČANIH TRAŽBINA, A NA OVRHU RADI PREDAJE BRODA – ODREDBE OVRŠNOG ZAKONA O OVRSI RADI PREDAJE ODREĐENE POKRETNINE.

(6) OVRHA I OSIGURANJE NA BRODU I TERETU NA BRODU ODREĐUJU I PROVODE TRGOVAČKI SUDOVI NADLEŽNI ZA POMORSKE SPOROVE.

Ističe se da je isključeno osiguranje putem prijenosa vlasništva ili drugog prava.

Napominje se i da je ukinuto u PZ1994 postojeće : Predbilježba sudske hipoteke (tadašnji čl. 969-972) i Zasnivanje sudske hipoteke na brodu temeljem sporazuma stranaka (tadašnji čl. 973).

Kako je vidljivo iz Obrazloženja Nacrta 2004, supsidijarnom primjenom Ovršnog zakona dozvoljeno je :

SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO OSIGURANJE ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA NA TEMELJU SPORAZUMA STRANAKA - OZ - DIO TREĆI, Glava XXVII, čl. 261 - 268 i 269 - 272. [333]

Unutarnje morske vode čl. PZ.7. i sl.

Teritorijalno more čl. 18-31 PZ.

Izvršenje na nekretninama čl. 74. OZ (biv. ZIP 140. i sl.).

Ovaj je propis važan kada se poveže sa propisom čl. 849 koji propisuje mjesnu nadležnost koja katkada ovisi i o tome da li se brod nalazi ili se NE nalazi u unutarnjim morskim vodama ili teritorijalnom moru R. Hrvatske. Ujedno daje i supsidijarne propise, za slučajeve kada nema posebnih propisa u Pomorskom Zakoniku. Vidi čl. 842 za postupak na:

- udjelima broda
- brodu u gradnji

333 Treba primjeniti Pravila o službenom području i sjedištu J.B. (OZ-čl.269.st.5.).

TRGOVAČKI SUD SPLIT Rješenje br. 1-626/97 od 12. lipnja 1998. Ćorić, D.,:Primjena instituta sudskog i javnobilježničkog osiguranja prijenosom vlasništva na stvari i prijenosom prava na brodove : // PPP 39, 153-154 (1997), str. 164. BILJEŠKA Mr. D.Ćorić .VIDI NOVI PZ i novi OZ.

Vidi PZ. čl. 843 za isključenje pojedinih predmeta iz privremenih mjera: ratni brodovi, strani brodovi, neškodljivi prolaz, zadržavanje zbog više sile, zbog potreba plovidbe. Mogućnost privremene mjere za slučaj osiguranja tražbina nastalih za prolaska i zadržavanja broda na području R. Hrvatske.

Vidi čl. 849 (dalje) za mjesnu nadležnost.

Vidi čl. 850 za prisilne mjere na teretu na brodu.

Ad.čl. 841.

Odredbe ovog članka su vrlo bitne i treba ih detaljno razmotriti za svaku konkretnu priliku.

Međutim, općenito može se naglasiti:

- St.3. za plovni objekt koji se ne smatra brodom osiguranje provodi se prema OZ.(recimo brodica)

-St. 4 se odnosi samo na osiguranje.

-Ostali se odnose i na ovrhu i na osiguanje.

-St.4. i 5., primjenjuju OZ. *"na odgovarajući način".*

-St.6. određuje nadležnost trgovačkog suda nadležnog za pomorske sporove za osiguranje na brodu. Dakle i na jahti, ali NE na brodici.

Primjena odredaba svrstana je, u PZ. čl. 841, kako slijedi:

PZ.čl.951-964 (Privremene mjere)
PZ. čl.932-950 (Glava IV. Osiguranje)
PZ. čl. 852-931 (Glava II. –III.(Ovrha)
OZ.

Međutim K.52 dolazi na PRVO MJESTO temeljem čl.140 Ustava i čl.8. K52.

U pogledu položaja broda na morskim dijelovima, bitne su odredbe st.2. i podjela :

a). brod se NE NALAZI u unutarnjim morskim vodama ili teritorijalnom moru, a upisan je u hrvatski upisnik brodova,

b). brod se NE NALAZI u unutarnjim morskim vodama a NIJE UPISAN u hrvatski upisnik brodova, ali samo ako je to predviđeno Pomorskim zakonikom.

Ističem da je prema Obrazloženju Nacrta 30.06.2004 PZ - na str. 254. (skinuto sa Interneta) navedeno:

"Kao mjere osiguranja namirenja tražbina predviđene su :

-.osiguranje zasnivanjem prisilne sudske hipoteke (čl.932.-940),
- osiguranje prethodnom ovrhom (čl. 941.- 943.)
- privremena mjera osiguranja (čl.951.- 965.)"

Također je, prema Obrazloženju, ostalo na snazi supsidijarnom primjenom Ovršnog zakona:
Sudsko i javnobilježničko osiguranje zasnivanjem založnog prava na temelju sporazuma stranaka. OZ. - (čl. 261 -272.)

ISKLJUČENO je iz PZ : Iz OZ Glava XXVIII - Prijenos vlasništva ili drugog prava, (čl. 273-279) odredbom čl. 841.st.5. PZ.

Vidi PZ. :

1).Osiguranje zasnivanjem prisilne sudske hipoteke čl.932 - 940
2).Osiguranje prethodnom ovrhom (čl. 941 - 942, te
3).Osiguranje prethodnim mjerama (čl. 943 - 950).
Instituti pod 2). i 3). preuzeta su iz OZ., ali ne u integralnom i jednakom tekstu. Iskustva u slučajevima sa brodovima još nema.
4).Privremene mjere (čl. 951 - 965).

Nije u ovom Priručniku o Konvenciji 1952, mjesto analize tih instituta.

Treba međutim postaviti pitanje : da li sud može primijeniti ova dva instituta, ako prema odredbama Konvencije 1952 treba primijeniti Konvenciju ? Ili sud mora primijeniti Konvenciju, iako bi mogao primijeniti koji od ova dva instituta ? Ili ako nema uvjeta za primjenu tih instituta, a može po K52 primijeniti K52, tu odredbu iz K52 supsidijarno primijeniti ?
Legalistički odredbom čl. 140 Ustava, Konvencija ima veću moć od zakona, pa bi prema tome sud trebao primijeniti Konvenciju, svakako u pogledu materijalnih propisa, jer neki od tih instituta su praktički neupotrebljivi na brodu koji vije stranu zastavu.
Tek usput: u čl. 941,943 ističe se "domaća" presuda, odluka, nagodba, javnobilježnička isprava itd. Da li "domaća" znači donesena/sačinjena samo u R. Hrvatskoj ili može "domaća" biti ona iz zemlje čiji zastavu brod vije? Za taj brod bi mogla biti

"domaća" ! Čini se da PZ zanemaruje strane zastave. [334]

Što se tiče postupovnih odredaba situacija je drugačija, jer se primijenjuju oni, iz *legis fori*, ali, ako postoji postupovni propis u Konvenciji on ima prednost.

I opet usput : temeljem čl. 946. st.1. t.3. može se odrediti pljenidba tereta na brodu protivnika osiguranja, što može eventualno doći u koliziju sa K52., a nije baš niti sasvim jasno da uvijek automatski teret pripada protivniku osiguranja (vii čl. 860.st.1.toč.4 – Vlasnika tereta ??). Po st.2. može se odrediti ujedno, uz prethodnu i "koja" (!?) privremena mjera.

No ono što je potrebno izričito spomenuti jest da se odredbom cit. čl. st.3. *"...stječe založno pravo na predmetu osiguranja".* Dakle ne privilegij ! A kod privremenih mjera po čl. 951 i sl. ne stječe se založno pravo na brodu, temeljem čl. 297.st.2. OZ.

Konačno treba razmoriti i odredbu čl. 841. Prema cit. čl. st.3. Ovrha i **osiguranje** na plovnom objektu koji se u smislu odredaba čl. 5., ne smatra brodom provodi se prema Ovršnom zakonu. Dakle brodica po OZ. Čini se, da se glede odredbe PZ iz cit. čl. st. 4.(kod **osiguranja** ne bi primjenjivale niti odredbe PZ o ovrsi (DIO DEVETI Glava I. - III.) a podredno temeljem st. 5. primjenjivat će se OZ.

Treba dakle, kada se radi o BRODU primjenivati po čl 841. u glavnom PZ, a samo po st.5. OZ, dok se za BRODICE po st. 3. primjenjuje samo OZ.! Nadati se je da odredba st.3. ne derogira odredbu čl.2. u pogledu jahte, iako je odredba u st.3. čl. 841. vrlo izričita !

U praksi ove odredbe mogle bi stvoriti nedoumice, kontradiktorna mišljenja i praksu, ako ne i kaos.

Naime, ako,jer brodica nije brod, onda po strogoj odredbi čl. 841.st.6. nisu nadležni trgovački sudovi nadležni za pomorske sporove. Drugim riječima sporovi oko brodica nisu pomorski sporovi.

St.6. glasi :

" OVRHA I OSIGURANJE NA BRODU I TERETU NA BRODU ODREĐUJU I PROVODE TRGOVAČKI SUDOVI NADLEŽNI ZA POMORSKE SPOROVE."

---

[334] Ulaskom u E.U. vjerojatno će se morati izvršiti izvjesne adaptacije.

Brodice ostaju redovnim sudovima sa pomorskim problemima sudara, generalne havarije, privilegijima i slično.

Razlikovanje brodica moglo bi kod stranih objekata predstavljati probleme, da li je objekt eventualno brodica ili jahta. Za naše brodice situacija je jasna jer je prema odredbama čl. 202 i sl. (Glava III.), brodica ubavezno upisana u evidenciju/očevidnik koju vodi Lučka kapetanija. Za strane objekte moglo bi doći do proglašenja nenadležnosti suda kojem je predan prijedloga za privremenu mjeru pa čak i do negativnog sukoba.

Vidi i čl. 941 - 942 i čl. 943 - 950.

Vidi naprijed “Uvodna obrazloženja”, GLAVA 2.

Čl. 841. smješten je u DIO DEVET "Ovrha i osiguranje na brodu" u Glavi I.

U Glavi IV. su odredbe o osiguranju, gdje se pod br.4. nalaze odredbe o privremenim mjerama.

Odredbom čl. 841. st.4. određen je na neki način redoslijed primjena pa je redoslijed:

1). K52

2). PZ Glava IV. - br.4. Privremene mjere čl. 951 -964

3). a). br.1.- prisilna sudska hipoteka - čl. 932 - 940

b). br.2. - prethodna ovrha -čl. 941 - 942

c). br.3. čl.- prethodne mjere - 943 - 950

4). PZ. Glava II. čl. 852 – 927-Ovrha.....

5). Glava III. čl. 928 - 931 –Ovrha radi predaje

6). Ovršni zakon i "*opća prava osiguranja - izuzev odredaba koje se odnose na osiguranje prijenosom vlasništa ili drugog prava*".

II.DIO-PZ. ČL.842

ODREDBE OVOG DIJELA ZAKONIKA PRIMJENJUJU SE I NA OVRHU I OSIGURANJE NA UDJELIMA NA BRODU TE NA OVRHU I OSIGURANJE NA BRODU U GRADNJI,

Ovaj član posebno naglašuje da se DIO DEVET, u koji spadaju i privremene mjere, primjenjuje na:

- UDJELE NA BRODU
- BROD U GRADNJI (ne primjenjuje se K52).

II.DIO-PZ.-ČL.847 I 848.

Ove odredbe odnose se na brod u gradnji, pa se prema tome ne primjenjuje Konvencija 1952.

II.DIO-PZ.-ČL.849.

(1) AKO SE PRIVREMENA MJERA TREBA PROVESTI UPISOM U UPISNIK BRODOVA ILI BRODOVA U GRADNJI, PRIJE POKRETANJA PARNIČNOG ILI DRUGOGA SUDSKOG POSTUPKA ZA ODLUČIVANJE O PRIJEDLOGU ZA OSIGURANJE PRIVREMENOM MJEROM MJESNO JE NADLEŽAN SUD NA ČIJEM SE PODRUČJU VODI UPISNIK BRODOVA U KOJI JE BROD, ODNOSNO BROD U GRADNJI UPISAN. ODREĐENU PRIVREMENU MJERU PROVEST ĆE TIJELO KOJE VODI UPISNIK BRODOVA, ODNOSNO UPISNIK BRODOVA U GRADNJI.

(2) AKO JE U SLUČAJU IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA PARNIČNI ILI DRUGI SUDSKI POSTUPAK POKRENUT, ZA ODLUČIVANJE O PRIJEDLOGU ZA OSIGURANJE PRIVREMENOM MJEROM NADLEŽAN JE SUD PRED KOJIM JE POSTUPAK POKRENUT. ODREĐENU PRIVREMENU MJERU PROVEST ĆE TIJELO KOJE VODI UPISNIK BRODOVA, ODNOSNO BRODOVA U GRADNJI.

(3) AKO SE PRIVREMENA MJERA NE TREBA PROVESTI UPISOM U UPISNIK BRODOVA, PRIJE POKRETANJA PARNIČNOG ILI DRUGOGA SUDSKOG POSTUPKA ZA ODLUČIVANJE O PRIJEDLOGU ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE NA BRODU MJESNO JE NADLEŽAN SUD NA ČIJEM SE PODRUČJU NALAZI BROD U VRIJEME PODNOŠENJA PRIJEDLOGA ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE. AKO SE BROD, KOJI JE UPISAN U HRVATSKI UPISNIK BRODOVA, NE NALAZI U TERITORIJALNOM MORU ILI UNUTARNJIM MORSKIM VODAMA REPUBLIKE HRVATSKE, MJESNO JE NADLEŽAN ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE SUD NA

PODRUČJU KOJEGA SE VODI UPISNIK BRODOVA U KOJI JE BROD UPISAN.

(4) AKO SE PRIVREMENA MJERA NE TREBA PROVESTI UPISOM U UPISNIK BRODOVA, NAKON POKRETANJA PARNIČNOG ILI DRUGOGA SUDSKOG POSTUPKA PRIVREMENU MJERU MOŽE ODREDITI I SUD PRED KOJIM SE POSTUPAK VODI.

(5) U SLUČAJEVIMA IZ STAVKA 3. I 4. OVOGA ČLANKA ZA PROVEDBU ODREĐENE PRIVREMENE MJERE MJESNO JE NADLEŽAN SUD NA ČIJEM SE PODRUČJU NALAZI BROD U VRIJEME PROVEDBE TE MJERE.

(6) AKO SE U VRIJEME PODNOŠENJA PRIJEDLOGA ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE, KOJU NE TREBA PROVESTI U UPISNIK BRODOVA, NE ZNA DA LI SE BROD NALAZI NA TERITORIJALNOM MORU ILI UNUTARNJIM MORSKIM VODAMA REPUBLIKE HRVATSKE, OVRHOVODITELJ MOŽE PREDLOŽITI DA SUD NA ČIJEM SE PODRUČJU VODI UPISNIK U KOJI JE BROD UPISAN, ILI, AKO BROD NIJE UPISAN U HRVATSKI UPISNIK BRODOVA, BILO KOJI STVARNO NADLEŽNI SUD U REPUBLICI HRVATSKOJ, DONESE RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRIVREMENE MJERE. OVRHOVODITELJ MOŽE U TOM SLUČAJU PODNIJETI RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRIVREMENE MJERE C NA ČIJEM SE PODRUČJU NAĐE BROD, S PRIJEDLOGOM DA JE TAJ SUD PROVEDE.

Određuje se mjesna nadležnost, koja ovisi o nekoliko elemenata, kao što su:

A. brod u gradnji
B. upis privremene mjere u upisnik
C. prije pokretanja postupka
D. tijelo koje vodi upisnik brodova odnosno brodova u gradnji
E. upisnik brodova
F. nakon pokretanja postupka
G. ako se privremena mjera NE upisuje u upisnik - prije pokretanja postupka
H. ako se brod nalazi u teritorijalnom moru ili unutrašnjim morskim vodama R. Hrvatske
I. položaj broda u času provedbe privremene mjere
J. ako se privremena mjera NE upisuje u upisnik – a ne zna se da li se brod nalazi u teritorijalnom moru ili unutrašnjim morskim vodama
K. sud prema mjestu vođenja upisnika
L. bilo koji stvarno nadležni sud u R. Hrvatskoj

Vidi Marin, o. c.2003, , str. 17., pod 2.5.

Vidi OZ čl. 127.

Ad st.6. Leteće osiguranje moguće je i po K52. [335]

U pogledu »letećeg osiguranja« Berlingieri [336]upozorave na razliku između zaustavljanja za ovrhu i zaustavljanja za privremene mjere. Daje kraći povjesni razvoj (od Consolato del mare dalje.). Ističe da K52 dozvoljava privremenu mjeru kada je brod »spreman« da isplovi« (čl.3.st.1., K52).

Nadalje, postoji razlika između broda spremnog da krene/isplovi i broda koji je već na putovanju. Osim toga postavlja se pitanje »kada je brod u putovanju« ? Što ako je brod usidren, izvan unutrašnje luke, u akvatoriju luke i to u strnoj luci.? Poziva se na odluku Kasacije n.2796 od 15.07.1976. da se smatra da je brod u putovanju, makar je usidren čekajući i ne kreće se. Postoji ali, razlika ako se radi o talijanskom brodu ili stranom. Također postoji problem nadležnosti ako se radi o talijanskom brodu koji plovi prema stranoj luci.

Rješenje o privremenoj mjeri važi samo ako brod stigne u jednu domaću luku, za stranu luku nema važnosti, iz razumljivih razloga.

U pogledu teksta privremene mjere kod broda koji je u putovanju, doktrina u Italiji smatra da bi se to trebalo definirati u pravcu : *»Zapovjedniku se zabranjuje da isplovi iz luke prvog dolaska.«*

Očito ova zabrana vrijediti će samo ako se radi o jednoj luci koja je u nadležnosti države izdanja takove privremene mjere.

---

335 Berlingieri, Arrest, 2000., str. 153.. pod I-584. :" ….It does not seem necessary thet the ship be within the jurisdicion of the State at the time when the arrest is applied for; the order of arrest, however, may be effectively executed only if the ship enteres the territorial waters of that State." Berlingieri se poziva na odluke, koje vidi u njegovoj noti br.9. str. 153. Čini se da talijanska judikatura koleba. Ove odluke nisu sve bazirane na K52., pa prema tome mogu biti putovakaz i za naš PZ.

336 Berlingieri – *Note sul sequestro della nave fronta a partire e sulla nave in corso di navigazione. DirMar,2005, 215* -- T. di Gela, 20.08.2003, »Val di Fiemme«,

[1] Sequestro conservativo – Nave in corso di navigazione – Credito sorto anteriormente, Inammissibilita .

II.DIO-PZ.-ČL.851

Odredbe se ne odnose na osiguranje nego na ovrhu, pa ne dolaze u odnos sa Konvencijom 1952.

II.DIO-PZ.-ČL.852

Odredbe se odnose na ovrhu.

(1) ODREDBE OVRŠNOG ZAKONA O OGRANIČENJU OVRHE NE PRIMJENJUJU SE AKO SE OVRHA PROVODI RADI OSTVARENJA TRAŽBINE OSIGURANE C ILI SLIČNIM PRAVOM NA BRODU ILI BRODU U GRADNJI.

(2) ODREDBE OVRŠNOG ZAKONA O OGRANIČENJU OVRHE NE PRIMJENJUJE SE NA OVRHU PRODAJOM BRODA NI AKO SE OVRHA TRAŽI RADI NAMIRENJA TRAŽBINA KOJE PROIZLAZE IZ:

1) ŠTETE PROUZROČENE SUDAROM BRODA NA KOJEM SE PROVODI OVRHA ILI ŠTETE PROUZROČENE BRODOM NA KOJI DRUGI NAČIN,
2) SMRTI ILI TJELESNE OZLJEDE PROUZROČENE BRODOM NA KOJEM SE PROVODI OVRHA ILI KOJE SU NASTALE ZBOG ISKORIŠTAVANJA TOG BRODA,
3) SPAŠAVANJA,
4) UGOVORA O ISKORIŠTAVANJU BRODA KOJI JE PREDMET OVRHE,
5) ZAJEDNIČKE HAVARIJE,
6) TEGLJENJA
7) PELJARENJA,
8) OPSKRBE BRODA KOJI JE PREDMET OVRHE RADI NJEGOVA ODRŽAVANJA ILI ISKORIŠTAVANJA,
9) GRADNJE, PREINAKE, POPRAVKA, OPREME ILI DOKOVANJA BRODA KOJI JE PREDMET OVRHE,
10) PRAVA POSADE BRODA PO OSNOVI RADA,
11) IZDATAKA KOJE UČINI ZAPOVJEDNIK, KRCATELJ, NARUČITELJ ILI AGENT ZA RAČUN BRODA, ODNOSNO VLASNIKA BRODA ILI BRODARA, A U VEZI S BRODOM.

U principu ovaj član ne dolazi do primjene kod K.52. jer određuje u vezi sa ovrhom, ali je indikativan za privremenu mjeru.

Znakovito je međutim da ovaj čl. 852. skoro doslovce određuje slučajeve kao i čl. 953., osim toč.12. posredničkih provizija ili agencijskih nagrada koje se duguje u svezi sa brodom.

Vidi judikaturu uz čl. 955.II. DIO - Čl. 854 i 855.

II.DIO-PZ.-ČL.854.

Iako se čl. 854 i 855. odnose na ovrhu a ne na privremenu mjeru, korisno je i kod prijedloga za privremenu mjeru, postupiti čim je moguće više u skladu sa ovim odredbama za ovrhu, radi ubrzanja i pojednostavljenja odlučivanja.

ČL. 854.

PRIJEDLOG ZA OVRHU NA BRODU RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE MORA POSEBNO SADRŽAVATI:

1) IME, ZANIMANJE, PREBIVALIŠTE ILI, PODREDNO, BORAVIŠTE I DRŽAVLJANSTVO, ODNOSNO NAZIV, SJEDIŠTE I DRŽAVNU PRIPADNOST OVRHOVODITELJA,

2) IME, ZANIMANJE, PREBIVALIŠTE ILI, PODREDNO, BORAVIŠTE I DRŽAVLJANSTVO, ODNOSNO NAZIV, SJEDIŠTE I DRŽAVNU PRIPADNOST OVRŠENIKA,

3) IME I OZNAKU BRODA, VRSTU BRODA, LUKU UPISA I DRŽAVNU PRIPADNOST BRODA,

4) UPISNIK BRODOVA U KOJI JE HRVATSKI BROD UPISAN,

5) MJESTO GDJE SE BROD NALAZI, ODNOSNO NAZNAKU DA TO MJESTO NIJE POZNATO,

6) VALUTU I VISINU TRAŽBINE ZA KOJU SE TRAŽI PRODAJA,

7) NAZNAKU ISPRAVA NA TEMELJU KOJIH SE TRAŽI OVRHA,

8) POPIS POZNATIH ZALOŽNIH OVRHOVODITELJA ODNOSNO NOSITELJA DRUGIH PRAVA KOJA PRODAJOM PRESTAJU,

9) IZJAVU JE LI U ODNOSU PREMA BRODU NA KOJEMU SE TRAŽI OVRHA ODREĐENO KAKVO SREDSTVO OSIGURANJA,

10) PO MOGUĆNOSTI KOLIČINU I VRSTU TERETA NA BRODU I BROJ ČLANOVA POSADE.

ČL. 855.

(1) UZ PRIJEDLOG IZ ČLANKA 854. OVOGA ZAKONIKA OVRHOVODITELJ TREBA PRILOŽITI:

1) ISPRAVU NA TEMELJU KOJE SE TRAŽI OVRHA (OVRŠNA ILI VJERODOSTOJNA ISPRAVA), U IZVORNIKU ILI U OVJEROVLJENOM PRIJEPISU,

2) ISPRAVU KOJOM SE DOKAZUJE POSTOJANJE HIPOTEKE NA BRODU I TERETA TE PRAVA PRVOKUPA KOJI SU UPISANI U UPISNIK BRODOVA,

3) PODATKE O POZNATIM PRIVILEGIJIMA.

(2) AKO SE OVRHA PROVODI NA HRVATSKOM BRODU, UZ PRIJEDLOG TREBA PRILOŽITI IZVADAK IZ UPISNIKA BRODOVA KOJIM SE DOKAZUJE VLASNIŠTVO OVRŠENIKA NA BRODU, ILI, AKO BROD NIJE UPISAN U UPISNIK BRODOVA – ISPRAVA KOJOM SE DOKAZUJE DA SE BROD KOJI JE PREDMET OVRHE NALAZI U POSJEDU JEDNOG ILI VIŠE OVRŠENIKA. AKO JE BROD UPISAN NA DRUGU OSOBU, A NE NA OVRŠENIKA, PRIJEDLOGU SE MOŽE UDOVOLJITI SAMO AKO OVRHOVODITELJ PODNESE ISPRAVU KOJA JE PODOBNA ZA UPIS OVRŠENIKOVA PRAVA.

(3) AKO JE STRANI BROD NA KOJEMU SE TRAŽI OVRHA U VRIJEME PODNOŠENJA PRIJEDLOGA ZA OVRHU VEĆ ZAUSTAVLJEN, UZ PRIJEDLOG ZA OVRHU TREBA PRILOŽITI I OVJEREN PRIJEPIS I PRIJEVOD ISPRAVE NA HRVATSKOM JEZIKU, U SKLADU S PROPISIMA REPUBLIKE HRVATSKE, KOJOM SE PO PRAVU ZEMLJE DRŽAVNE PRIPADNOSTI BRODA DOKAZUJE VLASNIŠTVO I DRŽAVNA PRIPADNOST BRODA.

(4) AKO STRANI BROD NA KOJEMU SE TRAŽI OVRHA U VRIJEME PODNOŠENJA PRIJEDLOGA ZA OVRHU JOŠ NIJE ZAUSTAVLJEN, OVRHOVODITELJ MORA UČINITI VJEROJATNIM DA JE BROD VLASNIŠTVO OVRŠENIKA.

(5) KAD STRANI BROD NA KOJEM SE PROVODI OVRHA PRODAJOM BUDE ZAUSTAVLJEN, SUD ĆE POZVATI OVRHOVODITELJA DA U ROKU OD TRI DANA PODNESE ISPRAVE NAVEDENE U STAVKU 3. OVOGA ČLANKA.

(6) AKO OVRHOVODITELJ NE POSTUPI PREMA ODREDBI STAVKA 5. OVOGA ČLANKA, SUD ĆE RJEŠENJEM OBUSTAVITI OVRHU.

Čl. 854 i 855 mogu poslužiti kao putokaz o elementima koji bi se vjerojatno trebali uklopiti i u prijedlog za privremenu mjeru, pa bi bilo više nego uputno, pridržavati se, koliko god je moguće, ovih odredaba i kod ulaganja prijedloga za privremenu mjeru.

Vidi i čl.35 i sl. OZ

II. DIO-PZ.-ČL.860

KAD DONESE, ODNOSNO KAD PRIMI RJEŠENJE O OVRSI, OVRŠNI SUD ĆE BEZ ODGODE:
1) ODREDITI ZAUSTAVLJANJE BRODA (ČLANAK 951.) I U TU SVRHU POZVATI TERITORIJALNO NADLEŽNU LUČKU KAPETANIJU DA BRODU ODUZME UPISNI LIST, ODNOSNO BRODSKU SVJEDODŽBU, POPIS POSADE I ISPRAVE O SPOSOBNOSTI BRODA ZA PLOVIDBU, A STRANOM BRODU - ISPRAVE KOJE ODGOVARAJU TIM HRVATSKIM ISPRAVAMA,
2) PREMA POTREBI ODREDITI ČUVANJE BRODA,
3) OBAVITI POPIS BRODA I NJEGOVIH PRIPADAKA ČIJA SE VRIJEDNOST POSEBNO UTVRĐUJE PREMA ODREDBI ČLANKA 867. ST. 3. OVOGA ZAKONIKA,
4) SASTAVITI POPIS POSADE I PUTNIKA KOJI OSTAJU NA BRODU I POPISATI VRSTU I KOLIČINU TERETA KOJI SE NALAZE NA BRODU.

Primjenjuje se temeljem 962.
Vidi i čl. 8.st.2. K52.

PZ - Članak 60.
(1) Strani plovni objekt dužan je pri dolasku u luku predati nadležnoj lučkoj kapetaniji opću izjavu, zdravstvenu izjavu i izvadak iz popisa posade i popis putnika.

U PZ. daju se u čl. 937.st.1. i čl. 938. odredbe koje se u praksi nisu primjenjivale, a upitno je da li se i mogu primjenjivati. Tako se čini da se odredba čl. 937.st.1. može primjeniti, na neki način.

Nalog L.K. za provedbu, daje se putem zaključka, koji bi eventualno mogao biti donekle standardiziran i otprilike glasiti :

ZAKLJUČAK (Primjer - nacrt)
Temeljem čl. 962 i 860 određuje se da Lučka kapetanija u..... brodu ".....":

ODUZME:

1. upisni list odnosno brodsku svjedodžbu
2. popis posade
3. isprave o sposobnosti broda za plovidbu,
4. stranom brodu isprave koje odgovaraju gore navedenim hrvatskim ispravama.

Uzvrdi:

5. luku pripadnosti broda
6. zastavu broda
7. gdje je brod započeo putovanje
8. u kojim je lukama pristao od početka putovanja
9. luku završetka putovanja
10. da li je brod u: zakupu (bare boat charter),
11. ugovoru na vrijeme (time charter)
12. ili kojem drugom ugovornom odnosu.

PRIBAVI:

13. fotokopiju ugovora spomenutih gore, ako postoje na brodu.
14. fotokopiju ugovora spomenutih gore, ako ga posjeduje agent
15.

OBAVI POPIS :

16. broda i njegovih pripadaka primjenom čl.867 i sl.
17. količinu tereta.
18. vrstu tereta
19. posade i putnika
20. tko ostaje na brodu
21. što ostaje na brodu (teret i sl.)
22. količinu goriva(sa specifikacijom)
23. količinu maziva(sa specifikacijom)
24. po mogućnosti raspored goriva i maziva po tankovima

SASTAVI ZAPISNIK I NAVEDE:

25. zapisnik o uredovanju u 4 kopije
26. puno ime i položaj osobe koja je prisustvovala u ime broda (zapovjednik, itd).
27. puno ime drugih osoba koje su prisustvovale (predlagatelj, vještak, agent,itd).
28. ime i adresu agenta koji agentira brod

HITNO/ODMAH - dostavi sudu:

A).- fotokopije oduzetih dokumenata i

B).- 2 kom.kopije zapisnika pozivom na broj sudskog spisa.

UČINI i bilo što drugo, koje bi moglo biti korisno za sudski postupak.

O

Iz prakse je poznato da L.K. ne postupaju striktno po odredbama čl. 860. ili zbog brzine, ili manjkave odredbe suda, ili nepoznavanja odredaba čl.860.

Iz Preakse je poznato da zapravo sud određuje da Lučka Kapetanija provede sve iz čl. 860., iako zadataj iz st.1. toč.2., po mom mišljenju, ima dve elementa. Naime, čuvanje ima a), fizičku stranu (minimani broj posade, mjesto u luci, vez, itd.) dok b). pravnu stranu mora određivati sud : zadužuje se zapovjednik, dozvoljava se eventualno prmještanje broda u drugu luku i sl.

Vidi OZ. čl. 38.st.5.

Judikatura smatra da ovo zaustavljanje nije privremena mjera, nego da predstavlja »dio izvršnog postupka s ciljem da se izvrši prodaja broda«. [337]

II. DIO-PZ.-ČL.861

(1) SUD MOŽE ČUVANJE BRODA POVJERITI ZAPOVJEDNIKU BRODA, KOME ĆE U TU SVRHU ODOBRITI DA ZADRŽI POTREBAN BROJ ČLANOVA POSADE, A MOŽE NAREDITI DA SE POSADA BRODA ZAJEDNO SA ZAPOVJEDNIKOM ISKRCA TE DA SE POSTAVE DRUGI ČUVARI.

(2) PRI ODLUČIVANJU HOĆE LI BROD POVJERITI NA ČUVANJE ZAPOVJEDNIKU BRODA ILI DRUGOJ OSOBI SUD ĆE, VODEĆI RAČUNA O PRIJEDLOZIMA OVRHOVODITELJA, UZETI U

---

[337] VISOKI TRGOVAČKI RT TD Pž-3259/95-2 od 31. listopada 1995.

Podredno se napominje da je Pomorski zakonik propisao i uvjete i postupak izvršenja radi namirenja novčane tražbine na brodu kao i postupak kada se donosi rješenje o izvršenju o prodaji broda, pri čemu je propisano da će sud, kad donese odnosno primi rješenje o izvršenju, odrediti bez odgode zaustavljanje broda (čl.274. Pomorskog zakonika). Ovo zaustavljanje broda međutim predstavlja dio izvršnog postupka s ciljem da se izvrši prodaja broda a ne privremena mjera radi osiguranja novčanog ili nenovčanog potraživanja vjerovnika.

Lovrić, V.,: Privremena mjera zaustavljanja broda i spor o suvlasništvu nad brodom : // UPP 38, 149-152 (1996), str. 129.

OBZIR SIGURNOST BRODA, TROŠKOVE ČUVANJA TE DRUGE VAŽNE OKOLNOSTI.

Vidi čl. 960, 962,865. PZ.
Vidi OZ. čl. 133 i sl.

II. DIO-PZ -ČL.862.

(1) SUD MOŽE, NA PRIJEDLOG STRANAKA, ZAPOVJEDNIKA BRODA ILI ČUVARA BRODA NAREDITI DA SE BROD PREMJESTI U DRUGO MJESTO AKO NAĐE DA BI TO BILO POTREBNO RADI SIGURNOSTI BRODA ILI DA BI BILO KORISNO IZ DRUGIH VAŽNIH RAZLOGA, OSOBITO RADI SMANJENJA TROŠKOVA ČUVANJA I ODRŽAVANJA BRODA.

(2) MJESTO U KOJE SE BROD PREMJESTI, U SKLADU S ODREDBOM STAVKA 1. OVOGA ČLANKA, NE MORA SE NALAZITI NA PODRUČJU SUDA KOJI PROVODI OVRHU.

Vidi čl.960., 962.

II. DIO-PZ -ČL.863

(1) AKO SE OSOBA OVLAŠTENA DA RASPOLAŽE TERETOM KOJI SE NALAZI NA BRODU NA KOJEM SE PROVODI OVRHA NE PRIJAVI SUDU U ROKU OD TRI DANA OD ZAUSTAVLJANJA BRODA, SUD ĆE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI TOJ OSOBI POSTAVITI PRIVREMENOG ZASTUPNIKA.

(2) DOK SE TERET NALAZI NA BRODU, BRIGU O ČUVANJU TERETA VODI ZAPOVJEDNIK BRODA, ODNOSNO OSOBA KOJU SUD POSTAVI ZA ČUVARA BRODA.

(3) NA PRIJEDLOG OSOBE OVLAŠTENE DA RASPOLAŽE TERETOM ILI NJEZINA PRIVREMENOG ZASTUPNIKA, OVRŠENIKA ILI ZAPOVJEDNIKA BRODA, A AKO POSTOJE OPRAVDANI RAZLOZI, I NA PRIJEDLOG ČUVARA BRODA, SUD ĆE DOPUSTITI DA SE TERET ISKRCA I DA SE SMJESTI NA ČUVANJE U JAVNO SKLADIŠTE ILI NA DRUGO PRIKLADNO MJESTO

(4) SUD ĆE OSOBI OVLAŠTENOJ DA RASPOLAŽE TERETOM, ODNOSNO NJEZINU PRIVREMENOM ZASTUPNIKU DOPUSTITI SLOBODNO RASPOLAGANJE TERETOM AKO SE TOME NE PROTIVI BRODAR, ZAPOVJEDNIK BRODA ILI DRUGI ZASTUPNIK BRODARA.

(5) AKO SE ZAPOVJEDNIK BRODA PO NALOGU SUDA ILI DOBROVOLJNO ISKRCA, TO NE UTJEČE NA NJEGOVA OVLAŠTENJA DA ZASTUPA BRODARA, ODNOSNO PODUZETNIKA PREMA TERETU KOJI SE NA BRODU NALAZIO U TRENUTKU ZAUSTAVLJANJA.

(6) ODREDBAMA STAVKA 1. - 5. OVOGA ČLANKA NE DIRA SE U PRAVA I DUŽNOSTI STRANAKA KOJE PROIZLAZE IZ UGOVORA O PRIJEVOZU STVARI.

Ad st.3.- Vidi čl. 526 i sl.PZ.
Vidi čl. 965 .

Iako se ovaj propis odnosi na ovrhu, a za privremene mjere nema posebnog propisa, može se koristiti obzirom na čl. 841.

Nije jasno zašto se za teret po službenoj dužnosti postavlja privremeni zastupnik, a za brod takove odredbe u PZ. nema, iako je bilo slučajeva da se brodovlasnik nije brinuo za brod

Vidi čl. 960.

II. DIO-PZ -ČL.864

(1) PUTNICI I NJIHOVA PRTLJAGA MORAJU SE ISKRCATI S BRODA NA KOJEM SE PROVODI OVRHA.

(2) IZNIMNO OD ODREDBE STAVKA 1. OVOGA ČLANKA SUD ĆE, NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA, DOPUSTITI PUTNICIMA DA S PRTLJAGOM OSTANU NA BRODU AKO SE TOME NE PROTIVI OVRHOVODITELJ ILI ČUVAR BRODA I AKO OVRŠENIK PREDUJMI TROŠKOVE UZDRŽAVANJA PUTNIKA

(3) ODREDBAMA STAVKA 1. I 2. OVOGA ČLANKA NE DIRA SE U PRAVA I DUŽNOSTI STRANAKA KOJI PROIZLAZE IZ UGOVORA O PRIJEVOZU.

Vidi čl. 961. i 841.

Ove odredbe treba primijenjivati na odgovarajući način.

II. DIO-PZ -ČL.865

(1) TROŠKOVE PROVEDBE OVRHE, ČUVANJA I ODRŽAVANJA BRODA PRETHODNO SNOSI OVRHOVODITELJ.

(2) SUD MOŽE ODREDITI DA OVRHOVODITELJ PREDUJMI POTREBNU SVOTU ZA NAMIRENJE TROŠKOVA PROVEDBE OVRHE.

(3) AKO OVRHOVODITELJ U ROKU KOJI MU ODREDI SUD NE POLOŽI PREDUJAM, SUD ĆE RJEŠENJEM OBUSTAVITI OVRŠNI POSTUPAK.

Vidi čl. 861 i 960.

II. DIO-PZ -ČL.866

(1) AKO ZA TO POSTOJE POSEBNO OPRAVDANI RAZLOZI, SUD MOŽE NA PRIJEDLOG ZAINTERESIRANE OSOBE NAKON ŠTO SASLUŠA STRANKE I POZNATE VJEROVNIKE KOJI NA BRODU IMAJU KAKAV STVARNOPRAVNI TERET, DOPUSTITI DA BROD U TIJEKU OVRHE PODUZME JEDNO ILI VIŠE PUTOVANJA.

(2) SUD NEĆE DOPUSTITI PUTOVANJE IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA AKO NIJE SKLOPLJEN UGOVOR O OSIGURANJU BRODA, UZ UVJETE KOJE SUD SMATRA PRIKLADNIM, I AKO PREDLAGATELJ PUTOVANJA NE DADE ODGOVARAJUĆE OSIGURANJE RASPOLOŽIVO I PRENOSIVO U KORIST VJEROVNIKA ZA ŠTETU KOJA BI ZA NJIH IZ TOGA MOGLA PROISTEĆI.

(3) RADI SASLUŠANJA STRANAKA I OSTALIH VJEROVNIKA, PREMA ODREDBI STAVKA 1. OVOGA ČLANKA, SUD ĆE ZAKAZATI ROČIŠTE ILI ĆE OVLAŠTENIM OSOBAMA PISANO PRIOPĆITI PRIJEDLOG I UVJETE UZ KOJE SE TRAŽI DOZVOLA ZA PODUZIMANJE PUTOVANJA, UZ POZIV

DA SE O PRIJEDLOGU IZJASNE U ROKU OD TRI DANA OD DANA DOSTAVE POZIVA.

(4) AKO KOJA OD POZVANIH OSOBA NE DOĐE NA ROČIŠTE, ODNOSNO AKO SE U ROKU IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA NE IZJASNI O PRIJEDLOGU, SMATRAT ĆE SE DA PRISTAJE NA TO DA SE PREDLOŽENO PUTOVANJE PODUZME.

(5) OSOBA NA ČIJI JE PRIJEDLOG PUTOVANJE DOPUŠTENO DUŽNA JE, NA ZAHTJEV SUDA, PREDUJMITI TROŠKOVE PUTOVANJA. AKO TO NE UČINI U ROKU KOJI SUD ODREDI, PUTOVANJE SE NEĆE PODUZETI.

Vidi čl.5. st.1. K52., koji doduše ima prednost pred PZ., ali je PZ. iscrpniji., pa može korisno poslužiti. Vjerojatno bi sudska odluka tada morala na neki način odrediti status postupka: odgoda privremene mjere, najvjerojatnije, jer bi postupak tekao, kako u rješavanju eventualne žalbe (ili prigovora protivnika predlagatelja po čl. 53 (?) OZ, ili treće strane (čl. 55), ili postupka opravdanja i sl. Konačno mora postojati i jamstvo za štetu predlagatelja osiguranja. Vidi i st. 5. o predujmu troškova putovanja.

Da li odgoda ili prekid postupka ili zastanak Ako bi sud primjenjivao K.52, odredbe čl. 866. bile bi *legis fori* (?). Interesantno je da ovaj puta PZ. koji je kao *lex fori* trebao dati postupovne upute, ostao bez ikakve upute da li se privremena mjera prekida itd., ali ovaj puta o tome se nalazi postupovna odredba u K52, koja glasi :

(1) SUD ILI DRUGA NADLEŽNA SUDSKA VLAST NA ČIJEM JE PODRUČJU BROD BIO ZAUSTAVLJEN DOZVOLIT ĆE UKIDANJE ZABRANE PUTOVANJA BRODA AKO BUDE DANO DOVOLJNO JAMSTVO ILI DRUGO OSIGURANJE,.....

Jasno, pošto se po čl. 952. PZ. zaustavljanje provodi na temelju zabrane odlaska broda iz luke, moralo bi rješenje o dozvoli ukinuti zabranu odlaska i istovremeno dozvoliti putovanje. Vidi čl. 952.

Vidi OZ.čl. 289. st. 2. - 4.,. U principu PZ ima prednost pred OZ, ali na pr. OZ. čl. 289.st.2., kojim se određuje rok trajanja trebalo bi prihvatiti jer baš na njega upućuje čl. 307.OZ.

II. DIO-PZ.-ČL.948

...

(2) VRIJEME ZA KOJE SE PRETHODNA MJERA ODREĐUJE MOŽE TRAJATI NAJDULJE DO PROTEKA PETNAEST DANA NAKON NASTUPANJA UVJETA ZA OVRHU.

...

(4) RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRETHODNE MJERE MORA BITI OBRAZLOŽENO.

Ova odredba iz prethodnih mjera može biti također putokaz za privremene mjere, jer se na pr. čl.959. poziva na čl. 949.st.1.,t. 1) -3).

Vidi OZ.čl.294.st.5.

II. DIO-PZ.-ČL.949

(1) SUD ĆE, NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA, OBUSTAVITI POSTUPAK I UKINUTI PROVEDENE RADNJE:

1) AKO PROTIVNIK OSIGURANJA POLOŽI SUDU DUŽNI IZNOS TRAŽBINE KOJA SE OSIGURAVA, S KAMATAMA I TROŠKOVIMA,
2) AKO PROTIVNIK OSIGURANJA UČINI VJEROJATNIM DA JE TRAŽBINA U VRIJEME DONOŠENJA RJEŠENJA O ODREĐIVANJU PRETHODNE MJERE VEĆ BILA NAPLAĆENA ILI DOVOLJNO OSIGURANA,
3) AKO JE PRAVOMOĆNO UTVRĐENO DA TRAŽBINA NIJE NASTALA ILI DA JE PRESTALA.

(2) SUD ĆE OBUSTAVITI POSTUPAK I UKINUTI PROVEDENE RADNJE AKO U ROKU OD PETNAEST DANA OD DANA PROTEKA VREMENA ZA KOJE JE PRETHODNA MJERA ODREĐENA NE BUDE UDOVOLJENO UVJETIMA ZA OVRHU.

(3) U SLUČAJEVIMA IZ STAVKA 1. TOČAKA 2) 3) I 4) TE STAVKA 2. OVOGA ČLANKA TROŠKOVE PROUZROČENE ODREĐIVANJEM I PROVEDBOM PRETHODNE MJERE PREDLAGATELJ OSIGURANJA DUŽAN JE NADOKNADITI PROTIVNIKU OSIGURANJA.

(4) U SLUČAJEVIMA IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA PROTIVNIK OSIGURANJA MOŽE PROTIV PREDLAGATELJA OSIGURANJA TRAŽITI NAKNADU ŠTETE U OVRŠNOM POSTUPKU NAJKASNIJE U ROKU OD TRIDESET DANA OD OKONČANJA POSTUPKA, A NAKON TOGA U PARNICI.

(5) U OVRŠNOM POSTUPKU POSTOJANJE I VISINU ŠTETE IZ STAVKA 4. OVOGA ČLANKA UTVRĐUJE SUD RJEŠENJEM, NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA.

Čl. 959. upućuje na primjenu čl. 949.st..1.toč. 1-3.

Čini se da bi mogla doći do primjene i odredba st.3,4,5 jer su one bliže nego odredbe OZ.

Vidi OZ. čl. 14., 290.st.3.(306/2). Vidi PZ.čl. 960

II. DIO-PZ -ČL.951

(1) PRIJE POKRETANJA ILI TIJEKOM PARNIČNOGA, OVRŠNOG ILI UPRAVNOG POSTUPKA SUD MOŽE, RADI OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE PREDLAGATELJA OSIGURANJA, NA PRIJEDLOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA, ODREDITI SVAKU MJERU KOJOM SE POSTIŽE SVRHA TAKOVA OSIGURANJA, A OSOBITO ZABRANU OTUĐENJA ILI DRUGOG RASPOLAGANJA BRODOM, ČUVANJE BRODA I ZAUSTAVLJANJE BRODA, UZ UVJETE UTVRĐENE OVRŠNIM ZAKONOM, AKO ODREDBAMA OVOGA ZAKONIKA NIJE DRUGAČIJE PREDVIĐENO.

(2) PRIVREMENE MJERE RADI OSIGURANJA NENOVČANE TRAŽBINE PREDLAGATELJA OSIGURANJA SUD MOŽE ODREDITI UZ UVJETE UTVRĐENE OVRŠNIM ZAKONOM, AKO ODREDBAMA OVOGA ZAKONIKA NIJE DRUGAČIJE PREDVIĐENO.

U pogledu sadržaja prijedloga, ilustracije radi, vidi čl. 854 i sl.PZ.

II. DIO - čL.951 -01 – UVOD

Možda je korisno postaviti pitanje, da li privremena mjera sadrži u sebi i zabranu vršenja komercijalnih operacija : iskrcaj/ukrcaj. Problem nije toliko pravni, koliko ekonomski. Iskrcaj je, čini se, dapače koristan jer brod sa teretom je manje vrijedan. Ukrcaj pak, smanjuje vrijednost broda, jer postoje interesi vlasnika tereta.(čl.860.st1.toč.4., 863.,947.)

Propis čl.951.st. 1. upućuje, u pogledu novčanih tražbina, na propise općeg ovršnog postupka, naglašujući to ponovno i nakon čl. 841 st. 5. PZ.

U ovom su članu date bitne karakteristike i uvjeti u vezi s privremenom mjerom na brodu.

Objekti koji nisu brod u smislu čl. 5. PZ ne potpadaju pod ovaj član, već se na njih primjenjuju propisi OZ-a. [338]

Vidi PZ. čl.2.

Izgleda međutim da je sporno da li se K52 primjenjuje na brodove unutrašnje plovidbe u čemu se na pr.u doktrini razlikuje Marin od Berlingieri-

[338] DIKA: "Izvršenje i osig. na plovnim objektima pomorske i unutrašnje plovidbe koji se ne smatraju pomorskim brodovima odnosno brodovima unutrašnje plovidbe (čl. 6. ZPUP) provodi se prema propisima općeg izvršnog postupka (čl. 867. st. 4. ZPUP-a)." str. 525.

a. [339] Mislim da bi se K52 trebala primijeniti i na brodove unutrašnje plovidbe.

U pogledu jahti, moglo bi doći do poteškoća u primjeni privremenih mjera, obzirom na stilizaciju čl. 5. st. 1. toč. 20. i 21.i to naročito na strane jahte.

U Općim odredbama za privremene mjere, OZ se u čl. 263. razlikuje donekle od propisa čl. 951.PZ, jer dok spomenuti čl. govori o mogućnosti određivanja privremene mjere, ističe da se privremena mjera može izdati "*prije pokretanja ili tijekom parničnog izvršnog ili upravnog postupka*", dok OZ u čl. 293. propisuje da se može i "*nakon okončanja tih postupaka, sve dok izvršenje ne bude provedeno.*"

I komentar (TRIVA biv. ZPUP za čl. 979.) smatrao je da se privremena mjera "*...može odrediti i nakon okončanja, npr. parničnog postupka u kome je izrečena kondemnatorna presuda, sve dok se zaštićeno potraživanje ne ostvari.*" Činjenica da tekst nije u čl. 951 PZ nadopunjen u tom pravcu, dovodi u sumnju mogućnost izdavanja privremene mjere protiv broda, nakon što su citirani postupci završeni. Zanimljivo je da PZ spominje parnični, izvršni i upravni postupak, a OZ samo sudski i upravni. Mislim da nije opravdano zauzeti stav da PZ ne bi dopuštao privremene mjere kao čl. 293. OZ. Ako se zauzme takav stav onda vjerovnik koji ima tražbine prema brodu dolazi u slabiji položaj od onoga koji ima tražbine u ostalim slučajevima. Možda bi ipak trebalo i u PZ spomenuti izdavanje privremenih mjera i nakon završenih postupaka.Na žalost to nije ispravljeno odn. usklađeno sa OZ.

Ovo je primjer neusklađenosti odredaba, jer ako se uzme da je PZ *lex specialis* onda čl. 293. OZ ne bi imao veću snagu od PZ, a s druge strane doktrina i logika govore u pravcu da se unatoč propisa čl. 951. PZ mora dopustiti i nakon završenog postupka, a trebalo bi nastojati uskladiti i sa K 52. Ovdje se pojavljuje problem određivanja istog ili sličnog problema i u PZ i u OZ što stvara teškoće i zabune.

Očito je, a biti će to vidljivo i dalje u ovom Priručniku, da bi zapravo bilo idealno kada bi se

---

[339] Vidi naprijed: "MEĐUNARODNA KONVENCIJA ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O PRIVREMENOM ZAUSTAVLJANJU POMORSKIH BRODOVA, 1952 - Tekst - bilješke - komentar; Berlingieri, o.c.2000. str. 13.,pod I.34.;Marin, o.c. str. 62 i sl.

donio poseban Zakon o privremenim mjerama (naredbama ?) na brodu, u kojem se ne bi trebalo upućivati iz PZ u OZ, nego bi sve bilo jedinstveno u tom posebnom zakonu, sa svim proceduralnim odredbama iz OZ. U takovom slučaju ne bi se događalo da se OZ mijenja itd., a da se kod toga uopće ne razmatra odnos sa privremenim mjerama na brodu.

II. DIO - ČL.951.-02 PRETPOSTAVKE ZA IZDAVANJE PRIVREMENE MJERE

Pretpostavke za određivanje privremenih mjera mogu se razdijeliti na:

Opće pretpostavke

Posebne pretpostavke

Tako su vjerojatnost postojanja tražbine i opasnost, opće pretpostavke. Međutim zahtjev "opasnost-periculum in mora" kod primjene K.52 ne dolazi u obzir, jer ga K.52 NE ZAHTIJEVA. [340]

Obzirom na dikciju čl.951. PZ da se privremena mjera može odrediti uz uvjete utvrđene Ovršnim zakonom dolazi do primjene i za čl. 296. OZ da vjerovnik nema obvezu dokazivati opasnost ako može dokazati da bi dužnik pretrpio samo neznatnu štetu i čl. 301. st. 2 OZ, da vjerovnik nije dužan dokazivati ni vjerojatnost postojanja tražbine niti opasnost, ako prethodno položi u ostavljenom roku iznos koji sud odredi kao jamstvo za štetu koja bi dužniku mogla biti nanesena određenjem i provođenjem privremene mjere.

Prema tome čl. 296. st. 2. OZ. ne dolazi do primjene kod primjene Konvencije 1952.

Vidi OZ čl. 296, 301.

Odredba čl. 943.,st.2. spominje vjerojatnost opasnosti, a čl. 944. daje interesantne primjere kada se vjerojatnost opasnosti pretpostavlja. Čl.944.st.2. daje odredbe o jamčevini.

Vidi i čl.946.st.2.

Judikatura

VTS RH Pž-2766/98 od 1. rujna 1998.--br.270/V

PRIJEVOZ STVARI -- PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA

---

340 Vidi Glava 3. -- OVRŠNI ZAKON - ČL. 296.ST. 1. I ČL. 298. ST.2,---(«PERICULUM IN MORA») U ODNOSU NA KONVENCIJU.

Pomorski zakonik (Narodne novine br. 17/94, 74/94, 43/96)--Članak 977/94-čl.954/2004

Konvencija 1952, čl. 3.

Radi osiguranja vjerovnikove novčane tražbine, na prijedlog vjerovnika, sud može odrediti privremenu mjeru zaustavljanja broda.

Da bi se mogao zaustaviti brod dužnik - protivnik osiguranja mora biti vlasnik ili zakupac broda ili naručitelj iz ugovora koji je sklopio sa vlas¬nikom broda ili brodarom.

"Predlagatelj osiguranja nije sasvim siguran po kojem pravnom osnovu bi odgovarao ovaj protivnik osiguranja "C. I." d.d. Rijeka, pa navodi više mogućnosti, a ni jedna od njih nije prihvatljiva. Sam dovodi u sumnju svoju tvrdnju da je protivnik osiguranja C. I. nastupao kao agent vlasnika broda u smislu čl. 693. Pomorskog zakonika (Narodne novine br. 17/94, 74/94 i 43/96, u daljnjem tekstu: PZ). Prema toj odredbi ako pomorski agent izričito ne navede da nastupa u svojstvu agenta, smatra se da u odnosu na osobu koja je u dobroj vjeri radi u svoje ime. Ni jedna isprava u spisu ne ukazuje na to da je protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka naveo kako nastu¬pa u ime protivnika osiguranja MCS M. Ugovore sa predlagateljem o ispo¬ruci opreme i rezervnih dijelova za brodove sklopio je dakle protivnik osi¬guranja C. I. d.d. Rijeka u svoje ime i za svoj račun. Žalitelj koristi termine "faktični vlasnik brodova" i "vlasnik protivnika osiguranja" što nema nika¬kvog značaja. Na brodu može biti samo jedan vlasnik a ne može postojati i "faktični vlasnik" i "pravni vlasnik". Nadalje sva četiri protivnika osiguran¬ja su trgovačka društva, a protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka može biti član u ostalim društvima protivnicima osiguranja (dioničar, imatelj poslov¬nog udjela), a ne njihov vlasnik. Tvrdnja žalitelja da bi protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka mogao odgovarati kao naručitelj popravka broda u smislu čl. 448. st. 1. PZ, nema nikakvog značaja. Ovaj sud ne dovodi u pitanje postojanje obveze protivnika osiguranja C. I. d.d. Rijeka prema predlaga¬telju. Međutim, prema čl. 977. st. 2. PZ dužnik mora biti zakupac broda ili naručitelj iz ugovora kojeg je sklopio sa vlasnikom broda ili brodarom, pa da bi se mogao zaustaviti taj brod, za tražbine koje ovaj "naručitelj" (dakle naručitelj iz ugovora kojeg je sklopio sa vlasnikom broda i brodarom) sklopi s

trećim osobama. Ništa međutim ne ukazuje da bi protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka bio naručitelj iz ugovora kojeg je sklopio sa vlasnikom broda protivnikom osiguranja MCS M. Protivnik osiguranja i ne tvrdi da postoji takav ugovor. Činjenica da su brodovi upisani u domaći upisnik brodova temeljem čl. 202. st. 2. PZ, ne može ukazivati na to da bi brodar bio protivnik osiguranja C. I. Rijeka. Brodar je fizička ili pravna osoba koja je kao posjednik broda nositelj plovidbenog pothvata, s tim što se pretposta¬vlja, dok se ne dokaže protivno da je brodar osoba koja je u upisnik bro¬dova upisana kao vlasnik broda (čl. 5. toč. 26. PZ). Prema tome, činjenica upisa temeljem čl. 202. st. 2. PZ, stvara samo presumpciju da je brodar strana fizička ili pravna osoba koja je u upisnik upisana kao vlasnik broda, pa se nikako ne može presumirati da je brodar protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka. Da bi bio brodar, protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka morao bi biti posjednik broda i nositelj plovidbenog pothvata, a predlagatelj osi¬guranja to nije dokazao odnosno niti učinio vjerojatnim. Stoga je pravilno sud prvog stupnja odbio prijedlog za određivanje privremene mjere zau¬stavljanjem m/b R ili m/b V."

Bilješka. Ova je odluka iz PZ.1994, koji je bio nekako formuliran pod Konvenciji 1952, pa bi mogao donekle služiti za oprijentaciju u sporu po Konvenciji, ali u PZ2004 tekst članka je bitno promjenjen.

II. DIO - čl.951-03 VRSTE PRIVREMENIH MJERA

Čl. 951 st. l. PZ spominje slijedeće vrste privremenih mjera:

a. svaka mjera kojom se postiže svrha takova osiguranja
b. osobito:
c. zabrana otuđenja
d. drugog raspolaganja brodom
e. čuvanje broda
f. zaustavljanje broda (čl. 952) specificira da se podrazumijeva pod ovim, "zabrana odlaska broda iz luke").

Smatra se međutim da se ne smije tumačiti da su privremene mjere taksativno nabrojene u ovom članu.[341] Slijedi dakle da navođenje u čl.951 ne određuje točno koje se mjere mogu odrediti, već ostavlja otvorenom mogućnost raznih vrsta mjera, iz čega proizlazi da se može odrediti *"svaku mjeru kojom se postiže svrha osiguranja ".*

II. DIO – ČL. 951 -031 -- NOVČANE TRAŽBINE

Za novčane tražbine čl. 297. OZ također navodi da se može odrediti svaka mjera, i dodaje primjere od t.1. do 5. Vidi čl. 297. OZ.

Vidi čl. 841.

II. DIO – ČL.951 -032 -- NENOVČANE TRAŽBINE

I za nenovčane tražbine čl.951.st.2. upućuje na OZ:

Za nenovčane tražbine čl. 299. OZ također dopušta svaku mjeru i navodi primjere t. 1. do 10.

Vidi čl. 299.

Čini se da se može vršiti kombinacija zaustavljanja po K. 52 s dodatkom po čl. 297. i 299. OZ.

Vidi čl. 841.PZ.

II. DIO - ČL.951-04 -- PRIVREMENE MJERE PO TIPU:

ZAUSTAVLJANJE BRODA, ČUVANJE BRODA, ZABRANA OTUĐENJA I ZABRANA RASPOLAGANJA.[342 - 343]

---

341 TRIVA – "(02)Iz odredbe st. 1. ovog članka (tada čl. 979. ZPUP Đ.I.) trebalo bi zaključiti da su privremene mjere radi osiguranja novčanih potraživanja na brodu u zakonu taksativno navedene. U ..... ZIP-u, čije se odredbe imaju supsidijarno primjenjivati (čl. 867. st. 5.) usvojeno je pravilo da se i privremene mjere radi osiguranja novčanih potraživanja ne određuju u zakonu taksativno (čl. 266. ZIP). Iako se ovdje strictu sensu ne radi o situaciji za koju odredba čl. 867. st. 5. predviđa supsidijarnu primjenu općeg ZIP-a, držimo da bi opće pravilo trebalo primjenjivati i pri određivanju privremenih mjera na brodu....." str. 406.

(04)Iz odredbe st. 2. ovog članka moglo bi se zaključiti da su razlozi za određivanje privremenih mjera radi osiguranja nenovčanih potraživanja također ..... taksativno navedeni ..... str. 406.

342 TRIVA, str. 407

Čuvanje broda nije samostalna privremena mjera, i povezana je uvijek s privremenom mjerom

U teoretskim komentarima iznosi se shvaćanje da kršenje u upisniku brodova zabilježene zabrane otuđenja ili raspolaganja brodom radi novčanog potraživanja rađa posljedicom da se poslije izvršene zabilježbe može novim upisima provedenim na temelju dispozicije dužnika steći neko pravo na brodu samo tako da vjerovnik unatoč tome može tražiti izvršenje na brodu radi naplate svog potraživanja, dakle protiv osobe koja je na brodu stekla pravo raspolaganja odnosno pravo vlasništva iako ona nije osobni vjerovnikov dužnik (v. TRIVA-BELAJEC-DIKA, Sudsko izvršno pravo - opći dio, Zagreb, 1980., § 53/14.) str. 407.

(11) U pogledu kršenja privremene mjere zabrane otuđivanja ili raspolaganja brodom radi osiguranja nenovčanih potraživanja na istom se mjestu zastupa shvaćanje da se upisima u javnoj knjizi koji bi bili provedeni na temelju dobrovoljnog raspolaganja dužnika nakon zabilježbe zabrane mogu u odnosu na vjerovnika steći određena prava na brodu samo ako zahtjev radi čijeg je osiguranja bila odobrena zabrana bude pravomoćno odbijen, dakle ako ne dođe do mogućnosti njegovog prisilnog ostvarenja (op. cit. paragr. 53/17).

343 VUJOVIĆ: "Po našoj ocjeni postoje, doista, tri posebne vrste privremenih mjera osiguranja novčanih tražbina na brodovima a svaka od njih ima svoje bitne karakteristike i pretpostavke.

Čl. 979. ZPUP-a razlikuje ove 3 vrste tih mjera:

Zabrana isplovljenja broda iz luke (zaustavljanje broda),

Čuvanje broda pod nadzorom izvršnog suda,

Zabrana otuđenja i raspolaganja brodom (s upisom zabilješke).

Zakonska definicija pojma takve mjere dana je samo za prvu i najčešće susretanu privremenu mjeru, na način da je u čl. 980. ZPUP-a izričito rečeno da je to zabrana isplovljenja broda iz luke.....

Za ostale pak privremene mjere (čuvanje te zabrana otuđenja i raspolaganja brodovima) nema zakonske definicije, ali se na temelju općih principa imovinskog prava (obligacionog i stvarnog) uz nekoliko dopunskih odredbi ZPUP-a, određuje i pojam i smisao i domašaj ovih dviju preostalih vrsta privremenih mjera.

Po našem shvaćanju, pravni institut privremene mjere čuvanja broda predstavlja pravnu konstrukciju, sastavljenu iz kombinacije pravnih instituta ugovora o djelu (iz čl. 600. ZOO - ugovora o uskladištenju - iz čl. 730. ZOO i ugovora o nalogu iz čl. 749. toga zakona contractus mandati) a posebni elementi i pretpostavke iz materije pomorskog plovidbenog prava su dodatne specijalne odredbe o čuvanju broda iz čl. 890. do 892. i naročito odredbe čl. 879. st. 2. u vezi sa čl. 983. i 988. ZPUP-a. Privredno sudstvo ima iskustva s izdavanjem privremene mjere u slučajevima brodova "EUBEKIR", "Apres-Tout" i "TRIM" (naročito u vezi sa brodom "TRIM".....).

Pravni institut privremene mjere zabrane otuđenja i raspolaganja brodom iz st. 1. čl. 979. ZPUP-a vezan je uz stvarnopravne karakteristike zabilježbe privremene mjere kao tereta u upisniku brodova na listu "C", što je očito analogna primjena standardnih pravila zemljišnoknjižnog prava na nekretninama..... Ovdje moramo istaći da se ova privremena mjera ne može odnositi na upis stranih brodova već isključivo domaćih brodova." (o.cit.str. 10).

zaustavljanja broda.[344] Rušinović smatra da prijedlog koji sadrži samo prijedlog za čuvanje, ne treba vraćati na ispravak ili dopunu, već će se po službenoj dužnosti odrediti privremeno zaustavljanje broda zabranom isplovljenja iz luke čuvanja.[345]

Obzirom na stajalište Rušinović, postavlja se pitanje je li zaustavljanje dodatno obilježje uz drugačiju privremenu mjeru, jer konačno drugačija privremena mjera nije efikasna bez zaustavljanja ili je svako za sebe posebna privremena mjera. Priklonio bih se stajalištu Rušinović.

Smatram prema tome da i kod novčanih i nenovčanih potraživanja mogu se donašati privremene mjere iz dijapazona čl.951 PZ i čl. 297. i 299. OZ., koliko su u skladu sa odredbama K52.

II. DIO – čL.951-05 - VIŠE PRIVREMENIH MJERA I OGRANIČENJA

Iz propisa čl. 302. OZ. proizlazi da se na prijedlog vjerovnika može odrediti i "više privremenih mjera, ako je to potrebno". Međutim, čl. 5. st. 2. OZ. određuje:

(2) AKO JE PREDLOŽENO VIŠE SREDSTAVA ILI VIŠE PREDMETA OVRHE, ODNOSNO OSIGURANJA, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA, ODNOSNO PROTIVNIKA OSIGURANJA, OGRANIČITI OVRHU, ODNOSNO OSIGURANJE SAMO NA NEKE OD TIH SREDSTAVA, ODNOSNO PREDMETA, AKO SU DOVOLJNI ZA OSTVARENJE ILI OSIGURANJE TRAŽBINE.

(Bivši ZIP u čl. 29. predviđao je "*ili po službenoj dužnosti*".) U pogledu privremenih mjera, ovaj se propis primjenjuje i na njih, kako je to istaknuo Crnić.[346]

Vidi i st. 3. cit. čl.

II. DIO – čL.951-06 - VRSTE TRAŽBINA

---

344 RUŠINOVIĆ str. 27 i tamo citirano rješenje OPS Rijeka R-I-35/88 od 7.10.1988. potvrđeno Rješenjem PSH Pž-3073/88 od 19.9.89.: "Privremeno zaustavljanje broda u postupku osiguranja valja razlikovati od zaustavljanja (zapljene) broda u postupku izvršenja."

345 RUŠINOVIĆ, str. 28.

346 Crnić, Izvršni postupak u praksi, Zagreb 1989., str. 48. gdje se citira Zaključke Savjetovanja Saveznog suda itd., od 10. i 11.VI.1981.

Privremenim mjerama štite se:

Novčane tražbine,[347]
Ne-novčane tražbine

II. DIO – ČL. 951-061 - NOVČANE TRAŽBINE

Vidi čl. 841. PZ
OZ čl. 296. st. 1. određuje:
(1) Privremena mjera radi osiguranja novčane tražbine može se odrediti ako predlagatelj osiguranja učini vjerojatnim postojanje tražbine ~~i opasnost da će bez takve mjere protivnik osiguranja spriječiti ili znatno otežati naplatu tražbine time što će svoju imovinu otuđiti, prikriti ili na drugi način njome raspolagati~~.

---

347 VUJOVIĆ: "4.1.1. Pravni pojam tražbine.

Prema odredbi toč. 1. st. 1. čl. 15. ZIP, izraz "potraživanje" u tekstu zakona "...ima značenje prava na naplatu novčanog iznosa ili nekog činjenja ili nečinjenja". Međutim, ta zakonska definicija nije potpuna. Ovo iz razloga što pod izrazom "potraživanje" treba shvatiti njegovo najšire značenje, u smislu pravnih instituta općeg dijela obligacionog prava i posebnog dijela izvršnog procesnog prava a napose pomorskog plovidbenog prava, tj. još i pravo da dužnik trpi poduzimanje određenih radnji vjerovnika. Materijalno pravnu podlogu za to daje odredba čl. 46. st. 1. ZOO, koja directis verbis navodi da se ugovorna obveza može sastojati: "..... u davanju, činjenju, nečinjenju ili trpljenju". Procesnopravnu podlogu za ovaj zaključak daje odredba čl. 226. ZIP koja ima naslov "TRPLJENJE I NEČINJENJE".

Ovo ..... pojmovno distingviranje, nužno je i iz danjeg razloga, da bi se točnije uočila razlika između potraživanja utemeljenih na izvršnim odlukama u smislu čl. 16. ZIP-a ..... za koje se može ishoditi osnivanje založnog prava na brodu po odredbi čl. 966. ZPUP-a, od potraživanja koja nisu, ili barem ne moraju biti, osnovana na izvršnim odlukama, nego je dovoljno da se temelje na privatnopravnim ispravama, kao što su npr. ugovori, računi, otpremnice ili dostavnice robe, skladišnice i drugo što se u smislu predratnog trgovačkog prava kao zajednički nazivnik nazivalo "belege". Tim ispravama (scripturae propriae) predlagač dokazuje vjerojatnost postojanja svog potraživanja. Što to znači? Po našoj ocjeni, to bi trebalo značiti da iz činjeničnih tvrdnji iz prijedloga predlagača juristički proizlazi obveza protivnika, s time da priložene isprave (belege) nisu kontrerne s činjeničnim tvrdnjama iz prijedloga. U praksi privrednog sudstva, naveli bismo, da je mutatis mutandis analogno situaciji kod "presude zbog izostanka" iz odredbe čl. 332. st. 1. toč. 4. ZPP-a, u kojoj je jedan od kumulativno pretpostavljenih uvjeta i to: "..... ako osnovanost tužbenog zahtjeva proizlazi iz činjeničnih navoda navedenih u tužbi", a daljni uvjet onaj iz toč. 5. "..... ako činjenice na kojima se temelji tužbeni zahtjev nisu u protivnosti s dokazima koje je sam tužitelj podnio ili s činjenicama koje su opće poznate...". Iz iznesenog slijedi da sud nije dužan bez prigovora protivnika predlagača ići tu po čl. 7. ZPP (inkvizitorski - ex offo) u ispitivanje apsolutne točnosti tvrdnji prijedloga za izdavanje privremene mjere. Ipak to je na primjer ponegdje slučaj u praksi.

(2) Predlagatelj osiguranja ne mora dokazivati opasnost iz stavka 1. ovoga članka ako učini vjerojatnim da bi predloženom mjerom protivnik osiguranja pretrpio samo neznatnu štetu.

(3) Smatra se da opasnost iz stavka 1. ovoga članka postoji ako bi se tražbina imala ostvariti u inozemstvu.

A). VJEROJATNOST

Vidi OZ čl. 296. - III. Dio.

Postoje i mišljenja da ne treba dokazivati niti vjerojatnost, što baš nije uvjerljivo.

Smatra se da u pogledu vjerojatnosti, sud treba prejudicijelno, na osnovu načela kako se dokazuje vjerojatnost, zaključiti o tražbini i o vjerojatnosti. Prema tome i imperfektne izvršne isprave, domaće kao i tuđe, mogu poslužiti indicijalno za izdavanje privremene mjere.

Vidi i Triva, Sudsko izvršno pravo, § 53/14. i 17.

Vidi : "Uvodna razmatranja" - " OVRŠNI ZAKON - ČL. 296.ST. 1. i ČL. 298, ST.2,---(«PERICULUM IN MORA») U ODNOSU NA KONVENCIJU".

B). OPASNOST

Kod primjene Konvencije 1952. postojanje opasnosti(periculum in mora) ne dolazi do primjene.

Vidi : "Uvodna razmatranja" – GLAVA 3.," OVRŠNI ZAKON - ČL. 296.ST. 1. I ČL. 298, ST.2,---(«PERICULUM IN MORA») U ODNOSU NA KONVENCIJU".

C). PRIVILEGIJ I HIPOTEKA

Vidi : "Uvodna razmatranja" - GLAVA 2.."PRIMJENA DOMAĆEG PRAVA ZA DRUGA POTRAŽIVANJA OSIM ONIH IZ ČL. 1. KONVENCIJE 1952, ZA KOJE «NACIONALNI ZAKONI TE DRŽAVE UGOVARATELJICE DOPUŠTAJU ZAUSTAVLJANJE» - ČL.8. ST.2, - KONVENCIJE 1952. ČL.8..ST.2. "

II. DIO - ČL.951-062 - NENOVČANE TRAŽBINE

Vidi čl. 841.

Uvjeti iz čl. 296. i 298. OZ u pogledu opasnosti otpadaju kod primjene Konvencije 1952.

RUŠINOVIĆ (str. 27 in fine) navodi:

"Sud će stoga radi osiguranja nenovčanih potraživanja vjerovnika, dopustiti bilo privremene mjere: zabrane otuđenja ili raspolaganja brodom, čuvanja broda, zaustavljanja broda, bilo svaku drugu privremenu mjeru kojom se postiže svrha osiguranja (arg. iz čl. 268 st. 1. ZIP, u vezi sa čl. 867 st. 5. ZPUP.)" - (867 PZ1994) (čl.841 PZ2004).

DIO DRUGI - P.Z.
ČLAN 951

Pitanje je da li K.52 dopušta svaku mjeru? Smatram da se mora uzeti da dozvoljava mjere koje dozvoljava *lex fori*.

Za istaknuti je problem u pogledu sadržaja zahtjeva za privremenu mjeru i pravni stav u odnosu na petit tužbe [348]II. DIO - čl.951-07--OBLIK RJEŠENJA O PRIVREMENOJ MJERI

Kako nema propisa o obliku dispozitiva rješenja za privremenu mjeru, razlike su vrlo velike. Međutim dolaze do primjene odredbe ZPP.

Vidi Ivković, P.M., 1994, br. 974.13.

II.DIO - ČL.951-08- POSTUPAK OVRHE

Čl. 860. st.1. PZ, određuje da kada sud donese, odnosno kad primi rješenje o ovrsi ovršni sud će bez odgode odrediti zaustavljanje broda čl.951 , iz čega proizlazi da se to zaustavljanje provodi po službenoj dužnosti. Jednako je glasio i čl. 890. ZPUP-a, međutim komentar Triva, 1981, uz čl. 979 ZPUP-a, koji je pandan čl. 974. PZ1994 odn. čl. 951. PT2004, smatra da u ZPUP-u nisu predviđene situacije u kojima bi izvršni sud bio ovlašten na određivanje

---

348 Pravni stav Građanskog odjela Vrhovnog suda Srbije, 22.6.1983., Sp-6/84-51 i Zbirka 369; VsSr Gzz-52/83 od 28.3.1983.; VsM Gzz-32/83 i Rev-458/83 od 6.10.1983., Vračar 161- cit. prema Crnić, op. cit. str. 209:

"2. Sud neće usvojiti prijedlog za izricanje privremene mjere za osiguranje nenovčanog potraživanja koji je po svom djelovanju i pravnim posljedicama identičan s tužbenim zahtjevom, osim kada se tužbeni zahtjev odnosi na zaštitu državine, stanarsko pravo ili nenovčano potraživanje.

Iz obrazloženja:

Prema shvaćanju Vrhovnog suda, privremene mjere kao sredstvo obezbeđenja mogu biti predložene prije pokretanja parnice, u toku parnice, po pravomoćnosti presude ili u izvršnom postupku. Suština privremenih mjera zavisi od prirode zahtjeva koji treba obezbediti, a one se određuju po odredbama izvršnog postupka.

Prema odredbi čl. 267. ZIP, radi obezbeđenja nenovčanog potraživanja sud može odrediti privremenu mjeru ako je vjerovnik učinio vjerojatnim postojanje potraživanja i opasnost da se inače ostvarivanje potraživanja osujeti ili znatno oteža. Privremena mjera se može odrediti i kad vjerovnik učini vjerojatnim da je mjera potrebna da bi se spriječila upotreba sile ili nastanak nenadoknadive štete. Rješenje o usvajanju privremene mjere po svom djelovanju i pravnim posljedicama ne smije da bude identično s tužbenim zahtjevom, jer bi se u takvom slučaju privremenom mjerom prejudicirala odluka o tužbenom zahtjevu, a provođenje takve privremene mjere imalo bi za posljedicu konačno izvršenje sudske odluke."

Vidi i tamo cit. presude: VsM Gzz-32/83 i Rev 458/83 od 6.10.1983. Sp-12/83-50

privremenih mjera po službenoj dužnosti. Možda je razlika u shvaćanju pojma "po službenoj dužnosti".

oooooooooooooooo - oooooooooooooo

U nastavku sam uvrstio i neke primjere iz judikature koji nisu bazirani na K.52, međutim daju dobru ilustraciju postupka kod privremenih mjera uopće.

U primjerima je vidljivo da sudovi ne primjenjuju K52, ili vrlo rijetko i onda djelomično, a da naročito inzistiraju na "periculum in mora". Baš zbog toga, a ako budu sudovi i u budućnosti inzistirali na tom "periculum in mora",navedeni primjeri biti će korisni.

Možda, bi trebalo obratiti pažnju, obzirom na činjenicu da su dole navedeni slučajevi, u najvećem broju, brodovi stranih zastava, nije navedena zastava da o tome nema podataka, a što bi imalo utjecaja na primjenu ili K52 u cijelosti ili, eventualno, temeljem čl. 8.st.2.K52, same Konvencije ili djelomične primjene PZ-a.

JUDIKATURA---BROD CHAMPION

U vezi s privremenim mjerama glede broda CHAMPION, Ist. Okružni Privredi sud Rijeka i IIst. Sud PS Hrvatske, donijeli su niz rješenja, i to:

OPS RIJEKA	PS HRVATSKE	Redni broj
XI-R-I-13/91-2 ukinuto		01
	II-Pž-725/91-2	02
III-R-I-14/91-4 ukinuto		03
	II-Pž-740/91-2	04
XI-R-I-15/89 (?)-2 (ispravno 1991) ukinuto		05
	II-Pž-737/9	06

	1-2	
XI-R-I-17/91-6		07
R-I-18/91-2		08
XI-R-I-28/91-7		09
XI-R-I-30/91-6 djelomično preinačeno		10
	II-Pž-1159/91-2	11
III-R-I-61/91		12
	II-Pž-2415/91	13
R-I-77/91 ukinuto		14
	II-Pž-2456/91	15
III-R-I-101/91 brod pobjegao		16

obrađuju između ostalih i slijedeće pojmove:
1) Spomenute odluke
2) vjerojatnost opasnosti
3) presumirana opasnost
4) potraživanje u inozemstvu
5) kumulativnost zakonskih pretpostavki
6) ustupanje (cesija)
7) vjerojatnost postojanja potraživanja
8) potraživanje i prebijanje temeljen C/P
9) pravo ili obaveza prebijanja
10) dužnost obavještavanja o ustupu (cesiji)
11) odbacivanje prijedloga
12) odbijanje prijedloga
13) trajanje privremene mjere
14) produženje trajanja privremene mjere, itd.

Potpuni uvid dobiva se pregledom citiranih rješenja, koji se niže navode u izvadcima.

NB: Na početku okvira naznačeni su oni redni brojevi koji se gore u tablici nalaze s desne strane.

01 OPS RI XI-R-I-13/91-2 od 20.2.1991. Seven seals Oceanides.

".... ne dopušta se predložena privremena mjera, a prijedlog predlagatelja se odbija kao neosnovan."

Iz obrazloženja: ".... Predlagatelj naime predlaže dopuštanje privremene mjere zaustavljanja broda radi osiguranja novčanog potraživanja iz čl. 477. st. 3. ZPUP, koja privremena mjera se može dopustiti ako su ispunjene pretpostavke propisane odredbom čl. 978. st. 1. ZPUP-a.

Pružajući sudu na uvid "Time Charter Party" zaključen među strankama 18.05.1989. g., predlagatelj je učinio vjerojatnim postojanje svojih potraživanja - novčanog prema dužniku.

Predlagatelj je bio dužan učiniti vjerojatnim i postojanje opasnosti da će bez određene privremene mjere protivnik - dužnik, otuđenjem broda, njegovim prikrivanjem, uklanjanjem ili na drugi način osujetiti ili znatno otežati kasnije ostvarivanje predlagačevog potraživanja.

Predlagatelj međutim ovakvu opasnost nije učinio vjerojatnom, već samo tvrdi da se dužnik ne drži dogovorenih rokova plaćanja unatoč njihovom dospijeću, te da izbjegava plaćanje dospjele i utvrđene nesporne obveze.

Opasnost kao pretpostavka za dopuštanje privremene mjere radi osiguranja novčanog potraživanja mora biti subjektivna, tj. potjecati od djelovanja dužnika, usmjerenog na otuđenje broda, na njegovo prikrivanje, uklanjanje ili na znatno otežavanje kasnijeg ostvarenja predlagateljevog potraživanja kad predlagatelj bude raspolagao kvalificiranom ispravom (pravomoćnom i izvršnom sudskom ili drugom odlukom) u postupku izvršenja.

U konkretnom slučaju ne može se supsidijarno primijeniti odredba ZIP-a, čl. 265. st. 3. koja odredba propisuje da se opasnost presumira, ako se radi o potraživanju koje se ima ostvariti u inozemstvu.

Element inozemnosti ima ono "vjerojatno" potraživanje vjerovnika, koje je upravljeno prema dužniku čije sjedište nije u državi sjedišta vjerovnika, pa se dakle ne radi u konkretnom slučaju o potraživanju vjerovnika s elementom inozemnosti iz čl. 265. st. 3. ZIP-a, jer je sjedište i predlagatelja i dužnika u Monroviji, Liberija."

BILJEŠKA: BROD JE VIJAO STRANU ZASTAVU. NIJE BITNO KOJU JER K52 DOLAZI DO PRIMJENE UVIJEK, OSIM ST.1. KADA DOLAZI PO ČL. 8.ST.2. *LEX FORI*. STRAKE SU STRANCI. SUD BI MORAO PRIMJENITI K52, ILI EVENTUALNO PO ČL.8.ST.2. *LEX FORI*, (KONKRETNO ČL. 878. PZ), ALI SVE OSTALE ODREDBE K52, MORALE BI SE PRIMIJENITI, DAKLE I NEPOSTOJANJE "PERICULUM IN MORA".

02 PSH-II-Pž-725/91-2 od 15.3.1991. (OPS RI XI-R-I-13/91 od 20.2.91.)

"Ukida se rješenje OPS RI br. 13/91 od 20.2.1991. i predmet vraća tome sudu na ponovni postupak."

Iz obrazloženja:

"U svom prijedlogu za izdavanje privremene mjere podneskom OPS RI dana 20.1.91., kao mjesno nadležnom sudu na čijem se području nalazi brodogradilište VIKTOR LENAC u kome se obavlja remontiranje tog neispravnog broda....

Da bi se izdala.... privremena mjera zaustavljanja broda potrebno je da se kumulativno ispune obje zakonske pretpostavke iz stava 1. člana 979. ZPUP-a i to: vjerojatnost postojanja potraživanja i vjerojatnost postojanja opasnosti.

Po ocjeni ovog drugostepenog suda do sada je iz ovog predmeta vjerovnik učinio vjerojatnim samo postojanje opasnosti u smislu odredbi st. 3. čl. 265. ZIP-a i čl. 979. st. 1. ZPUP, jer se pretpostavlja da ta opasnost postoji budući da bi se potencijalno vjerovnikovo potraživanje imalo ostvariti u inozemstvu; ovo s obzirom na okolnost da su i vjerovnik i dužnik osoba inozemnog državljanstva i brod Champion brod strane zastave.

Međutim, u pitanju je postojanje druge zakonske pretpostavke, vjerojatnost postojanja vjerovnikovog potraživanja iz čl. 979. st. 1. u vezi sa odredbom čl. 877. st. 3. toč. 4. ZPUP.

Ovo iz razloga, što je ovaj drugostepeni sud, odlučujući u jednom drugom predmetu istog prvostepenog suda u kome su u odnosu na ovaj brod Champion istog dužnika po zahtjevu izdavanja privremene mjere jednog drugog vjerovnika primijetio da je ovdašnji vjerovnik sva svoja potraživanja iz ovog istog ugovora na kome se temelji ovaj zahtjev, već ustupio tom drugom vjerovniku cesionom ispravom, pa se zbog toga pojavljuje ozbiljna sumnja da li je uopće sadašnji vjerovnik (cedent) aktivno legitimiran za podnošenje zahtjeva za zaustavljanje broda Champion.

Zbog toga je prvostepeno rješenje ukinuto kao preuranjeno doneseno po čl. 380. toč. 3. ZPP u vezi sa čl. 369. ZPP st. 1.

DIO DRUGI - P.Z.
CHAMPION

U nastavku postupka, ovaj drugostepeni sud ocjenjuje, da bi bilo uputno u smislu čl. 313. ZPP da prvostepeni sud rješenjem spoji radi zajedničkog raspravljanja i eventualno zajedničkog odlučivanja predmete OPS br. R-I-13/91 (ovaj predmet) i predmet R-I-15/91 u kome se pojavljuje kao vjerovnik - predlagatelj tvrtka Shipping Investment Services Ltd., London, protiv dužnika Oceanides Shipping Co., Monrovia, Liberija, radi osiguranja tražbine od 141.613,83 USA$ spp. Naime u predmetu R-I-15/91 novi vjerovnik - cesionar tvrtka Shipping I.S.L., iz Londona ovo potraživanje temelji na cesionoj ispravi od 22.2.1991., koja se nalazi na listu spisa str. 6., u kojoj piše da je tvrtka Seven.... iz Monrovije njoj ustupila SVA PRAVA koja joj pripadaju iz ugovora Charter Party sklopljenog s tvrtkom Oceanides 18. svibnja 1989. g. Ako se dakle, ne pojave neke nove okolnosti ili sumnje, proizlazilo bi znači da ne postoji potraživanje predlagatelja u ovom predmetu br. R-I-13/91, jer je ono ustupljeno u cijelosti iz tog ugovora od 18.5.1989. g. cesionaru tvrtki Shipping ISL iz Londona."

BILJEŠKA :IIST. SUD INZISTIRA NA "PERICULUM IN MORA".

03 OPS RI III-R-I-14/91-4 od 25.2.1991. - Crown Maritime Ltd., Malta / Oceanides Shipping Corp., Monrovia

"Odbija se prijedlog..."

Iz obrazloženja:

"Zahtjev predlagatelja je neosnovan.

Prema čl. 979. st. 1. ZPUP-a, koji se u konkretnom slučaju ima primijeniti, kaže se da prije pokretanja ili u toku parničnog, izvršnog ili upravnog postupka sud može, na prijedlog predlagača privremene mjere dopustiti privremenu mjeru zabrane otuđenja ili raspolaganja brodom, čuvanja i zaustavljanja broda, radi osiguranja vjerovnikova novčana potraživanja, ako predlagač učini vjerojatnim postojanje svog potraživanja i postojanje opasnosti da će bez određene privremene mjere protivnik otuđenjem broda, njegovim prikrivanjem, uklanjanjem ili na drugi način osujetiti ili znatno otežati kasnije ostvarivanje vjerovnikova potraživanja.

Iz gore navedenog propisa, proizlazi da je za izdavanje privremene mjere potrebno da se kumulativno ispune dva uvjeta i to da predlagač učini vjerojatnim postojanje svog potraživanja i da učini vjerojatnim postojanje opasnosti.

U konkretnom slučaju radi se o dvije inozemne firme sa različitim sjedištima, u različitim državama, pa se

postojanje opasnosti podrazumijeva te bi taj elemenat bio ispunjen.

Međutim, uvidom u isprave priložene uz prijedlog, sud nije mogao utvrditi da predlagatelj čini vjerojatnim postojanje svog potraživanja.

Naime, iz kl. br. 63. ugovora o zakupu sklopljenog 31.8.90. g. između predlagatelja i protustranke, ugovoreno je da sve svote koje charterer a u konkretnom slučaju to je predlagatelj bude avansirao zapovjedniku ili njegovim agentima, ili sve svote koje charterer bude platio za isplatu računa na teret vlasnika, bit će odbijene od zakupnine uz 2,5% provizije i charterer će imati pravo retencije broda do isplate gore opisanih svota. Prije nego charterer avansira gore navedene svote, o tome mora unaprijed obavijestiti vlasnika.

Iz naprijed navedenih klauzula posebno iz kl. 63. vidljivo je da su stranke dogovorile način plaćanja međusobnih dugova, pa iz te klauzule proizlazi da je predlagatelj ukoliko je imao određenih troškova u vezi predmetnog broda "Champion", koji je vlasništvo protustranke mogao te troškove odbiti od zakupnine te također je imao pravo zadržati brod sve do isplate troškova, ako ih je imao, s tim da je o tome morao obavijestiti vlasnika.

Iz dokumentacije priložene spisu (list 38 - 44) i prijevoda telexa sud nije mogao utvrditi vjerojatnost da bi predlagatelj uplatio za protustranku iznos od 35.037,66 US$ na ime troškova u lukama Sarroch i Trieste, jer ni jedan od prevedenih telexa u spisu nisu upućeni na predlagatelja niti obvezuju predlagatelja na uplatu navedenih troškova.

Iz računa br. 6, 7 i 9 (list 32 - 36 spisa), vidljivo je samo da predlagatelj zadužuje vlasnika za određene troškove, s tim da i sam u računima navodi da će to biti odbijeno od zakupa.

Također sud utvrđuje iz klauzule br. 108 navedenog ugovora, da je vlasnik prilikom predaje broda morao na brodu predati i određenu količinu goriva s tim da ta količina goriva bude i prilikom vraćanja broda, prema tome iz tog osnova sud nije mogao utvrditi da bi predlagateljev zahtjev odnosno prijedlog i s naslova količine goriva koja je ostavljena na brodu prilikom predaje istog, bio osnovan.

Iz svega izloženog sud je utvrdio da predlagatelj nije učinio vjerojatnim postojanje potraživanja prema protustranci,....."

04 PSH II-Pž-740/91-2 od 19.3.1991. (OPS RI III-R-I-14/91 od 25.2.91.)

"Ukida se rješenje OPS RI br. R-I-14/91 od 25.2.1991. g. i predmet vraća na daljni postupak."

Iz obrazloženja:

"..... Postojanje vjerojatnosti da postoji opasnost je ovdje prisutno po čl. 265. st. 3. toga zakona jer su obje stranke strane tvrtke a radi se o uslugama pruženim stranom brodu (brodu strane zastave). Ali se, međutim, ne može prihvatiti ocjena prvostepenog suda u pogledu drugog bitnog elementa navodnog nepostojanja potraživanja vjerovnika i to iz ova dva razloga:

1). Iz ugovorne klauzule br. 63 proizlazi doista da vjerovnik može odbiti od zakupnine broda - svote koje bude čarterer avansirao zapovjedniku ili agentima broda za isplatu računa na teret vlasnika i da ima pravo retencije na brodu, no, ali međutim, to znači da je to pravo tj. ovlaštenje čarterera tj. vjerovnika iz ovog predmeta, a nije njegova obveza. Prema tome postoji vjerojatnost potraživanja za ove izdatke i troškove, pa prema tome i preduvjet za izdavanje privremene mjere za ove troškove agentiranja broda;

2). U klauzuli ugovora broj 108 predviđeno je da na brodu mora biti određena količina goriva prilikom vraćanja broda brodovlasniku (protivniku). Međutim, to ne znači da vlasnik broda to gorivo nije dužan platiti. To tek treba utvrditi u parnici. Valja upozoriti da iz telexa (list spisa str. 40) proizlazi da vlasnik u osnovi ne odbija to platiti. Stoga, dakle, proizlazi da je utvrđena vjerojatnost postojanja i ove druge kategorije pomorskog potraživanja, pa da prema tome i za njega postoji preduvjet za izdavanje privremene mjere u smislu čl. 979. st. 1. ZPUP."

05 OPS RI 15/91-2 od 25.2.1991. - Shipping and Investment Services Ltd., London / Oceanides Shipping Corp., Monrovia. Liberija

".....ne dopušta se predložena privremena mjera zaustavljanja broda m/b "Champion" u luci Rijeka, a prijedlog predlagatelja se odbija kao neosnovan."

Iz obrazloženja: "Predlagatelj tvrdi da je "Cesiom" od 22.2.1991. god. stekao prava naručioca (čartera) iz naznačenog "Time charter party".

.....

Prijedlog predlagatelja neosnovan je u cijelosti.

Uvidom u spis R-I-13/91, sud je utvrdio da je u tom postupku predlagatelj Seven Seals Navigation Corporation, protiv dužnika Oceanides Shipping Corporation, ***Monrovia****, Liberia, dakle istog dužnika, kao u ovom postupku, sud nepravomoćnim rješenjem odbio predlagatelja s prijedlogom da se dopusti privremena mjera zaustavljanja broda m/b "Champion" u luci Rijeka, zbog istog potraživanja iz istog Time Charter Party s obrazloženjem da predlagatelj nije učinio vjerojatnim postojanje opasnosti da će se u redovnom toku stvari namiriti protiv dužnika.*

U ovom postupku pak za isto potraživanje, privremenu mjeru traži "pravni slijednik" predlagatelja iz postupka RI-13/91, firma Shipping and Investment Services Limited London, koji tvrdi da je ustupanjem cesiom od 22.02.1991., stupio u prava čarterera Seven Seals Navigation Corporation, ***Monrovia****, Liberia.*

Naime, ovu cesionu ispravu izdao je i potpisao čarterer Seven Seals Corporation Navigation ***Monrovia*** *Liberia, ovom ispravom charterer "prenosi sva prava i interese na Shipping and Investment Services Limited London, po čarter-partiju od 18. svibnja 1989. godine, s time da se prenose sva prava koja proizlaze iz charter-partija protiv Oceanides.*

Svaka strana obostranog ugovora (a radi se o dvostranom ugovoru - Time Charter Party od 18.05.1989. god.) može, ako na to pristane druga strana iz ugovora (u konkretnom slučaju dužnik iz ovog postupka i druga stranka iz Time Charter Party - Oceanides Shipping Corporation ***Monrovia*** *Liberia) ustupiti ugovor nekoj trećoj osobi (u konkretnom slučaju predlagatelju) koja time postaje nosilac svih njezinih prava i obveza iz ugovora (čl. 145. st. 1. Zakona o obveznim odnosima).*

Ustupanjem ugovora ugovoreni odnos između ustupioca i druge strane prelazi na primaoca i drugu stranu u času kada je druga strana pristala na ustupanje (čl. 145. st. 2. ZOO).

Pristanak na ustupanje ugovora pravovaljan je samo ako je dat u formi propisanoj u zakonu za ustupljeni ugovor (čl. 145. st. 3. ZOO-a).

U konkretnom slučaju Cesioni akt koji prileži spisu jest jednostrani akt ustupioca - cedenta, kojega nije potpisao, niti predlagatelj iz ovog postupka, stranka koja bi prijenosom ugovora trebala da stupi u prava iz prenesenog ugovora, a niti sadrži klauzulu o tome da druga strana iz ugovora daje pristanak na ustupanje. Da bi ova cesija u smislu cit. zakonskih odredbi bila valjana, morala bi sadržavati klauzulu potpisanu od

Oceanides Shipping Corporation, ***Monrovia****, Liberia, o pristanku na ustupanje.*

Ukoliko se pak radilo o cesionoj ispravi kojom se ustupa potraživanje iz "Time Charter Party" od 18.05.1989., ova cesiona isprava morala bi sadržavati potpis osobe - firme, na koju se potraživanja prenose u smislu čl. 436. st. 1. ZOO. Naime, vjerovnik može ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na ovoga svoje potraživanje. Taj ugovor mora biti u pismenoj formi budući je ugovor iz kojega se potraživanje prenosi pravovaljan tek ukoliko je zaključen u pismenoj formi čl. 665. i čl. 444. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi.

U pogledu forme, primjenjuje se opće pravilo iz čl. 67. st. 1. ZOO, s time što, ukoliko se ugovorom ustupa neko potraživanje koje potiče iz ugovora koji po zakonu mora biti zaključen u propisanoj formi, tada i sporazum o ustupanju toga potraživanja mora biti zaključen u istoj formi (Komentar zakona o obveznim odnosima, knjiga I, autora dr. Slavko Carić i dr., u izdanju Kulturni centar Gornji Milanovac, str. 990).

Osim toga, za prijenos potraživanja nije potreban pristanak dužnika o ustupanju (po čl. 438.). U konkretnom slučaju predlagatelj nije pružio dokaz o tome da je dužnik obaviješten o izvršenom ustupanju.

Slijedi dakle, da predlagatelj iz ovog postupka cesijom koju je priložio u sudski spis, nije stupio u prava prednika na pravovaljani način, dakle nije aktivno materijalno pravno legitimiran zahtijevati isplatu od dužnika, niti tražiti osiguranje za novčani iznos kojega dužnik duguje, pa je prijedlog predlagatelja valjalo odbiti i riješiti kao u izreci."

BILJEŠKA: MISLIM DA RJEŠENJE NIJE RAŠČISTILO PITANJE KOJI SE ZAKON IMA PRIMIJENITI NA CESIJU. NAIME, RJEŠENJE PRIMJENJUJE JUGOSLAVENSKO PRAVO, IAKO JE CESIJA IZDATA U INOZEMSTVU IZMEĐU INOZEMNIH OSOBA. PRIMJENA PRAVA TREBALA BI SE OSNIVATI NA ZAKONU O SUKOBU ZAKONA. U TOM SMISLU JE I ODLUKA VRHOVNOG SUDA HRVATSKE II REV-54/§§ OD 4.IV.1989.[349]

ČINI MI SE MEĐUTIM DA I PRIMJENOM NAŠEG PRAVA ZAKLJUČAK RJEŠENJA NIJE OSNOVAN.[350]

---

[349] Privreda i pravo, 1990, 11-12, str. 822

[350] Vidi: Ilešič i dr., Mednarodno zasebno pravo, 1983 str. 43., čl. 24 :
"Cesija pomeni spremembo subjektov obilgacijskega razmerja.... Cessio je namreč akcesorni pravni posel, odvisen od obstoja terjatve. Nova terjatev je vsebinsko enaka prejšnji. Čeprav je sicer cesija samostojen pravni posel med cedentom in cesionarjem, je treba ob presoji razmerja upoštevati razmerje med cedentom in cessusom ter zagotoviti odstopljenemu dolžniku enak pravni položaj kakršnega je imel pred odstopom.

IZGLEDA DA JE TIME CHARTER PARTY D.D. 18.5.1989. PRESTAO U KOLOVOZU 1990. UKOLIKO JE TO ČINJENICA U TOM SLUČAJU NIKAKO NE MOŽE DOĆI DO PRIMJENE ČL. 145. ZOO, KOJI GOVORI O USTUPANJU UGOVORA, JER ZA USTUPANJE UGOVORA POTREBNO JE DA POSTOJI UGOVOR.

STANOVIŠTE RJEŠENJA U VEZI S ČL. 436. I 439. ZOO ZAHTIJEVA PRIMJEDBE. NAIME, ČINI MI SE DA RJEŠENJE NIJE UZELO U OBZIR PROPIS ČL. 72. ZOO KOJI U ST. 2. PROPISUJE DA JE ZA ZAKLJUČENJE DVOSTRANOG UGOVORA DOVOLJNO DA OBJE STRANE POTPIŠU PRIMJERAK ISPRAVE NAMIJENJEN DRUGOJ STRANI. STAV 4. PAK VELI DA JE ZAHTJEV PISANE FORME ISPUNJEN AKO STRANE IZMJENJUJU PISMA ILI SE SPORAZUMIJU TELEPRINTEROM ILI NEKIM DRUGIM SREDSTVOM KOJE OMOGUĆAVA DA SE SA SIGURNOŠĆU UTVRDE SADRŽAJ I DAVATELJ ISPRAVE.

I ČL. 438. ZOO ČINI SE DA NIJE PRAVILNO INTERPRETIRAN, JER JE I IZ TEKSTA ZAKONA OČITO DA ČINJENICA NEOBAVJEŠTAVANJA DUŽNIKA NE ČINI CESIJU NEVALJANOM, NEGO SAMO OSLOBAĐA DUŽNIKA, AKO PLATI STAROM VJEROVNIKU, DA NE TREBA PLATITI I NOVOM. UOSTALOM, TAKO I DOKTRINA I SUDSKA PRAKSA. [I 351]

06 PSH-II-Pž-737/91-2 od 19.3.91. (OPS RI XI-R-I-15/91 od 25.2.91.)

"Ukida se rješenje OPS RI br. R-I-15/91 od 25.2.91. i predmet vraća tome sudu na ponovni postupak."

Iz obrazloženja: "Po ocjeni ovog drugostepenog suda prvostepeni sud je pogrešno ocijenio pravnu prirodu – pravni institut pod koji treba podvesti ključnu ispravu, u ovom predmetu koja se nalazi na strani 6. sudskog spisa, kada je ocijenio da ona nije cesiona isprava u smislu odredbe čl. 436. ZOO tj. ugovorno ustupanje potraživanja, za koje nije bitan pristanak dužnika nego da ova isprava podliježe pravnom institutu ustupanja ugovora iz odredbe čl. 145. ZOO u kome je za promjenu pozicije ugovorne strane sa svim njenim pravima i obavezama potreban pristanak druge ugovorne strane kao bitan uvjet takvog ugovora, jer po ocjeni ovog drugostepenog suda iz te isprave proizlazi obratan zaključak, tj. da je ona po svojoj pravnoj prirodi ustupanje potraživanja (cessio). Ovo iz slijedećih razloga:

ZMZP izhaja iz spoznaje da imamo pri cesiji več statutov, da torej sama cesija lahko sodi pod drugo pravo, kakor terjatev, ki se prenaša.....,..učinki cesije proti dolžniku ki pri tem aktu ni sodeloval, presojajo po pravu odstopljene terjatve. Po lex causae je tedaj treba presojat zlasti dopustnost odstopa, njegov način, učinek plačila cedentu pred obvestilom o odstopu, dolžnikove ugovore ter akcesorne terjatve".

[351] VSH GS-1627/72 od 20.4.1972: Okolnost da cedent nije obavijestio cessusa o cesiji, nema za posljedicu pravnu nevaljanost cesije (pregled VSH, 2/73 str. 10) jednako VGS, Sl. 1471/71 PiP, 5/72, str. 47.
(citirano prema: Pregled sodne prakse in literature: Obligacijska ramerja, splošni del, Ljubljana 1987, str. 504)

Isprava glasi: NA POSLOVNOM PAPIRU MEMORANDUM OCEANIDES (ovo je vjerojatno greška u pisanju jer je memorandum od Seven Seals.) ovako: "Isprava o ustupanju od 22. februara 1989. g. Mi Seven Seals Navigation Corporation iz Monrovie, Liberija, ovime prenosimo kao čarterer i brodar sva naša prava i interese na Shipping and Investment Services Ltd. iz Londona po čarter partiji potpisanoj 18. svibnja 1989. g. između nas i Oceanides Corp., iz Monrovije, Liberija, koja je vlasnica broda Champion, pobliže opisanog u toj čarter partiji, kao i sva naša prava koja proizlaze iz te čarter partije protiv Oceanides ..... te na temelju ove cesije cesionar ima sva prava koja je imao cedent potpis osobe zastupani Oceanides. (ovdje je nešto nejasno napisano)

Dakle, ocjenom pravne prirode ove isprave vidi se da je ona i po imenu i po smislu i sadržaju nedvojbeno klasična cesija (cessio), i da ne ostavlja prostora dilemi da bi se s njom mijenjala pravna pozicija tvrtke Seven u smislu da bi ona preuzimala od tvrtke Oceanides i obveze iz ugovora od 18.5.1991. g.

S obzirom na izneseno, slijedi dakle da je na temelju ove cesione isprave i bez pristanka dužnika tvrtke Oceanides cesionar Seven..... London ovlašten podnijeti zahtjev za privremenu mjeru zaustavljanja broda Champion za pomorsku privilegiranu tražbinu s naslova ugovora o iskorištavanju toga broda utemeljenog na Tanker Time Charter Party od 18th May 1989 godine, na listu spisa str. 7 i računa koji se temelji na toj ispravi protiv dužnika vlasnika broda Champion, kao potpisnika toga ugovora.

Budući, dakle, prvostepeni sud nije našao dalje u ocjeni elemenata vjerojatnosti postojanja potraživanja i opasnosti u smislu odredbe st. 1. čl. 979. ZPUP; zbog toga što je netočno uzeo da vjerovnik nema aktivnu legitimaciju, prvostepeno se rješenje zato ukazuje preuranjeno donesenim, pa će biti potrebno da prvostepeni sud, najprije spoji ovaj spis rješenjem sa spisom R-I-13/91, po čl. 313. ZPP, pa zatim, cijeneći isprave iz oba spisa ocijeni ova dva elementa iz čl. 979. ZPUP-a, odnosno naročito vjerojatnost potraživanja, jer je opasnost pretpostavljena po čl. 265. st. 3. ZIP budući da su oba subjekta i predlagatelj i protivnik inozemne firme i da brod Champion vije stranu zastavu, pa tek tada donese novu odluku, uzimajući u obzir i sve relevantne okolnosti i iz srodnih spisa gdje je dužnik isti Oceanides u predmetima istog suda br. R-I-14/91 i R-16/91.

Prema sadašnjem stanju spisa, bez prejudiciranja, proizlazilo bi da postoje preduvjeti za izdavanje privremene mjere zaustavljanja broda Champion radi osiguranja vjerovnika iz ovog predmeta."

07 OPS RI - XI-R-I-17/91-6 od 4.3.1991.- "VIKTOR LENAC" / Oceanides Shipping Corp., Monrovia

".....dopušta se privremena mjera zaustavljanja broda m/m "CHAMPION" u luci Rijeka....."

Iz obrazloženja: "..... Predlagatelj navodi da je prema cit. Ugovoru, dužnik bio u obvezi platiti 15% cijene po završetku popravka, a ostatak u roku od 6 mjeseci nakon odlaska broda iz brodogradilišta uz kamatnu stopu od 10%, što dužnik nije učinio, iako je brod napustio brodogradilište 29. kolovoza 1990.

Dužnik je platio 190.000 USA$ dok je ostao dužan 130.000 USA$ s kamatom od 9.545,15 USA$.

.....

Sud je izvršio uvid u Ugovor o remontu broda (list 5 do 38 spisa), te u fakturu (list 39 do 57) i list 4. spisa."

08 OPS RI R-I-18/91-2 od 28.2.1991. – SHIPPING INVESTMENT SERVICES LTD. London / OCEANIDES SHIPPING CORPORATION, Monrovia, Liberija

"Odbacuje se prijedlog....."

Iz obrazloženja: "Sud je po službenoj dužnosti izvršio uvid u spis ovog suda R-I-15/91 i utvrdio da je predlagatelj za isto novčano potraživanje, protiv iste protustranke zatražio izdavanje iste privremene mjere dana 22.02.1991. te je povodom tog zahtjeva sud već donio rješenje R-I-15/91-2 od 25.2.1991. koje nije pravomoćno.

Kako je ovaj sud već riješio prijedlog predlagatelja, za isti iznos protiv istog dužnika – protupredlagatelja, valjalo je temeljem čl. 867. st. 5. ZPUP-a u vezi sa čl. 14. ZIP-a, sve u vezi sa čl. 194. st. 3. i 4. ZPP-a, riješiti kao u izreci rješenja."

BILJEŠKA: MISLIM DA NE DOLAZI DO PRIMJENE ČL. 194. ZPP, JER TAJ ČLAN PROPISUJE DA PARNICA POČINJE TEĆI DOSTAVOM TUŽBE TUŽENIKU. MEĐUTIM, ČL. 39. ST. 1. ZIP-A ODREĐUJE DA SE RJEŠENJE KOJIM SE ODBACUJE PRIJEDLOG ZA IZVRŠENJE DOSTAVLJA SAMO VJEROVNIKU (ČL. 38. ST. 2. OZ). PREMA TOME, POŠTO NI PRIJEDLOG NITI RJEŠENJE NISU DOSTAVLJENI DUŽNIKU, JER JE PRIJEDLOG ODBAČEN, POSTUPAK NE TEČE ZA DUŽNIKA, PA SMATRAM DA NEMA "POSTOJANJA PARNICE/POSTUPKA IZVRŠENJA".

09 OPS RI-XI-R-I-28/91-7 od 26.3.1991. – SEVEN SEALS NAVIGATION CORP. Monrovia / OCEANIDES SHIPPING CORP. Monrovia, Liberia

"Odbija se zahtjev predlagatelja da sud dopusti privremenu mjeru zaustavljanja broda CHAMPION u luci Rijeka radi osiguranja novčanog potraživanja, kao neosnovan."

Iz obrazloženja: "Uvidom u ovosudni spis R-I-15/91 predlagatelja SHIPPING INVESTMENT SERVICES Ltd., London, protiv istog dužnika, sud je utvrdio, da je temelj cesione isprave od 22. veljače 1991. (list 6. spisa) predlagatelj iz ovog postupka Seven Seals Navigation Corp. ***Monrovia****, Liberia, prenio sva prava i interese prema čarter partiju od 18. svibnja 1989., te istom cesijom Shipping and Investment Services Limited imaju sva prava koja je imao predlagatelj iz ovog postupka prema istom čarter partiju.*

Slijedi zaključak da je sva svoja prava koja je imao predlagatelj iz ovog postupka prenio na drugu pravnu osobu i time izgubio pravo po istom pravnom osnovu, potraživati od dužnika novčani iznos iz istog Time charter partya, pa je prijedlog predlagatelja neosnovan u cijelosti i riješeno kao u izreci."

10 OPS RI – XI-R-I-30/91-76 od 26.3.1991. – SHIPPING AND INVESTMENT SERVICES LIMITED, London / OCEANIDES SHIPPING CORP. Monrovia, Liberia

Iz obrazloženja:

"...Prema obrazloženju Rješenja PSH od 19. ožujka 1991. broj II-Pž-737/91-2 slijedi: "..... S obzirom na izneseno slijedi dakle da je na temelju ove cesione isprave i bez pristanka dužnika tvrtke Oceanides, cesionar Seven ..... London ovlašten podnijeti zahtjev za privremenu mjeru zaustavljanja broda CHAMPION za pomorsku privilegiranu tražbinu s naslova Ugovora o iskorištavanju toga broda utemeljenog na tanker Time Charter Party od 18. maja 1989. godine, na listu 7. spisa i računa koji se temelji na toj ispravi protiv dužnika vlasnika broda CHAMPION kao potpisnika tog ugovora."

(citat završen).

11 PSH II-Pž-1159/91-2 od 11.4.1991. (OPS RI – XI-R-I-30/91-?6 od 16.3.1991.)

"Preinačava se točka III., točka IV. i točka V. izreke rješenja OPS Rijeka br. R-I-30/91 od 16. ožujka 1991. i rješava.

Ova privremena mjera zaustavljanja m/b CHAMPION u luci Rijeka trajat će sve do okončanja postupka kojeg je predlagatelj dužan pokrenuti pred nadležnim sudom odnosno drugim državnim organom u roku od 15 dana, određenim u pretposljednjoj točki izreke cit. prvostepenog rješenja.

U preostalom nepobijanom dijelu prvostepeno rješenje ostaje nepromijenjeno."

Iz obrazloženja:

"Žalba je osnovana.

Ne odgovara duhu i smislu odredbe čl. 986. ZPUP vezanje privremene mjere na kalendarski rok dana na pr. 15. travnja 1991., nego uz obvezu vjerovnika da u roku od 15 dana on pokrene postupak (na pr. parnični postupak pokrene tužbom za povrat vozarine radi koje je brod zaustavljen), ali i u tom istom roku pruži dokaz o tome da je taj postupak stvarno pokrenut radi opravdanja izdane mjere.

Zato ukoliko je taj postupak pokrenuo, posljedica je ta da mjera traje do okončanja toga postupka, s tim da je dužnost vjerovnika da sudu koji je izdao mjeru dostavi dokaz o tome da je pokrenuo taj postupak."

12 OPS RI III-R-I-61/91 od 2. srpnja 1991.

"Odbija se....."

13 PSH II-Pž-2415/91 od 1. listopada 1991.

"Odbija se žalba....."

Iz obrazloženja:

"Vjerovnik potražuje..... s naslova premije osiguranja iznos.....

...

Pravilna je ocjena prvostepenog suda da premija osiguranja ne predstavlja pomorsku tražbinu tj. privilegiranu tražbinu zbog koje bi se moglo zahtijevati izdavanje privremene mjere u smislu odredbe čl. 981. ZPUP u vezi sa čl. 877. st. 2. i 3. ZPUP."

14 OPS RI R-I-77/91 od 22. srpnja 1991.

"Odbija se prijedlog....."

15 PSH II-Pž-2456/91 od 27. kolovoza 1991.

"Ukida se rješenje OPS RI br. I-I-77/91 ..... i predmet vraća ....."

Iz obrazloženja:

"Odredbe o ograničavanju privremenog zaustavljanja broda samo na potraživanja iz članka 877. st. 2. i 3. ZPUP – pomorska potraživanja – primjenjuju se na strane brodove samo ako između države čiju zastavu brod vije i SFR Jugoslavije postoji uzajamnost (arg. iz članka 981. t. 2. ZPUP).

Budući da između SFRJ i Republike Liberije ne postoji diplomatska uzajamnost jer R. Liberija nije potpisala Konvenciju o privremenom zaustavljanju broda iz 1952., niti faktična uzajamnost, to sudovi SFR Jugoslavije mogu dopustiti zaustavljanje broda koji vije zastavu R. Liberije i radi osiguranja drugih potraživanja osim onih navedenih u članku 877. stavak 2. i 3. ZPUP."

16 OPS RI III-R-I-101/91 od 22. listopada 1991.

I. OPS Rijeka oglašava se apsolutno nenadležnim za postupanje u ovom predmetu.

II. Prijedlog predlagatelja se odbacuje.

Iz obrazloženja:

"Dopisom Lučke kapetanije Rijeka br. 530-08-04-07-91-20 od 9.10.1991. ovaj sud je obaviješten da je dana 8. listopada 1991. m/B "Champion" neovlašteno napustio luku Rijeka, te se sada nalazi van teritorijalnih voda Republike Hrvatske."

++

DODATNA JUDIKATURA

0000000000000000000000000000000000000000

OPS RI: III-R-I-31/87-2 od 15.5.1987. - Deka Oil S.A., Vaduz c/a "Naftagas promet", Novi Sad, OOUR "Vanjska trgovina", Novi Sad, radi US$ 1,817.871,23 spp.

"Odbija se prijedlog predlagatelja...

Sud ocjenjuje da u konkretnom slučaju ne postoji opasnost da vjerovnik ne bi mogao svoje potraživanje naplatiti od dužnika, redovnim putem, a nakon pravomoćne presude, ukoliko ista bude u korist vjerovnika. Naime, dužnik ima svoje sjedište na području Jugoslavije, svoju imovinu i svoja novčana sredstva, pa za vjerovnika ne postoji opasnost da bi raspolaganjem sa 15000 M/T nafte koja se trenutno nalazi u obalnim rezervoarima u Omišlju, vjerovnik izgubio mogućnost namirenja svojih potraživanja."

– – – – – – – – – – – – – – – – –

VPSH II-Pž-1383/87-2 od 25.5.1987. (OPS RI I-I-31/87 od 15.5.87.)

(KAKO SE IZ DATUMA IST I IIST ODLUKE VIDI, OVA ODLUKA DOKAZUJE DA POSTOJE SLUČAJEVI I KADA SE IIST. ODLUKA DONESE U ROKU OD DESET DANA.)

"Točno je da je vjerovnik svojim računima s naslova vozarine i prekostojnica, dokazao da postoje njegova dospjela potraživanja s naslova vozarine i prekostojnica. Međutim on nije nipošto učinio vjerojatnim subjektivnu opasnost da će dužnik bez izdavanja ove privremene mjere spriječiti ili znatno otežati naplatu tih potraživanja time što će svoju imovinu odnosno svoja sredstva otuđiti, prikriti ili na drugi način s njima raspolagati, a što su sve kumulativni zakonski uvjeti odredbe st. 1. čl. 265. ZIP-a. Ovo najbolje dokazuje činjenica što su stranke iz ovog predmeta u međusobnim poslovnim odnosima od godine 1983. pa sada do 1987. godine, a do sada kao što se iz prijedloga predlagatelja vidi između njih nije bilo nikakvih sporova. Osim toga nije pokrenut čak ni spor ni sada, iako je prošlo već znatno vrijeme. Sve to upućuje na zaključak da ovdje u konkretnom slučaju nema ničeg hitnog."

BILJEŠKA: IZGLEDALO BI KAO DA SE *UVODI* I POTREBA DA POSTOJI HITNOST!?

– – – – – – – – – – – – – – – – –

VPSH II-Pž-1285/87-2 od 11.8.1987. (OPS RI R-I-13/87 od 31.3.1987.)

"Navod prvostepenog rješenja da spisu nije priložen račun nije točan, jer račun postoji na listu spisa br. 5. i to na memorandumu predlagatelja. To je bitna povreda odredaba parničnog postupka iz toč. 13. stava 2. člana 354. ZPP u vezi sa čl. 14. ZIP-a. Točno je međutim da spisu nedostaje ugovor stranaka na kome je utemeljen taj račun kao i dokaz o isporuci robe predloženiku, pa će se te isprave morati pribaviti u nastavku postupka.

Osim toga postoji jedna bitna nejasnoća u izvodu iz registra brodova. Prema podacima iz registra morskih brodova brod se zove "KLAUS SPORTEBECKER" uz dodatak "Paula", a u privremenoj mjeri predlaže se samo mjeru u odnosu na ime "PAULA". To se mora razjasniti i ispraviti od strane predlagatelja.

Nadalje, točno je da iz policijskog zapisnika priloženog žalbi proizlazi da postoje osnovi sumnje ako ne i osnovana sumnja u odnosu na ličnost građanina SR Njemačke K.G., ali iz prijevoda (priloga "B" na listu 6 i 7) ..... proizlazilo bi da je taj građanin samostalni trgovac jajima i to u mjestu L. a da nije bio upisan u trgovačkom registru kao direktor. Kako je došlo do toga da takva osoba zastupa firmu "A" u kupoprodaji lijekova u vrijednosti koja je enormna a očito nije ni u radnom odnosnu sa "A" niti je njezin direktor upisan u trgovački registar niti je prokurista, jer za to sada u spisu nema dokaza, pa ih treba dati sudu predlagatelj i obrazložiti izjavu svjedoka Dr. B.P. direktora predlagatelja na listu spisa 46. st. 2. o tome da je "gospodin G. za firmu "A" robu prodao dva puta, jednoj firmi "L" dne 15.5.1987. a drugi puta firmi BIG "B" dne 12.6.1987. i daljnu izjavu in fine lista 48.

Odobravanje rabata u toj visini od 38% uslijedilo je isključivo na osnovu garancije gospodina G. da će se roba isporučiti u DR Njemačku.

Treba naime objasniti u ovoj stvari odnose na relaciji:

1). predlagatelji i predloženik, 2). odnos predloženik i gospodin G. i 3). odnos predlagatelj i g. G. u ime i za račun predloženika. Konačno u spisu nema niti jedne isprave s pečatom i potpisom ili barem memorandumom "A" tj. predloženika a trebalo bi da postoji: 1). ugovor predlagatelja i "A" 2). dostavnica robe "A" ili dispozicija "A" robom u vlastito ime i to

baš predlagateljeve robe iz računa (list 5 spisa) i konačno moguće je i po stanovištu ovoga drugostepenog suda zaustaviti brod ili jahtu za bilo kakovo potraživanje ali uz uvjet da predlagatelj privremene mjere učini vjerojatnim da ukoliko se ne dozvoli zaustavljanje da će prisilno izvršenje biti otežano, ukoliko se učini barem izvjesnim da dužnik nema druge imovine u Zapadnoj Njemačkoj a koju bi se moglo obuhvatiti i da će se prisilno izvršenje trebati provesti u inozemstvu, biti će pružena pretpostavka za zaustavljanje broda jahte, jer odredbu člana 265. jugoslavenskog ZIP-a posebno stav treći toga člana ovaj sud baš tako interpretira (a što je u svemu u skladu sa jugoslavenskom i međunarodnom pravnom doktrinom), baš prema izvorima na koje se umjesno poziva pravozastupnik punomoćnik predlagatelja.....

Iz iznesenog valjalo je ponovno prvostepeno rješenje ukinuti kao preuranjeno i predmet vratiti tome sudu na daljni postupak u smislu dane upute (po čl. 371. ZPP u vezi sa čl. 14. ZIP-a)......."

BILJEŠKA: U OVOM SE RJEŠENJU ZAHTIJEVA DOKUMENTACIJA SKORO KAO U MERITORNOM POSTUPKU, A ŠTO JE, PO MOM MIŠLJENJU, U SUPROTNOSTI SA STAVOVIMA IZRAŽENIM U DOKTRINI. VIDI 974-16.

– – – – – – – – – – – – – – – – –

OPS Split I-R-85/88 od 30.9.1988.

"Odbija se prijedlog vjerovnika za izdavanje privremene mjere zabrane dužnicima da raspolažu stvarima i opremom koja je ugrađena od strane vjerovnika na brodu 356 "A", koji brod se nalazi u B.I.S., S., te privremene mjere zaustavljanja istog broda."

Iz obrazloženja:

"Vjerovnik je dana 29.9.1988. ponudio sudu prijedlog za izdavanje privremenih mjera kao u izreci, radi osiguranja svog novčanog potraživanja u svoti od DKK 4,038.228 i ovaj prijedlog traži u odnosu na u uvodu označene dužnike, brodograditelja, domaću pravnu osobu i drugog dužnika inozemnu pravnu osobu.

U prijedlogu se navodi da je vjerovnik dana 15.8.1986. s dužnicima sklopio pismeni ugovor o izvedbi radova na opremi unutrašnjeg uređenja javnih prostorija broda br. 356 - "A", kojeg BIS Split gradi za finskog naručioca i vlasnika "SF L".

....

...predlagatelj je danas saznao da protustranke ..... namjeravaju za dan-dva predati brod naručiocu, odnosno dopustiti da navedeni brod otplovi iz S. u F.

Danska firma D. i dalje otklanja potpisati certifikate za radove i opremu, koji su izvedeni i ugrađeni u navedenom brodu od strane predlagatelja....

Kako navedeni brod namjeravaju predati naručiocu, na način da ga puste da otplovi iz S. za F., to postoji velika vjerojatnost i opasnost za predlagatelja da neće moći ili će mu biti znatno otežana naplata njegovog potraživanja - dospjelog .....

Radi se o ..... potraživanju, tako da bi ga morao ostvariti u inozemstvu (čl. 265. st. 3. ZIP-a).

Nije osnovan prijedlog vjerovnika ....

....

U konkretnom slučaju vjerovnik nije učinio vjerojatnim postojanje svog potraživanja u odnosu na označene dužnike, jer prijedlogu nisu priloženi nikakvi dokazi, odnosno isprave, pa ni ugovor na kojeg se vjerovnik poziva....

U pogledu prvotuženika (ispravno prvog dužnika) nije ispunjen ni drugi propisani uvjet postojanja opasnosti ..... pa kako nema riječi o tome da bi dužnik domaća radna organizacija ..... otežala naplatu potraživanja time što bi svoju imovinu odnosno svoja sredstva otuđila, prikrila ili na drugi način njime raspolagala ..... Svoju pretendiranu tražbinu vjerovnik u odnosu na domaću pravnu osobu uvijek je u mogućnosti ostvariti u redovnom postupku i njegovo potraživanje ostvariti će se u zemlji.

Budući da se ove predložene privremene mjere odnose na oba dužnika jedini uvjet koji je ispunjen, ali u odnosu na dužnika inozemnu pravnu osobu, je onaj iz st. 3. čl. 265. ZIP-a. Međutim, kako ti uvjeti moraju biti kumulativno ispunjeni, a iz navedenog proizlazi da oba uvjeta ne postoje, to je već iz tih razloga valjalo odbiti prijedlog vjerovnika.

Sve kada bi vjerovnik ispravama ..... učinio vjerojatnim postojanje potraživanja, ni u tom slučaju nije održiv prijedlog za određivanje dopuštenja privremene mjere zaustavljanja broda.

U tom slučaju mjerodavna norma je ZPUP, ...kao lex specialis.

I u smislu odredbe čl. 979. st. 1. .....sud može dopustiti privremenu mjeru zaustavljanja broda ..... samo za potraživanja iz čl. 877. st. 2. i 3. istog Zakona.

Prema odredbi čl. 982. st. 1. ZPUP-a, može biti zaustavljen svaki brod na kojem postoji pravo raspolaganja brodom .....

Nije sporno da dužnik inozemna pravna osoba nije nikada ..... bila vlasnik broda čije se

zaustavljanje ..... traži, pa već iz toga razloga u odnosu na toga dužnika prijedlog ..... nije osnovan.

..... u smislu odredbe čl. 425. ZPUP-a taj brod u gradnji pripadao je brodograditelju sve do predaje naručiocu i ta predaja izvršena je prije nego što je vjerovnik podnio svoj prijedlog za izdavanje privremene mjere, tako da je rješenjem suda dozvoljen upis brisanja navedenog broda u gradnji.

Kada se ima u vidu činjenica koja se i navodi u prijedlogu da brodograditelj nije osobni dužnik ..... niti je vlasnik broda, onda je zaključak suda ..... da ne postoji osnov za zaustavljanje .....

Prema shvaćanju ovog suda ..... potraživanje vjerovnika ..... je tzv. pomorsko potraživanje iz čl. 877. st. 3. ZPUP-a iz naslova cijene ugrađene opreme, ali u smislu čl. 197. ZPUP-a prijenos ili otuđenje broda obuhvaća i pripadak broda.....

Iz navedenih razloga.... valjalo je riješiti kao u izreci.

U pogledu predložene privremene mjere zabrane raspolaganja stvarima i opremom koja je ugrađena od strane vjerovnika u isti brod ova se privremena mjera traži u odnosu na oba dužnika.

U smislu cit. propisa čl. 265. ZIP-a, čije se odredbe u odnosu na ovu predloženu privremenu mjeru imaju primijeniti, a ne odredbe specijalnog zakona ZPUP-a.... (jer se ne radi o privremenim mjerama iz čl. 979. ZPUP-a, vjerovnik, u odnosu na domaću pravnu osobu, nije učinio vjerojatnim postojanje potraživanja a još manje opasnost....)

Iz tih razloga, jer nisu ispunjeni propisani uvjeti iz čl. 265. ZIP-a, neosnovan je prijedlog.... prema domaćoj pravnoj osobi....

Takav zahtjev nije osnovan ni u odnosu na inozemnu pravnu osobu, pa makar bi vjerovnik učinio (prilaganjem ugovora) vjerojatnim svoje potraživanje, jer bi u ovoj fazi, kada je već primopredaja izvršena i kada je naručitelj gradnje broda postao u smislu izloženih propisa, vlasnik broda, pa i stvari i opreme ugrađene na brodu, takva predložena mjera bila, po shvaćanju ovog suda suvišna i neizvršiva."

ooooooooooooooo_ _ _ooooooooooooooo

OPS Split XII-IR-27/84 od 2.3.1984. (Epirus Line Ltd. / RO BRODOSPAS, Split, OOUR Rezanje brodova "Rezalište" (umješač na strani dužnosnika: Eckhardt + Co., Marine GmbH, Hamburg).

"Radi osiguranja vjerovnikovog novčanog potraživanja u svoti od US$ 35.000.- dozvoljavaju se privremene mjere zabranom svakog raspolaganja brodom, a posebno otuđenje ili opterećenje, kao i rezanje broda KIMOLIAKI PISTIS.

Ove privremene mjere traju sve dok vjerovnik ne bude u mogućnosti da izvršnim putem ostvari svoj zahtjev....."

(Sud je dopustio miješanje u postupku i na ročištu).

– – – – – – – – – – – – – – – – –

BROD "CHANG PING"

(Česka Statni Pojištovna / CHINA OCEAN SHIPPING COMPANY)

1 OPS RI: II-R-I-17/85-2 od 25.1.85.

I. Poziva se vjerovnik da u roku od tri dana nadopuni prijedlog za izvršenje pljenidbom i prodajom broda "Chang Ping" na način da isti sadrži:

državljanstvo, odnosno državnu pripadnost vjerovnika

vrstu broda, luku odnosno pristanište upisa i državnu pripadnost broda

ukupnu visinu potraživanja za koju se traži prodaja

popis poznatih založnih vjerovnika

izjavu je li u odnosu prema brodu na kojem se traži izvršenje dopušteno kakvo sredstvo osiguranja

količinu i vrstu tereta na brodu i broj članova posade.

.....

VII. Temeljem čl. 883. st. 5. ZPUP.... a u vezi sa čl. 980. istog zakona određuje se zaustavljanje broda "Chang Ping" sada u luci Rijeka, te se zabranjuje njegovo isplovljenje iz luke Rijeka.

VIII. Zaustavljanje i zabrana isplovljenja broda "Chang Ping" traje do okončanja izvršnog postupka koji je vjerovnik pokrenuo kod ovog suda podnošenjem prijedloga za pljenidbu i prodaju m/b "Chang Ping" dužnika China Ocean Shipping Cp., Peking."

2 Rješenje od 28.1.85.:

Ukida se rješenje ovog suda br. R-I-17/85-2 od 23.1.1985. ....."

Iz obrazloženja:

"..... Sud je ..... pozvao Lučku Kapetaniju Rijeka da zaustavi brod oduzimanjem isprava iz čl. 890. st. 1. toč. 1. ZPUP-a ..... Iz isprava oduzetih brodu "Chang Ping" i priloženih sudu od strane Lučke Kapetanije Rijeka dopisom br. 03-176/1 od 28.1.85. i to posebno iz originalne isprave "Certificate of vessel's nationality", izdanu od Tianjin Harbour Superintendency Administration - The People's Republic of China od 30.5.1988. za brod "Chang Ping", a koja isprava je upravo predviđena kao dokaz vlasništva i državne pripadnosti broda članom 883. st. 3. ZPUP-a, sud je utvrdio da je vlasnik broda "Chang Ping" firma Tianjin Ocean Shipping Co., Tianjin, China, a ne dužnik naveden u prijedlogu za izvršenje. Stoga je temeljem odredbe čl. 883. st. 6. ZPUP-a, obzirom da iz isprave "CERTIFICATE OF VESSEL'S NATIONALITY" od 30.5.1980. proizlazi da dužnik nije vlasnik broda "Chang Ping", a kako niti vjerovnik nije priložio sudu ispravu kojom bi dokazivao da je vlasnik broda "Chang Ping" dužnik naveden u prijedlogu za izvršenje, ... postupak izvršenja je valjalo obustaviti i rješenje ovog suda b. R-I-17/85-2 od 25.1.85. ukinuti ....."

3 Podnesak od 29.1.85.

Treća osoba je potvrdila prijem ukidnog rješenja, ali je zahtijevala da se donese kratko rješenje o prigovoru, jer treća osoba smatra da ima pravni interes zbog toga što namjerava tražiti naknadu štete, nastale zadržavanjem broda.

4 Rješenjem od 18.2.85-25, Ist. je sud odbacio prigovor.

Iz obrazloženja:

"..... treća osoba nema pravnog interesa za donošenjem novog rješenja povodom njezinog prigovora, jer je izvršni postupak već obustavljen..... a što nema utjecaja na pravo treće osobe zahtijevati naknadu štete, pa stoga, obzirom da sud ne može ponovno obustaviti već obustavljeni izvršni postupak valjalo je temeljem odredbe čl. 49. u vezi sa čl. 53. st. 2. ZIP-a prigovor treće osobe odbaciti kao nedopušten."

5 Treća osoba je uložila žalbu protiv rješenja od 18.2.85.

6 PS H Rješenjem II-Pž-562/85-2 od 2.4.85.

Odbija se žalba i potvrđuje Ist. rješenje.

Iz obrazloženja:

"U prvom redu se ističe da treća osoba koja tvrdi da je vlasnik zaustavljenog broda ima pravni interes da podnese prigovor i protiv rješenja kojim se dopušta privremena mjera zaustavljanja broda i zabrane odlaska iz luke.

Pravilno je međutim prvostepeni sud odlučio u konkretnom slučaju kada je prijedlog treće osobe odbacio zbog nedostatka pravnog interesa iz razloga jer je Ist. sud istog dana kada je podnesen prigovor treće osobe tj. 28.1.85. rješenjem broj R-I-17/85-13 i to baš na temelju isprava koje je pribavio po službenoj dužnosti od L.K. Rijeka (Certificate of vessel's nationality) te činjenice da vjerovnik nije u zakonskom roku od 3 dana priložio uz prijedlog za izvršenje ovjeren prijepis i prijevod isprave kojom se po zakonu zemlje državne pripadnosti broda dokazuje vlasništvo i državna pripadnost broda, ukinuo privremenu mjeru.....

Odbacivanje prigovora treće sobe ima mjesta jer sve kada bi prigovor treće osobe bio osnovan jer ona od odluke suda u povodu prigovora ne bi imala drugačiju zaštitu od one koju već ima nakon donošenja rješenja Ist. suda kojim se privremena mjera ukida i postupak izvršenja obustavlja.

Pravni interes treće osobe u tom stadiju postupka postojao bi samo u odnosu na troškove postupka koje je imala podnošenjem prigovora. U konkretnom slučaju međutim treća osoba, nezavisno od rezultata postupka, nema pravo na troškove postupka iz razloga jer nije u zahtjevu određeno navela troškove za koje traži nadoknadu (čl. 164. st. 2. ZPP u vezi sa čl. 14. ZIP-a).

Time što u određenoj fazi postupka, zbog nedostatka pravnog interesa, nije riješeno o prigovoru treće osobe, ne utječe na pravo treće osobe da pod određenim uvjetima traži od vjerovnika naknadu štete koja je nanesena privremenom mjerom za koju je utvrđeno da je bila neosnovana ili koju vjerovnik nije opravdao."

BILJEŠKA: POSTAVLJA SE EVENTUALNO PITANJE NADLEŽNOSTI SUDA ZA RJEŠAVANJE NAKNADE ŠTETE. UKOLIKO SE UZME DA JE TREĆA OSOBA PODNOŠENJEM PRIGOVORA UČESTVOVALA U POSTUPKU IMALA BI PRAVO PO ČL. 274. U VEZI SA ČL. 260. ST. 4. I 5. ZIP.

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ooooo _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

BROD "CHALANGER"

1 OPS Rijeka III-R-I-26/92-2 11.03.1992. - TRANS OCEAN MARINE SUPPLY INC. c/a 1). STAMFORD TANKERS USA i 2). GREENBACK SHIPPING LTD.; "CHALANGER"

"Odbija se prijedlog."

2 PS H II-Pž-642/92-2 od 17.03.1992.

"I. Odbija se žalba..... u dijelu kojim je odbijen prijedlog ..... protiv prvog dužnika.....

II. Ukida se cit. prvostepeno rješenje u preostalom dijelu u kojem je odbijen prijedlog za izdavanje privremene mjere zaustavljanja spomenutog M/T CHALANGER protiv drugog dužnika..... GREENBACK SHIPPING LTD. i predmet vraća na ponovni postupak u granicama ukidanja."

Iz obrazloženja:

"Prvo, iz spisu priloženih isprava... proizlazi da je predlagatelj kao vjerovnik učinio vjerojatnim da ima novčano potraživanje od 102.198,86 $ za opskrbu broda Challenger jer se na svim računima ..... s naslova pomorskih tražbina u smislu odredbe toč. 7. st. 3. čl. 877. i čl. 981. ZPUP nalaze PEČATI tog broda i potpisi zapovjedništva tog broda.

Drugo, po čl. 265. st. 3. ZIP-a "Smatra se da opasnost postoji ako bi se potraživanje imalo ostvariti u inozemstvu"..... pa se zato ..... pretpostavlja da postoji (po st. 1. tog čl. subjektivna) opasnost.

Treće, iz izvoda iz Lloyds registra brodova..... učinjeno je vjerojatnim da je brod Challenger vlasništvo drugospomenutog dužnika - predloženika.

3 OPS Rijeka III-R-I-28/92-6 od 20.03.1992.

".....

dopušta se privremena mjera zaustavljanja broda m/b "Challenger".

II. Zabranjuje se brodu m/b "Challenger" odlazak iz Brodogradilišta "Viktor Lenac" Rijeka (čl. 980. ZPUP-a)".

4 OPS Rijeka III-R-I-30/92-2 od 27.03.1992. - INTERMEDITERRANEAN S.r.l., c/a GREENBACK TANKERS INC.

"Odbija se prijedlog....."

Iz obrazloženja:

"Iz ugovora ..... na vrijeme vidljivo je da je predloženik kao vlasnik broda izdao brod m/t "Challanger" u najam čartereru Headfield Shipping ..... (iz) prevedenog ugovora utvrđeno je da čarterer a to je ... Head Field Ltd. snosi sve troškove osim troškova govora, koje se koristi u kuhinji ..... Iz fakture ..... vidljivo je da se iste odnose na isporuku prehrambenih proizvoda, što prema ..... ugovoru ..... snosi čarterer a to je firma Headfield."

5 Ukida se rješenje OPS Rijeka broj III R-I-30/92 od 27.03.1992.

Iz obrazloženja:

"..... nije prihvatljivo stajalište prvostepenog suda, da ovo predlagateljevo potraživanje predstavlja tzv. privilegiranu tražbinu u smislu odredbe st. 3. čl. 877. ZPUP (N.N. br. 53/91).

.... nije prihvatljivo stajalište prvostepenog suda prema kome vlasnik broda ne odgovara za isporučenu robu za opskrbu toga broda. Okolnost što je brod bio u čarteru ovdje je zbog toga pravno neodlučno.

Prema tome iz odredbi čl. 979. st. 1. i čl. 982. st. 4. ZPUO, proizlazi da u ovom predmetu postoji vjerojatnost potraživanja ..... a postoji također i opasnost koja se ovdje pretpostavlja ..... st. 3. čl. 265. ZIP.

6 OPS Rijeka XI-RI-31/92 od 30.03.1992. - SIFA FARNITURE MARITTIME c/a GREENBACK SHIPPING LTD.

"Odbija se prijedlog...."

7 PS H I-Pž-1080/92-2 od 29.04.1992.

Ukida se rješenje OPS Rijeka br. IX-R-I-31/92 od 30.03.1992.

Iz obrazloženja:

"Iz odredbe st. 4. čl. 982. ZPUP (N.N. 53/91), proizlazi da za ovo vjerovnikovo privilegirano

potraživanje u smislu odredbe čl. 877. st. 3. ZPUP, isporučitelju robe - vjerovniku odgovara vlasnik broda jer je roba isporučena tome njegovom brodu."

8 OPS Rijeka XI-RI-34/92 od 14.04.1992. - INTERMEDITERRANEAN MARINE SUPPLIES c/a HEAFIELD SHIPPING LTD.

"Odbija se prijedlog predlagatelja da sud dopusti privremenu mjeru zaustavljanja broda m/b CHALLENGER u remontnom brodogradilištu "V. Lenac" Rijeka....."

Iz obrazloženja:

"Odredbom čl. 980. ZPUP propisano je da se privremena mjera zaustavljanja broda sastoji u zabrani odlaska broda iz luke ..... a ne kako to kaže predlagatelj da se brod zaustavi u remontnom brodogradilištu "V. Lenac"....

Zaustavljanjem broda u ..... brodogradilištu, brod ne bi mogao napustiti brodogradilište ..... čime bi nastala šteta brodogradilištu ..... budući da bi brod zauzimao prostor potreban za remont budućih komitenata ..... Ukoliko je pak predlagatelj smatrao da brod ..... treba čuvati, morao je predložiti takvu vrstu privremene mjere."

BILJEŠKA: USPOREDI OVO RJEŠENJE (ZNAK SPISA XI) S RJEŠENJEM ZNAK SPISA: III-R-I-28/92-6 OD 20.03.1992. DAKLE UNUTAR ISTOG SUDA POSTOJE RAZNI STAVOVI. ALI VIDI NIŽE STAV PS H.

9 PS H II-Pž-1103/92-2 od 29.04.1992.

"Ukida se rješenje OPS Rijeka broj IX-R-I-34/92 od 14.04.1992....."

Iz obrazloženja:

"Prema ocjeni ovog IIst. suda..... je vjerovnik dokazao vjerojatnost postojanja svog potraživanja prema vlasniku broda, za robu isporučenu tome brodu ..... a okolnost što se brod doduše nalazi u brodogradilištu "Viktor Lenac" ovdje nije zaprjeka za izdavanje ove privremene mjere."

BILJEŠKA: VAŽNO JE SPOMENUTI STAJALIŠTE PS H DA SE IZVODOM IZ LLOYD'S REGISTRA MOŽE UČINITI VJEROJATNIM VLASNIŠTVO BRODA.

OPS Rijeka po sucu pojedincu (referada III.) dopustio je privremenu mjeru, te *"zabranio ..... odlazak iz Brodogradilišta "Viktor Lenac"*, dok sudac pojedinac (referada XI.) nije dopustio

"zaustavljanje" broda u "V. Lenac". Očito je smatrano da kod zabrane isplovljenja "Challenger" neće zauzimati prostor a kod zaustavljanja da će zauzimati prostor. Katkada su nijanse u rezoniranju previše suptilne!!! I IIst. sud smatra da bivanje broda Challanger u brodogradilištu "V. Lenac" "OVDJE NIJE ZAPREKA ZA IZDAVANJE OVE PRIVREMENE MJERE", a upozorava se da je također zatraženo zaustavljanje, a ne "čuvanje". Možda bi ipak trebalo jednom zauzeti jedno konačno stajalište.

Nije nikako jasno zašto IIst. sud ne rješava meritorno, već vraća na ponovno rješavanje.

Ovaj brod Challenger bi mogao ući u povijest privremenih mjera na relaciji OPS Rijeka / PS H, kao i brod CHAMPION.

----------ooooooooo-------

DODATNA JUDIKATURA BR.2.

OPS Rijeka II-P-1217/77-4 od 20.12.1977.

Dostava tužbe zapovjedniku broda - Zapovjednik broda je ovlašten primati tužbu u postupku protiv brodara samo u slučajevima ako su pravne radnje potrebne za izvršenje putovanja - Ne smatra se pravnom radnjom potrebnom za izvršenje putovanja tužba koja se odnosi na naknadu štete na teretu pa i u slučaju da je šteta mogla nastati za vrijeme prijevoza brodom na koji se odnosi dostava tužbe, ali prilikom ranijeg putovanja - Ova tužba bi se mogla dostaviti zapovjedniku samo u slučaju ako bi sud istovremeno na tužiteljev prijedlog izdao i privremenu mjeru zaustavljanja broda.

BILJEŠKA : OVO STAJALIŠTE MOŽE IMATI BITNE VAŽNOSTI U PRAKSI. ČINI SE DA JE RJEŠENJE U ISTOVREMENOM ZAHTJEVU ZA ZAUSTAVLJANJE, DAKLE UZ TUŽBU, ODNOSNO NA POČETKU TUŽBE.

----------ooooooooo-------

PS H II-Pž-2338/88 od 3.09.1988. - UPP 2-4 (122-124), 401

Ne može se zaustaviti vlastiti brod radi naplate duga koji vlasniku duguje treća osoba - Dopušteno je zaustavljanje za ostvarenje novčanih potraživanja, ponajprije za osiguranje da će vlasniku brod biti vraćen od zakupnika.

Iz obrazloženja:

"Osnovano prigovara žalitelj, da pojmovno vjerovnik može tražiti zaustavljanje samo tuđeg broda radi osiguranja svog novčanog potraživanja (zakupnine, sudskih troškova).....

Pravilno je i zakonito rješenje samo u preostalom, pobijanom dijelu, kojim je dozvoljena privremena mjera privremenog zaustavljanja - sadržajno privremenog čuvanja - predlagateljeve jedrilice u ACY marini Umag na rizik i trošak predlagatelja. Ovo zbog toga što su za to ispunjeni i opći i posebni uvjeti.

Prvo, jer je predlagatelj dokazao vjerojatnim postojanje svoga nenovčanog potraživanja. On je, ... i vlasnik i zakupodavac jedrilice. Baš taj zahtjev za vraćanje i predaju jedrilice je nenovčano potraživanje..... Prema tome postoji samostalan i dovoljan uvjet iz st. 2. čl. 979. ZPUP-a za izdavanje privremene mjere u smislu čl. 990. i čl. 890 st. 1. toč. 2. ZPUP-a....."

----------ooooooooo-------

PS H II Pž-2927/90 od 23. listopada 1990., UPP 133-134, 155

Za privremene mjere brodova u gradnji ne primjenjuju se odredbe Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi već odredbe Zakona o izvršnom postupku - Da bi se ova privremena mjera za brod u gradnji dopustila, potrebno je da tražilac učini vjerojatnim postojanje potraživanja te da dokaže postojanje opasnosti da će se bez zatražene mjere spriječiti ili znatno otežati naplata potraživanja - Ovu opasnost tražilac privremene mjere mora dokazati ukazivanjem na konkretne radnje, odnosno na propuste dužnika - Za sud nisu dovoljne objektivne postojeće činjenice kao primjerice da se radilo o potraživanju većeg obima, postojanju više vjerovnika, znatnijoj nelikvidnosti dužnika.

"Opasnost da će dužnik osujetiti ili znatno otežati naplatu potraživanja mora, međutim, biti subjektivne prirode, što znači da vjerovnik mora ukazati na konkretne radnje, odnosno propuštanja dužnika poduzetih svjesno radi ugrožavanja namirenja vjerovnika, koja stvarno ugrožavaju buduću naplatu vjerovnikovih potraživanja, a sud mora utvrditi postojanje takvih radnji, odnosno propuštanja dužnika i subjektivni odnos dužnika prema njima. Ne može se smatrati da je ta opasnost učinjena vjerojatnom već zbog same objektivno postojeće činjenice da se radi o

potraživanjima većeg opsega, da je dužnik prezadužen, trajnije nelikvidan ili da izvršenje zahtijeva više vjerovnika."

BILJEŠKA: ČINI SE DA SE SMATRA DA JE PRIVREMENA MJERA POSTUPAK RADI ZAŠTITE DUŽNIKA A NE VJEROVNIKA. STAJALIŠTE JE PO MOM MIŠLJENJU PRENATEGNUTO. NPR. I U MERITORNOM SPORU DOVOLJNO JE DA NIJE DUG PLAĆEN, PA DA SE DOBIJE KONDEMNATORNA PRESUDA. OVAKO, IZGLEDA DA SE NE MOŽE DOBITI PRIVREMENA MJERA, ALI MOŽE KONDEMNATORNA PRESUDA, AKO JE DUŽNIK NELIKVIDAN I NIJE PLATIO DUG. NIJE LI SAMA ČINJENICA DA NIJE PLATIO DUG JEDAN SUBJEKTIVNI MOMENT? U MERITORNOM SPORU IZGLEDA DA BI BIO. NIJE LI NEPLAĆANJE, PROPUŠTANJE PLAĆANJA? ZAHTJEVI KOJE POSTAVLJAJU CIT. ODLUKE ONEMOGUĆILI BI TAKVU OSOBU DA DOBIJE BILO KAKAV BANKARSKI KREDIT. DAKLE, SPOSOBAN ZA KREDIT NIJE, ALI NIJE TAKAV, PO STAJALIŠTU SUDA, DA BI SE PROTIV NJEGA MOGLA DOPUSTITI PRIVREMENA MJERA! POGOTOVO KADA JE NPR. U DRUGOJ ODLUCI PSH II-Pž-3675/90-2 OD 28.12.1990., ŽALBA ODBIJENA, UZ OBRAZLOŽENJE:

"Dužnik u svojoj žalbi ne osporava objektivno postojanje opasnosti namirenja potraživanja vjerovnika, on samo tvrdi da nije ispunjen subjektivni momenat opasnosti iz st. 1. člana 979. ZPUP-a. Međutim, to se ne može prihvatiti, jer je iz spomenutih teleksa u spisu jasno vidljivo da je vjerovnik poduzeo niz radnji da dođe do namirenja svoje tražbine i da je dužnik pao u zakašnjenje s plaćanjem dospjele tražbine....." ----

U drugoj odluci PSH u spisu II-Pž-3611/90-2 od 19.12.1990., žalbu vjerovnika je prihvatio, uz obrazloženja:

"Okolnost, što ta tražbina, do danas nije podmirena prema stajalištu ovog suda, upućuje na zaključak da dužnik, ***ZNATNO otežava*** *(podvukao Đ.I.) kasnije ostvarivanje predlagateljevog potraživanja, osiguranje kojeg se predlaže izdavanjem ove privremene mjere."*

Upozoravam na propis čl. 868. biv. ZPUP (čl. 868. PZ).

Vidi i čl. 5. st. 1. toč. 24. PZ o pojmu broda u gradnji.

Ovo nije bitno za primjenu K52.

Možda bi trebalo uzeti u obzir i st. 2. čl. 296. OZ., koji ne zahtijeva dokazivanje opasnosti ako se učini vjerojatnim da bi predloženom mjerom dužnik pretrpio samo neznatnu štetu. Mislim da činjenica da dužnik može osloboditi brod polaganjem depozita, *eo ipso* predstavlja vjerojatnost da bi šteta za dužnika bila neznatna.

Postoje tako u inozemnoj doktrini i judikaturi stanovišta da sama činjenica da dužnik nije platio svoj dug prema vjerovniku, dokazuje da je osnovana privremena mjera, jer ako se privremena mjera izda, a dužnik je spreman platiti dug, može ga isplatiti i na taj način osloboditi brod. A ako ga ne isplati onda je to svakako subjektivni moment.

Izgleda, međutim, da je brod u gradnji bolje zaštićen nego brod u eksploataciji, jer bi na primjer neplaćanje jedne rate otplate bio osnova za privremenu mjeru po Konvenciji iz 1952., čl. 1. st. 1. 1). Vidi i odluku Engleskog trgovačkog suda od 26. i 27. veljače 1991., UPP 135-136 str. 309.

----------ooooooooo-------

PS H II Pž-173/? od 14. veljače 1992., UPP 137-140 str. 165.

"Ne može se dopustiti privremena mjera zaustavljanja broda ako predlagatelj nije predložio dokaz da mu predloženik duguje određenu svotu novca. Ne postoji opasnost da će predloženik otežati ili onemogućiti isplatu duga ako upiše brod u strani upisnik brodova ukoliko njegovo sjedište i nakon toga ostane u Hrvatskoj."

----------ooooooooo-------

PS H II-Pž-2917/90 od 23.10.1990.

"Za privremene mjere brodova u gradnji ne primjenjuju se odredbe Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi već odredbe Zakona o izvršnom postupku ..... Ovu opasnost tražilac privremene mjere mora dokazati ukazivanjem na konkretne radnje, odnosno na propuste dužnika. Za sud nisu dovoljne objektivno postojeće činjenice kao primjerice da se radilo o potraživanju većeg obima, postojanje više vjerovnika, trajnijoj nelikvidnosti dužnika."

Iz obrazloženja:

"Opasnost da će dužnik osujetiti ili znatno otežati naplatu potraživanja mora, međutim, biti subjektivne prirode, što znači da vjerovnik mora ukazati na konkretne radnje, odnosno propuštanje dužnika poduzetih svjesno radi ugrožavanja namirenja vjerovnikovih potraživanja, a sud mora utvrditi

postojanje takvih radnji, odnosno propuštanja dužnika i subjektivni odnos dužnika prema njima. Ne može se smatrati da je ta opasnost učinjena vjerojatnom već zbog same objektivno postojeće činjenice da se radi o potraživanjima većeg opsega, da je dužnik prezadužen, trajnije nelikvidan ili da izvršenje zahtijeva više vjerovnika na pravilnost ..... upućuje odredba čl. 265. st. 2. ZIP

VTS RH Pž-4317/98 od 22. prosinca 1998.

Pomorski zakonik (Narodne novine br. 57/96(?))Članak 974./1994-951,st.2./2004

Ovršni zakon (Narodne novine br. 57/96)Članak 292(?)

Privremenu mjeru predaje broda radi osiguranja nenovčane tražbine sud može odrediti uz uvjete utvrđene propisima ovršnog postupka.

Nije osnovan prijedlog za određivanje privremene mjere sa sadržajem predajom broda naručitelju od strane brodogradilišta, jer takvom privremenom mjerom ne bi bila postignuta svrha osiguranja, već bi bio u cijelosti konzumiran eventualni tužbeni zahtjev.

ooooooooooooooooooooooo

PRIVREDNI SUD HRVATSKE, Pž-3033/93 od 14. prosinca 1993.

Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (NN br. 53/91)(Sl.l.22/77,10/80,13/82,30/85,29/86,48/88,80/89)

Članak 979-974/1994-951-2004

»Naručitelj koji nije u posjedu teretnice nije učinio vjerojatnim postojanje potraživanja na ime naknade štete zbog manjka ili oštećenja tereta prema brodaru time što je dokazao da je sklopio ugovor o prijevozu. Ovo iz razloga što je brodar izdao teretnicu, pa je prema brodaru aktivno legitimiran zakoniti imatelj teretnice.«

ooooooooooooooooooooooo

PRIVREDNI SUD HRVATSKE, Pž-2544/93 od 19. listopada 1993.

Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (NN br. 53/91
(Sl.l.22/77,10/80,13/82,30/85,29/86,48/88,80/89)

Članak 979-974/1994----951/2004

Da bi sud odredio privremenu mjeru zaustavljanja broda, vjerovnik mora učiniti vjerojatnim postojanje svog potraživanja i opasnost da će dužnik otuđenjem broda, njegovim prikrivanjem, uklanjanjem ili na drugi način osujetiti ili znatno otežati kasnije ostvarenje potraživanja. Opasnost mora biti subjektivne prirode.

Bilješka: K52. NE zahtijeva vjerojatnost opasnosti.

II. DIO-PZ - ČL.952

PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA PROVODI SE NA TEMELJU ZABRANE ODLASKA BRODA IZ LUKE.

Primjenjuje se na konvenciju 1952. Vidi K52.čl.1.st.2.

Zaustavljanje broda je najčešći slučaj donašanja privremenih mjera. U praksi se ista donosi, od strane suca pojedinca, skoro uvijek, bez prethodnog ročišta.

Rješenje se dostavlja Lučkoj Kapetaniji, obično u dva primjerka, s nalogom da Lučka Kapetanija službeno preda jedan primjerak zapovjedniku zaustavljenog broda i da dostavnicu o tome, potpisanu, vrati sudu.

Obzirom da temeljem čl.962. u vezi s čl. 860. PZ-a, treba izvršiti određene radnje, to sud u rješenju o privremenoj mjeri nalaže Lučkoj Kapetaniji da postupi po cit. čl. Vidi čl.962

Činjenica je međutim da je bilo već nekoliko slučajeva da su brodovi kojima je uredno dostavljena privremena mjera zabrane odlaska iz luke, jednostavno isplovili sa sidrišta, a čak i iz luke (veza). U praksi nije nađeno rješenje za sprečavanje takovih slučajeva. Privremena mjera, ako sadrži i "čuvanje", mogla bi se u praksi nekako provesti na način da se posadi oduzmu pomorske knjižice i/ili putne isprave, ili oboje, zajedno sa brodskim dokumentima. Moglo bi se također ostaviti na brodu samo potrebni minimalni broj posade, a ostatak posade smjestiti u hotel dok traje privremena mjera. Ovo potonje predstavlja i trošak, koji može biti dosta visok.

U sudskoj praksi bilo je lutanja u pravcu što se podrazumijeva pod lukom, pa je tako bilo slučajeva da je sud smatrao da brodogradilište nije luka, i da se ne može zabraniti odlazak jer će to smetati brodogradilištu.

Iz praktičnih razloga možda je razumno razmisliti da li je oportuno postignuti samo zaustavljanje broda, bez, recimo zabrane otuđenja ili drugog raspolaganja itd., jer ako nije ujedno zabranjena prodaja, drugo raspolaganje, odn. opterečivanje, onda se u slučajevima potraživanja koja nisu ujedno i privilegiji, brod može prodati, opteretiti itd., i čini se, tako izbjegnuti, onemogućiti uspješni daljnji postupka, ili ga otežati i sl.

Talijanska judikatura prihvaća podatak iz Lloyd's Registra kao dokaz vlasništva.[352]

II. DIO-PZ - ČL.953

(1) PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE BRODA MOŽE SE ODREDITI SAMO ZA TRAŽBINE KOJE PROIZLAZE IZ:

1) ŠTETE PROUZROČENE SUDAROM BRODA ČIJE SE ZAUSTAVLJANJE TRAŽI ILI ŠTETE PROUZROČENE TIM BRODOM NA KOJI DRUGI NAČIN,
2) SMRTI ILI TJELESNE OZLJEDE PROUZROČENE BRODOM ČIJE SE ZAUSTAVLJANJE TRAŽI ILI KOJE SU NASTALE U SVEZI S ISKORIŠTAVANJEM TOGA BRODA,
3) SPAŠAVANJA,
4) UGOVORA O ISKORIŠTAVANJU BRODA ČIJE SE ZAUSTAVLJANJE TRAŽI,
5) ZAJEDNIČKE HAVARIJE,
6) TEGLJENJA,
7) PELJARENJA,
8) OPSKRBE BRODA ČIJE SE ZAUSTAVLJANJE TRAŽI RADI NJEGOVA ODRŽAVANJA ILI ISKORIŠTAVANJA,
9) GRADNJE, PREINAKE, OPRAVKA, OPREME ILI DOKOVANJA BRODA ČIJE SE ZAUSTAVLJANJE TRAŽI,
10) PRAVA POSADE PO OSNOVI RADA,
11).IZDATAKA KOJE UČINI ZAPOVJEDNIK, KRCATELJ, NARUČITELJ ILI AGENT ZA RAČUN BRODA, ODNOSNO VLASNIKA BRODA ILI BRODARA, A U SVEZI S BRODOM.
12) POSREDNIČKIH PROVIZIJA ILI AGENCIJSKIH NAGRADA KOJE SE DUGUJU U SVEZI S BRODOM.

(2) POREDSLUČAJEVA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA, PRIVREMENO ZAUSTAVLJANJE BRODA MOŽE SE ODREDITI I RADI OSTVARENJA POMORSKOG PRIVILEGIJA ILI HIPOTEKE NA BRODU ILI HIPOTECI SLIČNA SREDSTVA OSIGURANJA

---

[352] Tribunale di Genova 22.03.1994, Dir. mar. 1994, 531:
"E legitimo il sequestro dl una nave a garanzia di un credito nel confronti di una societa, che di tale nave figura come "registered owner" nel Lloyd's Register of Ships, ove non venga fornita la prova documentale della appartenenza ad altro soggetto." ([1]) ---- <1) vidi notu str. 531, 532.

(3) ODREDBE O OGRANIČAVANJU PRIVREMENOG ZAUSTAVLJANJA BRODA SAMO ZA TRAŽBINE IZ STAVKA 1. I 2. OVOGA ČLANKA PRIMJENJUJU SE NA STRANE BRODOVE SAMO AKO IZMEĐU DRŽAVE ČIJU ZASTAVU STRANI BROD VIJE I REPUBLIKE HRVATSKE POSTOJI UZAJAMNOST.

AD ČL.953. - STAV 1.

St.1. NE DOLAZI DO PRIMJENE kod K52., ali može doći do primjene po čl. 8.st.2. K52, kao *lex fori*.

Važno je istaknuti da se konvencija odnosi samo na zaustavljanje broda.[353] Svakako kod primjene K52, to pitanje nije bitno.

Nesporno je da popis tražbina u PZ ne odgovara u cijelosti popisu u Konvenciji.[354]

Kada dolazi do primjene konvencija, ne dolazi do primjene, u tom pravcu, domaće pravo.

Upozoravam na mišljenje Dike, gdje veli:

> *" Konvencija se, pojednostavljeno rečeno, odnosi na zaustavljanje brodova neke od država ugovornica na području bilo koje države ugovornice, osim brodova koji viju zastavu države zaustavljanja kada je zaustavljanje zahtijevala osoba koja ima uobičajeno boravište ili glavno mjesto poslovanja u toj državi, i to samo s obzirom na tzv. pomorske zahtjeve (potraživanja). str. 522 i sl."*[355]

O tome vidi kod Konvencije 1952. čl. 8., jer u talijanskoj doktrini postoji i drugačije mišljenje preko kojega se ne može tek olako preći.

Sistem privremenih mjera zaustavljanja brodova, razlikuje se ako se radi o postupku prodaje ili predaje, kada se to izvršenje može provesti za svaku tražbinu koja je izvršiva.[356]

---

[353] DIKA: "Konvencija se odnosi samo na privremenu mjeru zaustavljanja broda." str. 522.

[354] RUŠINOVIĆ str. 30:
"Liste pomorskih tražbina naznačenih u ZPUP-u i Konvenciji ne podudaraju se u dijelu, koji se odnosi na potraživanja iz pomorskog zajma, posjeda, iskorištavanja ili o pravima na plodove iskorištavanja broda u suvlasništvu, utoliko što su ova potraživanja obuhvaćena Konvencijom, a ispuštena ZPUP-om, premda SFR Jugoslavija nije stavila rezerve i za naznačena potraživanja (arg. oz čl. 1. st. 1. t. 1. h., t. 1. g. Konvencije)"

[355] DIKA, op.cit. str. 522.

[356] TRIVA.(01) Od zaustavljanja broda u postupku ostvarivanja privremene mjere.....treba razlikovati zaustavljanje broda do koga dolazi u postupku izvršenja prodajom broda ili

Vidi i Konvenciju 1952, čl. l. i čl. 8.
Vidi za judikaturu, Ivković, P.M. 1994, čl. 976.
AD st.1.toč.4. ugovora o iskorištavanju :
VTS RH Pž-1249/04 od 14. travnja 2004.--272/VIII

PRIJEVOZ STVARI - PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA

Pomorski zakonik (Narodne novine 17/94, 74/94, 43/96) --Članak 978. i 979.-

K52-čl.1.toč.e

953.st.1.toč.4.2004.

Tražbina za koju se traži zaustavljanje broda u svezi s ugovorom o iskorištavanju broda predstavlja pomorsku tražbinu temeljem Međunarodne konvencije o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova (Bruxelles 1952.), pa je zbog takve tražbine osnovano tražiti privremeno zaustavljanje broda.

"Međunarodne konvencija o privrednom zaustavljanju pomorskih brodova Bruxelles 1952. sadrži i pravila što se smatra pomorskim potraživanjem zbog kojeg je dopušteno zaustaviti brod. Prema tom pravilu (članak 1.) pomorsko potraživanje označava isticanje prava ili potraživanja nastalih između ostalih iz ugovora o iskorištavanju ili zakupu broda bilo putem brodarskog ugovora ili na neki drugi način, te iz ugovora o prijevozu robe brodom na osnovi brodarskog ugovora, teretnice ili na neki drugi način, kao i zbog gubitka ili oštećenja robe ili prtljaga kada se prevozi brodom. Brod se može zaustaviti i zbog potraživanja koja se tiču dobave brodoproizvoda ili materijala gdje god ona bila izvršena u svrhu iskorištavanja ili uzdržavanja broda, za plaće zapovjednika broda, časnika i slično, pa je odredba donekle različita od odredbe iz Pomorskog zakonika koja uređuje pravila za utvrđivanje pojma pomorskog potraživanja. Imajući u vidu pravila iz Konvencija koja su po svom pravnom učinku iznad Zakona u Republici Hrvatskoj ovaj sud cijeni da nije bilo pogrešne primjene odredaba Konvencije kada je utvrđeno da je predlagateljeva tražbina takva tražbina koja se ima smatrati tzv.

---

izvršenja radi predaje broda, određenog u čl. 890 st. 1. ovog zakona, koje je moguće odrediti u povodu ostvarivanja bilo kojeg potraživanja. - str. 408.

pomorskom tražbinom. Naime, i tražbina osiguranja, a u svezi s ugovorom o iskorištavanju broda na naprijed opisani način predstavljaju pomorske tražbine, pa je zbog takvih tražbina dopušteno zaustaviti brod."

ooooooooooooooooooooooo

AD ST.1.TOČ.10. prava posade po osnovi rada.
Vidi ZPP čl. [357]

AD ST.2. -

Ovdje je vrlo jasno rečeno da se zaustavljanje može provesti i radi "ostvarenja" privilegija i hipoteke. No te odredbe, kod brodova koji viju zastavu države neugovornice, može doći u pitanje. Problem je da li kod onih privilegija koje određuje PZ ili onih koji bi mogli biti priznati temeljem čl. 969.st.1.toč. 2. PZ.

Vidi naprijed: GLAVA 2.*„Primjena domaćeg prava za druga potraživanja, osim onih iz čl.1. K52, za koje nacionalni zakoni te države ugovarateljice dopuštaju zsuatvaljanje" čl. 8.st.2. K52"*

AD ST.3.

Za brodove koji viju zastavu države ugovornice ne dolazi do problema uzajamnosti jer članstvo u Konvenciji je dokaz za uzajamnost. U pogledu uzajamnosti, doktrina razmatra i tzv. faktičnu uzajamnost.[358]

---

357 Članak 129.

U Zakonu o parničnom postupku (»Narodne novine«, br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01. i 117/03.) iza članka 433. dodaje se članak 433.a., - koji glasi:

»Članak 433.a

(1) Kad utužuje novčane tražbine po osnovi radnog odnosa koje se utvrđuju u bruto iznosu, radnik ih je dužan utužiti u tom iznosu.

(2) Primjerak pravomoćne presude kojom je odlučio o zahtjevu radnika iz stavka 1. ovoga članka sud će dostaviti i poreznoj upravi.(vidi ostali dio čl. 433.a.)

358 TRIVA: "(02) Nema li makar faktične uzajamnosti o kojoj govori st. 2. ovog člana, u odnosu na strane brodove zaustavljanje će se moći odrediti i radi osiguranja drugih, a ne samo tzv. pomorskih potraživanja." str. 408.

Postavlja se pitanje kada može doći do primjene čl. 953.st.3. PZ. obzirom na činjenicu da je Hrvatska članica K52. Naime, st.3. određuje za st. 1. i 2., a ti ne dolaze do primjene u slučajevima koje određuje K52., dakle dolazi do primjene K52. čl.1.

U slučaju da se zaustavlja brod koji vije zastavu države ugovornice svakako ne dolazi do primjene, jer je obavezna primjena K52, koja predpostavlja uzajamnost *eo ipso.*

Ako se zaustavlja brod koji vije zastavu države NE-članice, može doći do primjene *lex fori,* tj.. PZ., ali samo do primjene odredaba čl. 1. K52, dok se primjenjuju svi ostali propisi K52.

Preostaje još brod koji vije hrvatsku zastavu. U tom slučaju ne dolazi do primjene čl. 953.st.,3. jer se propis odnosi samo na strani brod.

Čini se dakle da je odredba čl. 953.st.3. superfluum, barem dok je Hrvatska članica K52.

Judikatura je međutim smatrala da mora postojati uzajamnost.

PSH II-Pž-2456/91 od 27. kolovoza 1991.

"Ukida se rješenje OPS RI br. I-I-77/91 ..... i predmet vraća ...

Iz obrazloženja:

"Odredbe o ograničavanju privremenog zaustavljanja broda samo na potraživanja iz članka 877. st. 2. i 3. ZPUP – pomorska potraživanja – primjenjuju se na strane brodove samo ako između države čiju zastavu brod vije i SFR Jugoslavije postoji uzajamnost (arg. iz članka 981. t. 2. ZPUP).

Budući da između SFRJ i Republike Liberije ne postoji diplomatska uzajamnost jer R. Liberija nije potpisala Konvenciju o privremenom zaustavljanju broda iz 1952., niti faktična uzajamnost, to sudovi SFR Jugoslavije mogu dopustiti zaustavljanje broda koji vije zastavu R. Liberije i radi osiguranja drugih potraživanja osim onih navedenih u članku 877. stavak 2. i 3. ZPUP."

Tek usput, PZ2004 preuzeo je modificranu odredbu, iz K1999 čl.3.st.1.(c).

Vidi K1999 i Marin, o.c.,2003, str. 81 i sl. pod 3.2.3.2.

Vidi Marin, o. c. str. 137. – 145. de lege ferenda.

II. DIO-PZ -ČL.954

(1) AKO SE ZAUSTAVLJANJE TRAŽI RADI OSTVARENJA NEKE OD TRAŽBINA IZ ČLANKA 953. STAVKA 1. OVOGA ZAKONIKA, MOŽE BITI ZAUSTAVLJEN

1) BROD NA KOJI SE TRAŽBINA ODNOSI, AKO JE U VRIJEME PODNOŠENJA PRIJEDLOGA TAJ BROD U VLASNIŠTVU ISTE OSOBE KAO I U VRIJEME NASTANKA TRAŽBINE, I TO BEZ OBZIRA JE LI VLASNIK UJEDNO I ODGOVORAN ZA NASTANAK TRAŽBINE; ILI
2) BILO KOJI BROD KOJI JE, U VRIJEME PODNOŠENJA PRIJEDLOGA, U VLASNIŠTVU OSOBNOG PROTIVNIKA OSIGURANJA.

(2) POD OSOBNIM PROTIVNIKOM OSIGURANJA, U SMISLU STAVKA 1. OVOGA ČLANKA, SMATRA SE OSOBA KOJA, PREMA ODREDBAMA MJERODAVNOG PRAVA, ODGOVARA ZA TRAŽBINU RADI KOJE SE TRAŽI ZAUSTAVLJANJE BRODA, A U VRIJEME NASTANKA TRAŽBINE BILA JE U SVOJSTVU VLASNIKA, BRODARA, NARUČITELJA ILI ZAKUPNIKA BRODA U SVEZI S KOJIM JE NASTALA TRAŽBINA.

(3) RADI OSTVARENJA POMORSKOG PRIVILEGIJA ILI HIPOTEKE NA BRODU ILI HIPOTECI SLIČNIH SREDSTAVA OSIGURANJA STRANOG PRAVA, KAO I RADI OSTVARENJA ZAHTJEVA KOJI SE TIČE VLASNIŠTVA NA BRODU, MOŽE SE ZAUSTAVITI SAMO BROD NA KOJI SE DOTIČNI PRIVILEGIJ, HIPOTEKA, ODNOSNO ZAHTJEV ODNOSI.

(4) AKO SE ZAUSTAVLJANJE TRAŽI RADI OSTVARENJA POMORSKOG PRIVILEGIJA ILI HIPOTEKE, ILI HIPOTECI SLIČNOG SREDSTVA OSIGURANJA STRANOG PRAVA, DOTIČNI BROD MOŽE BITI ZAUSTAVLJEN SVE DOK JE OPTEREĆEN TIM POMORSKIM PRIVILEGIJEM ODNOSNO HIPOTEKOM, TE HIPOTECI SLIČNIM SREDSTVOM OSIGURANJA STRANOG PRAVA.

Ovaj propis **NE DOLAZI DO PRIMJENE kod K52**,već dolazi čl. 3. Konvencije.

Odredbe PZ 1994 i ranije, bile su, čini se, nekako bazirane na odredbama K52, (nesretno, kao i odredbe K52) međutim sada bi se možda moglo reći da je čl. 954. na neki način usklađivan sa K1999. Tek u praksi

vidjeti će se da li uspješno, iako, zapravo, ta odredba, obzirom da je Hrvatska ugovarateljica K52, dolaziti će rijetko do primjene, kao, u ostalom i drugi materijalni propisi PZ-a.

Vidi Ivković, PM:,1994 pod 977-1 do 977-6, a za judikaturu l.c., pod 977.09.

Vidi čl.3. K52.

Vidi Marin, o.c.,2003, str. 62 i dalje. (pod 3.2.1. i dalje)

Vidi Marin, o. c. str. 138.-145. - de lege ferenda

Vidi čl. 3. K52.

Judikatura

VTS RH Pž-2766/98 od 1. rujna 1998.--br.270/V

PRIJEVOZ STVARI -- PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA

Pomorski zakonik (Narodne novine br. 17/94, 74/94, 43/96)--Članak 977/94-čl.954/2004

Konvencija 1952, čl. 3.

Radi osiguranja vjerovnikove novčane tražbine, na prijedlog vjerovnika, sud može odrediti privremenu mjeru zaustavljanja broda.

Da bi se mogao zaustaviti brod dužnik - protivnik osiguranja mora biti vlasnik ili zakupac broda ili naručitelj iz ugovora koji je sklopio sa vlas¬nikom broda ili brodarom.

"Predlagatelj osiguranja nije sasvim siguran po kojem pravnom osnovu bi odgovarao ovaj protivnik osiguranja "C. I." d.d. Rijeka, pa navodi više mo¬gućnosti, a ni jedna od njih nije prihvatljiva. Sam dovodi u sumnju svoju tvrdnju da je protivnik osiguranja C. I. nastupao kao agent vlasnika broda u smislu čl. 693. Pomorskog zakonika (Narodne novine br. 17/94, 74/94 i 43/96, u daljnjem tekstu: PZ). Prema toj odredbi ako pomorski agent izričito ne navede da nastupa u svojstvu agenta, smatra se da u odnosu na osobu koja je u dobroj vjeri radi u svoje ime. Ni jedna isprava u spisu ne ukazuje na to da je protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka naveo kako nastu¬pa u ime protivnika osiguranja MCS M. Ugovore sa predlagateljem o ispo¬ruci opreme i rezervnih dijelova za brodove sklopio je dakle protivnik osi¬guranja C. I. d.d. Rijeka u svoje ime i za svoj račun. Žalitelj koristi termine "faktični vlasnik brodova" i "vlasnik protivnika osiguranja" što nema nika¬kvog značaja. Na brodu može biti samo jedan vlasnik a ne može postojati i "faktični vlasnik" i "pravni vlasnik". Nadalje sva četiri protivnika osiguran¬ja su trgovačka društva, a

protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka može biti član u ostalim društvima protivnicima osiguranja (dioničar, imatelj poslov¬nog udjela), a ne njihov vlasnik. Tvrdnja žalitelja da bi protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka mogao odgovarati kao naručitelj popravka broda u smislu čl. 448. st. 1. PZ, nema nikakvog značaja. Ovaj sud ne dovodi u pitanje postojanje obveze protivnika osiguranja C. I. d.d. Rijeka prema predlaga¬telju. Međutim, prema čl. 977. st. 2. PZ dužnik mora biti zakupac broda ili naručitelj iz ugovora kojeg je sklopio sa vlasnikom broda ili brodarom, pa da bi se mogao zaustaviti taj brod, za tražbine koje ovaj "naručitelj" (dakle naručitelj iz ugovora kojeg je sklopio sa vlasnikom broda i brodarom) sklopi s trećim osobama. Ništa međutim ne ukazuje da bi protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka bio naručitelj iz ugovora kojeg je sklopio sa vlasnikom broda protivnikom osiguranja MCS M. Protivnik osiguranja i ne tvrdi da postoji takav ugovor. Činjenica da su brodovi upisani u domaći upisnik brodova temeljem čl. 202. st. 2. PZ, ne može ukazivati na to da bi brodar bio protivnik osiguranja C. I. Rijeka. Brodar je fizička ili pravna osoba koja je kao posjednik broda nositelj plovidbenog pothvata, s tim što se pretposta¬vlja, dok se ne dokaže protivno da je brodar osoba koja je u upisnik bro¬dova upisana kao vlasnik broda (čl. 5. toč. 26. PZ). Prema tome, činjenica upisa temeljem čl. 202. st. 2. PZ, stvara samo presumpciju da je brodar strana fizička ili pravna osoba koja je u upisnik upisana kao vlasnik broda, pa se nikako ne može presumirati da je brodar protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka. Da bi bio brodar, protivnik osiguranja C. I. d.d. Rijeka morao bi biti posjednik broda i nositelj plovidbenog pothvata, a predlagatelj osi¬guranja to nije dokazao odnosno niti učinio vjerojatnim. Stoga je pravilno sud prvog stupnja odbio prijedlog za određivanje privremene mjere zau¬stavljanjem m/b R ili m/b V."

BILJEŠKA. OVA JE ODLUKA IZ PZ.1994, KOJI JE BIO NEKAKO FORMULIRAN POD KONVENCIJI 1952, PA BI MOGAO DONEKLE SLUŽITI ZA ORIJENTACIJU U SPORU PO KNVENCIJI 1952, ALI U PZ2004 TEKST ČLANKA JE ZNATNO PROMJENJEN.

II. DIO-PZ -ČL.955

(1) AKO SE PRIVREMENE MJERE ODREĐUJU RADI OSIGURANJA NOVČANIH TRAŽBINA, SUD ĆE OSLOBODITI BROD ZAUSTAVLJANJA ILI ČUVANJA AKO BUDE DANO JAMSTVO KOJE PRIHVATI PREDLAGATELJ OSIGURANJA, ILI AKO PREDLAGATELJ OSIGURANJA NE PRIHVATI PONUĐENO JAMSTVO, ONDA JAMSTVO KOJE ODREDI SUD KAO DOVOLJNO KVALITETNO ZA POKRIĆE UKUPNIH TRAŽBINA ZA KOJA SE TRAŽI ZAUSTAVLJANJE, UKLJUČUJUĆI I TRAŽBINE PO OSNOVI TROŠKOVA POSTUPKA I KAMATA.

(2) JAMSTVO SE MOŽE PONUDITI U OBLIKU GOTOVINSKOG POLOGA, BANKOVNE GARANCIJE, JAMSTVA OSIGURATELJA BRODAROVE ODGOVORNOSTI ILI DRUGOG OSIGURATELJA, ILI DRUGE IMOVINSKE VRIJEDNOSTI

(3) AKO JE RIJEČ O TRAŽBINAMA ZA KOJA PROTIVNIK OSIGURANJA MOŽE OGRANIČITI SVOJU ODGOVORNOST, VISINA JAMSTVA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA NE MORA BITI VEĆA OD SVOTE OGRANIČENE ODGOVORNOSTI

(4) KAD JEDAN OD SUDOVA NA PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE NA TEMELJU ODREDBE STAVKA 1. OVOGA ČLANKA OSLOBODI BROD OD ZAUSTAVLJANJA, NIJEDAN DRUGI SUD NA PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE NE MOŽE ODREDITI ZAUSTAVLJANJE NI TOG NI BILO KOJEGA DRUGOG BRODA ZA ISTU TRAŽBINU I ZA ISTOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA, UZ UVJET DA SU DANA JAMSTVA JOŠ RASPOLOŽIVA ILI PRENOSIVA U KORIST PREDLAGATELJA OSIGURANJA.

PRIMJENJUJE SE NA konvenciju u pogledu postupovnih odredaba.

Vidi i čl. 5. Konvencije koja ima veću snagu od PZ.

Ova je odredba određena djelomično i u PZ i u Konvenciji 52.

Bitna promjena u PZ (u odnosu na ZPUP), je u tome da je propisano: *"sud će osloboditi..."* dok je u ZPUP bilo *"sud može osloboditi".* Čl.5. K52, određuje : *" ....dozvolit će ukidanje zabrane......"*, što je svakako blizu odredbe u čl. 955.

Osim toga je u PZ specificirano da je to za *"pokriće" ukupnih tražbina za koje se traži zaustavljanje, uključujući i tražbine po osnovi troškova postupka i kamata...",* dok je u ZPUP bilo "u visini svote potraživanja".

VTSRH Pž-3260/95 "

Prvostupanjski je sud pravilno ocijenio da je dužnik dao osiguranje za pokriće ukupnih tražbina, a koje je raspoloživo i prenosivo u korist vjerovnika. Naime, prema odredbi čl. 979. Pomorskog zakonika ("Narodne novine", br. 17/94) sud neće odrediti zaustavljanje broda, već će odredeno zaustavljenje ukinuti ako dužnik dokaže da je u nekoj drugoj državi već dao primjereno osiguranje ili drugu imovinsku vrijednost za istu tražbinu ili za istoga vjerovnika, uz uvjet da osiguranje ili druga imovinska vrijednost odgovara uvjetima iz čl. 978. st. 1. Pomorskog zakonika, te da država na čijem je području osiguranje ili druga imovinska korist dana postupa najednak način prema osiguranjima i drugim imovinskim vrijednostima koje su položene na području Republike Hrvatske. Prema odredbi čl. 978. Pomorskog zakonika, ako se mjere određuju radi osiguranja novčanih tražbina, sud će osloboditi brod zaustavljanja ili čuvanja ako budu dana osiguranja ili druge imovinske vrijednosti dovoljne za pokriće ukupnih tražbina za koje se traži zaustavljanje, uključujući tražbine po osnovi troškova postupka i kamata, uz uvjet da su ta osiguranja, odnosno druge imovinske vrijednosti raspoložive i prenosive u korist vjerovnika. U konkretnome slučaju prvostupanjski je sud odbio predloženu mjeru, a dužnik je predao sudu garanciju koju je izdao "Balkanbank" iz Sofije, broj 0025 od 7. srpnja 1995., u kojoj je označeno da je ista neopozivo i bezuvjetno izdana bez prigovora na prvi poziv, te raspoloživa i prenosiva u korist vjerovnika. Pregledom bankarske garancije utvrđeno je da je u njoj označeno da se izdaje u korist suda do završetka parničnog postupka, uz napomenu da će bankovna garancija biti pravovaljana ako Trgovački sud u Splitu donese presudu u korist tužitelja. Garancija je pravomoćna 20 dana od donošenja sudske odluke, a ako sud odluči u korist tuženoga, garancija prestaje vrijediti. Budući da je garancija izdana u korist suda do završetka postupka, ona je raspoloživa i prenosiva u korist vjerovnika, pa su bili ispunjeni uvjeti iz odredbe čl. 979. Pomorskog zakonika da se odbije predložena mjera i prihvati drugo sredstvo osiguranja."

DIO DRUGI - P.Z.
čl. 955.

1).banka - bonitet
2).neopoziva
3).bezuvjetna
4).bez prigovora - na prvi poziv
5).raspoloživa u korist vjerovnika
6).prenosiva u korist vjerovnika
7).u korist, PUTEM suda
8).do završetka postupka
9).ako presuda u korist tužitelja
10).garancija pravomoćna (?) (u važnosti ?) "X" dana od donošenja sudske odluke
11).ako presuda u korist tuženog garancija prestaje važiti
Vidi čl. 956 PZ.

VTS RH Pž-2957/99 čl. 977, 878 PZ. - (954,852 PZ2004)

"Postupak osiguranja pokrenut je radi osiguranja novčanog potraživanja pomorskog agenta "S." d.o.o. iz Kopra. Prema odredbi čl. 974. Pomorskog zakonika ("Narodne novine", br. 17/94, 74/94 i 43/96), prije pokretanja ili tijekom parničnog postupka sud može, radi osiguranja vjerovnikove novčane tražbine, na prijedlog vjerovnika, odrediti svaku mjeru kojom se postiže svrha takvog osiguranja, a osobito mjeru čuvanja i zaustavljanja broda, uz uvjete utvrđene propisima općeg izvršnog postupka, ako odredbama Pomorskog zakonika nije drukčije predviđeno. Prema odredbi Čl. 976. st. 1. Pomorskog zakonika, privremeno zaustavljanje broda može se odrediti samo za tražbine iz čl. 878. st. 1. i 2. Pomorskog zakonika (pomorske tražbine). Pogrešno je prvostupanjski sud ocijenio da predlagatelj osiguranja ima prema brodaru broda mb Amalija potraživanje iz čl. 878. st. 1. toč. 10. PZ-a. Prema odredbi citiranog članka, pomorske tražbine predstavljaju izdaci koje učini zapovjednik, krcatelj, naručitelj ili agent za račun broda, odnosno vlasnika broda ili brodara, a u svezi s brodom. Agent ima prema brodaru pravo na naknadu troškova i na nagradu za posredovanje i za sklapanje ugovora na temelju činjenice daje ugovor sklopljen (čl. 695. PZ-a). Ovakve tražbine ne spadaju u skupinu tražbina iz čl. 878. st. 1. i 2. PZ-a (pomorske tražbine). Kako je u konkretnom slučaju predloženo određivanje privremene mjere zaustavljanja i zabrane isplovljenja broda radi osiguranja novčane tražbine koja ne spada u krug pomorskih tražbina, to nisu ispunjeni zakonski uvjeti za odredivanje predložene privremene mjere. Imajući u

vidu iznesene razloge, valjalo je pobijano rješenje ukinuti temeljem odredbe čl. 380. toč. 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91 i 91/92) i odbiti prijedlog za odredivanje privremene mjere kao neosnovan."

BILEŠKA: OVAJ SPOR SE JE TREBAO RIJEŠITI PRIMJENOM K52 PREMA STRANOJ SUDSKOJ PRAKSI I DOKTRINI. PREDLAGATELJ JE IZ DRUGE DRŽAVE.

Vidi čl. 8. K52.
Vidi čl.1.st.1.toč. N., u I. DIO.K52.
Vidi Marin, o. c. str. 138. de lege ferenda

AD 955 - STAV 1.

Krajnji cilj cit. čl. st. 1. je oslobođenje broda (pod određenim uvjetima) a oslobođenje broda je i predmet čl. 959.

Vidi Ivković, P.M., 1994, pod čl. 978. i 982.

BANKOVNA GARANCIJA

Treba spomenuti i problem eventualne bankarske garancije. Naime vjerovnik katkada traži izričito bankarsku garanciju.

Radi se redovito o zaustavljanju stranog broda, pa je normalno da brodar (brodovlasnik/dužnik) daje garanciju putem svoje, inozemne banke. Vjerovnik nije dužan prihvatiti takovu garanciju jer ona može eventualno dovesti do potrebe priznavanja hrvatske presude (u konvalidacionom postupku) u zemlji inozemne banke.

Međutim postavlja se pitanje da li bi mogao dužnik zatražiti od suda da odluči da li takova garancija inozemne banke zadovoljava. Mislim da sud ne bi mogao odlučiti da takova garancija zadovoljava baš iz razloga eventualne potrebe priznavanja hrvatske presude u inozemstvu, tj. u zemlji banke koja je izdala garanciju.

Rješenje je u potvrđivanju takove inozemne garancije od strane jedne hrvatske banke, kako to predviđa ZOO(2005). u čl. 1041, uz eventualni dodatak "bez prigovora" i sl., u smislu čl. 1043. ZOO(2005).

Judikatura

TS Rijeka Rl-134/93-33 od 12.04.1994

Nakon što je Riječka banka izdala garanciju, sud je oslobodio brod. [359]
Predlagatelj se je žalio.

Visoki Trgovački Sud Republike Hrvatske II-Pž-1529/94-2 od 03.05.1994. :

Odbija se žalba.

Iz obrazloženja:
"U konkretnom slučaju predlagatelj je zahtijevao određivanje privremene mjere radi osiguranja novčanog potraživanja u iznosu od 29.508,08 DEM, Riječka banka d.d. Rijeka prihvatila je garanciju Kredit Anstal Bankferin Wien, izdajući svoju garanciju broj 1002 kojom se obvezuje platiti Trgovačkom sudu na pismeni zahtjev iznos koji ne premašuje 30.000 DEM uključujući kamate i troškove. Sredstva su prenosiva u korist Trgovačkog suda, a preko sudskog depozita po rješenju suda i u korist predlagatelja marina Punat čije potraživanje je ovom garancijom osigurano. Zato je pravilna ocjena prvostupanjskog suda da su ispunjeni svi uvjeti iz odredbe čl. 978. Pomorskih zakonika da se oslobodi brod zaustavljanja i čuvanja."

BILJEŠKA: ČINI SE DA JE SUD POŠAO OD TOGA DA SAMO ON IMA MERITORNU NADLEŽNOST. MEĐUTIM, OSTAJE OTVORENO PITANJE AKO BI SE INOZEMNA BANKA NALAZILA U ZEMLJI GDJE BI SE VODIO KONVALIDACIONI POSTUPAK, U SLUČAJU ARBITRAŽNE KLAUZULE ILI UGOVORENE NADLEŽNOSTI. MISLIM DA NAŠ SUD NE BI MOGAO ODLUČIVATI O TOME DA LI TAKOVA GARANCIJA ZADOVOLJAVA, JER BI SE MORAO UPUŠTATI U UTVRĐIVANJE BONITETA INOZEMNE BANKE. ILI AKO BI BILA UGOVORENA ARBITRAŽA U TREĆOJ ZEMLJI, DAKLE NI U NAŠOJ NITI U ZEMLJI GDJE INOZEMNA BANKA IMA SJEDIŠTE. [360]

---

[359] TS Rijeka III-R1-134/93 od 12.04.1994. zaustavio je jahtu HURRICAN, koja je bila vezana u MARINI PUNAT. Izdana je bankovna garancija. Iz rješenja:
" I. Utvrđuje se da je Riječka banka....izdala Marini Punat.....bankarsku garanciju br..... od.....kojom se obavezuje platiti na zahtjev predlagatelja....iznos koji vlasnik broda duguje.....na temelju konačne odluke nadležnog suda ili u skladu s ugovorom, uz sugasnost da se izdana garancija podvrgne jurisdikciji Republike Hrvatske, a uz odgovornost Riječke banke do najvećeg iznosa od US $.....uključivo kamate i trošak.
II. Garancija iz toč. 1.....će ostati položena u uvosudnom spisu R1.....do pravomoćnog okončanja parničnog postupka kojeg stramnke vode pred ovim sudom pod br.....
III. Primjerak bankarske ganacije opisan pod I.....dostavlja se punomoćniku predlagatelja.....na daljnu upotrebu.
IV. Oslobađa se jahta.....zaustavljnanja i čuvanja, sada u Marini....., te joj se dopušta ispolovljenje.
V. Nalaže se Lučkoj kapetaniji.....da jahti.....vrati sve oduzete isprave.
Iz obrazloženja : ".....sud je temeljem odredbi čl. 978. st.1. P.Z. (NN 17/94) riješio kao u izreci. "

[360] Dir. Mar., 1994, 194, Tribunale di Ancona 02.06.1992, Texaco Ltd. c. Magin Ferrer Trave S.A. et al.; Compagnie General maritime c. Adorter Mar S.r.l., Dir. Mar. 1991, 408

AD ČL.955 - STAV 2.

Budući Konvencija 52 nema bližih odredaba, može se st. 2. cit. članka primijeniti. Čini se da je odredba šireg značaja jer određuje karakteristike jamstva.

Predviđa:

gotovinski polog

A)- bankovnu garanciju

B)- jamstvo osiguratelja brodareve odgovornosti

C)- jamstvo drugog osiguratelja

D)- ili druge imovinske vrijednosti.

Ovo je prihvatljivo i za K52.

Kako red prvenstva ide od K52, zatim PZ, zatim OZ, odredbe PZ u čl. 955 imaju prednost pred odredbama čl. 15. OZ. Nije jasno zašto nije PZ ili prihvatio odredbe čl. 15. OZ, ili ih modificirao. Zašto OZ priznaje neopozivini dokumentarni akreditiv a PZ ga ne priznaje, ili ga gura u "druge imovinske vrijednosti".

Vidi čl. 15. OZ.

AD ČL. 955. ST. 3.

U tom pogledu st. 3. vojuje u pravcu da iznos depozita ne bude veći od svote ograničenja. Međutim, obzirom da zakon veli *"... ne mora biti veća"*, znači da može katkada biti veća. To se vjerojatno odnosi na slučaj hipoteke, pravomoćne presude i sl., kada dužni iznos može biti veći od svote ograničenja.[361] Problem je naznačen i od inozemne judikature.[362]

---

(5) Talijanska doktrina i judikatura nisu složne u pogledu nadležnosti za konvalidaciju sekvestra, ako je jamstvo dato u obliku garancije, bankovne ili kakove druge, smatrajući da garancija nije predmet, a da jamstvo mora biti ili predmet ili npr. novac ili štedna knjižica. Vidi Dir. Mar. 1994, 214 i tamo navedene presude i literaturu (naročito: La China, Il sequestro di nave e la novella del 1990, Dir. Mar. 1993, 3.)

361 TRIVA: str. 409.Ograničenje odgovornosti broda - čl. 380 - 396
Svote ograničenje odgovornosti - čl. 380, 381

362 UPP, XXIII, 33, Prvostepeni sud Engleske, Admiralty Division, 24.4.1964, LLLR 1964, str. 324, "Lucille Bloomfield"
Utjecaj polaganja jamčevine u postupku ograničenja odgovornosti u jednoj zemlji na zaustavljanje broda i parnicu u drugoj zemlji.

Bilješka E.P.: "Konkretni spor pokazuje neposrednu praktičnu potrebu unifikacije propisa o ograničenju odgovornosti i utvrđenje koji međunarodni učinak jednom pokrenuti

Vidi i čl. 300. OZ.
Vidi Ivković, P.M.,1994, pod čl. 978. st. 2.
Vidi Ivković, Jamstvo u postupku privremenih mjera

AD ČL. 955. ST. 4.

Propis ne predstavlja poteškoće.
Vidi Konvenciju 1952. i čl.5.
Vidi OZ.

---

postupak ima u svim zemljama ..... Tek Konvencija od 1957, kad bude ratificirana, riješit će pitanje međunarodnog učinka osnivanja fonda ograničene odgovornosti .....

II. DIO-PZ -ČL.956

SUD NEĆE ODREDITI ZAUSTAVLJANJE BRODA, A VEĆ ODREĐENO ZAUSTAVLJANJE UKINUT ĆE AKO PROTIVNIK OSIGURANJA DOKAŽE DA JE U NEKOJ DRUGOJ DRŽAVI VEĆ DAO PRIMJERENO JAMSTVO ZA ISTU TRAŽBINU, ILI ZA ISTOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA, UZ UVJET:

1) DA JAMSTVO ODGOVARA UVJETIMA IZ ČLANKA 955. STAVKA 1. OVOGA ZAKONIKA,
2) DA DRŽAVA NA ČIJEM JE PODRUČJU JAMSTVO DANO POSTUPA NA JEDNAK NAČIN PREMA JAMSTVIMA KOJA SU POLOŽENA NA PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE.

Vidi čl. 5. K52

Doktrina smatra da uzajamnost može biti i faktična[363] i poziva se i na Zakon o sukobu zakona.

Vidi i čl. 953

Vidi čl. 3. st. 3. Konvencije 1952.

II. DIO-PZ -ČL.957

DAVANJE JAMSTVA NE ZNAČI PRIZNANJE ODGOVORNOSTI TE TRAŽBINE ZA KOJE JE JAMSTVO DANO NITI ODRICANJE OD MOGUĆNOSTI OGRANIČENJA ODGOVORNOSTI.

Bez sumnje je ova odredba osnovana. Samim jamstvom ne priznaje se opravdanost zahtjeva.

Vidi čl. 5. k52.

[363] (2) TRIVA. str. 409 : "Uzajamnost može biti faktična".

II. DIO-PZ -ČL.958.

(1) U RJEŠENJU KOJIM ODREĐUJE PRIVREMENU MJERU SUD ĆE ODREDITI VRIJEME NJEZINA TRAJANJA

(2) AKO SE PRIVREMENA MJERA ODREDI PRIJE POKRETANJA PARNIČNOGA, OVRŠNOG ILI UPRAVNOG POSTUPKA PREDLAGATELJ OSIGURANJA JE DUŽAN DOKAZATI, U ROKU OD 15 DANA, DA JE POKRENUO PARNIČNI, OVRŠNI, ODNOSNO UPRAVNI POSTUPAK.

(3) AKO PREDLAGATELJ OSIGURANJA U ROKU IZ STAVKA 2. OVOGA ČLANKA NE DOKAŽE DA JE POKRENUO PARNIČNI, OVRŠNI, ODNOSNO UPRAVNI POSTUPAK, SUD ĆE NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA UKINUTI PRIVREMENU MJERU.

(4) AKO VRIJEME IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA PROTEKNE PRIJE NEGO ŠTO BUDE UDOVOLJENO UVJETIMA ZA OVRHU ILI OSIGURANJE UKNJIŽBOM ILI PREDBILJEŽBOM ZALOŽNOG PRAVA, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA, PRODULJITI VRIJEME NJEZINA TRAJANJA, UZ UVJET DA SE NISU IZMIJENILE OKOLNOSTI POD KOJIMA JE TA MJERA ODREĐENA,

(5) AKO VRIJEME IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA PROTEKNE A NE UDOVOLJI SE UVJETIMA IZ STAVKA 4. OVOGA ČLANKA ZA PRODULJENJE ODREĐENE PRIVREMENE MJERE, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA, OBUSTAVITI OSIGURANJE I UKINUTI IZVRŠENE RADNJE.

Ovaj članak u st. 1., 4. i 5. određuje o trajanju, a u st. 2. i 3. o roku ulaganja. Nomotehnički bi bilo ispravnije te odredbe razdijeliti u dva članka. [364]

---

364 Varijanta -- Član A.

TRAJANJE PRIVREMENE MJERE

(1) U rješenju kojim određuje privremenu mjeru sud će odrediti vrijeme njezina trajanja

(2)Ako vrijeme iz stavka 1. ovoga članka protekne prije nego što bude udovoljeno uvjetima za ovrhu ili osiguranje uknjižbom ili predbilježbom založnog prava, sud će, na prijedlog predlagatelja osiguranja, produljiti vrijeme njezina trajanja, uz uvjet da se nisu izmijenile okolnosti pod kojima je ta mjera određena,

(3)Ako vrijeme iz stavka 1. ovoga članka protekne a ne udovolji se uvjetima iz stavka 2. ovoga članka za produljenje određene privremene mjere, sud će, na prijedlog protivnika osiguranja, obustaviti osiguranje i ukinuti izvršene radnje.

Varijanta --Član B.

TUŽBA ZA OPRAVDANJE

PRIMJENJUJE SE NA konvenciju 52.

Ova je odredba određena i u Konvenciji 52 i u PZ i u OZ

Vidi čl. 7. st. 4. K52

Vidi čl. OZ.303., 301.,i 305.

Iz odredaba proizlazi da postoje DVA roka, kojima je sud vezan :

1. rokom trajanja privremene mjere,st. 1,4 i 5.
2. rokom ulaganja tužbe,

a to je zakonskim rokom od 15 dana, st.2. i 3.

trajanje privremene mjere

Ad st.1.

Za trajanje PZ ne daje rok u odredbama o privremenim nmerama tj. nema određenog roka za trajanje. Međutim temeljem čl. 841.st.2.dolaze do primjene odredbe Zakonika o određivanju ovrhe i osiguranje na brodu, koje u čl. 948.st.2. određuju da trajanje prethodne mjere može trajati najdulje do proteka petnaest dana nakon nastupanja uvjeta za ovrhu.

čl. 948.st.2. određuje :

"VRIJEME ZA KOJE SE PRETHODNA MJERA ODREĐUJE MOŽE TRAJATI NADULJE DO PROTEKA PETNAEST DANA NAKON NA STUPANJA UVJEA ZA OVRHU."

OZ. čl. 307. upućuje na čl. 289. koji pak u st.2., određuje:

" .....TRAJANJE NAJDUŽE DO PROTEKA PETNAEST DANA NAKON NASTUPANJA UVJETA ZA OVRHU. "

To je dakle rok koji sud mora odrediti i zapravo je to zakonski rok. Nesporno je da uvjeti za ovrhu ne mogu nastupiti temeljem same privremene mjere, već treba sačekati postupak opravdanja privremene mjere. Znači da ako nisu nastupili uvjeti iz čl. 959. u svezi sa čl. 949.st.1. toč. 1). do 3). ali je nastupio uvjet iz čl. 949. st.2., sud bi morao

---

(1)Ako se privremena mjera odredi prije pokretanja parničnoga, ovršnog ili upravnog postupka predlagatelj osiguranja je dužan dokazati, u roku od 15 dana, da je pokrenuo parnični, ovršni, odnosno upravni postupak.

(2)Ako predlagatelj osiguranja u roku iz stavka 1 ovoga članka ne dokaže da je pokrenuo parnični, ovršni, odnosno upravni postupak, sud će na prijedlog protivnika osiguranja ukinuti privremenu mjeru.

obustaviti postupak. Razmatrajući odredbu čl. 948.st.2. koji određuje rok *"nakon nastupanja uvjeta za ovrhu"* i odredbu čl. 949. st.2. : "*proteka vremena za koje je prethodna mjera određena ne bude udovoljeno uvjetima za ovrhu"*, izgleda kao da se je pojavila neka nejasnoća tj. razlika između "nastupanja" i "udovoljenja" uvjeta. [365] Obzirom da u čl. 949.s.2. nije navedeno da se obustava vrši na prijedlog neke stranke, biti će dužnost suda da odredi da li je nastupio momenat za obustavu.

Vidi čl. 290. st.4. - 6. (čl. 306.st.2.).

Mislim da čl. 949. st.3. ne dolazi u obzir kod privremenih mjera, dok st. 4. - 6. dolaze do primjene.

Dakle jednako kao i čl. 948.st.2. za prethodnu mjeru.

Vidi dalje odluku suda, koja ima drugačije stajalište.

AD ST. 4. I 5. ČL. 958.

AD ST. 4.

Prije svega treba ukazati da se u st.4. izričito ograničuje na vrijeme iz st.1. dakle trajanja privremene mjere a ne rok za ulaganja tužbe iz st.2. iz čega slijedi da se nemože produžiti rok za pokretanje parničnog postupka (na pr. tužbe za opravdanje).

Za produženje trajanja odredba zahtjeva prijedlog vjerovnika/predlagatelja.Radi se o ovrsi[366] ili osiguranju uknjižbom ili predbilježbom založnog prava.

---

[365] Nije ovdje mjesto da se razmatra paricijski rok i korištenja izaza "nastupanja" i "udovoljenja".

[366] PS H II Pž-2741/91 od 10. ožujka 1992., UPP 137-140 str. 169
Za postojanje hipoteke na brodu potreban je njen upis u upisnik brodova. Ako hipoteka nije upisana, presuda koja je donesena na osnovi hipotekarne tužbe je ništavna. Ako su predlagatelji stranci koji zahtijevaju da sud odobri privremenu mjeru zaustavljanja broda, primjenjuje se Međ. konvencija o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova od 10.05.1952. Prema toj konvenciji za zatraženu privremenu mjeru zaustavljanja broda mora se raditi o pomorskom potraživanju. Pomorsko potraživanje nije tražbina za isplatu cijene broda budući da se ne radi o pomorskom zajmu već o ugovoru o prodaji broda. Navedena se Konvencija ne primjenjuje ako je cilj privremene mjere da se realizira dosuđeni iznos koji je bio predmet spora. Daljnji preduvjet za primjenu navedene konvencije je opasnost da će bez te mjere naplata biti onemogućena ili otežana. Te opasnosti nema ako se radi o domaćem brodu upisanom u hrvatski upisnik brodova, te ako dužnik ništa ne poduzima da oteža ili osujeti vjerovnikovu tražbinu.
Bilješka Prof. Dr. Branko Jakaša.

Ovaj stav treba povezati i sa čl. 303. OZ.[367]

Odredbe odgovaraju odredbama čl. 290.st.2. OZ., na koje upućuje čl. 306.st.2.:

" *(2) Sud će obustaviti postupak i ukinuti provedene radnje ako u roku od petnaest dana od dana proteka vremena za koje je prethodna mjera određena ne bude udovoljeno uvjetima za prisilnu ovrhu".*

Ovaj stav treba povezati i sa čl. 303. OZ.

Sud mora dakle trajanje odrediti na rok od 15 dana od nastupanja uvjeta za ovrhu. [368]

U praksi neki sudovi određuju rok trajanja izražen u danima (15 dana, katkada - nepravilno - 30 dana), a neki sudovi donose odredbu kojom trajanje određuje do pravomoćnog rješenja spora i sl.

Doktrina potvrđuje da je određivanje tih rokova obaveza suda.[369]

Inače događa se rijetko da se odredba o tome ne nalazi u dispozitivu već u obrazloženju.[370]

AD ČL.958- ST. 5.

Traži se prijedlog protivnika.

Odnosi se samo na slučajeve iz st. 4., dakle, obustavlja se postupak osiguranja i ukida izvršene radnje. Vidi st. 3.

ulaganje tužbe st. 2. i 3.

Ad st.1. -- ROK

K52 nema određeni rok već prepušta sudu.

K52 određuje :

K52 :čl.7.

---

[367] TRIVA str. 410: "Stav 4. treba tumačiti u vezi sa čl. 272. ZIP-a. Prijedlog za produljenje trajanja privremene mjere treba podnijeti prije nego što protekne vrijeme za koje je privremena mjera bila određena. Inače ne bi bilo moguće "produljiti" vrijeme njenog trajanja, jer bi mjera prestala protekom vremena na koje je bila određena."

[368] Vidi čl. 855. st.1.toč.1. (.....isprava na temelju koje se traži ovrha" . Dakle isprava sposobna za ovrhu. Vidi i čl. 851. za strane brodove, što može jako zakomplicirati situaciju, ako se brod zaustavi u Hrvatskoj, a postupak ili arbitraža vodi izvan Hrvatske.

[369] DIKA, str. 537: "ZPUP .... izričito predviđa da u rješenju .... treba odrediti vrijeme njezina trajanja (čl. 986., st. 1. ZPUP-a)"

[370] TS KP Rg-3/88 od 8.1.1988.
"... Obrazložitev: ..... Upnik je dolžan v roku od 15 dni od prejema te začasne odredbe vložiti tožbu zaradi plačila omenjene terjatve, kajti v nasprotnem primeru bo sodišče to začasno odredbo razveljavilo."
(Ova privremena mjera izdana je na osnovu ZIP-a jer se je radilo o jahti, ali i po čl. 272. st. 1., odredba o roku za podizanje tužbe trebala bi biti u dispozitivu.)

"4). AKO U SLUČAJEVIMA PREDVIĐENIM U PRETHODNA DVA STAVA TUŽBA NIJE PODIGNUTA U ODREĐENOM ROKU, OSOBA ČIJI JE BROD ZAUSTAVLJEN MOŽE ZATRAŽITI UKIDANJE ZABRANE PUTOVANJA BRODA I VRAĆANJE JAMSTVA."

PZ ima točno određen u PZ. čl. 958. st.2. i to na 15 dana za ulaganje tužbe i to je zakonski rok, pa se ne smije mijenjati u rješenju.

Rok teče od dostave rješenja o privremenoj mjeri.

Ove odredbe treba povezati sa st.3. jer st. 2. postavlja dužnost vjerovnika da dokaže da je u roku od 15 dana pokrenuo postupak. Iako taj stavak govori samo o parničnom, izvršnom odnosno upravnom postupku, sudovi prihvaćaju i dokaz da je pokrenut arbitražni postupak.

Pokretanje postupka mora biti sudu dokazano, a to se vrši obično na način da se kopija rubruma tužbe dostavi s podneskom na spis u kojem je izdata privremena mjera.[371]_ [372]

U slučaju da predlagatelj osiguranja podnese tužbu radi opravdanja i tijekom postupka povuče tužbu, to je dokaz da nije opravdao privremenu mjeru pa prema tome dužan je naknaditi štetu, koju je pretrpio protivnik osiguranja - čl.306. OZ.

Pitanje troškova za postupak osiguranja - čl. 14. st.5. i 6., PZ. čl. 949. st. 3. Troškove postupka do povlačenja tužbe po ZPP.

Judikatura

PS H II-Pž-1159/91-2 od 11.4.1991. (OPS RI-XI-R-I-30/91. od 16.3.1991.)

---

[371] DIKA: str. 537: "Iako se samo za privremenu mjeru zaustavljanja broda koja je određena prije pokretanja parničnog, izvršnog ili upravnog postupka kaže da je predlagač u roku od petnaest dana dužan dokazati da je pokrenuo parnični, izvršni ili upravni postupak (čl. 986. st. 2. ZPUP-a) treba uzeti da je dužnost opravdanja privremene mjere u odgovarajućem postupku opća obveza predlagača i da bi stoga domašaj citirane odredbe trebalo protegnuti na sve privremene mjere (arg. iz čl. 272. ZIP-a). (str 537)"

[372] TRIVA: str. 410.
Nije dovoljno da se u roku iz st. 2. ovog člana odnosni postupak pokrene, već je potrebno da u tom roku izvršnom sudu podnijeti dokaze o pokretanju odnosnog postupka.
Odredbu st. 4. ovog člana trebalo bi tumačiti u osloncu na odgovarajuće odredbe ZIP-a (čl. 272. ZIP)"
I za st. 3. i za st.4. i za st.5. traži se prijedlog

"Preinačava se točka III, točka IV. i točka V. izreke rješenja OPS Rijeka br. R-I-30/91 od 16. ožujka 1991. i rješava.

Ova privremena mjera zaustavljanja m/b CHAMPION u luci Rijeka trajat će sve do okončanja postupka kojeg je predlagatelj dužan pokrenuti pred nadležnim sudom odnosno drugim državnim organom u roku od 15 dana, određenim u pretposljednjoj točki izreke cit. prvostepenog rješenja.

U preostalom nepobijanom dijelu prvostepeno rješenje ostaje nepromijenjeno."

Iz obrazloženja:

"Žalba je osnovana.

Ne odgovara duhu i smislu odredbe čl. 986 ZPUP vezanje privremene mjere na kalendarski rok dana na pr. 15. travnja 1991, nego uz obvezu vjerovnika da u roku od 15 dana on pokrene postupak (na pr. parnični postupak pokrene tužbom za povrat vozarine radi koje je brod zaustavljen), ali i u tom istom roku pruži dokaz o tome da je taj postupak stvarno pokrenut radi opravdanja izdane mjere.

Zato ukoliko je taj postupak pokrenuo, posljedica je ta da mjera traje do okončanja toga postupka, s tim da je dužnost vjerovnika da sudu koji je izdao mjeru dostavi dokaz o tome da je pokrenuo taj postupak."

Bilješka: Čini se da stajalište " do okončanja postupka" nije za zakonu osnovano. Nije rečeno od kada teče rok. Vidi niže rješenje suda u Kopru gdje se navodi : "...od prejema"., što je svakako ispravno.

Vidi gore odluku PS H II-Pž-1159/91-2 od 11.4.1991. (OPS RI-XI-R-I-30/91. od 16.3.1991.), koja je odredila 2 roka, trajanje i ulaganje. Trajanje nije osnovano na zakonu, a za ulaganje nije navedeno od kada se računa rok od 15 dana.

Ad St. 3.

Po st.3. dužnik je dužan predložiti da se ukine privremena mjera, ako vjerovnik nije pokrenuo određeni postupak, dakle ovdje se samo ukida privremena mjera. Nije jasno zašto se prema PZ, koji je *lex specialis* **ukida privremena mjera** (".....sud će na prijedlog dužnika ukinuti privremenu mjeru), a prema OZ. čl. 290.st.2. sud **obustavlja i ukida provedene radnje.**

Potrebno je ukazati da se u st. 3. ne govori ništa o eventualnom produženju, dok se to izričito veli u st. 4., uz naznaku uvjeta za produženje, ali uvjeta

iz st.1. dakle trajanja privremene mjere, a ne ulaganja tužbe.. To znači da se 15-dnevni rok iz st.2.ne može produžiti. Naime, ako je zakonodavac htio dopustiti produženje i tog roka, bio bi ga spomenuo, kao što je to učinio u st. 4.

Vidi st.5. o obustavi i ukidanju.

O ukidanju privremenih mjera vidi i čl. 305. OZ.

Judikatura

OPS RI Rješenjem XI-R.I.136/86-13 od 25.2.1988.

Ukida se izdata privremena mjera

PS H. Rješenjem IV-Pž-985/88-2 od 26.4.88 (OPS RI-XI-R-I-136/86-13),

Po žalbi predlagatelja ukida se rješenje OPS-a ,s obrazloženjem:

"... osnovano žalitelj ukazuje na nepostojanje ovlaštenja suda da intervenira u ovom slučaju bez zahtjeva stranaka. Stavom 3. čl. 986. ZPUP-a izričito je određeno da će sud na prijedlog protivnika predlagača ukinuti dopuštenu privremenu mjeru ako predlagač ne dokaže da je - ispunio određene uvjete - da je pokrenuo određeni postupak."

Ad - čl 958- *Arbitražni postupak - pokretanje postupka*

Kod arbitražnog postupka, koji se pokreće u inozemstvu, katkada se postavlja pitanje koji se moment ima uzeti kao "pokretanje" arbitražnog postupka. Praksa je prihvatila dokaz,

a). da je predlagač imenovao arbitra,

b). da je taj arbitar prihvatio imenovanje, te

c). da je predlagač pozvao protivnika predlagača da imenuje svog arbitra.

U nekim sistemima arbitar imenovan od predlagača obavještava protivnika predlagača da je imenovanje prihvatio i poziva ga da ga obavijesti o imenovanju svog arbitra. Ovo se odnosi na slučajeve kada je arbitražno vijeće sastavljeno od više arbitara. Ako je ugovoreno imenovanje samo jednog arbitra, onda sudovi prihvaćaju i obavijest predlagača protivniku predlagača s pozivom da imenuje svog ili stavi protuprijedlog. U praksi nisu se pojavljivali problemi.

Je li vjerovnik inozemna pravna osoba pravovremeno opravdao tužbom izdavanje privremene mjere u smislu čl. 305. OZ (čl. 272. st. 1. ZIP-a) ako je tužba podnesena u određenom roku, ali ju je sud odbacio primjenom čl. 16. ZPP zbog apsolutne nenadležnosti?

"Ako je sud na osnovi čl. 272, st. 1. ZIP izdao privremenu mjeru prije podnošenja tužbe i u njoj odredio vjerovniku rok za podnošenje tužbe, odnosno prijedloga radi opravdanja privremene mjere, smatra se da vjerovnik nije postupio po nalogu suda u određenom roku kad je tužbu podnio sudu koji je izdao privremenu mjeru umjesto inozemnoj arbitraži koja je ugovorena za rješavanje toga posebnog odnosa" (čl. 16. u vezi sa čl. 472. ZPP).[373]

Ad - čl.958 - St. 3. i 5.

Ukazujem još jednom na razliku: st. 3. veli da će se *"ukinuti privremena mjera"* a st. 5. veli da će se "*obustaviti osiguranje i ukinuti izvršene radnje".*

Čini se da je i u slučaju st.3. već donesena i provedena privremena mjera, a isto tako i u st.5. a zašto su rezultati različiti nije jasno. Ili barem nije jasno u slučaju broda jer se dostava rješenja praktički provađa u času kada se provodi privremena mjera.

Vidi čl. 303. i 305. OZ.

BILJEŠKA. PITANJE JE DA LI SU GORE IZNESENA STAJALIŠTA SUDOVA OSNOVANA, AKO BI BILA DONESENA NA BAZI KONVENCIJE1952.

---

[373] Stav privrednih sudova (XI) 16. - od 18.5.1979. PNz 15/117.

II. DIO-PZ- ČL.959

OSIGURANJE ĆE SE OBUSTAVITI I ODREĐENA PRIVREMENA MJERA UKINUTI AKO SE UDOVOLJI KOJOJ OD PRETPOSTAVAKA IZ ČLANKA 949. STAVKA 1. TOČKE 1) - 3) OVOGA ZAKONIKA.

Primjenjuje se na konvenciju na odgovarajući način !

Vidi čl. 971.

Vidi Ivković, PZ. 1994., str. 109-123.

OBUSTAVA, UKIDANJE, OSLOBOĐENJE

Tek usput primjećujem da je u:

čl. 955. "sud će osloboditi brod zaustavljanja....".

čl. 958. st. 3. određeno: *"...sud će... ukinuti privremenu mjeru",*

čl. 958. st. 5.: *"sud će....obustaviti postupak osiguranja i ukinuti izvršene radnje",*

čl. 959. u vezi sa čl. 949.: *"Osiguranje će se obustaviti …..privremena mjera ukinuti* ",

čl. 955. osloboditi brod zaustavljanja	ako bude dano osiguranje ili druge imovinske vrijednosti
čl. 958. st. 3. ukinuti privremenu mjeru	ako ne dokaže da je pokrenuo postupak
čl. 958. st. 5. obustaviti postupak osiguranja i ukinuti izvršene radnje	ako ne ishodi produženje roka
Čl. 959 Osiguranje će se obustaviti …..privremena mjera ukinuti ",	Čl. 949. st.1.toč.1) - 3).

Vidi i OZ čl. 300., 301., 305., 282/3

Vidi Bolanča/Kandare, Mjere osiguranja na brodu u svjetlu odredaba Pomorskog Zakonika R. Hrvatske, Zbornik Radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 33, br. 1-2(41/42), 1996, str. 36.

4. TRAJANJE PRIVREMENIH MJERA.

Judikatura

Okružni sud Zagreb Gž-3768/81 od. 16.VI.1981. - PHz 19/145.:

"Radnje provedene na osnovi privremene mjere mogu se ukinuti samo na prijedlog dužnika, a ne i po službenoj dužnosti". [374]

ČL. 959 - 05 –PROTUPOLOG (KONTRA-GARANCIJA)

Problem protupologa, po mom mišljenju, zadaje dosta problema. Postavlja se npr. pitanje do kada može dužnik zatražiti protupolog, i do kada, vremenski, može sud odrediti protupolog.

Goršić, TUMAČ, str. 500, kod § 339. navodi:

"...ali sud može osiguranje naložiti i kasnije kad se privremena mjera već provađa."

Mišljenje Goršića i presude koju citira Goršić, dijeli i TRIVA-BELAJEC-DIKA, Sudsko izvršno pravo, str. 355, gdje se veli:

"Trebalo bi zajedno sa Goršićem (Tumač, str. 550) uzeti da je moguće da sud, uslijed izmenjenih okolnosti, i naknadno, u toku provođenja odobrene privremene mjere, odluči o dužnosti vjerovnika da položi osiguranje ili da položeno osiguranje povisi, te da od polaganja zatraženog iznosa učini zavisnim dalje ostvarivanje privremene mjere koja je u toku."

Nisam našao u zakonu propis kojim bi se zabranjivalo naknadno tražiti protu-polaganje ili povisivanje protu-pologa.

Dio doktrine je naklonjen dozvoli protu-pologa.[375]

---

[374] CRNIĆ, op.cit., str. 214.

[375] RUŠINOVIĆ str. 33: "Ako u postupku osiguranja okolnosti slučaja to nalažu, sud može, na prijedlog dužnika, naložiti vjerovniku da u ostavljenom (sudskom) roku položi na depozit suda

Vidi dalje III-DIO- OZ -čl. 300. gdje se navode sasvim suprotna stajališta judikature, sa kritikom doktrine.

Mislim da i praksa govori u prilog stava Goršića, Trive i Rušinovića. U tom smislu i rješenje koje navodi Rušinović kao i rješenje temeljnog sodišča Koper.[376]

U praksi najčešće se stvari vremenski odvijaju kako slijedi:

-1. privremena mjera
-2. depozit ili garancija
-3. rješenje o oslobađanju broda.

Jasno je da svaki zainteresirani (brodovlasnik zakupac i sl.) nastoji brod osloboditi čim prije.

Ako brodovlasnik (kao protustranka) nema pravo NAKON oslobađanja broda, tražiti protupolog, to, u praksi znači da ne može osloboditi brod dok ne postavi zahtjev za protupolog i ne dobije sudsko

---

neki iznos novca, radi pokrića štete koja prijeti dužniku zbog odluke suda da se brod privremeno zaustavi (arg. iz čl. 33. i čl. 270. st. 2. ZIP) (16).
U slučaju da vjerovnik ne plati "jamstvo" na depozit suda, privremena mjera zaustavljanja broda neće se provesti, odnosno postupak osiguranja bit će po službenoj dužnosti obustavljen (arg. iz čl. 895. st. 3. ZPUP).
Institut "jamstva", kao uvjet za određivanje (provođenje) privremene mjere, reguliran je odredbama Zakona o izvršnom postupku, koji se supsidijarno ima primijeniti u postupku osiguranja na brodovima. Termin "jamstvo" ima značaj "kaucije", tj. novčanog iznosa kojega polaže stranka sudu, za slučaj da bi od neke njene procesne radnje ili sudske procesne radnje koja se poduzima u njenu korist, drugoj stranki prijetila šteta ili troškovi, tako da druga stranka na pologu stječe zakonsko založno pravo, radi osiguranja svog budućeg, eventualnoga potraživanja za naknadu štete, tj. za naknadu troškova postupka (u parničnom postupku - aktorska kaucija, cautio iudicatum solvi).
Premda poglavlje u Zakonu o izvršnom postupku koje govori o "jamstvu" naslovno obrazlaže "jamstvo" kao uvjet za određivanje privremene mjere, odredba čl. 270. ZIP-a ima se tumačiti šire, tj. da se "jamstvom" može uvjetovati privremena mjera nakon što je već dopuštena. U tom slučaju "jamstvom" se uvjetuje izvršenje privremene mjere. Naime, "jamstvo" se određuje tek prema prijedlogu dužnika. Kako dužnik u fazi donošenja rješenja o zaustavljanju u pravilu ne sudjeluje, nego je o dopuštenoj privremenoj mjeri obaviješten nakon što primi sudsko rješenje o zaustavljanju broda, restriktivno tumačenje odredbe čl. 270. st. 2. Zakona o izvršnom postupku onemogućilo bi dužnika da uopće traži polaganje "kaucije". (17)
(17) Suprotno stajalište Privrednog suda Hrvatske u Zagrebu iz Rješenja posl. br. II Pž-238/89-2 od 21. veljače 1989.: "obveza polaganja jamstva" ne može se nametnuti vjerovniku nakon što je privremena mjera zaustavljanja broda već izdana."
U praksi sud osiguranja, međutim, odlučuje o prijedlogu da se naloži vjerovniku plaćanje "kaucije" iznesenom nakon što je privremena mjera zaustavljanja broda već dopuštena, pa i o takvom prijedlogu koji je postavljen tek u žalbi dužnika uloženoj na rješenje o zaustavljanju broda (Rješenje OPS Rijeka posl. br. V R-I-81/87-3 od 13.11.1987.) Vidi dalje III-DIO-OZ-čl.300.

[376] TS KP Sklep Rg-249/85 od 4.2.1986. (BROD A.M.): "Nasprotno varščino je določiti kadar iz okoličin primera izhaja, da bi bilo smotrno zavarovati interese dolžnika v zvezi z škodo, ki bi mu lahko nastala zaradi začasne odredbe, če dolžnik to predlaga. Zakon izrecno govori o tem, da se z nasprotno varščino, ki se določi pred izdano začasno odredbo ali po njeni izdaji zavaruje morebitna škoda."

rješenje o tome. Dovoljno je zamisliti da se brod zaustavi u četvrtak, depozit ili garancija dobije u petak, onda rješenje o zahtjevu za protupolog mora čekati do ponedjeljka. Osim toga i u rješenju o protupologu daje se izvjestan rok. Da li je ekonomski opravdano zauzimati takav stav?

Konačno, ako se zauzme takav stav da se protupolog ne može tražiti naknadno, onda se može vrlo lako dogoditi da u nastojanju da čim prije oslobodi brod, protustranka položi depozit, i ako pobijedi u konvalidacionom postupku, ostaje prikraćena za štetu koju eventualno ne može naplatiti od vjerovnika.

Privredni sud Hrvatske u Rješenju

II-Pž-2201/89-2 od 24.10.89. (OPS RI R-I-26/89-13 od 24.10.1989.)

i

Pž-238/89 od 21.2.1989 (OPS RI R-I-23/88-16 od 21.2.89.) zauzima stav, da se protupolog ne može - tražiti od protustranke, nakon što protustranka položi polog (vidi: Ivković, P.M.,1994., pod Rješenja uz čl. 270. ZIP-a).

Pozicija stranaka po stanovištu suda i mojem je slijedeća:

S U D	M O J E
ZAUSTAVLJEN BROD	ZAUSTAVLJEN BROD
protustranka ulaže zahtjev za protupolog	protustranka daje polog
sud odlučuje da vjerovnik položi protupolog	protustranka traži protupolog
vjerovnik polaže protupolog	sud odlučuje da vjerovnik položi protupolog i vjerovnik ga polaže
K O N A Č N O	S T A N J E
BROD ZAUSTAVLJEN VJEROVNIK DAO PROTUPOLOG	POLOG DAT SUDU I VJEROVNIK DAO PROTUPOLOG

DAKLE:

PREMA SUDU: VJEROVNIK IMA **BROD** A DUŽNIK **PROTUPOLOG**

PREMA MOJEM: VJEROVNIK IMA **POLOG** A DUŽNIK **PROTUPOLOG.**[434]

U stvari, praktički gledano, za vjerovnika je bolje imati polog, koji je likvidno sredstvo, koje možda čak i nosi kamatu i za kojeg nema najčešće troškova, nego brod, za kojeg vjerovnik najčešće mora predujmiti troškove, a nakon meritorne presude u njegovu korist mora provoditi izvršenje prodajom broda. Iz prakse je poznato da je PZ formalnosti kod prodaje broda predvidio na način da samo radi čekanja prolaska rokova za žalbe na pojedina rješenja u toku postupka prodaje, treba čekati mjesece i mjesece.

Ukoliko u slučaju koji zahtijeva sud vjerovnik NIJE dao protupolog koji je odredio sud, onda se brod oslobađa.

Ukoliko u slučaju koji predlažem vjerovnik NIJE dao protupolog koji je odredio sud, onda se polog oslobađa.

Predlagatelj ima ili brod ili polog. I to bez obzira da li vjerovnik mora dati protupolog ili ne. I ako vjerovnik da protupolog i opet ima ili brod ili polog. Njegov je interes svakako sačuvan. No, ako protustranka dade svoj polog (u svrhu brzog oslobađanja broda, a dužnost je svake stranke da nastoji smanjiti štetu) i prije toga ne zatraži protupolog, onda zapravo, protustranka gubi pravnu zaštitu jer eventualno neće moći, ako uspije u parnici, naplatiti štetu.

Možda bi se moglo reći da kada bi zakonodavac želio da se protupolog ne može zahtijevati nakon što je dat polog, naveo bi to u zakonu npr. u čl. 301. OZ, kao što je bilo određeno za *cautio iudicatum solvi da se* ne može tražiti nakon što se je tuženi upustio u raspravljanje.

Jamstvo je po ZOO, "Ugovor", a polog je konkretan novac. Logično je da se ne može niti pomisliti da bi "jamstvo" (ugovor) mogao personificirati brod (ili pokretninu), ali gotovina položena na sudu može se zamisliti kao personifikacija broda ili pokretnine.

U krajnjoj liniji i brod, i pokretnina i polog je imovina.

RUŠINOVIĆ smatra da termin "jamstvo" ima značenje "kaucije".[377]

PS H smatra da se *"...jamstvo polaže umjesto privremene mjere" (Pž-2201/89-2 od 24.10.1989.).*[378] Ovo nije sasvim jasno. Čini se da se "polog" polaže umjesto broda ili pokretnine, a ne privremene mjere.

Sud smatra da dužnik može izabrati samo jednu varijantu:

-ili čekati sa brodom i tražiti da vjerovnik uplati protupolog,

-ili dužnik može položiti polog, i time brzo oslobađa brod, ali gubi pravo na traženje protupologa.

Sud nadalje smatra da bi eventualno određivanje vjerovniku polaganja protupologa, *"...značilo isto što i odbiti pružanje pravne zaštite vjerovniku*". Ovo se ne čini jasnim. Naime situacija bi bila slijedeća: vjerovnik ima jamstvo u pologu dužnika, a dužnik u protupologu vjerovnika. Ne vidi se razlika ako bi umjesto pologa dužnika ostao brod u luci, a eventualni protupolog vjerovnika kod suda.

Sud isto tako inzistira na tome da je dužnik prihvatio ponudu i položio jamstvo. Međutim, to pravo ima dužnik i temeljem zakona (čl. 959 u vezi s čl. 949. a ponuda vjerovnika bila je samo pojednostavljenje određivanja visine pologa. Što bi bilo da vjerovnik nije odredio visinu? Morao bi to učiniti sud na prijedlog dužnika temeljem cit. propisa i time bi se, najvjerojatnije, postupak otegao.

Ovo pitanje nije bilo riješeno u biv. ZPUP, ali čini se da nije riješeno niti u novom PZ, iako bi se

---

[377] RUŠINOVIĆ, str. 33: "Termin "jamstvo" ima značenje "kaucije", tj. novčanog iznosa kojeg polaže stranka sudu, za slučaj, da bi od neke njene procesne radnje ili sudske procesne radnje koja se poduzima u njenu korist, drugoj stranki pretila šteta ili troškovi, tako da druga stranka na pologu stječe zakonsko založno pravo, radi osiguranja svog budućeg, eventualnoga potraživanja za naknadu štete, tj. za naknadu troškova postupka (u parničnom postupku - aktorska kaucija, cautio iudicatum solvi)."

[378] RUŠINOVIĆ, op. cit. str. 40: "Već prilikom slijedećih izmjena Zakona o pomorskoj u unutrašnjoj plovidbi u zakonski tekst valjalo bi unijeti odredbe koje reguliraju način polaganja "kaucije" za pokriće eventualne buduće štete i troškova dužniku nastalih zbog zaustavljanja broda, uvjete i rokove za njegovo polaganje i sankcije zbog propuštanja njenoga polaganja."

sada moglo smatrati da je OZ dobio jači položaj, pa bi se mogao direktnije upotrijebiti.

Kako je već spomenuto u daljnjoj fazi postupka oko privremene mjere mora doći i do rješavanja sudbine pologa.

Vidi čl. 941. *in fine,* čl. 944.st.2.

ČL. 959 - 06 PERSONIFIKACIJA BRODA – DEPOZIT -/- GARANCIJA

Postavlja se pitanje da li depozit, koji je u stvari zamijenio brod koji je pušten, na neki način personificira taj brod? Konkretno, da li se nakon polaganja depozita ima smatrati kao da je "imovina" (brod) još prisutna?

Ovo je zanimljivo zbog pitanja može li i nakon polaganja depozita od strane protustranke (obično vlasnika broda) i puštanja broda (odlaska broda), protustranka zatražiti od suda, već prema okolnostima, da sud odredi vjerovniku da vjerovnik mora položiti protupolog za naknadu štete, kao što to predviđa čl. 301. st. 1. OZ-a?

Engleska doktrina i judikatura smatraju da polog zamjenjuje brod.[379- i 380]

Talijanska doktrina pravi razliku između sudskog depozita i garancije[381] i smatra da se kod depozita radi o promjeni jamstva dok kod garancije ne dolazi do promjene nego do substitucije dužnika.

Vidi Ivković, P.M.,1994, pod čl. 56. ZIP (str. 243. i sl.) za brod ATLANTIC MOON, nastavak odluka

---

[379] JACKSON D.C., Enforcement of Maritime claims (1981), str. 183: "Bail is the substitution of personal for real security. It takes the place of the ship ..... and may be given ..... in order to obtain release. (133): Its identification with the ship means that the bail bond is limited to the amount of the ship if the ship is worth less than the sum of the bond - /The Staffordshire (1872) 1 Asp. M.L.C. 363, 1872 L.R. 4.P.C. 914)/."

[380] JACKSON, op. cit. str. 184: "In the GAY TOUCAN (Lloyd's Rep. 1968, 245) ..... Cairus, J., ordered the release on condition of insurance on the basis that bail was as good if not better security than the yacht....."

[381] Tako npr. Rossi P. (vidi literaturu):
"Ovviamente in tema di garanzia o cauzione occore distinguere il caso in cui il debitore provveda ad effetuare un deposito nella forma dei depositi giudiziari, ed in questo caso e' chiaro che si verifica una vera e propria conversione della misura cautelare, dal caso in cui, molto piu' frequente nella prassi giudiziaria marittimistica, il creditore istante ottenga la garanzia di un terzo (banca, assicuarzione, P & I). In questo caso non viene operata una sostituzione della res sequestrata, ma si opera una sostituzione del soggetto debitore, tant'e' che quasi sempre garanzie bancarie, assicurative o dei P & I Clubs sono rilasciate con l'espressa rinuncia alla preventiva escussione del debitore principale ed alla scadenza del termine di cui all' art. 1957 cod. civ.

za cit. brod, vidi Ivković, Treća osoba....2002, str. 88 i dalje i pod 982.06 za judikaturu.

Vidi Marin, , Davanje osiguranja u postupku osiguranja tražbina određivanjem privremene mjere na brodu, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 34/45-46, 1997, str. 205-17.

Vidi III. DIO - OZ

++

II. DIO-PZ- ČL.960

(1) TROŠKOVE ODRŽAVANJA BRODA I UZDRŽAVANJA POSADE ZA VRIJEME ZAUSTAVLJANJA SNOSI VLASNIK BRODA ILI BRODAR.

(2) AKO SREDSTVA ZA UZDRŽAVANJE POSADE NISU DOVOLJNA, SUD ĆE PREDLAGATELJU OSIGURANJU NAREDITI DA PREDUJMI POTREBNU SVOTU ZA UZDRŽAVANJE POSADE.

(3) TROŠKOVE ČUVANJA BRODA PREDUJMLJUJE PREDLAGATELJ OSIGURANJA.

(4) ODREDBE STAVKA 1. I 3. OVOGA ČLANKA NE DIRAJU U OBVEZU KONAČNOG SNOŠENJA TIH TROŠKOVA.

Situacija koja može nastati nakon zaustavljanja broda može dovesti do toga da brodovlasnik ne dostavlja financijska sredstva za održavanje broda i izdržavanje posade. Takovih je slučajeva već bilo u praksi naših sudova.

Tri broda pod austrijskom zastavom vrlo su dugo bila vezana na lukobran u Rijeci. Jedan manji brod je bio vrlo dugo u Puli. I u posljednje vrijeme bilo je brodova koji su dugo vremena stajali pod privremenom mjerom (Croatialine, Jadroplov itd.)

Troškovi obuhvaćaju: korištenje obale, odvoz smeća (makar i nema posade na brodu), a ako nema posade onda i vrlo skupo čuvanje broda koje vrši, katkada, posebno poduzeće ili Luka, koja onda to naplaćuje po satnici za 24 sata u tri smjene. Ima i niz drugih troškova.

Konačno snošenje tih obaveza rješava se na kraju. Većina tih troškova ima karakter privilegija, što dolazi naročito do vidjela kod raspodjele prodajne cijene.[382]

ČL. 960 - 01 - PREMJEŠTAJ BRODA ZA VRIJEME ZAUSTAVLJANJA

U nastojanju smanjenja troškova bilo je i slučajeva da se brod nastoji premjestiti iz jedne

---

[382] (2) TRIVA, str. 411 "Odredba stava 1. ovog člana opravdana je s obzirom na činjenicu da provođenje privremene mjere ne dira u odnose između posade i brodara odnosno nosioca prava raspolaganja ili vlasnika broda, niti u prava raspolaganja i vlasništva broda s obzirom na brod prema kome se privremena mjera ostvaruje."

skupe luke u jeftiniju. Takav premještaj odobrava i doktrina i judikatura.[383]

Vidi i čl. 862.

Judikatura

VPS H Pž-185/87 od 3.2.1987. (OPS RI P-102/87 od 16.1.1987.)

"Prvostepenim rješenjem udovoljeno je prijedlogu tužitelja (ispravno: tuženika) i odobren je premještaj tuženikova broda "Fanaki III.", kojem je zabranjen odlazak iz luke Raša temeljem privremene mjere određene rješenjem OPS Rijeka br. P-102/87 od 16.1.1987....Prema stanovištu prvostepenog suda ispunjeni su uvjeti iz čl. 892. ZPUP-a, jer se time smanjuje šteta dužniku (tuženiku), koji će za vrijeme dok brod bude zadržan u luci Rijeka, izvršiti ukrcaj tereta papira u količini od 400 tona.

– – – – – – – – – – – – – – – – –

PSH - Pž-3675/90-2 OD 28.12.1990. (OPS RI R-I-46/90 od 20.12.90.)

"Prema shvaćanju ovog žalbenog suda, sud u pravilu može izmijeniti već donesenu privremenu mjeru zaustavljanja broda i zabranom odlaska broda iz luke na način da izvrši premještaj broda u drugu luku s time da će brodu biti zabranjen odlazak iz druge luke pod istim uvjetima.

To će sud biti ovlašten učiniti na prijedlog stranaka, pa tako i na prijedlog dužnika, primjenjujući per analogiam odredbe iz čl. 892. ZPUP-a (čl. 889. PZ) nezavisno od toga što se citirana odredba u prvom redu primjenjuje na postupak izvršenja prodajom broda.

Pri tome će sud, kako to pravilno ističe žalitelj u žalbi, ako time ne dovodi u pitanje sigurnost broda, prethodno zatražiti da se o prijedlogu za premještaj

---

[383] (3) DIKA, str. 537: "Sud može na prijedlog stranaka, zapovjednika broda ili čuvara broda narediti da se brod premjesti u drugo mjesto ako nađe da bi to bilo potrebno radi sigurnosti broda ili da bi to bilo korisno iz drugih važnih razloga, osobito radi smanjenja troškova čuvanja i održavanja broda. Mjesto u koje se brod premješta ne mora se nalaziti na području suda koji provodi osiguranje (arg. iz čl. 892).

broda izjasni i druga stranka, u ovom slučaju tužitelj (predlagač).

Prvostepeni sud bi mogao dopustiti premještaj broda ne samo u slučaju ako nađe da bi to bilo potrebno radi sigurnosti broda, već i u slučaju ako nađe da bi to bilo korisno i iz drugih važnih razloga. Prema shvaćanju ovog žalbenog suda važni razlozi bi postojali ako bi to bilo istovremeno u interesu i vjerovnika i dužnika. Samo postojanje interesa dužnika ne bi, prema shvaćanju ovog žalbenog suda, predstavljalo dovoljno važan razlog da se takav premještaj dopusti.

Iz navedenog slijedi da samo zbog ukrcaja tereta u slučaju kada je brod zaustavljen i kada je neizvjesno da li će putovanje nastaviti, ne bi trebalo dopustiti premještaj broda.

Nezavisno od navedenog, kod činjenice da je premještaj broda već izvršen, a što navodi i sam tužitelj u žalbi, samim premještajem nije dovedena u pitanje svrha izdane privremene mjere jer će i zaustavljanjem broda u luci Rijeka potraživanje vjerovnika biti osigurano na način kako je predviđeno u čl. 989. st. 1. ZPUP-a.

"Nezavisno od iznesenog, prvostepeni sud će u nastavku postupka olakšati položaj dužnika do zakonom mogućih granica odlučivanjem, o zahtjevu za premještaj broda u luku Bar s time da zabrana isplovljenja i tamo traje dok postoje preduvjeti određeni prvostepenim rješenjem, pa će o tome riješiti svojim rješenjem u nastavku postupka, imajući u vidu i odredbe i stavova 2, 3 i 4. čl. 988. ZPUP tj. da troškove čuvanja zaustavljenog broda naročito za vrijeme trajanja istovara tereta snosi predlagač privremene mjere, kako to izričito predviđa odredba stava 3. člana 988. ZPUP."

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

Iz ovog navoda IIst. odluke proizlazilo bi da postoji nekoliko vrsta troškova:

-a). izdržavanje broda

-b). uzdržavanje posade

-c). čuvanje, kod čega, iz prakse je poznato, postoje troškovi čuvanja:

-aa). sprečavanje propadanja broda, krađa itd.,

-bb). čuvanja da brod ne pobjegne.

-cc). lučke takse, privez, odvoz smeća i sl.

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

Temeljno sodišče Koper Rg-70/93 od 10.05.1993.

Cassa Marittima Adriatica per gli infortuni sul lavoro e malatie c/a 1). Armatoriale Orseolo S .p. A i 2/. Sicilsud Leasing S. p. A

Višje sodišče Koper, Cpg-202/93-2., od 06.07.1999.

"Pritožbi upnika se ugodi ....."

Iz obrazloženja:

"Z izpodbijanim sklepom je sodišče prve stopnje odločilo, da je upnik dolžan v roku 8 dni plačati predujam za stroške priveza ladje CHERSO v višini US$ 87.750, sicer bo sodišče začasno odredbo razveljavilo in postopek ustavilo .....

..... pride v poštev ... določilo 2. odstavka 32. člena ZIP, ki ga je po vsebini, kot že rečeno, sodišče prve stopnje pravilno uporabilo. Pač pa pritožbeno sodišče ugotavlja ..... da glede zneska predujma US$ 87.500 sodišče prve stopnje v izpodbijanem sklepu nima zanesljivih ugotovitev ..... ne da bi bili ti stroški kakorkoli verjetno izkazani oziroma specificirani."

TS KP RG-70/92 od 02.12.1993.

Upnik je dolžan ... plačati predujam za vzdrževanje posadke v višini LIT 368.350.886.- (.... čl. 113. ZPUP i čl. 23. reda v Lukah in drugih delih obalnega morja - Ur. l. RS 14/89)."

Vidi Ivković, P.Z. 1994, str. 124-126.

ooooooooooooooooooooooo

U Južnoj Africi suđeno je o troškovima :

COURT OF APPEAL - SOUTH AFRICA, 1 GIUGNO 2001 – "ARGUN" - DIR.MAR.2002, str. 1054.

Zaustavljanje - Čuvanje zaustavljenog broda - Trošak.

"*[L]* LO SHERIFF, AL QUALE IN BASE ALLA ADMIRALTY RULE 21(1) E AFFIDATA LA CUSTODIA DELLA NAVE SEQUESTRATA, HA DIRITTO DI OTTENERE IL RIMBORSO DELLE SPESE DA LUI INCONTRATE PER LA CONSERVAZIONE DELLA NAVE DAL SEQUESTRANTE E NON DAL PROPRIETARIO.

VIDI I BILJEŠKU UZ ODLUKU.

Cour de Cassation (Paris), 03.03.1998

"TROUZ-AR-MOR"
Custodia della nave sequestrata – responsabilita del creditore sequestrante – non susiste. DIR.MAR.1998, 1827.
V. Bilješka : F.B., 1828-1331.
ooooo

ČL.960 -02- DODATAK NA KRAJU OVOG ČLANKA-ČL. 140 OZ.

Možda je na ovom mjestu korisno postaviti pitanje da li se čl. 140. OZ (prije ZIP čl. 84.) može primijeniti ako propusti izvršavati:
a) - odredbe st. 1.,vlasnik broda ili brodar (?)
b).- odredbe st. 2.predlagatelj osiguranja
c).- odredbe st. 3.predlagatelj osiguranja
Čini se da cit. čl. 140 OZ., nije razradio do kraja odredbe treba li jedna od stranaka predlagati sudu ili sud postupa po službenoj dužnosti. O tome bi eventualno ovisila i primjena čl. 140., koji određuje da će sud odlučiti zaključkom.
Znatan pad cijene brodova na svjetskom tržištu, gubitak klase (a time najčešće i osiguranja broda), opasnost potonuća ako je brod i oštećen ili previše star, gubitak H/M osiguranja, P&I osiguranja odgovornosti, opasnost prouzrokovanja velike ekološke štete, opasnost za lučko redovito manipuliranje i poslovanje i sl., trebali bi omogućiti prodaju broda i prije pravomoćnosti odluke itd. A opasnosti potonuća, ekološke katastrofe, mislim da bi morali biti i osnova za dužno postupanje po službenoj dužnosti ili od strane suda, ili Lučke kapetanije, ili Inspekcije i sl. Zaustavljenih brodova za kojeg se više nitko nije interesirao. Činjenica je da je bilo brodova koji su bili praktički napušteni. Nije jasno zašto ne bi nadležni organi bili dužni postupati. [384]
Treba spomenuti da odredbe PZ. o privremenim mjerama ne spominju mogućnost prodaje, dok dosta

[384] Tribunale di Salerno, 22.07.1993; -- Brod - «SROUR»
Sequestro conservativo – Pericolo di deterioramento – Vendita ex 685 c.c.
Va disposta la vendita, secondo srt. 684 c.p.c., di una nave sottoposta a sequestro conservativo da piu di tre anni di cui sia accertato lo stato di innavigabilita ed il grave stato di pericolo che potrebbe derivare da un ulteriore detrioramento della sua struttura e dal suo affondamento in acque portuali.
V. i : T. di Catania, 13.03. 1986, Koch c. Princess, DIRMAR g. 1987, str.348. DIRMAR g. 1995, str. 220

detaljno to određuju za teret u čl. 947 (Prethodne mjere), iako je u praksi privremenih mjera neuporedivo više od prethodnih mjera. Da li čl. 841 u st. 4. i/ili 5. upućuje izričajem " *na odgovarajući način*" i na mogućnost da se ono što je rečeno za teret, a nije za brod, ipak primijeni na brod ? Konačno, brod isto tako gubi na vrijednosti ako mu je zabranjeno isplovljenje, pa čeka.

Vidi i čl. 14. OZ.

Vidi PZ. čl.947. doduše za teret, ali nije jasno zašto ne bi moglo biti i za brod. Često je teret vredniji od broda !

++

II. DIO-PZ- ČL.961

PRIVREMENOM MJEROM ZAUSTAVLJANJA BRODA NE DIRA SE U PRAVA I DUŽNOSTI STRANAKA KOJE PROIZLAZE IZ UGOVORA O PRIJEVOZU STVARI ILI PUTNIKA .

Propis se odnosi na čl. 465, i 611 - 646 PZ. Medjutim pošto propis govori samo o zaustavljanju broda, doktrina je razmatrala i ostale oblike privremenih mjera. [lviii] = (LVIII).

PRIMJENJUJE SE NA konvenciju.

II. DIO-PZ- ČL.962

KAD SUD ODREDI PRIVREMENU MJERU NA BRODU, BEZ ODGODE ĆE SE NA ODGOVARAJUĆI NAČIN PRIMIJENITI ODREDBE ČLANKA 860. OVOGA ZAKONIKA PREMA NARAVI MJERE KOJU JE ODREDIO.

PRIMJENJUJE SE NA konvenciju.

Zakon propisuje da se mora postupiti po čl. 860. PZ-a.. Sud obično daje nalog Lučkoj Kapetaniji da to učini.[385] Nalozi kako se formuliraju u rješenjima nisu uvijek sasvim ispravni.[386]

---

[385] DIKA, str. 537: "Privremena mjera zaustavljanja broda provodi se odgovarajućom primjenom pravila koja uređuju zaustavljanje broda u slučaju provođenja izvršenja prodajom broda (arg. iz čl. 980 ZPUP-a). Nakon dostave zabrane odlaska broda iz luke odnosno pristaništa (39) sud

Kada je privremena mjera dostavljena Lučkoj kapetaniji, dužna je Lučka kapetanija oduzeti brodu, bilo domaćem bilo stranom, dokumente (ili fotokopije) koji su navedeni u čl. 860 st. 1. toč. 1). do 4). PZ.

Nakon što sud dobije dokumentaciju koju je oduzela L.K., po mom mišljenju, u onim slučajevima ako i kada K.52 dopušta zaustavljanje broda koji je korišten od osobe koja nije brodovlasnik, tj. kada protivnik predlagatelja nije brodovlasnik nego jedna druga osoba, trebalo bi dostaviti kopiju odluke o privremenoj mjeri i brodovlasniku, [387] čije ime i adresa, mora biti vidljiva iz dokumentacije koju oduzima Lučka kapetanija (čl. 962/860 PZ).

Trebalo bi razmotriti da li bi trebalo u tom slučaju, ako brodovlasnik nije u R.Hvatskoj, imenovati zastupnika.

Eventualno javljanje nadležnom inozemnom konzulatu predmet je drugih propisa.

Vidi i čl. 960. PZ.

Vidi OZ. čl. 10. st. 3. i 4.

Vidi PZ čl. 962 i 860

Vidi i ZPP (čl. Članak 66. PROMJENA)

Članak 133. mijenja se i glasi:

"Pismena se dostavljaju preko pošte ili preko određenoga sudskog službenika, odnosno sudskog namještenika, preko nadležnoga tijela uprave, preko javnoga bilježnika ili neposredno u sudu.

Ako se dostava ne obavlja preko pošte, osoba koja obavlja dostavu dužna je osobi kojoj se dostava

---

može pozvati organ nadležan za poslove sigurnosti u luci odnosno pristaništu da brodu oduzme upisni list odnosno brodsku svjedodžbu, popis posade i isprave o sposobnosti broda za plovidbu, a stranom brodu - isprave koje odgovaraju tim jugoslavenskim ispravama; može odrediti čuvanje broda; može sastaviti popis posade i putnika koji ostaju na brodu i popisati vrstu i količinu tereta koji se nalazi na brodu (arg. iz čl. 890. ZPUP-a)".

[386] Npr. "Ovu privremenu mjeru provesti će Lučka Kapetanija u ..... koja će brodu oduzeti isprave navedene u čl. 890. st. 1. toč. 1. ZPUP-a." Tako npr. Rješenje OPS RI V-R-I-81/87. Ovakav tekst naloga Lučkoj Kapetaniji, sadrže skoro sva rješenja, iz čega bi trebalo zaključiti da se samo oduzimaju dokumenti, ali da se ne vrši popis broda i pripadnika, niti popis posade, putnika i tereta. To je vjerojatno posljedica riječi u čl. 990. "prema naravi mjere"

[387] T. di Taranto, 06.05.1994 DIRMAR g. 1995, str. 759
«BALTIC CURRENT»
Omissione di notifica al proprietario della nave – Effetti.
La notifica del provvedimento che autorizza il sequestro conservativo della nave deve essere esguita, a norma dell'art. 683 cod. nav., tanto al proprietario quanto al comandante della nave pena il rigetto della domanda di convalida del sequestro stesso.

obavlja, na njezin zahtjev, dokazati svoje svojstvo ovlaštene osobe.

Osobe koje dostavljač iz stavka 1. ovoga članka zatekne na mjestu na kome dostavu treba obaviti dužne su, na njegov zahtjev, dokazati svoju istovjetnost.

Kad je to potrebno, dostavljač je ovlašten zatražiti pomoć policije radi utvrđivanja istovjetnosti osobe koju zatekne na mjestu na kome dostavu treba obaviti te radi obavljanja drugih radnji dostave. Troškovi koji time nastanu ulaze u troškove postupka."

Vidi čl. 860. za nacrt zaključka za L.K.

DOKUMENTI BRODA PZ - 962 i 860 - 01.

Od toga časa dalje, dakle i sud ima mogućnosti zatražiti od Lučke kapetanije te dokumente i izvršiti uvid u iste.[388] Prema tome, ne bi bilo ispravno da sud traži od vjerovnika dokaze o vlasništvu i slično, kada te podatke sud može dobiti od Lučke kapetanije, dakle organa koji je postupao kod oduzimanja dokumenata temeljem naloga suda na osnovu zakonskog propisa. Napominjem, da je to predviđeno propisom čl. 232. st. 3. ZPP.[389]

Ovaj podatak je važan i zbog prava koje ima vjerovnik temeljem čl. 964 PZ, radi utvrđivanja

---

[388] 4 OPS Rijeka, Rješenje od 28.1.1985:
"Ukida se rješenje ovog suda br. R-I-17/85-2 od 23.1.1985. ....."
Iz obrazloženja: ..... Sud je ..... pozvao Lučku Kapetaniju Rijeka da zaustavi brod oduzimanjem isprava iz čl. 890. st. 1. toč. 1. ZPUP-a ..... Iz isprava oduzetih brodu "Chang Ping" i priloženih sudu od strane Lučke Kapetanije Rijeka dopisom br. 03-176/1 od 28.1.1985. i to posebno iz originalne isprave "Certificate of vessel's nationality", izdanu od Tianjin Harbour Superintendency Administration - The People's Republic of China od 30.5.1980. za brod "Chang Ping", a koja isprava je upravo predviđena kao dokaz vlasništva i državne pripadnosti broda članom 883. st. 3. ZPUP-a, sud je utvrdio da je vlasnik broda "Chang Ping" firma Tianjin Ocean Shipping Co., Tianjin, China, a ne dužnik naveden u prijedlogu za izvršenje. Stoga je temeljem odredbe čl. 883. st. 6. ZPUP-a, obzirom da iz isprave "CERTIFICATE OF VESSEL'S NATIONALITY" od 30.5.1980. proizlazi da dužnik nije vlasnik broda "Chang Ping", a kako niti vjerovnik nije priložio sudu ispravu kojom bi dokazivao da je vlasnik broda "Chang Ping" dužnik naveden u prijedlogu za izvršenje, ... postupak izvršenja je valjalo obustaviti i rješenje ovog suda b. R-I-17/85-2 od 25.1.1985. ukinuti ...

[389] *389* ZPP - Članak 120.
U članku 232. stavak 3. mijenja se i glasi:
"ako se isprava nalazi kod državnoga tijela ili koje pravne ili fizičke osobe koja ima javna ovlaštenja, a sama stranka ne može postići da se isprava preda ili pokaže, sud će na prijedlog stranke pribaviti tu ispravu."

podataka o upisu i upisniku stranog broda. Smatram da vjerovnik ima pravo zatražiti, preko suda od Lučke kapetanije, na svoj trošak, i fotokopije tih dokumenata.

ČUVANJE BRODA PZ -čl.962 - 02 -

Treba spomenuti da propis čl. 861. daje mogućnost sudu da, na prijedlog vjerovnika, može odrediti čuvanje broda (st. 1. toč. 2.), a da se za čuvanje broda propisuje u čl. 862. da može odrediti broj posade, a može odrediti iskrcavanje zapovjednika i posade i postaviti druge čuvare. Po cit. čl. 862. može se odrediti i premještanje broda u drugo mjesto, čak i izvan područja suda, koji provodi postupak.

Sud može odrediti i postaviti posebnog čuvara sa svrhom da pazi na brod da ne bi isti neovlašteno napustio luku.

Tako je postupio OPS Split u slučaju broda CEFALONIAN SKY.

OPS Split XII-I-R-1/94 od. 06.01.1994.

Dopuštaju se privremene mjere čuvanja i zaustavljanja ....

VI. Posebnim rješenjem sud će odrediti osobu čuvara

OPS Split I-R-1/94 od 20.01.1994.

I. Određuje se dodatno čuvanje broda u smislu onemogućavanja nedopuštenog isplovljenja, a ovo čuvanje povjerava firmi XY, Podružnica Split, ...

II. Poziva se vjerovnik da, u roku od 3 (tri) dana od primitka ovog rješenja, predujmi troškove .....

Iz obrazloženja:

"Odredbama čl. 266. i 268. ZIP (sada OZ 297, 299)..... između ostaloga određeno je da se radi osiguranja novčanog i nenovačnog potraživanja može odrediti svaka mjera kojom se postiže svrha takvog osiguranja. Pored već odobrenih privremenih mjera, ovaj sud, imajući u vidu činjenicu da je isti brod već bio zaustavljen po odluci suda u Italiji i da je prekršio tu sudsku odluku i pobjegao, smatra vjerovnikov prijedlog da se odredi čuvanje i po specijaliziranoj organizaciji, opravdanim."

Međutim, unatoč postupka po čl.860 PZ-a tj. oduzimanja dokumenata broda, događa se da brod koji je zaustavljen jednostavno pobjegne. Pobjeglo je nekoliko brodova.

Vidi Ivković, P.M.,1994, pod čl. 985. – Čuvanje broda, str. 128.-130.

O problemu sprečavanja bježanja vidi Ivković, PM, 1994, pod čl. 975. PZ.

Vidi detaljnije OZ.

Vidi naročito PZ.čl. 937.st.1. i čl. 938.st.1. do 4.

II. DIO-PZ- ČL.963

(1) KAD SUD ODREDI PRIVREMENU MJERU ZABRANE OTUĐENJA ILI RASPOLAGANJA BRODOM, NAREDIT ĆE ISTOVREMENO DA SE TA MJERA ZABILJEŽI U UPISNIK BRODOVA U KOJI JE BROD UPISAN.

(2) KAD SUD PRAVOMOĆNO UKINE PRIVREMENU MJERU IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA, ODNOSNO KAD ONA PRESTANE PO ZAKONU, SUD ĆE NAREDITI DA SE OBAVI BRISANJE ZABILJEŽBE IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA.

PRIMJENJUJE SE NA konvenciju ako je uz zaustavljanje određena i zabrana otuđenja ili raspolaganja.

Stilizacija ovog člana bila je shvaćena u praksi tako da se radi samo o upisniku brodova u ex SFRJ. Međutim, doktrina je smatrala da se propis može primijeniti i na slučajeve brodova upisanih izvan R. Hrvatske.[390] To je ispravljeno u čl. 964 već u PZ1994.

Kada se privremena mjera ukine, mora se odrediti brisanje zabilježbe.[391 - 392]

Vidi Ivković. P.M., 1994, str. 131.-133.

Vidi čl. 841. i komentar.

Obzirom da se K52., može primijeniti i na brod (a i na jahtu)koji vije zastavu R.Hrvateke, potrebNo se je osvrnuti i na takav slučaj.

Glede upisa privremene mjere razmatrajući odredbe PZ.čl. 339 postavlja se pitanje da li bi se mogla zabilježba odnositi i na privremene mjere ?:

---

[390] (2) DIKA, str. "Privremenu mjeru zabrane otuđenja ili raspolaganja brodom sud bi mogao dopustiti ne samo u slučaju u kojem bi u SFRJ bilo moguće izvršiti njenu zabilježbu u upisnik brodova, što znači u slučaju u kojem je brod upisan u jugoslavenski registar brodova, kako bi se to eventualno moglo izvesti iz odredaba čl. 981. ZPUP-a, već i u slučaju u kojem takav upis ne bi bilo moguće obaviti u SFRJ. Tada bi zabrana svoj cilj (i svoje učinke) postizavala dostavom protivniku predlagača i eventualno trećima, jednako kao i kod zabrane otudjenja i opterećenja prema pravilima općeg postupka osiguranja na pokretnim stvarima (arg. iz čl. 266. t. l. ZIP-a)"

[391] (3)DIKA str. 537: "Kad dopusti privremenu mjeru zabrane otudjenja ili raspolaganja brodom, sud će istovremeno narediti, kad je to moguće, da se ta mjera zabilježi u upisnik brodova u koji je brod upisan.
Pošto mjeru pravomoćno ukine ili kad ona prestane po zakonu, sud je dužan narediti da se obavi brisanje zabilježbe (čl. 991. ZPUP-a).

[392] (4)JAKAŠA, Udžbenik plovidbenog prava, 1993, str. 443.

ČLAN 339.

ZABILJEŽBA DRUGIH ČINJENICA, OSIM ONIH KOJE SU NAVEDENE U ČLANKU 338. OVOGA ZAKONIKA, MOŽE SE DOPUSTITI SAMO KAD JE ZABILJEŽBA OVIM ZAKONIKOM DOPUŠTENA I IMA UČINAK KOJI JE NJIME ODREĐEN (NPR. PRVENSTVENI RED, ZAJEDNIČKA HIPOTEKA NA BRODU, OTKAZ TRAŽBINE OSIGURANE HIPOTEKOM NA BRODU, TUŽBA ZA OSTVARIVANJE POMORSKOG PRIVILEGIJA, ZABILJEŽBA SPORA ITD.).

Moglo bi se naime, smatrati da je privremena mjera na neki način najava tužbe, prva faza u obavezi opravdanja privremene mjere, a što je zakonska obaveza po čl. 958.st.2.

Način za upis je :

1).-podizanje tužbe za ostvarivanje pomorskog privilegija, pod I.

2).-prijedlog za privremenu mjeru pod II.

3).-i prijedlog za zabilježbu tužbe pod III.

Vidi čl. 341 i sl., te čl. 347.

ČL. 347.

(1) ZABILJEŽBA TUŽBE ZA OSTVARIVANJE POMORSKOG PRIVILEGIJA BRIŠE SE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI AKO, U ROKU OD 60 DANA OD DANA OVRŠNOSTI PRESUDE DONESENE NA TEMELJU TUŽBE KOJA JE BILA PREDMET ZABILJEŽBE, VJEROVNIK TRAŽBINE OSIGURANE POMORSKIM PRIVILEGIJEM NE ZATRAŽI PRODAJU BRODA ILI UPIS HIPOTEKE NA BRODU ILI AKO SE, NA NJEGOV ZAHTJEV, U TOM ROKU NE PROVEDE ZAUSTAVLJANJE BRODA (ČLANAK 247. STAVAK 2.).

(2) AKO IZ SPISA NE PROIZLAZI DA JE U ZAKONSKOM ROKU ZATRAŽENA PRODAJA BRODA ILI UPIS HIPOTEKE NA BRODU ILI DA JE PROVEDENO ZAUSTAVLJANJE BRODA, SUD ĆE POSTUPITI PREMA ČLANKU 331. STAVKU 2. I 3. OVOGA ZAKONIKA.

Razmatrajući i odredbu PZ. čl. 97.st.3. :

(3) UPISNI LIST SADRŽI SVE UPISE IZ ULOŠKA GLAVNE KNJIGE UPISNIKA BRODA U KOJI JE BROD UPISAN.

može se postaviti i pitanje da li se zabilježba tužbe, kada je brod zaustavljen, upisuje u upisni list/dokumente broda?

Vidi čl. 5. K52.

Kada se usporede čl. 347. i čl. 247.st.2 na koji upućuje čl. 347. te čl. 860. čini se da postoji izvjestan nesklad. Čl. 247. određuje da mora brod biti »zaustavljen ili zapljenjen....«. Čl. 869. određuje da sud po službenoj dužnosti mora ZAUSTAVITI BROD (PRIVREMNA MJERA). Čl. 347. zahtjeva da *:«....vjerovnik tražbine osigurane pomorskim privilegijem .....ako se na njegov zahtjev, u tom roku ne provede zaustavjanje broda(čl.247.st.2.).«*

Međutim i odredba čl. 347.st.2. izričito imenuje sud, koji će postupiti po čl. 331.st.2. i 3. koi ali određujeu samo u slučajuj brisanja.

Dok je za hipotekarnu tužbu jasno određeno u čl. 346. da zabilježbu odobrava L.K.,(navedeno je doduše u st.2.:«...*može dopustiti i parnični sud*«....) i takove odredbe za privilegij, čini se, nema.

II. DIO-PZ ČL.964

KAD ODREDI PRIVREMENU MJERU PREMA BRODU POD STRANOM ZASTAVOM, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA I NA NJEGOV TROŠAK, OBAVIJESTITI NADLEŽNO INOZEMNO TIJELO O TOJ MJERI I NJENOM UKIDANJU.

PRIMJENJUJE SE NA konvenciju.

U svrhu da predlagatelj/vjerovnik može koristiti to pravo, potrebno je da vjerovnik ima određene podatke.

Obzirom da kod izdavanja privreme mjere sud mora postupiti po čl.962 PZ, dakle i čl.860, iz kojeg propisa slijedi da onim časom kada je privremena mjera dostavljena Lučkoj kapetaniji, dužna je Lučka kapetanija oduzeti stranom brodu dokumente, koji su navedeni u čl. 860.st.1.. a koji dokumenti su važni radi utvrđivanja podataka o upisu i upisniku stranog broda. Smatram da vjerovnik ima pravo zatražiti, preko suda od Lučke kapetanije, na svoj trošak i fotokopije tih dokumenata ili ih koristiti iz sudskog spisa, u koji bi, ti dokumenti ili fotokopije morali biti uloženi od strane Lučke kapetanije. U tom smislu i čl. 232. st.3. ZPP.

Iz dikcije ovog propisa izgleda da se može tražiti obaveštavanje nadležnog inozemnog tijela u svakom slučaju izdavanja privremene mjere, a ne samo kada je zabranjeno otuđenje ili raspolaganje, no takovo obvještavanje imati će najveću važnost, vjerojatno, u slučaju sudske hipoteke (čl.932 - 950 P.Z.), izvršenja (naročito čl.856 i sl. P.Z.), rješenja o dosudi (čl.899 i sl.) eventualno i u kojim drugim slučajevima.Ovaj propis i njegova primjena u praksi mogli bi dovesti do toga da se lakše dobije t.zv. *deletion certificate* i prestankom privilegija u smislu. čl. 246. P.Z. odnosno propisa strane države. U tom pravcu i čl. 9. st. 4. Međunarodne konvencije za izjednačenje nekih pravila o privilegijama i mortgejdžima, Bruxelles, 10.4.1926 i kasnijih konvencija.Vidi čl.962 "Dokumenti broda". [393]

---

[393] (2) OPS Rijeka, Rješenje od 28.1.85.
«Ukida se rješenje ovog suda br. R-I-17/85-2 od 23.1.1985....."

II DIO.PZ ČL.965

Ovaj članak uređuje materiju koja NE SPADA u privremene mjere na brodu po K52, pa je izostavljen.
Vidi : Ivković, "Sprečavanje izručenja otposlane stvari i Stoppage in transit", UPP-1998.
Vidi : Ivković, P.M., 1994., pod čl. 988 PZ, str. 135.

oooooooooooooooooooooo

O MJERODAVNOM PRAVU

PREMA PRAVU DRŽAVE ČIJU DRŽAVNU PRIPADNOST BROD IMA OCJENJUJU SE:
...
2). STVARNA PRAVA NA BRODU

Ostale odredbe čl. 966 – 988 vidjeti u originalu.
Vidi PZ. čl. 219 – 252.
oooooooooooooooooooooo

Čl. 988.

Judikatura

VISOKI TRGOVAČKI SUD Pž-1967/96-2 od 6. rujna 1996.

»Ali Shipping Corporation Monrovia« iz Liberije.

Ako protivnik osiguranja-brodograditelj, prema ugovoru o gradnji broda, nije ovlašten raspolagati brodom, šteta koju on trpi l raspolaganja brodom u gradnji je neznatna. U tom slučaju predlagatelj osiguranja ne mora dokazati opasnost da će bez takve

---

Iz obrazloženja: "... .Sud je....pozvao Lučku Kapetarniju Riljeka da zaustavi brod oduzimanjem isprava iz čl. 890 st.1. t.l. ZPUP-a..... .: Isprava oduzetih brodu "Chang Ping" i priloženih sudu od strane Lučke Kapetanije Rijeka dopisom br. o3-176/l od 28.1.85

mjere protivnik osiguranja spriječiti ili znatno otežati naplatu tražbine.

O vjerojatnosti postojanja predlagateljeva potraživanja prosuđuje se prvenstveno prema odredbama ugovora o gradnji broda. Drugostupanjski je sud donio rješenje kojim i određuje privremenu mjeru zabrane protivniku osiguranja da otuđi, optereti ili na bilo koji drugi način raspolaže brodom u gradnji -- »Novogradnja br.202«. .....Sud je odredio da navedena mjera traje do končanja arbitražnog postupka koji je predlagatelj pokrenuo na arbitraži. Ugovorom o gradnji propisano je da će se svaki spor nastao u skladu s ugovorom ili svaka razlika u mišljenju među strankama koja se odnosi na njihova prava i obveze po ugovoru rješavati u arbitraži primjenom engleskog prava. Pomorski zakonik u cl. 1003. određuje da se na odnose iz ugovora o gradnji, preinaci ili popravku brodova primjenjuje pravo mjesta brodogradilišta ako stranke to ugovore li za te ugovore ili za dio tih ugovora nisu izabrale pravo koje će se irimijeniti ili ako se u cijelosti ili djelomično izabrano pravo ne može imijeniti. Prema tome, o vjerojatnosti postojanja predlagateljeva potraživanja neće se odlučivati primjenom odredaba hrvatskog prava, tj. Zakona o obveznim odnosima, kako je to pogrešno učinio prvostupanjski sud, nego prvenstveno analizirajući odredbu ugovora o gradnji broda.

Lovrić, V.: Privremena mjera zabrane otuđenja ili drugog raspolaganja brodom u gradnji: // UPP, 149-152 (1996), str. 145.

ooooooooooooooooooooooo

DIO TREĆI – OVRŠNI ZAKON

NAPOMENA :

Zakon obiluje odredbama da se odredbe trebaju primjeniti na "odgovarajući način", što predstavlja veliku teškoću, kako je već spomenuto. No ima mnogo situacija o kojima nema niti odredbe niti se upućuje na drugu odredbu koja bi se trebala primjeniti na „odgovarajući način".

Uz odredbe PZ. čl. 841.st..4. najprije dolaze, iz PZ., primjene odredbe PZ. o osiguranju, zatim odredbe PZ. o ovrsi, i temeljem st.5. odredbe Ovršnog zakona, a uz to postoji odredba u OZ. čl. 294.st.3. koja glasi: " *Rješenje o određivanju privremene mjere ima učinak rješenja o ovrsi.*" Odredbe PZ.

PZ. u čl. 951.st.1. i 2., ponovno upućuje na OZ."*ako odredbama ovog Zakonika nije drugačije predviđemo*"

PZ. Glava IV. čl. 932-950. o osiguranju, bliže su privremenim mjerama. Katkada je to jedini način da se nešto nađe u PZ. prije posizanja za OZ.

Budući da dolaze do primjene i odredbe o ovrsi, potrebno je uvijek kada se spomene u odredbi riječ „ovrha", zamijeniti je u mislima sa „privremena mjera" da se vidi i osjeti da li se odredba za ovrhu, može primjeniti na privremenu mjeru, makar i na „određeni način".

SADRŽAJ ZAKONA –ČLANAK 1.

(1) OVIM SE ZAKONOM UREĐUJE POSTUPAK PO KOJEMU SUDOVI I JAVNI BILJEŽNICI PROVODE PRISILNO OSTVARENJE TRAŽBINA NA TEMELJU OVRŠNIH I VJERODOSTOJNIH ISPRAVA (OVRŠNI POSTUPAK) TE POSTUPAK PO KOJEMU SUDOVI I JAVNI BILJEŽNICI PROVODE OSIGURANJE TRAŽBINA (POSTUPAK OSIGURANJA), AKO POSEBNIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(2) OVIM SE ZAKONOM UREĐUJU I MATERIJALNOPRAVNI ODNOSI KOJI SE ZASNIVAJU NA TEMELJU OVRŠNIH POSTUPAKA I POSTUPAKA OSIGURANJA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA.

Posebni zakon je PZ koji ima odredbe u čl.841 kojim se upućuje prvenstveno na odredbe PZ o postupku osiguranja (DIO DEVETI - Glava IV - čl. 932 - 965.), dok u čl. 841.,st. 5. za slučaj da odredbama PZ o postupku ovrhe i osiguranja nije drukčije određeno, u tim će se postupcima na "odgovarajući način" primjenjivati propisi OZ.

Vidi detaljnije čl. 841. PZ. naprijed u DIO DRUGI.

Čl. 140. Ustava promjenjuje se na Konvenciju 1952. pa najprije treba promotriti odredbe K52.,onda PZ, i na kraju OZ. i ostale zakone.

Čini se da se kod donošenja sudskih rješenja ne pazi uvijek na ovaj strogi propis Ustava, koji daje potpunu prednost K52 u svemu što se odnosi na brodove u pogledu onoga što regulira K52. Tako se nalaze u sudskim rješenjima pozivanja na članove OZ (i biv. ZIP-a) koji rješavaju zapravo iste materije kao pojedini propisi PZ-a. Doktrina je jasna:

> *VUJOVIĆ: "Zakon o izvršnom postupku (ZIP)se odnosi prema Zakonu o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (ZPUP) kao opće prema posebnom, pa se zato primjenjuje supsidijarno (supletorno). Najčešće mogu doći, ili dolaze do primjene osnovne odredbe (čl. 1 do 68) i odredbe o postupku u privremenim mjerama osiguranja (čl. 262 do 274). Direktno-povezujuća odredba, o supsidijarnoj primjeni općih pravila izvršenja i osiguranja sa pravilima sadržanim u PZ, sadržana je u čl. 974. st. 1. PZ(1994). Negativno odredjenje t.j. što ne može biti objektom izvršenja ili osiguranja taksativno uredjuje čl. 869. PZ(1994)."---op.cit.,17.,*

ZNAČENJE POJEDINIH IZRAZA –ČLANAK 1.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju ova značenja:

1. IZRAZ "TRAŽBINA" OZNAČAVA PRAVO NA NEKO DAVANJE, ČINJENJE, NEČINJENJE ILI TRPLJENJE,

Ad toč.1.-- K52 . u čl. 1. točno specificira u st.1. t. (a) do (q) šta je tražbina pa ne dolaze do primjene odredbe PZ. i OZ.

3. IZRAZ "PREDLAGATELJ OSIGURANJA" OZNAČAVA OSOBU KOJA JE POKRENULA POSTUPAK RADI OSIGURANJA NEKE TRAŽBINE TE OSOBU U ČIJU JE KORIST TAJ POSTUPAK POKRENUT PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI,

Ad toč.3. -- K52. u čl.1.st.4. definira pojam predlagatelja. Ali vidi i st.3.

5. IZRAZ "PROTIVNIK OSIGURANJA" OZNAČAVA OSOBU PROTIV KOJE SE TRAŽBINA OSIGURAVA,

6. IZRAZ "STRANKA" OZNAČAVA OVRHOVODITELJA I OVRŠENIKA TE PREDLAGATELJA OSIGURANJA I PROTIVNIKA OSIGURANJA,

7. IZRAZ "SUDIONIK" OZNAČAVA OSOBU KOJA U POSTUPKU OVRHE ILI OSIGURANJA NIJE STRANKA, A U POSTUPKU SUDJELUJE ZBOG TOGA ŠTO SE U NJEMU ODLUČUJE O NEKOM NJEZINU PRAVU ILI ZBOG TOGA ŠTO ZA TO IMA PRAVNI INTERES,

Ad t. 7. Radi se najčešće kod privremenih mjera o "trećoj osobi" .

9. IZRAZ "RJEŠENJE O OSIGURANJU" OZNAČAVA RJEŠENJE KOJIM JE U CIJELOSTI ILI DJELOMICE PRIHVAĆEN PRIJEDLOG ZA OSIGURANJE ILI KOJIM SE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI ODREĐUJE OSIGURANJE,

Ad t.9. u čl.1.st.2. se definira pojam zaustavljanja. U čl. 294.st.3. određeno je da određivanje privremene mjere ima učinak rješenja o ovrsi.

10. IZRAZ "SUDSKI OVRŠITELJ" OZNAČAVA SUDSKOGA SLUŽBENIKA KOJI PO NALOGU SUDA NEPOSREDNO PODUZIMA POJEDINE RADNJE U OVRŠNOM POSTUPKU ILI POSTUPKU OSIGURANJA,

Ad st. 10. - najčešće je to osoba iz Lučke Kapetanije. Vidi PZ. čl. 860. u pogledu nastupa Lučke Kapetanije. Svakako se osoba koja nastupa u ime Lučke kapetanije, po nalogu suda, mora smatrati kao "sudski ovršitelj«.

Vidi čl. 56. i sl. OZ.

Vidi Ivković, "Položaj treće osobe/sudionika u postupku privremenih mjera na brodu", 2000.

POKRETANJE POSTUPKA –ČLANAK 3.

(1) OVRŠNI POSTUPAK POKREĆE SE PRIJEDLOGOM OVRHOVODITELJA, A POSTUPAK OSIGURANJA PRIJEDLOGOM PREDLAGATELJA OSIGURANJA.

(2) KAD JE ZAKONOM ODREĐENO TIJELO ILI OSOBA KOJA NIJE NOSITELJ ODREĐENE TRAŽBINE OVLAŠTENA POKRENUTI POSTUPAK RADI NJEGOVA OSTVARENJA ILI OSIGURANJA, TO TIJELO, ODNOSNO OSOBA IMAJU U POSTUPKU POLOŽAJ OVRHOVODITELJA, ODNOSNO PREDLAGATELJA OSIGURANJA.

(3) OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA POKREĆU SE I PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI KAD JE TO ZAKONOM IZRIJEKOM ODREĐENO.

(4) AKO JE POSTUPAK POKRENUT PRIJEDLOGOM NEKOGA TIJELA ILI OSOBE KOJA NIJE NOSITELJ TRAŽBINE, ODNOSNO PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, RADI OSTVARENJA ILI OSIGURANJA TRAŽBINE ODREĐENE OSOBE, TA OSOBA MOŽE U POSTUPKU SUDJELOVATI S OVLASTIMA OVRHOVODITELJA, ODNOSNO PREDLAGATELJA OSIGURANJA, ALI NE MOŽE PODUZIMATI RADNJE KOJE BI SPRJEČAVALE PROVEDBU POSTUPKA POKRENUTOGA PO PRIJEDLOGU ODREĐENOGA TIJELA ILI OSOBE, ODNOSNO PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI.

(5) AKO TIJELO ILI OSOBA IZ STAVKA 4. OVOGA ČLANKA ODLUČE POVUĆI PRIJEDLOG KOJIM JE POSTUPAK POKRENUT, ODNOSNO AKO SUD ODLUČI OBUSTAVITI POSTUPAK POKRENUT PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, OSOBA RADI ČIJE JE TRAŽBINE POSTUPAK POKRENUT MOŽE PREUZETI VOĐENJE POSTUPKA. IZJAVU O PREUZIMANJU POSTUPKA TA OSOBA MORA DATI U ROKU OD PETNAEST DANA OD DANA KAD JOJ JE DOSTAVLJENA OBAVIJEST O POVLAČENJU PRIJEDLOGA ODNOSNO O NAMJERI DA SE POSTUPAK OBUSTAVI.

(6) KAD SU PO ZAKONU NEKO TIJELO ILI OSOBA DUŽNI DOSTAVITI SUDU ODREĐENU OVRŠNU ISPRAVU ILI GA NA DRUGI NAČIN OBAVIJESTITI O POSTOJANJU RAZLOGA ZA POKRETANJE OVRŠNOGA POSTUPKA ILI POSTUPKA OSIGURANJA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, ONI U TIM POSTUPCIMA NEMAJU POLOŽAJ STRANKE.

Ad st. 3. mora dakle postojati izrijekom određeno u zakonu da se pokreće po službenoj dužnosti, ali se u glavnom smatra da takove odredbe nema.
Vidi PZ. čl. 860.st.1.toč.1.

SREDSTVA PREDMET OVRHE I OSIGURANJA –ČLANAK 4.

(1) SREDSTVA OVRHE I OSIGURANJA SU OVRŠNE RADNJE, ODNOSNO RADNJE OSIGURANJA ILI SUSTAV TAKVIH RADNJI KOJIMA SE PO ZAKONU TRAŽBINA PRISILNO OSTVARUJE ILI OSIGURAVA.

(2) PREDMET OVRHE I OSIGURANJA SU STVARI I PRAVA NA KOJIMA SE PO ZAKONU MOŽE PROVESTI OVRHA RADI OSTVARENJA TRAŽBINE ILI NJEZINA OSIGURANJA.

(3) OVRŠNE RADNJE ILI RADNJE OSIGURANJA MOGU SE NEPOSREDNO PROVESTI I PROTIV OVRŠENIKA, PROTIVNIKA OSIGURANJA I DRUGIH OSOBA U SKLADU S OVIM ZAKONOM.

Ad st. 2. K.52 ima odredbe samo u pogledu broda.

Ad st. 3. Nije jasno kako bi se radnje osiguranja mogle provesti neposredno protiv protivnika osiguranja jer se u K.52 radi o brodu.

OGRANIČENJE SREDSTAVA I PREDMETA OVRHE I OSIGURANJA –ČLANAK 5

(1) SUD ODREĐUJE OVRHU, ODNOSNO OSIGURANJE ONIM SREDSTVOM I NA ONIM PREDMETIMA KOJI SU NAVEDENI U OVRŠNOM PRIJEDLOGU, ODNOSNO PRIJEDLOGU ZA OSIGURANJE.

(2) AKO JE PREDLOŽENO VIŠE SREDSTAVA ILI VIŠE PREDMETA OVRHE, ODNOSNO OSIGURANJA, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA, ODNOSNO PROTIVNIKA OSIGURANJA, OGRANIČITI OVRHU, ODNOSNO OSIGURANJE SAMO NA NEKE OD TIH SREDSTAVA, ODNOSNO PREDMETA, AKO SU DOVOLJNI ZA OSTVARENJE ILI OSIGURANJE TRAŽBINE.

»(3) AKO SE PRAVOMOĆNO RJEŠENJE O OVRSI ODREĐENIM SREDSTVOM ILI NA ODREĐENOM PREDMETU NE MOŽE PROVESTI, OVRHOVODITELJ MOŽE RADI NAMIRENJA ISTE TRAŽBINE PREDLOŽITI NOVO SREDSTVO ILI PREDMET OVRHE. U TOM SLUČAJU SUD ĆE DONIJETI NOVO RJEŠENJE O OVRSI I NASTAVITI OVRHU NA TEMELJU TOGA RJEŠENJA. OVRHA ODREĐENA PRIJAŠNJIM RJEŠENJEM O OVRSI OBUSTAVIT ĆE SE AKO OVRHOVODITELJ POVUČE OVRŠNI PRIJEDLOG U POVODU KOJEGA JE ONA ODREĐENA ILI AKO ZA TO BUDU ISPUNJENI DRUGI ZAKONOM PREDVIĐENI RAZLOZI.

(4) AKO OVRHOVODITELJ U ROKU OD DVA MJESECA OD OBAVIJESTI SUDA O NEMOGUĆNOSTI PROVEDBE OVRHE NE PODNESE PRIJEDLOG IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA, OVRHA ĆE SE OBUSTAVITI.

»(5) SMATRAT ĆE SE DA JE OVRHOVODITELJ PODNIO PRIJEDLOG IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA AKO JE U ROKU IZ STAVKA 4. OVOGA ČLANKA ZATRAŽIO DAVANJE PROKAZNE IZJAVE, ODNOSNO PROKAZNOG POPISA IMOVINE. NAKON ŠTO PROKAZNA IZJAVA, ODNOSNO PROKAZNI POPIS IMOVINE BUDE POLOŽEN, OVRHOVODITELJ JE DUŽAN U DALJNJEM ROKU OD DVA MJESECA PREDLOŽITI OVRHU DRUGIM SREDSTVOM ILI NA DRUGOM PREDMETU OVRHE. U PROTIVNOM OVRHA ĆE SE OBUSTAVITI.

(6) ŽALBA PROTIV NOVOGA RJEŠENJA O OVRSI IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA NE MOŽE SE IZJAVITI IZ RAZLOGA ZBOG KOJIH SE MOGLA IZJAVITI PROTIV PRIJAŠNJEG RJEŠENJA O OVRSI.

(7) ŽALBA NAKON PROTEKA ROKA PROTIV NOVOGA RJEŠENJA O OVRSI IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA MOŽE SE PODNIJETI SAMO AKO SU RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PODNOSI NASTALI NAKON VREMENA KAD SE VIŠE NISU MOGLI IZNIJETI U ROKU ZA ŽALBU PROTIV PRETHODNOGA RJEŠENJA O OVRSI.

(8) GLEDE SUDSKIH PRISTOJBI, PRIJEDLOG I RJEŠENJE O OVRSI IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA NE SMATRAJU SE NOVIM PRIJEDLOGOM I RJEŠENJEM.

(9) ODREĐIVANJE OVRHE NOVIM SREDSTVOM ILI NA NOVOM PREDMETU TE NJEZINA PROVEDBA SMATRAT ĆE SE PRIGODOM VREDNOVANJA OBUJMA SUDAČKOGA RADA NOVIM OVRŠNIM PREDMETOM.«

Vidi PZ čl. 841. st. 4., i čl. 951. Ad čl. 5. st. 3 – Čini se da bi se i kod privremenih mjera (ako bi npr. brod pobjegao, a došao drugi brod) moglo "prebaciti" na novo pristigli brod.

DIO TREĆI
OZ.-ČL. 5

ZAŠTITA DOSTOJANSTVA OVRŠENIKA, ODNOSNO PROTIVNIKA OSIGURANJA –ČLANAK 6.

PRI PROVEDBI OVRHE I OSIGURANJA PAZIT ĆE SE NA DOSTOJANSTVO OVRŠENIKA, ODNOSNO PROTIVNIKA OSIGURANJA TE NA TO DA OVRHA, ODNOSNO OSIGURANJE ZA NJEGA BUDU ŠTO MANJE NEPOVOLJNI.

PODNESCI, ROČIŠTA I SPISI –ČLANAK 7.

III.- OZ.- ČLANAK 7.

(1) U OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA SUD POSTUPA NA TEMELJU PODNESAKA I DRUGIH PISMENA.

(2) SUD ODRŽAVA ROČIŠTE KAD JE TO OVIM ZAKONOM ODREĐENO ILI KAD SMATRA DA JE ODRŽAVANJE ROČIŠTA SVRHOVITO.

(3) O ROČIŠTU, UMJESTO ZAPISNIKA, SUDAC MOŽE SASTAVITI SLUŽBENU BILJEŠKU.

(4) SUD ĆE IZVAN ROČIŠTA SASLUŠATI STRANKU ILI SUDIONIKA U POSTUPKU AKO JE TO PREDVIĐENO OVIM ZAKONOM, ILI AKO SMATRA DA JE TO POTREBNO RADI RAZJAŠNJENJA POJEDINIH PITANJA ILI OČITOVANJA O NEKOM PRIJEDLOGU STRANKE.

(5) IZOSTANAK JEDNE ILI OBIJU STRANAKA TE SUDIONIKA S ROČIŠTA, ILI NJIHOVO NEODAZIVANJE POZIVU SUDA RADI SASLUŠANJA, NE SPRJEČAVA SUD DA I DALJE POSTUPA.

(6) U OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA NEMA MIROVANJA POSTUPKA.

(7) PODNESCI U OVRŠNOM POSTUPKU PODNOSE SE U DOVOLJNOM BROJU PRIMJERAKA ZA SUD I PROTIVNU STRANKU.

Ad st. 7. – mislim da je i ovdje trebalo spomenuti i privremene mjere, no to proizlazi i iz ZPP-a.. Čudno je to da u st.6. zakonodavac spominje postupak osiguranja, a u st.7. ne spominje postupak osiguranja. Očito je da se mora podnositi i u postupku osiguranja.

DOSTAVA

III.- OZ.- ČLANAK 8.

(1) PRAVNOJ OSOBI KOJA JE UPISANA U SUDSKI ILI DRUGI UPISNIK DOSTAVA SE OBAVLJA NA ADRESU NAVEDENU U PRIJEDLOGU. AKO DOSTAVA NA ADRESU NAVEDENU U PRIJEDLOGU NE USPIJE, DOSTAVA ĆE SE OBAVITI NA ADRESU SJEDIŠTA UPISANOGA U UPISNIK. AKO DOSTAVA NE USPIJE NI NA TOJ ADRESI, OBAVIT ĆE SE ISTICANJEM »PISMENA KOJE JE TREBALO DOSTAVITI NA OGLASNOJ PLOČI SUDA. SMATRAT ĆE SE DA JE DOSTAVA OBAVLJENA ISTEKOM OSMOGA DANA OD DANA ISTICANJA PISMENA NA OGLASNOJ PLOČI.

(2) ODREDBE STAVKA 1. OVOGA ČLANKA PRIMJENJUJU SE I NA FIZIČKE OSOBE KOJE OBAVLJAJU ODREĐENU UPISANU DJELATNOST (OBRTNICI, TRGOVCI POJEDINCI, JAVNI BILJEŽNICI, ODVJETNICI, LIJEČNICI ITD.) KAD SE TIM OSOBAMA DOSTAVA OBAVLJA U VEZI S TOM DJELATNOŠĆU.

Ad čl. 8. OZ. Kod K.52 dolazi do primjene vjerojatno u slučaju stranog broda, jer se za brod koji vije hrvatsku zastavu mora primijeniti u pogledu dostave *lex fori.*

Kako se dakle dostavljaju pismena kada se radi o stranom brodu? U praksi se dostava vrši zapovjedniku broda ili osobi koja zamjenjuje zapovjednika. U praksi nisu se pojavili problemi.

Međutim, teoretski postavlja se pitanje ako se zaustavlja brod temeljem čl. 3. K.52, jer iz te odredbe st. 1. i st. 4. proizlazi da ne mora baš uvijek zapovjednik predstavljati dužnika.

Mislim da bi bilo uputno u tom slučaju istaknuti pismeno i na oglasnoj ploči suda. Možda bi bilo korisno da se negdje (PZ?) navede da se ističe i na oglasnoj ploči Lučke kapetanije.

Vidi čl. 856., 860, 959. PZ (959.04)

Vidi OZ. čl. 38.;130.

.

Vidi i OZ. (čl. 8., 37., 38., 42., 43. i 294. OZ i čl. 974. i sl. i čl. 962. i sl. PZ).

Mislim da je važno da se zauzme stav u pogledu komparacije pojmova "rješenje o ovrsi" odn. "rješenje o određivanju privremene mjere"[394] i "ovrha" odn. "provedba privremene mjere."

Vidi i ZPP.

Zakon o parničnom postupku :

---

[394] čl. 2 st. 8. i 9. OZ

Članak 133.:

> **"PISMENA SE DOSTAVLJAJU PREKO POŠTE ILI PREKO ODREĐENOGA SUDSKOG SLUŽBENIKA, ODNOSNO SUDSKOG NAMJEŠTENIKA, PREKO NADLEŽNOGA TIJELA UPRAVE, PREKO JAVNOGA BILJEŽNIKA ILI NEPOSREDNO U SUDU.**
>
> **AKO SE DOSTAVA NE OBAVLJA PREKO POŠTE, OSOBA KOJA OBAVLJA DOSTAVU DUŽNA JE OSOBI KOJOJ SE DOSTAVA OBAVLJA, NA NJEZIN ZAHTJEV, DOKAZATI SVOJE SVOJSTVO OVLAŠTENE OSOBE.**
>
> **OSOBE KOJE DOSTAVLJAČ IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA ZATEKNE NA MJESTU NA KOME DOSTAVU TREBA OBAVITI DUŽNE SU, NA NJEGOV ZAHTJEV, DOKAZATI SVOJU ISTOVJETNOST.**
>
> **KAD JE TO POTREBNO, DOSTAVLJAČ JE OVLAŠTEN ZATRAŽITI POMOĆ POLICIJE RADI UTVRĐIVANJA ISTOVJETNOSTI OSOBE KOJU ZATEKNE NA MJESTU NA KOME DOSTAVU TREBA OBAVITI TE RADI OBAVLJANJA DRUGIH RADNJI DOSTAVE. TROŠKOVI KOJI TIME NASTANU ULAZE U TROŠKOVE POSTUPKA."**

Čini se da čl. 133.a). - c). ne dolazili do primjene kod broda koji vije stranu zaustavu.

Ipak, u principu, jer se radi o postupovnim odredbama ista se primjenjuju i kod K52., koliko je to moguće. Tako se praktički može vršiti zapovjedniku, a da li i lučkom agentu broda, pitanje je.

Ipak kada je brod u zakupu (bare boat charter) i zapovjednik u radnom odnosu sa brodovlasnikom pitanje je da li se dostava i za zakuporimca i brodovlasnika može vršiti jednoj osobi, zapovjedniku. U praksi doduše nije bilo problema.

PREKID POSTUPKA

III.- OZ.- ČLANAK 9.

> U SLUČAJU PREKIDA OVRŠNOGA POSTUPKA ILI POSTUPKA OSIGURANJA SUD ĆE, NA PRIJEDLOG STRANKE ILI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, AKO JE TO POTREBNO RADI ZAŠTITE PRAVA I INTERESA KOJE OD STRANAKA, POSTAVITI PRIVREMENOGA ZASTUPNIKA STRANCI U ODNOSU NA KOJU JE NASTAO RAZLOG ZBOG KOJEGA JE DOŠLO DO PREKIDA, A POSTUPAK ĆE NASTAVITI I PRIJE NEGO ŠTO TAJ RAZLOG PRESTANE.

Ad čl. 9. , PZ u čl. 958. i sl., određuje se o obustavi postupka osiguranja i ukinuća izvršenih radnji, ukidanju itd. Čini se da bi u onim slučajevima, ako je došlo do obustava i sl., prije nego je zainteresirana stranka bila obaviještena o postupku, trebalo postupiti po ovom čl. iako isti govori samo o prekidu. Ima mišljenja da zapravo u nekim slučajevima ne dolazi do obustave već bi trebalo doći do prekida. O tome dalje u ovom Dijelu.

Nije jasno da li bi se moglo u onim slučajevima kada je očito da će se morati izvršiti određene radnje (utvrditi da li je tužba za opravdanje podnesena i da li u roku, rješenje o dovršetku

itd.), bolje ne "obustaviti" nego recimo "zastati" odnosno prekinuti.

Čini se definitivno da procesualni pojam „prekid" u postupcima za privremenu mjeru na brodu nije adekvatno korišten.

Ova je članak važan zbog predviđanja potrebe imenovanjaprivremenoh zatsupnika. U praksi se nije koristila ta odredba, iako su neki brodovi stajali vrlo dugo po privremenom mjerom, a bili su i skoro napušteni od brodovlasnika.

Uloga takovog zastupnika mogla bi biti interesantna u svezi sa OZ.čl. 140. i ulozi glede terreta --- čl.947.st.1. i 3., ako bi se potonja odredba mogla primijeniti nekako i na brod.

Vidi PZ. čl. 958.

ZPP u čl. 330.st.2. koristio je i izraz "zastati"

Vidi čl. 300. OZ. - komentar.

Vidi ZPP čl. 213

SASTAV SUDA I ODLUKE

III.- OZ.- ČLANAK 10.

(1) OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA U PRVOM I DRUGOM STUPNJU VODI I ODLUKE DONOSI SUDAC POJEDINAC.

(2) AKO SE O PRISILNOM ISPUNJENJU ILI OSIGURANJU NEKIH TRAŽBINA ODLUČUJE U PARNIČNOM, KAZNENOM ILI NEKOM DRUGOM SUDSKOM POSTUPKU, TAKVE ODLUKE SUD DONOSI U SASTAVU U KOJEMU VODI TAJ SUDSKI POSTUPAK

(3) ODLUKE U OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA SUD DONOSI U OBLIKU REŠENJA ILI ZAKLJUČKA.

(4) ZAKLJUČKOM SE IZDAJE NALOG SUDSKOM OVRŠITELJU ZA PROVEDBU POJEDINIH RADNJI TE ODLUČUJE O UPRAVLJANJU POSTUPKOM I O DRUGIM PITANJIMA KAD JE TO IZRIJEKOM PREDVIĐENO OVIM ZAKONOM.

Vidi PZ čl. 962. i čl. 860.

Sudac pojedinac Ist. i II.st. preuzeo je sada praktički sve poslove.

Obzirom da se kod brodova najčešće radi o vrlo visokim iznosima, i obzirom da prema K52. čl. 5.st.2. mora sud odrediti jamčevinu i to njezinu „prirodu" i „iznos", i OZ. 301. st.1.(?), zatim štetu prema PZ. čl.949. st. 3 i sl. i OZ. 290.st.5., posao koji će morati obaviti Ist. i II..st. sudac može biti više nego teška. Potrebno je istaknuti da naročito dužnost koja proizlazi u slučaju primjene K51.čl.5.st.1. tj. iskorištavanje odnosno poslovodstvu zahtjeva stručno znanje iz korištenja broda kako u komercijalnom pravcu tako i u tehnološkom i menedžerskom. Isto tako teške dužnosti određuje i PZ. u čl. 866.

Vidi čl. 11. OZ.

PRAVNI LIJEKOVI

III.- OZ.- ČLANAK 11.

»(1) PROTIV RJEŠENJA DONESENOGA U PRVOM STUPNJU MOŽE SE IZJAVITI ŽALBA, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(2) PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE MOŽE SE PODNIJETI PRIGOVOR.

(3) ŽALBA SE IZJAVLJUJE U ROKU OD OSAM DANA OD DOSTAVE PRVOSTUPANJSKOGA RJEŠENJA, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(4) ŽALBA NE ODGAĐA PROVEDBU RJEŠENJA, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(5) PROTIV ZAKLJUČKA NIJE DOPUŠTEN PRAVNI LIJEK.

(6) AKO JE PROTIV RJEŠENJA DOPUŠTENA ŽALBA, SUD ĆE, AKO NIJE OVLAŠTEN POSTUPITI PREMA ODREDBI ČLANKA 47. STAVKA 1. OVOGA ZAKONA, SPIS SA ŽALBOM DOSTAVITI DRUGOSTUPANJSKOM SUDU. AKO JE MOGUĆE NASTAVITI S PROVEDBOM OVRHE DO DONOŠENJA ODLUKE DRUGOSTUPANJSKOG SUDA, PRVOSTUPANJSKI SUD ĆE DRUGOSTUPANJSKOM SUDU DOSTAVITI PRESLIKU SPISA SA ŽALBOM. DOK DRUGOSTUPANJSKI SUD NE DONESE ODLUKU O ŽALBI, PRVOSTUPANJSKI SUD PODUZIMAT ĆE ONE RADNJE KOJE JE OVLAŠTEN PODUZIMATI PRIJE PRAVOMOĆNOSTI POBIJANOGA RJEŠENJA, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.«

Ad 2. Vjerojatno je rok također 8 dana kao u st.3. za žalbu.

Čini se da temeljem čl. 304., nema prigovora već jedino žalba, iako je rješenje o osiguranju izjednačeno sa rješenjem o ovrsi (čl. 294.st.3.)

Vidi naročito čl. 304 -rok od OSAM dana za žalbu.

Čl. 304. dopušta žalbu protiv RJEŠENJA O PRIJEDLOGU ZA IZDAVANJE PRIVREMENE MJERE. Inače judikatura je smatrala da se mora protiviti "privremenoj mjeri" a ne "rješenju".

Vidi čl. 304. žalba se ne šalje na odgovor.

Vidi čl. 306, koji upućuje na čl. 282., st.4.,5. i 6. koji govori o «prigovoru ovršenika», a pošto čl. 306. upućuje na tu odredbu izgledalo bi kao da protivnik ima pravo na prigovor. Ili treba «na odgovarajući način» smatrati da se riječ «prigovor» u st.6. ima tumačiti kao «žalba» ?

Ad st.6. Izgleda dakle, da i u II.st. rješavanju odluku donosi sudac pojedinac, (na II.st. sudu), barem tako izgleda iz odredbe čl. 10.st.1.

Vidi MARIN, o.c., str. 17. :2.5. NADLEŽNOST SUDA I PRAVNI LIJEKOVI"l

Vidi čl. 11. st. 2. -- nameće se misao, da pravnik ne može pridobiti iskustvo, jer se u svakom novom tekstu zakona , itd. jednom prigovor stavlja kao glavni lijek, a drugi puta žalba. U praksi je već i

prije bilo problema da li se ulaže prigovor protiv rješenja ili protiv privremene mjere. Sada iz dikcije čl. 11. čini se da se žalba ulaže protiv rješenja, a čl. 304. izričito govori o žalbi čak protiv "RJEŠENJA O PRIJEDLOGU ZA IZDAVANJE PRIVREMENE MJERE" Sic !. Trebati će pričekati praksu.

Stvarno, ako čovjek analizira čl.11.st.3. onda rok za žalbu teče od dana dostave I.st. rješenja, a čl. 304. određuje isto. Međutim razlika je ogromna, barem kod privremene mjere na brodu, jer u času kada se dostavlja rješenje o privremenoj mjeri, istovremeno se i provodi rješenje i u tom času zapravo više ne postoji samo rješenje nego je već i provedeno i već je privremena mjera provedena popisom, oduzimanjem dokumenata itd. koje provodi Lučka Kapetanija u ime suda, zapravo bi se pravni lijek morao uložiti protiv provedene mjere. Treba shvatiti i priznati da u pomorstvu baš nije sve jednako kao na kopnu.

Vidi čl. 47 i sl

Vidi čl. 304.

Ističem da čl. 304. o govori o pravnim lijekovima. Spominje samo žalbu. Čl.55. određuje o prigovoru treće osobe. Čl.11. gorori o pravnim lijekovima i u st.2. spominje „prigovor". Ćini se dakle da ima prigovora koji su pravni lijek u Osnovnim odredbama i u Glavi šest, Prigovor treće osobe, a da „prigovor" nije pravni lijek u čl. 304.

REVIZIJA, PONAVLJANJE POSTUPKA I POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE

III.- OZ.- ČLANAK 12..

»(1) U OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA DOPUŠTENA JE SAMO REVIZIJA IZ ČLANKA 382. STAVKA 2. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU (»NARODNE NOVINE«, BR. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01. I 117/03.). PONAVLJANJE POSTUPKA NIJE DOPUŠTENO, OSIM U SLUČAJU IZ ČLANKA 54. STAVKA 7. OVOGA ZAKONA.«

(2) POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE DOPUŠTEN JE SAMO ZBOG PROPUŠTANJA ROKA ZA ŽALBU I PRIGOVOR.

HITNOST I REDOSLIJED POSTUPANJA

III.- OZ.- ČLANAK 13.

(1) U OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA SUD JE DUŽAN POSTUPATI HITNO.

(2) SUD JE DUŽAN PREDMETE UZIMATI U RAD REDOM KAKO IH JE PRIMIO, OSIM AKO PRIRODA TRAŽBINE ILI POSEBNE OKOLNOSTI NE ZAHTIJEVAJU DA SE POSTUPI DRUKČIJE.

U praksi I.st. postupak donošenja rješenja o zaustavljanju, provodi se vrlo brzo, čak neki sudovi imaju dežurstva.

Za IIst. postupak to se ne bi moglo reći. Možda sada kada rješava sudac pojedinac, rješavat će se brže. II.st. sud bi ipak trebao voditi računa da li je brod još zaustavljen ili je položena jamčevina i brod oslobođen. To je bitna razlika o kojoj ovise veliki troškovi i štete. U principu šteta je uvijek neuporedivo veća, ako je brod zaustavljen, nego ako leži jamčevina ili garancija i brod oslobođen.

TROŠKOVI POSTUPKA

III.- OZ.- ČLANAK 14.

(1) TROŠKOVE POSTUPKA U SVEZI S ODREĐIVANJEM I PROVEDBOM OVRHE I OSIGURANJA PRETHODNO SNOSI OVRHOVODITELJ, ODNOSNO PREDLAGATELJ OSIGURANJA.

(2) OVRHOVODITELJ, ODNOSNO PREDLAGATELJ OSIGURANJA DUŽAN JE TROŠKOVE POSTUPKA PREDUJMITI U ROKU KOJI SUD ODREDI. SUD ĆE OBUSTAVITI OVRHU, ODNOSNO OSIGURANJE AKO TROŠKOVI NE BUDU PREDUJMLJENI U TOMU ROKU, A BEZ TOGA SE OVRHA ILI OSIGURANJE NE MOGU PROVESTI. AKO U ROKU NE BUDU PREDUJMLJENI TROŠKOVI O KOJIMA OVISI PODUZIMANJE SAMO NEKE RADNJE, TA SE RADNJA NEĆE PROVESTI.

.....

(4) OVRŠENIK, ODNOSNO PROTIVNIK OSIGURANJA DUŽNI SU OVRHOVODITELJU, ODNOSNO PREDLAGATELJU OSIGURANJA NAKNADITI TROŠKOVE KOJI SU BILI POTREBNI ZA OVRHU ILI OSIGURANJE.

(5) OVRHOVODITELJ, ODNOSNO PREDLAGATELJ OSIGURANJA DUŽNI SU OVRŠENIKU, ODNOSNO PROTIVNIKU OSIGURANJA NAKNADITI TROŠKOVE KOJE SU IM NEOSNOVANO PROUZROČILI.

(6) ZAHTJEV ZA NAKNADU TROŠKOVA PODNOSI SE NAJKASNIJE U ROKU OD TRIDESET DANA OD DANA ZAVRŠETKA POSTUPKA.

(7) O TROŠKOVIMA POSTUPKA ODLUČUJE SUD U OVRŠNOM POSTUPKU I U TOM POSTUPKU ODREĐUJE, NA PRIJEDLOG STRANKE, OVRHU RADI NJIHOVA OSTVARENJA.

(8) OVRHOVODITELJ, ODNOSNO PREDLAGATELJ OSIGURANJA MOGU VEĆ U OVRŠNOM PRIJEDLOGU ILI PRIJEDLOGU ZA OSIGURANJE ZATRAŽITI DA SE, RADI NAPLATE PREDVIDIVIH TROŠKOVA POSTUPKA, ODREDI OVRHA PROTIV OVRŠENIKA, ODNOSNO PROTIVNIKA OSIGURANJA. NA TEMELJU TAKVOGA RJEŠENJA O OVRSI SUD ĆE PROVESTI MJERE KOJIMA SE U KORIST OVRHOVODITELJA, ODNOSNO PREDLAGATELJA OSIGURANJA NA DIJELOVIMA IMOVINE OVRŠENIKA, ODNOSNO PROTIVNIKA OSIGURANJA ZASNIVAJU PRAVA KOJA OSIGURAVAJU BUDUĆE NAMIRENJE TROŠKOVA POSTUPKA.

Vidi K52 čl. 6.st.1.(iako se ne odnosi na postupak).

Ad st.2. određuje o obustavi i nije jasno da li to znači dovršetak po čl. 68.OZ. u kom slučaju se mora donijeti posebno rješenje o tome.

Ad 6. Zakon govori o završetku postupka. Vidi dalje kod čl. 69. koji je koristio izraz "DOVRŠETAK", ali najvjerojatnije je to isto, samo nije konzekventno provedeno u zakonu, kao, u ostalom i u drugim slučajevima.

Ad 7. Interesantno je da je ovdje ispušteno navesti problem troškova u postupku osiguranja, a da

st. 8. daje pravo predlagatelju osiguranja da zatraži troškove.

Iz ove odredbe proizlazilo bi da predlagatelj u pogledu troškova može već u prijedlogu zatražiti ovrhu na dijelovima i imovine protivnika osiguranja. Je li ta odredba provediva na brodu tj. na dijelovima, ostaje otvoreno pitanje (da li bi to mogao eventualno biti bunker, mazivo, i sl.).

Ad st.7. da li se odnosi i na trošak treće osobe ?

Vidi PZ. čl. 949.st.3. i 4., koja ima prednost pred OZ.

Vidi OZ. čl. 306.st.2.sa čl. 290.st.3.

Uz čl. 14. OZ. - troškovi postupka "trećoj osobi".

Čl. 14. OZ o troškovima postupka, uopće ne spominje treću osobu. Međutim određuje slučajeve naknade troškova i u korist predlagatelja osiguranja i protivnika u st. 4. i 5.

PZ spominje troškove u čl. 960. st. 4. ali to nisu direktno troškovi postupka.

Judikatura se nije sasvim jasno odredila, koleba. U predmetu «CHANG PING», PS Hrvatske[395] navodi: *"U konkretnom slučaju međutim treća osoba, nezavisno od rezultata postupka, nema pravo na troškove postupka iz razloga jer nije u zahtjevu određeno navela troškove za koje traži nadoknadu (čl. 154. st. 2. ZPP u vezi sa čl. 14. ZIP-a".*(Vidi naprijed DIO DUGI). Reklo bi se dakle, da treća osoba ima pravo na troškove i da bi sud dosudio troškove, da su bili specificirani. Nije ništa spomenuto o roku. Da li bi i tu vrijedio rok iz st.6. ovog članka ? Da li dolazi do primjene PZ. čl.949. st. 3.

PS Hrvatske i u odluci II-Pž-557/93-2 od 16.3.1993 vraćajući predmet sudu Ist., određuje da sud u ponovnom postupku : *"....ujedno odluči o prigovorima trećeg i o troškovima i ovog drugostepenog postupka".*

Treba ipak razmotriti pravo treće osobe na naknadu troškova u postupku privremene mjere. Treća osoba kao sudionik odn. kao specifičan sudionik, čiji se prigovori mogu eventualno rješavati meritorno (Čl. 56 st. 2. OZ) jer se treća osoba poziva na pravomoćnu presudu, javnu ispravu i sl., našla bi se

---

[395] II-Pž-562/85-2 od 2.4.1985.

u poziciji da kada sud rješava meritorno u postupku privremene mjere, mora (valjda) odrediti i troškove.

Scenarij: Predlagatelj osiguranja krivo je naznačio protivnika osiguranja, koji nije vlasnik stranog broda (promašena legitimacija).

Treća osoba, inozemna pravna osoba, vlasnik broda, je putem odvjetnika u luci zaustavljanja stavila prigovor. Nabavila je putem odvjetnika u inozemstvu izvod iz registra brodova i ovjeru putem apostile, zatim je inozemni advokat kurirskom službom (DHL) dostavio dokumente odvjetniku u luci zaustavljanja, koji je dokumente dao prevesti putem sudskog tumača i dostavio sudu podneskom. To su sve troškovi, uključujući i trošak inozemnog odvjetnika i sl..

Sud je temeljem čl. 56. st. 2. zauzeo stav da je ovjereni izvod iz registra u inozemstvu javna isprava, pa je prigovor riješio u postupku privremene mjere.

Predmet je prema tome prvostepeno riješen. Protiv tog rješenja predlagatelj osiguranja ulaže žalbu. Nastaju dodatni troškovi. Sud bi morao odrediti troškove u postupku privremene mjere.

Varijanta scenarija: Treća osoba nije uspjela dokazati promašenu pasivnu legitimaciju. Protivnik osiguratelja je međutim uspio iz drugih razloga i njemu je sud u postupku privremene mjere, temeljem čl. 14. st. 4. OZ dosudio troškove u tom istom postupku.

Ne izgleda niti logično niti pravedno niti ekonomično.

Postoji naime opasnost da sudovi, ne određuju troškove, jer nigdje nije spomenuto da treća osoba ima pravo da se troškovi odrede u postupku privremene mjere, pa, kao i kod štete, zauzmu stajalište da se troškovi ne mogu odrediti u postupku privremene mjere nego se moraju odrediti u parnici.

Ako dobro shvaćam propise onda bi izgledalo kao da:

a). ako protivnik osiguranja uloži žalbu/prigovor(?) i uspije, temeljem čl. 14. st. 5. predlagatelj osiguranja mu mora naknaditi trošak, pa čak, jer je protivnik stranka, na njegov zahtjev odlučiti o naplati iz jamčevine, (čl. 15. st. 4.).

DIO TREĆI
OZ.-ČL. 14.

b). ako treća osoba uspije, odlučiti će, ako je primjenjen čl. 56. st. 2., ali je pitanje da li će primijeniti čl. 14. st. 4. jer treća osoba nije stranka (da li je "protivna" stranka"??) a onda neće odlučiti o naplati utvrđene tražbine, iako je u tom postupku sud odlučio o visini i davanju jamstva od strane predlagatelja osiguranja temeljem čl. 64. st. 1. OZ.

No ako se prihvati stajalište izneseno u gore cit. odlukama sudova, onda je problem možda riješen.

Ipak bilo bi jasnije da se to uvrsti u tekst zakona.

Doktrina je ukazala na problem troškova, mislim, djelomično, a pozvala se je i na čl. 160 ZPP.[396] Ističe se da niti u biv. ZIP to nije bilo riješeno.[397]

Ima još nešto vrijedno spomena. Ako sud određuje troškove iz čl. 14. st. 1. i 2. te čl. 960. st. 4. PZ., i bili bi u korist treće osobe jer je ona predujmila (jer je bila brodar ili vlasnik - čl. 960. st. 1. PZ) da li treba te troškove određivati razvrstavanjem troškova iz čl. 14. st. 1. i 2. OZ od, nazovimo ih, procesualnih troškova (advokata, prijevoda, biljega i sl.).

A ako se inače moraju povećani troškovi određivati u postupku privremene mjere zašto se ne mogu rješavati troškovi postupka za treću osobu?

Rok za zahtjev je 30 dana od DOVRŠETKA (čl. 14. st. 6. OZ), pa je bitno u svakom slučaju točno odrediti taj čas. Mislim da bi bilo korisno nadodati u tekst zakona da se računa od dana primitka rješenja. Ponovno ističem da ako se ne donese rješenje koje utvrđuje dan dovršetka i ne izvrši dostava tog rješenja, nego se smatra da rok teče od časa kada se "smatra dovršenim", (čl. 68 st. 1. OZ), može biti i bit će sporno od kada se računa rok od 30 dana. Čini se da bi bilo korisno mutatis mutandis

---

[396] Triva-Belajec-Dika: Sudsko izvršno pravo, str. 237 (35/23: "Isto pravilo vrijedi i kad treća osoba pokrene parnicu radi proglašenja da je izvršenje na određenom predmetu nedopušteno, ako je parnica pokrenuta izvan roka koji je odredio sud (57/2). Tom odredbom krug osoba koje su obveznici u snošenju troškova postupka proširen je i na one koje nisu stranke u postupku (v. 47). Teret snošenja troškova koji leži na.... trećoj osobi u ovim slučajevima obuhvaća i dužnost nadoknađivanja troškova koji su uzrokovani prekoračenjem

[397] Triva-Belajec-Dika: Sudsko izvršno pravo, § 35/92., koji govori o Prethodnim mjerama završava: "Iako zakon o tome nema posebnih odredaba, .trebalo bi da odgovarajuća obveza vjerovnika (troškove;….)….. u sličnoj situaciji ukine privremena mjera i obustavi postupak…. (173)

prilagoditi propis iz čl. 164. ZPP na trošak u postupku privremene mjere.

Ako je "obustava" dovršetak, onda bi se trošak morao tražiti u roku od 30 dana od dovršetka. Međutim u međuvremenu, može parnični postupak za opravdanje ili nedopuštenost trajati. I još : kakovo je to "sudjelovanje" sudionika ako nema sudjelovanja u postupku određivanja troškova (i štete)? Zar šteta i trošak nisu neko pravo ili pravni interes sudionika po čl. 2., st. 1., t. 7. OZ?

Postavljam si pitanje da li je trošak koji je imala treća osoba u postupku privremene mjere ulaganjem prigovora, dobavom raznih dokumenata, odvjetničkom nagradom i sl., jedno stečeno pravo? Naime, prema odredbi čl. 67. st. 5. rješenjem o obustavi ukinut će se sve provedene radnje "ako se time ne dira u stečena prava trećih osoba" (podvukao Đ.I.). Reklo bi se da jeste! No judikatura je u nizu sporova obustavljala privremenu mjeru, postupak, i ukinula provedene radnje, iako je treća osoba imala trošak u toku postupka (vidi Judikaturu).

Ali vidi PZ. čl. 949. st.3 do 5.koje ima prednost pred OZ.

Imam dojam da bi to pitanje troškova trebalo nekako razmotriti i fiksirati.

DIO TREĆI
OZ.-ČL. 14.

JAMČEVINA .

III.- OZ.- ČLANAK 15.

(1) KAD JE OVIM ZAKONOM PROPISANO DAVANJE JAMČEVINE, ONA SE DAJE U GOTOVOM NOVCU. IZNIMNO, SUD MOŽE ODOBRITI DAVANJE JAMČEVINE U OBLIKU BANKARSKE GARANCIJE, VRIJEDNOSNIH PAPIRA KOJI IMAJU BURZOVNU VRIJEDNOST TE DRAGOCJENOSTI ČIJU JE VRIJEDNOST LAKO UTVRDITI NA TRŽIŠTU I KOJE SE MOGU BRZO I JEDNOSTAVNO UNOVČITI.«

(2) REPUBLIKA HRVATSKA, I JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE I UPRAVE OPĆINE,GRADOVI I ŽUPANIJE TE DRŽAVNA TIJELA NISU DUŽNI DATI OSIGURANJEJAMČEVINU KAD U POSTUPKU SUDJELUJU KAO STRANKE.

(3) NA STVARIMA KOJE SU PREDANE U SUDSKI POLOG PROTIVNA STRANKA STJEČE ZAKONSKO ZALOŽNO PRAVO. AKO SU KAO JAMČEVINA PONUĐENI NEMATERIJALIZIRANI VRIJEDNOSNI PAPIRI SUD ĆE OVJEROVLJENU IZJAVU OSOBE KOJA DAJE JAMČEVINU DA JE SUGLASNA DA SE RADI OSIGURANJA TRAŽBINE ZA KOJU SE DAJE JAMČEVINA UPIŠE ZALOŽNO PRAVO BEZ ODGODE DOSTAVITI SREDIŠNJOJ DEPOZITARNOJ AGENCIJI, RADI UPISA ZALOŽNOG PRAVA, UZ TOČNU NAZNAKU KOLIČINE I VRSTE VRIJEDNOSNICA, TE OSOBE ZALOŽNOG DUŽNIKA I ZALOŽNOG VJEROVNIKA.«

(4) AKO SUD U OVRŠNOM POSTUPKU ILI POSTUPKU OSIGURANJA ODLUČI O PRAVU PROTIVNE STRANKE NA NAKNADU ŠTETE ILI TROŠKOVA POSTUPKA U SVEZI S RADNJOM ZBOG PODUZIMANJA KOJE JE JAMČEVINA DANA, NA NJEZIN ĆE PRIJEDLOG ISTIM RJEŠENJEM ODLUČITI I O NAPLATI UTVRĐENE TRAŽBINE IZ TOGA OSIGURANJA TE JAMČEVINE.

Vidi čl. 5. i 7..st.2., K52
Vidi čl. 955, 956. PZ
Vidi PZ. čl. 942.st.2. i 3.
Ad st. 3. vidi čl. 297. st. 2. OZ.
Ad st. 4. niti ovdje nije spomenuta treća osoba.

OBLICI JAMČEVINE

Prednost imaju odredbe K52 i PZ.
Jamstvo može biti dato u obliku gotovine, ali i na drugi način.
Koja je pozicija jamčevine:

1).-AKO JE DATO U GOTOVINI
2).-AKO JE DATO U DRUGOM OBLIKU

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 15.

3).-PISMENOJ GARANCIJI ILI DRUGOM PISMENOM OBLIKU
4).-DRUGIM IMOVINSKIM VRIJEDNOSTIMA[398]

Kada garancija ostaje u rukama korisnika garancije
Kada se garancija nalazi deponirana kod suda
Ovdje nije spomenut javni bilježnik, iako bi bilo logično da se i kod J.B. može položiti jamčevina

AD 1. Kada je data jamčevina u gotovini i položena kod suda [399]ili na određeni način po nalogu i pod raspolaganjem suda, tada dolazi do konverzije jednog jamstva u drugo tj. brod (kao jamčevina) se pretvara u jamčevinu u gotovini. U ovom slučaju direktno je umiješan sud u odluku o oslobođenju broda, jer se gotovina nalazi na raspolaganju suda i sud jedini raspolaže sa jamčevinom. To u praksi znači da sud mora jednom, prije ili kasnije, donijeti odluku o sudbini jamčevine, dakle ili odredbu da se cijeli, ili dio jamčevine preda korisniku na osnovu meritorne odluke suda ili nagodbe stranaka, ili da se vrati jamčevina , što i opet zahtijeva odluku suda o korištenju jamčevine, jer je jamčevina u posjedu suda ili na raspolaganju sudu.

AD 2.a). Kada je data pismena garancija tada dolazi do zamjene jedne jamčevine sa drugom i to :

(i) – kada garancija ostaje u rukama korisnika, tada bilo korisnik sam, ili zajedno s drugom stranom obavještava sud da je korisnik u posjedu garancije i da sud može osloboditi brod. U tom slučaju sud donosi odluku kojom se utvrđuje da se je zapravo korisnik odrekao jamstva (u obliku) broda jer je primio

---

[398] PZ. čl. 955.,st.2. koji glasi: "Jamstvo se može ponuditi u obliku gotovinskog pologa, bankovne garancije, jamstva osiguratelja brodareve odgovornosti ili drugog osiguratelja, ili druge imovinske vrijednosti".

[399]Vidi čl. 133.st.5., koji određuje o javno bilježničkom pologu.Ako bi stranke suglasno ugovorile da se tako položi, valjda bi se i tada steklo založno pravo.

drugačiju jamčevinu. Sada je korisnik garancije u posjedu garancije, a ne sud. Drugim riječima, rizik u vezi ostvarenja garancije je na posjedniku garancije.

(ii). Međutim događa se da je pismena garancija izdana od garanta (domaćeg ili stranog) i predata sudu. Tada je najčešće garancija adresirana na sud i dapače na broj sudskog spisa. Situacija je tada djelomično kompliciranija.

aa). ako su tekst garancije i svi elementi garancije kao i tko je garant usaglašeni unaprijed i sud upoznat sa time, garancija će biti prihvaćena od suda,

bb). ako nema uvjeta iz pod aa). onda moraju stranke obavijestiti sud da su se sporazumjele o garanciji i da garanciju polažu kod suda. U principu sud ne bi trebao ocijeniti garanciju jer je bila sporazumno dogovorena i prihvaćena od stranaka

cc). može i sam korisnik garancije obavijestiti sud da se slaže sa garancijom i da je polaže kod suda .

Ad 2. b). Mogućnosti su tolike da je teško o njima iznijeti probleme. Međutim, i opet, ako se ne radi o jamčevini koja je u posjedu suda, situacija je kao ona opisana pod AD 2. a). ili slična.[400]

KORIŠTENJE JAMČEVINE

Ako i kada dođe do korištenja bankovne ili druge slične garancije sud će morati o tome odlučiti. Ako dužnik ne plati sud će morati donijeti odluku o korištenju garancije. U slučaju davanja garancije ili supergarancije od domaće banke, problem je jednostavniji.

Ako je garant u inozemstvu, tada odluku suda treba dostaviti garantu sa svim mogućim

---

[400] PZ niti u prijedlogu promjena za čl. 978. ne spominje Javnog bilježnika, koji je inače u OZ ovlašten na niz situacija na pr. čl. 297. st. 1. t. 2., 279. itd.

komplikacijama koje se često pojavljuju u odnosima sa strankama u inozemstvu, dostavljanju, ovjerama, prijevodima i sl.. U stvari nije u praksi jasno da li to vrši sud ili to vrši korisnik garancije ? Dostava odluke suda na propisani način je kompliciranа i dugačka procedura.

Ako je garancija izdana u inozemstvu i nije predana sudu nego je korisnik drži, a samo je obavijestio sud da može osloboditi brod, situacija je kompliciranija, ali se eventualno rješenje, odnosno barem pokušaj praktičnog rješenja, može pokušati uvrštavanjem u tekst garancije približno ovakvog teksta:

> *" ….which has been agreed to be due to you in full and final settlement of the above claim and payable against an agreed receipt and agreed release executed on behalf of the Owners of the ….(korisnik) by their Lawyer Mr……..and on behalf of yourself by your lawyer Mr....."*

Sve se još više komplicira kada je garancija izdana u inozemstvu (dakle bez super-garancije lokalne banke) i nije položena kod suda jer u tom slučaju prisilno izvršenje je sasvim izvan jurisdikcije suda koji je bio zaustavio brod. Zapravo odnos iz garancije postaje stvar stranaka iz garancije, bez postupka suda koji je vodio postupak privremene mjere. U tom slučaju više ne dolazi do primjene propis u vezi privremenih mjera, nego ostali propisi katkada i inozemni i u inozemstvu. To je na pr. slučaj garancija koje izdaje P&I, koje obično nisu dodatno potvrđene od strane lokalne banke, ali su katkada izdane od strane lokalnog osiguravajućeg društva, katkada korespondenta P&I, u kom slučaju rizik boniteta ovisi o procjeni korisnika garancije, a ne suda.

U slučaju garancije koja je u posjedu korisnika, dakle ne suda, utvrđivanje naknade štete, u postupku privremenih mjera zapravo je deklarativnog značaja, jer sud ne može u tom postupku primijeniti npr. čl. 15. st. 4. OZ, jer u nekim slučajevima nema nadležnost po garanciji.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 15.

Svakako probleme u pogledu jamstva trebalo bi modernizirati i prilagoditi sadašnjem stanju bankarstva, osiguranja, javnih bilježnika i sl.

Sve gore rečeno treba razmotriti i zbog činjenice da se kod brodova jamčevina daje i u korist predlagatelja osiguranja, katkada i u korist protivnika osiguranja, a i u korist treće osobe, da se t.j. pojavljuju i t.zv.kontra-garancije a i da ima slučajeva gdje se pojavlajauju po nekoliko garancija i kontra-garancija.

Treba prema tome razlikovati situaciju pojedinih stranaka koje moraju u određenom roku podnijeti tužbu. Iznos korištenja jamčevine ovisiti će o uspjehu u parnici.

Nije sasvim jasna situacija u slučaju korištenja čl. 300/1 i 301/1 od strane predlagatelja, jer nije točno određeno od kojeg časa teče rok za ulaganje tužbe za opravdanje.

U pogledu protivnika osiguranja dolazi do primjene i mogućnost da štetu odredi sud u postupku privremenih mjera.[401]

Vidi ZOO(2005) - Odsjek 6. čl. 104. i sl.; Odsjek 35. čl. 1039 i sl.,

KONVENCIJA 1952

Ako se primijeni Konvencija 1952, trebalo bi odredbe čl. 300 i 301, adaptirati sa propisima konvencije, iako konvencija jasno veli u čl. 6. da se primjenjuju propisi zakona države ugovornice na čijem je području zaustavljanje izvršeno ili zatraženo.[402]

Vidi čl. 14.

Vidi čl. 955. PZ

Vidi Ivković, "Jamstvo u postupku privremenih mjera na brodu", 2002,

Vidi naprijed čl. 955. PZ. i tamo spomenuto rješenje TS Rijeka III-R1-134/93-32 od 12.04.1994.

---

[401] Čl. 306. 15/4. Vidi i Triva-Belajec-Dika, op.cit. § 53/29. str. 358.

[402] Konvencija u čl. 6. uzima u obzir i "troškove jamstva". Naime, kod gotovinskog pologa, trošak su kamate koje bi se dobile na glavnicu, a kod garancije, one komisije koje zaračunavaju izdavatelji garancije.

Ipak, ako je pismena garancija položena u sud, da li je onda to "stvar" položena u sudski polog i dobiva li se onda založno pravo?

ZALOŽNO PRAVO NA JAMČEVINI

Novelom OZ 2005 izmijenjen je čl. 15. st.3. onamo da se zakonsko založno pravo stječe, samo kada su stvari predane u sudski polog. Nije sasvim jasno što se podrazumijeva kao «stvar» ! Je li bankarska garancija stvar ? je li dokumentarni akreditiv stvar? štedna knjižica ?

Obzirom na propis čl. 15/3 koji određuje da na jamčevini protivna stranka stječe zakonsko založno pravo, pošto je naglašeno da ga stječe protivna stranka, a inače se u OZ koristi izraz predlagatelj osiguranja i protivnik osiguranja, trebalo bi zaključiti da STRANKE, dakle i predlagatelj i protivnik (čl.2.,st.1.,t.6.), stječu zakonsko založno pravo, na stvarima položenim od protivne strane. Treća osoba je ostala nespomenuta, iako se može naći u sličnoj situaciji, a OZ joj ne priznaje status stranke.

Korisno je možda navesti da se zapravo može dogoditi slijedeće :

Protivnik može dati jamčevinu *sua sponte* da oslobodi brod (K52.čl.5.;PZ čl. 955.).

Protivnik može tražiti jamčevinu od predlagatelja za štetu koja mu može nastati (Čl. 300. st. 2. i čl. 301.st.2. OZ)

Predlagatelj može dati jamčevinu :

1).--da mu se odobri zaustavljanje (Čl.300.st.1. i čl.301.st.1.OZ)

2).--da udovolji nalogu za polaganje

Treća osoba može tražiti jamčevinu od predlagatelja za štetu koja joj može nastati (čl.64 OZ)

Pošto st. 1. govori o davanju jamčevine očito je da se ta odredba odnosi i na PRIVREMENE MJERE. Pogotovo jer je *lex specialis.*

Vidi čl. 955.st.2. koji je je zapravo parafrazirao čl. 15/1. OZ.,ali ima prednost pred OZ.

Doktrina utvrđuje da se na jamčevini stječe založno pravo u korist osobe u čiju je korist jamčevina položena.[403] Iako nije naročito istaknuto, jer se čini da problem nije aktualan u normalnim "kopnenim" slučajevima, kod broda je situacija vrlo često takova da se ili pojavljuje treća osoba, ili se pojavljuje niz trećih osoba, a bilo je i slučajeva da su se pojavljivale nove stranke, s novim prijedlozima za privremenu mjeru. Vrlo često su se pojavljivali i zahtjevi za protu-jamčevinu, (kontra-garanciju).[404]

Iz doktrine [405] proizlazi da se na jamčevini uvijek stječe založno pravo u korist protivne osobe.

> *""Jamstvo"….ima značenje kaucije tj. novčanog iznosa koji kod suda polaže stranka (ili drugi sudionik u postupku)(podvukao Đ.I.), za slučaj da bi od neke procesne radnje, ili sudske procesne radnje (eventualno i sudske odluke) koja se poduzima u njenu korist, ili njenog propuštanja da poduzme određenu radnju, drugoj stranci prijetila neka šteta ili bi za nju proizašli troškovi postupka, pa ta druga stranka na položenom iznosu novca stječe zakonsko založno pravo radi osiguranja svog budućeg eventualnog potraživanja za naknadu štete odnosno za naknadu troškova postupka."* [406]

Analizirajući ovaj tekst iz doktrine, čini se da se to odnosi i na treću osobu, jer je i treća osoba "sudionik". Nije naime logično da se na jamčevini koju daje treća osoba stječe založno pravo u korist druge strane, a da se na

---

[403] Triva, Belajec, Dika, op.cit. str. 241. (36/6

[404] "Budući da položeno osiguranje treba poslužiti za pokriće štete koja bi dužniku mogla nastati, trebalo bi uzeti da dužnik na položenom iznosu stječe založno pravo." (Triva, Grpp3, § 100).

[405] 12Triva, Belajec, Dika, op.cit. str. 242. (8.

[406] 13Triva, Belajec, Dika, op.cit. str. 241, (36 "Jamstvo". Vidi (36/5. i sl.

jamčevini druge strane u korist treće osobe ne stječe založno pravo. To pogotovo što treća osoba za naknadu štete, prema sadašnjem stanju, mora ući u parnicu za naknadu štete, ako je uspjela u postupku za ukidanje privremene mjere, pa je njezin položaj otežan ako nema založnog prava na jamstvu. Prema tome bi treća osoba trebala steći založno pravo i za svoju štetu i troškove (v. Triva, Grpp3, (100).[407]

Kada stranka u čiju je korist položena jamčevina stekne sudsku odluku o naplati, ima pravo da se na osnovu sudske odluke naplati iz položenog novčanog iznosa ili druge vrijednosti, ovisno o tome kako je ta druga vrijednost prenosiva. U koliko preostane višak, isti se, ako nema drugih sadašnjih ili budućih štetnih posljedica, vraća polagatelju jamstva.

OZ. Čl. 297. st. 2. glasi: "Privremenom mjerom ne stječe se založno pravo."

Kako izmiriti ove dvije odredbe?

Čl. 297.st.2. OZ se odnosi na predmet koji je objekt privremene mjere, a u plovidbenom pravu, to je praktički brod. Privremenom mjerom ne stječe založno pravo na brodu, jer je zaustavljanje očito jače od jamstva. Međutim, ako i kada jedna stranka položi gotovinu (ili kako se određuje «stvar») primjenom čl. 15/3 na toj protivna stranka stječe zakonsko založno pravo, a vjerojatno tako i na bankovnoj garanciji, jamstvu osiguratelja i drugoj imovinskoj vrijednosti - ako je položena kod suda (?). To založno pravo na jamstvu stječe PROTIVNA STRANKA. Tekst čl. 15/3 je bezličan.

A). Praktično to znači u slučaju kada predlagatelj dobije jamstvo od protivnika onda predlagatelj ima zakonsko založno pravo na tom jamstvu. Do kada?

Ukoliko stranke ne sklope nagodbu, a obzirom da predlagatelj mora dignuti tužbu radi opravdanja u roku (čl. 303 OZ i čl.958 PZ), tada (osim ako nije podigao tužbu u roku kada se primjenjuje čl. 958.st.3. PZ i 305. OZ)

---

[407] 14Triva, Belajec, Dika, op.cit. str. 355. § 18.

predlagatelj bi morao imati zakonsko založno pravo do pravomoćnog dovršetka parnice radi opravdanja.

OZ u pogledu troškova postupka određuje u čl. 14. st. 6. da se zahtjev podnosi u roku od 30 dana od "ZAVRŠETKA POSTUPKA" (Vidi čl. 68. Dovršetak ovrhe). Taj se rok odnosi i na predlagatelja i na protivnika (cit. čl. st. 4. i 5.). U st. 7. određuje se da o troškovima postupka sud odlučuje u ovršnom postupku i u tom postupku određuje na prijedlog stranke, ovrhu radi njihova ostvarenja.

Smatram da ako predlagatelj počne postupak radi opravdanja, da tada postupak osiguranja nije "završen"/"dovršen", jer pravo na troškove postupka osiguranja imat će ona stranka koja pobijedi u postupku opravdanja.

Tek nakon dovršetka postupka za opravdanje, postupak privremene mjere se preotvara (ZPP koristi i izraz "zastane")- nastavlja i tek tada stranka koja ima pravo na troškove može postaviti zahtjev za troškove postupka privremene mjere. Dok se ne završi parnični postupak ne zna se tko ima odnosno nema pravo na trošak postupka privremene mjere.

U slučaju jamstva u obliku garancije, mislim da će ovisiti o formulaciji teksta garancije da li će jamčevina obuhvatiti i troškove postupka za opravdanje.

Ako je jamčevina položena u gotovini pravo na troškove procesa ovisit će o odredbi suda u rješenju u kojem oslobađa brod, potvrđuje polaganje jamčevine i navodi sve bitne uvjete jamčevine.

Posebno je pitanje polaganja jamčevine u gotovini i problem kamata, u čiju korist idu. Uzevši u obzir da iznosi mogu biti ogromni a trajanje postupka više nego dugačko, pitanje kamata ne može se rješavati na uobičajeni način. Ali vidi K.52. čl.6. st.1. koji govori o troškovima jamčevine.

B). Kakva je situacija ako je predlagatelj dao jamčevinu za štetu koja bi mogla nastati protivniku osiguranja (OZ čl. 14/5, 15/4, 301/2, 306 u vezi čl. 290/3 i sl.)

U principu protivnik bi imao pravo na jamčevinu do "dovršetka" postupka privremene

mjere. Međutim da i protivnik ima to pravo ovisi o uspjehu u procesu radi opravdanja privremene mjere koju mora podignuti predlagatelj u postavljenom mu zakonskom roku od 15 dana (958.st.2. PZ).

C). br.- 1). - No, eventualno se može dogoditi da je protivnik osiguranja, uložio prigovor temeljem čl. 48 i sl. OZ. (ako se čl. 48. uopće može primijeniti u postupku privremenih mjera ?!) (vidi čl. 304.) i da temeljem čl. 48.a. st. 3 bude upućen na pokretanje parnice u zakonskom roku od 15 dana radi proglašenja da ovrha (privremena mjera) nije dopuštena. U tom slučaju protivnik ima pravo tražiti jamčevinu od predlagatelja (čl. 301/2), pa ukoliko to sud odredi i predlagatelj položi jamčevinu, može se dogoditi da postoje dvije jamčevine. Jedna položena od predlagatelja u korist protivnika i jedna položena od protivnika u korist predlagatelja. I da se vode dva postupka! Predlagatelj postupak za opravdanje privremene mjere, a drugi postupak protivnik radi proglašenja da privremena mjera nije dopuštena.

C). br.-2). - Dalji tijek tih procesa je stvar ZPP-a. Ali obje jamčevine bi morale ostati u važnosti.

C). br.-3). - Ovisit će, izgleda, o volji i snalažljivosti protivnika da li će u procesu radi proglašenja da privremena mjera nije dopuštena ujedno tražiti i naknadu štete, ili će naknada štete biti naknadni postupak.

Čini se da će u takovom zapletenom slučaju, pravilnost trajanja važnosti jamčevine i rok njenog korištenja ovisiti o detaljnim i specifičnim odredbama suda, jasno, ukoliko to nije detaljno navedeno u, recimo, pismenoj garanciji, ali i tada bi zapravo bilo potrebno da sud te elemente unese u pismenu odredbu u kojoj mora i točno odrediti radi li se o "obustavi", "dovršetku" ili prekidu, zastoju, odgodi itd.

Do sada je rečeno o predlagatelju i protivniku.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 15.

D). - Što je sa trećom osobom (čl. 55. OZ)? Treća osoba može također biti upućena na podizanje tužbe : "....protiv stranaka..."!

Možda je u čl. 15. upotrijebljeni izraz "protivna stranka" stvorio izvjesno kolebanje u pravcu odnosi li se i na "treću osobu". Naime, čl. 2. st. 1. t. 6. specificira da je "stranka", samo predlagatelj osiguranja i protivnik osiguranja. A treća osoba je sudionik, čl.2.st.1.t.7, a ne stranka, iako po čl. 63. i 64.i sl. OZ ima u određenim situacijama pravo na odgodu i jamčevinu, a prema čl. 301./2. na jamčevinu (eventualno protu-jamčevinu).

Treća osoba međutim, ako tvrdi da ima takovo pravo koje spriječava ovrhu (privremenu mjeru), najvjerojatnije će tražiti odgodu (čl. 63. OZ) i u tom slučaju ima pravo tražiti temeljem čl. 64. OZ jamčevinu za štetu koju bi treća osoba mogla trpjeti zbog provedbe privremene mjere.

Može se dakle dogoditi da sud prihvati zahtjev i naloži predlagatelju da položi jamčevinu u korist treće osobe.

E). Obzirom, dakle, da može doći do:

1).-tužbe predlagatelja za opravdanje,
2).-tužbe protivnika (čl. 48., 52. itd.)
3).-tužbe treće osobe (čl. 56. OZ),--

može doći i do traženja odgode od strane protivnika i treće osobe. I eventualno i veći broj jamčevina.

Zakonsko založno pravo trebalo bi se primijeniti i ako je jamčevina data u drugom obliku tj. ne u novcu, pologu, nego garanciji, vrijednosnim papirima i sl. Prelazi okvire ovog priručnika razmatranje problema garancije u vezi založnog prava. [408]

U pogledu bankarskih garancija vidi ZOO(2005) Odsjek 35. čl. 1039 i sl., Odsjek 6. čl. 104. i sl.

---

[408] Vidi OZ čl. 153., 161-162,262

Vidi Ivković, "Založno pravo i privremene mjere", 2003.

Odredbe u čl.15. st.3. o središnjoj depozitarnoj agenciji najvjerojatnije neće se moći primijeniti u slučaju jamčevine iz inostranstva.

NOVČANA KAZNA I KAZNA ZATVORA

III.- OZ.- ČLANAK 16.

NIJE JASNO, ALI VJEROJATNO BI I OVA ODREDBA MOGLA BITI PRIMJENLJIVA NA POSTUPKE IZ K 52.

....

....

(ST.)(6) SUD MOŽE ZAPRIJETITI NOVČANOM KAZNOM PRAVNIM OSOBAMA, A ODGOVORNIM OSOBAMA U PRAVNOJ OSOBI I DRUGIM FIZIČKIM OSOBAMA NOVČANOM KAZNOM ILI ZATVORSKOM KAZNOM, ILI KAZNITI NOVČANOM KAZNOM PRAVNU OSOBU, ODNOSNO KAZNITI NOVČANOM KAZNOM ILI ZATVORSKOM KAZNOM ODGOVORNE OSOBE U PRAVNOJ OSOBI I DRUGE FIZIČKE OSOBE:

1. ako protivno nalogu ili zabrani suda poduzme određene radnje s ciljem skrivanja, oštećenja ili uništenja imovine ovršenika ili protivnika osiguranja,
2. ako poduzmu čine nasilja ili čine kojima mogu teško oštetiti ili ugroziti prava, sigurnost i dostojanstvo ovrhovoditelja i predlagatelja osiguranja ili drugih osoba koje sudjeluju u postupku ovrhe ili osiguranja,
3. ako protivno nalogu ili zabrani suda poduzmu radnje koje mogu dovesti do nenadoknadive ili teško nadoknadive štete za ovrhovoditelja ili predlagatelja osiguranja,
4. ako poduzmu radnje kojima se sud, sudski ovršitelj ili druge ovlaštene osobe ometaju u provedbi ovršnih radnji ili radnji osiguranja,
5. te u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

....

(7) Zatvor iz stavka 6. ovoga članka može, na temelju jedne odluke kojom je određen, trajati najduže trideset dana. Tijekom istoga postupka može se, u slučaju potrebe, protiv iste osobe ponovno odrediti zatvor. Ukupno trajanje zatvora određenoga protiv neke osobe tijekom istoga postupka ne može biti duže od šest mjeseci.

(8) Sud će kazniti novčanom kaznom do 5.000,00 kuna [409] fizičku osobu, odnosno do 20.000,00 kuna pravnu osobu koja u podnesku vrijeđa sud, stranku ili drugoga sudionika u postupku. Novčana kazna može se izreći i zastupniku stranke ako je on odgovoran za vrijeđanje suda. Na tu novčanu kaznu na odgovarajući se način primjenjuju ODREDBE stavka 1. do 5. ovoga članka.

....
....

(10) Zatvorska kazna izrečena prema ODREDBAMA ovoga Zakona izvršava se na način propisan za izvršenje zatvorske kazne izrečene u kaznenom postupku.

(11) Izrečenu novčanu kaznu i zatvorsku kaznu sud će izvršiti po službenoj dužnosti, a troškovi izvršenja padaju na teret državnoga proračuna.

(12) Novčana kazna i zatvorska kazna u smislu ODREDABA ovoga članka bez utjecaja su na kaznenu odgovornost osoba koje su u ovršnom postupku ili postupku osiguranja kažnjene novčanom kaznom ili zatvorskom kaznom, ali će se kazna izrečena prema ODREDBAMA ovoga Zakona uračunati u kaznu izrečenu u kaznenom postupku.

(13) Sud može zaprijetiti novčanom kaznom ili zatvorskom kaznom osobama iz stavka 6. ovoga članka i u slučaju ako postoji osnovana bojazan da bi pravna ili fizička osoba mogla počiniti kažnjivu radnju iz stavka 6. točke 1. do 5. ovoga članka, pri čemu može tim osobama naložiti ili zabraniti poduzimanje određenih radnji.

(14) Sud će pri odabiru kazne ili prijetnji kaznom, odnosno odabiru vrste kazne, primijeniti blažu kaznu ako se njome može ostvariti ista svrha.

(15) O kažnjavanju novčanom kaznom i zatvorskom kaznom odlučuje sud rješenjem. Na rješenje o kažnjavanju dopuštena je žalba u roku od tri dana. O žalbi na rješenje o

---

[409] Svatko bi platio 5.000.- K. da oslobodi brod.

kažnjavanju odlučuje sud drugoga stupnja u roku od tri dana.

»(16) Žalba iz stavka 15. ovoga članka odgađa ovršnost rješenja.«

Vjerojatno bi zaprečivanjem kazne moglo doći do toga da zapovjednik ne bi pobjegao sa brodom, u strahu da drugi puta kada dođe u R.Hrvatsku, sa istim ili drugim brodom, bude kažnjen.

Trebalo bi stavljati to zaprečenje u rješenje o privremenoj mjeri.

Vidi OZ čl. 294.

Obzirom da postoji mogućnost i zaprečivanja zatvorom i novčanom kaznom, u slučaju broda, može se zaprijetiti i brodovlasniku, vjerojatno i zakupoprimatelju a svakako i zapovjedniku.

Vidi i st. 13.

Vidi i st. 15. Rok za žalbu je TRI dana.

DIO TREĆI-OZ
ČLANAK 16.

OVRHA ODLUKE STRANOGA SUDA

III.- OZ.- - ČLANAK 17.

OVRHA NA TEMELJU ODLUKE STRANOGA SUDA MOŽE SE ODREDITI I PROVESTI U REPUBLICI HRVATSKOJ SAMO AKO TA ODLUKA ISPUNJAVA PRETPOSTAVKE ZA PRIZNANJE I OVRHU PROPISANE MEĐUNARODNIM SPORAZUMOM ILI ZAKONOM.

Vidi čl. 7. K 52.

Vidi OZ. čl. 294. st. 3. prema kojem rješenje o određivanju privremene mjere ima učinak rješenja o ovrsi.

Čini se da bi, barem po OZ, pravna snaga inozemne odluke o privremenoj mjeri na neki način bila izjednačena a u tom pravcu na neki način i K.52.

Vidi čl. 37. OZ.

Vidi čl. 294. st.. 3., 297.st.1. i čl. 299.st.1.OZ.

Vidi i PZ. čl. 933.st.2. - problem da li se odnosi na brod koji vije stranu zastavu na pr. države koja nije ugovornica K52, kao i da li se ta odredba odnosi i na privremene mjere ? Mislim da se odnosi.

PRIMJENA ODREDABA DRUGIH ZAKONA

III.- OZ.- - ČLANAK 19.

(1) U OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA NA ODGOVARAJUĆI SE NAČIN PRIMJENJUJU ODREDBE ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU, AKO OVIM ILI DRUGIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(2) NA MATERIJALNOPRAVNE PRETPOSTAVKE I POSLJEDICE PROVEDBE OVRŠNOGA POSTUPKA I POSTUPKA OSIGURANJA NA ODGOVARAJUĆI SE NAČIN PRIMJENJUJU ODREDBE ZAKONA KOJIMA SE UREĐUJU STVARNA PRAVA, ODNOSNO OBVEZNI ODNOSI.

Zakonodavac je ovo vrlo elegantno riješio odredbom da se desetak ili više *«--zakona kojima se uređuju stvarna prava, odnosno obvezni odnosi»,* primijene *«.... na odgovarajući način.»* Da li je ovakovo rješenje nomotehnički u redu, stvar je diskusije.

Vidi i PZ. čl. 841.

PZ. ima prednost pred OZ.

DIO TREĆI-OZ
ČL. 17 i 19.

OSNOVE ZA ODREĐIVANJE OVRHE

III.- OZ.- - ČLANAK 20.

SUD ODREĐUJE OVRHU SAMO NA TEMELJU OVRŠNE ILI VJERODOSTOJNE ISPRAVE, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

Ova odredba ne spominje osiguranje.

U principu kod K52. ne bi se moglo isposlovati privremena mjera na temelju vjerodostojne isprave, već samo na temeljmu tražbina iz čl.1.st.1., ili eventualno kod primjene K52. čl. 8.st.2. na temelju tražbina iz PZ. čl. 953.st.1. svakako, a eventualno čl. 953.st.2., ako bi tako bilo ili prihvaćeno kao stalna odredba o primijeni st.2., u judikaturi ili na temelju sentence Vrhovnog suda, ako bi se takova o primijeni st.2.. donijela.

Vidi prije UVODNA RAZMATRANJA, Glava 2. - Problematika privilegija.

OVRŠNA ISPRAVA

III.- OZ.- - ČLANAK 21.

»OVRŠNE ISPRAVE JESU:

1. OVRŠNA SUDSKA ODLUKA I OVRŠNA SUDSKA NAGODBA,
2. OVRŠNA ODLUKA ARBITRAŽNOG SUDA,
3. OVRŠNA ODLUKA DONESENA U UPRAVNOM POSTUPKU I OVRŠNA NAGODBA SKLOPLJENA U UPRAVNOM POSTUPKU AKO GLASE NA ISPUNJENJE NOVČANE OBVEZE, AKO ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO,
4. OVRŠNA JAVNOBILJEŽNIČKA ODLUKA I OVRŠNA JAVNOBILJEŽNIČKA ISPRAVA,
5. NAGODBA SKLOPLJENA U POSTUPKU PRED SUDOVIMA ČASTI PRI KOMORAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ,
6. DRUGA ISPRAVA KOJA JE ZAKONOM ODREĐENA KAO OVRŠNA ISPRAVA.«

Ne dolazi do primjene kod K52.

Vidi čl. 20.

Pitanje je da li bi ovršna odluka ili nagodba i drugo bile osnova za privremenu mjeru? Čini se da ne bi, jer nisu navedeni u čl. 1. K.52, osim ako bi se iz sadržaja zaključilo da se

radi o tražbini iz K52. (?!)Međutim ssvim je moguće da postoji slučaj kada predlagatelj nema interesa da ide na ovrhu, jer smatra da mu je zaustavljanje dovoljno.

Vidi "vjerodostojna isprava" - i čl. 28. popis vjerodostojnih isprava i komentar.

Vidi čl. 22. OZ

Vidi PZ. čl. 855.st.1.toč.1 – vjerodostojna isprava ka dokumenat za ovrhu.

ODREĐIVANJE I NAPLATA ZATEZNIH KAMATA

III.- OZ.- - ČLANAK 27.

"(1) AKO SE NAKON DONOŠENJA ODLUKE, SKLAPANJA NAGODBE ILI SASTAVLJANJA JAVNOBILJEŽNIČKE ISPRAVE IZMIJENI STOPA ZATEZNE KAMATE, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG BILO KOJE STRANKE, RJEŠENJEM ODREDITI NAPLATU ZATEZNE KAMATE PO IZMIJENJENOJ STOPI ZA VRIJEME NA KOJE SE TA IZMJENA ODNOSI. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE TAKVOG RJEŠENJA MOŽE SE PODNIJETI DO DOVRŠETKA OVRŠNOG POSTUPKA".

(2) AKO PLAĆANJE ZATEZNE KAMATE NA TROŠKOVE POSTUPKA NIJE ODREĐENO VEĆ U OVRŠNOJ ISPRAVI, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA, U RJEŠENJU O OVRSI ODREDITI NAPLATU TIH KAMATA PO PROPISANOJ STOPI OD DANA DONOŠENJA ODLUKE ODNOSNO SKLAPANJA NAGODBE DO NAPLATE.

(3) NA PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA SUD ĆE ODREDITI NAPLATU ZATEZNIH KAMATA NA TROŠKOVE OVRŠNOG POSTUPKA I OSIGURANJA PO PROPISANOJ STOPI OD DANA KADA SU TI TROŠKOVI UČINJENI, ODNOSNO PLAĆENI, DO DANA NAPLATE.

Nije jasno vrijedi li ova odredba i za privremene mjere, ako i kada sud donosi rješenje npr. o isplati sa položenog jamstva? Čini se da bi se i kod P.M. trebalo primijeniti jer postupak P.M. može, vrlo, vrlo, dugo trajati, a iznosi o pitanju ogromni i za jamčevinu i za troškove.

Vidi PZ. čl. 841.st.4., čl. 949.st.3.

VJERODOSTOJNA ISPRAVA

III.- OZ.-.- ČLANAK 28.

BILJEŠKA/UPOZORENJE :

SMATRAM DA, U PRINCIPU, KOD PRIMJENE K52, VJERODOSTOJNA ISPRAVA NE DOLAZI DO PRIMJENE JER NIJE NAVEDENA U ZATVORENOJ LISTI ČL.1. K52 O TRAŽBINAMA. MOGLO BI SE EVENTUALNO SMATRATI, ZA SLUČAJ DA VJERODOSTOJNA ISPRAVA ZAPRAVO SADRŽI JEDNO OD POTRAŽIVANJA IZ ČL.1., DA SE MOŽE TADA PRIMIJENITI I U SLUČAJU PRIMJENE K52., MEĐUTIM PZ.(ČL.855.ST.1.TOČ.1..)U TAKOVOM SLUČAJU DAJE DIREKTNO PRAVO NA OVRHU. IPAK, ČAK I IAKO TEMELJEM ČL. PZ.860.ST.1.TOČ.1., ODREĐUJE ZAUSTAVLJANJE ODMAH PRILIKOM IZDAVANJA RJEŠENJA O OVRSI, IPAK MOŽE POSTOJATI INTERES DA SE PRVO BROD ZAUSTAVI, A ONDA ZATRAŽI OVRHA, ILI EVENTUALNO, DA SE U ISTOM PRIJEDLOGU POD PRVO POSTAVI ZAUSTAVLJANJE A POD DRUGO OVRHA, JER TO MOŽE ZAHTJEVATI POTREBA ZA HITNOŠĆU, A NELOGIČNO JE DA BI NETKO IMAO PRAVO TRAŽITI OVRHU A NE MOĆI ZAUSTAVITI BROD, KOJI SE EVENTUALNO SPREMA DA OTPLOVI, JER PZ. KOD VJERODOSTOJNE ISPRAVE I OVRHE NAJPRIJE TRAŽI OVRHU I RJEŠENJE O NJOJ PA ONDA ZAUSTAVLJANE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI.

SMATRAM TAKOĐER, DA KAD VJERODOSTOJNA ISPRAVA IMA TAKAV ZNAČAJ U OZ, A I U PZ. (ČL.855.ST.1.TOČ.1), MORALO BI TO IMATI ODJEKA I U ODREDBAMA O PRIVREMENIM MJERAMA, JER PZ. U ČL. 953.ST.2. UVODI U OSNOVE ZA PRIVREMENU MJERU I PRIVILEGIJ. TEŠKO JE SHVATITI DA VJERODOSTOJNA ISPRAVA POSTIŽE PRIDANU JOJ VAŽNOST I U OZ. I U PZ., A DA NEMA VRIJEDNOSTI U PRIVREMENIM MJERAMA. VJEROJATNO JE ZAKONODAVAC IMAO OZBILJNE RAZLOGE ZA TO.

ODLUČIO SAM IPAK UVRSTITI I ODREDBE OZ., JER SU NEKE OD NJIH POSTUPOVNOG KARAKTERA.

PREMA TOEM I ODREDBE I EVENTUALNI KOMENTAR NE TREBA SMATRATI KAO OBAVEZAN ZA SLUČAJEVE PRIMJENE K52, VEĆ IH PRIMJENITI „NA ODREĐENI NAČIN" !

BILJEŠKA 2 : PREMA OZ. RJEŠENJE O PRIVREMENOJ MJERI OVISI O UVJETIMA SPECIFICIRANIM U ČL. 296. ODN. 298. OZ, GDJE SE TRAŽI "VJEROJATNOST POSTOJANJA TRAŽBINE" I "OPASNOST DA ĆE BEZ TAKVE MJERE" BITI SPRIJEČENA ILI ZNATNO OTEŽANA NAPLATA (PERICULUM IN MORA».

U području primjene K52 otpao je uvjet "opasnosti" (periculum in mora).

Ostaje međutim uvjet "vjerojatnosti" iako je i to donekle sporno. Vidi Dio prvi - Glava 3.

Čini se da odredba čl. 28. – "Vjerodostojna isprava" i odredba čl. 37. na neki način zamagljuju situaciju. Naime, čl. 28. određuje da su vjerodostojne isprave:

1.račun (faktura)
2.mjenica sa protestom

3.ček sa protestom
4.povratni račun kad je to potrebno za zasnivanje tražbine
5.javna isprava
6.izvadak iz poslovnih knjiga
7.po zakonu ovjerovljena privatna isprava
8isprava koje se po posebnim propisima smatra javnom ispravom
9.obračun kamata.

Neće biti lako, kada se radi o stranom brodu i dokumentima iz inozemstva, a to je situacija kod primjene K52, odlučiti ispunjava li jedan dokument zahtjeve OZ i to po inozemnom zakonu.

Zapravo nije jasno da li se i na vjerodostojne isprave primjenjuje zahtjev o «vjerojatnosti» postojanja ili je jednostavno prezentacija takovog dokumenta dostatna i ne treba je ocijenjivati. Zakon, izgleda, daje veliko značenje "vjerodostojnoj ispravi".

Kod toga sliku donekle muti i odredba čl. 294. st. 3. OZ prema kojem rješenje o određivanju privremene mjere ima učinak rješenja o ovrsi.

Prema čl. 37. na osnovu gore navedenih dokumenata izdaje se rješenje o ovrsi, ali taj propis dolazi do primjene iza PZ. čl.855.st.1.toč.1, koji ima prednost.

Pojavljuju se i druge sumnje.

Može li se upotrijebiti propis čl. 37. i u slučaju broda koji vije zastavu države ugovarateljice, kada je primjena K52 za naš sud obavezna time da se predlaže i traži po OZ :

A).-- odmah ovrha

B).-- privremena mjera

Koji bi se od dokumenata iz čl. 28. koji su izdani u inozemstvu, mogli odmah koristiti za traženje privremene mjere:

a). vjerojatno: račun, mjenica i ček sa protestom (?), javna isprava, izvadak iz ovjerovljenih (?) poslovnih (?) knjiga, po zakonu (inozemnom?) ovjerovljena privatna isprava, itd.

b). ili bi ti dokumenti trebali biti nekako nad-ovjerovljeni, recimo sa tzv. "affidavit of law" ovjerovljenim sa apostilom.

c). ili bi ti dokumenti mogli služiti kao "vjerojatnost tražbine" po čl. 296/298. OZ?

DIO TREĆI ČL.28,29.,30.

Ponavljam međutim, da to nisu *stricto sensu*, tražbine iz čl. 1. K52.

Ako bi se smatralo da mogućnosti temeljem čl. 37. i 28. nisu prikladne uopće za brodove, ili samo za brodove na koje se primjenjuje K52., a prikladne su za domaće brodove, možda bi to trebalo nekako negdje odrediti odnosno razjasniti situaciju.

Eventualno rješenje situacije je i prijedlog za ovrhu, a podredno za privremenu mjeru, jasno ako to predlagatelju odgovara.

Kakova bi situacija bila kada bi vjerodostojna isprava sadržala u sebi privilegij ? O tome je bolje ne razmišljati jer se onda mora razmatrati PZ.čl. 969. i sl.

Vidi PZ. čl. 969.

III.- OZ.- - ČLANAK 28.

(1) VJERODOSTOJNA ISPRAVA JE, PREMA OVOM ZAKONU, RAČUN, MJENICA I ČEK S PROTESTOM I POVRATNIM RAČUNIMA KAD JE TO POTREBNO ZA ZASNIVANJE TRAŽBINE, JAVNA ISPRAVA, IZVADAK IZ POSLOVNIH KNJIGA, PO ZAKONU OVJEROVLJENA PRIVATNA ISPRAVA TE ISPRAVA KOJA SE PO POSEBNIM PROPISIMA SMATRA JAVNOM ISPRAVOM. RAČUNOM SE SMATRA I OBRAČUN KAMATA.

(2) VJERODOSTOJNA ISPRAVA JE PODOBNA ZA OVRHU AKO SU U NJOJ NAZNAČENI VJEROVNIK I DUŽNIK TE PREDMET, VRSTA, OPSEG I VRIJEME ISPUNJENJA NOVČANE OBVEZE.

(3) KAD SE IZ VJERODOSTOJNE ISPRAVE NE VIDI JE LI I KAD JE TRAŽBINA DOSPJELA, OVRHA ĆE SE ODREDITI AKO OVRHOVODITELJ U PRIJEDLOGU ZA OVRHU NAVEDE DATUM DOSPJELOSTI TRAŽBINE.

Čini se da bi bilo logično da vjerodostojna isprava vrijedi i za privremenu mjeru, jer je to praktički jedini način da se brod odmah zaustavi budući da se rješenje o ovrsi (ako bi se stalo na stanovište da se mora zatražiti ovrha) neće moći tako brzo izdati i provesti, a temeljem PZ čl. 860. u vezi sa čl. 951. sud će odrediti zaustavljanje broda. Ako bi vjerodostojna isprava /eventualno vrijedila/ za ovrhu, morala bi vrijediti i za privremenu mjeru (dispozicija stranke?).

Konačno u plovidbenom pravu postoje :

A).teretnica,

B).delivery order,

C).lučka (i sl.) skladišnica (warant)

D).tovarni list, itd.

-koji su, po mom mišljenju, i te kakove vjerodostojne isprave, u usporedbi na pr. sa

DIO TREĆI ČL.28,29.,30.

računom, obračunom kamata i čudno je da su izostavljene u OZ., ili bi ih trebalo uvrstiti negdje u PZ. ako ih OZ ne smatra vjerodostojnim.

Da li to može dovesti do toga da se na osnovu vjerodostojne isprave može predložiti ovrha i protiv broda koji vije zastavu države ugovornice a ne može se predložiti privremena mjera ? To bi bilo apsurdno zbog odredbe PZ.čl.860. o privremenoj mjeri.

PRIJENOS TRAŽBINE ILI OBVEZE

III.- OZ.- - ČLANAK 29.

(1) OVRHA SE ODREĐUJE NA PRIJEDLOG I U KORIST OSOBE KOJA U OVRŠNOJ ISPRAVI NIJE OZNAČENA KAO VJEROVNIK, AKO ONA JAVNOM ILI OVJEROVLJENOM PRIVATNOM ISPRAVOM DOKAŽE DA JE TRAŽBINA NA NJU PRENESENA ILI DA JE NA NJU NA DRUGI NAČIN PREŠLA. AKO SE PRIJENOS NE MOŽE DOKAZATI NA TAJ NAČIN, PRIJENOS TRAŽBINE DOKAZUJE SE PRAVOMOĆNOM ODLUKOM DONESENOM U PARNIČNOM POSTUPKU.

(2) ODREDBA STAVKA 1. OVOGA ČLANKA NA ODGOVARAJUĆI SE NAČIN PRIMJENJUJE I NA OVRHU PROTIV OSOBE KOJA U OVRŠNOJ ISPRAVI NIJE OZNAČENA KAO DUŽNIK.

Čini se da bi se st. 1. i 2. mogao, na "ODGOVARAJUĆI NAČIN", primijeniti i kod privremenih mjera.

Vidi K52.čl. 8. st. 5., čija odredba detaljno rješava položaj osobe na koju je izvršen prijenos, pa ima prednost pred OZ.

UVJETNA I UZAJAMNA OBVEZA

III.- OZ.- - ČLANAK 30.

»(1) AKO JE OBVEZA OVRŠENIKA UTVRĐENA U OVRŠNOJ ISPRAVI UVJETOVANA PRETHODNIM ILI ISTOVREMENIM ISPUNJENJEM NEKE OBVEZE OVRHOVODITELJA ILI NASTUPANJEM NEKOGA UVJETA, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA, ODREDITI OVRHU AKO ON IZJAVI DA JE SVOJU OBVEZU ISPUNIO, ODNOSNO DA JE OSIGURAO NJEZINO ISPUNJENJE ILI DA JE UVJET NASTUPIO.

(2) AKO OVRŠENIK U PRAVNOM LIJEKU PROTIV RJEŠENJA O OVRSI ISTAKNE DA OVRHOVODITELJ NIJE ISPUNIO SVOJU OBVEZU ILI DA NIJE OSIGURAO NJEZINO ISPUNJENJE ILI DA UVJET NIJE NASTUPIO, SUD ĆE O ISPUNJENJU OBVEZE OVRHOVODITELJA, ODNOSNO O NASTUPANJU UVJETA ODLUČITI U OVRŠNOM POSTUPKU, OSIM AKO ODLUKA O TOME OVISI O UTVRĐENJU SPORNIH ČINJENICA.

DIO TREĆI ČL.28,29.,30.

(3) AKO ODLUKA IZ STAVKA 2. OVOGA ČLANKA OVISI O UTVRĐENJU SPORNIH ČINJENICA, SUD ĆE O PRAVNOM LIJEKU IZ STAVKA 2. OVOGA ČLANKA ODLUČITI U OVRŠNOM POSTUPKU AKO SU TE ČINJENICE OPĆEPOZNATE, AKO SE NJIHOVO POSTOJANJE MOŽE UTVRDITI PRIMJENOM PRAVILA O ZAKONSKIM PREDMNIJEVAMA ILI AKO OVRHOVODITELJ DOKAŽE ISPUNJENJE ILI OSIGURANJE SVOJE OBVEZE, ODNOSNO NASTUPANJE UVJETA JAVNOM ISPRAVOM ILI JAVNO OVJEROVLJENOM PRIVATNOM ISPRAVOM. U OSTALIM SLUČAJEVIMA SUD ĆE OBUSTAVITI POSTUPAK.

(4) SMATRAT ĆE SE DA JE OVRHOVODITELJ ISPUNIO SVOJU OBVEZU, ODNOSNO DA JE OSIGURAO NJEZINO ISPUNJENJE AKO JE PREDMET DUŽNE ČINIDBE POLOŽIO U SUDSKI ILI JAVNOBILJEŽNIČKI POLOG, AKO TO NIJE U PROTIVNOSTI SA SADRŽAJEM NJEGOVE OBVEZE UTVRĐENE OVRŠNOM ISPRAVOM.

(5) OVRHOVODITELJ KOJI U OVRŠNOM POSTUPKU NE USPIJE DOKAZATI, U SKLADU S ODREDBAMA PRETHODNIH STAVAKA OVOGA ČLANKA, DA JE ISPUNIO SVOJU OBVEZU, DA JE OSIGURAO NJEZINO ISPUNJENJE ODNOSNO DA JE NASTUPIO UVJET, MOŽE POKRENUTI PARNICU RADI UTVRĐENJA DA JE NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE OVLAŠTEN TRAŽITI BEZUVJETNU OVRHU RADI OSTVARENJA SVOJE TRAŽBINE.«

Čini se da bi se ove odredbe mogle primijeniti i kod privremenih mjera „na određeni način".

Zanimljiv je st.2. koji govori o pravnom lijeku. Da li se to primjenjuje kod čl. 304.?

DIO TREĆI ČL.28,29.,30.

STVARNA NADLEŽNOST

III.- OZ.- -.ČLANAK 33.A

(1) OPĆINSKI SUDOVI STVARNO SU NADLEŽNI ODREĐIVATI OVRHU, OSIM AKO RJEŠAVANJE TIH PREDMETA NIJE IZRIJEKOM POVJERENO DRUGOM SUDU, TIJELU ILI OSOBI.

(2) TRGOVAČKI SUDOVI SU STVARNO NADLEŽNI:

1. određivati ovrhu na temelju odluka donesenih i nagodba sklopljenih u postupku u kojemu su oni sudili u prvom stupnju,
2. određivati ovrhu na temelju domaćih i stranih arbitražnih pravorijeka donesenih u sporovima iz njihove stvarne nadležnosti u parničnom postupku,
3. određivati ovrhu iz članka 252.h stavka 2. ovoga Zakona u sporovima iz njihove stvarne nadležnosti u parničnom postupku,
4. određivati ovrhu na temelju zadužnica i bjanko zadužnica radi naplate tražbina u odnosima između trgovaca.

(3) Sudovi nadležni određivati ovrhu ovlašteni su postupati i u povodu pravnih lijekova podnesenih protiv rješenja o ovrsi te drugih odluka koje su donijeli u povodu prijedloga za ovrhu. Oni su ovlašteni odlučivati i o drugim pitanjima tijekom postupka prije nego što je sud nadležan za provedbu ovrhe započeo s provedbom ovrhe.

Vidi i K52. čl. 7.
Vidi PZ.čl. 841.st.6. jer PZ. ima prednost.

MJESNA NADLEŽNOST

III.- OZ - - ČLANAK 33.B

MJESNA NADLEŽNOST ODREĐENA OVIM ZAKONOM JE ISKLJUČIVA.«

NE DOLAZI DO PRIMJENE U K52
Vidi K52.
Vidi PZ.l. 844 - 851.

DIO TREĆI - OZ.
ČL. 33.A. i 33.B.

PRIJEDLOG ZA OVRHU

III.- OZ.- - ČLANAK 35.

(1) PRIJEDLOG ZA OVRHU MORA SADRŽAVATI ZAHTJEV ZA OVRHU U KOJEMU ĆE BITI NAZNAČENA OVRŠNA ILI VJERODOSTOJNA ISPRAVA NA TEMELJU KOJE SE TRAŽI OVRHA, OVRHOVODITELJ I OVRŠENIK, TRAŽBINA ČIJE SE OSTVARENJE TRAŽI TE SREDSTVO KOJIM OVRHU TREBA PROVESTI I, PO POTREBI, PREDMET U ODNOSU NA KOJI GA TREBA PROVESTI. PRIJEDLOG MORA SADRŽAVATI I DRUGE PROPISANE PODATKE POTREBNE ZA PROVEDBU OVRHE.

(2) PRIJEDLOG ZA OVRHU NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE MORA SADRŽAVATI:

1. zahtjev da sud naloži ovršeniku da u roku od osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri od dana dostave rješenja, namiri tražbinu zajedno s odmjerenim troškovima, i
2. ovršni zahtjev iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Prijedlog za ovrhu koji ne sadrži sve podatke iz stavka 1. i 2. ovoga članka sud će odbaciti rješenjem, ne pozivajući predlagatelja da ga dopuni ili ispravi.

Čini se da bi se ove odredbe mogle primijeniti i kod privremenih mjera „na određeni način".

Ipak kada OZ. u čl. 294.st.3., na neki način poistovjećuje rješenje o privremenoj mjeri sa rješenjem ovrsi, da li se onda prijedlog za privremenu mjeru može odbaciti ? Bilo bi to vrlo nezgodno.

St.3. je neprikladan za privremene mjere, pogotovo kada se radi o primjeni K52., jer K52. zahtjeva niz detaljnih podataka, koje , objektivno, predlagatelj nema i ne može imati.

Vidi i PZ. čl.854 i sl.

RJEŠENJE O OVRSI

III.- OZ.- - ČLANAK 37.

(1) U RJEŠENJU O OVRSI MORAJU BITI NAZNAČENI OVRŠNA, ODNOSNO VJERODOSTOJNA ISPRAVA NA TEMELJU KOJE SE OVRHA ODREĐUJE, OVRHOVODITELJ I OVRŠENIK, TRAŽBINA KOJA SE OSTVARUJE, SREDSTVO I PREDMET OVRHE TE DRUGI PODACI POTREBNI ZA PROVEDBU OVRHE.

(2) RJEŠENJEM O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE SUD ĆE:

1. naložiti ovršeniku da u roku od osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri dana od dana dostave rješenja, namiri tražbinu zajedno s odmjerenim troškovima, i

2. odrediti ovrhu radi ostvarenja tih tražbina.

(3) Rješenje o ovrsi ne mora biti obrazloženo i može se izdati otiskivanjem štambiljem na prijedlogu za ovrhu.

(4) Rješenje o ovrsi mora sadržavati uputu o pravnom lijeku.

(5) Sud neće po službenoj dužnosti odbiti ovršni zahtjev utemeljen na pravomoćnoj sudskoj odluci, sudskoj nagodbi ili javnobilježničkoj ispravi zato što te isprave u vrijeme odlučivanja o ovršnom prijedlogu nisu stekle svojstvo ovršnosti, ako su to svojstvo stekle naknadno.

(6) Rješenje kojim se prijedlog za ovrhu potpuno ili djelomice odbacuje ili odbija mora biti obrazloženo.

Ne dolazi do primjene kod K52.

Ukoliko bi se prihvatilo da se i P.M. može izdati na osnovu vjerodostojne isprave, tada, temeljem ovog stavka, trebalo bi rješenje sadržavati:

a). nalog za zaustavljanje

b). nalog za plaćanje u zakonom određenom roku

c). mjeru, eventualno ovrhu, itd.

Ad st. 3. Donekle je čudno da se rješenje o ovrsi može izdati štampiljom, bez obrazloženja, a privremena mjera ne može (čl. 294. st. 5. OZ). Privremena mjera je «privremena», dakle daleko manje opasna od ovrhe. Sudac može i mora pregledati prijedlog i ocijeniti ga i za donašanje rješenja i za štampilju. Samo bi trebalo štampilju sročiti. Uostalom u vrijeme kompjutera, nije problem niti imati u memoriji kompjutera potreban tekst i samo ga, adaptirati na svaki slučaj, odštampati i povezati sa prijedlogom. Vidi i PZ.čl.948.st.4.

Za prijedlog za privremenu mjeru vidi PZ. čl. 854 i 855, koji mogu, na određeni način, poslužiti kao primjer.

DOSTAVA RJEŠENJA O OVRSI

III.- OZ.- - ČLANAK 38.

(1) RJEŠENJE O OVRSI DOSTAVLJA SE OVRHOVODITELJU I OVRŠENIKU.

(2) RJEŠENJE KOJIM SE ODBACUJE ILI ODBIJA PRIJEDLOG ZA OVRHU DONESENO PRIJE NEGO ŠTO JE OVRŠENIKU BILO OMOGUĆENO DA SE O NJEMU OČITUJE DOSTAVLJA SE SAMO OVRHOVODITELJU.

....

....

(5) RJEŠENJE O OVRSI NA POKRETNIM STVARIMA DONESENO NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE DOSTAVLJA SE OVRŠENIKU PRI PODUZIMANJU PRVE OVRŠNE RADNJE, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(6) RJEŠENJE O OVRSI NA POKRETNIM STVARIMA DONESENO NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE DOSTAVLJA SE OVRŠENIKU PRIJE PRISTUPANJU PROVEDBI OVRHE (ČLANAK 40. STAVAK 3.)

(7) AKO SUD KOJI JE DONIO RJEŠENJE O OVRSI NIJE NADLEŽAN ZA PROVEDBU OVRHE, UPUTIT ĆE SVOJE RJEŠENJE O OVRSI NADLEŽNOM SUDU RADI PROVEDBE OVRHE.

Vidi PZ. čl. 856.; 962 i 860.
Vidi OZ. čl. 294.st.4.

Čini se da nije prilagođeno postupku u odnosu na brodske ugovore i sl., jer nema propisa o dostavi:

a). brodovlasniku

b). eventualno zakupniku, time chartereru i sl., ako su na neki način povezani sa brodom (K.52., čl. 5. i sl.)

c). trećoj osobi, ako bi to bilo potrebno..

Postavlja se naime i pitanje, da li je sud, koji je Lučkoj kapetaniji temeljem čl. 962. PZ i čl. 860. PZ naredio da oduzme dokumente broda, dužan ODMAH pregledati te dokumente i ako je iz njih vidljivo da bi koja od osoba gore spomenuta pod a). do c). mogla ili morala imati interes za zaustavljanje odn. oslobođenje broda, trebao istu obavijestiti ili joj imenovati zastupnika za zaštitu interesa. Vidi na pr. čl. 856. st. 3. PZ.

Ad st.5. Vidi PZ. čl. 962, čl. 860.

St.6. se ne bi mogao primijeniti kod privremene mjere

na brodu.

STVARNA NADLEŽNOST

III- OZ.- - ČLANAK 39

1) ZA PROVEDBU OVRHE STVARNO JE NADLEŽAN SUD ISTE VRSTE KAO I SUD KOJI JE NADLEŽAN ODLUČIVATI O OVRŠNOM PRIJEDLOGU, AKO ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

2) ZA PROVEDBU OVRHE NA TEMELJU RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE STVARNO SU NADLEŽNI OPĆINSKI SUDOVI, OSIM U SLUČAJEVIMA ZA KOJE SU STVARNO NADLEŽNI TRGOVAČKI SUDOVI.

3) TRGOVAČKI SUDOVI SU STVARNO NADLEŽNI ZA PROVEDBU OVRHE NA TEMELJU RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE U SPOROVIMA ZA KOJE SU STVARNO ČN(IDLEŽNI U PARNIČNOM POSTUPKU. |

(4) TRGOVAČKI SUDOVI OVLAŠTENI SU PROVEDBU OVRHE RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE NA NEKRETNINI I POKRETNINAMA TE OVRHU RADI OSTVARENJA NENOVČANE TRAŽBINE POVJERITI OPĆINSKOM SUDU.

(5) SUD PROVEDBE OVRHE OVLAŠTEN JE ODLUČIVATI U SVIM PITANJIMA KOJA SE TIČU PROVEDBE OVRŠNOGA OSTUPKA TE O SVIM PITANJIMA KOJA SE JAVE U POVODU PROVEDBE OVRŠNOGA POSTUPKA O KOJIMA SE PREMA OVOM ZAKONU ODLUČUJE U TOM POSTUPKU, TE O ZAHTJEVU ZA NAKNADU TROŠKOVA POSTUPKA KOJI NAKNADNO BUDE PODNESEN TIJEKOM POSTUPKA (ČLANAK 14. STAVAK 6.).

Vidi K52. čl. 7
Vidi PZ.čl. 841.st.6, 844 i dalje,
BRODICA, ne dolazi do primjene u K52.

DIO TREĆI
OZ.ČL.38.,39.

GRANICE OVRHE

III.- OZ.- - ČLANAK 41.

OVRHA SE PROVODI U GRANICAMA ODREĐENIM U RJEŠENJU O OVRSI.

OČITO SE I RJEŠENJE O PRIVREMENOJ MJERI PROVODI U GRANICAMA NAVEDENIM U RJEŠENJU.

VRIJEME OVRHE

III.- OZ.- - ČLANAK 42.

(1) OVRHA SE PROVODI RADNIM DANOM, I TO DANJU.

(2) SUD MOŽE ODREDITI DA SE OVRHA PROVEDE I NERADNIM DANOM ILI NOĆU AKO ZA TO POSTOJI OPRAVDAN RAZLOG.

St.2. bi mogao doći do primjene kod broda a u izvjesnim slučajevima bi i morao doći do primjene. Zainteresirani protivnici osiguranja, ako posumnjaju na moguće zaustavljanje, bježe sa brodom.

Vidi PZ. čl. 860. i 962.

RAD SUDSKOGA OVRŠITELJA

III.- OZ.- - ČLANAK 43.

....

(5) O OBAVLJANJU OVRŠNIH RADNJI PREMA ODREDBAMA STAVKA 2. DO 4. OVOGA ČLANKA SUDSKI OVRŠITELJ SASTAVIT ĆE POSEBNI ZAPISNIK KOJI ĆE POTPISATI POZVANI SVJEDOCI ODNOSNO JAVNI BILJEŽNIK.

Ovo je, čini se, jedina odredba u svezi sa radom „sudskog" (odn. lučke kapetanije) ovršitelja (?)-. Ako OZ. dolazi prije ZPP-a, onda bi to bila odredba za privremenu mjeru. A mogla bi se još nadopuniti i sa odredbama ZPP-a.

U praksi na brod nisu pozivali niti svjedoci niti a niti Javni bilježnik.

Vidi OZ.čl. 131 i bilješke, čl. 138.

Vidi PZ. čl.962.,860., koji ima prednost pred OZ.

Vidi ZPP.

Čini se da postoji praznina u PZ. da se vrši dostava (čl. 860) odnosno sastavlja zapisnik.

OMETANJE SUDSKOGA OVRŠITELJA U RADU

III.- OZ.- - ČLANAK 44.

(1) SUDSKI OVRŠITELJ JE OVLAŠTEN UDALJITI OSOBU KOJA OMETA PROVEDBU OVRHE, A PREMA OKOLNOSTIMA SLUČAJA I ZATRAŽITI POMOĆ POLICIJE I PRAVOSUDNE POLICIJE. POLICIJA I PRAVOSUDNA POLICIJA JE DUŽNA POSTUPATI PO NALOGU SUDSKOGA OVRŠITELJA. SUDSKI OVRŠITELJ MOŽE, PO POTREBI, NALOŽITI I UPOTREBU SILE PREMA OSOBI KOJA OMETA OVRHU.

(2) PREMA OSOBI KOJA OMETA PROVEDBU OVRHE SUD MOŽE ODREDITI MJERE PROPISANE ČLANKOM 16. OVOGA ZAKONA.

Vidi čl. 10. OZ i bilješku tamo.
Vidi i čl. 962, 860.
Ova odredba mora se primijeniti i na predstavnika L.K. jer mislim da je izjednačen sa sudskim ovršiteljem temeljem zakonske odredbe čl. 962. i 860. PZ.

NEPRAVILNOSTI PRI PROVEDBI OVRHE

III.- OZ.- - ČLANAK 45.

(1) STRANKA ILI SUDIONIK MOGU PODNESKOM TRAŽITI OD SUDA DA OTKLONI NEPRAVILNOST KOJU JE SUDSKI OVRŠITELJ UČINIO U PROVEDBI OVRHE.

(2) SUD MOŽE ZAKLJUČKOM UKINUTI NEZAKONITE I NEPRAVILNE RADNJE SUDSKOGA OVRŠITELJA.

Iako gornje odredbe nisu prilagođene brodu, ipak, eventualno bi mogle doći do primjene.

OZ:-GLAVA PETA

PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE«

Upitna je primjena ove glave na privremene mjere, obzirom na striktne odredbe OZ. čl. 304. kojim je dozvoljena samo žalba. Ipak čini se da su sadržane postupovne odredbe o žalbi. Vidi dalje, za neke odredbe, možda samo djelomično kao upute odnosno informacije.

ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI

III.- OZ.- - ČLANAK 46.

(1) PROTIV RJEŠENJA O OVRSI OVRŠENIK MOŽE IZJAVITI ŽALBU:

1. ako isprava na temelju koje je ono doneseno nije ovršna isprava,
2. ako ta isprava nije stekla svojstvo ovršnosti,
3. ako je ovršna isprava ukinuta, poništena, preinačena ili na drugi način stavljena izvan snage, odnosno ako je na drugi način izgubila svoju djelotvornost ili je utvrđeno da je bez učinka,
4. ako su se stranke javnom ili po zakonu ovjerovljenom ispravom sastavljenom nakon nastanka ovršne isprave sporazumjele da ovrhovoditelj neće na temelju ovršne isprave, trajno ili za određeno vrijeme, tražiti ovrhu,
5. ako je protekao rok u kojemu se po zakonu može tražiti ovrha,
6. ako je ovrha određena na predmetu koji je izuzet od ovrhe, odnosno na kojem je mogućnost ovrhe ograničena,
7. ako ovrhovoditelj nije ovlašten tražiti ovrhu na temelju ovršne isprave, odnosno ako nije ovlašten na temelju nje tražiti ovrhu protiv ovršenika,
8. ako nije ispunjen uvjet koji je određen ovršnom ispravom, osim ako zakonom nije drukčije propisano,

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 46.

9. ako je tražbina prestala na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik više nije mogao istaknuti u postupku iz kojeg potječe odluka, odnosno nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja, potvrđivanja ili ovjeravanja javnobilježničke isprave,

10. ako je ispunjenje tražbine, makar i na određeno vrijeme, odgođeno, zabranjeno, izmijenjeno ili na drugi način onemogućeno zbog činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik više nije mogao istaknuti u postupku iz kojega potječe odluka, odnosno nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja, potvrđivanja ili ovjeravanja javnobilježničke isprave, ili

11. ako je nastupila zastara tražbine o kojoj je odlučeno ovršnom ispravom.

(2) U žalbi iz stavka 1. ovoga članka ovršenik može iznositi nove činjenice i nove dokaze ako se tiču razloga zbog kojih je ona izrijekom dopuštena te zbog bitnih povreda odredaba ovršnoga postupka.

(3) Nove činjenice koje se tiču razloga iz stavka 1. točke 7., 9., 10. i 11. ovoga članka sud smije utvrđivati samo u skladu s odredbama članka 48. ovoga Zakona.

(4) Žalba je dopuštena zbog povrede pravila o stvarnoj i mjesnoj nadležnosti.

(5) U povodu žalbe iz stavka 1. ovoga članka sud pazi po službenoj dužnosti na razloge iz stavka 1. točke 1., 3. i 5. ovoga članka te na okolnost da je u slučaju iz stavka 1. točke 6. ovoga članka ovrha određena na predmetima iz članka 4. stavka 4. i 5. ovoga Zakona. Sud pazi po službenoj dužnosti i na pogrešnu primjenu materijalnog prava te na bitne povrede ovršnoga postupka kada se na njih tako pazi prema odredbama Zakona o parničnom postupku.

(6) Ovrhovoditelj može žalbom pobijati rješenje o ovrsi ako je njime prekoračen njegov zahtjev te zbog odluke o troškovima postupka.

(7) Žalba ovršenika protiv rješenja o ovrsi ne odgađa provedbu ovrhe, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 46.

Ponovno treba naglasiti da PZ ima prednost, a također i odredbe o žalbi iz OZ. čl. 304.i čl.11.

U popisu st..1. toč. 1-11 - može se komentirati:

ad toč. 1. to bi se moglo odnositi na K52.čl.1.s.t.1., PZ. čl.953.st.1. (eventualno i 2.) temeljem K52, čl. 8.st.1. i 2.

ad toč. 2. do 6.. čini se da ne dolazi u obzir.

ad toč. 7. možda

ad toč. 8-10. možda (prestanak privilegija i sl.)

ad 10. nije jasno kod privremene mjere

ad 11. može

Nisu navedeni niti slučajevi iz čl. 852 PZ, a jasno, niti oni iz čl.1. st.1. K.52.odnosno čl. 953.st.1.

Smatram da ako je privremena mjera izdata na osnovu neke od tražbina iz čl.1. K52, onda je moguća žalba po čl. 304., bez obzira na specifikacije u čl. 46.st.1.

Može se primijeniti na određeni način i kod K52.

Vidi čl. 11. st. 1., 294. st. 3.

Vidi čl. 47 i sl. OZ.

Ad st.2. i 4. je prihvatljiv

A d st.3. upućuje na čl. 48. u izvjesnim slučajevima, a čl. 48.st.1. upućuje na dostavu žalbe na odgovor, a čl. 304. to zabranjuje.

Vidi čl. 48.

Odredbe st. 5. je prihvatljiv.

Također st.6.

St.7. je adekvatan čl. 304.st.3.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 46.

ODLUČIVANJE O ŽALBI

III.- OZ.- - ČLANAK 47.

»(1) U POVODU ŽALBE PROTIV RJEŠENJA O OVRSI SUD PRVOG STUPNJA MOŽE ŽALBU PRIHVATITI AKO OCIJENI DA JE OSNOVANA TE, U CIJELOSTI ILI DJELOMICE, DONESENO RJEŠENJE O OVRSI PREINAČITI I OVRŠNI ZAHTJEV ODBITI, ILI UKINUTI RJEŠENJE O OVRSI I OVRŠNI PRIJEDLOG ODBACITI ILI OGLASITI SE STVARNO ILI MJESNO NENADLEŽNIM I PREDMET USTUPITI NADLEŽNOM SUDU, OSIM U SLUČAJEVIMA IZ ČLANKA 48. OVOGA ZAKONA.

(2) U SLUČAJEVIMA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA SUD PRVOG STUPNJA UKINUT ĆE PROVEDENE RADNJE, OSIM KAD SE OGLASIO NENADLEŽNIM I PREDMET USTUPIO NADLEŽNOM SUDU. SUD KOME JE PREDMET USTUPLJEN KAO NADLEŽNOM MOŽE PROVEDENE RADNJE UKINUTI AKO OCIJENI DA JE TO POTREBNO RADI PRAVILNE PROVEDBE OVRHE.

(3) AKO OCIJENI DA ŽALBA NIJE OSNOVANA, SUD PRVOG STUPNJA UPUTIT ĆE PREDMET SUDU DRUGOG STUPNJA.

(4) RADI PROVJERE OSNOVANOSTI NAVODA ŽALBE SUD PRVOGA STUPNJA MOŽE, PO POTREBI, SASLUŠATI STRANKE I DRUGE SUDIONIKE TE OBAVITI DRUGE IZVIĐAJE.

(5) SUD PRVOGA STUPNJA DUŽAN JE RJEŠENJE IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA DONIJETI I OTPREMITI U ROKU OD TRIDESET DANA. U TOM JE ROKU U SLUČAJU IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA DUŽAN PREDMET UPUTITI DRUGOSTUPANJSKOM SUDU.

(6) DRUGOSTUPANJSKI SUD DUŽAN JE RJEŠENJE O ŽALBI DONIJETI I OTPREMITI U ROKU OD ŠEZDESET DANA OD DANA KADA JU JE PRIMIO.

(7) PROTIV RJEŠENJA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA DOPUŠTENA JE ŽALBA PROTIV KOJE SUD PRVOGA STUPNJA NEMA OVLASTI IZ TE ODREDBE.«

Provedbenih odredaba o žalbi ima u čl. 11.st.6, koji upućuje na čl. 47.st.1.

U čl. 11. st.6.1. data je i odredba kako se postupa, ako se ne može postupti po čl. 47.st.1. Čini se da da se spis dostavlja IIst. sudu sa žalbom.

Budući da se sa privremenom mjerom MOŽE nastaviti Ist. sud će dostaviti II.st. sudu PRESLIKU spisa sa žalbom, i postupiti dalje po odredbi st6.

Međutim čl.47.st.1. ovlaštenja suda smanjuje za slučaj iz čl. 48. alist.1. određuje o dostavi žalbe ovrhovoditelju (predlagatelju osiguranja), ali samo ako se radi o žalbi nekih slučajeva iz čl. 46., iz čega proizlazi da se u

drugim slučajevima šalje žalba ovrhovoditelju, a to opet isključuje čl. 304.
Vidi čl. 46.

Saslušanje stranke iz inostranstva treba mjesece, (ako nije katkada i nemoguće) kod *„one ship-one company*" - vlasnika broda, koji plovi pod *flag of convenience, itd.*
Vidi čl. 304. OZ. :
a). za rok ulaganja žalbe osam dana
b). rok donašanja i otpreme drugostupanjskog suda, koji je trideset dana !.
Vidi i čl. 10.st.1. OZ.- sudac pojedinac
Čl. 304.st.2. naime određuje rok u kojem mora žalbeni sud riješiti i otpremiti rješenje o žalbi (u roku od 30 dana). Očito je da se smatra da je postupak hitan.
Možda bi onda bilo ipak uputno i korisno da se odredbe „na određeni način" primijene.

UPUĆIVANJE NA PARNICU U POVODU ŽALBE

III.- OZ.- - ČLANAK 48.

Ne dolazi do primjene kod K52. a mislim da ne uopće kod privremenih mjera.
Čini se naime, da kada i K52. (čl.7.st. 2. i 3.) i PZ.(čl. 958.) određuju tužbu za oprabvdanje, koju mora podnijeti predlagatelj, nema smisla tužba iz.čl.48.st.3. jer bi bilo logično da su gravamina iz žalbe, ujedno prigovori tuženoga postupku opravdanja privremena mjere. Možda i griješim, ali bilo bi vrlo korisno da se zauzme jedno jedinstveno stajalište.
Ceterum censeo.....bio bi potreban poseban zakon ili poseban dio u PZ., o svemu o privremenim mjerama tako da se ne treba „na određeni način" koristiti OZ. itd.

ŽALBA NAKON PROTEKA ROKA

III.- OZ.- - ČLANAK 49.

(1) OVRŠENIK MOŽE ZBOG RAZLOGA IZ ČLANKA 46. STAVKA 1. TOČKE 7. I TOČKE 9. DO 11. OVOGA ZAKONA PODNIJETI ŽALBU PROTIV RJEŠENJA O OVRSI I NAKON NJEGOVE PRAVOMOĆNOSTI AKO TAJ RAZLOG NIJE MOGAO IZ OPRAVDANIH RAZLOGA ISTAKNUTI VEĆ U ROKU ZA ŽALBU PROTIV TOGA RJEŠENJA.

(2) ŽALBA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA MOŽE SE PODNIJETI SVE DO DOVRŠETKA OVRŠNOGA POSTUPKA.

(3) OVRŠENIK JE DUŽAN U ŽALBI IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA ISTAKNUTI SVE RAZLOGE IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA KOJE MOŽE ISTAKNUTI U VRIJEME NJEZINA PODNOŠENJA. SUD ĆE ODBACITI NAKNADNO PODNESENU ŽALBU NAKON PROTEKA ROKA KOJA SE TEMELJI NA RAZLOZIMA KOJE JE OVRŠENIK MOGAO ISTAKNUTI U PRIJE PODNESENOJ ŽALBI.

(4) PODNOŠENJE ŽALBE IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA NE SPRJEČAVA PROVEDBU OVRHE I OSTVARENJE OVRHOVODITELJEVE TRAŽBINE, OSIM AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.«

Ovo je slučaj ulaganja žalbe, nakon pravomoćnosti rješenja o ovrsi. Da li postoji uopće pravomoćnost privremene mjere, obzirom na obavezu opravdanja privremene mjere jer se presudom u tom postupku ili opravdava privremena mjera ili se ukida.

Vrlo je kompliciranо odrediti da li se u postupku privremenih mjera primjenjuju „na određeni način", odredbe čl. 49. – 51.

U praksi to bi značilo. Doneseno je i provedeno rješenje o privremenoj mjeri. Peotivnik se nije žalio po čl. 304. naknadno je nastupio jedna od slučajeva iz čl.46. st.1.toč. 7. i toč. 9. do 11. Dok je slučaj iz toč. 7. nekako prihvagtljiv i u proivremenoj mjeri (ali je ujedno i prigovor pomanjkanaj aktivne legitimacije u postupku opravdanja privremene mjere), toč. 9. do 10. ne čine se mogućim kod privremene mjere, toč. 11. je također prigovor u postupku opravdanja privremene mjere.

Da li se ovo može primijeniti i na čl. 304. ?

Vidi čl. 304.

Ipak odredba st.2. kod privremene mjere bila bi teško provediva, jer predlagatelj mora u

roku od 15 dana pokrenuti parnični postupak i to dokazati, pa je skoro sigurno da se rješava u postupku opravdanja privremene mjere.

Doduše postoji jedan vakum, između roka za žalbu (čl.304.osam dana) i roka za ulaganje tužbe za opravdanje (15 dana) pa bi se možda moglo smatrati da se može uložiti i žalba unutar tog roka, ili čak, možda u vremenu do dostave tužbe protivniku osiguranja.

Odredba čl. 958.st.2. zapravo ne traži da protivnik osiguranja bilo na kakav način reagira protiv rješenja o privremenoj mjeri, da nastupi dužnost predlagatelja za pokretanje postupka opravdanja.

Zanimljiva je odredba u st.4., koji ne bi trebao biti protivan odredbi čl. 304.

ODGOVOR NA ŽALBU

III.- OZ.-.- ČLANAK 50.

»(1) ŽALBA IZ ČLANKA 49. OVOGA ZAKONA DOSTAVIT ĆE SE BEZ ODGODE OVRHOVODITELJU, KOJI SE O NJOJ MOŽE OČITOVATI U ROKU OD OSAM DANA.

(2) KAD PRIMI ODGOVOR NA ŽALBU ILI KAD PROTEKNE ROK ZA ODGOVOR, SUD ĆE, PREMA OKOLNOSTIMA SLUČAJA, ZAKAZATI ROČIŠTE RADI RASPRAVLJANJA O ŽALBI ILI ĆE DONIJETI RJEŠENJE BEZ ODRŽAVANJA ROČIŠTA, OSIM U SLUČAJU IZ ČLANKA 51. OVOGA ZAKONA.

(3) RJEŠENJEM O ŽALBI SUD ĆE ŽALBU ODBACITI ILI PRIHVATITI, OSIM U SLUČAJU IZ ČLANKA 51. OVOGA ZAKONA. AKO ŽALBU PRIHVATI, SUD PRVOGA STUPNJA UKINUT ĆE PROVEDENE RADNJE I OBUSTAVITI OVRHU.

(4) OSNOVANOST ŽALBE OCJENJUJE SE S OBZIROM NA STANJE STVARI U VRIJEME ODLUČIVANJA O ŽALBI.«

St.1. ne dolazi kod K52. a niti kod PZ.

St. 2. Zakazivanje ročišta je prihvatljivo. Donašanje logično, primjena čl. 51. čini ne dolazi u obzir.

St3. prihvatljivo (osim čl. 51.)

Vidi OZ. čl. 304.st.1

Zanimljiva je odredba u st.4., koji ne bi trebao biti protivan odredbi čl. 304.

UPUĆIVANJE NA PARNICU

III.- OZ.- - ČLANAK 51.

(1) AKO RJEŠENJE O ŽALBI IZ ČLANKA 49. STAVKA 1. OVOGA ZAKONA OVISI O UTVRĐIVANJU NEKE SPORNE ČINJENICE, SUD ĆE UPUTITI OVRŠENIKA DA U ROKU OD PETNAEST DANA OD DANA PRAVOMOĆNOSTI TOGA RJEŠENJA POKRENE PARNICU RADI PROGLAŠENJA OVRHE NEDOPUŠTENOM, OSIM U SLUČAJU IZ STAVKA 2. OVOGA ČLANKA.

(2) AKO RJEŠENJE O ŽALBI IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA OVISI O UTVRĐENJU SPORNIH ČINJENICA ČIJE POSTOJANJE OVRŠENIK DOKAŽE JAVNOM ILI JAVNO OVJEROVLJENOM ISPRAVOM, ODNOSNO AKO SU ONE OPĆEPOZNATE ILI SE NJIHOVO POSTOJANJE MOŽE UTVRDITI PRIMJENOM PRAVILA O ZAKONSKIM PREDMNIJEVAMA, SUD ĆE O OSNOVANOSTI ŽALBE ODLUČITI U OVRŠNOM POSTUPKU. AKO ŽALBU PRIHVATI, POSTUPIT ĆE U SKLADU S ODREDBOM ČLANKA 50. STAVKA 3. OVOGA ZAKONA, A AKO JE NE PRIHVATI, UPUTIT ĆE OVRŠENIKA NA PARNICU.

(3) TUŽBU KOJOM POKREĆE PARNICU NA KOJU JE UPUĆEN OVRŠENIK MOŽE UTEMELJITI SAMO NA RAZLOZIMA KOJE JE ISTAKNUO U ŽALBI U POVODU KOJE JE UPUĆEN NA PARNICU.

(4) AKO OVRŠENIK U POVODU NAKNADNO PODNESENE ŽALBE NAKON ISTEKA ROKA BUDE TAKOĐER UPUĆEN NA PARNICU, DUŽAN JE RAZLOGE ZBOG KOJIH JE IZJAVIO TU ŽALBU ISTAKNUTI U PARNICI NA KOJU JE PRETHODNO UPUĆEN AKO U NJOJ JOŠ UVIJEK NIJE ZAKLJUČENA GLAVNA RASPRAVA.

(5) AKO OVRŠENIK NE POSTUPI U SKLADU S ODREDBOM STAVKA 4. OVOGA ČLANKA, SUD ĆE ODBACITI TUŽBU.

(6) NA TEMELJU PRAVOMOĆNE PRESUDE KOJOM JE UTVRĐENO DA OVRHA NIJE DOPUŠTENA, SUD NADLEŽAN ZA ODLUČIVANJE O ŽALBI UKINUT ĆE, NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA, PROVEDENE RADNJE I OBUSTAVITI OVRHU.«

Primjena ovisi da li će se primjeniti odredbe čl. 49 i 50.

Ova se odredba ne primjenjuje i na privremenu mjeru, ali eventualno može poslužiti kao primjer ili čak biti djelomično primjenjena.

OVRŠENIKOVO PRAVO NA NAKNADU ŠTETE

III.- OZ.- - ČLANAK 52.

»(1) AKO SE OVRHA NA TEMELJU RJEŠENJA O OVRSI PROTIV KOJEGA JE PODNESENA ŽALBA IZ ČLANKA 48. I 49. STAVKA 1. OVOGA ZAKONA PROVEDE PRIJE NEGO ŠTO SE GLAVNA RASPRAVA U PRVOSTUPANJSKOM PARNIČNOM POSTUPKU ZAKLJUČI, OVRŠENIK MOŽE DO ZAKLJUČENJA GLAVNE RASPRAVE, I BEZ PRISTANKA OVRHOVODITELJA KAO TUŽENIKA, PREINAČITI TUŽBU TAKO ŠTO ĆE ZATRAŽITI OD SUDA DA OVRHOVODITELJU NALOŽI DA MU VRATI ONO ŠTO JE NEOSNOVANO STEKAO OVRHOM TE DA MU NAKNADI ŠTETU KOJU JE ZBOG TOGA PRETRPIO, UKLJUČUJUĆI I TROŠKOVE OVRHE U KOJOJ JE OVRHOVODITELJ OSTVARIO SVOJU TRAŽBINU.

(2) ŠTETA NA ČIJU NAKNADU OVRŠENIK IMA PRAVO OBUHVAĆA I RAZLIKU IZMEĐU VRIJEDNOSTI UNOVČENOG PREDMETA OVRHE I CIJENE PO KOJOJ JE ON UNOVČEN.

(3) NA NOVČANE IZNOSE IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA OVRŠENIK IMA PRAVO NA ZAKONSKU ZATEZNU KAMATU OD KADA JE OVRHOVODITELJ NEOSNOVANO STEKAO NOVČANA SREDSTVA IZ NJEGOVE IMOVINE, ODNOSNO OD UNOVČENJA DIJELOVA IMOVINE OVRŠENIKA.«

Sedes materiae je OZ. čl. 306, koji se ne poziva se na ovu odredbu, već na neke druge članke.

Ipak, kako se rješenje o privremenoj mjeri (OZ čl. 294.st.3.) izjednačava sa rješenjem o ovrsi, a OZ. nema odredaba u svezi sa žalbom osim čl. 304., možda se neka odredba iz gornjeg članka može koristiti, jer je to postupovni dio.

Vidi OZ. čl. 53. i sl.

St.2. je bitan je potvrđuje pravo na naknadu štete, uopće.

St.3. je bitan jer daje pravo na kamate i specificra rokove, pa se može na „određeni način“ primijeniti uopće na štetu (čl. 306.)

2. PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE

III.- OZ.- - Članak 53.

(1) PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE OVRŠENIK MOŽE PODNIJETI PRIGOVOR O ROKU OD OSAM DANA, A U MJENIČNIM I ČEKOVNIM SPOROVIMA U ROKU OD TRI DANA, OSIM AKO NE POBIJA SAMO ODLUKU O TROŠKOVIMA POSTUPKA.

»(2) RJEŠENJE O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE KADA SE PRIGOVOROM IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA POBIJA SAMO U DIJELU KOJIM JE ODREĐENA OVRHA MOŽE SE POBIJATI SAMO IZ RAZLOGA ZBOG KOJIH SE RJEŠENJE O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE MOŽE POBIJATI ŽALBOM (ČLANAK 46.).

(3) RJEŠENJE O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE MOŽE SE U DIJELU KOJIM JE NJIME ODREĐENA OVRHA POBIJATI ŽALBOM NAKON PROTEKA ROKA (ČLANAK 49.) IZ RAZLOGA NAVEDENIH U ČLANKU 46. TOČKI 7., 9., 10. I 11. OVOGA ZAKONA, SAMO AKO JE ČINJENICA NA KOJOJ SE TEMELJI TAJ PRIGOVOR NASTALA NAKON DONOŠENJA RJEŠENJA O OVRSI.«

Jasno je da se nemože primijeniti kada se primjenjuje K52., jer nije tražbina iz K52. čl.1.. Niti u PZ. se ne bi mogla tražiti jer nije niti tražbina (čl. 953.st.1.) niti privilegij (čl.953.st.2.). Uopće, čini se, ne dolazi do primjene jer protivnik osiguranja nema uopće pravo na prigovor.

U PZ. se, doduše, može tražiti ovrha na temelju vjerodostojne isprave (čl.855.st.1.toč.1.)---(što bi onda moralo biti najjasnije vidljivo i u odluci o ovrsi da je donesena na osnovu vjerodostojne isprave (navodeći i propis), i tada ex uffcio po čl. 860. sud mora donijeti rješenje o zaustavljanju (čl. 951). Dakle dolazi do privremene mjere, na osnovu vjerodostojne isprave, derivativno. Da li bi tada i protivnik predlagatelja mogao (ili morao??) i protiv privremene mjere uložiti žalbu protiv privremene mjere ?

Vidi čl. 304.

TREĆA OSOBA

Šta je sa trećom osobom.?

Treća osoba ima pravo na prigovor (čl.55.), pa može prema tome doći do primjene i ovih odredaba na određeni način, iako se ne radi o vjerodostojnoj ispravi, jer drugih odredaba za postupak u svezi sa prigovorom, nema.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 53.

POSTUPAK U POVODU PRIGOVORA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE

III.- OZ.- -ČLANAK 54.

(1) AKO U PRIGOVORU PROTIV RJEŠENJA O OVRSI DONESENOM NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE OVRŠENIK NIJE ODREDIO U KOJEM DIJELU POBIJA TO RJEŠENJE, SMATRAT ĆE SE DA RJEŠENJE POBIJA U CIJELOSTI.

(2) AKO SE RJEŠENJE O OVRSI POBIJA U CIJELOSTI ILI SAMO U DIJELU KOJIM JE OVRŠENIKU NALOŽENO DA NAMIRI TRAŽBINU, SUD KOJEMU JE PRIGOVOR PODNESEN STAVIT ĆE IZVAN SNAGE RJEŠENJE O OVRSI U DIJELU KOJIM JE ODREĐENA OVRHA I UKINUT ĆE PROVEDENE RADNJE, A POSTUPAK ĆE NASTAVITI KAO U POVODU PRIGOVORA PROTIV PLATNOGA NALOGA, A AKO ZA TO NIJE MJESNO NADLEŽAN, DOSTAVIT ĆE PREDMET NADLEŽNOM SUDU.

(3) AKO SE RJEŠENJE O OVRSI POBIJA SAMO U DIJELU KOJIM JE ODREĐENA OVRHA, DALJNJI POSTUPAK NASTAVIT ĆE SE KAO POSTUPAK PO ŽALBI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI DONESENOM NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE.

(4) AKO SE PRIGOVOR IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA PRIHVATI, DIO RJEŠENJA O OVRSI KOJIM JE OVRŠENIKU NALOŽENO DA NAMIRI TRAŽBINU IMA SVOJSTVO OVRŠNE ISPRAVE NA TEMELJU KOJE SE MOŽE PONOVNO TRAŽITI OVRHA.

(5) AKO OVRŠENIK POBIJA RJEŠENJE O OVRSI SAMO DJELOMIČNO U DIJELU KOJIM JE NJIME OVRŠENIKU NALOŽENO DA NAMIRI OVRHOVODITELJEVU TRAŽBINU, SUD ĆE ZA NEPOBIJANI DIO TOGA DIJELA RJEŠENJA ZAKLJUČKOM UTVRDITI DA JE POSTAO PRAVOMOĆAN I OVRŠAN TE ĆE PRISTUPITI PROVEDBI ODREĐENE OVRHE SAMO RADI OSTVARENJA DIJELA TRAŽBINE KOJI JE NJIME PRAVOMOĆNO UTVRĐEN. SUD ĆE ZAKLJUČKOM ODREDITI RAZDVAJANJE POSTUPAKA TAKO DA SE U ODNOSU NA POBIJANI DIO RJEŠENJA O OVRSI POSTUPAK NASTAVLJA NA NAČIN ODREĐEN STAVKOM 2. I 3. OVOGA ČLANKA. U TOM SLUČAJU SUD ĆE UMNOŽITI SPIS RADI PROVEDBE ZAKLJUČKA O RAZDVAJANJU POSTUPKA.

(6) PRIGOVOR PROTIV RJEŠENJA O OVRSI MORA BITI OBRAZLOŽEN.

(7) AKO OVRŠENIK NE PODNESE PRIGOVOR PROTIV DIJELA RJEŠENJA O OVRSI KOJIM MU JE NALOŽENO DA NAMIRI TRAŽBINU PROTIV TOGA DIJELA RJEŠENJA MOŽE TRAŽITI PONAVLJANJE POSTUPKA PO PRAVILIMA PARNIČNOGA POSTUPKA.

(8) AKO SUD KOJEM JE PRIJEDLOG IZ STAVKA 6. OVOGA ČLANKA PODNESEN NIJE NADLEŽAN ODLUČIVATI PO PRAVILIMA PARNIČNOGA POSTUPKA, USTUPIT ĆE PREDMET NADLEŽNOM SUDU RADI ODLUČIVANJA O PRIJEDLOGU.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 54.

Kako je spomenuto gore, čini se da bi se sve ove odredbe "na određeni način" mogle I MORALE koristiti i u postupku privremenih mjera, jasno, ako okolnosti na to upućuju, JER DRUGIH POSTUPOVNIH ODREDABA NEMA.

Skoro je nemoguće špekulirati koje bi sve okolnosti to mogle biti.

Ne preostaje drugo nego koristiti staru (otrcanu) frazu: prepustiti sudskoj praksi da o tome odluči.

Ili se nadati da će zakonodavac jednog dana pokloniti više pažnje privremenim mjerama na brodu i sa procesualnog stajališta. Ili, eventualno, ostaviti pravo prigovora za privremene mjere na brodu, a ne žalbu.

Vidi čl. 55. i sl.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 54.

PRIGOVOR TREĆE OSOBE--PRETPOSTAVKE ZA PRIGOVOR

III.- OZ.— -ČLANAK 55

(1) OSOBA KOJA TVRDI DA U POGLEDU PREDMETA OVRHE IMA TAKVO PRAVO KOJE SPRIJEČAVA OVRHU MOŽE PODNIJETI PRIGOVOR PROTIV OVRHE TRAŽEĆI DA SE OVRHA NA TOM PREDMETU PROGLASI NEDOPUŠTENOM.

(2) PRIGOVOR SE MOŽE PODNIJETI DO DOVRŠETKA OVRŠNOGA POSTUPKA. PODNOŠENJE PRIGOVORA NE SPRJEČAVA PROVEDBU OVRHE I OSTVARENJE OVRHOVODITELJEVE TRAŽBINE.

(3) SUD ĆE PRIGOVOR DOSTAVITI OVRHOVODITELJU I OVRŠENIKU I POZVATI IH DA SE U ROKU OD OSAM DANA OČITUJU O PRIGOVORU.

BILJEŠKA: VIDI: IVKOVIĆ, TREĆA OSOBA/SUDIONIK U POSTUPKU PRIVREMENIH MJERA NA BRODU", 2000, STR. 1 DO 136.

Ova odredba dolazila bi do primjene i kod K52.

Nesporno je da se u postupku privremenih mjera pojavljuju i treće osobe. To pravo daje judikatura i doktrina. Činjenica je da K52. i PZ. o trećim osobama nemaju odredaba, pa se dakle treba obratiti na OZ.

Možda prvo pitanje koje se postavlja je da li se čl. 304. st.1. primjenjuje na treću osobu ili ne ? Očito je da se ne primjenjuje,

a). jer se rješenje o privremenoj mjeri (PM)trećoj osobi, obično u praksi, ne dostavlja,

b). jer čl. 304. govori o žalbi i ne spominje prigovor i

c) jer čl.55.st.3. određuje da se prigovor dostavi predlagatelju, a čl. 304. određuje da se žalba NE dostavlja.

U pravilu treća osoba doznaje o zaustavljanju broda, na neki drugi način, od zapovjednika, agenta i sl. Prema tome očito se ne može primijeniti niti rok od 8 dana od dostavljanja, pogotovo jer čl. 55.st.2. dozvoljava podnašanje prigovora do „dovršetka“ [410] Za žalbu nije jasno, ali vidi ipak čl. 49.

AD ST.3. Da li važi kod prigovora, ako se žalba ne dostavlja (čl. 304).?

---

[410] Vidi čl. OZ. čl. 68.-Sporno je kada kod privremen mjere nastupa DOVRŠETAK!

Čini se da se ovdje pojavljuje i problem da li se kod privremene mjere pravni lijek – prigovor ulaže protiv "privremene mjere" ili protiv " rješenja o prijedlogu za izdavanje privremene mjere" ?

Gornji se problem javlja i kod žalbe po čl. 304? Odnosno obrnuto: kada čl. 304. određuje da se žalba ulaže protiv " rješenja o prijedlogu za izdavanje privremene mjere", da li se onda i prigovor ulaže tako ?

Praksa je smatrala da se ulaže protiv provedene privremene mjere, dakle ne protiv rješenja.

I doktrina smatra da je to ispravno :

> *»4. Izlučni prigovor zakon osnovano ne kvalificira kao prigovor protiv rješenja o izvršenju već kao prigovor protiv izvršenja (56/1. ZIP). Rješenje o izvršenju ne mora sadržavati izričitih odredaba o poimenično određenim predmetima koje treba zahvatiti izvršenjem....."* [411]

Formulacija čl. 304, koji se odnosi na «pravni lijek», ne spominje uopće treću osobu, dapače govori samo o strankama ali izričito predviđa samo žalbu. Doktrina smatra da treća osoba ima specijalan položaj: Triva-Belajec-Dika, Sudsko izvršno pravo, 1980., na str. 101 navode:

> *"Da bi ovi treći mogli ostvariti zaštitu svojih prava ..... treba im ... priznati status specifičnog procesnog sudionika".*

Vidi čl. 10. st. 3.

Vidi Ivković, Treća osoba/sudionik u postupku privremenih mjera na brodu, 2000., str. 88 i sl.[412]

---

[411] Triva, Belajac, Dika, Sudsko izvršno pravo, 1980, str. 292.
NB ! radi se o ZPUP i ZIP.!

[412] Detaljnije vidi:
Ivković, Treća osoba/sudionik u postupku privremenih mjera na brodu, 2000, (Vidi sadržaj -- naznake stranica).
Prigovor treće osobe čl. 55. OZ.
Predmjeve za prigovor.
Upućivanje na parnicu - čl. 56. OZ.
Tužba radi opravdanja (čl. 981. st. 2. PZ i 303. OZ) radi nedopuštenosti - (čl. 56. OZ).
Kada se NE može tražiti proglašenje privremene mjere nedopuštenom

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 55.

Vidi i čl. 964. PZ.

Postavlja se dakle jedno, čini se, bitno pitanje: obzirom da se trećoj osobi daje pravo stavljanja prigovora, da li se onda odredbe o prigovorima primjenjuju na treću osobu (ili čak i na četvrtu, petu itd.), jer onda postoji jedan režim za stranke (predlagatelj i protivnik osiguranja – tj. režim žalbe (čl. 304) - i praktički bez ostalih dodatnih odredaba o postupku sa žalbom) i drugi režim prigovora za treću osobu, i opet nekako u čl. 55. i sl., koje se uopće ne pozivaju na neke druge odredbe. Vidi čl. 11; 46 – 54.

UMJEŠAČ

U čl. 19. st. 1. OZ određeno je da se i u postupku osiguranja na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, ako ovim zakonom ili drugim zakonima nije drukčije određeno.

Recimo o umješaču! Da li OZ ili neki drugi zakon razmatra i određuje da li se u postupku privremenih mjera može pojaviti treća osoba kao umješač? U stvari, nije jasno zašto treća osoba ne bi mogla nastupiti kao umješač, sa svim pravima, u postupku privremene mjere. Doktrina, kako je rečeno, to spominje. Iz dikcije Trive i dr. :

> *"....sudjelovanju trećih kao umješača.....u postupku.....osiguranja (14) kada se radi o pravu trećih da kao umješači....."* [413]

treba zaključiti mogućnost nastupa kao umješača.

Doktrina je razmatrala ovaj problem s jakim naglaskom.[414] i [415]

- čl. 57. OZ.
Obustava postupka i ukinuče provedenih radnji
Treća osoba čl. 982. i čl. 971. st. 4. t. 1-3. PZ.
Ulaganje pravnog lijeka i sl. od strane treće osobe prekid postupka,
Naknada štete
Zajedničke odredbe za naknadu štete protivniku osiguranja.
Naknada troškova postupka "trećoj osobi" 79.

[413] Triva, Belajec, Dika, 1980, str. 248 (37/4.3

[414] Triva, Belajec, Dika, Sudsko izvršno pravo, 1980, str. 248 (37/4.3: "Nisu derogirane niti su izričito isključene od primjene ni odredbe Zakona o parničnom

Izgleda da treća osoba, logikom stvari i stanja, ne bi imala interesa biti umješač, barem ne kod brodova. Mogla bi se , 2-ga. 3-ća, 4-ta, 5-ta itd. osoba pojaviti kao umješač uz PRVU "treću osobu", njihovi interesi mogu biti isti ako su npr. to privilegirani ili hipotekarni vjerovnici i sl.

Ne može se isključiti i to da se treća osoba priduruži tužitelju u postupku opravdanja privremene mjere, ako ima interes da predlagatelj uspije u parnici. No u tom slučaju, valjda bi taj umješač trebao najprije ishoditi privremenu mjeru pa onda ili a). podnijeti posebnu tužbu, ili b). pridužiti se predlagatelju/tužitelju, a ne može se isključiti da bi se taj umješač mogao samo umiješati, bez prethodnog ishođenja privremene mjer. No ovo nije mjesto raspravljanja o tom problemu.

Doktrina smatra da treća osoba, kao umješač, ima pravo i na trošak i na štetu, za razliku od judikature.[416]

U stvari čini se da bi često treća osoba imala interes da se u postupku opravdanja privremene mjere pojavi kao umješač na strani protivnika osiguranja (tuženog)

---

postupku o sudjelovanju trećih kao umješača (običnih ili s položajem jedinstvenog suparničara) u postupku koji se vodi od određenih stranaka (206 - 209 ZPP), pa i njih treba na odgovarajući način primjenjivati u postupku izvršenja odnosno osiguranja (14) kada se radi o pravu trećih da kao umješači ulažu pravne lijekove i druga pravna sredstva."

[415] 2 Triva, Belajec, Dika, Sudsko izvršno pravo, 1980, str. 104, (21/20:
"U izvršnom postupku moći će u svojstvu sudionika učestvovati i osobe koje imaju pravnog interesa da jedna od stranaka u postupku uspije, pa joj se stoga pridružuje kako bi joj svojim povoljnim procesnim radnjama pomogli da ostvare svoje ciljeve (206-209. ZPP; v. Triva, Gppp (94.)"

[416] VTS RH XV-Pž-283/97-2 od 2.04.1997.: "Pravilno je postupio prvostupanjski sud i kada je odbacio zahtjev žalitelja za naknadu štete. Ovo iz razloga što u postupku osiguranja pravo na naknadu štete ima samo dužnik prema vjerovniku ako mu je šteta nanesena privremenom mjerom za koju je utvrđeno da je bila neosnovana ili koju vjerovnik nije opravdao. Nitko drugi osim dužnika dakle ne može ostvarivati naknadu štete u postupku osiguranja. Sve ostale osobe kojima je nastala šteta izdavanjem privremene mjere mogu ostvarivati svoje pravo tužbom u parnici." Ovo je tekst obrazloženja. Da li obuhvaća i umješača? Stavovi sudova u pogledu privremenih mjera su dosta uskogrudni. Teško bi bilo dati pravni savjet u pogledu toga! A što ako treća osoba najprije da prigovor a onda se pokuša uvrstiti kao umješač u žalbenom postupku potivnika, ili pak na strani protivnika/tuženika u postupku opravdanja privrmene mjere?

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 55.

Tako : *"Ako njegova strana uspije u parnici umješač ima pravo da mu protivnik naknadi troškove u okviru općih pravila."* [417]

Pojavljuju se ipak misli, da umješač i treća osoba imaju različiti tretman, barem u pogledu troškova. Naime, pošto, kako je spomenuto čl. 19., OZ određuje upotrebu ZPP, to umješač ima pravo na to da mu se odredi trošak ako se priključi jednoj stranci u postupku privremene mjere (čl. 154., 161., 201., 209. ZPP) dok treća osoba to pravo nema, ako se prihvati stajalište iz jedne izreke suda: *" Zapravo odgovarajuća primjena odredaba ZPP-a, na što se poziva žalitelj, govori da zapravo umješač i ne može izjaviti prigovor protiv rješenja o osiguranju..... Takav prigovor umješača ne bi proizvodio pravne učinke (čl. 208. st. 4. ZPP)».* [418]

Spomenuo sam umješača : ima li umješač prava kao predlagatelj ili protivnik, ili kao treća osoba, ako i kada se radi o njegovom ličnom interesu?

Primjer: Hipotekarni vjerovnik "V" je zaustavio brod, a protivnik osiguratelja je brodovlasnik "B". Međutim jedan drugi brodovlasnik "X" ima naknadu štete iz sudara u toku pred drugim sudom, a vlasnik tereta "Y" ima zahtjev iz generalne havarije prema "B". Niti "X" niti "Y" nemaju osnova da traže da se privremena mjera na brodu proglasi nedopuštenom. Ne mogu dakle uložiti prigovor. Nemaju interes da se umiješaju ni na strani "V" niti "B". Mogli bi tražiti privremenu mjeru, ali imaju prvenstveni red pred hipotekom i njihov je interes samo u tom pravcu da se taj red utvrdi (čl.912.PZ)..

Konzekventnim tumačenjem OZ izgledalo bi da treća osoba nema pravo da mu se odredi šteta u postupku privremene mjere, jer nije spomenuto da bi imala to pravo.

---

[417] Triva, Građansko parnično procesno pravo, 1978, str. 354. Ovaj propis može eventualno doći do primjene ako su položena jamstva.

[418] Visoki trgovački sud RH., rješenjem br. XV-Pž-283/97-2 od 29. travnja 1997. Problem: Nije li umješač, eo ipso, treća osoba, koja ima pravo na prigovor ?

Izgleda nesporno da se u postupku privremenih mjera može pojaviti i umješač. Pošto o njemu nema specifičnih odredbi u OZ, treba primijeniti ZPP (čl. 208. u vezi sa čl. 154. ZPP). Iz toga bi trebalo zaključiti da se umješaču obređuju troškovi u postupku osiguranja, pa je on u boljem položaju od sudionika/treće osobe. Vidi čl. 56.

Iz čl. 55. st.2. proizilazi da treća osoba može podnijeti prigovor do dovršetka (vidi čl. 68 !)postupka privremene mjere, ali podnošenje ne sprečava da se privremena mjera provede.

Iz st.2. vidljivo je da se prigovor dostavlja :

a). predlagatelju

b). protivniku osiguranja

sa pozivom da se u roku od 8 dana očituju o prigovoru.

c). kako je već spomenuto, vidi čl. 304.st.1.

Vidi čl. 204 - 209.a)., ZPP.

Zakonodavac nije smatrao, očito, potrebnim, da odredi da i treća osoba mora uložiti prigovor u određenom roku od saznanja, jer može podnijeti do dovršetka (st.2.).

Tek usput: Budući da predlagatelj mora povesti postupak za opravdanje privremene mjere, a treća osoba mora podnijeti tužbu protiv OBJE stranke, nije jasno da li će se voditi dva postupka ili će se postupci spojiti. Ovaj problem trebalo bi razraditi, jer kod privremenih mjera, za razliku od ovrhe, stvarno, čini se, nema smisla obavezna tužba treće stranke protiv OBJE stranke, osim možda u izvanrednim slučajevima, kada bi to bilo normalno i postupovno prihvatljivo.

JAMČEVINA

Treća stranka ima određena prava naznačena u :

A).--čl. 300. st.2. da ponudi jamčevinu za oslobođenje. i

B).--čl. 63. st.2. da traži jamčevimu od predlagatelja (dakle kolokvijalno-kontra-garanciju), ako je dala jamčevinu u korist predlagatelja.

Vidi čl. 300 i čl. 63.

Tek usput: ako treća osoba ima pravo tražiti jamčevinu, onda je ta očito radi štete kojue može pretrpiti treća osoba, a time je doduše indirektno, zakonom utvrđeno da treća osoba ima pravo na štetu koju bi pretrpila.

Vidi čl. 64. o pravu na naknadu štete.

POKRETANJE PARNICE.

III.- OZ.- - ČLANAK 56.

(1) AKO SE OVRHOVODITELJ U PROPISANOM ROKU NE OČITUJE O PRIGOVORU ILI AKO SE USPROTIVI PRIGOVORU, SUD ĆE PODNOSITELJA PRIGOVORA RJEŠENJEM UPUTITI DA PROTIV STRANAKA U ROKU OD PETNAEST DANA POKRENE PARNICU RADI PROGLAŠENJA DA OVRHA NA PREDMETU OVRHE NIJE DOPUŠTENA, OSIM AKO PODNOSITELJ NE DOKAŽE OPRAVDANOST SVOGA PRIGOVORA PRAVOMOĆNOM PRESUDOM ILI DRUGOM JAVNOM ISPRAVOM, ILI JAVNO OVJEROVLJENOM PRIVATNOM ISPRAVOM, ODNOSNO AKO ČINJENICE NA KOJIMA SE TEMELJI PRIGOVOR TREĆE OSOBE NISU OPĆEPOZNATE ILI SE MOGU UTVRDITI PRIMJENOM PRAVILA O ZAKONSKIM PREDMJEVAMA.

(2) AKO PODNOSITELJ PRIGOVORA DOKAŽE NJEGOVU OPRAVDANOST PRAVOMOĆNOM PRESUDOM, JAVNOM ILI JAVNO OVJEROVLJENOM OSIM AKO PODNOSITELJ NE DOKAŽE OPRAVDANOST SVOGA PRIGOVORA PRAVOMOĆNOM PRESUDOM ILI DRUGOM JAVNOM ILI JAVNO OVJEROVLJENOM PRIVATNOM ISPRAVOM, ODNOSNO AKO SU ČINJENICE NA KOJIMA SE TEMELJI PRIGOVOR OPĆEPOZNATE ILI SE MOGU UTVRDITI PRIMJENOM PRAVILA O ZAKONSKIM PREDMJEVAMA.

(3) PODNOSITELJ PRIGOVORA MOŽE PARNICU POKRENUTI I NAKON PROTEKA ROKA KOJI MU JE SUD ODREDIO SVE DO DOVRŠETKA OVRŠNOGA POSTUPKA, ALI JE U TOM SLUČAJU DUŽAN SNOSITI TROŠKOVE PROUZROČENE PREKORAČENJEM TOGA ROKA.

(4) U PARNICI IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA TREĆA OSOBA MOŽE TRAŽITI DA SE UTVRDI POSTOJANJE NJEZINA PRAVA AKO JOJ GA KOJA OD STRANAKA OSPORAVA.

Ova odredba dolazila bi do primjene i kod K52.

Vidi čl. 55. i opširan komentar uz taj članak.

U praksi treća osoba doznaje za privremenu mjeru indirektno, preko agenta ili zapovjednika i tek tada stavlja prigovor. Pitanje je da li prigovor treće osobe sam po sebi priječava da se brod oslobodi ? Naime predlagatelj i protivnik mogu, eventualno izigrati treću osobu

(na pr. ako je treća osoba brodovlasnik, predlagatelj i protivnik mogu sklopiti neku vrstu nagodbe koja njima ide u priloog a brodovlasniku šteti i sl.)

Dapače mogu izvršiti i fiktivnu kupoprodaju broda. [419]

Treća osoba može imati isti i jednaki postupak kao i protivnik predlagatelja, Na pr. u čl. 300. st. 2., 3., čl. 301. st. 1. i 2., itd.

Vidi i PZ. čl. 958. time da je PZ lex specialis u odnosu su na OZ. tj.dolazi do primjene prije OZ-a.

Odredbe o pokretanju parnice sadržane su u čl. 56. OZ.

U OZ je izgleda određeno da se obavjest o upućivanju na pokretanje parnice donosi u obliku rješenja (čl. 10.st.3. i 4.), dok je ZIP. i doktrina smatrala da se to vrši zaključkom, a što se čini logičnim, jer je upućivanje na neki način upravljanje postupkom. [420] i [421]

Čl. 10. st. 4. određuje da se zaključak koristi za odlučivanje o "upravljanju postupkom" i kada je IZRIJEKOM predviđeno u OZ.

Da li bi se moglo smatrati da se OBIČNO upućivanje (dakle bez žalbe) može izvršiti zaključkom? [422]

Protiv zaključka nije dozvoljen pravni lijek čl. 11. st. 6. OZ.

Treća stranka NE može podnijeti tužbu bez upućivanja na parnicu. [423] i [424] Mora dakle

---

[419] VTS RH – Pž.3831/04-2 od 06.07.2004, (TS Rijeka – R21-118/2004 od 17.05.2004), gdje u obrazloženu VTS navodi :«....Pored toga, prvostupanjski sud ne analizira ni prodaju .....broda od 26.ožijkas 2004 g. od strane (N) protivnku osiguranja .....te zsloupotrebi odnosno nedopuštenoj prodaji navedenog broda A cijenu 1. US $).....«

[420] 420 OZ čl. 56. (ZIP čl. 57.), čl. 10. st. 3. OZ: zaključak savjetovanja predstavnika građ. odjela Saveznog suda itd. od 10. i 11.VI.1981.; Zbirka 371 (cit. prema Crnić, op.cit. str. 95). Vidi i Triva, Belajec, Dika, 1980, op.cit. str. 178, (30/8 i 9. str. 250., (39/1.

[421] 421 O upućivanju treće osobe da protiv vjerovnika u određenom roku pokrene parnicu radi proglašenja da izvršenje na određenom predmetu nije dopušteno odlučuje se zaključkom, protiv kojeg nije dopušten pravni lijek - čl. 57. u vezi s čl. 7. st. 3. i čl. 8. st. 7. ZIP. Zaključak savjetovanja predstavnika građ. odjela Saveznog suda itd. od 10. i 11.VI.1981.; Zbirka 371 (cit. prema Crnić, op.cit. str. 11. pod 7.)

[422] 28 Crnić, op.c. st. 10.

čekati rješenje o upućivanju. Da li je to opravdano ? Kod broda, koji je zaustavljen ?

Važno je da odredba glasi : " ....protiv stranaka...". Plural ! Dakle tužba mora biti upravljena protiv "stranaka". Vidi gore bilješke uz čl. 55. vidi i čl. 198. ZPP.

Da li odredba st.2., za nabrojane slučajeva dokaza, može odlučiti u postupku privremene mjere kod odredbe čl. 304.? Ovdje zakon daje velika ovlaštenja sucu pojedincu, na pr. *"...opće poznate (činjenice) .....*ili *utvrditi na temelju pravila o zakonskim predmjevama..."* (vidi čl. 221. ZPP.)

Budući je cijeli postupak u svezi treće osobe, užasno neodređen, vjerojatno bi to sud mogao.

Da li onda i st.3. o žalbi dolazi do primjene ? Čl. 304. ?

Vjerojatno se i st.4. može primijeniti.

Smatra se da je pravna priroda tužbe trećega opoziciona odn. opugnacijska. [425] Odredbe ne govore o slučaju ako se protivnik osiguranja ne očituje na prigovor i o posljedicama.

Petiti mogu biti različiti. [426]

---

[423] 29 Tužitelj nema pravni interes podnijeti tužbu kojom zahtjeva da se izvršenje proglasi nedopuštenim prije nego li je o prijedlogu za izvršenje uopće odlučeno treba opravdano odbaciti. OS Zagreb Gž-8126/82 od 22.II.1983. Izv., cit. po Crnić, op.cit. str. 96. br. 13.

[424] 30 Triva-Belajec-Dika: Sudsko izvršno pravo, str. 293 (11: "Trebalo bi uzeti da treći nema pravnog interesa za podnošenje izlučne tužbe bez prethodne upute izvršnog suda da tu parnicu pokrene, pa bi parnični sud morao takvu izlučnu tužbu odbaciti (187, 288, 301 ZPP), jer je bila dužnost trećeg da svoje pretendirano pravo pokuša ostvariti najprije ekonomičnijim procesnim metodama - prigovorom. Ako bi parnični sud prešao preko nedostatka pravnog interesa i donio meritornu presudu, ova se zbog toga ne bi mogla uspješno pobijati, ali bi tuženi vjerovnik koji bi priznao tužbeni zahtjev prije upuštanja u raspravljanje o glavnoj stvari, a da ni inače nije dao povoda za ovu tužbu mogao tražiti da mu tužitelj naknadi sve troškove uspješne izlučne tužbe (157 ZIP, TRIVA Gppp (25/7)."

[425] 31 Triva, Belajec, Dika, Sudsko izvršno pravo, 1980, str. 293 (9: "U pogledu pravne prirode tužbe trećega.... i presude kojom se zahtjev usvaja odnosno odbija vrijede izvodi o pravnoj prirodi opozicione odnosno opugnacione tužbe dužnika protiv vjerovnika.... (v. (41/9) i za slučaj uspjeha izvršni će sud obustaviti izvršenje tek na prijedlog podnosioca prigovora, ne i po službenoj dužnosti (57/4). Ako izlučni zahtjev bude pravomoćno odbijen, izvršenje će se nastaviti."

[426] 32 Triva, Belajec, Dika, Sudsko izvršno pravo, 1980, str. 294 (13: "Prema dužniku umjesno je istaći tek zahtjev za utvrđenje postojanja određenog pravnog odnosa ili prava za koje je značajno da svojim postojanjem sprečava izvršenje. Na to s pravom upućuje i kraj redakcije čl. 57/3 ZIP ("utvrđenje tog prava")."

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 56.

Treća osoba je dužna obavijestiti sud o tome da je pokrenula parnicu (uobičajeno je to učiniti podneskom, uz prilaganje kopije tužbe ili samo rubruma s prezentatom).

Protiv rješenja iz st.2.stranke imaju pravo žalbe. Rok je, po mom mišljenu ipak 8 dana, jer čl. 304. govori o žalbi u postupku privremenih mjera. No to nije sasvim jasno, ali je korisnije uložiti u osam dana nego izazivati da se utvrđuje u sudskoj praksi, koja onda nije obavezna!.

St.4. određuje da je moguće da se tužba podnese i radi utvrđenja.

U slučajevima privremenih mjera protiv broda događa se da postoji nesklad između označivanja stranaka. [427] Položaj stranaka u parničnom postupku bio je razmatran od doktrine, pa se upućuje na istu. [428]

Smatralo se je da se prigovor, izgleda, može uložiti i za slučaj spora oko posjeda. [429]

---

[427] Triva, Belajec, Dika, Sudsko izvršno pravo, 1980, str. 94. (20/13.2: "Pravilo iz čl. 22. ZIP (PRIJELAZ PRAVA I OBAVEZA) ne može se odnositi ni na slučajeve u kojima postoji nesklad između označenja stranaka u izvršnoj ispravi i u prijedlogu za provođenje izvršenja, mada se u suštini radi o istim osobama, a ne o različitim, pa stoga nema ni prelaska potraživanja s jedne osobe na drugu.

To će biti npr., kad je naziv firme koja je subjekt u postupku na različit način nepotpuno ili pogrešno označen, ili kad je osobno ime fizičke osobe navedeno u jednoj ispravi pravilno, a u drugoj u skraćenom obliku ili u obliku od milja, ili kad se u izvršnoj ispravi navodi predbračno prezime stranke a u prijedlogu za izvršenje prezime koje je uzela prilikom sklapanja braka, i sl. Nesklad je neprihvatljiv, naročito u postupku izvršenja u javnim knjigama, u kojima se određena ograničenja upisanih prava mogu unositi samo ako su subjekti u izvršnoj ispravi istovjetno označeni kao što su u javnoj knjizi."

[428] Triva-Belajec-Dika: Sudsko izvršno pravo, str. 294.(47/15.1.: "Tuženi vjerovnik i dužnik nisu materijalni suparničari: oni nisu u pogledu predmeta spora (posrednog - op. T.S.) u pravnoj zajednici, niti njihova prava odnosno obveze potječu iz iste činjenične i pravne osnove (196/1. t. 1. ZPP). Jer nisu materijalni, ne mogu biti ni jedinstveni suparničari. Oni su dakle formalni suparnirači (196/1. t. 2. ZPP), na temelju posebnog zakonskog ovlaštenja, koje trećemu pruža iznimnu priliku da po pravilima o atrakciji, koja inače ne važe u odnosu na formalne suparničare, podnese tužbu protiv dužnika kod suda nadležnog za vjerovnika iako taj sud inače ne bi bio nadležan za ovaj spor..... nema zapreke da sud..... donese o ovim zahtjevima presude različitog predznaka: kojim se prvi zahtjev usvaja a drugi odbija ili obrnuto."
(15.2. "Izraženo je shvaćanje da je dužnik u odnosu na izlučnu parnicu trećega protiv vjerovnika potencijalni jedinstveni suparničar na strani vjerovnika, pa da bi ga trebalo..... tretirati kao jedinstvenog suparničara. ....Izraženo shvaćanje teško je prihvatiti. ....."

[429] GORŠIĆ, Tumač zakona o izvršenju i obezbjeđenju, 1930. (36 komentar. "Izlučna tužba postoji prije svega u zaštiti prava vlasništva kao i onih obveznih zahtjeva, koji idu za izručenjem (ne samo prijenosom) tjelesne stvari, zatim u zaštitu stvarnih prava, naročito onih koja nisu upisana u zemljišnoj knjizi, najposlije u zaštitu prava posjeda, ... Njome se pobija samo provođenje ovrhe."

Dok je najvjerojatnije u redu da se u kopnenom slučaju uputi treća osoba na tužbu "protiv stranaka", sumnjam da je potrebno uvijek protiv obje stranke dignuti tužbu u slučaju kada se radi o brodu. Ovo je novum u čl. 56.OZ, jer je ZIP u čl. 57. st. 1. određivao da se tužba podnosi protiv vjerovnika (sada predlagatelja) a u st. 3. je bilo rečeno da ako dužnik (sada protivnik) osporava pravo trećoj osobi, može biti obuhvaćen. Mislim da je odredba, kako je bila u ZIP, praktičnija. Naime, protivnik može biti jedna fizička ili pravna osoba, koja uopće nije zainteresirana za postupak privremene mjere, može biti čak i nepostojeća, ili se nalaziti u nekoj stranoj zemlji pa bi bila potrebna dostava diplomatskim putem, može biti da čak ne postoji bilateralni sporazum ili multilateralni da bi ta zemlja trebala prihvatiti dostavu diplomatskim putem itd. itd. Ta protustranka možda i priznaje ispravnost prigovora treće osobe, ali, kako je rješenje o privremenoj naredbi predato zapovjedniku broda (i agent je možda napravio sebi kopiju), pošto i zapovjednik nema kontakta sa protivnikom a niti agent (jer nije imenovan od protivnika) [430] treća osoba skoro da ne može dostaviti tužbu protivniku. Mislim da bi bilo rješenje da se ostavi tekst kao u ZIP (samo protiv vjerovnika) a da se tekst iz OZ usmjeri na to da ako dokumenti broda ukazuju da je ispravno naznačen protivnik, a treća osoba tvrdi da to nije ispravno, da se tada treću osobu uputi na tužbu protiv obje stranke tj. predlagatelja i protivnika.

Ako je npr. protivnik predlagatelja krivo naznačen u prijedlogu za privremenu mjeru, a treća stranka prigovara, zapravo bi sud morao po službenoj dužnosti zatražiti od Lučke kapetanije oduzete isprave i na osnovu njih donijeti odluku temeljem čl. 56. st. 1. i 2. tj. ako iz dokumenata proizlazi opravdanost

[430] Ako je protivnik predlagatelja osoba koja npr. nije brodovlasnik, prigovor ili tužba ne bi se mogla pravovaljano dostaviti zapovjedniku, pa se u praksi, dosta često, koristi da se zajedno podnese tužba i prijedlog za privremenu mjeru, u kojem slučaju praksa dopušta takovu dostavu i za tužbu.

prigovora riješiti u postupku privremene mjere a inače uputiti na parnicu.

Inače je problem dostava prigovora treće strane baš toj krivo naznačenoj strani, a može doći lako i do situacije da dostava uopće nije iskazana. Dalje, ako je dostava i iskazana i treća strana upućena na parnicu, protivnik predlagatelja (sada tuženi) zapravo možda uopće nema interesa za postupak, a možda čak niti pravno ne postoji (slučajevi kada brodovlasnici voze liniju pod kakovim komercijalnim imenom). Pa kada bi se i izvršila dostava može se prije svega očekivati prigovor nenadležnosti suda, koji se može vjerojatno odbiti obzirom na forum imovine. Međutim ako tuženi stvarno nije vlasnik broda, i to dokaže, izgleda da foruma imovine nema. Onda treća osoba dolazi u poziciju da nema koga tužiti jer judikatura smatra da se može tužiti samo osoba koja je navedena u privremenoj mjeri a ona recimo, ne postoji ili je potpuno nezainteresirana. Može doći do toga da treća strana mora snositi sve troškove i da praktički nema regresa prema predlagatelju privremene mjere ako je on također u inozemstvu.

Doktrina je rzmatrala problem troškova kod izlučne tužbe.

Problem troškova je vidljiv i iz ZPP. čl. 157 i sl.

Vidi i Triva, GPPP,1980.,str.369, § 98/8.

»l) Nedavanje povoda za tužbu (157)

»Ako tuženik nije dao povoda tužbi i ako je uz to – u odgovoru na tužbu odnosno na pripremnom ročištu a ako se ovo ne održava, onda na glavnoj raspravi i prije nego što se upustio u raspravljanje o glavnoj stvari — priznao tužbeni zahtjev, tužitelj će naknaditi tuženiku parnične troškove, jer je ovdje tužitelj kriv što je do parnice došlo.

.....

Još prije od ovog pravila, i ovdje bi trebalo vrijediti pravilo po, kome — ako se tužitelj prije podnošenja tužbe nije obratio izvršnom vjerovniku sa zahtjevom za izlučenje, pa tuženik prizna zahtjev pod uvjetima navedenim pod 1. – tužitelj

treba snositi svoje troškove i tuženiku naknaditi njegove.«

Ovaj opis situacije, najvjerojatnije bi se dogodio na strani protivnika osiguranja kada bi ga, zbog odredbe, tužio, bez svrhe.

U predmetu ATLANTIC MOON [431] gdje je protivnik očito krivo naznačen, a treća osoba je uložila prigovor, bila je nastala situacija da je predlagatelj podigao tužbu, reklo bi se, radi opravdanja iako je treća osoba uložila podnesak tvrdeći da je treća osoba vlasnik, a da to nije protivnik predlagatelja, i nakon što je treća osoba dala garanciju koju je predlagatelj prihvatio, nastala je situacija da je

---

431

PRIVREDNI SUD HRVATSKE, Pž-600/93 od 16. ožujka 1993.-- OZ-čl.55 (ZIP 56)

Treća osoba koja tvrdi da je zaustavljeni brod njezino vlasništvo ima pravo podnijeti prigovor i zahtijevati da se rješenje o određivanju privremene mjere ukine i postupak osiguranja obustavi.

"Ispravno ističe žalitelj da treća osoba koja polaže pravo na predmetu osiguranja, dakle u konkretnom slučaju na brodu "Atlantic Moon", ima legitimaciju na podnošenje izlučnog prigovora protiv rješenja o određivanju privremene mjere zaustavljanja broda, jer je zaustavljanje broda usmjereno na namirenje vjerovnikove tražbine iz zaustavljenog broda, a kada treći, ovdje tvrdi da je brod koji je zaustavljen njegovo vlasništvo i da je on čak i brodar toga broda, onda se toj osobi ne može osporiti pravo podnošenja prigovora po općim pravilima izvršnog postupka. Interpretacija odredbe 61. 8. ZIP-a da ova treća osoba nema pravo na podnošenje prigovora nije u konkretnom slučaju prihvatljiva.

Ovo iz razloga što treća osoba, prema članku 56. ZIP koja se shodno primjenjuje i na postupak osiguranja (čl. 244. ZIP) pa i na privremenu mjeru zaustavljanja broda (čl. 867. st. 5. ZPUP), koja tvrdi -da u pogledu predmeta izvršenja ima takvo pravo koje sprečava izvršenje, može podnijeti prigovor protiv izvršenja kojim traži da se izvršenje na tom predmetu proglasi nedopuštenim."

Za kompletniji tekst vidi: Ivković, Privremene mjere osiguranja na brodu, 1994, str. 242 do 243-11. sa bilješkama.

predlagatelj prihvatio garanciju, ali se nije deklarirao o tvrdnji treće osobe, već je podigao tužbu, opet promašivši pasivnu legitimaciju, iz čega treba zaključiti da smatra da je vlasnik broda protivnik predlagatelja, pa bi se logikom stvari trebalo uputiti treću osobu na tužbu radi proglašenja nedopustivosti privremene mjere. Ako dođe do takove situacije, može se eventualno postaviti i pitanje odgovornosti suda, ako sud, na prigovor promašene pasivne legitimacije, nije odmah zatražio dokumente broda, jer je izdavanje privremene mjere i određivanjem Lučkoj kapetaniji da oduzme dokumente, sud znao ili morao znati da se u sudskom spisu mora nalaziti dokumentacija, pošto Lučka kapetanija ureduje u ime i za račun suda.

U pogledu pravovremenosti podnošenja tužbe zaslužuju pažnju stajališta u vezi biv. ZIP. [432]

Glede nadležnosti određene u čl. 849. PZ može se razmotriti odredba st. 6. kada treća osoba može vrlo teško štititi svoje interese ako brod nije upisan u hrvatski registar tj. ako je strani brod. Naime, ako je nadležan u takovom slučaju svaki stvarno nadležan hrvatski sud. S tim u vezi, samo radi intelektualne gimnastike, postavlja se pitanje da li tako izdana "leteća" privremena mjera zadovoljava uvjet iz čl. 247. st. 3. PZ o prestanku privilegija? Da li to znači da se može smatrati da je provedeno "zaustavljanje" broda? Reklo bi se da može jer kada bi brod stigao u hrvatsku luku, ne bi se mogla izdati ponovno privremena mjera između istih osoba za isti privilegij.

Možda je korisno raspraviti i situaciju, kada predlagatelj ishodi privremenu mjeru i biva upućen na parnicu radi opravdanja privremene

---

[432] "Je li vjerovnik inozemna osoba, opravdao tužbom izdavanje privremene mjere u smislu čl. 272. st. 1. ZIP ako je tužba podnesena u određenom roku ali ju je sud odbacio primjenom čl. 16. ZPP zbog apsolutne nenadležnosti?
Ako je sud na osnovi čl. 272. st. 1. ZIP izdao privremenu mjeru prije podnošenja tužbe i u njoj odredio vjerovniku rok za podizanje tužbe, odnosno prijedloga radi opravdanja privremene mjere, smatra se da vjerovnik nije postupio po nalogu suda u određenom roku kad je tužbu podnio sudu koji je izdao privremenu mjeru umjesto inozemnoj arbitraži koja je ugovorena za rješavanje toga spornog odnosa. (čl. 16. u vezi s čl. 473. ZPP)." Stav privrednih sudova (XI) 16. do 18.V.1979. PNZ 15/117 cit. prema Crnić, ZIP. 1989. str. 213.

mjere i kada treća osoba stavi prigovor radi nedopuštenosti privremene mjere i biva upućena na tužbu radi nedopustivosti iste.

Praktički to znači da se vode paralelno dva postupka. Ta dva postupka ne moraju vremenski biti istovremeno završena, pa i to stvara poteškoće. No sud može temeljem čl. 313. ZPP spojiti predmete.

Spominjem da čl. 56. st. 4. predviđa i tužbu na utvrđenje. [433] Da li je prema tome baš potrebno uvijek tužiti oba? Troškovi kod sporova o brodovima obično su vrlo veliki! Logikom dolazimo do zaključka da u prinicipu u pokrenutoj parnici protiv obadva, protiv jednog gubi parnicu, pa mora platiti troškove postupka.

Ad st.2. Svakako iz odredbe čl. 56. st. 2. prema kojoj odredbi će sud odlučiti o prigovoru treće strane u postupku privremene mjere, bilo bi logično da odluči i o šteti koju je treća strana pretrpjela. Pogotovo ako je u smislu odredbe čl. 64. sud odredio da predlagatelj osiguranja mora dati jamčevinu za štetu koju bi treća osoba mogla pretrpjeti.

Rješenje problema je vjerojatno u određivanju postupka u propisima o privremenoj mjeri.

Možda nije na odmet razmisliti i o situaciji kada:

1. predlagatelj ishodi privremenu mjeru,
2. protivnik predlagatelja uloži žalbu, i
3. treća osoba ili treće osobe ulože prigovor.

Uz određene uvjete, može doći do situacije da bi sud trebao uputiti na tužbu:

a). predlagatelja osiguranja na tužbu i dati mu rok od 15 dana,

b). protivnika predlagatelja, eventualno, nakon ulaganja žalbe u smislu GLAVE PET u vezi s čl. 294. st. 3 OZ i to u roku od 15 dana

---

[433] Nije sasvim jasno iz dikcije st. 1. i st. 4. da li st. 4. također određuje tužbu protiv predlagatelja i protivnika, ili samo protiv onoga koji osporava. To bi bilo logičnije. Ipak, ako se uzme da bi mogao nastupiti prekid postupka radi tužbe makar protiv jednoga, npr. protivnika, mogao bi predlagatelj doći u nezavidnu poziciju.

c). treću osobu - osobe - u roku od 15 dana protiv obe stranke radi nedopuštenosti.Trećih osoba može biti i više (npr. imaoca privilegija itd.).

No ostaje još uvijek problem dostave tužbe u inozemstvo.

Ipak izgleda da niti zakonom niti praksom nije određeno da li u takovom slučaju kada bi prema slovu zakona morali biti upućeni na parnicu stranka ili stranke i sudionik ili sudionici, sud mora uputiti sve ili o čemu ovisi drugačija odluka? U predmetu ATLANTIC MOON nije bio upućen ni predlagatelj niti treća osoba. To očito nije u redu. Ali, u tom predmetu protivnik predlagatelja nije bio vlasnik broda, bila je promašena pasivna legitimacija. Ipak sud je trebao nekoga uputiti na parnicu, što nije učinjeno a na što nije upozorio niti IIst. sud.

Vraćam se na situaciju kad je dopuštena privremena mjera, kad se protivnik žali (čl. 304 OZ) (daljnji tijek iza žalbe je dosta zapleten, ali može dovesti do upućivanja protivnika predlagatelja na tužbu radi nedopuštenosti - čl. 48.a. st. 3.), a treća osoba se protivi radi nedopuštenosti. Obzirom na propis čl. 49. i čl. 56.st.2., o prigovoru nakon roka, može se dogoditi da treća osoba biva upućena na parnicu, protivnik se tek onda žali i biva i on upućen na parnicu itd.

KADA SE NE MOŽE TRAŽITI PROGLAŠENJE PRIVREMENE MJERE NEDOPUŠTENOM -

III.-OZ.- - ČLANAK. 57.

(1) O OD ODREDBE ČLANKA 55. STAVKA 1. OVOGA ZAKONA, OSOBA KOJA JE SUVLASNIK POKRETNE STVARI KOJA JE PREDMET OVRHE NE MOŽE ZAHTIJEVATI DA SE OVRHA U POGLEDU NJEZINA UDJELA PROGLASI NEDOPUŠTENOM, ALI IMA PRAVO NA NAMIRENJE IZ IZNOSA DOBIVENOGA PRODAJOM STVARI PRIJE NAMIRENJA OVRHOVODITELJA I DRUGIH OSOBA KOJE SE NAMIRUJU U OVRŠNOM POSTUPKU TE PRIJE NAKNADE TROŠKOVA OVRŠNOGA POSTUPKA.

(2) OSOBA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA IMA PRAVO ZAHTIJEVATI DA JOJ SE STVAR KOJA JE PREDMET OVRHE USTUPI AKO POLOŽI IZNOS KOJI ODGOVARA VRIJEDNOSTI OVRŠENIKOVA UDJELA U TOJ STVARI.

(3) OSOBU IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA KOJOJ JE OSPOREN UDIO U STVARI KOJA JE PREDMET OVRHE SUD ĆE UPUTITI NA PARNICU PROTIV OVRHOVODITELJA, A I PROTIV OVRŠENIKA AKO I ON OSPORAVA NJEZINO PRAVO, DA DOKAŽE SVOJE PRAVO, OSIM AKO U OVRŠNOM POSTUPKU NE MOŽE DOKAZATI SVOJE PRAVO PRAVOMOĆNOM PRESUDOM, JAVNOM ILI PRIVATNOM ISPRAVOM KOJA IMA ZNAČENJE JAVNE ISPRAVE.

(4) POKRETANJE PARNICE U SKLADU S ODREDBAMA STAVKA 3. OVOGA ČLANA NE SPRJEČAVA PROVOĐENJE OVRHE NITI NAMIRENJE OVRHOVODITELJEVE TRAŽBINE.

(5) AKO OSOBA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA MOŽE DOKAZATI SVOJE PRAVO PRAVOMOĆNOM PRESUDOM, JAVNOM ILI PRIVATNOM ISPRAVOM KOJA IMA ZNAČENJE JAVNE ISPRAVE, SUD ĆE POSTUPITI KAO DA NJEZINO PRAVO NIJE OSPORENO

(6) OKOLNOST DA JE SUD U OVRŠNOM POSTUPKU UZEO DA PRAVO OSOBE IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA NIJE OSPORENO U SMISLU ODREDABA STAVKA 3. I 4. OVOGA ČLANKA NE UTJEČE NA PRAVO OVRHOVODITELJA ILI OVRŠENIKA DA SVOJA PRAVA PROTIV TE OSOBE OSTVARUJU U POSEBNOJ PARNICI.

Ova odredba mgla bi doći do primjene i kod K52.

Odredbe sadržane u čl. 57. OZ su specifične za treću osobu. Postoji međutim i odredba čl. 954. PZ. koja je specifična za brod.

Vidi K.52. čl. 3. st.2.

Čl. 57. govori samo o suvlasniku, dok čl. 954. PZ govori o hipoteci, privilegijama, založnim pravom stranog prava, zakupcu, naručitelju itd. Odredba govori i o brodu zakupca ili naručitelja, o osobnom dužniku koji

nije vlasnik broda a sam odgovara za tražbine, itd.

Treća osoba može se naći u većini tih situacija. Mislim da se odredba čl. 57. ne može primijeniti na takve situacije.

Kada se radi o suvlasništvu, potrebno je uzeti u obzir odredbe čl. 924. PZ, na osnovu kojih, mislim da se odredbe čl. 57. , ne bi mogle u određenim situacijama primijeniti.

Brod je pokretnina PZ. čl 208.

DALJE NAVEDENA JUDIKATURA PREUZETA JE IZ IVKOVIĆ, PRIVREMENE MJERE NA BRODU", 1994,. II. IZDANJE

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ooooooooo _ _ _ _ _ _ _ _ _

ATLANTIC MOON

1.1.1.1.1.1.1

OPS Split R-1/93 od 15.01.1993.
Voće Export c/a Atlantic Harrison Shipping Co., **Rotterdam**, "ATLANTIC MOON"

PS H-II-Pž-557/93-2 od 16.03.1993.

Rješavajući 2. žalbe treće osobe Atlantic Harison Shipping Corp., **Monrovia**, Liberia.

"Ukida se u cijelosti rješenje OPS Split broj R-1/93 od 15. siječnja 1993. kojim je taj sud odbacio prigovore trećeg, tvrtke "Atlantic" Horizon Shipping Corp. Monrovia - Liberia i predmet vraća tome sudu na ponovni postupak.

Ukida se i dio izreke stava prvog rješenja OPS Split br. R-1/93 od 18. siječnja 1993. kojim je konstatirano da se u ovoj pravnoj stvari obustavlja postupak u odnosu na ovu treću osobu, pa se predmet vraća ....."

Iz obrazloženja:

"..... protiv navedenog dužnika kao protivnika predložene privremene mjere tvrtke "Atlantic" Harison Shipping Co. Rotterdam, ovaj postupak ne teče jer rješenje tome dužniku nije dostavljeno, ali je položio u sudski depozit 589.713,75 DEM, treći "Atlantic" Horizon Shipping Corporation, Monrovia Liberija putem "Splitske banke" .... pa je tek nakon toga taj sud oslobodio spomenuti brod ..... pa se zato ..... ukida rješenje o izdanoj privremenoj mjeri od 8. siječnja 1993.

Sporna je procesna pozicija treće osobe tvrtke "Atlantic" Harison Corporation Monrovia iz Liberije ..... Prema tome u ovom prigovoru sada treba odlučiti i o tome da je ta privremena mjera neosnovano bila izdana u odnosu na trećega i da su njegovi execitorni prigovori osnovani što znači da ima to za posljedicu i oslobađanje sudskog pologa koji tereti za sada njega trećeg.

Protiv tog rješenja OPS Split kojim su odbačeni prigovori treća osoba "Atlantic" Horizon Shipping Corp. Monrovia, podnijela je pravodobno žalbu ..... u žalbi navodi da svoje pravo kao zainteresirane strane ... temelji na odredbi čl. 206. st. 1. i 2. ZPP-a u svezi s čl. 14. ZIP-a i čl. 877. st. 5. PZ-a i naročito na odredbi čl. 56. st. 1. ZIP-a, koji daje pravo prigovora trećoj osobi ..... (i poziva

se na) S. Triva, V. Belajac, M. Dika u "Sudskom izvršnom pravu" ..... str. 331. ....."

""Opće ovlaštenje na odgovarajuću primjenu odredaba o postupku izvršenja na postupak osiguranja upućuje zaključak o mogućnosti shodne primjene općih pravila o pravnim sredstvima koja neposredno ili posredno predviđa ZIP ....."

Drugostepeni sud prihvaća pravno shvaćanje žalitelja. Iz odredbe čl. 56. st. 1. preuzetog ZIP-a koji se ovdje supsidijarno primjenjuje u smislu odredbe čl. 867. st. 5. preuzetog PZ-a, proizlazi da opća odredba čl. 8. ZIP-a o prigovoru dužnika ovdje se ne primjenjuje, jer važi specijalna odredba iz čl. 56. st. 1. ZIP-a koja daje pravo na prigovor trećoj osobi.

..... iz isprave Charter party ..... ZIP se da je u rubrici 9. naveden kao Owners "Atlantic" Horizon Shipping Corp. Liberija Monrovia "Atlantic Moon" ..... Spomenuta treća osoba, koja podnosi prigovor "Atlantic" Horizon Shipping Corp. Monrovia, Liberia itekako je zainteresirana za disponiranje brodom "Atlantic Moon" ..... de facto ovdje je sadržajno dužnik baš ova treća osoba koja se poziva na svoje izlučno pravo i zato traži da se usvoji njen prigovor.

O ovom prigovoru će prvostepeni sud odlučiti kao remonstrativnom pravnom sredstvu. Nakon što provede postupak i utvrdi relevantne činjenice glede ovog trećeg pa će tada u odnosu na njega donijeti novo rješenje kojim će odlučiti o opravdanosti postojanja bankarske garancije (sada je bankarska garancija uvjetovana pokretanjem postupka protiv dužnika). Dužnik se ovdje nije ni javio niti je njemu postupak dostupan jer njemu nije ni dostavljeno rješenje već je ovdje na inicijativu ove treće osobe oslobođen brod "Atlantic Moon" koji disponira ova treća osoba.

..... Ujedno je usvojena žalba ove treće osobe ..... jer se ovdje postupak ne obustavlja u odnosu na ovu treću osobu, ona ga je inicirala s ovim prigovorom i postupak će se u odnosu na nju provesti tako da se utvrdi je li opravdano bila izdana spomenuta mjera ili nije i zavisno od rezultata postupka odrediti sve ono o čemu stranka tvrdi tj. oslobođenju položene bankarske garancije i o troškovima ovog postupka.

Okolnost što je brod već oslobođen ovdje nema utjecaja na donošenje nove pravilne odluke u odnosu na ovo pravno sredstvo spomenute treće osobe već se o njemu mora raspraviti u smislu odredbe ZIP-a."

– – – – – – – – – – – – – – – –

NB. Drugi dio postupka u predmetu broda "ATLANTIC MOON" primljen je nakon što je završen 1994. rukopis, pa je na ovom mjestu umetnut.

-------ooooooo-------

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

OPS Split XII-IR-30/93 od 01.12.1993.

"Prigovor trećeg, tvrtke "Atlantic Horison Shipping Corporation" Monrovia, Liberija protiv rješenja Okružnog privrednog suda u Splitu broj IR-1/93 od 15. siječnja 1993., odbacuje se kao nedopušten i obustavlja izvršenje i u odnosu na trećega."

Iz obrazloženja:

"Prema stanju spisa proizlazi da je u ovoj pravnoj stvari prvostupanjski sud najprije donio svoje rješenje br. IR-1/93 od 08. siječnja 1993. god. kojim dopušta privremenu mjeru zaustavljanja broda "ATLANTIC MOON" radi osiguranja novčanog potraživanja vjerovnika u svoti od 589.713,75 DEM i s pp. i zabranio odlazak broda iz luke Ploče, da bi privremena mjera zaustavljanja broda bila ukinuta spomenutim rješenjem.

Polazeći nadalje iz stanja spisa:

- da ni rješenje kojim se dopušta privremena mjera, ni rješenje kojim se ista ukida i postupak obustavlja nije dostavljeno niti dužniku (zbog diplomatske dostave) niti inozemnoj tvrtki "Atlantic Horizon Shipping Corporation, Monrovia, Liberija (u procesnom smislu nije ta inozemna tvrtka niti vjerovnik niti dužnik, pa nije ni stranka u postupku);

- da je "Atlantic Horizon Shipping Corporation, Monrovia, Liberia podnijela sudu podnesak koji navodi kao prigovor zainteresirane stranke;

- da u tom podnesku ta tvrtka pobija rješenje kojim je dopuštena privremena mjera zaustavljanja broda ističući materijalno-pravne prigovore nedostatka aktivne i pasivne legitimacije kao i u odnosu na visinu zahtjeva, pa dakle time nepostojanje uvjeta za izdavanje privremene mjere;

- da i predlažu da sud usvoji prigovor i ukine privremenu mjeru;

- da je istoga dana ta tvrtka obavijestila sud da je položena od strane "ABN AMRO BANK" Amsterdam kod "Splitske Banke Split" u ovaj spis u korist vjerovnika bankarska garancija u iznosu od 589.713,75 DEM, te kako izdata bankarska garancija predstavlja <u>osiguranje</u> raspoloživo i prenosivo u korist vjerovnika predlaže ukidanje određene privremene mjere (nije se dakle radilo o sudskom depozitu iz članka 33. preuzetog zakona o izvršnom postupku - u daljnjem tekstu: ZIP);

- da je dana 18. siječnja 1993. god. "Splitska banka Split" dostavila svoju garanciju br. 2472 (93 od 18. siječnja 1993., na iznos od 589.713,75 DEM po nalogu "AMRO BANK", Amsterdam, po tekstu kako je traženo, a da original garancije slijedi redovnom poštom;

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

- da je dana 18. siječnja vjerovnik zatražio ukidanje privremene mjere i obavijestio sud da je ishodio bankarsku garanciju (što je u stvari povlačenje prijedloga);

- da je dana 18. siječnja 1993. god. sud i donio rješenje kojim se postupak obustavlja i ukida rješenje, te dopušta odlazak broda ..... iz luke Ploče;

— — —

- da je dana 28. siječnja 1993. "Atlantic" Horizon Shipping Corporation, Monrovia, Liberia podnio žalbu .....

- da je ..... AHSC, Monrovia, Liberia ..... dostavila u spis potvrdu od 24. kolovoza 1988., te fax poruku ministarstva od 08. studenog 1993. godine iz kojih je vidljivo da je vlasnik broda AHSC, Monrovia, Liberia.

Ovaj sud smatra da je kod takvog stanja u spisu, najprije potrebno ocijeniti u ovom stadiju postupka pravnu narav podneska ove tvrtke AHSC, Monrovia, Liberia.

I pored toga što je navedeno u tom podnesku da se radi o prigovoru zainteresirane strane i što tako označeni prigovor ne poznaje ZIP, što sadržajno prigovor predstavlja prigovor dužnika, jer se ističu prigovori materijalno-pravne prirode i što sadržajno taj prigovor predstavlja prigovor protiv rješenja, a ne prigovor protiv izvršenja i što se njime ne traži da se proglasi nedopuštenim izvršenje u pogledu predmeta izvršenja, već ukidanje rješenja o izvršenju (kojim se dopušta izvršenje), ovaj sud sada, jer ga na to upućuje drugostupanjska odluka, prihvaća i ocjenu da se radi o prigovoru treće osobe iz članka 56. ZIP-a.

Međutim ovaj sud ne može prihvatiti u cijelosti shvaćanje o odgovarajućoj primjeni i tumačenju odgovarajuće primjene, te postupanja suda, u pogledu prigovora treće osobe protiv izvršenja (članak 56. do 58. ZIP-a), kako na to upućuje odluka drugog stupnja koja prihvaća pravno shvaćanje žalitelja o specijalnoj odredbi iz članka 56. stavak 1. ZIP-a, a koje se opet zasniva na pravnoj književnosti na koju ukazuje žalitelj.

- ..... trećemu ... primjenom odredbe članka 867. stavak 5. preuzetog ZPUP, odnosno članka 244. ZIP-a, trećem, ... treba priznati pravni interes i pravo da u postupku izdavanja privremene mjere podnosi prigovor.

- ..... kod ocjene podneska AHSC, Monrovia, a upravo zbog sadržaja .... sud je ocijenio da se radi o prigovoru koji može isticati samo dužnik, pa u procesno pravnom smislu tada ocijenio da se radi o prigovoru iz članka 8. ZIP-a, te zbog toga taj prigovor bio i odbačen kao nedopušten.

Sada, kada se radi o prigovoru treće osobe u smislu odredbe članka 56. ZIP-a, po shvaćanju ovog suda, nema uporišta u Zakonu da bi se odredbe treće osobe koja se protivi izvršenju, primjenjivala na odgovarajući način, tako da bi u stvari taj prigovor trećeg - sudionika u izvršnom

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

postupku koji u procesno-pravnom smislu nije dužnik, sadržajno prihvatio kao stranka u postupku izdavanja privremene mjere, odnosno kao dužnik.

U prvom redu treba istaći da sud .... odlučuje na temelju same vjerojatnosti, ... da vjerovnikovo pravo prema dužniku postoji, pa je zbog toga samo dužniku priznao pravo pobijati rješenje .... remonstrativnim pravnim lijekom.

Ukoliko bi se institut prigovora trećega, u praksi primjenjivao na odgovarajući način ..... bi to značilo da bi treća osoba imala ovlaštenja koja pripadaju samo dužniku, već bi to pravno sredstvo, suprotno svojoj pravnoj naravi - pravnog sredstva protiv rješenja o dozvoli izvršenja, a ne protiv samog izvršenja. Drugim riječima postalo bi pravni lijek iz članka 8. ZIP-a, a na koja su ovlaštene samo u izvršnom postupku stranke u procesno-pravnom smislu.

- ..... Došlo bi do spajanja dvaju odvojenih procesnih stadija s različitim ciljevima i metodama ostvarivanja (stadij u kojem izvršni sud određuje izvršenje i kada odlučuje ima li zakonskih pretpostavki za provođenje izvršenja u korist vjerovnika i drugog stadija kada se provodi sudsko izvršenje radi ostvarivanja vjerovnikovih potraživanja - stadij provođenje izvršenja).

Nadalje izvršni sud bi preuzimao ovlaštenja koja mu ni po Zakonu ne pripadaju, ...

— — —

Članak 56. ZIP-a određuje da osoba koja tvrdi da u pogledu predmeta izvršenja ima takvo pravo koje sprječava izvršenje, može podnijeti prigovor protiv rješenja kojim traži da se izvršenje na tom predmetu proglasi nedopuštenim.

Takav prigovor može se podnijeti do okončanja izvršnog postupka, a prema odredbi čl. 57. ZIP-a, ako se vjerovnik u propisanom roku ne izjasni o prigovoru ili se usprotivi prigovoru, sud će podnositelja prigovora uputiti da protiv vjerovnika ..... pokrene parnicu radi proglašenja da je izvršenje na tom predmetu nedopušteno.

Iz navedenih normi dakle slijedi: ne samo da prigovor treće osobe nije pravni lijek u smislu čl. 8. ZIP-a, već specifično pravno sredstvo za obranu njegovih prava, ali u odnosu na predmet izvršenja. Otuda i daljnja posljedica da podnošenje tog prigovora nije vezano za rok, ... Prihvaćanjem stajališta, ... (da) taj institut - prigovor treće osobe, treba primijeniti samo kao torso, a ne imati na umu cjelinu tog instituta, značilo bi, pored svega iznijetog, da bi treći ..... došao u povoljniju situaciju nego što je to dužnik koji je u procesno-pravnom smislu stranka u izvršnom postupku i dužnik svoje prigovore može isticati samo u roku od 8 dana.

— — —

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

Daljnji zaključak koji se nameće sam po sebi, ukoliko bi bilo prihvaćeno stajalište treće osobe, posljedica bi bila pravna nesigurnost. Vjerovnik .... pouzdajući se u odredbe ..... ne bi se morao niti izjasniti o tom prigovoru, očekujući od suda izvršenja, da će sud postupiti u smislu čl. 57., a što dalje znači, da će vjerovnik svoju tezu i svoje tvrdnje obraniti u parničnom postupku, ukoliko, nakon njegovog izjašnjenja ili šutnje, izlučna tužba bude uopće podnijeta.

Konačno, ukoliko bi bilo prihvaćeno stajalište treće osobe ..... trećoj osobi bi onda valjalo priznati sva ona ovlaštenja koja ZIP priznaje samo dužniku, koji je pored vjerovnika, jedina stranka u procesno-pravnom smislu ....., kao što su: polaganje garancije na prijedlog dužnika, odredbe o garanciji kao uvjetu za određivanje privremene mjere, ukidanje privremene mjere na prijedlog dužnika iz čl. 273. ZIP-a, odredbe o obustavi postupka, o naknadi štete u izvršnom postupku, a što je sve očigledno u suprotnosti s pravnom naravi tog prigovora koji bi onda sadržajno predstavljao, suprotno Zakonu, primjenu čl. 8. ZIP-a o prigovoru dužnika.

- ..... ako vjerovnik izjavi da priznaje pravo trećoj osobi, sud bi trebao obustaviti postupak ..... U protivnom, došlo bi do primjene čl. 57, 58. ZIP-a.

U konkretnom slučaju i pored toga što se vjerovnik usprotivio prigovoru trećega, sud nalazi da je iz drugih razloga postupak valjalo obustaviti i u odnosu na trećeg, a ne upućivati ga na parnicu, jer je privremenom mjerom istina brod bio zaustavljen, ali navedenim rješenjem sud je ukinuo svoje rješenje u određenoj privremenoj mjeri i oslobodio brod, jer je vjerovnik povukao svoj prijedlog, pa je postupak obustavljen u odnosu na stranke i sudionike izvršnog postupka, a što ujedno znači da je udovoljeno pravnom interesu iz prigovora treće osobe, pa je i zbog nedostatka pravno-zaštićenog pravnog interesa valjalo riješiti kao u izreci.

Dosljedno time ..... sud nije ni u mogućnosti cijeniti pitanje opravdanosti ili neopravdanosti postojanja daljne bankarske garancije. Iz spisa je vidljivo, da se nije radilo o sudskom depozitu, a ni garanciji iz čl. 33. ZIP-a, prema kojem kad ovaj Zakon propisuje polaganje jamstva, iznos jamstva se polaže u gotovom novcu. Isto tako, iz spisa je vidljivo, da nije treća osoba dala garanciju, već je garanciju dala "Splitska banka d.d., Split", a po nalogu "AMRO BANKE", Amsterdam .... a jasno je da je AMRO BANK ..... garantirala za trećega.

— — —

Dosljedno ..... kada je postupak trebalo obustaviti po čl. 37. ZIP-a i kada garancija nije predmet

izvršenja, već je to bio brod ..... sud nije ovlašten ocjenjivati ..... da li je opravdano bila izdata garancija .....

- ..... garancija "Splitske banke", koja nije sudski depozit, po pravnoj naravi nije ništa drugo nego upravo garancija iz čl. 1083 ZPP-a, a nastanak, trajanje i prestanak kao i sva pitanja za taj pravni institut, ... imaju se riješiti u parničnom postupku, a ne u izvršnom postupku.

Dakle, treća osoba je zaštićena, i bez da je sud upućuje na parnicu, jer u tom smislu, treća osoba u ovom postupku i to svoje pravo može ostvarivati u posebnoj parnici pod posebnim uvjetima.

Sve kad bi sud u procesno-pravnom smislu i mogao odlučivati ..... o opravdanosti daljnjeg postojanja bankarske garancije ..... ocjenu o tome morala bi tražiti samo banka koja je takovu bankarsku garanciju izdala."

BILJEŠKA: RJEŠENJE (DALJE R.) OTVARA, TAKO REKUĆ, NEPREGLEDAN NIZ PROBLEMA. MOŽDA BI TREBALO PRIJE SVEGA NAGLASITI DA R. ZAPOSTAVLJA ZPUP, KAO LEX SPECIALIS, I STAVLJA U PRVI PLAN ZIP.

VIDI RAZLOGE, BILJEŠKE I KOMENTARE DALJE U TEKSTU, OZNAČENE REDNIM BROJEVIMA:

BILJEŠKE

1). U prigovoru je stavljen prigovor pomanjkanja aktivne legitimacije. O tom prigovoru R. od 15.1.93. nije uopće razmatralo. U svim dosadašnjim postupcima sudovi su uvijek na to polagali naročitu važnost, i odbijali privremenu mjeru (PM) ako aktivna legitimacija nije bila dokazana (PS H Pž-1518/93 str. 72; PS H Pž-3033/93 str. 47; OPS Rijeka IX-R-126/93.)

2). Prigovor promašene pasivne legitimacije nije razmotren, iako je u spisu na listu 25-31 (ZIP IIst. R. od 16.3.1993.) UTVRĐENO da je treća osoba VLASNIK i BRODAR. U dosadašnjem sudovanju takav prigovor je rješavao sud dozvole i to čak bi se moglo reći, u inkvizitorskom postupku. Tako je OPS Rijeka u predmetu R-I-17/85 nakon stavljenog prigovora od strane treće osobe, vlasnika broda, po službenoj dužnosti zatražio od Lučke kapetanije izvještaj i pregled dokumenata oduzetih brodu i kada je utvrdio da dužnik naveden u R. nije vlasnik, ukinuo je rješenje.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

3). R. utvrđuje da R. o privremenoj mjeri nije dostavljeno ni dužniku "zbog diplomatske dostave". Međutim, očito je to R. dostavljeno zapovjedniku broda. Koga je predstavljao u tom času zapovjednik? Nije predstavljao AHSC, AMSTERDAM (dužnika iz R.) jer AHSC AMSTERDAM nije vlasnik broda, pa zapovjednik nema legitimaciju ex lege. Dakle, onda postupak uopće nije započet, postupak se vodi samo uz vjerovnika, još i s trećom strankom koja, mora se istaknuti, je obaviještena, jer je NJEZIN zapovjednik primio rješenje! I jer je NJEZIN brod zaustavljen tim R.!

4). R. ističe da je treća osoba u prigovoru stavila materijalnopravne prigovore pomanjkanja aktivne i promašene pasivne legitimacije. Nije jasno da li se time smatra da se takvi prigovori u postupku privremene mjere, ne smiju stavljati? I da su, izgleda, nevažni? I da ih sud ne treba cijeniti i donijeti rješenje o njima? Nije jasno kakovo bi stajalište zauzelo R. da je zatražilo dokumente broda od Lučke Kapetanije ili ocijenilo dokumente u spisu na listu 25-31 (ZIP gore pod br. 2.).

5). Smatram da se ne radi o sudskom depozitu iz čl. 33. ZIP, nego o "osiguranju ili drugoj imovinskoj vrijednosti ....." iz čl. 983. ZPUP.

6). Da R. obavijest vjerovnika da je ishodio bankarsku garanciju tumačenjem poistovjećuje sa povlačenjem prijedloga.

7). Da R. sadržajno prigovor ocjenjuje kao prigovor protiv rješenja a ne prigovor protiv izvršenja tj. ne traži se proglašenje nedopuštenim izvršenje u pogledu predmeta izvršenja (misli se valjda na brod). No u prigovoru se ističe da je brod vlasništvo podnosioca prigovora AHSC MONROVIA, što bi se tumačenjem trebalo shvatiti kao prigovor nedopuštenog izvršenja.

8). R. navodi da je prigovor "upravo zbog sadržaja" ocijenjen kao prigovor koji može isticati samo dužnik, pa da je to prigovor iz čl. 8. ZIP. Ovo ne djeluje uvjerljivo. Čl. 867. st. 5. ZPUP izričito propisuje da se "NA ODGOVARAJUĆI NAČIN" primjenjuju propisi općeg IP a npr. Triva-Belajec-Dika, Sudsko izvršno pravo, 1980, na str. 101 navode: "Da bi ovi treći mogli ostvariti

zaštitu svojih prava ..... treba im ... priznati status specifičnog procesnog sudionika". Dakle sudionika, i to SPECIFIČNOG, u općem IP postupku, a u postupku PM na brodu najvjerojatnije SUPER SPECIFIČNOG! Brod nije obična pokretnina, brod je SPECIFIČNA pokretnina čije stajanje košta svaki dan i za čije bi stajanje tijekom parnice vjerovnik morao i te kako dati protu-polog. Doktrina zbog toga i kod običnih predmeta ističe: (op. cit. str. 293): "Izvršni sud nije ovlašten meritorno odlučivati o osnovanosti izlučnog prigovora, ali je dužan poduzeti što je potrebno da se u odnosu na izlučivane predmete obustavi izvršenje." To sud nije učinio, a nije ga na to upozorio niti IIst. sud. Zapravo mislim, i nadam se ne pogrešno, da je položaj treće stranke, bliži suparničaru iz ZPP nego trećoj stranci iz ZIP, KADA SE RADI O BRODU!

9). R. navodi da je postupak valjalo obustaviti i u pogledu trećega a ne upućivati ga na parnicu, jer je vjerovnik povukao svoj prijedlog, pa je postupak obustavljen za stranke i sudionike .... a što ujedno znači da je udovoljeno pravnom interesu iz prigovora ove treće osobe. Međutim u izreci je navedeno da se obustavlja izvršenje i u odnosu na trećeg. Tek usput se ističe da je u IIst. R. Pž-365/94 navedeno "... prvostupanjski sud je ..... DO DALJNJEG OBUSTAVIO POSTUPAK IZVRŠENJA I U ODNOSU NA PODNOSITELJA PRIGOVORA". (podvukao Đ.I.). Quid nunc?

10). Ima nejasnih situacija u R. Tako je u R. od 8.1.1993. pod IV. izričito navedeno da je vjerovnik dužan u roku od 15 dana dostaviti dokaz da je pokrenuo postupak protiv dužnika. U R. od 1.12.1993. dakle nekih 11 mjeseci kasnije, R. razmatra da li može ili ne može ocjenjivati opravdanost postojanja daljnje bankarske garancije. Ni riječi o tome da li je vjerovnik pokrenuo postupak i da li protiv dužnika?

11). R. od 8.1.1993. naglasilo je da vjerovnik mora učiniti vjerojatnim postojanje tražbine, što je i propis čl. 979. ZPUP. Nije jasno kako je nakon prigovora, kada je stavljen prigovor pomanjkanja aktivne legitimacije, R. od 15.1.1993., ocijenilo da vjerovnik ima aktivnu legitimaciju? Teretnica nije bila prikazana!

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

Treća osoba je uložila žalbu.

VTS RH Pž-365/94 od 2. studenog 1994.

"Odbija se žalba kao neosnovana i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Splitu broj I R-30/93 od 1. prosinca 1993."

Iz obrazloženja:

"Nije sporno da podnositelj prigovora kao zainteresirana treća osoba po čl. 56. ZIP-a, kao osoba koja tvrdi da u pogledu predmeta izvršenja (broda), ima takovo pravo koje sprječava izvršenje, može podnijeti prigovor protiv izvršenja kojim traži da se izvršenje na tom predmetu proglasi nedopuštenim. Doduše, prvostupanjski sud je prvi puta odbacio prigovor kao podnesen od neovlaštene osobe, te je ovaj drugostupanjski sud svojim rješenjem ukinuo to rješenje i vratio na ponovni postupak. U ponovnom postupku je prvostupanjski sud prihvatio stav drugosupanjskog suda da po čl. 56 ZIP-a podnositelj prigovora treća osoba ovdje ima pravo na podnošenje prigovora, ali je svojim novim rješenjem – pobijanim rješenjem odbacio prigovor treće osobe iz sasvim drugih razloga. Naime, nakon što je vjerovnik dao izričitu dispoziciju suda dana 15. siječnja 1993. g. da zbog dobivenog osiguranja u vidu bankarske garancije predlaže ukidanje privremene mjere, prvostupanjski sud je po odredbi čl. 987 ZPUP bio dužan donijeti baš ovakovo rješenje kao što je pobijano rješenje tj. da se ukida izdana privremena mjera spomenutim rješenjem od 6. siječnja 1993. br. R-1/93.

Cilj podnošenja prigovora je bilo ukidanje rješenja o izvršenju. Nakon što je vjerovnik izjavio da je dobio osiguranje i da baš radi toga predlaže ukidanje privremene mjere prvostupanjski sud je ukinuo privremenu mjeru, pa je time postignut i cilj iz podnesenog prigovora i time je iscrpljen pravni interes žalitelja na podnošenje prigovora.

Stoga se ne može prihvatiti tvrdnja žalitelja da on ima pravni interes da se raspravi o prigovoru jer se o prigovoru ne može raspraviti kad rješenja o privremenoj izdanoj mjeri više nema.

Isto tako prvostupanjski sud je po odredbi čl. 987 ZPZP zbog dobivenog osiguranja vjerovnika za ovu pomorsku tražbinu iz čl. 877. st. 3 toč. 4 ZPUP opravdano do daljnjeg obustavio postupak izvršenja i u odnosu na podnositelja prigovora.

Što se tiče bankarske garancije njena sudbina je uređena odredbama ZOO (bivši čl. 1083), ta bankarska garancija dana je od strane banke jamca na dispoziciju sudu da o njoj odluči u skladu sa pravomoćnom sudskom odlukom kojom će se

odlučiti o potraživanju vjerovnika iz odredbe toč. 4. rješenja br. R-1/93 od 8. siječnja 1993.

Vjerovnik je izvršio svoj izbor opredijelivši se za bankarsku garanciju, pa se treću zainteresiranu osobu tj. žalitelja više ne tiče što će dalje biti sa realizacijom bankarske garancije, jer to nije predmet ovog izvršnog postupka.

Međutim ovim se ne utiče na posebno pravo vjerovnika (?!? -- vjerojatno dužnika) ako misli i uspjehu se nada da zahtjeva naknadu štete od vjerovnika ukoliko misli da je neopravdano bila izdana predložena privremena mjera."

Bilješka nastavak:

21. IIst. rješenje (P2) navodi da je vjerovnik dao izričitu dispoziciju sudu, dok R-1/93. navodi da je vjerovnik obavijestio sud da je ishodio bankarsku garanciju "(što je u stvari povlačenje prijedloga)".

22. R. R-1/93 od 18. siječnja 1993, izriče u izreci: "...pa se postupak obustavlja i ukida rješenje ovog suda pod br. R-1/93 od 8. siječnja 1993. g." To znači da je ukinuta i obaveza u toč. 4. rješenja od 8. siječnja 1993, da je vjerovnik dužan pokrenuti postupak. Naime i Rl. broj R-30/93 od 1. prosinca 1993, nakon 11 mjeseci, također "obustavlja izvršenje."

23. R2 naprotiv navodi u obrazloženju da je Rl "do daljnjeg obustavio postupak izvršenja"! Član 983. ZPUP veli: "osloboditi brod zaustavljanja ili čuvanja...." a nigdje ne kaže da će "obustaviti izvršenje" ili da će "do daljnjeg obustaviti postupak izvršenja".

24. Nevjerojatno zvuče za jedan sudski dokument riječi "...pa se treću zainteresiranu osobu tj. žalitelja više ne tiče što će biti dalje sa realizacijom bankarske garancije,...." kada je u IIst. rješenju od 16.3.1993. navedeno da je baš AHSC, MONROVIA "...položila depozit u sudski polog OPS u Splitu. To proizlazi iz bankarske garancije Splitske banke na listu spisa br. 52.....". Dakle bankarsku je garanciju ishodila AHSC, MONROVIA, koja je žalitelj, ali se ne tiče sudbina garancije, iako ona plaća i komisiju banci za izdavanje garancije i konačno i iznos garancije, ako se garancija realizira!

I upravo citirano iz R2, izdano je od istog suda koji je u Rješenju Pž-557/93 od 16. ožujka

1993. naveo na str. 4. "NAKON ŠTO PROVEDE POSTUPAK I UTVRDI RELEVANTNE ČINJENICE GLEDE OVOG TREĆEG PA ĆE TADA U ODNOSU NA NJEGA DONIJETI NOVO RJEŠENJE KOJIM ĆE ODLUČITI O OPRAVDANOSTI DALJEG POSTOJANJA BANKARSKE GARANCIJE (SADA JE BANKARSKA GARANCIJA UVJETOVANA POKRETANJEM POSTUPKA PROTIV DUŽNIKA)".

25. Analiza (bivši čl. 1085.) ZOO ne dovodi do zaključka R2/ tj. da bi "sudbina" garancije bila takova da osoba koja je dala nalog banci za izdavanje garancije ne bi bila više zainteresirana. Možda treba ukazati na stajalište Vizner/Bukljaš Komentar Z00, na str. 2893 gdje se doslovce navodi da:

"Bankarskom garancijom banka se obavezuje vjerovniku da će mu namiriti dospjelu obavezu ako je dužnik ne ispuni i ako budu ispunjeni svi uvjeti navedeni u garanciji".

Autori navode da bankarska garancija ima po pravilu "akcesorni karakter". I dodaju: "Kad prestane dužnikova obveza, prestaje i garancija." I navode dalje: "SUBJEKTI U GARANCIJSKOM POSLU. IZ POJMA O BANKARSKOJ GARANCIJI PROIZLAZI DA SU SUDIONICI BANKARSKE GARANCIJE VJEROVNIK..... DUŽNIK, I BANKA KOJA GARANTIRA ZA ISPUNJENJE DUŽNIKOVE OBVEZE."

Perović/Stojanović, Komentar ZOO, str. 1068:

> *"....u odnosima koji se nastaju u vezi sa bankarskim garancijama pojavljuju se tri lica. To su: banka koja daje garanciju, primalac ili korisnik garancije i treće lice u vezi sa čijom obavezom banka izdaje garanciju. To treće lice možemo označiti kao nalogodavca, jer ono daje nalog banci da izda garanciju korisniku. Pošto su u pitanju tri lica, postoje i tri odvojena pravna odnosa. To su odnos između nalogodavca i korisnika garancije, odnos između nalogodavca i banke i odnos između banke i korisnika garancije".*

Analizom tih odnosa dolazi se do zaključka da je jedna ugovorna strana, budući nalogodavac,

preuzela obavezu da će drugoj ugovornoj strani, budućem korisniku garancije pribaviti bankarsku garanciju. Drugi odnos je onaj između nalogodavca i banke i u tom odnosu banka ima pravo na proviziju (komisiju). Teorija izričito smatra da su garancije, ovakve, kakva je data u ovom sporu, akcesorne prirode, te je tijesno povezana sa obavezom nalogodavca prema korisniku. Autori nastavljaju dalje:

> *"...obaveza banke iz bankarske garancije je uvjetna. Tek ako o dospjelosti svoje obaveze prema korisniku iz osnovnog posla nalogodavac ne izvrši tu obavezu, korisnik garancije se može obratiti banci sa zahtjevom da ona izvrši svoju obavezu iz garancije. Kad je u pitanju akcesorna garancija, u odgovoru na takav zahtjev korisnika banka se može braniti svim prigovorima koje bi prema korisniku mogao da ističe nalogodavac."*

++++++++++++++++++

Zaključci:

31. Prvostupanjski sud postavlja kao osnovu svojih rješenja ZIP, a to indirektno prihvaća i drugostupanjski sud u svojoj odluci Pž-365/94 od 2. studenog 1994. ZPUP je lex specialis, a ZIP samo subsidirani propis.

32. Polazni propis za rješavanje problema kojim se bavi ovaj spor je ZPUP i to čl. 982., kojim je točno određeno koji se brod može zaustaviti i pod kojim uvjetima.

33. Iz toga slijedi da je sud koji donosi rješenje o zaustavljanju broda DUŽAN utvrditi jesu li ispunjeni uvjeti čl. 982. Ako tih uvjeta nema, nije se mogla niti izdati PM zaustavljanja broda. Ili, ako sud već nije utvrđivao te uvjete, a kasnije je prigovorom treće osobe upozoren na pomanjkanje uvjeta, onda je dužnost tog istog suda da taj uvjet razmotri, utvrdi i donese rješenje o tom prigovoru.

34. Iako je brod temeljem čl. 169. ZPUP pokretna stvar, brod je u režimu nepokretnosti što se tiče upisa u upisnike itd. Prema tome, za

brod se dokazuje vlasništvo temeljem dokumenata koje ima i mora imati svaki brod. ZPUP doduše ne traži /kao čl. 142. ZIP-a/ da se uz prijedlog podnese izvod iz upisnika, ali čim se u tom pravcu stavi prigovor od strane zainteresirane treće osobe, sud je DUŽAN ZATRAŽITI od vjerovnika da dokaže da je brod moguće zaustaviti temeljem jednog od uvjeta iz čl. 982. ZPUP-a. Sud može i mora dokumente zatražiti i od Lučke Kapetanije koja je bila dužna brodu oduzeti dokumente. Ako to nije učinjeno, brod je protuzakonito zaustavljen temeljem čl. 982. Toliko što se tiče broda pa bi brod trebao biti oslobođen i mjera ukinuta a postupak obustavljen.

35. Kakova je situacija ako je pravi vlasnik (treća osoba) dao garanciju? Postavlja se pitanje, da li garancija zamjenjuje brod, barem u pogledu naknade štete /ako ga već/ u užem smislu riječi - ne personificira! Cijeli postupak nema ni smisla niti logike ako pravni položaj treće stranke postaje slabiji zbog toga što je data garancija koja, po logici same stvari mora vjerovniku biti korisnija zbog svoje likvidnosti, od broda kojeg tek treba prodavati na javnoj dražbi, poslije predugačkog postupka. I jer je davanje garancije, u krajnjoj liniji, izvršavanje zakonske obaveze o smanjivanju štete od strane svake stranke u postupku, pa tako i treće stranke. Treba dakle logikom same stvari, omogućiti fleksibilnost položaja treće stranke. Treba dakle i nakon što je treća stranka dala garanciju, ako se kasnije utvrdi da je privremena mjera izdata bez potrebnih uvjeta iz čl. 982. ZPUP, donijeti rješenje o oslobađanju broda, ukidanju provedenih radnji i obustavi postupka, donosno osloboditi garanciju ili, u krajnjoj liniji ostaviti garanciju na snazi, ali naložiti vjerovniku polaganje kontrapologa ili garancije, za štetu koja bi nastala trećoj osobi. Na taj način uspostaviti ravnotežu između stranaka.

36. Smatram da je oslobođenje broda rezultat nepostojanja uvjeta iz čl. 982. izjednačeno s oslobođenjem garancije uslijed nepostojanja uvjeta za zaustavljanje broda. Inače dolazi do nemoguće situacije, da se brod mora osloboditi jer nema uvjeta za zaustavljanje broda, ali se o garanciji ne odlučuje!

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

37. Ako bi ovakvo stajalište ostalo u praksi, to bi značilo da:

treća osoba, makar vlasnik broda, ne može davati garanciju da oslobodi brod, a što je dužnost svake stranke u pogledu smanjivanja štete,

već mora ostaviti brod da se u parnici utvrdi proglašenje nedopuštenosti izvršenja

i valjda tražiti protu-polog od strane vjerovnika, za štetu koja bi nastala ako treća osoba uspije u parnici.

Tek nakon toga u smislu propisa čl. 274. ZIP kod suda koji je izdao privremenu mjeru tražiti naknadu štete od vjerovnika.

38. Da li je to procesna ekonomika, treba ozbiljno razmisliti! Jer šteta koja nastaje nalogodavcu zbog izdate garancije je uvijek i svakako manja nego šteta koja mu nastaje stajanjem broda za sve vrijeme dok se vodi parnica o nedopuštenosti izvršenja ili parnica po konvalidacionoj tužbi vjerovnika.

39. Čl. 982. je materijalni propis koji spada isključivo u nadležnost rješavanja prvostupanjskog suda, prije izdavanja privremene mjere, odnosno odmah nakon što su uvjeti iz čl. 982. stavljeni u sumnju, bez obzira od koga, pa čak i ex ufficio.

40. Konačno, treba naglasiti da u spisu postoje dokazi o vlasništvu treće osobe, kako je to vidljivo iz IIst. rješenja od 16.3.1993. - list spisa 25-31. To znači da sudovi, iako znaju i utvrđuju da je treća stranka vlasnik broda, ne nalaze u zakonu osnova da to pravo trećoj stranci priznaju oslobađanjem garancije, već omogućuju vjerovniku koji je ishodio privremenu mjeru, protivno zakonskim uvjetima iz čl. 982. da oštećuje vlasnika broda koji mora plaćati banci komisiju za garanciju! A pravilno bi bilo da vjerovnik mora dati protu-polog, jer je već prima facie krivo označio dužnika u prijedlogu tj. promašio pasivnu legitimaciju.

41. Prema tome ako se već operira od strane cit. rješenja pojmom pravne nesigurnosti, onda se ta pravna nesigurnost pojavljuje na štetu treće osobe, a ne vjerovnika, kako to netočno zauzimaju stajališta cit. rješenja, jer treća osoba unatoč dokaza da nije postojao uvjet iz čl. 982. i

unatoč toga da je dala garanciju, dolazi u daleko slabiji položaj nego vjerovnik, koji je ishodio nezakonitu privremenu mjeru!

42. Konačno treba ozbiljno razmisliti i o situaciji koja je omogućena primjenom ZIP-a tj. čl. 269., kada vjerovnik unaprijed izjavi da će se zadovoljiti polaganjem određenog iznosa na ime jamstva od strane dužnika. U tom slučaju ne dolazi uopće do zaustavljanja broda, već do polaganja gotovine po čl. 269. ZIP, odnosno, mislim i do davanja "osiguranja ili druge imovinske vrijednosti....." temeljem čl. čl. 983. biv. ZPUP, koji je LEX SPECIALIS za privremene mjere u vezi sa brodom. Dakle, treba zaključiti, da ako iznos može po ZIP-u zamijeniti brod, ili ako to može osiguranje ili druga imovinska vrijednost, i ako se u takvom slučaju mora sa tim pologom odn. osiguranjem i imovinskoj vrijednosti postupati kao da je zaustavljen brod, nije jasno, zašto bi se pravna i faktična situacija mijenjala ako je najprije zaustavljen brod, a onda dat polog, osiguranje ili imovinska vrijednost, a brod oslobođen?

43. Možda bi ipak trebalo dopustiti reviziju u predmetima privremenih mjera protiv broda, kao casus specialis.

Vidi čl. 52, 56 ZIP

U nastavku je predlagatelj podnio tužbu kao tužbu za opravdanje privremene mjere, ali je kao tuženu stranku naveo stranku koja nije bila u postupku privremene mjere, protivnik osiguranja.

Treća osoba se je upustila u taj parnični postupak.

OPS Split u presudi XII-P-338/93 od 04. ožujka 1997. je, u vezi tog prigovora, naveo:

".... ovaj sud nadalje ocjenjuje da i pored točnog navoda tuženika da je tužitelj u postupku izdavanja privremene mjere kao dužnika označio Atlantic Harison Shipping Company, Rotterdam, a da je tuženik u ovoj parnici označen kao Atlantic Horizon Shipping Corporation Monrovia - Liberia, nije od utjecaja na zaključak da se ova parnica vodi radi opravdanja izdane privremene mjere zaustavljanja broda, to je onda za suđenje u ovoj pravnoj stvari, a

osloncem na citiranu odredbu čl. 1014 ZPUP isključivo nadležan hrvatski sud.

Iz spisa na kojeg se tuženik poziva vidljivo je da je tamo tuženik podnio prigovor kao zainteresirana strana.....(i) naveo da je upravo on vlasnik i brodar broda "Atlantic Moon"......

Iz izložene pravne naravi privremene mjere, sud u postupku izdavanja privremene mjere, te činjenice je utvrđivao samo na temelju vjerojatnosti, tako da zaključak suda o stranačkoj ulozi tuženika u postupku izdavanja privremene mjere, nisu od utjecaja, a upravo iz svih izloženih razloga, za ocjenu tih pitanja u ovoj parnici u kojoj se raspravlja i odlučuje primjenom odredbi parničnog postupka. Ukoliko bi sud uvažio stajalište tuženika značilo bi iznevjeriti upravo bitna obilježja postupka osiguranja.....

Upravo zbog izložene pravne naravi privremene mjere..... sud nije imao vremena ni mogućnosti provjeravanja, taj nedostatak nije otklonjen u ovršnom postupku."

Bilješka:

Skoro je nevjerojatno da sud smatra kako nije bitno da li je promašena pasivna legitimacija. Sud se je trebao još davne 1993. godine pobrinuti da po službenoj dužnosti pribavi dokumente broda kada su isti bili u posjedu Lučke Kapetanije, kada je treća osoba prigovarala, te utvrditi na licu mjesta iz dokumenata tko je pasivno legitimiran odnosno je li promašena pasivna legitimacija. Propisi određuju i doktrina smatra da se ne može dignuti tužba bez upućivanja suda. Ovdje, predlagatelj/tužitelj našao se je u pat situaciji. Ne može doći do presude. Garancija se ne može bez toga iskoristiti. A i procesna situacija je bila zapletena: ako tuži treću osobu, kao onoga koji je ostvario garanciju promašio je pasivnu legitimaciju. Ako tuži protivnika predlagatelja vjerojatno neće moći iskoristiti garanciju. Čini se da je situacija skoro nerješiva. Propustom suda.

Ovaj sudski predmet daje za razmišljanje i jednu zanimljivu situaciju. Naime, ako je predlagatelj osiguranja u prijedlogu za privremenu mjeru promašio pasivnu legitimaciju, a ta činjenica nije u postupku privremene mjere utvrđivana uopće, ali je kao u ovom slučaju treća osoba dala garanciju tvrdeći da je brodovlasnik,

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

dakle da bi bio on pasivno legitimiran, na koga mora sud uputiti predlagatelja da tuži radi opravdanja privremene mjere. I ako je sud ukinuo privremenu mjeru da li treba onda uputiti i treću osobu na parnicu? Ili treba uputiti oba? I onda eventualno da parnični sud spoji oba postupka? U konkretnom sporu, predlagatelj je tužio treću osobu, valjda kao osobu u čije je ime izdata garancija. Je li to pravilno? IIst. sud smatra da nije jer veli: "Parnica radi opravdanja privremene mjere po prirodi stvari ima se pokrenuti protiv one osobe za koju je predlagatelj osiguranja tvrdio da je dužnik". Sic!

I što onda kada se parnični postupak pravomoćno završi odbijanjem zahtjeva?

U konkretnom slučaju ako predlagatelj osiguranja pokrene postupak protiv originarnog protivnika osiguranja, čak i da uspije u parnici (što je malo vjerojatno), izgleda da ne bi mogao koristiti garanciju jer je garancija data za onoga koji je garanciju ishodio kod banke. Osim u slučaju ako bi u garanciji bila klauzula da se ista odnosi na sudski spor između predlagatelja osiguranja i protivnika osiguranja, a da je izdana na zahtjev treće osobe. Svakako tekst garancije u svakom sličnom slučaju mora biti detaljno koncipiran. Čini se da bi i sud trebao detaljno analizirati tekst garancije ili dodatni sporazum stranaka (onoga koji je doprinijeo garanciju) sa svrhom da sud utvrdi da li tekst garancije i uvjeti neće stvarati kasnije kakove probleme. Sud će naime, nakon provedenog parničnog postupka morati u postupku privremene mjere donijeti odluku o garanciji, jer garancija ne mora i ne može biti novčano točno određena ako će sud tek u parničnom postupku odlučiti visinu, štetu, trošak parničnog postupka, kamate itd.

Treća osoba (tuženik) podnijela je žalbu.

Visoki trgovački sud R.H.XV-Pž-2786/97-2 od 9.12.1997.

Žalba se djelomično uvažava.

Iz obrazloženja:

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

"Nije osim toga prihvatljivo ni stajalište prvostupanjskog suda da nije odlučno što dužnik u postupku osiguranja nije ista osoba koja je tuženik u ovoj parnici. Parnica radi opravdanja privremene mjere po prirodi stvari ima se pokrenuti protiv one osobe za koju je vjerovnik u postupku osiguranja tvrdio da je dužnik. Vjerojatnost o kojoj govori prvostupanjski sud odnosi se na postojanje tražbine i postojanje opasnosti da će se bez privremene mjere dužnik otuđenjem broda, njegovim prikrivanjem, uklanjanjem ili na drugi način osujetiti ili znatno otežati naplatu tražbine (čl. 979. st. 1. ZPUP-a) a ne i na pitanje određivanja stranke (dužnika) u postupku osiguranja. U ostalom, ako se zaustavi brod osobe koja ne spada u krug osoba iz čl. 282. ZPUP-a (lapsus calami, mora biti čl. 982. ZPUP Đ.I.) jasno je da ta osoba ima pravo zahtijevati shodnom primjenom čl. 56. ZIP-a da se osiguranje/jamstvo na takvom brodu proglasi nedopuštenim.

U postupku osiguranja koji je vođen pod br. I-R-1/93 tuženik nije bio stranka niti je mogao izjaviti prigovor protiv rješenja o određivanju privremene mjere. Ovo iz razloga što je prigovor protiv takovog rješenja mogao izjaviti samo dužnik (čl. 8. st. 2. u vezi sa čl. 263. ZIP-a). Tuženik je u postupku osiguranja izjavio prigovor i taj prigovor može imati samo značenje prigovora treće osobe (čl. 56.-58. u vezi s čl. 264. ZIP-a). Slijedom toga tuženik u postupku osiguranja nije mogao pobijati samo rješenje o određivanju privremene mjere, već je mogao samo tražiti da se osiguranje/jamstvo na brodu proglasi nedopuštenim (čl. 58. st. 1. ZIP-a). „

BILJEŠKA

Ali treća osoba nije bila upućena dignuti tužbu radi nedopuštenosti ovrhe. Predlagatelj je počeo postupak za opravdanje. I taj je postupak prvostupanjski i drugostupanjski sud prihvatio, iako nije bilo odluke o upućivanju, što je protivno doktrini. Osim toga notorno je da protivnik osiguranja, a naročito treća osoba, za privremenu mjeru doznaje tek kad Lučka kapetanija preda rješenje (obično na brodu), kojim časom se i provodi privremena mjera i vrši popis, oduzimanje dokumenata itd. Dakle, vremenski je nemoguće u takovom slijedu okolnosti uopće uložiti prigovor protiv rješenja i uloženi prigovor je uvijek uložen kada je privremena mjera (ovrha) već provedena. Ako se u prigovoru i napiše da je prigovor protiv rješenja, bitan je sadržaj prigovora a ne naziv.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

Nastavak iz obrazloženja:

"Takav prigovor sud dostavlja vjerovniku s pozivom da se u roku od 8 dana izjasni o prigovoru (čl. 56. st. 3. ZIP-a). Ako se vjerovnik u propisanom roku ne izjasni o prigovoru ili se usprotivi prigovoru sud će podnositelja prigovora uputiti da protiv vjerovnika u određenom roku pokrene parnicu radi proglašenja da je izvršenje odnosno osiguranje na tom predmetu nedopušteno (čl. 57. st. 4. ZIP-a).

Prema tome, treća osoba koja podnosi prigovor pravnu zaštitu ostvaruje u cijelosti u tom postupku i u parnici na koju je upućena uključujući i troškove koje je imala u tom postupku.

Pravo na naknadu štete koja mu je nanesena privremenom mjerom za koju je utvrđeno da je bila neosnovana ili koju vjerovnik nije opravdao ima samo dužnik (čl. 274. ZIP-a), a ne i treća osoba.

Eventualni propusti prvostupanjskog i drugostupanjskog suda u postupku osiguranja ne mogu biti predmet raspravljanja u ovoj parnici."

Bilješka:

Izgleda da VTS smatra da je trebalo uputiti treću osobu na parnicu. Mislim da je to ispravno, iako bi možda trebalo uputiti i predlagatelja radi opravdanja. To nije sasvim jasno određeno. Svakako sud Ist. nije nikoga uputio.

Tuženik (žalitelj) podnio je reviziju.

Vrhovni sud RH br. II. Rev. 62/1998-2 od 4.2.1999.

Revizija se odbacuje.

Iz obrazloženja:

„Presudom suda prvog stupnja suđeno je:

I. Ne usvaja se prigovor tuženika da za rješavanje spora nije nadležan hrvatski sud.

II. Tuženik je dužan platiti tužitelju u roku od osam dana iznos od DEM 527.601. zajedno sa zateznim kamatama.....

...

IV. Odbija se zahtjev tuženika kao protutužitelja koji glasi:

Oslobađa se kontragarancija (super garancija).....

V. Odbija se zahtjev tuženika protutužitelja za trošak.....

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 57.
"Atlantic Moon"

VI. Tuženik je dužan platiti tužitelju zahtijevani trošak iz izvršnog postupka

VII. odbacuje se zahtjev tužitelja za troškove ovršnog postupka.

VIII. Odbija se zahtjev tuženika za troškove ovršnog postupka....

Rješenjem suda drugog stupnja riješeno je:

I. Odbija se žalba..... u dijelu u kojem je odbijen prigovor tuženika o nenadležnosti..... suda

II. Ukida se presuda.....u toč. II., IV., V., VI., i VII. izreke.....

.....

Revizija nije dopuštena.

TS Split XII-P-31/98 od 09.10.2000

Obzirom da je nad tužiteljima proglašen stečaj, TS Split najprije je utvrdio prekid postupka, a nakon što je stečajni upravitelj preuzeo parnicu, dne 09.10.2000. g. donio je Rješenje br. XII-P-31/98, kojim se je proglasio mjesno nenadležnim i ustupljen je TS Zagreb.

TS Zagreb dne 03.06.2002. donio je presudu kojom je obvezao tuženika na platež dijela štete.

Ne ulazeći u odluku suda o odgovornosti brodara tj. tuženog, karakteristično je da uopće nije razmatran problem pasivne legitimacije, na koje je ukazao II.st. sud u Rješenju od 09.12.2000. (vidi gore). Ovo je pitanje, čini se, bitno ne samo procesualno, nego i materijalno, obzirom na zakonsku dužnost predlagatelja osiguranja za opravdanje privremene mjere. Čini se također ako je utvrđeno da je promašena pasivna legitimacija, onda je pitanje bankovne garancije, otvoreno pitanje ako je garantirana naknada povodom privremene mjere. Ako je npr. u garanciji naveden broj spisa suda, a opravdanje nije uopće izvršeno (jer je promašena pasivna legitimacija), sudski postupak može biti eventualno opravdan iako impotentan, ako tuženik nema jednostavno dosegljivih sredstava. Koliko je važno opravdanje vidi se iz odredbe čl. 981. PZ (koji je identičan čl. 986. ZPUP-a)(PZ2004-958) a prema st. 3. ako predlagatelj ne dokaže da je pravovremeno

pokrenuo postupak opravdanja, na prijedlog protivnika sud će ukinuti dopuštenu mjeru. Komentar tadašnjeg ZPUP-a (Zakon...., Triva, i dr., 1981, str. 410) glasi:

> *"Nije dovoljno da se u roku iz st. 2. ovog člana odnosni postupak pokrene, već je potrebno u tom roku izvršnom sudu podnijeti dokaze o pokretanju odnosnog postupka".*

Čini se da o tome uopće nije bilo raspravljano ni u pravcu roka, niti podnošenja dokaza, a niti pasivne legitimacije.

ODGODA, OBUSTAVA I ZAVRŠETAK OVRHE

ODGODA OVRHE NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA—([434])

III.- OZ.- - ČLANAK 61.

.....

(3) SUD MOŽE NA ZAHTJEV OVRHOVODITELJA ODGODU OVRHE UVJETOVATI DAVANJEM PRIMJERENE JAMČEVINE. TAKAV PRIJEDLOG OVRHOVODITELJ MOŽE PODNIJETI I NAKON ŠTO JE RJEŠENJE O ODGODI OVRHE DONESENO.

...

(4) AKO OVRŠENIK NE DA JAMČEVINU U ROKU KOJI MU SUD ODREDI, A KOJI NE MOŽE BITI DUŽI OD PETNAEST DANA, SMATRAT ĆE SE DA JE ODUSTAO OD PRIJEDLOGA ZA ODGODU, SUD ĆE DONIJETI RJEŠENJE O NASTAVKU OVRHE.

...

(7) AKO ODBIJE PRIJEDLOG ZA ODGODU OVRHE, SUD ĆE NASTAVITI S OVRHOM I PRIJE PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA KOJIM JE PRIJEDLOG ODBIJEN.«

Postavlja se pitanje da li kod privremene mjere uopće postoji odgoda?

Ali vidi čl. 5. st. 1. K52., koji bi mogao biti shvaćen kao jedna vrsta odgode koji dolazi do primjene prije OZ. Možda bi se i OZ mogao primijeniti na "određeni način".

Vidi čl. 866. PZ.

Vidi i ostale odredbe čl. 61.

Ove odredbe nisu prikladne za privremene mjere.

Ipak čini se da bi treća osoba mogla uz prigovor podnijeti i u smislu st.2. prijedlog za odgodu što bi nekako bilo logično i u smislu pravnog interesa. Kod privremene mjere odgoda bi značila da brod ostaje pod privremenom mjerom, ne može isploviti, ali eventualno može vršiti operacije. [435] Dok je lako razumljivo da

---

434 Iako je u naslovu Glave osme, navedeno "završetak" u Glavi osmoj iznad čl. 68. stoji "dovršetak". Valjda to ima isto značenje, ali nije jasno zašto je trebalo koristiti dva izričaja i koje je lektorski pravilno !

[435] VPS H Pž-185/87 od 3.2.1987. (OPS RI P-102/87 od 16.1.1987.)

može vršiti operacije iskrcaja, teže je, zapravo teško, zamisliti da operacije ukrcaja ne bi promijenile pravnu, ali i komercialnu situaciju. Brod koji je prazan, u slučaju ovrhe, ima drugu cijenu, nego brod koji je natovaren. A da se situacija komplicira obzirom na krcatelja, odnosno na eventualnog imatelja teretnice, ili druge osobe, ne treba niti spomenuti.

Dozvolu da brod pod privremenom mjerom može vršiti određene komercijalne aktivnosti može se dati i bez odgode, dodatnim rješenjem, kao što je sud dao u gore citiranoj fusnoti.

"Prvostepenim rješenjem udovoljeno je prijedlogu tužitelja (ispravno: tuženika) i odobren je premještaj tuženikova broda "Fanaki III.", kojem je zabranjen odlazak iz luke Raša temeljem privremene mjere određene rješenjem OPS Rijeka br. P-102/87 od 16.1.1987....Prema stanovištu prvostepenog suda ispunjeni su uvjeti iz čl. 892. ZPUP-a, jer se time smanjuje šteta dužniku (tuženiku), koji će za vrijeme dok brod bude zadržan u luci Rijeka, izvršiti ukrcaj tereta papira u količini od 400 tona.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 61.

ODGODA NA PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA

III.- OZ.- - ČLANAK 62.

(1) NA PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA SUD ĆE, U POTPUNOSTI ILI DJELOMICE, ODGODITI OVRHU AKO PROVEDBA OVRHE NIJE ZAPOČELA, I TO ZA VRIJEME KOJE JE ON PREDLOŽIO.

(2) AKO JE PROVEDBA OVRHE ZAPOČELA, A OVRŠENIK SE, U ROKU KOJI MU JE SUD ODREDIO, OČITOVAO PROTIV ODGODE, SUD ĆE ODBITI PRIJEDLOG ZA ODGODU.«

Ovo može doći do primjene kod privremene mjere, ali vidi čl. 61. i bilješke o trgovačkim operacijama. Nije vjerojatno da bi se to često događalo.

Vidi K52, čl. 5.st.1..

ODGODA NA PRIJEDLOG TREĆE OSOBE

III.- OZ.- - ČLANAK 63.

»(1) NA ZAHTJEV OSOBE KOJA JE TRAŽILA DA SE OVRHA NA ODREĐENOM PREDMETU PROGLASI NEDOPUŠTENOM SUD ĆE ODGODITI OVRHU U POGLEDU TOGA PREDMETA AKO TA OSOBA UČINI VJEROJATNIM POSTOJANJE SVOGA PRAVA TE DA BI PROVEDBOM OVRHE PRETRPJELA NENADOKNADIVU ILI TEŠKO NADOKNADIVU ŠTETU, UZ UVJET DA U ROKU POKRENE PARNICU NA KOJU JE UPUĆENA (ČLANAK 56.).

(2) U SLUČAJU IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA SUD MOŽE, NA PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA, ODGODU OVRHE UVJETOVATI DAVANJEM JAMČEVINE.

(3) ODREDBA ČLANKA 61. STAVKA 4. OVOGA ZAKONA PRIMIJENIT ĆE SE NA ODGOVARAJUĆI NAČIN I U SLUČAJU IZ OVOGA ČLANKA.«.

Korisno je razmotriti ove odredbe koje se odnose na „osobu.“

Treća osoba mora najprije uložiti prigovor. Čini se da zahtjev može uložiti i prije pokretanja parnice. jer se st.1. poziva na čl. 55.st.1. gdje se određuje samo u svezi sa prigovorom.

Prema st.1. treća osoba ulaže prijedlog, koji se onda dostavlja predlagatelju i

"ovršeniku"/protivniku osiguranja, koji se ima pravo očitovati.

Prema st.3. na odgovarajući način primjenjivat će se čl.61., a taj prema st.3. omogućava da ovrhovoditelj/predlagatelj osiguranja može zatražiti primjerenu jamčevinu, a to se primjenjuje i na treću osobu.

Ipak rokovi iz čl. 55., 61. 63. i 64. mogu se međusobno ispremiješati jedan sa drugima, tako da se situacija zakomplicira.

I protivnik osiguranja ima određena prava, a među njima je vrlo bitno ono iz čl. 63. st..2. , što odgovara odredbi čl. 300.st.1.

Međutim čl. 64. određuje da po nalogu suda u određenom roku predlagatelj mora dati jamčevinu za štetu koju bi ovršenik/protivnik i treća osoba mogli trpjeti zbog privremene mjere. Čini se prema tome, iako to nije rečeno, da očito treća osoba mora imati inicijativu tj. TRAŽITI tu jamčevinu koju mora dati predlagatelj, dakle ima pravo tražiti a i dobiti kontra-garanciju.

Mislim da bi odredbe Glave VIII. mogle poslužiti kod primjene Čl. 5. st. 1.,K52. –i to dio o dozvoli iskorištavanja broda za vrijeme privremene mjere.

Vidi PZ. čl. 866, 952.

Izmjenom čl. 63. temeljem odredbe iz izmjena (NN 88/2005) nije više spomenuta treća osoba već generički „osoba".

Vidi komentar uz. čl. 61.

Nije sasvim jasno da li se prijedlog dostavlja strankama ? Član 304.? Kada nije ništa određeno vjerojatno se ne dostavlja strankama ?

Treća osoba može imati interes za ovakovu odgodu, a u svezi sa komercijalnim operacijama.

DAVANJE JAMČEVINE UMJESTO ODGODE OVRHE

III.- OZ.- - ČLANAK 64.

SUD ĆE ODBITI PRIJEDLOG ZA ODGODU AKO OVRHOVODITELJ U ROKU KOJI MU SUD ODREDI, DADE JAMČEVINU ZA ŠTETU KOJU BI OVRŠENIK ILI TREĆA OSOBA MOGLI TRPJETI ZBOG PROVEDBE OVRHE.

Ovdje se također javlja jamčevina ovrhovoditelja / predlagatelja osiguranja za štetu koju bi protivnik osiguranja (ovršenik) ili treća osoba, mogli trpjeti. Iz dikcije ove odredbe ne može se zaključiti da li sud može odrediti predlagatelju osiguranja da dade jamčevinu samo ako protivnik još nije dao svoju jamčevinu, ili sud može odrediti i nakon što je protivnik dao jamčevinu. Možda bi se ova odredba mogla primijeniti na one slučajeve sudske prakse, koja je zauzela stajalište da protivnik ne može tražiti kontra-garanciju. Svakako, zauzimanje stajališta bilo u pozitivnom bilo u negativnom smjeru raščistilo bi ovaj problem kontragarancije.

No iz čl. 61. st.4. o polaganju jamčevine u roku, i čl. 64. koji slijedi iza čl. 61. može se zaključiti da polaganje jamčevine prethodi traženju kontragarancije iz čl. 64.

Ovdje se pojavljuje treća osoba. Spominje se šteta treće osobe. Nema odredbe, gdje se utvrđuje šteta !

Da li se na pr. na treću osobu može primjeniti odredba čl. 282.st.6. na koju upućuje čl. 306.st.2.? Zašto se nije odredilo o šteti iako je navedeno da šteta može nastati trećoj osobi jednako kao i protivnku osiguranja ?

Očito je da je položaj treće osobe potpuno zanemaren u odredbama kada se radi o brodu.

Vidi čl. 61,63.

Zanimljivo je ali, da odredba spominje samo rok,ali ne kaže ništa o određivanju visine i uvjeta jamčevine. Međutim, K52. točno određuje da to određuje sud čl.5.st.2.

Vidi K52.čl.5.st.2.

I ovdje OZ. određuje da treća osoba može pretrpjeti štetu.

ODGODA NA TEMELJU SUGLASNOSTI STRANAKA

III. OZ.- - ČLANAK 64.A

AKO SE OVRHOVODITELJ SUGLASI S PRIJEDLOGOM OVRŠENIKA O ODGODI OVRHE, ODNOSNO AKO SE OVRHOVODITELJ I OVRŠENIK SUGLASE S PRIJEDLOGOM TREĆE OSOBE O ODGODI OVRHE, SUD ĆE ODGODU ODREDITI NE ISPITUJUĆI POSTOJE LI ZA TO PROPISANE PRETPOSTAVKE.

Ovo je upotrebljivo i kod K52.
Vidi čl. 61 i sl.-komentar-bilješke.
-

VRIJEME ZA KOJE SE OVRHA ODGAĐA

ČLANAK 64.B

(1) AKO JE OVRHA ODGOĐENA ZATO ŠTO SU OVRŠENIK ILI TREĆA OSOBA IZJAVILI PRAVNI LIJEK, ODNOSNO IZVANREDNO PRAVNO SREDSTVO, ODGODA TRAJE DO ZAVRŠETKA POSTUPKA PO TOM LIJEKU, ODNOSNO SREDSTVU.

(2) U DRUGIM SLUČAJEVIMA U KOJIMA JE OVRŠENIK PREDLOŽIO ODGODU, SUD MOŽE, PREMA OKOLNOSTIMA SLUČAJA, ODREDITI VRIJEME ZA KOJE SE OVRHA ODGAĐA.

(3) KAD JE OVRHOVODITELJ PREDLOŽIO ODGODU, SUD ĆE OVRHU ODGODITI ZA VRIJEME KOJE JE ON PREDLOŽIO, ALI NE DUŽE OD ŠEST MJESECI.

(4) AKO U SLUČAJU IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA OVRHOVODITELJ NE PREDLOŽI NASTAVAK OVRHE PRIJE ISTEKA ROKA NA KOJI JE OVRHA ODGOĐENA, SUD ĆE OBUSTAVITI OVRHU.«

Mogla bi doći do primjene ukoliko se odredba K52.čl.5.st.1.(PZ.čl.866) smatra „odgodom", ali, mislim, da samo na „određeni način". (rok 6 mjeseci ? itd.).

III. OZ.- - ČLANAK 64.B.

NASTAVLJANJE ODGOĐENOGA POSTUPKA

III.- OZ.- - ČLANAK 66.

(1) ODGOĐENA OVRHA NASTAVIT ĆE SE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI NAKON PROTEKA VREMENA ZA KOJE JE ODREĐENA.

(2) NA PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA SUD MOŽE NASTAVITI OVRHU I PRIJE PROTEKA ROKA ZA KOJI JE ODGOĐENA AKO OVRHOVODITELJ UČINI VJEROJATNIM DA SU PRESTALI RAZLOZI ZA ODGODU ILI AKO DA JAMČEVINU.«

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 64,66,67 i 68.

(3) NA PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA SUD ĆE NASTAVITI OVRHU I PRIJE PRAVOMOĆNOSTI ODNOSNO KONAČNOSTI ODLUKE NADLEŽNOGA PRVOSTUPANJSKOG TIJELA O ODBACIVANJU ILI ODBIJANJU PRAVNOG LIJEKA ILI SREDSTVA POVODOM KOJEG JE ODGOĐENA OVRHA.«

Ovaj propis može doći do primjene kod K52., čini se, ako su položene jamčevine i sl.
Vidi čl. 305. st. 1. .
Zanimljivo je da ova odredba u st.1.određuje nastavak po službenoj dužnosti, a kod privremenih mjera najčešće nastavak mora pokrenuti zainteresirana stranka.

OBUSTAVA OVRHE

III.- OZ.- - ČLANAK 67.

....
(5) RJEŠENJEM O OBUSTAVI OVRHE UKINUT ĆE SE SVE PROVEDENE OVRŠNE RADNJE AKO SE TIME NE DIRA U STEČENA PRAVA TREĆIH OSOBA.

I ovdje se javlja treća osoba.
Dakle, i za obustavu se mora donijeti rješenje.
Vidi čl. 68.st.2.

DOVRŠETAK OVRHE

III.- OZ.- - ČLANAK 68.

(1) POSTUPAK OVRHE SMATRA SE DOVRŠENIM PRAVOMOĆNOŠĆU ODLUKE O ODBACIVANJU ILI ODBIJANJU OVRŠNOGA PRIJEDLOGA, PROVEDBOM OVRŠNE RADNJE KOJOM SE OVRHA DOVRŠAVA ILI OBUSTAVOM OVRHE.
(2) DOVRŠENJE OVRHE PROVEDBOM POSLJEDNJE OVRŠNE RADNJE, SUD ĆE UTVRDITI POSEBNIM RJEŠENJEM.

Primjenjuje se i kod K52.
Prvo pitanje koje se postavlja u ovoj delikatnoj ali neobično važnoj odredbi je da li se za slučajeve u st.1.smatra DOVRŠENIM:

1).pravomoćnost odluke (rješenje, zaključak ?) o
a).odbacivanju
b).odbijanju
2).obustavom

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 64,66,67 i 68.

3).za koje se ne treba donašati posebnim rješenjem, 4).osim za slučaj "posljednje ovršene radnje" za koje se po st. 2. mora donijeti rješenje o dovršetku?

Treba uskladiti odredbu čl. 67.st.5. kojim se određuje donašanja rješenja za obustavu, sa odredbom čl. 68.st.2., koji je od velike važnosti, jer PZ i OZ operiraju često pojmom "obustava", a i za dovršetak se mora donijeti rješenje. Dakle, čini se, dva rješenja, osim ako se u rješenju o obustavi ne doda i rješenje o dovršetku ?

Bitno je međutim da se **dovršetak** utvrđuje pismenim posebnim rješenjem. Čini se da se to u praksi rijetko, ili skoro nikada ne provodi. Naime rješenje o dovršetku trebalo bi biti rješenje nakon kojega nikakvog redovnog postupka više nema.

Zapravo logično je da se donese takovo rješenje.

Rješenje o obustavi osiguranja i ukidanju izvršene radnje obično bi prethodilo rješenju o dovršenju. A mišljenja sam da bi između jednog i drugog trebalo biti rješenje o prekidu postupka, ako postoje mogućnosti ili je izvjesno da će morati doći do još nekih radnji u tom postupku nakon obustave, ukidanja provedenih radnji itd..

Vidi čl. 9. OZ.

Nigdje nije definiran pojam "obustava" a čini se da je to "dovršetak" temeljem čl. 68.st.1. i obustava se primjenjuje na način da je postupak dovršen. Ima i drugačijih odluka.

Vidi Ivković, Jamstvo u postupku privremenih mjera na brodu", 2002.

Vidi PZ. čl. 958.st.5.; 959; 949.st.1. i 2.

JUDIKATURA

PS H-II-Pž-557/93-2 od 16.03.1993.

.....

Ujedno je usvojena žalba ove treće osobe ..... jer se ovdje postupak ne obustavlja u odnosu na ovu treću osobu, ona ga je inicirala s ovim prigovorom i postupak će se u odnosu na nju provesti tako da se utvrdi je li opravdano bila izdana spomenuta mjera ili nije i zavisno od rezultata postupka odrediti sve ono o čemu stranka tvrdi

DIO TREĆI - OZ.

ČLANAK 64,66,67 i 68.

tj. oslobođenju položene bankarske garancije i o troškovima ovog postupka.

Okolnost što je brod već oslobođen ovdje nema utjecaja na donošenje nove pravilne odluke u odnosu na ovo pravno sredstvo spomenute treće osobe već se o njemu mora raspraviti u smislu odredbe ZIP-a.

Velika je šteta da sud nije uputio kakovo rješenje mora donijeti niži sud. Čini se da bi to ipak mogao biti prekid postupka, jer se prema okolnostima rezultata postupka, mora donijeti odluka o sudbini garancije, roškovima itd. Cit. odluka navela je da se „postupak ne obustavlja". Vjerojatno je Ist. odluka navela da se obustavlja, a ispravno bi bilo vjerojatno „dovršava".

Vii naročito PZ. čl. 959 i komentar

ZAŠTITA OVRŠENIKA FIZIČKE OSOBE

III.- OZ.- - ČLANAK 70.

(1) OVRHA RADI OSTVARENJA NOVČANE TRAŽBINE NE MOŽE SE PROVESTI NA STVARIMA I PRAVIMA FIZIČKE OSOBE KOJA NE OBAVLJA REGISTRIRANU DJELATNOST KOJA SU NUŽNA ZA ZADOVOLJENJE OSNOVNIH ŽIVOTNIH POTREBA OVRŠENIKA I OSOBA KOJE JE PO ZAKONU DUŽAN UZDRŽAVATI.«

(2) OVRHA RADI OSTVARENJA NOVČANE TRAŽBINE PROTIV FIZIČKE OSOBE KOJA OBAVLJA REGISTRIRANU DJELATNOST MOŽE SE PROVESTI NA CJELOKUPNOJ NJEZINOJ IMOVINI, OSIM NA ONIM STVARIMA I PRAVIMA NA KOJIMA SE PROTIV NJE NE BI MOGLA PROVESTI KAD NE BI OBAVLJALA REGISTRIRANU DJELATNOST TE NA ONIM STVARIMA I PRAVIMA KOJA SU NUŽNA ZA OBAVLJANJE NJEZINE REGISTRIRANE DJELATNOSTI AKO JOJ JE ONA GLAVNI IZVOR SREDSTAVA ZA ŽIVOT.

(3) U OVRSI RADI OSTVARENJA NOVČANE TRAŽBINE PROTIV FIZIČKE OSOBE KOJA OBAVLJA REGISTRIRANU DJELATNOST NA ODGOVARAJUĆI SE NAČIN PRIMJENJUJU ODREDBE ČLANKA 202. OVOGA ZAKONA.

(4) OVRHA RADI OSTVARENJA NOVČANE TRAŽBINE NE MOŽE SE PROVESTI NA STVARIMA I PRAVIMA KOJA SU NUŽNA ZA ZADOVOLJENJE OSNOVNIH ŽIVOTNIH POTREBA OVRŠENIKA I OSOBA KOJE JE ON PO ZAKONU DUŽAN UZDRŽAVATI ILI ZA OBAVLJANJE SAMOSTALNE DJELATNOSTI KOJA JE OVRŠENIKOV GLAVNI IZVOR SREDSTAVA ZA ŽIVOT.

(5) ODREDBA STAVKA 1. OVOGA ČLANKA NEĆE SE PRIMJENJIVATI U SLUČAJEVIMA U KOJIMA SU OVIM ZAKONOM ZA OVRHU NA ODREĐENIM STVARIMA ILI PRAVIMA UTVRĐENA POSEBNA PRAVILA O IZUZIMANJU OD OVRHE ILI O OGRANIČENJU OVRHE.

PZ ima odredbe u čl. 852. gdje je u st.2. izičito navedeno da se odredbe iz Ovršnog zakona o ograničenju ne primjenjuju kod broda.

Vidi čl. 953. PZ.

Ipak kod jahte, koju bi na pr. vlasnik, fizička osoba, koristio za davanje u zakup, time charter i sl. (što je dosta česta pojava, iako možda jahta nije registrirana za davanje u čarter), moglo bi se postaviti pitanje, o kojem ovaj članak.

Kod brodice pak, ako se primjenjuje OZ., jer se ne primjenjuje PZ, ova odredba došla bi do primjene.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 70. i 130..

OBAVIJEST O PLJENIDBI

III.- OZ.- - ČLANAK 130.

(1) SUDSKI OVRŠITELJ, PRIJE NEGO ŠTO PRISTUPI PLJENIDBI, PREDAT ĆE OVRŠENIKU RJEŠENJE O OVRSI I POZVATI GA DA PLATI IZNOS ZA KOJI JE ODREĐENA OVRHA S KAMATAMA I TROŠKOVIMA.

(2) O VREMENU I MJESTU PLJENIDBE TE O TOME ŠTO TREBA OSIGURATI ZA OTPREMU I SMJEŠTAJ POKRETNINA (ČLANAK 133.A) «OBAVIJESTIT ĆE SE OVRHOVODITELJ.

(3) NENAZOČNOST OVRHOVODITELJA NE SPRJEČAVA PROVEDBU PLJENIDBE.

(4) O OBAVLJENOJ PLJENIDBI OBAVIJESTIT ĆE SE STRANKA KOJA JOJ NIJE BILA NAZOČNA.

Budući nema odredaba za privremenu mjeru, vrijedi ova odredba o ovrsi, „na određeni način. Ovo bi se moralo primijeniti na Lučku kapetaniju.

Vidi čl. 962. u vezi s čl. 860. PZ.

Trebalo bi obavijestiti i predlagatelja, jer to može biti naročito u njegovom interesu da prisustvuje pregledu odn. oduzimanju dokumenata.

Vidi OZ. čl. 8.; čl.38

Možda bi se iz ovoga članka moglo opaziti da zapravo i OZ (koji ipak nije prilagođen brodu) određuje da se PRIJE PLJENIDBE (tj. rješenja o privremenoj mjeri uruči/preda/dostavi rješenje ! Prema tome period između uručenja rješenja i pljenidbe (konkretno provođenja privremene mjere) je vrlo kratak i praktički nepostojeći, bar što se vremena za ulaganje žalbe tiče. Čini se prema tome da je protivnik spriječen da uloži žalbu *„protiv rješenja o prijedlogu za izdavanje pribvremene mjere*“, kako to specificira čl. 304.) jer je neposredno nakon uručenja, zapravo istovremeno, već provedena i privremena mjera. Barem u praksi je tako ! Zbog toga, ako protivnik i navede (pogrešno) da ulaže prigovor protiv rješenja, stvarno stanje je da je već provedena privremena mjera i da je nonsens ulagati bilo što protiv rješenja. Rješenje je konzumirano i posljedica je provedena privremena mjera protiv koje se ulaže žalba. Bitan je sadržaj podneska, a ne naziv istoga !

Vidi OZ.čl. 304. i bilješke.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 70. i 130..

OBAVIJEST – DOSTAVA ODLUKE BRODOVLASNIKU

U onim slučajevima, ako i kada K52 (čl.3.) dopušta zaustavljanje broda koji je korišten od osobe koja nije brodovlasnik tj. kada protivnik predlagatelja nije brodovlasnik nego jedna druga osoba, mislim da bi trebalo dostaviti kopiju odluke i brodovlasniku, čije ime i adresa, mora biti vidljiva iz dokumentacije koju oduzima Lučka kapetanija (čl. 962/860. PZ).

Ad st.4. Ne koristi se u praksi

Vidi čl. 43.st.2. i 3.

PREDMET PLJENIDBE

III.- OZ.- - ČLANAK 131.

(1) PLJENIDBA SE OBAVLJA SASTAVLJANJEM PLJENIDBENOGA POPISA.

....

Vidi i ostali dio ovog članka, koji eventualno može doći do primjene, ali rijetko.

Ovo vrijedi za privremenu mjeru. Popis se neće zvati "pljenidbeni", možda "Popis u vezi privremene mjere".

Problem : Odredbe čl. 937. i čl. 938 PZ., traže da je brod u posjedu ili suposjedu protivnika osiguranja, odnosno da će se o naređenom popisu obavijestiti protivnika osiguranja uz naznaku mjesta i vremena popisa.

Ovo je u praksi skoro nemoguće izvršiti, jer se rješenje o privremenoj mjeri tek uručuje praktički na brodu. Doduše protivnik osiguranja je već poznat sudu, a dostavom akta L.K., i samoj kapetaniji, koja jedina, u praksi, zna kada će se popis izvršiti.

U praksi skoro nikada, osoba koja je protivnik osiguranja, nije na brodu, pa često niti u blizini broda, najčešće je vrlo daleko. Svakako kada se radi o pavnoj osobi, trebao bi biti prisutan ovlaštenik. Najčešće nije prisutan niti odvjetnik protivnika osiguranja. Vjerojatno će se odredbe spomenutih članaka u praksi riješiti na način da se o tome obavjesti zapovjednik broda, samom činjenicom dolaska organa L.K., na brod. U praksi i agent broda se obavještava ili agent to doznaje svojim kanalima.

Važna je i odredba čl. 937 o saslušanju protivnika osiguranja. Da li je moguća ? Pravna osoba u stranon državi ?

Važna je i ona iz čl. 938. st.4. o obavještavanju stranke. Zapovjednika ? Agenta ?

Tek usput, ovo nisu odredbe iz OZ nego iz P.Z. koji je *lex specialis* za brod. Zašto je PZ za sudsku hipoteku, tako detaljno odredio, a za privremene mjere nije, nije jasno.

Ako se odredbe Glave III. primjenjuju i na privremene mjere, onda bi se morala primijeniti

i odredba čl. 942.st.1. !? Na mjestu je korištenje uobičajenog izraza: NO COMMENT !

OBUJAM PLJENIDBENOGA POPISA

III.- OZ.- - ČLANAK 132.

1) POPISAT ĆE SE ONOLIKO POKRETNINA KOLIKO JE POTREBNO ZA NAMIRENJE OVRHOVODITELJEVE TRAŽBINE I TROŠKOVA OVRHE.

(2) PRVENSTVENO SE POPISUJU POKRETNINE U POGLEDU KOJIH NEMA PRIMJEDBI O POSTOJANJU PRAVA KOJE BI SPRJEČAVALO OVRHU I POKRETNINE KOJE SE NAJLAKŠE MOGU UNOVČITI, PRI ČEMU ĆE SE O TOME UZETI U OBZIR I IZJAVE NAZOČNIH STRANAKA I TREĆIH OSOBA.

Brod je jedan i očito se mora popisati.

Dosta često se na brodovima nalaze i vrlo skupi i važni aparati i dijelovi, koji nisu vlasništvo brodlvlasnika, nego su vlasništvo porizvođača ili trgovca, a koji se nalaze ili u zakupu ili otplati ili leasingu itd. To bi se trebalo utvrditi ali u praksi to je skoro nemoguće, jer često niti zapovjednik nije upoznat sa svim slučajevima. To pogotovo vrijedi u slučaju ako je brod, recimo u time charteru.

Vidi PZ. čl. 860, 962.

Bilo je slučajeva u praksi da je privremena mjera provedena na jednom brodu, a onda je privremena mjera skinuta s prvog broda i prebačena na drugi brod, koji je stigao u luku.

Očito je da predstavnik L.K., neće moći točno postupiti po ovoj odredbi, jer se zaustavlja brod. Postoji mogućnost da se na brodu nalaze stvari koje nisu dio broda, pa je ovom odredbom ostavljena mogućnost i za to. No, bitan je zahtjev predlagatelja.

ČUVANJE POPISANIH POKRETNINA

III.- OZ.- - ČLANAK 133

(1) POPISANE POKRETNINE SUDSKI ĆE OVRŠITELJ ODUZETI OVRŠENIKU I PREDATI IH OVRHOVODITELJU ILI TREĆOJ OSOBI NA ČUVANJE U SKLADU S RJEŠENJEM O OVRSI, AKO NAREDNIM ODREDBAMA OVOGA ČLANKA NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.«

(2) OPASNOST OD UNIŠTENJA ILI OŠTEĆENJA POKRETNINA DANIH NA ČUVANJE OVRHOVODITELJU ILI TREĆOJ OSOBI SNOSI

OVRHOVODITELJ, OSIM AKO JE UNIŠTENJE ILI OŠTEĆENJE POSLJEDICA VIŠE SILE.

(3) NA POPISANIM STVARIMA KOJE SU OSTAVLJENE OVRŠENIKU NA ČUVANJE VIDLJIVO ĆE SE NAZNAČITI DA SU ZAPLIJENJENE.

(4) GOTOV NOVAC, VRIJEDNOSNI PAPIRI I DRAGOCJENOSTI PREDAT ĆE SE U SUDSKI ODNOSNO JAVNOBILJEŽNIČKI POLOG.

(5) U SUDSKI ODNOSNO JAVNOBILJEŽNIČKI POLOG PREDAT ĆE SE I DRUGE POKRETNINE VEĆE VRIJEDNOSTI, AKO SU PRIKLADNE ZA TAKAV NAČIN ČUVANJA.

U stvari najčešće je ta osoba zapovjednik, koji zapravo i po svom položaju, bez obzira na odredbu, mora postupati sa pažnjom profesionalnog pomorca-zapovjednia broda (čl. 146 i sl.).

Ad st.1. Rješenje o čuvanju može se donijeti i kasnije i može se i mijenjati, ali se čini da bi, na neki način, trebalo biti spomenuto u rješenju suda.

Ad st.2. Bilo bi korisno da se odgovornost naglasi, u rješenju, pogotovo ako je brod ostavljen na čuvanju zapovjedniku, jer bi onda odgovornost zapovjednika u slučaju bijega broda, bila jasna. Bilo je slučajeva da je jedan zapovjednik pobjegao sa brodom, a kasnije isti zapovjednik došao s drugim brodom. Njegova odgovornost bi bila očita u slučaju da je u sudskom rješenju navedeno da je odgovoran temeljem čl. 133. .

Vidi OZ.čl. 16.st.6.

Ad st.3. I brod bi se mogao vidno označiti, o čemu treba razmisliti. No svakako bi činjenicu zaustavljanja trebalo staviti na oglasnu ploču Lučke kapetanije, a eventualno i suda. To zahtjeva i pravna sigurnost ostalih. Recimo u slučaju nesuglasica o visini jamčevine i slično.

Može se odrediti i čuvanje. Vidi čl. 861 i 862.PZ govori o troškovima u čl. 960. Treba spomenuti da ovdje može igrati važnu ulogu javni bilježnik, dok J.B., nije spomenut u čl. 15.st.3. u vezi polaganja jamčevine.

JUDIKATURA

OPS Split I-R-1/94 od 20.01.1994.

I.

Određuje se dodatno čuvanje broda u smislu

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 131,132,133.

onemogućavanja nedopuštenog isplovljenja, a ovo čuvanje povjerava firmi XY, Podružnica Split, ...

II. Poziva se vjerovnik da, u roku od 3 (tri) dana od primitka ovog rješenja, predujmi troškove .....

NAČIN PREDAJE POKRETNINA NA ČUVANJE

III.- OZ.- - ČLANAK 133.A

(1) OVRHOVODITELJ JE DUŽAN OSIGURATI SVE ŠTO JE POTREBNO ZA UREDNU OTPREMU POKRETNINA (PRIJEVOZNO SREDSTVO, RADNU SNAGU, POTREBNU OPREMU, HRANU I VODU ZA STOKU TIJEKOM PRIJEVOZA, ITD.) TE ZA TAKAV SMJEŠTAJ POKRETNINA U KOJEM ĆE SE ONE SAČUVATI OD MOGUĆEG OŠTEĆENJA, KVARENJA ILI OPĆENITO OD POGORŠANJA NJIHOVA STANJA, OSIM ONOG DO KOJEG BI DOŠLO PREMA REDOVNOM TIJEKU STVARI.

(2) ŽIVOTINJE ĆE SE U PRAVILU SMJESTITI U STAJE ILI DRUGO MJESTO GDJE ĆE IM BITI OSIGURANI ZAŠTITA, ČUVANJE I PREHRANA TE POTREBNA NJEGA, MUŽNJA I SL.

(3) PRIJE ODUZIMANJA POKRETNINA I NJIHOVA OTPREMANJA SUDSKI OVRŠITELJ PROVJERIT ĆE JESU LI ISPUNJENI UVJETI ZA NJIHOV SMJEŠTAJ PREMA ODREDBAMA STAVKA 1. I 2. OVOGA ČLANKA. O TOME ĆE SUDSKI OVRŠITELJ SASTAVITI ZAPISNIK.

(4) SUDSKI OVRŠITELJ PRATIT ĆE ODUZETE POKRETNINE DO MJESTA GDJE ĆE BITI SMJEŠTENE NA ČUVANJE. O TOME ĆE SASTAVITI ZAPISNIK, KOJI MORA POTPISATI OSOBA KOJOJ SU POKRETNINE PREDANE NA ČUVANJE.

(5) AKO OVRHOVODITELJ NE OSIGURA SVE ŠTO JE POTREBNO ZA OTPREMU I SMJEŠTAJ POKRETNINA U SKLADU S ODREDBAMA STAVKA 1. I 2. OVOGA ČLANKA, ODUZIMANJE I OTPREMA POKRETNINA ODGODIT ĆE SE ZA VRIJEME KOJE PREDLOŽI OVRHOVODITELJ ALI NE DUŽE OD TRI MJESECA.

(6) AKO OVRHOVODITELJ NE OSIGURA SVE ŠTO JE POTREBNO ZA OTPREMU I SMJEŠTAJ POKRETNINA NI PRIGODOM NAREDNOG ROČIŠTA ZA NJIHOVO ODUZIMANJE I OTPREMU, OVRHA ĆE SE OBUSTAVITI.«

Brod je pokretnina PZ. čl. 208.

Ova se odredba teško može primijeniti na brod, iako nije nemoguće, na pr. kada se na pr. jahta u marini abandonira, kojih je slučajeva bilo dosta. U praksi se je događalo da je marina zahjevala privremenu mjeru, ovrhu itd. pa je kao predlagatelj/ovrhoviduitelj, morala postupati po ovom propisu.

Vidi PZ. čl. 841 st.4, 960.

ZABRANA RASPOLAGANJA POPISANIM POKRETNINAMA

III.- OZ.- - ČLANAK 134.

(1) OVRŠENIKU JE ZABRANJENO RASPOLAGANJE ZAPLIJENJENIM STVARIMA.

(2) U RJEŠENJU O OVRSI UNOSI SE TA ZABRANA TE UPOZORENJE OVRŠENIKU NA KAZNENOPRAVNE POSLJEDICE POSTUPANJA PROTIVNO ZABRANI.

Najvjerojatnije bi trebalo ovako postupiti i kod rješenja o privremenim mjerama zaustavljanja, ako ne već radi drugoga onda radi čestih slučajeva bježanja broda za koje još nitko nije nikada odgovarao.

Ne sjećam se da sam vidio rješenje sa upozorenjem iz st.2., a nisam niti ćuo da bi se ta odredba primijenjivala.

Vidi čl. 951. PZ.

Vidi OZ. čl.16.

STJECANJE ZALOŽNOG PRAVA

III.-OZ.- - ČLANAK 135.

(1) OVRHOVODITELJ STJEČE PLJENIDBENIM POPISOM ZALOŽNO PRAVO NA POPISANIM POKRETNINAMA.

Ovrhom se stječe založno pravo.

Na stvarima koje su predane u sudski polog stječe (čl. 15.st.3.) zakonsko založno pravo.

Privremenom mjerom NE stječe se založno pravo na brodu (čl. 297.st.2.) [436].

Vidi i ostali dio ovog članka.

Vidi čl. 9. K.52. koji za brod govori samo da se ne stječe privilegij. (razlika: maritime lien --- maritime claim).

Čini se da je tekst K52. čl.9. loše preveden.

Vidi . čl. 297.

---

436 Interesantno je da se u čl. 297. OZ, koji određuje za novčane tražbine u st.2. određuje da se ne stječe založno pravo, dok u čl. 299, koji određuje za ne-novčane tražbine, takve odredbe nema. U starijoj doktrini bilo je pokušaja da se ta činjenica (tada je to bio. čl. 266 i 268 ZIP.) nastoji iznaći da se kod ne-novčanih tražbina ipak stječe (u određenim situacijama) založno pravo. Za detaljnu analizu tih pokušaja vidi : Triva-Belajec-Dika. Sudsko izvršno pravo, str. 344 § 53/2.

ZAPISNIK O PLJENIDBENOM POPISU I O PROCJENI

III.- OZ.- - ČLANAK 138.

(1) O PLJENIDBENOM POPISU I PROCJENI SASTAVLJA SE ZAPISNIK.

(2) U ZAPISNIK SE, UZ OSTALO, POJEDINAČNO NAZNAČUJU ZAPLIJENJENE POKRETNINE S NJIHOVOM PROCIJENJENOM VRIJEDNOŠĆU I UNOSE IZJAVE STRANAKA I SUDIONIKA U POSTUPKU TE IZJAVE TREĆIH OSOBA O POSTOJANJU PRAVA KOJA SPRJEČAVAJU OVRHU.

Mislim da se ne bi trebala vršiti procjena broda, u fazhi privremene mjere, jer je to vrlo stručan posao i postoje svega nekoliko agencija/brokera koje se time stručno bave na zadovoljavajući način. Jasno, ako dođe do nesuglasica treba pristupiti i tome. Ipak ako sud dođe u situaciju da mora odrediti visinu itd. jamstva, može postati potrebno.

Na mnogim brodovima postoje pokretnine koje su vlasništvo trećih osoba, naročito ako se radi o putničkim i izletničkim (cruisers) brodovima, pa bi u tom pravcu popisivač trebao biti oprezan. I na teretnim brodovima često su elektronske naprave u leasingu i sl. Na brodu u time charteru na pr. bunker može biti vlasništvo charterera itd.

Uopće nije baš jasno kako bi tekao postupak da se popiše sve a da onda svi treći, vlasnici pokretnina, ulože prigovore, jer može se uzeti da predlagatelj nije zahtijevao privremene mjere na pokretninama, koje nisu i vlasništvo brodovlasnika i/ili zakupnika itd. (!!??).

Vidi PZ.čl. 962, 860.

Vidi . čl. 131 i sl.

ZABILJEŽBA UMJESTO PLJENIDBENOG POPISA

III.- OZ.- - ČLANAK 139

AKO SE NAKON PLJENIDBENOG POPISA ODREDI OVRHA NA ZAPLIJENJENIM POKRETNINAMA RADI DRUGE TRAŽBINE ISTOG OVRHOVODITELJA ILI TRAŽBINE DRUGOG OVRHOVODITELJA, NEĆE SE OBAVITI PONOVNI POPIS I PROCJENA TIH POKRETNINA, NEGO ĆE SE U NASTAVKU ZAPISNIKA SAMO ZABILJEŽITI PODACI IZ KASNIJEG RJEŠENJA.

Prodaja pokretnina

Da li će brod biti smatran pokretninom za ovaj slučaj nije sasvim jasno, ali po čl. 208. PZ brod jeste pokretnina.

VRIJEME PRODAJE - "PENDENTE LITE"

III.- OZ.- - ČLANAK 140.

(1) PRODAJA ZAPLIJENJENIH STVARI MOŽE SE PROVESTI TEK NAKON PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O OVRSI, OSIM AKO OVRŠENIK NE PRISTANE DA SE PRODAJA OBAVI PRIJE TOGA, ILI AKO SU U PITANJU POKRETNINE KOJE SU PODLOŽNE BRZOM KVARENJU, ILI AKO POSTOJI OPASNOST OD ZNATNOGA PADA NJIHOVE CIJENE, ILI AKO OVRHOVODITELJ DADE OSIGURANJE ZA ŠTETU KOJU BI BIO DUŽAN NAKNADITI OVRŠENIKU U SLUČAJU DA RJEŠENJE O OVRSI NE POSTANE PRAVOMOĆNO.

(2) O PRODAJI PRIJE PRAVOMOĆNOSTI RJEŠENJA O OVRSI SUD ODLUČUJE ZAKLJUČKOM.

(3) IZMEĐU DANA PLJENIDBENOGA POPISA I DANA PRODAJE MORA PROTEĆI NAJMANJE PETNAEST DANA.

(4) PRODAJA SE MOŽE PROVESTI I PRIJE PROTEKA ROKA IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA IZ RAZLOGA NAVEDENIH U STAVKU 1. OVOGA ČLANKA.

Brod je pokretnina !

Smatram da se ova odredba OZ primjenjuje i na privremene mjere pogotovo zbog odredbe u čl. 288. , koji se primjenjuje na privremene mjere izričitom odredbom čl. 307. .

Vidi i čl. 83. biv. ZIP.

Vidi čl. 10. st. 3. i 4., čl. 288. i 307. .

PENDETNE LITE

Engleska teorija i praksa smatra da postoje uvjeti da se brod proda *pendente lite*.[437] Dužnost je stranaka da smanje štetu pa bi se prema tome moglo smatrati da dužnik koji se protivi prodaji *pendente lite*, u slučajevima kada je očito da će troškovi za vrijeme postupka prodaje biti nesrazmjerni postignutoj cijeni prodanog broda, postupa nerazumno i protivno načelu da treba smanjiti štetu. Konačno, ako bi od postignute cijene nešto preostalo za dužnika, taj bi iznos bio veći, ako bi troškovi bili manji.

Propis dakle, očito nije predvidio i troškove koji mogu nastati tijekom postupka. Kod broda su ti troškovi ogromni, čak i kod manjih brodova, vrlo često iznose više nego što je postignuta cijena. Postupak naime traje vrlo dugo.[438]

Dražbe su često neuspješne. Razdioba diobne mase po čl. 912 .st.2. i sl.. PZ, po kojem se troškovi namiruju prije razdiobe kupovnine, pa i prije tražbina osigurana privilegijama (vidi čl. 241. PZ) a "ostali vjerovnici" na kraju. Obično ostane malo ili ništa. Za dužnika još manje.

---

437 (4) Roger Heward, Judicial sales of vessel and priority claims, ENGLAND AND WALES

2.2. Sale pendente lite

It is common in England especially in mortgage enforcement actions, for vessels to be sold pendente lite (i.e. before judgment is given on the merits of the claim): The court's jurisdiction derives form RSC Order 29 rule 4. The leading case is Mytro /1977/ 1 Lloyd's Rep 243. The approach of the courts is as follows. When a vessel is arrested in respect of a claim, it is the responsibility of the shipowner to provide security for the claim so that the vessel may then be released from arrest. If a shipowner is unable provide security, that inability will be regarded prima facie as tending to show that the shipowner is insolvent and likely to be unable to pay for vessel's continuing outgoings (such as port charges, insurance and watchmen). If the shipowner cannot or does not pay the vessel's outgoings, the vessel will be regarded as a wasting asset and, upon application by the plaintiff, an order will usually be given that it be sold pendente lite. The plaintiff should demonstrate to the court that he has a claim which is likely to succeed. Most mortgage claims fall into that category. When a writ in rem is served upon a vessel the defendant shipowner has 14 days in which to enter an acknowledgement of service. As soon as an acknowledgement has been entered, the plaintiff may apply for sale pendente lite. Notice of the application must be given to the defendant shipowner. If no acknowledgement is entered within 14 days, the plaintiff my thereafter apply for a sale order without giving notice to the defendant.

438 Tek primjer iz nedavne prošlosti: Brod CHERSO, zaustavljen u brodogradilištu u Izoli (Slovenija) 16.04.1993., prva neuspjela dražba je bila 08.07.1994., druga neuspjela 09.09.1994. i treća uspjela 29.09.1994. Dakle, nakon 17 mjeseci.

Bilo bi ekonomski opravdano da se uzimaju u obzir i svi ti iznosi, pa da se pod pojmom "*znatan pad cijena popisanih stvari*" razumije i iznos koji će ostati nakon odbitka svega predviđenog u čl. 912., čl. 241., itd. PZ.

U konačnoj liniji ipak se postupak vodi radi zaštite vjerovnikovih potraživanja, a tek podredno dužnikovih.

Iako ne spada direktno u problematiku privremenih mjera, činjenica je da u praksi brod koji je zaustavljen, ako nije položeno jamstvo ili na drugi način oslobođen, a vodi se konvalidacijski postupak, može, u slučaju prigovora, žalbi, izvršnog postupka, dražbi itd., biti zaustavljen godinu, pa i više. A treba imati na umu i socijalni moment jer posada katkada ne prima plaću, a ako čeka na redovnu prodaju itd., cijela prodajno/kupovna cijena ode na stavke koje po odredbi zakona dolaze prije posade.

Vidi OZ. čl. 288.st.1.

OZ.--GLAVA XXV.

OSIGURANJE (439)

OPĆE ODREDBE

PRIMJENA ODREDABA O OVRSI

III.- OZ.- - ČLANAK 253.

NA OSIGURANJE TRAŽBINE PREMA OVOM DIJELU ZAKONA NA ODGOVARAJUĆI SE NAČIN PRIMJENJUJU ODREDBE OVOGA ZAKONA O OVRSI RADI OSTVARENJA TRAŽBINE.

Napominjem da i odredbe o privremenim mjerama spadaju u III. DIO i da se čl. 253., prema potrebi, primjenjuje na privremene mjere

Međutim vidi i PZ. čl. 841.st.5. (druga rečenica):

"NA OVRHU NA BRODU RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE NA ODGOVARAJUĆI ĆE SE NAČIN OSOBITO PRIMJENJIVATI ODREDBE OVRŠNOG ZAKONA O OVRSI NA NEKRETNINI RADI NAPLATE NOVČANIH TRAŽBINA, A NA OVRHU RADI PREDAJE BRODA – ODREDBE OVRŠNOG ZAKONA O OVRSI RADI PREDAJE ODREĐENE POKRETNINE."

Čudno je da zakonodavac nije bio precizniji.
Vidi OZ. čl. 74 - 125; 219 - 224.

Vidi i :. Sudsko osiguranje novčane tražbine zasnivanjem založnoga prava na temelju sporazuma stranaka Članak 261. do čl. 272. primjenjuje se na brodove, kao što je to navedeno u Obrazloženju Nacrta 2004.(Internet).

---

439 Upozoravam da sve odredbe za . "Privremene mjere" spadaju u taj DIO. Vidi i PZ. - čl. 932 do 964.

OZ.--GLAVA XXVI.

SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO ZALOŽNOPRAVNO OSIGURANJE NA TEMELJMU SPORAZUMA STRANAKA

OZ.--GLAVA XXVIII

SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO OSIGURANJE PRIJENOSOM VLASNIŠTVA NA STVARI I PRIJENOSOM PRAVA.

III.- ČL. 261 -279.

Ove odredbe ne dolaze do primjene kod K52., a i praktički bi bilo nemoguće provesti neke odredbe, kada se radi o stranom brodu, što je baš i slučaj kod K52, osim slučaja čl.8.st.4.

Uopće nije raščišćeno da li se može steći založno pravo na brodu primjenom privremene mjere a u ostalom, K52. određuje samo i isključivo o privremenoj mjeri.

POSTUPAK U POVODU PRIJEDLOGA ZA PRETHODNU OVRHU

III.- OZ.- - ČLANAK 282.

BILJEŠKA: OZ. ČL. 306. ST. 2. UPUĆUJE NA PRIMJENU ODREDABA ČL. 282. ST. 4., 5. I 6.

(1) PRIJE NEGO ŠTO ODLUČI O PRIJEDLOGU OVRHOVODITELJA, SUD ĆE ODRŽATI ROČIŠTE RADI RASPRAVE O PRIJEDLOGU I OSIGURANJU.

(2) AKO SE STRANKE O TOME NE SPORAZUMIJU, SUD ČE, AKO PRIHVATI PRIJEDLOG ZA OVRHU, PO SLOBODNOJ OCJENI ODREDITI VISINU OSIGURANJA I ROK U KOJEMU TREBA BITI DANO. DOK OSIGURANJE NE BUDE DANO, NE MOŽE SE ZAPOĆETI S PROVEDBOM OVRHE.

(3) AKO OSIGURANJE NE BUDE DANO U ODREĐENOM ROKU, SUD ČE OBUSTAVITI OVRHU.

(4) AKO TO POSEBNE OKOLNOSTI SLUĆAJA ZAHTIJEVAJU, SUD MOŽE ODREDITI OVRHU I VISINU OSIGURANJA TE ZAPOĆETI S

PROVEDBOM OVRHE ĆIM OSIGURANJE BUDE POLOŽENO, I PRIJE NEGO ŠTO OVRŠENIKU OMOGUČI DA SE O PRIJEDLOGU IZJASNI.

(5) NA ZAHTJEV OVRŠENIKA KOJI UĆINI VJEROJATNIM DA BI ZBOG OVRHE PRETRPIO NENADOKNADIVU ILI TEŠKO NADOKNADIVU ŠTETU SUD MOŽE ODBITI PRIJEDLOG ZA OVRHU ILI NJEGOVO ODBIJANJE UVJETOVATI DAVANJEM PRIMJERENOGA OSIGURANJA U ODREĐENOM ROKU. AKO OVRŠENIK NE DA OSIGURANJE U ODREĐENOM ROKU, SUD ĆE DONIJETI RJEŠENJE O OVRSI.

(6) U POVODU PRIGOVORA OVRŠENIKA, KOJEMU NIJE OMOGUČENO DA SE PRETHODNO OĆITUJE O PRIJEDLOGU OVRHOVODITELJA, SUD MOŽE OBUSTAVITI OVRHU AKO BI NJEGOVOM PROVEDBOM OVRŠENIKU MOGLA BITI NANESENA NENADOKNADIVA ILI TEŠKO NADOKNADIVA ŠTETA, ILI OBUSTAVU UVJETOVATI DAVANJEM OSIGURANJA U ODREĐENOM ROKU. AKO OVRŠENIK NE DA OSIGURANJE U ROKU, SMATRAT ĆE SE DA JE ODUSTAO OD SVOGA PRIGOVORA.

PZ. se poziva na odredbe u Glavi IV. “Osiguranje” čl. 943-950 .koje ima prednost pred OZ.

Čini se da su odredbe OZ. čl. 282. st.4 - 6., materijalno-pravne prirode pa ne bi trebale doći do primjene kod K52.

Osim toga st.6. određuje o "prigovorima" a čl. 304. dozvoljava samo žalbu. Ipak prigovor kao takav postoji za treću osobu, ali čl. 282. st. 4 - 6 odnosi se samo na "ovršenika" što bi kod privremenih mjera valjda značilo "protivnika osiguranja".

Vidi PZ čl. 943 - 950.

Odredbe OZ ne bi dakle došle do primjene jer praktički sve odredbe o prethodnoj mjeri nalaze se u PZ. (čl. 943-950). Osim toga ovo je drugačiji institut razlikuje se od privremene mjere koju obrađuje ovaj Priručnik, u svezi sa Konvencijom 1952.

Odredbe OZ. mogle bi doći do primjene jedino ako bi trebale služiti za nadopunu odredaba iz PZ.

Čl. 282.st.1. određuje zakazivanje ročišta (čl.7.st.2.), ali na taj stavak se u čl. 306. ne upućuje kod privremenih mjera. Međutim čl. 306. upućuje na čl. 282. st. 4. i 5. prema kojima se baš ročište i ne treba održati prije donošenja rješenja. Vjerojatno pismeno kao u nekom drugom podnesku,slično prigovoru (čl.7.st.1.)

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 282

PRODAJA POKRETNINA

III.- OZ.- - ČLANAK 288.

OZ. čl. 307. upućuje na primjenu ovih odredaba

(1) SUD ĆE ODREDITI PRODAJU ZAPLIJENJENIH POKRETNINA KOJE SU PODLOŽNE BRZOM KVARENJU ILI AKO POSTOJI OPASNOST OD ZNATNOGA PADA CIJENE TIH STVARI.

(2) PRODAJA POPISANIH STVARI OBAVIT ĆE SE PO ODREDBAMA OVOGA ZAKONA O OVRSI NA POKRETNINAMA.

(3) AKO JE PRETHODNA MJERA ODREĐENA PLJENIDBOM TRAŽBINE, SUD MOŽE, NA PRIJEDLOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA ILI PROTIVNIKA OSIGURANJA, ODREDITI DA SE NA PREDLAGATELJA OSIGURANJA PRENESE ZAPLIJENJENA TRAŽBINA RADI NAPLATE ILI DRUKČIJEG OSTVARENJA, U SLUČAJU U KOJEM POSTOJI OPASNOST DA SE TA TRAŽBINA, ZBOG ZAKAŠNJENJA U NJEZINU OSTVARENJU, NEĆE MOĆI NAPLATITI ILI DRUKČIJE OSTVARITI ILI DA ĆE SE IZGUBITI PRAVO NA REGRES PREMA TREĆIM OSOBAMA.

(4) IZNOS KOJI SE DOBIJE PRODAJOM POKRETNINE ILI NAPLATOM TRAŽBINE ČUVAT ĆE SE U SUDSKOM ODNOSNO JAVNOBILJEŽNIČKOM POLOGU DOK SE NE OBUSTAVI PRETHODNA MJERA ILI DOK PREDLAGATELJ OSIGURANJA NE PREDLOŽI OVRHU, A NAJDUŽE TRIDESET DANA POŠTO TRAŽBINA POSTANE OVRŠIVA. DRUGE KORISTI DOBIVENE OSTVARENJEM TRAŽBINE POLOŽIT ĆE SE U SUDSKI, ODNOSNO JAVNOBILJEŽNIČKI POLOG, AKO JE TO MOGUĆE, ILI ĆE SE NA KOJI DRUGI NAČIN ODREDITI NJIHOVO ČUVANJE DO OBUSTAVE PRETHODNE MJERE, ODNOSNO DOK PREDLAGATELJ OSIGURANJA NE PREDLOŽI OVRHU, ALI NAJDUŽE TRIDESET DANA POŠTO TRAŽBINA POSTANE OVRŠIVA.

Čl. 307. upućuje na primjenu ove odredbe u postupku privremenih mjera.

Vidi i čl. 140. OZ. i bilješke uz čl. 140.

Ad st. 1. – Nije navedeno da li mora netko predložiti, pa bi se moglo zaključiti da se postupa, ili može eventualno postupati, po službenoj dužnosti. I dikcija st.1., čini se da je u tom pravcu.

Možda bi trebalo imenovati privremenog zastupnika Vidi čl. 9., bilješke uz 38, 287.

Vidi PZ. čl. 947 i bilješke.

RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRETHODNE MJERE

III.- OZ.- - ČLANAK 289

Čl. 307. upućuje na primjenu ovih odredaba.

Ovaj institut NIJE privremena mjera, ALI EVENTUALNO MOŽE POSLUŽITI KAO NEKI PUTOKAZ.

(1) U RJEŠENJU KOJIM SE ODREĐUJE PRETHODNA MJERA MORAJU, UZ OSTALO, BITI NAZNAČENI IZNOS TRAŽBINE KOJA SE OSIGURAVA, S KAMATAMA I TROŠKOVIMA, MJERA OSIGURANJA I VRIJEME ZA KOJE SE ONA ODREĐUJE.

(2) VRIJEME ZA KOJE SE PRETHODNA MJERA ODREĐUJE MOŽE TRAJATI NAJDUŽE DO PROTEKA PETNAEST DANA NAKON NASTUPANJA UVJETA ZA OVRHU.

3) AKO VRIJEME IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA PROTEKNE PRIJE NEGO ŠTO ODLUKA NA OSNOVI KOJE JE ODREĐENA PRETHODNA MJERA POSTANE OVRŠNA, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA PODNESENOG SUDU PRIJE ISTEKA VREMENA ZA KOJE JE MJERA ODREĐENA, PRODUŽITI TO VRIJEME UZ UVJET DA SE NISU PROMIJENILE OKOLNOSTI POD KOJIMA JE MJERA ODREĐENA.

(4) RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRETHODNE MJERE MORA BITI OBRAZLOŽENO.

Vidi PZ. čl. 943 - 950. koji imaju prednost pred OZ.

Ad st. 2., vidi PZ čl. 958. st.1. i čl. 948. st.2., pa bi prema tome, čini se, svako rješenje o privremenoj mjeri trebalo sadržavati odredbu odprilike:

> *"Na osnovu čl. 958. st. 1. u svezi sa čl. 841. st. 4. i 5. i čl. 948.st.2 PZ te u svezi sa čl. 307. i čl. 289. st. 2.. ova Privremena mjera traje najduže do proteka 15 dana nakon nastupanja uvjeta za ovrhu."*

Ad st. 3. vidi PZ čl. 958. st. 4. i gore Ad st. 2.

Ad st. 4. nije jasno zašto se čl. 307. poziva na čl. 289. st. 4., kada je identičan propis već u Glavi XXXI. čl. 294. st. 5. ali superflua non nocet (!).

Vidi čl. 303.

Čini se da bi bilo uputno gornje nekako uskladiti odnosno pojednostavniti, precizirati i sl..

Vidi PZ. čl. 948.st.2.; st.4.

UKIDANJE PRETHODNE MJERE

III. - OZ.- - ČLANAK 290.

Čl. 306. st. 2. upućuje na primjenu ovog cijelog čl. 290.

Ovaj institut NIJE privremena mjera, ALI EVENTUALNO MOŽE POSLUŽITI KAO NEKI PUTOKAZ.

(1) SUD ĆE NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA OBUSTAVITI POSTUPAK I UKINUTI PROVEDENE RADNJE:

1. ako protivnik osiguranja položi sudu dužni iznos tražbine koja se osigurava, s kamatama i troškovima,
2. ako protivnik osiguranja učini vjerojatnim da je tražbina u vrijeme donošenja rješenja o određivanju prethodne mjere već bila naplaćena ili dovoljno osigurana,
3. ako je pravomoćno utvrđeno da tražbina nije nastala ili da je prestala,
4. ako odluka na temelju koje je prethodna mjera određena bude ukinuta u povodu pravnoga lijeka, odnosno ako sudska nagodba ili javnobilježnička isprava na temelju koje je prethodna mjera određena bude stavljena izvan snage.

(2) Sud će obustaviti postupak i ukinuti provedene radnje ako u roku od petnaest dana od dana proteka vremena za koje je prethodna mjera određena ne bude udovoljeno uvjetima za prisilnu ovrhu.

(3) U slučajevima iz stavka 1. točke 2., 3. i 4. te stavka 2. ovoga članka troškove prouzročene određivanjem i provedbom prethodne mjere predlagatelj osiguranja dužan je nadoknaditi protivniku osiguranja.

(4) U slučajevima iz stavka 3. ovoga članka protivnik osiguranja može protiv predlagatelja osiguranja tražiti naknadu štete u postupku osiguranja najkasnije u roku od trideset dana od dovršetka postupka, a nakon toga u parnici.

(5) U postupku osiguranja postojanje i visinu štete iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje sud rješenjem, na prijedlog protivnika osiguranja.

(6) Žalba protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka zadržava njegovu ovrhu.

Vidi PZ. čl. 956,955.st.1.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 290.

Odredbe PZ. imaju prednost pred odredbama OZ.

Vidi PZ. čl. 943-950 : "3. Osiguranje prethodnim mjerama "

Vidi naročito čl. 949. st.2. u kojem se ne traži da se podnese prijedlog.

Čl. 306. st. 2. upućuje na primjenu cijelog čl. 290.

Vidi čl. 27. i čl. 229. veza čl. 290. st. 3. – TROŠAK - ŠTETA

Vidi PZ. čl. 949. st. 4-6.

Ovaj članak je skoro identičan sa OZ.

Tako je rok u st.4. od "dovršetka", a u PZ st.4. od "okončanja" .

Rok je za traženje naknade štete 30 dana od dovršetka postupka, dakle od dovršetka iz čl. 68 OZ..

Šteta se utvrđuje u istom postupku privremene mjere.

Nakon roka od 30 dana u parnici

Nema spomena o trećoj osobi.

Ad st.2. ne može se primijeniti kod privremene mjere. Naime, kako se u roku od 15 dana od proteka vremena može udovoljiti uvjetima za prisilnu ovrhu, kada se mora provesti parnični postupak za dobivanje ovršne isprave i sl.

Da li po čl. 68. obustava i ukidanje, znači i «dovršenje» i da li onda treba donijeti posebno rješenje? Opreznosti radi, bilo bi uputno ne čekati rješenje.!

Nije jasno da li se ove odredbe odnose i na treću osobu. Čini se da bi se moglo.

OBUSTAVA U SLUČAJU DA PREDLAGATELJ OSIGURANJA NE TRAŽI OVRHU

III.- OZ.- - ČLANAK 291.

AKO SE PRETPOSTAVKE ZA OVRHU RADI NAPLATE OSIGURANE TRAŽBINE ISPUNE PRIJE PROTEKA VREMENA ZA KOJE JE ODREĐENA PRETHODNA MJERA, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA, OBUSTAVITI POSTUPAK I UKINUTI PROVEDENE RADNJE AKO PREDLAGATELJ OSIGURANJA NE PODNESE PRIJEDLOG ZA OVRHU U ROKU OD PETNAEST DANA OD NASTUPANJA TIH UVJETA.

Čl. 306. st. 2. . upućuje na primjenu ove odredbe. Dakle primjenjuje se kod P.M.,

Ova odredba je skoro jednaka onoj iz. čl.950 PZ. ali PZ ima prednost pred OZ.

Vidi i čl. 841.PZ.

Čl. 950, dakle *lex specialis* traži prijedlog protivnika osiguranja, doduše u odredbama o "Osiguranju prethodnim mjerama", pa se može primijeniti na privremene mjere.

Prema čl. 950. PZ. znači : postoji privremena mjera, i u toku tog postojanja ako se pretpostavke za ovrhu radi naplate osigurane tražbine ispune prije proteka vremena za koje je određena prethodna mjera, treba protivnik osiguranja podnijeti prijedlog, i to nakon roka od 15 dana od nastupanja tih uvjeta u kojem predlagatelj nije podnio prijedlog za ovrhu. Neće biti lagano izvršiti obračun rokova, uvjeta itd. Nije baš jasno kada i kako. Moglo bi se zamisliti da je izdana P.M., a ako negdje teče meritorni postupak u kojem je odluka postala pravomoćna ili je sklopljena sudska nagodba ili eventualno pronađena vjerodostojna isprava ili neki javnobilježnički akt i sl., no uvijek pod pretpostavkom da je takav dokument priznat kod nas.

OZ.--GLAVA XXXI.

OPREZA RADI ISTIČE SE PONOVNO DA JE REDOSLIJED PRIMJENE ODREDABA:

KONVENCIJA 1952
POMORSKI ZAKONIK
OVRŠNI ZAKON
EVENTUALNO OSTALI ZAKONI NA KOJE SE UPUĆUJE U GORE CIT. PROPISIMA.

PRIVREMENE MJERE

OPĆE ODREDBE

MJESNA NADLEŽNOST

III.- OZ.- -.ČLANAK 292..

Vidi čl. 7. K 52. u pogledu nadležnosti.
Propis ovog članka ne dolazi do primjene temeljem čl. 841. st. 4. i 5. PZ i odredaba u PZ. čl. 849. i slijedećim.

PRIJEDLOG ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE

UPOZORUJEM DA ODREDBE OZ. DOLAZE DO PRIMJENE SAMO AKO NEMA ADEKVATNIH I POTREBNIH ODREDABA :

--- temeljem čl. 140 Ustava u K52
--- i temeljem odredaba čl. 841. PZ. U PZ.

Odredbe OZ mogu eventualno poslužiti kao dodatna uputa jer i PZ (čl. 841)upućuje na OZ.

III.- OZ.- - ČLANAK 293.

(1) PRIVREMENA MJERA MOŽE SE PREDLOŽITI PRIJE POKRETANJA I TIJEKOM SUDSKOGA ILI UPRAVNOGA POSTUPKA TE NAKON ZAVRŠETKA TIH POSTUPAKA, SVE DOK OVRHA NE BUDE PROVEDENA.
(2) U PRIJEDLOGU ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE PREDLAGATELJ OSIGURANJA MORA ISTAĆI ZAHTJEV U KOJEMU ĆE TOČNO OZNAČITI TRAŽBINU ČIJE OSIGURANJE TRAŽI, ODREDITI KAKVU MJERU TRAŽI I VRIJEME NJEZINA TRAJANJA TE, KADA JE TO POTREBNO, SREDSTVA OSIGURANJA KOJIMA ĆE SE PRIVREMENA MJERA PRISILNO OSTVARITI TE PREDMET OSIGURANJA, UZ ODGOVARAJUĆU PRIMJENU PRAVILA OVOGA ZAKONA O SREDSTVIMA I PREDMETU OVRHE. U PRIJEDLOGU SE MORAJU NAVESTI NA KOJIMA SE TEMELJI ZAHTJEV ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE TE PREDLOŽITI DOKAZI KOJIMA SE TI NAVODI POTKRJEPLJUJU. PREDLAGATELJ

OSIGURANJA DUŽAN JE TE DOKAZE, PO MOGUĆNOSTI, PRILOŽITI UZ PRIJEDLOG.

Vidi čl. 951. PZ.
---Speficikacija podataka bi značila :

1.tražbinu
2.kakvu mjeru
3.vrijeme njezina trajanja
4.kada je potrebno,
5.sredstva osiguranja
6.predmet osiguranja,
7.činjenice za temelj zahtjeva
8.dokazi kojima se ti navodi potkrjepljuju
9.dokaze, po mogućnosti, priložiti uz prijedlog.
10.eventualno svjedoke

Mislim da se ovo može upotrijebiti i u postupku na osnovu K52.
Vidi čl. 300.st.1.

RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRIVREMENE MJERE

III.- OZ.- - ČLANAK 294.

(1) U RJEŠENJU O ODREĐIVANJU PRIVREMENE MJERE SUD ĆE, AKO JE TO POTREBNO S OBZIROM NA VRSTU MJERE I SVRHU KOJA SE NJOME TREBA POSTIĆI, ODREDITI NA PRIJEDLOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA I SREDSTVA KOJIMA ĆE SE ONA PRISILNO OSTVARITI TE PREDMET OSIGURANJA, UZ ODGOVARAJUĆU PRIMJENU PRAVILA OVOGA ZAKONA O ODREĐIVANJU SREDSTAVA I PREDMETA OVRHE U RJEŠENJU O OVRSI.

(2) AKO JE RADI OSTVARENJA NALOGA ILI ZABRANE KOJI SU IZREČENI U RJEŠENJU O ODREĐIVANJU PRIVREMENE MJERE POTREBNO NAKNADNO ODREDITI SREDSTVA PRISILE IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA ILI VEĆ ODREĐENIM SREDSTVIMA DODATI NOVA ILI IH ZAMIJENITI DRUGIMA, PREDLAGATELJ OSIGURANJA MOŽE PREDLOŽITI, U ISTOM POSTUPKU, DA SE NA TEMELJU VEĆ IZREČENIH NALOGA ILI ZABRANA ODREDE TA SREDSTVA.

(3) RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRIVREMENE MJERE IMA UČINAK RJEŠENJA O OVRSI.

(4) NA RJEŠENJA IZ STAVKA 2. OVOGA ČLANKA NA ODGOVARAJUĆI SE NAČIN PRIMJENJUJU ODREDBE OVOGA ZAKONA O RJEŠENJU O OVRSI.

(6) U SLUČAJU ODREĐIVANJA PRIVREMENE MJERE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI SUD ĆE NA ODGOVARAJUĆI NAČIN PRIMIJENITI ODREDBE STAVKA 1. DO 4. OVOGA ČLANKA.

Ad st.1. Na predlagatelja se stavlja dužnost predlaganja sredstava.

Ad st.3. Ova odredba je sveobuhvatna. Rješenje o privremenoj mjeri ima UČINAK rješenja o ovrsi, a prema st.4. primjenjuju se odredbe OZ o rješenju o OVRSI. Ovo je vrlo važna odredba jer praktički na neki način mogu se sve odredbe o rješenju o ovrsi primjenjivati i na privremene mjere, ako je to potrebno i ako nije nelogično. Doduše određuje se o "učinku".

Ad st. 5. – odnosi se na st. 1. i 2. istog čl. i upućuje na odredbe OZ o rješenju o ovrsi. Čini se da je to čl. 37. , ali čl. 37. st. 3. govori o otiskivanju štambiljom, a to pak čl. 294. st. 5. OZ onemogućava.

Vidi čl. 841, 951. PZ.

DOPUSTIVOST PRIVREMENE MJERE

III.- OZ.- - ČLANAK 295.

(1) PRIVREMENA MJERA MOŽE SE ODREDITI I RADI OSIGURANJA NEDOSPJELIH I UVJETNIH TRAŽBINA.

(2) PRIVREMENA MJERA NIJE DOPUŠTENA AKO POSTOJE UVJETI ZA ODREĐIVANJE PRETHODNE MJERE KOJOM SE MOŽE POSTIĆI ISTA SVRHA OSIGURANJA.

Ad. st.1. K.52. ne govori ništa o dospjelosti i uvjetnim tražbinama.

Vidi K.52. čl.7. [440]

Ad st. 2. ne dolazi do primjene kod K52 jer K52 određuje samo i isključivo P.M. Moglo bi biti sporno da li se eventualno primjenom *legis fori* mogu primijeniti prethodne mjere, ali, ipak kada dolazi do primjene K 52, mislim, da se ista može primijeniti samo privremenom mjerom zaustavljanja, pogotovo kada se radi o stranom brodu koji vije zastavu države ugovornice.

Vidi čl. 941-950 PZ. Ističem da je prethodna mjera (po mom mišljenju) stroža od privremene mjere (na pr. čl.949.st.2.), pa smatram da ako se radi o brodu koji vije zastavu države ugovarateljice nemože se primjeniti prethodna mjera već privremena mjera. Mislim čak da bi se to trebalo odnositi i na brod koji vije zastavu države NE-ugovarateljice, temeljem odredbe iz čl. 8.st.2. K52.

Dakle obzirom da K52 temeljem čl. 140 Ustava ima veću snagu od zakona, ako K52, u konkretnom slučaju dozvoljava privremenu mjeru, ova odredba ne bi se mogla primijeniti.

---

440 M. Lopez de Gonzales, komentatorska bilješka, uz presudu Tribunale di Commercio di Nouema, 17.11.1979, Dir. Mar. 1981, p. 82: "... e pacifico che il sequestro possa essere ottenuto anche a garanzia di crediti illiqidi, non esigibili, sottoposti a termine non ancora scaduto o a condizione sospensiva o risolutiva."

PRIVREMENE MJERE RADI OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE-

PRETPOSTAVKE ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE

III.- OZ.- - ČLANAK 296.

PRIVREMENA MJERA RADI OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE MOŽE SE ODREDITI AKO PREDLAGATELJ OSIGURANJA UČINI VJEROJATNIM POSTOJANJE TRAŽBINE. I OPASNOST DA ĆE BEZ TAKVE MJERE PROTIVNIK OSIGURANJA SPRIJEČITI ILI ZNATNO OTEŽATI NAPLATU TRAŽBINE TIME ŠTO ĆE SVOJU IMOVINU OTUĐITI, PRIKRITI ILI NA DRUGI NAČIN NJOME RASPOLAGATI.

Ne primjenjuje se kod K52., jer K52 ne zahtjeva opasnost.

Smatra se da K52 zahtjeva vjerojatnost postojanja tražbine, iako je i to donekle sporno.

K52 NE zahtjeva opasnost, pa je NE treba učiniti niti vjerojatnom. Vidi : "Uvodna razmatranja", Glava 3. «Ovršni zakon - čl. 296.st. 1. i čl. 298, st,2,(«periculum in mora»)u odnosu na konvenciju.»

Vidi PZ. čl. 951.st.1. gdje govori o novčanim tražbinama.

Vidi OZ.čl. 298. .

Vidi K52 čl. 8.

Judikatura iz PZ: vidi K52-DIO PRVI- čl. 3.

VRSTE PRIVREMENIH MJERA RADI OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE

III.- OZ.- - ČLANAK 297.

(1) RADI OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE MOŽE SE ODREDITI SVAKA MJERA KOJOM SE POSTIŽE SVRHA TAKVA OSIGURANJA, A OSOBITO:

....

(2) PRIVREMENOM MJEROM NE STJEČE SE ZALOŽNO PRAVO.

....

(4) OTUĐENJE I OPTEREĆENJE POKRETNINA IZ STAVKA 1. TOČKE 1. OVOGA ČLANKA KOJE PROTIVNIK OSIGURANJA OBAVI PROTIVNO ZABRANI BEZ PRAVNOGA SU UČINKA, OSIM AKO IMA MJESTA PRIMJENI PRAVILA O ZAŠTITI POŠTENOGA STJECATELJA.

(5) UČINAK ZABILJEŽBE ZABRANE IZ STAVKA 1. TOČKE 3. OVOGA ČLANKA JE U TOME ŠTO PREDLAGATELJ OSIGURANJA MOŽE PREDLOŽITI OVRHU RADI NAPLATE SVOJE TRAŽBINE KAD ONA POSTANE OVRŠNA NA NEKRETNINI UKNJIŽENOJ U ZEMLJIŠNOJ KNJIZI ILI NA PRAVU UKNJIŽENOM NA NEKRETNINI, NA KOJE SE ZABRANA ODNOSI, BEZ OBZIRA NA TO ŠTO JE POSLIJE TE ZABRANE TREĆA OSOBA NA TEMELJU DOBROVOLJNE RASPOLOŽBE PROTIVNIKA OSIGURANJA STEKLA I UKNJIŽILA U ZEMLJIŠNU KNJIGU NEKO SVOJE PRAVO. OVRHU NA NEKRETNINI, ODNOSNO PRAVU UKNJIŽENOM NA NEKRETNINI PREDLAGATELJ OSIGURANJA MOŽE PREDLOŽITI IZRAVNO PROTIV OSOBE KOJA JE UKNJIŽENA KAO VLASNIK NEKRETNINE ODNOSNO NOSITELJ STVARNOGA PRAVA UKNJIŽENOGA NA NEKRETNINI, NA TEMELJU IZVRŠNE ISPRAVE KOJOM JE PROTIV PROTIVNIKA OSIGURANJA UTVRĐENA NJEGOVA TRAŽBINA RADI OSIGURANJA KOJE JE ZABRANA ZABILJEŽENA TE DOKAZA DA JE OSOBA PROTIV KOJE SE OVRHA PREDLAŽE STEKLA VLASNIŠTVO NEKRETNINE, ODNOSNO PRAVO NA NEKRETNINI NAKON ZABILJEŽBE ZABRANE.

(6) UČINAK ZABRANA IZ STAVKA 1. TOČKE 4. I 5. OVOGA ČLANKA JE U TOME ŠTO PREDLAGATELJ OSIGURANJA MOŽE OD DUŽNIKA PROTIVNIKA OSIGURANJA ODNOSNO PRAVNE OSOBE KOJA OBAVLJA POSLOVE PLATNOGA PROMETA TRAŽITI U PARNICI NAKNADU ŠTETE KOJU SU MU NANIJELI POSTUPIVŠI PROTIVNO ZABRANI. PREDLAGATELJU OSIGURANJA PRIPADAJU I DRUGA PRAVA PROTIV TIH OSOBA PO OPĆIM PRAVILIMA OBVEZNOGA PRAVA O ZABRANJENIM ODNOSNO PROTUPRAVNIM RADNJAMA.

(7) U SLUČAJU POTREBE SUD MOŽE ODREDITI MJERE PROPISANE ČLANKOM 16. OVOGA ZAKONA.

Prema K52, navedeno je jedino zaustavljanje (čl. 2., 3., 4., 7., 8.). Čl. 952. PZ također navodi zaustavljanje, i naročito naglašava da se zaustavljanje provodi na temelju zabrane odlaska broda iz luke. Izraz "luka" obuhvaća i akvatorij luke.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 297.

Mislim da bi privremena mjera izdana za zaustavljanje, mogla obuhvatiti i zabranu otuđenja i drugog raspolaganja brodom (npr. opterećenje i sl.) ali nije sasvim jasno da li ne i drugo što nabraja čl. 297. .

Vidi čl. 963. PZ i sl. u kojem slučaju bi mogli doći do primjene, na odgovarajući način, i ostale odredbe čl. 297. .

Neke od, u ovom čl., navedenih mjera ne dolaze u obzir kod primjene K52 ali neke bi (teoretski) a možda i praktički mogle doći u obzir pa su ostavljene.

PZ određuje upis u upisnik, a čak i obavijest stranom upisniku na prijedlog i trošak zainteresirane osobe. (čl. 963 i 964.PZ).

Zaustavljeni brod mogao bi se u međuvremenu abuzivno opteretiti hipotekom/mortgageom i sl. što bi moglo zakompliciratи situaciju. Čini se da primjena nekih odredbi ne bi vrijeđala K52. Mogao bi se čak i prodati.

Čl. 953. PZ. ne dolazi u obzir, a naročito ne st. 3. o uzajamnosti jer primjena K52 predstavlja i pretpostavlja uzajamnost.

Ad st. 2. vidi i čl. 15. st. 3. .

Odredba OZ. čl. 297. st.2. da se ne stječe založno pravo, možda je ipak, barem kod brodova, nejasna. Naime, na brodu postoji nešto što nije postojeće na kopnu tj. privilegij. Istina je da i K.52. ističe da se ne stječe privilegij. (čl.9. K52). Ipak nije jasno zašto se nebi stjecalo založno pravo (NE privilegij) dok je brod zaustavljen. Mislim da u slučaju broda, "založno pravo" i "privilegij" međusobno se **bitno** razlikuju. Založno pravo nije samo po sebi ujedno i privilegij !

PZ. čl. 867.st.8. jasno pokazuje da se može steći založno pravo (**NE** privilegij) na brodu, na temelju sporazuma.Prema tome pojam založno pravo na brodu postoji u PZ.

Vidi čl. 946.st.3.

Vidi OZ. čl. 15.st.3..

Vidi K52 čl. 5. st. 3.

Vidi Ivković, Jamstvo, 2002, str. 27-31

Ovrha radi namirenja novčane tražbine provodi se prinudnom prodajom broda (čl. 852-928).

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 297.

PRIVREMENE MJERE RADI OSIGURANJA NENOVČANE TRAŽBINE-

PRETPOSTAVKE ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE

III.- OZ - - ČLANAK 298.

RADI OSIGURANJA NENOVČANE TRAŽBINE MOŽE SE ODREDITI PRIVREMENA MJERA AKO PREDLAGATELJ OSIGURANJA UČINI VJEROJATNIM POSTOJANJE SVOJE TRAŽBINE,.....

zatim precrtani dio:

1. ako učini vjerojatnom i opasnost da bi bez takve mjere protivnik osiguranja spriječio ili znatno otežao ostvarenje tražbine, osobito time što bi promijenio postojeće stanje stvari, ili
2. ako učini vjerojatnim da je mjera potrebna da bi se spriječilo nasilje ili nastanak nenadoknadive štete koja prijeti.

(2) Odredbe članka 296. stavka 2. i 3. ovoga Zakona primjenjuju se i pri određivanju privremenih mjera radi osiguranja nenovčanih tražbina.

Precrtani dio ne dolazi do primjene kod K52, jer K52. ne zahtjeva opasnost.

Vidi čl. 951. st. 2. PZ.

Vidi i napomene uz čl. 297.

Ovrha radi namirenja NE-novčane tražbine provodi se prinudnom predajom broda (čl. 928-931.PZ)

VRSTE PRIVREMENIH MJERA RADI OSIGURANJA NENOVČANIH TRAŽBINA

III.- OZ.- - ČLANAK 299.

ST.(1)RADI OSIGURANJA NENOVČANIH TRAŽBINA MOŽE SE ODREDITI SVAKA MJERA KOJOM SE POSTIŽE SVRHA TAKVA OSIGURANJA,.....

(slijedi popis točka 1. do 10.)

Toč.(6) zabrana protivniku osiguranja da poduzima radnje koje mogu nanijeti štetu predlagatelju osiguranja te zabrana da se

provedu promjene na stvarima na koje je upravljena tražbina.

....
St.(3) Zabrana iz st.1. ovoga članka smatraju se provedenima dostavom...upisniku.
....
St.(6) - Odredbe članka 297.st.3. i 4. ovoga Zakona primjenjuju se na odgovarajući način i na privremene mjere radi osiguranja nenovčane tražbine.

Kod primjene K52 čini se da dolazi u obzir čl.1., st.1.,t. o)., p)., i q). To bi bile nenovčane tražbine, iako djelomično na pr. toč.p). u pogledu zarade broda nije nenovčana. Naime, pitanje je da li se može primjeniti st. 2 i sl., uz zaustavljanje broda ? Možda bi se moglo primijeniti t.1 - 3., 6. - 7., 9. ? Brod ima režim upisnika, pa bi se eventualno i kod primjene K52, za brod koji vije zastavu R. Hrvatske, moglo primijeniti.
Vidi i ostale stavove iz čl. 299. koji nisu gore navedeni ali bi mogli doći do primjene.
Vidi i napomene uz čl. 297.
Vidi PZ. čl. 841. st. 5. druga rečenica.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

JAMČEVINA UMJESTO PRIVREMENE MJERE (441)

BILJEŠKA: VIDI IVKOVIĆ, JAMSTVO U POSTUPKU PRIVREMENIH MJERA NA BRODU", 2002, GDJE JE UČINJEN POKUŠAJ RAŠČLANJIVANJA ODREDABA U ČL. 300. I 301. .

UPUĆUJEM NA GORE SPOMENUTI RAD JER SAM SMATRAO U NJEMU DA SU TE ODREDBE DOSTA NEJASNE, U POGLEDU PRAVA STRANAKA A NAROČITO PROTIVNIKA PREDLAGATELJA I TREĆE OSOBE TE, NAROČITO U POGLEDU TZV. KONTRAGARANCIJE.

VIDI BOLANČA/KANDARE: MJERE OSIGURANJA NA BRODU U SVJETLU ODREDABA POMORSKOG ZAKONIKA R. HRVATSKE; ZBORNIK RADOVA PRAVNOG FAKULTETA U SPLITU, GOD. 33, BR. 1-2(41/42), 1996, STR. 35, "3. PRIVREMENE MJERE I JAMSTVO», FUSNOTE 47-53.

VIDI MARIN, J., «DAVANJE OSIGURANJA U POSTUPKU OSIGURANJA TRAŽBINA ODREĐIVANJEM PRIVREMENE MJERE NA BRODU», ZBORNIK PRAVNOG FAKULTETA, SPLIT, G. 34/45-46, 1997, 205-217.,

VIDI I MARIN J., PRIVREMENE MJERE ZAUSTAVLJANJE BRODA, 2003, STR. 54-56, 70,72, 110-114, 157-158, 162-165.

Vidi K52. čl. 5.
Vidi PZ. čl. 955., 956,

III.- OZ.- - ČLANAK 300.

(1) PREDLAGATELJ OSIGURANJA MOŽE U PRIJEDLOGU ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE ILI NAKNADNO IZJAVITI DA SE, UMJESTO PRIVREMENE MJERE, ZADOVOLJAVA DAVANJEM ODREĐENOGA OSIGURANJA OD STRANE PROTIVNIKA OSIGURANJA.

(2) DAVANJE OSIGURANJA UMJESTO PRIVREMENE MJERE MOŽE SE ODREDITI I NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA. OKOLNOST DA JE PROTIVNIK OSIGURANJA PREDLOŽIO DAVANJE OSIGURANJA NE ODGAĐA PROVEDBU OSIGURANJA DOK SE O TOM PRIJEDLOGU NE ODLUČI.

(3) AKO PROTIVNIK OSIGURANJA DA OSIGURANJE, SUD ĆE OBUSTAVITI POSTUPAK I UKINUTI VEĆ PROVEDENE RADNJE.

Prvo pitanje koje se meni postavlja je da li je odredba " SUD ĆE OBUSTAVITI POSTUPAK" jednaka odredbi iz čl. 68. odnosno da li je "obustava" isto što i DOVRŠETAK? O tome ovise

441 Vidi Dika, Ovršni zakon, NN.2004, str.154. nota.

neki daljnji elementi. Očito je da nakon davanja jamčevine od strane protivnika osiguanja mora se ukinuti provedene radnje. Nije sasvim jasno doseg izričaja „obustaviti". Čini se da bi najvjerojatnije bilo ispravnije prekid.

Smatra se da čl.300. određuje u svezi sa osiguranjem umjesto privremene mjere, a čl. 301. osiguranje kao uvjet za određivanje privremene mjere.

Ad st.1. Ostalo je potpuno nejasno, barem kod broda, kako predlagatelj i/ili protivnik zna ili može znati kolika je jamčevina. Odnosno kako protivnik doznaje uopće za prijedlog za privremenu mjeru i za visinu jamčevine ? Praktički to znači ili da mu mora predlagatelj dostaviti prijedlog (?)(što je vrlo riskantno !) ili mu ga mora dostaviti sud. Kada ? [442] Prije donašanja rješenja ili prvo donijeti rješenje i onda dostaviti time da ako položi jamčevinu, da će se automatski osloboditi brod zaustavljanja ? Osim toga zahtjev predlagatelja o visini jamčevine može biti potpuno neumjeren, pa sud, zapravo, ne bi smio poslati rješenje u kojem je kao uvjet za oslobođenje predložena prekomjerna jamčevina. A sud ne može po službenoj dužnost sam smanjiti ili olakšati jamčevinu, jer ako bi smanjio onda to nije više prijedlog jamčevine koju predlaže predlagatelj, pa ako bi protivnik takav iznos jamčevine dao, a kasnije se utvrdi da je šteta veća za predlagatelja, onda bi bio odgovoran sud t.j. država ! Ne tvrdim da je ova varijanta nemoguća, ali praktična nije. U praksi se nije sretala! Mislim da niti kod "letećeg osiguranja" ne bi bila praktična. Da li bi bilo rješenje da sud, ako smatra da je navedeni zahtjev za jamčevimu previsok itd., vrati prijedlog na nadopunu ili zatraži dodatno izjašnjenje odn. nadopunu prijedloga ? Sve je to moguće, ali, u praksi skoro nemoguće, ili barem nepraktično, zbog potrebe hitnosti. Budući da je i ova odredba po rangiranju na trećem mjestu iza K51. i PZ.,

442 Vidi PZ. čl. 937.st2., 938.st.1.i 4., 942., 949.

a odgovarajuća odredba čl. 307. sa klauzulom „na određeni način", skoro da se ne bi za brodove trebal koristiti.

Vidi K.52. čl. 5. i bilješke uz isti.

Ad st.2. Ova odredba stavlja ogromnu odgovornost na sud, jer prema tumačenju teorije [443] sud je taj koji, na prijedlog protivnika, određuje jamčevinu. U ostalom dikcija je *„može se odrediti"*, bezlična, pa nema drugog osim suda.

Ad st.3. određuje o obustavi postupka i ukinuća već provedenih radnji. Ukinuće provedenih nije problematično, dok, barem se meni čini, obustava postupka je problematična. Nije li logičniji prekid postupka ?

Ima u doktrini i judikaturi mišljenja i stajališta da protivnik ako položi jamčevinu više nema pravo da traži sa svoje strane jamčevinu (kontra-garanciju) za štetu koja bi njemu nastala. To stajalište naročito zastupa judikatura. [444] Doktrina se i kritički osvrče na takovo stajalište judikature. [445]

Vidi čl. 15.st.4. . iz kojega proizlazi da protivnik može koristiti jamčevinu koju je dao predlagatelj.

Vidi naročito čl. 64. . u pogledu odgode ovrhe i prava i protivnika i treće osobe na jamčevinu koju treba

dati predlagatelj. Nije jasno, da li je zakonodavac stvarno mislio da protivnik nema pravo na kontragaranciju, kod privremene mjere, ako je dao jamčevinu za oslobođenje broda, a ima to pravo kod odgode (čl.61.)

Vidi čl. 5. K52.

Čini se da u OZ nema odredbe koja bi određivala da protivnik nema pravo tražiti kontra-garanciju ako je sa svoje strane dao jamčevinu. Teorija, smatra da su neke pravne posljedice ustanovljene praksom sudova [446]. Međutim, sistem sudskih presedana nije kod nas

---

443 Marin, Davanje osiguranja….,str.209.
444 Marin, Davanje osiguranja ……., str. 210, 213. I navodi odluke : VTS RH, II-Pž-2589/96-2 od 14. siječnja 1997, VPSH, Pž-491/85 od 14.ođujka 1985, UPP, br. 107-108, Zagreb,1986,p.435. PSH Pž-2201/89-2 od 24. listopada 1989.
445 Marin, Davanje osiguranja……, str. 213.
446 Marin, Davanje osiguranja…….. str. 210.

uzakonjen. Teorija je savršeno opisala kuda vodi stajalište sudske prakse.

> *"Dakle sudska je praksa zauzela stajalište da, kada je određena privremena mjera, protivnik osiguranja može izabrati hoće li trpjeti tu privremenu mjeru i štetu koja zbog određivanja takve mjere slijedi kako bi mogao od predlagatelja osiguranja putem suda zatražiti "protuosiguanje", ili će sam dati osiguranje i time vrlo brzo prouzorčiti ukidanje privremene mjere, izgubivši tako pravo na zahtjevanje "protuosiguranja" i izložiti se na taj način riziku nemogućnosti relaiziranja prava na naknadu eventualne štete. Ako protivnik osiguranja ima pravo uložiti žalbu na rješenje suda kojim se određuje privremena mjera, opet ne smije prije toga dati osiguranje u svrhu ukidanja privremene mjere."* [447]

Očito je da takova sudska praksa nije niti logična niti pravedna. A može se dodati i da niti nema osnova u odredbama zakona.

Vidi i doktrinu gdje se navodi da dosta veliki broj zemalja omogućava protivniku da zatraži jamčevinu za štetu koja bi mu nastala. [448]

Vidi čl. 301.st. 1. i 2. Tumačenje st.2. , po mom mišljenju ne daje osnova za stajalište judikature u pravcu da protivnik nema pravo tražiti kontra-garanciju. Dikcija je nejasna. Ipak, smatram potrebnim da istaknem da je u st. 1.određeno da će se ODBITI PRIJEDLOG ZA OSIGURANJE, a u st.2. DA ĆE SE OBUSTAVITI POSTUPAK I UKINUTI PROVEDENE RADNJE. Dakle u st. 2. određuje se o prijedlogu protivnika, kada je već rješenje doneseno, a protivnik je zatražio kontra-garanciju i ako tu kontra-garanciju predlagagtelj ne položi, obustavlja se postupak ukidaju provedene radnje. Ako stvarno ne bi protivnik imao pravo na traženje

447 Marin,Davanje osiguranja, str. 211.
448 Marin, Davanje osiguranja……, str. 213 i sl. Naročito str.213. in fine I dalje na str. 214. gdje se vidi postupak u common law zemljama.

kontra-garancije, bilo bi korektno da se to i jasno odredi. Smatra se da sve ono što nije zabranjeno je dozvoljeno.

U ostalom, ovakovo stajalište judikature može se na najjednostavniji način izigrati: - dovoljno je prije polaganja jamčevine poslati telegram sudu da se traži kontragarancija i onda telegram potvrditi podneskom. I onda tek dati jamčevinu ! I onda dati podnesak o datoj jamčevini od strane protivnika osiguranja za oslobođenje broda, pazeći da vremenski bude malo iza onog telegrama o kontra-garanciji. A možda bi se mogao naći još kakav trik da se izigra stajalište judikature koje se čini apsolutno neosnovano i nepravedno, protivno judikaturi velikog broja država, jer ako kod obustave to pravo ima i protivnik i treća osoba (čl.64.) nije jasno zašto ne bi imao kod privremene mjere. Moje je mišljenje, a za koje postoji i u inozemnoj judikaturi opće prihvaćeno stajalište da jamčevina personificira brod, pa prema tome traženje kontra-garancije, nakon odlaska broda, a date jamčevine, zatraženo je u istom okruženju kao kada je brod prisutan. Ovo mišljenje naročito ističem obzirom na moje mišljenje da zapravo, i nakon što je brod oslobođen, iako zakon određuje da se obustavlja postupak i ukidaju provedene radnje, u stvari bi trebalo da se odredi prekid postupka, jer postoji niz radnji i faza, koje sud mora obaviti prije nego dođe do DOVRŠETKA po čl. 68. ,. Dakle ako je odredba " SUD ĆE OBUSTAVITI POSTUPAK" jednak odredbi iz čl. 68. odnosno da li je "ubustava" isto što i DOVRŠETAK onda se takove radnje ne mogu obaviti ako se smatra da obustavom prestaje aktivnost a takove su radnje na pr. : odobravanje produženja roka trajanja privremene mjere - čl. 303.st.3. (vidi i čl. 958.st. 4. i 5. PZ), koje sud također ne bi mogao razmatrati i odobriti ako je postupak obustavljen, osim toga sud mora utvrditi :

1-da li je tužba za opravdanje predata u roku
2-da li je predlagatelj obavjestio sud
3-ako nije obavjestio, ukinuti privremenu mjeru

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 300.

4-donijeti rješenje o DOVRŠETKU
5-odrediti po čl.14. st. 4. do 7. trošak
6-po čl. 15.st.4. odlučiti o naplati, ako postoji jamčevina za trošak
7-po čl. 15. st.3. odlučiti o založnom pravu na stvarima koje su u sudskom pologu;
8-po čl. 290.st.4 - čl. 306., štetu, tj. naknada štete protivniku
9-po čl. 55.st.2. postupiti eventualno po prigovoru treće osobe koji se može podnijeti do DOVRŠETKA postupka
10-dostaviti prigovor treće osobe po čl. 55.st.3. predlagatelju i protivniku
11-odrediti po čl. 56.st.1 da treći MOŽE podnijeti tužbu
12-odlučiti po čl. 56.st.3. o prigovoru
13-postupiti po žalbi - čl. 56.st.3.
14-zatim da li je treća osoba također podnijela tužbu u roku,
15-prekinuti postupak ako su stranke pokrenule redovni postupak
16-odrediti troškove itd. nakon dovršetka redovnog postupka in meritum
17-odrediti o sudbini jamčevine i dati naloge ako je jamčevina na sudu,
18-eventualno odrediti štetu trećoj osobi
donijeti rješenje po čl. 68. da je postupak stvarno DOVRŠEN,--
19-a vjerojatno ima još i drugih eventualnih događaja po kojima sud mora postupiti, dakle postoji veliki niz radnji koje sud MORA provesti i nakon što je brod oslobođen, a jamstvo postoji, pa se, po mom mišljenju, izraz "obustava" korišten u odredbama ne može poistovjetiti sa izrazom "dovršetak","završetak" (Naslov Glave osme i čl. 68. .).

U ostalom i punomoći zastupnika bi mogle prestati važiti, ako je postupak obustavljen/dovršen/završen.

Postoji i stajalište judikature da odlučivanje o žalbi protivnika osiguranja na određivanje privremene mjere, koja je podnesena sudu, a nakon toga je dano

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 300.

osiguranje, postaje bespredmetno. [449] Kao razlog je navedeno da sud neće prihvatiti rješavanje žalbe jer nakon što je protivnik osiguranja dao jamčevinu, ukidaju se provedene mjere, a postupak se obustavlja. Nije jasno, kako se onda provode gore nabrojene aktivnosti suda. Na pr. : Protivnik je uložio žalbu. Sud je oslobodio brod jer je položena jamčevina i obustavio postupak. Predlagatelj nije pravovremeno uložio tužbu ?! Sud mora odlučiti o posljedici neulaganja i zakašnjenja ulaganja tužbe, ali postupak je obustavljen (?). Mora i donijeti rješenje o jamčevini. Protivnik ima pravo na trošak i rok od 30. dana od "završetka" po čl. 14.st.6. (valjda je to DOVRŠETAK (čl. 68.) a ne OBUSTAVA) ! Ima i pravo na štetu (čl. 306 i 290.st.5) u roku od 30 dana od "dovršetka". Zanimljiva je ta dikcija jer za trošak se rok računa od ZAVRŠETKA - čl. 14.st.6., a za štetu se računa od DOVRŠETKA - čl. 290.st.4 !!!!!!!!!

Vidi i Ivković, "Privremene mjere na brodu", 1994, II. Izdanje, naročito komentar i judikaturu uz čl. 269. ZIP pod oznakom 269.01 do 269.04.

Vidi čl. 6. K.52.

Vidi i Ivković, Jamstvo, 2002., str. 5-9, 19.

Čl. 300. odgovara po sadržaju čl. 269. biv. ZIP.

Upućujem na izloženo (u II.DIO-PZ - čl. 959), gdje su navedena stajališta doktrine i to Goršića i Trive, prema kojem stajališta judikature ne bi bila osnovana.

Vidi čl. 330.st.2.ZPP: *" Do pravomoćnosti međupresude sud će zastati sa raspravljanjem o iznosu tužbenog zahtjeva".* Vjerojatno "zastati" isto nije najsretniji izraz, pa u tom pravcu upućujem na Triva, gppp, § 121:

> *"Mišljenja smo da odredbe o zastoju nisu najsretnije, jer bi i u tim situacijama bilo umjesno da nastupe pravne posljedice prekida, koje bi stranke oslobodile od tereta poduzimanja*

449 Marin, Davanje osiguranja….., str. 211 - Presuda VTS RH br. II.Pž. 2589/96. od 14.1.1997.

parničnih radnji vezanih za stroge rokove."

UZ ČL.300

(A.) - KADA BROD NIJE U LUCI NEGO U PLOVIDBI

Prema odredbi PZ o mogućnosti donošenja rješenja čak i u slučaju ako se ne zna da li je brod u teritorijalnom moru,[450] moglo bi se čak zamisliti da prijedlog za jamčevinu može dati protivnik osiguratelja ako je, na neki način, [451] upoznat sa rješenjem:

a) prije provedbe na brodu, što znači da bi mu se rješenje moralo uručiti prije provedbe na brodu, ovo bi bilo nekako u suprotnosti s odredbom čl. 130/1. a trebalo bi taj član eventualno uskladiti s odredbom čl. 38. jer je pitanje da li se privremena mjera na brodu donosi na temelju vjerodostojne isprave,[452] Kod K52. svakako NE, ili

b) nakon uručenja rješenja i provedbe na brodu, popisom, zapisnikom, oduzimanjem dokumenata i sl. po čl. 962. u vezi sa čl. 860. PZ.

(B) - JAMČEVINA PREDLAGATELJA ZA ŠTETU KOJU BI MOGAO PRETRPJETI PROTIVNIK. [453]

St.2. daje mogućnost da protivnik zatraži jamčevinu i to :

a). nakon što je dao sa svoje strane jamčevinu da se brod oslobodi. ili

b). u vremenu kada je brod zaustavljen

(C) - JAMČEVINA PROTIVNIKA DA BI ISHODIO OSLOBOĐENJE BRODA.

St.3. je česti praktični postupak.

Zapravo protivnik osiguranja može se poslužiti, ako je to praktički moguće, sa svim pravima iz čl. 300. i 301. OZ.

Vidi PZ. čl. 955.

I treća osoba može ponuditi jamstvo, ako ima pravni interes da se brod oslobodi.

---

450 Vidi čl. 875. st. 6. PZ. (leteće osiguranje).

451 U praksi, takove informacije, mogu jako često "procuriti".

452 ZIP je u čl. 39. imao drugačiju stilizaciju u st. 4. jer nije bila spomenuta vjerodostojna isprava.

453 Vidi gore bilješke uz čl. 300.

JAMČEVINA KAO UVJET ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE 454

III.- OZ.- - ČLANAK 301.

(1) SUD MOŽE NA PRIJEDLOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA ODREDITI PRIVREMENU MJERU I KAD NIJE UČINIO VJEROJATNIM POSTOJANJE TRAŽBINE I OPASNOST AKO PRETHODNO, U ROKU KOJI MU JE SUD ODREDIO, DA JAMČEVINU ZA ŠTETU KOJA BI PROTIVNIKU OSIGURANJA MOGLA NASTATI ODREĐIVANJEM I PROVEDBOM PRIVREMENE MJERE. AKO PREDLAGATELJ OSIGURANJA NE DA OSIGURANJE U ODREĐENOM ROKU, SUD ĆE ODBITI PRIJEDLOG ZA OSIGURANJE.

(2) SUD MOŽE NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA, PREMA OKOLNOSTIMA SLUČAJA, POSTUPITI PO ODREDBI STAVKA 1. OVOGA ČLANKA I KAD JE PREDLAGATELJ OSIGURANJA UČINIO VJEROJATNIM POSTOJANJE TRAŽBINE I OPASNOSTI. AKO PREDLAGATELJ OSIGURANJA NE DA OSIGURANJE U ODREĐENOM ROKU, SUD ĆE OBUSTAVITI POSTUPAK I UKINUTI PROVEDENE RADNJE. OKOLNOST DA JE PROTIVNIK OSIGURANJA ZATRAŽIO DAVANJE OSIGURANJA NE ODGAĐA PROVEDBU POSTUPKA OSIGURANJA DOK SUD NE ODLUČI O NJEGOVU PRIJEDLOGU.

(3) JAMČEVINA SE ODREĐUJE DO ISTEKA ROKA DO KOJEGA PROTIVNIK OSIGURANJA MOŽE U POSTUPKU OSIGURANJA ZATRAŽITI NAKNADU ŠTETE.

Ad. st. 1. kod primjene K52 NE dolazi do potrebe dokazivanja opasnosti.

Vidi : " Uvodna razmatranja"- "Ovršni zakon - čl. 296.st. 1. i čl. 298, st,2,---(«periculum in mora») u odnosu na konvenciju.".GLAVA 3.

Vidi Ivković, JAMSTVO, 2002, str. 7 i sl.,10,12.

Vidi pod čl. 300.

Ad st.1. mislim da ova odredba može doći do primjene i kod K.52.,iako se čini da je u praksi vrlo rijetka. Naime, u praksi zahtijeva previše vremena. Predlagatelj bi morao podnijeti prijedlog i ponuditi polaganje jamčevine,dobiti odluku suda o jamčevini, istu položiti i dobiti rješenje o zaustavljanju. U slučaju da brod vrši ukrcajno/iskrcajne

---

454 Vidi Dika, Ovršni zakon, NN.2004, str.154. nota.

operacije, to je moguće jer ima katkada vremena.

Ad st.2. i ovdje, kao i u čl. 300.st.2., protivnik,a i treća osoba, PREMA OKOLNOSTIMA SLUČAJA (?), mogu zatražiti jamčevinu.

Moje je mišljenje da odredba st.2. ničime ne određuje da protivnik (a valjda i treća osoba), gube pravo na zahtjev za kontra-garanciju, ako je već predana jamčevina. Šta bi inače značila fraza " PREMA OKOLNOSTIMA SLUČAJA" ? Zar nije "okolnost slučaja" da je brod zaustavljen, da je data jamčevina, da je brod oslobođen, da predlagatelj mora dignuti tužbu za opravdanje, da jamčevina leži i da košta, itd. i da je zatražena kontra-garancija ?

Ad st. 3. odnosi se na jamčevinu. Ova odredba zahtijeva da se odredi trajanje i to do roka do kojega protivnik može u postupku jamčevine zatražiti naknadu štete. I ovdje mogu nastati problemi:

treća osoba se ne spominje

da li za treću osobu vrijedi taj rok. Vjerojatno ne, jer treća osoba, ne može (tako judikatura !) tražiti naknadu štete u «postupku jamčevine»

da li rok određuje odnosno naznačuje sud u rješenju

da li stranke mogu taj rok mijenjati putem suda ili u garanciji ili sporazumno

Vidi čl. 289. st. 2. koji se odnosi na P.M.

Vidi čl. 300., 303.

Tek usput, ako se jamčevina, koja je položena kod suda i na kojoj se, ako je stvar (?), stječe zakonsko založno pravo (čl.15.st.3.), kako odredbe o "obustavi" mogu značiti "dovršetak" (čl. 68.), kada sud mora čuvati jamčevinu i određivati o njoj i konačno likvidirati jamčevinu prema rezultatima, od kojih i sam taj sud u tom postupku privremene mjere mora odlučivati o trošku, naknadi štete, da li je tužba za opravdanje i/ili tužba zbog nedopuštenosti pravovremeno podnesena ili nije, dakle i posljedice propusta/zakašnjenja, itd., kada se zapravo radi o prekidu postupka, time da se postupak može preotvoriti i sl. (ZPP čl. 215.)

Ponavljanje razmatranja o problemu obustave, (DOVRŠETAK) je važan jer stvara probleme u

praksi, pa ga treba već jednom raščistiti. Kao što treba i korištenje instituta "PREKID POSTUPKA".

TRAJANJE JAMČEVINE

Vidi čl. 301.st.3.- :*"....do isteka roka do kojeg protivnik osiguranja može u postupku jamčevine zatražiti naknadu štete".*

Najprije : šta je "postupak jamčevine" ? Da li svaki postupak u kojem se pojavljuje ""jamčevina" . Ili samo za naknadu "štete" ? A troškova NIJE ? U principu postoje dva roka, po čl. 306. odn. 290.st. 4.:

a). 30 dana od dovršetka postupka i

b). "...nakon toga u parnici ". Ako se ovi rokovi tumače uže, značilo bi da tridesetiprvi dan, više se ne može tražiti u postupku "jamčevine" (osiguranja ?), pa prema tome je jamčevina oslobođena (da li bi sud u tom slučaju trebao donijeti rješenje (mislim da bi) ali nije jasno da li na prijedlog ili po službenoj dužnosti). A tumačeći šire, (ali nelogično) jamčevina bi morala biti na raspolaganju do zastare tužbe?

Vidi PZ. čl. 949.,956,955.st.1.

Gornje se odredbe odnose samo na štetu protivnika osiguranja.

Vidi i čl. 291.(veza čl. 306.st.2).

Ako se šteta predlagatelja rješava u parničnom postupku i logično je da jamčevina mora biti na raspolaganju predlagatelju i obratno za protivnika i treću osobu..

Vidi OZ.čl. 15.st.4.

ODREĐIVANJE VIŠE PRIVREMENIH MJERA

III.- OZ.- - ČLANAK 302..

(1) SUD MOŽE, S OBZIROM NA OKOLNOSTI SLUČAJA, ODREDITI I VIŠE PRIVREMENIH MJERA, AKO JE TO POTREBNO.

(2) AKO JE U POJEDINOM SLUČAJU MOGUĆE ODREDITI VIŠE PRIVREMENIH MJERA, SUD ĆE ODREDITI ONU KOJA JE NAJPRIKLADNIJA DA BI SE OSTVARILA SVRHA OSIGURANJA, A AKO SU SVE JEDNAKO PRIKLADNE, SUD ĆE ODREDITI ONU KOJA JE NAJMANJE TEGOBNA ZA PROTIVNIKA OSIGURANJA.

Vidi PZ. čl. 951.

Možda je diskutabilno dolazi li ova odredba do primjene kod primjene K52.

Nije jasno da li K52 dopušta više privremenih mjera, ali vidi čl. 294. .

Mislim da bi se neke mogle dodati uz zaustavljanje. Lex fori (čl.951.st.1.i 2.te čl. 952.) to dozvoljava, pa bi prema tome, moglo se smatrati da se primjenjuje i kod K52.

Vidi čl. 3. K52.

VRIJEME ZA KOJE SE ODREĐUJE PRIVREMENA MJERA

III.- OZ.- - ČLANAK 303.

(1) U RJEŠENJU KOJIM SE ODREĐUJE PRIVREMENA MJERA ODREDIT ĆE SE I TRAJANJE TE MJERE, A AKO JE MJERA ODREĐENA PRIJE PODNOŠENJA TUŽBE ILI POKRETANJA KOJEGA DRUGOGA POSTUPKA - I ROK U KOJEMU PREDLAGATELJ OSIGURANJA MORA PODNIJETI TUŽBU ODNOSNO PRIJEDLOG ZA POKRETANJE DRUGOGA POSTUPKA, RADI OPRAVDANJA MJERE.

(2) SUD ĆE, NA PRIJEDLOG PREDLAGATELJA OSIGURANJA, PRODUŽITI TRAJANJE PRIVREMENE MJERE, UZ UVJET DA SE NISU PROMIJENILE OKOLNOSTI POD KOJIMA JE TA MJERA ODREĐENA.

(3) PRIJEDLOG IZ STAVKA 2. OVOGA ČLANKA MOŽE SE PODNIJETI SAMO PRIJE NEGO ŠTO PROTEKNE VRIJEME ZA KOJE JE PRIVREMENA MJERA ODREĐENA.

Upozorujem na red primjene : K52 >>> PZ >>> OZ - jer sva tri ponešto određuju o tome.

Vidi čl. 958. st. 1. PZ. i komentar tamo, jer postoje prigovori nomotehničke prirode.

Vidi K52. i čl. 7. st.3. i 4.

Vidi PZ. čl.948 st.2. koji je jednak OZ. čl. 289. st. 2. , na koji upućuje čl. 307. . i koji glasi :

"VRIJEME NA KOJE SE PRETHODNA MJERA ODREĐUJE MOŽE TRAJATI NAJDUŽE DO PROTEKA PETNAEST DANA NAKON NASTUPANJA UVJETA ZA OVRHU"

pa bi prema tome to trebala biti odredba o trajanju privremene mjere koja mora biti sadržana u svakom rješenju o privremenoj mjeri. Da li izreka "NA ODGOVARAJUĆI NAČIN" dopušta da to znači da nakon pravomoćnosti i ovršivosti rješenja, odn. «uvjeta za osvrhu» traje još 15 dana?

Ad st.1. Rok za pokretanje parničnog postupka i dr., strogo je određen u čl. 958. st. 2 PZ, koji dolazi do primjene ispred čl. 303. OZ., pa prema tome sud ne može odrediti drugi rok za pokretanje nego 15 dana. Međutim obzirom da K52 ima veću snagu od PZ. i OZ. treba prvo posegnuti za K52. čl. 7. st. 2. do 4.

Vidi . čl. 287.

PRAVNI LIJEKOVI

III.- OZ.- - ČLANAK 304.

(1) PROTIV RJEŠENJA O PRIJEDLOGU ZA IZDAVANJE PRIVREMENE MJERE DOPUŠTENA JE ŽALBA U ROKU OD OSAM DANA OD DANA DOSTAVLJANJA RJEŠENJA. TA ŽALBA NEĆE SE SLATI PROTIVNOJ STRANCI NA ODGOVOR.

(2) DRUGOSTUPANJSKI SUD DUŽAN JE DONIJETI I OTPREMITI RJEŠENJE O ŽALBI IZ STAVKA (1) OVOG ČLANKA U ROKU OD TRIDESET DANA OD DANA KAD JE PRIMI.

(3) TIJEK ROKA ZA ŽALBU NITI ŽALBA NE ODGAĐAJU PROVEDBU PRIVREMENE MJERE.

Da li ima neko posebno značenje odredba u stavku 1. da se žalba ulaže protiv «RJEŠENJA O PRIJEDLOGU ZA IZDAVANJE PRIVREMENE MJERE» za razliku od žalbe iz čl. 46. koja se ulaže protiv «RJEŠENJA O OVRSI» ? Zašto je zakonodavac smatrao da treba u čl. 304. naglasiti «protiv rješenja o prijedlogu za izdavanje» ?

Čl.304 - Zakon je odredio da postoji samo žalba. Odredba je "bezlična", dakle odnosi se i na predlagatelja i na protivnika.

U praksi je bilo sporno da li se lijek ulaže protiv "privremene mjere" (koja je dakle provedena) ili protiv "rješenja", a sada *"protiv rješenja o prijedlogu za izdavanje privremene mjere"* !. Da li postoji razlika između "rješenja" i "rješenja o prijedlogu....." ?

Odredba čl. 10.st.1. primjenjuje se i na Glavu XXXI. "Privremene mjere", što znači da žalbu na IIst. sudu rješava sudac pojedinac.

Nema odredaba o postupku povodom žalbe, na pr. kako je predviđeno u OZ. čl. 47. ? (t.j. čl.46 – 53. sl.)

Treća osoba nije spomenuta.

Ova odredba o pravnim lijekovima spominje samo žalbu. Međutim, nesporno je da treća osoba ima pravo na PRIGOVOR! Dakle, za taj prigovor treće osobe nema dodatnih odredaba, kome se dostavlja, rokove, eventualni postupak I.st. suda, itd. U pogledu treće osobe vidi čl. 55., dok čl. 56. određuje o

upućivanju na parnicu na neke druge načine i osnove.

Čini se da bi svakako trebalo u pogledu privremenih mjera odredbe o žalbi i prigovoru uskladiti i pojednostaviti.

Vidi OZ.čl.11, čl. 46 i sl.

Mislim da je problematika žalbe i/ili prigovora zavrijedila dulje i opširnije razmatranje. Šteta da u čl. 304. i drugdje u odredbama o privremenim mjerama nije nekako spomenuto što se odnosi iz čl. 46. do 51. i na žalbu protiv privremene mjere. Odredbe o pravnom lijeku protiv rješenja na temelju vjerodostojne isprave i pravnih lijekova protiv rješenja čl. 53 do 54. bi se možda moglo primijeniti na prigovor treće osobe čl.55. i sl. Ponavljam međutim problem vjerodostojne isprave, koja, sama po sebi, definitivno nije osnov u K52.

Vidi čl. 30.st.2.

PROBLEMATIKA ŽALBE I PRIGOVORA, TREĆE OSOBE, PRIVREMENE MJERE, K52,

Odredba PZ. čl. 857.st.1. glasi:

KAD DONESE RJEŠENJE O PRODAJI BRODA KOJI NIJE UPISAN U UPISNIK BRODOVA, SUD ĆE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI ODREDITI DA SE OBAVI PLJENIDBENI POPIS BRODA.

Odredba čl. 860. glasi:

KAD DONESE, ODNOSNO KAD PRIMI RJEŠENJE O OVRSI, OVRŠNI SUD ĆE BEZ ODGODE:

1) ODREDITI ZAUSTAVLJANJE BRODA (ČLANAK 951.) I U TU SVRHU POZVATI TERITORIJALNO NADLEŽNU LUČKU KAPETANIJU DA BRODU ODUZME UPISNI LIST, ODNOSNO BRODSKU SVJEDODŽBU, POPIS POSADE I ISPRAVE O SPOSOBNOSTI BRODA ZA PLOVIDBU, A STRANOM BRODU – ISPRAVE KOJE ODGOVARAJU TIM HRVATSKIM ISPRAVAMA,

2) PREMA POTREBI ODREDITI ČUVANJE BRODA,

3) OBAVITI POPIS BRODA I NJEGOVIH PRIPADAKA ČIJA SE VRIJEDNOST POSEBNO UTVRĐUJE PREMA ODREDBI ČLANKA 867. ST. 3. OVOGA ZAKONIKA,

4) SASTAVITI POPIS POSADE I PUTNIKA KOJI OSTAJU NA BRODU I POPISATI VRSTU I KOLIČINU TERETA KOJI SE NALAZE NA BRODU.

Ovo je dakle slučaj zaustavljanja broda po zakonu, jer iz odredbe st.1. proizlazi da čim DONESE rješenje o ovrsi, BEZ ODGODE će

postupiti po čl. 951, a to je privremena mjera. To znači da se neće primijenjivati odredbe čl. 953., jer se privremena mjera bazira na rješenju o ovrsi. Dalje: obzirom da se ovrha bazira temeljem čl. 855.st.1. toč. 1. – 3. na :

ISPRAVI NA TEMELJU KOJE SE TRAŽI OVRHA (OVRŠNA ILI VJERODOSTOJNA)

OČITO TO NE TREBA BITI POTRAŽIVANJE IZ ČL. 953.(K52.ČL.1.ST..1.)

Ovaj problem je stvar unutrašnjeg prava u pogledu rješenja o ovrsi, ali u pogledu privremene mjere, koja slijedi rješenje o ovrsi, moglo bi se eventualno postaviti i pitanje, da li se na takovu zakonsku privremenu mjeru, primjenjuje K52, ili ne. Mislim da K52. ne dolazi do primjena, zbog odredbe K52. u čl.1.st.2. [455]

Nedoumicu pojačava činjenica da je u čl. 953. osim tražbina (točka 1. do toč.12). zakonodavac uvrstio u st.2. i privilegij. Vidljivo je dakle da je zakonodavac bio svjestan da uvodi u osnov za zaustavljanje broda i privilegij (čega na pr.nema u K52). Koji je razlog da iako nabraja u čl. 855.st.1.toč.1. baš vjerodostojnu ispravu [456], u čl. 953. to ne čini ? Situacija je naime čudna zbog toga što temeljem vjerodostojne isprave zainteresirana osoba, predlagatelj osiguranja, ne može zaustaviti brod, ali kada je na temelju vjerodostojne isprave doneseno JOŠ NEPRAVOMOĆNO RJEŠENJE o ovrsi, po službenoj dužnosti dolazi zakonskom odredbom do privremene mjere. Iz odredbe čl. 860.st.1. vidljivo je da nije potrebno pravomoćno rješenje. Nije li to mogućnost da se izigra K52. ili PZ, dobivanjem rješenja o ovrsi zbog obračuna kamata za posao bez veze sa brodom i onda automatski privremenu mjeru ?

I inače ima nedorečenih situacija.

Postavlja se sada pitanje temeljem čl. 841.-851., koja će se odredba primijeniti :

---

[455] (2). "Zaustavljanje" je zadržavanje broda odlukom nadležne sudske vlasti radi osiguranja pomorske tražbine, ali ne zapljene broda radi izvršenja neke presude.
[456] Samo usput: OZ. u čl. 28. nabraja vjerodostojne isprave, o kojima bi se moglo mnogo diskutirati i u negativnom i u pozitivnom smjeru. (vidi OZ.čl. 28. i komentar).

1)-za na žalbu i
2)-rok za prigovor
tj.
A). -čl.841.st.4 – odredbe PZ o ovrsi
B). -čl.841.st.5.- odredbe Ovršnog zakona

U odredbama PZ. o ovrsi nema odredbe niti za pod 1), niti pod 2).

Ostaje dakle OZ.

Opće odredbe o pravnim lijekovima nalaze se u čl. 11.

Članak 11. mijenja se (NN.88/2005) i glasi:

»(1) PROTIV RJEŠENJA DONESENOGA U PRVOM STUPNJU MOŽE SE IZJAVITI ŽALBA, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(2) PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE MOŽE SE PODNIJETI PRIGOVOR.

(3) ŽALBA SE IZJAVLJUJE U ROKU OD OSAM DANA OD DOSTAVE PRVOSTUPANJSKOGA RJEŠENJA, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(4) ŽALBA NE ODGAĐA PROVEDBU RJEŠENJA, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(5) PROTIV ZAKLJUČKA NIJE DOPUŠTEN PRAVNI LIJEK.

(6) AKO JE PROTIV RJEŠENJA DOPUŠTENA ŽALBA, SUD ĆE, AKO NIJE OVLAŠTEN POSTUPITI PREMA ODREDBI ČLANKA 47. STAVKA 1. OVOGA ZAKONA, SPIS SA ŽALBOM DOSTAVITI DRUGOSTUPANJSKOM SUDU. AKO JE MOGUĆE NASTAVITI S PROVEDBOM OVRHE DO DONOŠENJA ODLUKE DRUGOSTUPANJSKOG SUDA, PRVOSTUPANJSKI SUD ĆE DRUGOSTUPANJSKOM SUDU DOSTAVITI PRESLIKU SPISA SA ŽALBOM. DOK DRUGOSTUPANJSKI SUD NE DONESE ODLUKU O ŽALBI, PRVOSTUPANJSKI SUD PODUZIMAT ĆE ONE RADNJE KOJE JE OVLAŠTEN PODUZIMATI PRIJE PRAVOMOĆNOSTI POBIJANOGA RJEŠENJA, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.«

Prema tome protiv rješenja o ovrsi postoji žalba u roku od 8 dana od dostave.

Međutim postoji i prigovor ako je rješenje doneseno na osnovu vjerodostojne isprave. Ovo, mislim, komplicira situaciju.

Naime, čl.11.st.4. određuje da žalba NE odgađa provedbu, ali za prigovor po st.2. ne kaže ništa o odgađanju.

Postupak nakon prigovora i žalbe prilično se razlikuje, a zapravo nije jasno da li se na prigovor primjenjuju odredbe čl. 46 ili 53.

Osim toga čl. 11.st.6. određuje *„Ako je protiv rješenja dopuštena žalba*" a žalba je dopuštena po čl. 304.Za prigovor nema odredbe u čl.304. koji nosi naslov „Pravni lijekovi", iako je prigovor svrstan među pravne lijekove u čl. 11. Čudno !

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 304.

Osim čl.11.koji spada u „Osnovne odredbe" o žalbi određuje i čl. 46. i sl.

Prema tome, a jer osim čl. 304., nema postupovnih odredaba o žalbi,dolazile bi do primjene odredbe iz čl. 46. i sl., kada čl. 304. ne upućuje dalje.

Za prigovor odredbe čl. 53. ?

Nije ovdje mesto razmatranja pojedinih odredaba čl. 46 i sl.

Možda je dovoljno spomenuti odredbu čl. 47. st.5. gdje je rok za Ist. sud 30 dana i st.6. gdje je rok za II.st. sud 60 dana. i napomenuti da su ti rokovi u slučaju privremenih mjera na brodu nepodesni. Vidi čl. 304.

Kroz to vrijeme privremena mjera je na snazi.

Postavljaju se sada još neki problemi.

Da li potiv rješenja o privremenoj mjeri po PZ. čl.860.st.1.toč.1. (zakonska privremena mjera), dakle izvedene privremene mjere, postoji pravo na žalbu ?

Da li se na takovu privremenu mjeru na stranom brodu primjenjuje K52, ili ne ?

Ako se ne pšrimjenjuje K52, onda je izigran i čl. 140 Ustava.

Da li eventualno prigovor ako je ovrha donesena na osnovu vjerodostojne listine (čl. 855.st.1.toč.1., čl.11.st.2.) na osnovu kojeg rješenja o ovrsi je doneseno rješenje o privremenoj mjeri ?

Da li se može koristiti odredbe čl. 955. odnosno odredbe K52 čl. 5. o jamstvu, tj. pokušati osloboditi brod, koji je zaustavljen po službenoj dužnosti,jer brod koji stoji gubi na vrijednosti i stvara troškove, koji mogu biti vrlo visoki, a jamstvo ne gubi na vrijednosti. Koliko god bi ovo bilo svrsishodno, problem je određivanja visine jamstva, jer ako se položi jamstvo, nema dražbe. Ipak, odredba čl. 867 i sl. određuje da sud mora zaključkom utvrditi vrijednost broda. Svakako, ako je moguće, trebalo bi naći jednostavno rješenje. Možda je nešto takovog u odredbi cit.članka 867. st.8 i sl.

Da li može teoretski ili realno doći do pojave treće osobe ? Čini se da može, jer ako je lako zamisliti da prilaganjem vjerodostojne isprave (čl. 855.st.1.toč.1.) u kojoj je

upisano da je brodu „X" isporučen bunker, ili rezervni dijelovi, ili koja druga usluga itd., dođe do donašanja rješenja o ovrsi i po čl. 860.st.1.toč.1 do privremene mjere. Naime, ako je priložen na pr. račun, ili obračun kamata, (to je po OZ.čl. 28. vjerodostojna isprava) navedeno je doduše, da se mora provjeravati pasivna legitimacija (tj. upis vlasništva), ali radi te provjere (Čl. 855.st.3. i sl.- kod stranog broda) može biti legitimacija promašena, jer je odredba čl.855.st.5.sročena tako da se isprave iz st.3. moraju doprinijeti u roku od tri dana od kada „BUDE ZAUSTAVLJEN", dakle postoji rješenje o ovrsi, postoji i rješenje o privremenoj mjeri, i tek tada zahtjev uz rok od TRI dana za dostavu dokumenata. Ako je vjerodostojna isprava, na temelju koje je doneseno rješenje o ovrsi naslovljeno ne na brodovlasnika nego na treću osobu, ali za brod, tada brodovlasnik postaje treća osoba, koja po OZ. čl.2.st.1.toč.7. odn. čl.55. ima pravo na PRIGOVOR, i to prema dikciji *„u pogledu predmeta ovrhe"*, *ali i* protiv privremene mjere ? Čini se dakle da u takovom slučaju brodovlasnik, tj. treća osoba, koja nije sudjelovala u ovršnom postupku, morala bi imati pravo prigovora protiv privremen mjere !

Da li onda sud rješava taj PRIGOVOR protiv rješenja o ovrsi po OZ. čl. 53. ? A ako podnese i protiv privremene mjere da li sud postupa po čl. 55. i 56. PZ. 300.st.2. ?

Čini se dakle, da može doći do istovremenih postupaka i protiv rješenja o ovrsi i protiv privremene mjere.

U krajnjoj liniji K52 temeljem čl. 140. Ustava ima veću snagu od zakona, pa bi se moglo poći i od toga da odredbe PZ u čl. 841. i dalje o privremenim mjerama ne bi morale imati drugi tretman po čl. 140 Ustava od odredaba u čl. 951. i dalje, tj. da ne bi mogle biti u primjeni protivne odredbama K52., kao što to ne mogu biti niti odredbe PZ i OZ.

Bez obzira na sve gornje, čini se da će sudska praksa imati dosta problema dok se ustali.

Eventualni problem bi mogao nastati i zbog toga što nije sasvim jasno, da li se u

rješenju temeljem PZ. čl. 860. kojim se ODREĐUJE ZAUSTAVLJANJE BRODA, navode predlagatelj i protivnik ili ne, što je važno za treću osobu, ako podnaša prigovor, koji se mora dostaviti predlagatelju (čl.55.st.3. – koji je i sam sporan obzirom na čl. 304 o nedostavljanju žalbe). Ipak logika zahtjeva da se dostavi.

U prijašnjim odredbama judikatua je zauzela stajalište o prigovorima (kojih ada ja stranke nema – već samo žalba – ali za treću osobu ima prigovor). [457]

ZAKLJUČAK

Obzirom da ne postoje provedbene odredbe u vezi sa žalbom i prigovorom čini se da treba koristiti čl. 11. i podredno čl. 47 i sl. odn. i to na »određeni način« (PZ. čl. 841.st.5.) i to:

čl. 47. ŽALBA
st. 1. do 4. može
st. 5. i 6. uskladiti sa čl. 304. time da u čl. 304. manjka rok za Ist. sud, a rok za II.st. sud je predugačak.
st. 7. može
čl. 48.
st. 1. i 2. mogao bi se primijeniti, ali je protivan odredbi iz čl. 304.st.2. o slanju na odgovor.
st.3. ne može jer postupak za opravdanje treba pokrenuti predlagatelj.
st.4. diskutabilno, moglo bi se
st.5.,6, ne može jer postupak za opravdanje treba pokrenuti predlagatelj
st. 7. do 10. ne može
čl. 49. ne može
čl. 50 ne može
Obzirom da ne postoje provedbene odredbe u vezi sa prigovorom, čini se da treba koristiti čl. 11. i

[457] Šprljan,M.,: Privremena mjera – odlučivanje o prigovoru protivnika siguranja podnijetom prije polaganja jamstva//UPP 38, 149-152 (1996), str. 141.

podredno čl. 53. I SL.i to na »određeni način« (PZ. čl. 841.st.5.) i to:
čl. 55. PRIGOVOR
st. 1. može, iako nema veze sa vjerodostojnom ispravom, rok osam dana ostaje
st.2. može
st. 3. ne može
čl. 54.
st.1. do 5. ne može
st.6. može
st.7. mislim da ne može
st.8. mislim da ne dolazi u obzir
čl. 56.
st.1. mislim da ne dolazi u obzir u cjelini. Naime, mislim da je odredba o ulaganju tužbe »*protiv stranaka*", kontraproduktivna. Naime, treća strana praktički nikada nema interesa da tuži i pradlagatelja i protivnika.
st.2. mogao bi se primijeniti
st.3. moglo bi se
st.4. mogao bi se primijeniti djelomično tj. na tužbu i protiv jedne stranke.
čl. 57
Čini se da ova odredba ima osnova i u postupku privremene mjere, iako nije sasvim jasno kako. Ipak, ako bi brod bio zaustavljen i neki od suvlasnika ne bi dao niti dio jamčevine da se brod oslobodi, ili se uopće ne bi brinuo, bilo bi logično da drugi suvlasnik(ci) (PZ.čl.209.st3.)mogu nešto poduzeti i da tim svojim postupkom steknu neko pravo prema suvlasniku koji se nije priključio. Nije ovdje mjesto za detaljno razmatranje.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 304.

UKIDANJE PRIVREMENE MJERE

III.- OZ.- - ČLANAK 305.

(1) AKO PREDLAGATELJ OSIGURANJA U ODREĐENOM ROKU NIJE PODNIO TUŽBU, ODNOSNO NIJE POKRENUO DRUGI POSTUPAK RADI OPRAVDANJA PRIVREMENE MJERE ILI JE VRIJEME ZA KOJE JE ODREĐENA PRIVREMENA MJERA PROTEKLO, SUD ĆE, NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA, OBUSTAVITI POSTUPAK I UKINUTI PROVEDENE RADNJE.

(2) NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA POSTUPAK ĆE SE OBUSTAVITI I UKINUTI PROVEDENE RADNJE, AKO SU SE OKOLNOSTI ZBOG KOJIH JE MJERA ODREĐENA KASNIJE PROMIJENILE TAKO DA VIŠE NIJE POTREBNA.

Vidi K52. čl.7.st.4.

PZ. čl. 958. ima prednost pred OZ. čl. 305.

Vidi čl. 958. st. 2. PZ. gdje je točno fiksiran rok ulaganja od 15 dana. To je zakonski rok koji se ne može mijenjati.

Vrijedi i za K 52.

Ad st. 1. - Vidi i čl. 958. st. 3. u vezi obustave i sl. Nije jasno zašto mora protivnik uložiti zahtjev ako je to zakonski rok, a zakonska je i obaveza predlagatelja da dokaže da je pokrenuo postupak. Za razliku vidi čl. 66. st. 1. gdje se postupa po službenoj dužnosti a gdje rok to nije zakonski rok.

Čini se nelogično i nepraktično.

Ad st.2. Svakako će protivnik prije smatrati da su se okolnosti promijenile i da će se požuriti to učiniti. Prijedlog bi se dakle mogao podnijeti i dosta vremena nakon provođenja privremene mjere, a nije jasna sudbina tog prijedloga, da li se šalje predlagatelju ? (Prema čl. 304 žalba se ne šalje na odgovor !) Prijedlog bi svakako trebalo dostaviti predlagatelju na odgovor, eventualno zakazati ročište?!.

JUDIKATURA

OS Zagreb Gž-3768/81 od 16.6.1981. PNz 19/145.

Radnje provedene na osnovi privremene mjere mogu se ukinuti samo na prijedlog dužnika, a ne i po službenoj dužnosti.

– – – – – –

PS H II-Pž-3072/88-2 od 19.09.1989., UPP 1-2 (129-139), 129.

Ako je pravomoćnom presudom utvrđeno da ne postoji zahtjev na temelju kojega je ova privremena mjera dopuštena, ona prestaje pravomoćnošću te presude - Na što ne utječe ni okolnost da se između istih stranaka vodi drugi spor na temelju iste pravne osnove.

Iz obrazloženja:

"Neosporno je da je parnični predmet br. P-54/87 OPS Rijeka pravomoćno okončan tako što je odbijen tužbeni zahtjev ..... i da je u tom predmetu izdana privremena mjera koja je trajala do okončanja toga spora. Prema tome, ne postoji više ni izdana privremena mjera od trenutka okončanja toga predmeta ....."

Vidi čl. 68. .

– – – – – – – – – – – – – – – – – – – –

NAKNADA ŠTETE PROTIVNIKU OSIGURANJA.

III.- OZ.- - ČLANAK 306

Vidi PZ. čl. 949.st. 3. - 5. i st.6. Ove odredbe imaju prednost pred odredbama OZ. Iz odredbe čl. 949.st.5. poizlazilo bi da se šteta utvrđuje rješenjem u ovršnom postupku u roku od 30 dana OD OKONČANJA POSTUPKA [458], a nakon toga u parnici.

Čl. 306. i 307. nalaze se u Glavi XXXI PRIVREMENE MJERE, 4. Zajedničke odredbe.

Čl. 306. st. 1. određuje u pogledu prava protivnika predlagatelja u odnosu prema predlagatelju.

St. 2. upućuje na primjenu :

čl. 282. st. 4., 5. i 6.,

čl. 290. i čl. 291. (oba u cijelosti)

Čl. 307. upućuje na primjenu :

čl. 285.st.3.

čl.288 u cjelosti

čl. 289. st. 2. do 4. .

Dakle ne spominje se sudionika/treću osobu.

Prije primjene odredaba na koje upućuje čl. 306. i 307., a u pogledu konkretniho slučaja, treba koristiti odredbe PZ., čl. 948 – 950.

Tekstovi PZ. i OZ. o nekim ovim odredbama su identični ili vrlo slični

PREGLED TEKSTOVA

oooooooooooooooo

PZ.

ČL.949

ST.3.U SLUČAJEVIMA IZ ST.1. TOČ.2,3, I4., TE ST.2. OVOGA ČLANKA TROŠKOVE PROUZROČENE ODREĐIVANJEM I PROVEDBOM PRETHODNE MJERE PREDLAGATELJ OSIGURANJA DUŽAN JE NADOKNADITI PROTIVNIKU OSIGURANJA.

OZ.

ČL.290.

ST.3.U SLUČAJEVIMA IZ ST.1. TOČ.2,3, I4., TE ST.2. OVOGA ČLANKA TROŠKOVE PROUZROČENE ODREĐIVANJEM I PROVEDBOM

---

[458] Okončanje je još jedan izraz uz dovršetak, obustava, vidi čl.68.OZ.

PRETHODNE MJERE PREDLAGATELJ OSIGURANJA DUŽAN JE NADOKNADITI PROTIVNIKU OSIGURANJA.

Tekstovi su jednaki

mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm

Z.ČL.949.ST.4. (4) U SLUČAJEVIMA IZ STAVKA 3. OVOGA ČLANKA PROTIVNIK OSIGURANJA MOŽE PROTIV PREDLAGATELJA OSIGURANJA TRAŽITI NAKNADU ŠTETE U POSTUPKU OSIGURANJA NAJKASNIJE U ROKU OD TRIDESET DANA OD DOVRŠETKA POSTUPKA, A NAKON TOGA U PARNICI.

PZ.(5) U POSTUPKU OSIGURANJA POSTOJANJE I VISINU ŠTETE IZ STAVKA 4. OVOGA ČLANKA UTVRĐUJE SUD RJEŠENJEM, NA PRIJEDLOG PROTIVNIKA OSIGURANJA.

PZ.(6) ŽALBA PROTIV RJEŠENJA IZ STAVKA 5. OVOGA ČLANKA ZADRŽAVA NJEGOVU OVRHU.

NB. Gornji tekst za 3. stavka u Pz. i OZ. (čl.290). su jednaki.

mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm

PZ.čl. 950. identičan OZ. čl. 291.

mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm

OZ. čl.285.st.3. NE MOŽE SE PRIMJENITI KOD PRIMJENE K52.

mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm

PZ. čl. 947. identičan je OZ. čl. 288.osim st.3. koji u PZ. ne postoji.

mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm

PZ. čl. 948. identičan je OZ. čl. 289.st.2-4.

mmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm

Šteta je da u PZ. nije ušla odredba (prilagođena gore navedenim primjedbama) o primijeni čl.949,st.3.; čl. 950; čl. 947; čl. 948. umjesto da se do njih dolazi preko čl. 841. odn. OZ. 306 i 307.

oooooooooooooooooooooooo

OZ. čl. 290. koji se odnosi na prethodne mjere, u st. 3. govori o troškovima, u st. 4. o naknadi štete i to roku od 30 dana. Nakon toga u parnici.

U st. 5. u postojanju i visini štete iz st. 4. određuje da sud utvrđuje rješenjem na prijedlog protivnika osiguranja.

DIO TREĆI - OZ.
ČLANAK 305

TROŠAK

Postoji odredba PZ. čl. 949. st.3. koja određuje o troškovima, koje može tražiti predlagatelj i iz dikcije tog stavka proizlazi da i troškove određuje sud koji je donio privremenu mjeru, ali odredbe nisu tako jasne kao za štetu u st. 4.

Položaj treće osobe nije spomenut i svakako zahtijeva razmišljanje i, po mogućnosti, uključivanje treće osobe u odredbe.

Trošak sudionika/treće osobe : pošto čl. 14. ne spominje sudionike/treće osobe oni su isključeni iz obređivanja troškova u postupku osiguranja (da li to vrijedi i za umješača?). To znači da za troškove iz postupka osiguranja moraju povesti parnicu, ali to nije sigurno.[459]

Za naknadu štete očito moraju !

459 vidi CHANG PING, PSH II-Pž-562/85-2 od 2.4.1985. naprijed u DIO DRUGI - PZ.

III.- OZ.- - ČLANAK 306.

(1) PROTIVNIK OSIGURANJA IMA PREMA PREDLAGATELJU OSIGURANJA PRAVO NA NAKNADU ŠTETE KOJA MU JE NANESENA PRIVREMENOM MJEROM ZA KOJU JE UTVRĐENO DA JE BILA NEOSNOVANA ILI KOJU PREDLAGATELJ OSIGURANJA NIJE OPRAVDAO.

(2) U TOME SE SLUČAJU NA ODGOVARAJUĆI NAČIN PRIMJENJUJU ODREDBE ČLANKA 282. STAVKA 4., 5. I 6., ČLANKA 290. I ČLANKA 291. OVOGA ZAKONA.

Vidi K52. čl. 6. st. 1.

Vidi OZ. čl. 282. st. 4., 5., 6., čl. 290. i čl. 291.

Međutim postoje i odredbe u PZ. čl. 949. gdje je određeno u st.4.da se naknada štete od strane protivnika osiguranja mora tražiti u roku od 30 dana od okončanja postupka (?) a nakon toga u parnici.St.5. određuje da sud utvrđuje štetu rješenjem, na prijedlog protivnika osiguranja. St.6. određuje da žalba zadržava ovrhu.

Kako su to odredbe PZ. to temeljem čl. 841.st. st2.imaju prednost pred odredbama OZ-a.

Ad čl. 306. st. 1. vidi čl. 290. st. 5., iz kojeg bi se moglo zaključiti da sud određuje u postupku privremene mjere.

Za ZIP koji je određivao u čl. 260. u st. 5. da će se naknada štete utvrditi rješenjem od strane suda, na prijedlog dužnika vrijedno je pogledati komentar. TRIVA-BELAJEC-DIKA u vezi toga navode:

"... o zahtjevu za naknadu ove štete neće se moći - barem bi to trebalo posredno zaključiti iz zakona - voditi samostalna parnica, jer o njenom postojanju i visini odlučuje, na prijedlog dužnika, sud osiguranja svojim rješenjem. Odredbu bi trebalo shvatiti kao pravilo kojim se u ovoj materiji isključuje tzv. redovni put pravne zaštite - parnični postupak, mada bi, zbog nepovoljnih konsekvencija koje odatle proizlaze, bilo bolje kad taj zaključak ne bi bio nužan. Iako se, naime, u ovom incidentalnom postupku odlučuje o jednom supstancijalnom ovlaštenju o kojemu bi inače trebalo voditi redovitu parnicu, sa svim procesnim garancijama koje su joj svojstvene, ovdje su stranke primorane da se povinuju odluci suca pojedinca i u stvarima velike vrijednosti, da se odreknu obvezne rasprave

pred sudom, da se liše prava na dvostranu žalbu protiv presude i prava na reviziju i na ponavljanje postupka."[460]

Da li bi se moglo odnositi i na treću osobu ? Zašto je napravljena takova razlika u postupku u korist protivnika za razliku od treće osobe, kada često je treća osoba oštećena više nego protivnik - - na pr. kada je protivnik zakupnik a treća osoba brodovlasnik ?

Teorija smatra da predlagatelj osiguranja odgovara po načelu objektivne odgovornosti i to za cjelokupnu štetu (i običnu štetu i izmaklu dobit). [461]

Starija judikatura potvrđuje nadležnost suca pojedinca.

JUDIKATURA

Vrhovni privredni sud Sl-595/91 od 10.4.1961.

"Kada je u pitanju utvrđenje štete koju je pretrpeo protivnik predlagača privremene naredbe, pošto je utvrđeno da zahtev predlagača za čije je obezbeđenje izdejstvovana privremena naredba pravno ne postoji, postupak provodi i donosi rešenje sudija pojedinac (čl. 11. i čl. 16. st. 2. Zakona o privrednim sudovima)."

– – – – – – – – – – – – – – – – – – –

VPS SRH Pž-1524/82 od 14.6.1983., UPP br. 103-104 str. 547

"Izvanugovorni odnos odgovornosti za štetu prouzrokovanu neosnovanom privremenom mjerom zaustavljanja broda uspostavlja se između predlagača privremene mjere kao štetnika i protivnika predlagača kao oštećenika. Slijedom toga, obveznik prava na

naknadu ove štete je predlagač privremene mjere, a ovlaštenik prava je protivnik predlagača ili osoba na koju je on svoja prava prenio, ili, za slučaj da je protivnik predlagača treća osoba temeljem posebnog pravnog osnova naknadila štetu koju je

460 TRIVA-BELAJEC-DIKA: Sudsko izvršno pravo, para 52/23. str. 340.

461 Marin, Davanje osiguranja.str. 212. i nota 25. gdje se poziva i na M. Ruždjak-a.

on pretrpio zadržavanjem broda za vrijeme dok je brod bio zaustavljen po privremenoj mjeri, ovlaštenik prava na naknadu ove štete, po osnovu prava regresa, je ova treća osoba koja je isplatom dužnog iznosa ušla u prava neposrednog oštećenika."

ooo

JUDIKATURA - INOSTRANA

GIURISPRUDENZA FRANCESE

COUR D'APPEL DI BORDEAUX, 1 FEBBRAIO 2000*

S.A naviera,. BEC FRERES c. NAVIERA HUMBOLDT -- DIRMAR-2002,IV.

Nave "J.B. Salcantay"

[1] Sequestro conservativo - Sequestro del carico - Responsabilita del sequestrante per il fermo della nave - Non sussiste

A garanzia di un suo credito nei confrondti dello Stato tunisino, accertato da due lodi arbitrali, la S.A. Bec Freres chiese ed ottenne il sequestro di un carico di grano di proprieta dell'Office des Cereales de Tunisie, considerato una emanazione dello Stato tunisino, imbarcato sulla m/n J.B. Salcantay che in conseguenza rimase immobilizzata fino alla revoca del sequestro, dopo prestazione di una cauzione. La Naviera Humboldt, ar-matrice della nave, convenne in giudizio la S.A. Bec Freres dinanzi al Tribunal de Commerce di Montpellier chiedendone la condanna al risarcimento del danno subito per il fermo della nave. La domanda venne accolta con sentenza 3 maggio 1993. La Cour d'Appel di Montpellier annullo tale sentenza ma condanno la S.A. Bec Freres al risarcimento del danno addebitandole un comportamento negligente per avere essa atteso la caricazione della merce per eseguire il sequestro. Su ricorso della S.A. Bec Freres la Cour de Cassation casso la sentenza della Cour d'Appel di Montpellier in quanto il comportamento imputato alla S.A. Bec Freres non connotava una colpa e rinvio la causa alla Cour d'Appel di Bordeaux.

L' armatore della nave la cui partenza e impedita dal sequestro conservativo del carico imbarcato a bordo a garanzia del credito del sequestrante nei confronti del proprietario del carico non ha una azione di danni nei confronti del sequestrante, tale sequestro dovendosi considerare un mezzo legittimo per la tutela del diritto del sequestrante.

[1] La stessa conclusione sarebbe valida anche in base al diritto italiano, in quanto la responsabilita extracontrattuale presuppone un fatto illecito, e cioe un comportamento doloso o colposo. Ci si deve chiedere tuttavia se il vettore non abbia invece azione nei confronti del caricatore della merce sequestrata. L'unica norma che, nell'ambito della regolamentazione unifonne del contratto di trasporto attualmente

in vigore, puo avere rilevanza e quella contenuta nell'art. 4 § 4 delle Regole dell'Aja-Visby secondo la quale il caricatore non e responsabile per perdite o danni soffeni dal vettore "qui proviendraient ou resulteraient de toute -- DMF 2000,442.

— — — — —

Vidi judikaturu u Ivković, "Privremene mjere na brodu", 1994, II. Izdanje, uz čl. 260. ZIP.

Uz Čl.306.--- Naknada štete sudioniku / trećoj osobi.

Naknada štete protivniku osiguranja određena je u čl PZ. čl. 949.st.4. i 5.. i OZ.15. st. 4., i 306. i sl. ,

Kod štete trećoj osobi situacija nije jasna. Naime čl. 64. (glede odgode ovrhe) određuje da će sud odbiti prijedlog za odgodu, ako predlagatelj osiguranja da, o roku, jamčevinu za štetu koju bi mogla pretrpjeti ovršenik ili treća osoba.

Dakle čl.15. st.4., koji spada među «Osnovne odredbe» ne spominje treću osobu, ali kada se radi o «Odgodi na prijedlog treće osobe» u čl. 64. određuje o šteti koju bi treća osoba mogla trpjeti. Određuje se dakle da treća osoba može pretrpjeti štetu i čak joj se daje pravo na jamčevinu, ali o načinu kako se ostvaruje ta šteta nema konkretnih odredbi.

Prema tome, u OZ, postoji i pojam štete koju bi treća osoba mogla pretrpjeti.

Ne čini se logičnim da bi kod odgode takovo pravo imala, a kod zaustavljanja tog prava ne bi imala.

Vidi čl. 63.

No, ostanimo za sada kod odgode i jamčevine.

Nije jasno da li će iznos jamčevine biti onaj koji, recimo, traži treća osoba (makar i nesrazmjeran) ili ga može i mora odrediti sud. U potonjem slučaju (a mislim da je logično da sud može i mora postupiti ako je zahtjev nesrazmjeran) dolazi do osiguranja/jamčevine u korist treće osobe, na zahtjev treće osobe. Dakle ovdje sud može i mora

određivati potencijalni iznos za eventualnu štetu trećoj osobi. [462]
Vidi čl. 282.st.2.

Temeljem čl. 290. st.4. i st.5. šteta se mora zatražiti u roku od 30 dana od dovršetka postupka (očito postupka privremene mjere - čl. 306.st.2)) i sud utvrđuje štetu rješenjem, na prijedlog protivnika osiguranja. Štetu protivnika osiguranja odlučuje sudac pojedinac u postupku privremene mjere. Tu odredbu, kritizirala je doktrina. [463] Iznosi štete mogu biti ogromni [464]

U svezi sa odredbom čl. 64. za treću osobu, nigdje se ne određuje kako se šteta utvrđuje. Sud, nema ovlaštenja utvrditi na kraju postupka privremene mjere i u tom postupku odlučiti o šteti koju je pretrpjela treća osoba.

Treba zaključiti da dok sudac pojedinac u postupku privremene mjere može odlučiti o šteti protivnika osiguranja, dakle ne u redovnom parničnom postupku, ne može tako određivati za treću osobu kod odgode, pa treća osoba mora voditi redovnu parnicu.

Ne čini mi se logično.

Kod utvrđivanja štete postoje navodi, dokazi, vještačenje i sl., a kod određivanja iznosa za osiguranje/jamčevina ili se mora provađati postupak (što je skoro isto kao u parničnom postupku) ili od oka odmjeriti.
Sud je ovlašten (dakle se smatra sposobnim) odlučivati:
A)).visinu jamčevine prema :
čl. 300. st.2
čl. 301. st.1
čl. 301. st.2
čl. 282. st.2.
čl.282. st.4.

---

462 Marin, Davanje osiguranja …..str. 210., : "…..tada bi sud trebao paziti na to da vrijednost osiguranja bude zadovoljavajuća s obzirom na vrijednost potraživanja, no nikada u tolikoj mjeri da bi iz osiguranja bilo moguće potpuno namiriti osigurano potraživanje." Naročito vidi notu 17.

463 Vidi naprijed čl. 306. i tamo citirano stajalište doktrine(Triva.Belajec.Dika).

464 Veliki brod može imati brutto gubitak dnevno i preko US$ 30.000.-

čl. 282. st.5
čl. 282. st. 6
čl. 64
PZ. čl.942.st.2., 4., 5.

B). visinu štete : -
čl. 15.
čl. 290.st.4
PZ. 949., 955 (?).

Smatram važnim propis cit. čl. 15. st. 4. OZ koji propisuje da se i u postupku osiguranja odlučuje o pravu "protivne stranke" o naknadi štete (i/ili troškova) u vezi s radnjom zbog poduzimanja koje je osiguranje/jamčevina dana. Na njezin prijedlog istim rješenjem odlučit će se i o naplati utvrđene tražbine iz tog osiguranja.

Čini se da se, s obzirom na činjenicu da je zakonodavac upotrijebio izraz "protivna stranka", u toj ulozi može pojaviti i "predlagatelj osiguranja" kao i "protivnik osiguranja".[465] Zašto je zakonodavac upotrebio izraz «protivna stranka» a inače koristi pune nazive _ predlagatelj i protivnik ? Ili je zakonodavac baš zato upotrijebio izraz «protivna stranka» jer je htio uvrstiti u taj izraz i treću stranku?

Da li izraz "protivna stranka" isključuje dakle treću osobu jer ona nije "stranka" (čl. 2. st. 1. t. 7.)? Ili je "protivna stranka" širi pojam, koji možda uključuje i treću osobu ? Naime, čudno je da treća osoba ima pravo tražiti osiguranje/jamćevinu, a štetu mora tražiti u parničnom postupku! Ostaje otvoreno pitanje da li treća osoba, koja definitivno ima pravo na prigovor u određenim slučajevima, a ima pravo i tražiti osiguranje/jamčevinu postaje ili može postati "protivna stranka". Da li je opravdano da je protivnik osiguranja u boljoj poziciji nego treća osoba ? Ili se možda smatra da je lakše odrediti štetu protivniku osiguranja nego trećoj osobi ?

Evo jedan primjer iz plovidbenog života: Vlasnik je dao brod u bare boat charter a bare boat charterer ga je dao dalje u time charter. Brod

---

465 OZ čl. 300. i 301., PZ čl. 978.

zaustavljen. Vlasnik je treća osoba, njegova je šteta u principu zakupnina. Ne čini se teško odrediti je. Protivnikova šteta (charter / charter) je obično mnogo teže. No OZ nije rađen za pomorstvo, pa je potrebno navlačiti odredbe OZ-a na praksu u pomorstvu. Naime, na kopnu se ne sklapaju često ugovori po kojima zakup dnevno iznosi preko 50.000 dolara, pod-zakup 55.000.- dolara, time charter 60.000.- dolara. A takovi su ugovori u pomorstvu, danas, u sadašnje vrijeme globalizacije, svakodnevni i to ne jedan nego stotine, ako ne tisuće ! Većina velikih tankera je u takovom ili sličnom sistemu ! Također i brodovi za prijevoz automobila.

Ili drugi primjere. Isto kao gore, samo protivnik jer je bio bare boat charterer a treća osoba je bila time charterer. A četvrta osoba, bi mogao biti brodovlasnik.

O tome kako treća osoba može tražiti naknadu štete (za koju ima pravo tražiti jamčevinu - čl. 64.) nema odredbe, pa preostaje jedino redovna parnica.

Ponovno ističem da ni OZ niti PZ u propisima o mjerama osiguranja ne spominje treću osobu, a sudska praksa trećoj osobi daje izvjesna prava. U ostalom tako i doktrina razmatra prava protivnika osiguranja.[466] Doktrina je kritizirala ne samo odredbe iz ZIP-a nego, passim, i iz IP 1930, i to po mom mišljenju sasvim opravdano.[467]

---

466 Triva, Belajec, Dika, *Sudsko izvršno pravo,* 1980, str. 243 § 36/11. "Sud može, prema okolnostima slučaja uvjetovati odgađanje izvršenja polaganjem "jamstva" u situaciji kad odgađanje izvršenja traži dužnik (63/3) ili treća osoba koja je tražila da se izvršenje na određenom predmetu proglasi nedopuštenim (65/2; v. § 47). U potonjem se slučaju zakonom određuje da "jamstvo" polaže osoba koja nije stranka u izvršnom postupku. U oba slučaja sud odlučuje o polaganju "jamstva" na prijedlog bilo koje stranke odnosno treće osobe ili po službenoj dužnosti."

467 Triva, Belajec, Dika, *Sudsko izvršno pravo,* 1980, str. 77 § 18/13: "Ono što je rečeno za protuizvršenje i sudske penale, vrijedilo bi, *mutatis mutandis*, i u pogledu nadležnosti za odlučivanje o zahtjevu za naknadu štete prouzrokovane neosnovanim određivanjem .... privremene mjere te o određivanju i provođenju izvršenja na temelju rješenja kojim je takav zahtjev usvojen (260/4,5; 274; v. §§ 52/23, 53/22 (ispravno 53/29 Đ.I.))."

§ 52/23: "U slučajevima u kojima dužnik ima pravo na naknadu troškova koje mu je vjerovnik neosnovano prouzrokovao (v. § 35) dužnik ima pravo i na naknadu štete koju je, pored izdataka za sudjelovanje u postupku osiguranja, pretrpio zbog neosnovanih prethodnih mjera (260/4 (IP)). No o zahtjevu za naknadu ove štete neće se moći - barem bi to trebalo po zakonu - posredno zaključiti, izvoditi samostalna parnica, jer se o njenom postojanju i visini odlučuje, na prijedlog dužnika, sud osiguranja svojim rješenjem. Odredbu bi trebalo shvatiti kao pravilo kojim se u ovoj materiji *isključuje tzv. put pravne*

Stari IP iz 1930. predviđao je u § 343 da će isti sud koji je dopustio privremenu "naredbu" presuditi i štetu.[468]

Treba razmotriti i odredbu čl. 67. st. 5 . Radi se naime o obustavi i ukinuću provedenih radnji, ali pod uvjetom da se time ne dira u stečena prava trećih osoba.

U ZIP postojao je u čl. 68. isti propis.

Samo passim da li treća osoba, treba dobiti odluku o upućivanje na parnicu, ako dođe u situaciju da ima pravo na traženje štete? Da li i ovdje vrijedi onaj rok od 30 dana ?

Teško je zamisliti da vrijedi opći rok zastare, jer jamčevina, polog ili garancija vjerojatno «leže», a ako ne leže oni onda «leži» brod (!?) Prisjetimo se: da je položeno osiguranje/jamčevina odn. kontra-garancija. Po odredbi čl. 15. st. 3. eventualno, stječe treća osoba založno pravo, a po Noveli 2003 više ne stječe, osim ako je to "stvar".Na ovaj problem može se odnositi i odredba

---

zaštite - parnični postupak mada bi, zbog nepovoljnih konsekvencija koje odatle proizlaze, bilo bolje kad taj zaključak ne bi bio nužan u ovom incidentalnom postupku. Iako se, naime, odlučuje o jednom supstancionalnom ovlaštenju o kojem bi trebalo voditi redovitu parnicu, sa svim procesnim garancijama koje su joj svojstvene, ovdje su stranke primorane da se povinuju odluci suca pojedinca i u stvarima velike vrijednosti, da se odreknu obvezne rasprave pred sudom, da se liše prava na dvostranu žalbu protiv presude i prava na reviziju i na ponavljanje postupka (v. 44). Jedina intervencija u prilog poboljšanja procesnog položaja stranaka sastoji se u izričitoj odredbi o suspenzivnom karakteru žalbe protiv rješenja o naknadi štete (260/6 (IP)) (vidi čl. 306 OZ - Đ.I.) To pravilo jedva da išta poboljšava prekarnu situaciju."

§ 53/29 :" .....I ovdje važe pravila o ostvarivanju zahtjeva za naknadu štete pred sudom osiguranja (260/5 (IP)) i o suspenzivnom značaju žalbe protiv rješenja o naknadi (260/6 (IP)), pa se u tom pogledu na odgovarajući način upućuje na zaključke do kojih se došlo u vezi razmatranjem ostvarivanja naknade štete u postupku osiguranja prethodnim mjerama (v. § 52/23 - 25).

- voditi samostalna parnica, jer se o njenom postojanju i visini odlučuje, na prijedlog dužnika, sud osiguranja svojim rješenjem.

468 Goršić, Tumač Zakona o izvršenju i obezbeđenju, 1930, str. 555, uz § 343: "Zakon se služi riječima *"svaku imovinsku štetu"* dakle damnumn emergens i lucrum cessans, a ne i štetu koja nije učinjena na imovini. Sud koji je nadležan za utvrđivanje visine naknade je onaj sud, koji je dozvolio privremenu naredbu, jer ima veze između dozvole i štete (odl. od 24. februara 1925, Ob.I. 6, B. vrh.s. VII 57). Visinu naknade odredi sud zaključkom bez predhodne usmene rasprave, pošto je pribavio potrebna objašnjenja (§ 51. st. 3.). U zaključku treba odrediti paricijski rok, jer inače odluka ne može biti sposobna za ovršni naslov u smislu § 12/odl. st.s. od 11 januara 1926. Ut 225/25. R.K.S. VII 88)."

čl. 301. st. 3. jer spominje rok, a roka nema. Rok bi morao biti ili u odluci suda o polaganju jamčevine ili kontra-jamčevine, ili pak u garanciji ili pismenom

Judikatura ne dopušta određivanje štete trećoj osobi, jer nije treća osoba nigdje spomenuta u odredbama koje bi davale pravo da se ta šteta odredi u postupku privremene mjere.[469]

Razvoj postupka mogao bi eventualno čak nekako izgledati:

1) prijedlog predlagatelja osiguranja "X" protiv protivnika osiguranja "Y" koji je stvarni dužnik prema "X-u" i koji je SAM odgovoran predlagatelju
2).rješenje o privremenoj mjeri u korist predlagatelja
3).DOSTAVA PUTEM LUČKE KAPETANIJE
4).nalog predlagatelju da opravda privremenu mjeru u roku od 15 dana
5).popis broda po čl. 985. u vezi čl. 887. PZ
6).prigovor po čl. 55. treće osobe "Z", koja je vlasnik broda i preuzela je financijku odgovornost,
7).i prijedlog za odgodu po čl. 63. ,
8).kao i prijedlog treće osobe za davanje osiguranja od strane predlagatelja po čl. 301. st. 2. u vezi sa st. 1.
9).i čl. 64. iz kojeg jasno proizlazi da treća osoba može tražiti osiguranje/jamčevinu za zaštitu s trajanjem do isteka roka do kojeg treća osoba može zatražiti naknadu štete
10).dostava prigovora treće osobe "Z" predlagatelju "X" i protivniku "Y" s rokom od 8 dana po čl. 55. st. 3.
11).žalba protivnika predlagatelja "Y", koji je kao time charterer plaćao "hire" a brod je zaustavljen
12).odluka zbog protivljenja prigovoru odn. neočitovanja predlagatelja,
13).upućivanje treće osobe na parnicu protiv obje stranke (predlagatelja "X" i protivnika "Y" (čl. 56. st. 1.)
14).odluka o prijedlogu za odgodu nakon očitovanja predlagatelja po čl. 61 st. 3.

---

469 VTS RH Pž-283/97.: "Nakon ove isplate pojavio se je investitor sa zahtjevom za naknadu štete u vezi čl. 274. st. 1. ZIP-a. na koju nema pravo jer nije dužnik, već se pojavljuje samo kao zainteresirana strana." Vidi BEN JAKAT.

15).odluka u pogledu zahtjeva predlagatelja "X" za osiguranje/jamstvo po čl. 61. st. 4. u iznosu od 500.000.-
16).treća osoba položila odlukom utvrđeni iznos od $ 500.000.-)
17).odluka o obustavi (?)-prekidu
18).zahtjev treće osobe "Z" za jamčevinu za štetu -čl. 64.
19).rješenje o polaganju osiguranja od strane predlagatelja "X" (pretpostavimo da je odobreno da predlagatelj mora položiti $100.000.-
20).predlagatelj položio kod suda, pozivom na broj spisa u kojem se vodi postupak osiguranja 100.000.-
21).u spisu se direktno ili indirektno (garancija banke i sl.) nalazi sada $ 500.000.- (položila 3.a osoba) plus $ 100.000.- (položio predlagatelj) -- ukupno 600.000.-. [470]
22).odluka o odgodi
23).rješenje o prekidu postupka
24).tužba treće osobe "Z" protiv "X" i "Y" radi nedopuštenosti.
25).tužba predlagatelja "X" za opravdanje čl. 56.
26).tužba/protutužba i zahtjev za štetu protivnika predlagatelja "Y"
27).odbijena žalba protivnika "Y"
28).tužba treće osobe za naknadu štete i trošak
29).pravomoćna presuda u korist predlagatelja za 380.000.+ 16.000.-troškova
30).zahtjev predlagatelja "X" sudu koji je vodio postupak osiguranja (na spis postupka osiguranja), za odmjeru troškova u postupku osiguranja u roku od 30 dana temeljem čl. 14. st. 5. i 6. i za oslobođenje kontra-osiguranja sa depozita
31).zahtjev treće osobe sudu koji je vodio postupak privremene mjere da se ne oslobodi jamčevina od 100.000.-koju je položio predlagatelj temeljem podnijete tužbe za naknadu štete i trošak - čl. 64.
32).pravomoćna presuda u korist treće osobe za 45.000.- + 4.000.- za troškove (šteta se sastoji po obrazloženju presude za ležanja iznosa od 500.000.- i gubitka kamata) i troškova u oba postupka
33).zahtjev treće osobe sudu koji je vodio postupak osiguranja na spis postupka osiguranja, za odmjeru troškova u postupku osiguranja u roku od 30

470 Izostavljen je problem kamata koji leže na računu suda u banci.

dana temeljem čl. 14. st. 5. i 6. i za oslobođenje osiguranja sa depozita odn. postupak sa garancijom

34).rješenje suda za zahtjeve "X" i " treće osobe "Z" za trošak postupka privremene mjere koje su iznose stranke međusobno saldirale u gotovini

35).pravomoćna presuda suda po tužbi protivnika "Y" kojim je odbijen sa zahtjevom.

36).zahtjev predlagatelja sudu koji je provodio postupak osiguranja na spis postupka osiguranja za doznaku od $ 100.000.-položenih kao jamčevinu i 396.000.- po presudi iz jamčevine date od treće osobe (500.000.-), i obavezu prema trećoj osobi po presudi 49.000.- tj. per saldo 447.000.

+100.000 jamčevina
+396.000 presuda
49.000.-
=447.000.-

37).zahtjev treće osobe sudu koji je provodio postupak osiguranja na spis postupka osiguranja za doznaku od 104.000.- (saldo između date jamčevine 500.000 i presude 396.000.-) plus 49.000.- (za štetu i trošak) iz jamčevine predlagatelja po presudi u korist treće osobe, tj. per saldo 153.000.-

+500.000.-
-396.000.-
+ 49.000
=153.000.-

38).Preotvaranje postupka

39).Rješenje o troškovima u postupku privremene mjere predlagatelja "X",koje je treća osoba "Z" isplatila u gotovom

40).Rješenje o sudbini pologa, garancije i sl., nalog za doznake sa pologa jamčevina

41).Rješenje da je postupak osiguranja dovršen. (čl. 68.st.2.)

Nije jasno zašto i kojom logikom protivnik osiguranja ima pravo tražiti da se šteta utvrdi u spisu postupka osiguranja (čl. 15. st. 4.,290.st.4,5.,306.,PZ. čl. 949.,), a treća osoba to pravo nema već bi morala voditi posebnu meritornu parnicu. Naime, može se vrlo lako dogoditi da je protivnik osiguranja brodovlasnik, ali isto tako da protivnik osiguranja NIJE brodovlasnik već da je brodovlasnik TREĆA OSOBA.

I onda, kada je brodovlasnik protivnik osiguranja šteta mu može biti utvrđena u postupku osiguranja, a

kada je taj isti brodovlasnik treća osoba, onda mora voditi meritorni postupak za naknadu štete, a u stvari, brodovlasnik, i u ulozi protivnika osigurnja i treće osobe koriste, logikom stvari, iste dokaze ili različite u pogledu visine, itd. štete koja je nastala. A u slučaju, kada je predlagatelj osiguranja pogrešno naznačio (promašio pasivnu legitimaciju) protivnika osiguranja, pa se je treća osoba pojavila kao brodovlasnik, treća osoba - brodovlasnik je u kompliciranijem postupku, nego da je on označen kao protivnik osiguranja! Može se naime dogoditi da je prvo upućen na parnicu radi nedopuštenosti privremene mjere i kada uspije u parnici mora početi novu parnicu radi naknade štete i eventualno troškova u postupku osiguranja koje ne može tražiti praktički prije dovršetka parničnog postupka.

Ako je treća osoba "sudionik" zašto ne može "sudjelovati" i u utvrđivanju štete kada je to njeno "neko pravo i pravni interes"! (čl. 2. st. 1. t. 7.)

Bilo bi logično da se u odredbu čl. 14. st. 4. i 5., te čl. 15. st. 4. umetne i "SUDIONIK".

I dalje:

u čl. 64. određuje postupak u slučaju ako je sud, odredio da predlagatelj dade osiguranje/jamčevinu (kolokvijalno nazivano kontra- garancija) za štetu treće osobe. Ako je u roku koji mu je sud odredio položena takova kontra-garancija za štetu koju bi *"treća osoba mogla trpjeti zbog provedene ovrhe*" sud će odbiti prijedlog treće osobe za odgodu i provesti zaustavljanje jer treća osoba ima osiguranje/jamčevinu za svoju štetu o kojoj će se kasnije meritorno odlučivati.

Ipak čini se donekle čudno da će u postupku privremene mjere sud određivati iznos jamčevinu za štetu koju može pretrpjeti treća osoba i o tome iznosu [471] donijeti odluku, a ne smije utvrditi, u konačnoj fazi, štetu treće osobe, ali smije utvrditi štetu predlagatelju osiguranja. U praksi to znači:

a).--sud određuje iznos jamčevine za naknadu štete koju bi mogla pretrpjeti treća osoba. Visina jamčevine može (a najčešće i jeste) daleko viša od štete. Čak se može dogoditi da je jamčevina ogromna,

---

471 Koji zapravo uopće nije razmatran niti procjenjivan niti lako kvantificiran, a sud je obavezan da ga kvantificira!!!

a ako se ishodi, recimo, bankovna garancija šteta može katkada biti samo bankovna komisija. Ili još eklatantnije : garancija P&I kluba je besplatna, pa štete možda i uopće nema. [472]

b)postupak privremene mjere se prekida

c).osiguranje/jamčevina mora biti raspoloživo do dovršetka parničnog postupka i postupka privremene mjere, raspoloživo u korist treće osobe čl. 64. st. 1.

d).pravomoćno završen parnični postupak o šteti i trošku

e).postupak privremene mjere se preotvara

f).odlučuje se o sudbini jamčevine i raspodjeli

g).rješenje o doznakama pologa odn. ostvarenja garancije, prodaje dragocjenosti, predaje vrijednosnih papira i sl.

Postavlja se možda pitanje da li u nekim slučajevima ugovora, prekostojnice koje su ugovorene predstavljaju pojednostavnjeni iznos dnevne štete? Ugovorena šteta? Neka vrst penala? Da li bi tako ugovorene prekostojnice mogli biti nekakav putokaz za nagodbu ili za visinu štete ili za jamčevinu ? No to nije pravno pitanje! Čini se da logika stvari i ekonomika postupka traže da se nađe jedno jednostavnije i elegantnije rješenje.

Konačno može se čak zamisliti i situacija u kojoj je oštećen i protivnik osiguranja i treća osoba : ako je time charterer protivnik osiguranja a treća je osoba brodovlasnik i protivnik osiguranja kao time charterer mora plaćati “hire”, jer nije mogao vratiti brod, a s druge strane treća osoba brodovlasnik, imala je unaprijed sklopljen jedan drugi T/C. i mora plaćati penale jer nije mogla predati brod o roku predviđenom u cancelling clause. T/Charter može propasti i nastati velika šteta dok se nađe drugi T/Charterer ili drugo zaposlenje broda. A u današnja vremena nije sve to teško niti izmisliti i fiktivno konstruirati da bi se domoglo do štete.

---

472 Konkretno slučaj: brod je zaustavljen tokom ukrcajno/iskrcajnih operacija, u toku kojih je data P&I garancija, ili bankovna garancija, i brod je oslobođen još u toku operacija.

Na kraju, izgledalo bi da zbog toga što se treća osoba ne spominje nigdje osim kod odgode, da trećoj osobi nema mjesta u slučaju ako nema odgode, tj. ako je brod, na pr. zaustavljen i "leži" i čeka na rješenje spora. To je vjerojatno izbjeglo zakonodavcu ili bi trebalo to riješiti negdje u PZ.

I teško je, a ne dovesti situaciju do ekstrema, kao na pr. kada bi, "lukavi" predlagatelj, podnio prijedlog za privremenu mjeru protiv korisnika temeljem tražbine iz čl.1. K.52, a protiv brodovlasnika temeljem privilegija. Zatim tužio: pod 1). - korisnika broda - i pod 2., brodovlasnika, - solidarno, i bio pravomoćno odbijen sa zahtjevom.

Onda bi naknadu štete za korisnika/protivnika pod 1)., određivao u postupku privremene mjere (čl. 290. st. 4.), sud koji je provodio postupak privremene mjere.

Za brodovlasnika protivnika/tuženog pod 2). određivao bi u posebnom parničnom postupku, najvjerojatnije na temelju, manje više, sasvim istih podataka. A postoji i načelo ekonomičnosti postupka.

Postupak se ne bi mogao spojiti jer je jedan postupak privremene mjere (sudac pojedinac, čl. 10., žalba čl.11., itd.) a drugi parnični (možda -- drugi sastav suda, drugi postupak rješavanja žalbe, revizija (?).Ako bi sud u tom postupku privremene mjere koristio vještake, možda bi u parničnom postupku koristio iste vještake, itd.!?)

Vidi gore, passim uz čl. 306.

Opširno u Ivković, TREĆA OSOBA - SUDIONIK U POSTUPKU PRIVREMENIH MJERA NA BRODU, 2000.

PRIMJENA ODREDABA O OSIGURANJU PRETHODNIM MJERAMA

III.- OZ.- - ČLANAK 307.

U POSTUPKU OSIGURANJA PRIVREMENIM MJERAMA NA ODGOVARAJUĆI SE NAČIN PRIMJENJUJU ODREDBE ČLANKA 285.ST.3.,ČLANKA 288. I ČLANKA 289. STAVKA 2. DO 4. OVOGA ZAKONA.

U ovu odredbu, umetnuto je pozivanje na čl. 285.st.3., koja je zapravo materijalno pravne prirode tj. pitanje vjerojatnosti opasnosti, ali u negativnom smislu. Budući da K52. NE zahtjeva opasnost, ova odredba nije bitna za primjenu K52.

Prije ulaženja u komentiranje treba naglasiti da PZ. ima određene odredbe baš za prethodne mjere u čl. 943. do 950. pa prema tome temeljem čl. 841. odredbe PZ-a dolaze do primjene prije odredaba OZ-a.

Dakle odredbe, a na koje upućuje čl. 307., dolaze do primijene samo kada nema odredaba u PZ. naročito u čl. 943-950., a i odredbi u čl. 841 - 964.

Vidi OZ.. čl. 288. i 289. st. 2.-4. i bilješke uz te članove, ali nije jednostavno primijeniti ih na privremene mjere i to na „odgovarajući način".

Tek kurioziteta radi, do primjene, recimo, ako se traži odredba da li rješenje mora biti obrazloženo, „časkom" se do toga dolazi, kako slijedi :

OZ.U čl.285. određuje o opasnosti, pa prema tome ne dolazi do primjene kod K52.

K52. čl. 6.st.2.,čl.8. upućuje na PZ

PZ. čl. 841.st.4. - upućuje na odgovarajući način

PZ. čl. 841.st.5. - upućuje na odgovarajući način

. čl. 307 (?), odn. 289.st.4.,na odgovarajući način

. čl. 289.st.4, tj. da rješenje o privremenoj mjeri mora biti obrazloženo !

Pozivanje u čl. 307. na primjenu čl. 289.st.4. tj. da rješenje mora biti obrazloženo, puno bi ljepše i jednostavnije moglo biti u, recimo, PZ. čl. 951. ili čl. 958.:

"RJEŠENJE O PRIVREMENOJ MJERI MORA BITI OBRAZLOŽENO".

Jasno onda se do njega ne bi moglo doći "na odgovarajući način" ! A jednostavnije bi bilo i uputiti na čl. 294 :" *(5) Rješenja iz (stavka 1. i 2.) ovoga članka moraju biti obrazložena.*

Vidi i čl. 37. st.6. za odbijanje prijedloga.

Vidi čl. 52.

IV. DIO

POKUŠAJ PRIKAZA NEKIH FAZA POSTUPKA

VAŽNA NAPOMENA :

Povezati odredbe iz K52, PZ. i OZ. nije lako uopće, a na «NA ODGOVARAJUĆI NAČIN», još manje jer se odredbe ne pozivaju međusobno konkretno jedna na drugu, ne pozivaju se na neki drugi određeni zakon i član, tako da je to prepušteno individualnoj ocjeni. Dovoljno je navesti da je u cijelom tekstu PZ. izraz «NA ODGOVARAJUĆI NAČIN» spomenut na 31 (trideset jednom – tj. 3.1 %) mjestu/članku, a u cijelom OZ. na čak 69 (šestdesetdevet tj. 22,5%), pa je možda (jedva?) moguće taj «odgovarajući način», nekako otkriti u nekom konkretnom spornom slučaju vezu, ali u teoretskom razmatranju je to skoro nemoguće. Ako se i pokuša, pitanje je da li će se uvijek svi složiti da je nađen «odgovarajući način» ? Sumnjam. Zbog toga je dole navedeni pokušaj, sigurno podložan razmimoilaženju mišljenja a često niti meni nije bio jasan taj «određeni način». Neke od mojih mnogobrojnih sumnji navedene su u bilješkama uz pojedine odredbe u K52, PZ, i OZ., obzirom da na pr. u PZ. 31% članaka, a u OZ. 22,5 % članaka ne daju konačnu odredbu, već upućuju na drugu odredbu. Ako dakle i kod mojih mišljenja 3,1 % odnosno 22,5 % «odgovarajučih načina», nije uspješno i zapravo je možda neodgovarajuće - ostajem ipak u granicama zakonodavčevih općenitih "načina", koje zakonodavac nije konkretno povezao pa se je poslužio ovom neodređenom omnibus klauzulom ostavivši praktičarima, da se snalaze kako znaju.

Članovi koji su navedeni uz pojedine faze ne znače da se svakako primjenjuju kod slučajeva na koje se primjenjuje Konvencija 1952, već služe i radi uvida u stanje i kao pomoćno sredstvo i vrlo su često ostavljeni da se nađe "odgovarajući način". Zapravo preporučljivo je da se uzme uvid i u tekstove članaka i bilježaka u dijelovima ovog priručnika, gdje su često navedene odredbe i bilješke koje upučuju daljke. Ponovno naglašavam da se mora pridržavati redoslijed primjene odredaba:

I.-Konvencija 1952,
II.-Pomorski zakonik,
---a).čl.951-964
---b).čl.932-950
---c).čl.841-931
III.Ovršni zakon,
IV.Ostali zakoni na koje upućuju: K52,PZ,OZ.

NADLEŽNOST-

MJESNA

I.DIO-K52- ČL.4., ČL.7. ST.1. 2., ČL.8.ST.3. DO 5.

II.DIO-PZ– ČL.841 - - 851

III.DIO-OZ-ČL. 33.B, 126,127, 292

ZPP-ČL.27

STVARNA

I.DIO-K52– ČL.4., 6., 7.ST.1., ČL. 8.,9.

II.DIO-P.Z. – ČL. 841-842

III.DIO-OZ-39,253

LETEĆA P.M.

I.DIO-K52-ČL.4.,ČL.6.

II.DIO-P.Z.–ČL.849/6

III.DIO-OZ-ČL.127.

SREDSTVA, PREDMET,

II.DIO-PZ-ČL.5.ST.1.,ČL.2..ST.2.

III.DIO-OZ-ČL. 3,4,5.

RADNJE

III.DIO-OZ-ČL. 3,4., 5.

STRANI SUD - ODLUKE

I.DIO-K52-ČL.7/2.

III.DIO-OZ.ČL. 17

ARBITRAŽA

I.DIO-K52-ČL.7.

II.DIO-PZ –ČL.958.

III.DIO-OZ- ČL.17,.ČL.21,ČL.33.A,

SASTAV SUDA, (SUDAC POJEDINAC)

III.DIO-OZ-ČL.10.

PRIMJENA DRUGIH ZAKONA

USTAV R. HRVATSKE, ČL. 140.

I.DIO-K52-ČL.2., 6., 7., 8.ST.2., 3., 4., ČL.9.

II.DIO-ČL. 967-988.

III.DIO-OZ-ČL.19.

KAMATE

I-DIO-K52-ČL.6.ST.1.

II.DIO-PZ-ČL. , 948, 949.,ST.3.,955

III.DIO-OZ-ČL. 14, 15, 27.,52, 130., 289(307)., 290(306).,

PRIJENOS - CESIJA

I-DIO-K-52 ČL. 8.ST.5.

III.DIO-OZ-ČL.29.

UVJETNA I UZAJAMNA OBVEZA

III.DIO-OZ-ČL.30.,31., 32.,

VIDI: "UVODNA RAZMATRANJA" - GLAVA 3."OVRŠNI ZAKON - ČL. 296.ST. 1. I ČL. 298. ST.2. - («PERICULUM IN MORA») U ODNOSU NA KONVENCIJU".

LEX FORI

I.DIO-K52---ČL.2, 6, 7/2, 8/2. I 4., ČL.9.

II.DIO- PZ-ČL. 841., 967 - 988.

III.DIO-OZ-ČL. 19.,253.

STRANO I UGOVORENO PRAVO

I-DIO-K52-ČL. 10.

II-DIO-PZ-967 I SL.(973-975)

III.DIO-OZ-ČL.17.

PONAVLJANJE POSTUPKA

III.DIO-OZ-ČL.12., 19, 54., 61.

POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE

III.DIO-OZ-ČL.12.,19.,61

HITNOST, REDOSLIJED UZIMANJA U POSTUPAK

III.DIO-OZ-ČL.13.

ZASTARA

III.DIO-OZ-ČL.-46.

KAZNE

III.DIO-OZ-ČL. 16, 16.A).,44., 297.ST.7.

TRAŽBINE

I.DIO-K52-ČL. 1. ST.1.,TOČKE :

A).- ŠTETA UZROKOVANA OD STRANE BRODA SUDAROM ILI KOJIM DRUGIM NAČINOM;

B).- GUBITKA LJUDSKIH ŽIVOTA ILI TJELESNIH OZLJEDA UZROKOVANIH OD STRANE BRODA ILI NASTALIH U VEZI S ISKORIŠTAVANJEM BRODA;

C).- PRUŽANJA POMOĆI I SPASAVANJA;

D).- UGOVORA O ISKORIŠTAVANJU ILI ZAKUPU BRODA, BILO PUTEM BRODARSKOG UGOVORA ILI NA NEKI DRUGI NAČIN;

E).- UGOVORA O PRIJEVOZU ROBE BRODOM, NA OSNOVI BRODARSKOG UGOVORA, TERETNICE ILI NA NEKI DRUGI NAČIN;

F).- GUBITKA ILI OSTEČENJA ROBE I PRTLJAGA KOJI SE PREVOZE BRODOM;

G).- ZAJEDNIČKE HAVARIJE;

H).- POMORSKOG ZAJMA

I). - TEGLENJA

J). - PILOTAŽE

-- K). - DOBAVE BRODU PROIZVODA ILI MATERIJALA,GDJE GOD ONA BILA IZVRŠENA, U SVRHU IZKORIŠTAVANJA ILI UZDRŽAVANJA BRODA

L). - GRADNJE, POPRAVKA ILI OPREMANJA BRODA ILI NAKNADE ZA DOKOVANJE

M). -PLAĆE ZAPOVJEDNIKA BRODA, ČASNIKA ILI POSADE

N). - IZDATAKA ZAPOVJEDNIKA BRODA I IZDATAKA KRCATELJA, NARUČITELJA PRIJEVOZA U BRODARSKOM UGOVORU ILI AGENATA ZA RAČUN BRODA ILI NJEGOVA VLASNIKA;

O). - SPOROVA O VLASNIŠTVU BRODA;

P). - SPOROVA O SUVLASNIŠTVU, POSJEDU, ISKORIŠTAVANJU ILI O PRAVIMA NA PLODOVE ISKORIŠTAVANJA BRODA U SUVLASNIŠTVU;

Q). - POMORSKIH HIPOTEKA I MOTGAGEA.

II.DIO-PZ-ČL. 953.ST.2. I 3.

NE DOLAZI DO PRIMJENE - ČL. 140 USTAVA, ALI VIDI "UVODNA RAZMATRANJA", GLAVA 2,

VRSTE TRAŽBINA

II-DIO –P.Z.-ČL.951

NOVČANE TRAŽBINE

I.DIO-K52-ČL.1.ST.1.

II.DIO –P.Z.-ČL.951.

VJEROJATNOST

VIDI : "UVODNA RAZMATRANJA" –GLAVA 3-"VJEROJATNOST TRAŽBINE I OPASNOST ČL. 296 I 298 OVRŠNOG ZAKONA".

III.DIO-OZ-ČL. 296., 298.,299., 301.ST.1.

OPASNOST

K52 - - NE ZAHTJEVA VJEROJATNOST OPASNOSTI (PERICULUM IN MORA).

II.DIO-PZ-NE DOLAZI U OBZIR JER SE K52 BAZIRA NA UZAJAMNOSTI.

III.DIO-OZ-ČL.298 (NASILJE)

PRIVILEGIJ

NISU DIREKTNO SPOMENUTE U K52., KAO OSNOV. ČL.9.

I.DIO.K.52 . ČL.8. LEX FORI. VIDI "UVODNA RAZMATRANJA",GLAVA 2.

II.DIO.PZ. ČL.241 I SL.,ČL. 953.ST.2.,966-988.

HIPOTEKA-MORTGAGE / PRIVILEGIJE

I.DIO-K52- ČL.1.ST.1., ČL.3.

PZ-II-DIO-ČL.953, 852., 219-240; 932, 946/2.,969.ST.2.

KVALITET TRAŽBINE, NEDOSPJELE I UVJETNE TRAŽBINE

III.DIO-OZ-ČL. 30, 295.ST.1.

NENOVČANA POTRAŽIVANJA

UVOD--KVALITET TRAŽBINE

II.DIO–P.Z.-ČL.951.ST.2.-NENOVČANE TRAŽBINE, (VIDI I IVKOVIĆ, PM.1994 POD BR.974-07),

VJEROJATNOST OPASNOSTI

VIDI : "UVODNA RAZMATRANJA"—«VJEROJATNOST TRAŽBINE I OPASNOST ČL. 296 I 298 OVRŠNOG ZAKONA».

I.DIO-K52- ČL.1.ST.1.,ČL.3.,ST. 1.; NE DOLAZI DO PŠRIMJENE KOD K52.

III.DIO-OZ -ČL. 298.

HIPOTEKE-MORTGAGE

I.DIO-K52- ČL. 1., ČL.3.ST.2. I 4.

II.DIO-ČL. 953.ST.2. - ST.3-(NE DOLAZI U OBZIR JER SE K52 BAZIRA NA UZAJAMNOSTI.)

DOSPIJEĆE

OZ.III.DIO.ČL.24-26., 28., 263.A.

POKRETANJE POSTUPKA - PRIJEDLOG

II.DIO-ČL.951, 854, 855.

III.DIO-OZ-ČL. 35.,56., 293.

GRANICE - OBIM MJERE

II. DIO - PZ - ČL. 852.

III.DIO-OZ-ČL.5,36,41,71,72.

POSTAVLJANJE PRIJEDLOGA ZA P.M.

II.DIO-P.Z. –ČL. 951., 854, 855.

III.DIO-OZ-ČL. 292, 293.

ZAUSTAVLJANJE BRODA

I.DIO-K52-ČL. 1.ST.2.

II. DIO –P.Z.-ČL.951, 952 I SL.

ZABRANA ODLASKA BRODA IZ LUKE

II. DIO –P.Z.-ČL.952

VRSTE PRIVREMENIH MJERA

II.DIO-ČL.951, 946.ST.2.

III.DIO-ČL.297., 298.

SUD – POSTUPAK I SL.

ODBACIVANJE, ODBIJANJE PRIJEDLOGA

III.DIO-ČL.35,37,47,50,51.

ROČIŠTE

III.DIO-OZ-ČL.7.,50,133,282

MIROVANJE

III.DIO-OZ-ČL.7.ST.6.

BROD

VIDI :"UVODNA RAZMATRANJA" - GLAVA 1.- 4-

I.DIO-K52 – ČL.1., 8., 9.,ST. 2.

PZ-II. DIO - ČL.5.ST.1., ČL.953, 967.

BROD SPREMAN ZA ODLAZAK

I.DIO-K52- – ČL.3.ST.1.

BROD KOJI SE MOŽE ZAUSTAVITI.

I.DIO-K52-ČL. 3.

ZASTAVA KOJA SE VIJE

I.DIO-K52-ČL.8.ST. 1. I 2.

II.DIO-PZ.-968.ST.2.

POPIS BRODA

II.DIO-P.Z. –ČL. 962 , ČL.858, 860,936(?),937(?).938.ST.3.

III.DIO-OZ-ČL.2.ST.10.,19, 42.,43, , 45., 131, 132., 137.

POPIS-TERETA

II.DIO-P.Z. –ČL. 962 I ČL. 860

III.DIO-OZ-ČL.2.ST.10, 42.- 45.

POPIS-PUTNIKA

II.DIO-P.Z. –ČL. 962 I ČL. 860,864

III.DIO-OZ-ČL.2.ST.10., 42.-45.

POPIS-OSTALOG

II.DIO-P.Z. –ČL. 962 I ČL. 860

III.DIO-OZ-ČL.2.ST.10. 42.-45, 135.

ZAPISNIK O POPISU I DR.

III.DIO-OZ-ČL.7, 16.A)., 24, 43., 45., 61., 98, 131-132.,138., 139, 263, 271, 274.

PROCJENA

III.DIO-OZ-ČL.137. - 139.

JAHTA

II-DIO-PZ-ČL.2.; ČL.5. ST.1.TOČ.20, 21; ČL. 111. I SL.

VIDI I SVE ODGOVARAJUĆE, A NAVEDENO ZA BROD - ČL.2.ST.2.;VIDI "UVODNA RAZMATRANJA",GLAVA 2.

PRAVILNIK O BRODICAMA I JAHTAMA NN. BR. 27/2005.

BRODICA

II-DIO-PZ-ČL.2., ČL.5. ST.1.TOČ. 15., ČL. 111. I SL.

PRAVILNIK O BRODICAMA I JAHTAMA NN. BR. 27/2005.

POSTUPAK

POKRETANJE III.DIO-OZ-ČL.3.

II.DIO-PZ-ČL.849

PREKID

III.DIO-OZ-ČL.9., 19., 300.ST.3.

VIDI I ZPP. ČL. 212. I SL.

ZASTOJ

ZPP-ČL. 215.A).

OBUSTAVA, UKIDANJE, OSLOBOĐENJE

II.DIO-PZ-ČL. 855,865,949,958,959

III.DIO-OZ-ČL. 68,290.ST.2.

STRANKE, OSOBE

I.DIO-K52-ČL.1.ST.3.

III.DIO-OZ-ČL.2.ST.1.,T.6

PREDLAGATELJ OSIGURANJA - /- VJEROVNIK

I.DIO-K52-ČL.1.ST.4.

II.DIO-PZ-ČL.951 I SL.

III.DIO-OZ-ČL.1.ST.3. I 4.,ČL.2.ST.1.T.3.,ČL.3.ST.2. DO ST. 6.

PROTIVNIK PREDLAGATELJA- / -DUŽNIK

III.DIO-OZ-ČL.2.ST.1.T.5..

SUDIONIK – TREĆA OSOBA

III.DIO-OZ-ČL.2.ST.1.T.6 I 7.,ČL.55. I SL.

DUŽNOST STRANAKA/SUDIONIKA

ZPP – ČL. 77, I SL, ČL. 264 I SL.

PRIMJENA ZAKONA/KONVENCIJE/LEX CONTRACTUS

I-DIO-K52-ČL.8.

II. DIO-PZ. ČL. 995 I SL.

III.DIO-ČL. 19.

PODNESAK OPĆENITO

III.DIO-OZ-ČL.2, 3.ST.1., ČL.7. ST.1.I 7., ČL.19, 253, 262, 280, 283, 293.

SASTAVNI DIJELOVI PODNESKA/PRIJEDLOGA-STRANKE

II.DIO-P.Z. –ČL. 951, 854, 855.

III.DIO-OZ-ČL.5., 293.

DOKAZI

II.DIO-ČL. 855

III.DIO-OZ-ČL.21, 28, 29, 30, 57., 293.ST.2.

VIDI ZPP. ČL. 219. I SL.

VJERODOSTOJNA ISPRAVA

III.DIO-OZ-ČL.28

ODLUKA SUDA

III.DIO-OZ-ČL.10., 17., 21-23.

OBLIK ODLUKE -- RJEŠENJE

III.DIO-OZ-ČL.2.ST.9.,ČL.10.ST.3.,ČL.11.,ČL.37.,41., 68.ST.2.,ČL.289.,ČL.290.ST.5.

RJEŠENJE O PRIVREMENOJ MJERI IMA UČINAK RJEŠENJA O OVRSI

III.DIO-OZ-ČL.294. ST.3.

RJEŠENJE O PRIVREMENOJ MJERI MORA BITI OBRAZLOŽENO

II.DIO-ČL. 948.ST.4.

III.DIO-OZ-ČL. 294.ST.5.

ZAKLJUČAK

III.DIO-OZ-ČL.10.,ST.4.I 5., ČL.11.ST.6., ČL.45.ST.2., ČL.140.ST.2. (ČL.11.ST.6.), 141

DOSTAVA ODLUKE

III.DIO-OZ-ČL.8., 38, 130.

ZPP - ČL.133 I SL., ČL. 140.

DOSTAVA - LUČKOJ KAPETANIJI

II.DIO-P.Z. –ČL. 860, 962.

DOSTAVA - OPĆENITO

III.DIO-OZ-ČL.2.ST.10., ČL. 8., 16., ČL.130. ST.1.

DOSTAVA - PREDLAGATELJU

III.DIO-OZ-ČL.38., 55.ST.3., ČL.130..

DOSTAVA - PROTIVNIKU OSIGURANJA

III.DIO-OZ-ČL.38., 55.ST.3.

DOSTAVA - OSTALIMA

II. DIO –P.Z.-ČL.38

-ZAPOVJEDNIKU BRODA

II-DIO- PZ-ČL. 962/860 PZ.

-BRODOVLASNIKU

II-DIO- PZ-ČL. 962/860 PZ.

-TREĆOJ OSOBI

III.DIO-OZ-ČL.130.ST.4.

UČINAK ODLUKE O PPRIVREMENOJ MJERI.

II-DIO- PZ-ČL. 952., 946/3, 948.

III.DIO-OZ-ČL.294., ST.3. I 4.

VRSTE PRIVREMENIH MJERA - VIŠE PRIVREMENIH MJERA

II. DIO –P.Z.-ČL.951-PRIVREMENE MERE PO TIPU - (VIDI : IVKOVIĆ, P.Z.1994 - ČL.974-03)

II. DIO - PZ-ČL.951-VIŠE PRIVREMENIH MJERA I OGRANIČENJA.

III.DIO-OZ-ČL.64, 300, 302.

JAMSTVO(PZ)//JAMČEVINA(OZ)

OPĆENITO

K52-I.DIO-ČL. 3., 5.

PZ. II.-DIO -ČL.955., 956, 957, 942.ST.2. - 6.

III.DIO-OZ-ČL.15.,61-64,300,302,942(?)

JAMČEVINA-GARANCIJE-BANKOVNA, P. & I. I SL.

I.DIO-K52-ČL.3., 5.

II. DIO –P.Z.-ČL.955.

III.DIO-OZ-ČL.15.

JAMČEVINA – ZALOŽNO PRAVO

III.DIO-OZ-ČL.15. ST.3. 135, 259, 260,264, 268,269,271,287, 297,

JAMČEVINA TRAJANJE - ODLUKA SUDA

PZ-II-DIO -ČL.958.ST.1., 948.ST..2.

III.DIO-OZ-ČL.301.ST.3.

OBAVJEST SUDU-PRIHVAT/SKLOPLJENO JAMSTVO

I.DIO-K52- - ČL.5.ST.3.

II.DIO-PZ-ČL. 955/1.

III.DIO.OZ.—ČL. 64.A.

JAMČEVINA KOJU DAJE PREDLAGATELJ

III.DIO-ČL.301.ST.1. I 2.

JAMČEVINA KOJU DAJE PROTIVNIK OSIGURANJA

I.DIO-K52-ČL.5

II.DIO-PZ-ČL.-ČL. 959.

III.DIO-OZ- ČL. 292.ST.5., ČL.300.ST.1.,2. I 3.

POSTUPAK PROTIVNIKA - PONUDA JAMSTVA

I.DIO-K52- ČL.5. ST. 3.

II. DIO –P.Z.-ČL.957.

III.DIO-OZ-ČL.282.ST.5. I 6.(ČL.306.ST.2),300.ST.2;ČL. 301.ST.2.

POSTUPAK PROTIVNIKA-PROTUJAMSTVO

III.DIO-OZ-ČL.301.ST.2.

ZNAČENJE DAVANJA JAMSTVA

K52-I-DIO-ČL. 5.ST.3.

PZ-II-DIO-ČL. 957.

ZAHTJEV ZA TROŠAK JAMSTVA

K52.I-DIO-ČL. 6.ST.1.

III.DIO-OZ-ČL. 15.ST.4., ČL. 64.

ODLUKA SUDA O JAMSTVU

I.DIO-K52-ČL. ČL.5.ST.1. I 2., ČL.7.ST. 2

II.DIO-PZ-ČL.949.

III.DIO-OZ-ČL.282.ST.4.(306.ST.2)

UZAJAMSTVO - INOSTRANSTVO

II.DIO-PZ- ČL. 953.ST.3., 956.ST.1.TOČ.2. NE DOLAZI DO PRIMJENE KOD K52.

III.DIO-OZ-ČL.17.

ODLUKA SUDA - NA OBAVJEST PREDLAGATELJA O NUĐENJU JAMSTVA U SVRHU DOBIVANJA P.M.

III.DIO-OZ-ČL. 282. ST.4, ČL. 301.ST.1. I 2.

ODLUKA SUDA - O PRIHVATU JAMSTVA PONUĐENOG OD PROTIVNIKA

I.DIO-K52- – ČL.7. ST.4.

III.DIO-OZ-ČL.300.ST.2. I 3.

ODLUKA SUDA - O PRIHVATU JAMSTVA PONUĐENOG OD TREĆE OSOBE

III.DIO-OZ-ČL. 63, 61.,64.A.

ODLUKA SUDA – NA PONUDU JAMSTVA PREDLAGATELJU OD STRANE PROTIVNIKA

III.DIO-OZ-ČL.300.ST.2. I 3.

SUVLASNIK

I.DIO-K52-ČL.3.ST.2.

II.DIO-PZ-ČL.842.

III.DIO.OZ-ČL.57

ODGODA

I.DIO-K52-ČL.5.

III.DIO-OZ-ČL. 61. DO 66.

ZPP ČL.330.ST.2.

ZASTAJANJE - ZPP. -ČL. 215.A).

POSTUPAK TREĆE OSOBE – PRIGOVOR

III.DIO-OZ-ČL.55, 56, 57.

POSTUPAK TREĆE OSOBE-PONUDA JAMSTVA

III.DIO-OZ-ČL.301.ST.2

POSTUPAK TREĆE OSOBE TRAŽENJE PROTUJAMSTVA

III.DIO-OZ-ČL. 64., ČL.301.ST.2

POSTUPAK TREĆE OSOBE-TRAŽENJE JAMSTVA

III.DIO-OZ-ČL.301.ST.2

ZABILJEŽBA P.M.

PZ-II. DIO - ČL.963, 964, 936(?)

III.DIO-OZ-ČL.101, 119

TRAJANJE P.M.

PZ-II.DIO –ČL.958.ST.1 I 4.

PRODUŽENJE TRAJANJA PRIVREMENE MJERE

II-DIO-PZ-ČL.958.ST.4.

III.DIO-OZ-ČL.289.ST.3., 303.ST.2 I 3.

OBUSTAVA

II.DIO-PZ.- ČL. 958, 959, 950,

III.DIO-OZ-ČL. 14., 67., 68, 136., 141., 282., 290., 291., 300.ST.3., 301, 305.ST.1. I 2.

DOVRŠETAK P.M.

III. DIO-OZ-ČL. 68.

UKIDANJE

I.DIO-K52- - ČL.3. –, ČL. 7/4.

II.DIO.-PZ.-956, 958/3-5.

III.DIO-OZ-ČL.290.(306.ST.2.), 291. (306.ST.2.), 305.ST.1.

III.DIO-OZ-ČL.282. ST.5 NA ZAHTJEV PROTIVNIKA PREDLAGATELJA, DUŽNIKA -/ - OVRŠENIKA

DOZVOLA UMJEŠAVANJA TREĆE STRANE

FAZE POSTUPKA

OZ.III.DIO.ČL.2.ST.1.T.7.,19, 55

VIDI ZPP. ČL. 206 I SL.

UPUĆIVANJE NA OPRAVDANJE,

K52.I.DIO – ČL.7. ST. 2. I 3.

II.DIO –P.Z.-ČL.958.ST.2. -ARBITRAŽNI POSTUPAK

III.DIO-OZ-ČL. 56., 303.ST.1.

ROK ZA OPRAVDANJE

I.DIO-K52-ČL.2. I 4.

II.DIO –P.Z.-ČL.958.ST.2, ČL. 959

III.DIO-OZ-ČL.8, ČL. 56, ,303.

DUŽNOST OBAVJEŠTENJA SUDA O POKRETANJU POSTUPKA ZA OPRAVDANJE

II. DIO –P.Z.-ČL.958.ST.3.

ROK ZA OPRAVDANJE NEPOŠTOVANJE

PZ-II-DIO -ČL.958.ST.3. I 5.

III.DIO-OZ-ČL.305.ST.1

NAKNADA ŠTETE

I.DIO-K52- – ČL.6.

II.DIO.-PZ-ČL. 949. ST. 3 - 6.

III.DIO-OZ-ČL.15.ST.4.,111.ST.9., 282., 285., ČL.290. ST. 4., 296, 287, 301, 306.

TROŠAK POSTUPKA,

OPĆENITO

I.DIO-K52-ČL.6.

II.DIO-ČL. 948/1; 949/3; 955/1.

III.DIO-OZ-ČL. 14

ROK

II.DIO.-PZ- 949ST.3.

III.DIO-OZ-ČL. 14, ST.6., ČL.8. ,52., 130.ST.1., 290.ST.3.

PRAVNI LIJEKOVI

- ***ŽALBA***

III.DIO-OZ-ČL. 304, ČL.11. , 16., ČL.46, 47., 50.,51., 56., 290, 290.ST.6., 306.

- ***PRIGOVOR***

III.DIO-OZ-ČL.11., 53., 54., 282. ST.6.

POSTUPCI SUDA PO PRAVNIM LIJEKOVIMA

Upućivanje na parnicu, odgovor na žalbu, rješenje na žalbu

III.DIO-OZ-ČL.11.47.,48., 49., 50.,Y 51., 52., 290.ST.6., I ČL.304

III.DIO-OZ-ČL.53 - 54.

REVIZIJA

III.DIO-OZ-ČL.12.

IMENOVANJE ZASTUPNIKA

II.DIO-PZ-ČL.856.

III-DIO-OZ-ČL.9., 43,

ZPP-ČL. 144.

ČUVANJE, PREMJEŠTAJ, TROŠKOVI - ZAUSTAVLJENOG BRODA

ČUVANJE

PZ-II.DIO-ČL. 861 - 863, 865, 960.

III.DIO-OZ-ČL.133.,133.A., 134., 190, 227, 228, 297, 299

PREMJEŠTAJ BRODA

II. DIO –P.Z.-ČL. 862., 960.

TROŠKOVI ZA VRIJEME ZAUSTAVLJANJA

POSADA

II. DIO –P.Z.-ČL.960.ST.1

Ostali troškovi-čuvanje, odvoz otpadnih stvari, privez, i sl.

II-DIO PZ – ČL.960

PRODAJA BRODA – PENDENTE LITE

III.DIO-OZ-ČL. ČL. 140, 141-143, 145, 146, 288, 289

NA PRIJEDLOG POSADE,DAVATELJA USLUGA, VJEROVNIKA TEKUĆIH TROŠKOVA I SL.

III.DIO-OZ-ČL.140. I SL., 288 (307)

PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, OPASNOST ZA BROD, OPASNOST POTONUĆA, OPASNOST ZA LUKU, OBALU, BRZI I VELIKI PAD VRIJEDNOSTI I SL.

III.DIO-OZ-ČL.140., 288 (307)

UGOVORI O PRIJEVOZU

PUTNIKA

II.DIO-P.Z. –ČL. 864., 961.

TERETA

II. DIO –P.Z.-ČL. 863., 961

KORIŠTENJE BRODA ZA VRIJEME PRIVREMENE MJERE

I.DIO-K52- – ČL.5. ST. 1., ČL.6. ST.1.

II.DIO-P.Z.-ČL. 866.

III.DIO-OZ-ČL. 61-66.

PRIVREMENE MJERE NA TERETU (STOPPAGE IN TRANSITU).

I-DIO-K52- TERET NIJE PREDMET K.1952.

PZ-II.DIO-ČL. 841, 863., 965.947(841.ST.4.? I 5.).

REZERVE NA KONVENCIJU 1952

I.DIO-K52-ČL.10

UVOD 1
UVODNA RAZMATRANJA 3
GLAVA 1 7
KONVENCIJA - JEDINSTVENI PROPIS ZA ZAUSTAVLJANJE BRODOVA SVIH ZASTAVA, ISKLJUČUJUĆI DOMAĆU ZASTAVU 7
ČL.8. -ST. 1 7
ČL.8. -ST. 2 8
Prvi dio --- stavka 2. -- Čl.8. 8
ČL.8. -ST. 3. 20
ČL.8. -ST. 5 25
ČL.8. -ST. 4. - - 26
ZAKLJUČAK 26
GLAVA 2 29
ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NE--UGOVORNICE 29
PRIMJENA DOMAĆEG PRAVA ZA POTRAŽIVANJA, ZA KOJE »NACIONALNI ZAKONI TE DRŽAVE UGOVARATELJICE DOPUŠTAJU ZAUSTAVLJANJE« 29
KONVENCIJA 1952, ČL.8.ST.2. 29
ČL. 8.ST.2. 29
JAHTA 32
STRANA JAHTA 33
BRODICA 39
BRODICA-PRAVILNIK 40
PROBLEMATIKA PRIVILEGIJA 42
PZ.-čl.969 i 986. 42
PASIVNA LEGITIMACIJA 50
PRIMJENA čl. 953. st.1. ili i st.2. ? 54
NEISPLAČENE PLAČE POMORCA OD STRANE POSLODAVCA I PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NE-UGOVARATELJICE 59
ODREDBE POMORSKOG ZAKONIKA 59
ZAUSTAVLJANJE BRODA 61
Zaustavljanje broda koji vije zastavu Republike Hrvatske 63
Zaustavljanje broda koji vije zastavu države ugovornice Konvencije 1952 64
Zaustavljanje broda koji vije zastavu države NE-ugovornice Konvencije 1952 66
ZAKLJUČAK 67
GLAVA 3 69
OVRŠNI ZAKON - ČL. 296.ST. 1. I ČL. 298. ST.2,---(«*PERICULUM IN MORA*») U ODNOSU NA KONVENCIJU 69
ZAKLJUČAK 80
GLAVA 4 82
KADA KONVENCIJA 1952 PREDVIĐA ODNOSNO DOZVOLJAVA ISKLJUČIVU PRIMJENU POMORSKOG ZAKONIKA ? 82
ČL .8. - STAV 4 82
DIO PRVI 85
MEĐUNARODNA KONVENCIJA ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O PRIVREMENOM ZAUSTAVLJANJU POMORSKIH BRODOVA, 1952 85
I. DIO-ČL. 1 87
I. DIO-ČL.1. st.1 88
POPIS TRAŽBINA IZ ČL. 1 89
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA' A) 89

FAZE POSTUPKA

ad toč.(a) 89
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA B). 89
ad toč.(b) 89
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA C). 90
ad toč.(c) 90
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA D). 90
ad toč.(d) 90
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA. E). 90
ad toč.(e) 91
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA. F). 92
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA G). 92
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA H). 92
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA I). 93
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA J). 93
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA K). 93
ad toč. (k) 93
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA L). 94
ad toč.(l) 94
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA M). 95
ad toč.(m) 95
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA N). 95
ad toč.(n) 95
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA O). 96
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA P). 96
ad toč. (p) 96
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA Q). 96
ad toč. (q) 96
I. DIO---ČL.1. St.2. 98
I. DIO---ČL.1 ST.3. 98
I. DIO---ČL.1 .ST.4. 98
HITNOST U POSTUPKU. 99
I. DIO-ČL. 2. 100
I. DIO-ČL. 3. 102
A). I. DIO-ČL.3 . ST. 1. 102
St. 1. određuje : 103
B). I. DIO-ČL. 3. ST. 2. 105
C). I. DIO-ČL. 3..ST. 3. (K52) 109
JAMČEVINA-POLOG-JAMSTVO-GARANCIJA 112
D). I. DIO-ČL. 3. ST. 4. 113
TETLEY: 118
FRANCHI ističe : 118
OBAVIJEST - DOSTAVA ODLUKE BRODOVLASNIKU 118
I. DIO-ČL. 4. 119
I. DIO-ČL. 4 - RETENCIJA 121
I. DIO-ČL. 5 123
I. DIO-ČL. 5.- STAV 1 123
Ad st.1. Određuje dvije situacije. 123
PERSONIFIKACIJA BRODA 124
I. DIO-ČL. 5. - STAV 2 125
I. DIO-ČL. 5. - STAV 3. 127
I. DIO-ČL. 6. 130
I. DIO-ČL. 6. - STAV 1. 130
I. DIO-ČL. 6. - STAV 2. 131
I. DIO-ČL. 7 132

oooooooooo 133
I. DIO-ČL. 7. - -STAV 1 134
I. DIO-ČL. 7. - -STAV 2 140
I. DIO-ČL. 7.-- STAV 3. 141
I. DIO-ČL. 7. - STAV 4. 142
I. DIO-ČL. 8..... 143
I. DIO-ČL. 9..... 143
DIO-ČL. 10..... 145
I. DIO-ČL. 11..... 145
DIO DRUGI -- POMORSKI ZAKONIK 146
II.DIO-PZ. - ČL.2..... 146
II.DIO-PZ. - ČL.5..... 147
II.DIO-PZ.-ČL.252..... 150
II.DIO-PZ.-Čl.841..... 150
II.DIO-PZ. Čl.842..... 156
II.DIO-PZ.-ČL.847 i 848..... 156
II.DIO-PZ.-Čl.849..... 156
II.DIO-PZ.-Čl.851..... 159
II.DIO-PZ.-Čl.852..... 159
II.DIO-PZ.-ČL.854..... 160
ČL. 854. 160
ČL. 855. 160
II. DIO-PZ.-Čl.860..... 162
II. DIO-PZ.-Čl.861..... 164
II. DIO-PZ -Čl.862..... 165
II. DIO-PZ -Čl.863..... 165
II. DIO-PZ -Čl.864..... 167
II. DIO-PZ -Čl.865..... 167
II. DIO-PZ -Čl.866..... 167
II. DIO-PZ.-ČL.948..... 169
II. DIO-PZ.-ČL.949..... 169
II. DIO-PZ -Čl.951..... 170
II. DIO – čl. 951 -031 -- NOVČANE TRAŽBINE 175
II. DIO – čl.951 -032 -- NENOVČANE TRAŽBINE 175
II. DIO – čl. 951-061 - NOVČANE TRAŽBINE 178
II. DIO - čl.951-062 - NENOVČANE TRAŽBINE 179
JUDIKATURA---BROD CHAMPION 181
DODATNA JUDIKATURA 196
BROD "CHANG PING" 201
BROD "CHALANGER" 204
II. DIO-PZ - Čl.952..... 213
II. DIO-PZ - Čl.953..... 214
AD st.1.toč.10 217
Ad st.2. - 217
ad st.3. 217
II. DIO-PZ -Čl.954..... 219
II. DIO-PZ -Čl.955..... 222
ad 955 - Stav 1. 225
Ad čl.955 - Stav 2. 227
Ad čl. 955. st. 3. 227

Ad čl. 955. st. 4. 228
II. DIO-PZ -Čl.956 229
II. DIO-PZ -Čl.957 229
II. DIO-PZ -ČL.958 230
Ad st. 4. i 5. čl. 958. 232
Ad St. 4. 232
Ad čl.958- St. 5. 233
Ad St. 3. 235
II. DIO-PZ- Čl.959 238
4. Trajanje privremenih mjera. 239
II. DIO-PZ- Čl.960 246
II. DIO-PZ- Čl.961 251
II. DIO-PZ- Čl.962 251
II. DIO-PZ- Čl.963 256
II. DIO-PZ Čl.964 259
II DIO.PZ Čl.965 260
O MJERODAVNOM PRAVU 260
DIO TREĆI – OVRŠNI ZAKON 262
NAPOMENA : 262
Sadržaj Zakona –Članak 1 262
Značenje pojedinih izraza –Članak 1 264
Pokretanje postupka –Članak 3 265
Sredstva predmet ovrhe i osiguranja –Članak 4 266
Ograničenje sredstava i predmeta ovrhe i osiguranja –Članak 5 267
Zaštita dostojanstva ovršenika, odnosno protivnika osiguranja –Članak 6 268
Podnesci, ročišta i spisi –Članak 7 268
Dostava 269
III.- OZ.- Članak 8. 269
Prekid postupka 270
Sastav suda i odluke 271
Pravni lijekovi 272
Revizija, ponavljanje postupka i povrat u prijašnje stanje. 274
Hitnost i redoslijed postupanja 274
Troškovi postupka 275
Jamčevina 280
OBLICI JAMČEVINE 280
KORIŠTENJE JAMČEVINE 282
KONVENCIJA 1952 284
Novčana kazna i kazna zatvora 292
Ovrha odluke stranoga suda 295
Primjena odredaba drugih zakona 295
Osnove za određivanje ovrhe 296
III.- OZ.- - Članak 20. 296
Ovršna isprava 296
III.- OZ.- - Članak 21. 296
Određivanje i naplata zateznih kamata 297
III.- OZ.- - Članak 27. 297
Vjerodostojna isprava 298

III.- OZ.-.- Članak 28. 298
III.- OZ.- - Članak 28. 300
Prijenos tražbine ili obveze 301
III.- OZ.- - Članak 29. 301
Uvjetna i uzajamna obveza 301
III.- OZ.- - Članak 30. 301
Stvarna nadležnost 303
III.- OZ.- -.Članak 33.a 303
Mjesna nadležnost 303
III.- OZ - - Članak 33.b 303
Prijedlog za ovrhu 304
III.- OZ.- - Članak 35. 304
Rješenje o ovrsi 304
III.- OZ.- - Članak 37. 304
Dostava rješenja o ovrsi 306
III.- OZ.- - Članak 38. 306
Stvarna nadležnost 307
III- OZ.- - Članak 39 307
Granice ovrhe 308
III.- OZ.- - Članak 41. 308
Vrijeme ovrhe 308
III.- OZ.- - Članak 42. 308
Rad sudskoga ovršitelja 308
III.- OZ.- - Članak 43. 308
Ometanje sudskoga ovršitelja u radu 309
III.- OZ.- - Članak 44. 309
Nepravilnosti pri provedbi ovrhe 309
III.- OZ.- - Članak 45. 309
OZ:-Glava peta 310
Pravni lijekovi protiv rješenja o ovrsi na temelju ovršne isprave« 310
Žalba protiv rješenja o ovrsi 310
III.- OZ.- - Članak 46. 310
Odlučivanje o žalbi 313
III.- OZ.- - Članak 47. 313
Upućivanje na parnicu u povodu žalbe 314
III.- OZ.- - Članak 48. 314
Žalba nakon proteka roka 315
III.- OZ.- - Članak 49. 315
Odgovor na žalbu 316
III.- OZ.-.- Članak 50. 316
Upućivanje na parnicu 317
III.- OZ.- - Članak 51. 317
Ovršenikovo pravo na naknadu štete 318
III.- OZ.- - Članak 52. 318
2. Pravni lijekovi protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave 319
Treća osoba 319
Postupak u povodu prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave 320
III.- OZ.- -Članak 54. 320
Prigovor treće osobe--Pretpostavke za prigovor 322
III.- OZ.— -Članak 55 322

UMJEŠAČ 324
JAMČEVINA 327
Pokretanje parnice 328
III.- OZ.- - ČLANAK 56. 328
Kada se NE može tražiti proglašenje privremene mjere nedopuštenom - 338
III.-OZ.- - ČLANAK. 57. 338
Odgoda, obustava i završetak ovrhe 362
ODGODA OVRHE NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA—() 362
III.- OZ.- - ČLANAK 61. 362
Odgoda na prijedlog ovrhovoditelja 364
III.- OZ.- - ČLANAK 62. 364
Odgoda na prijedlog treće osobe 364
III.- OZ.- - ČLANAK 63. 364
Davanje jamčevine umjesto odgode ovrhe 366
III.- OZ.- - ČLANAK 64. 366
Odgoda na temelju suglasnosti stranaka 367
III. OZ.- - ČLANAK 64.A 367
Vrijeme za koje se ovrha odgađa 367
III. OZ.- - ČLANAK 64.B. 367
Nastavljanje odgođenoga postupka 367
III.- OZ.- - ČLANAK 66. 367
Obustava ovrhe 368
III.- OZ.- - ČLANAK 67. 368
Dovršetak ovrhe 368
III.- OZ.- - ČLANAK 68. 368
Judikatura 369
Zaštita ovršenika fizičke osobe 371
III.- OZ.- - ČLANAK 70. 371
Obavijest o pljenidbi 372
III.- OZ.- - ČLANAK 130. 372
OBAVIJEST – DOSTAVA ODLUKE BRODOVLASNIKU 373
Predmet pljenidbe 374
III.- OZ.- - ČLANAK 131. 374
Obujam pljenidbenoga popisa 375
III.- OZ.- - ČLANAK 132. 375
Čuvanje popisanih pokretnina 375
III.- OZ.- - ČLANAK 133 375
Judikatura 376
Način predaje pokretnina na čuvanje 378
III.- OZ.- - ČLANAK 133.A 378
Zabrana raspolaganja popisanim pokretninama 379
III.- OZ.- - ČLANAK 134. 379
Stjecanje založnog prava 379
III.-OZ.- - ČLANAK 135. 379
Zapisnik o pljenidbenom popisu i o procjeni 380
III.- OZ.- - ČLANAK 138. 380
Zabilježba umjesto pljenidbenog popisa 381
III.- OZ.- - ČLANAK 139 381
Vrijeme prodaje - "pendente lite" 381
III.- OZ.- - ČLANAK 140. 381
PENDETNE LITE 381
OZ.--GLAVA XXV 384

Osiguranje () 384
OPĆE ODREDBE 384
Primjena odredaba o ovrsi 384
III.- OZ.- - ČLANAK 253. 384
OZ.--GLAVA XXVI 385
SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO ZALOŽNOPRAVNO OSIGURANJE NA TEMELJMU SPORAZUMA STRANAKA 385
OZ.--GLAVA XXVIII 385
SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO OSIGURANJE PRIJENOSOM VLASNIŠTVA NA STVARI I PRIJENOSOM PRAVA 385
III.- ČL. 261 -279. 385
Postupak u povodu prijedloga za prethodnu ovrhu 385
III.- OZ.- - ČLANAK 282. 385
Prodaja pokretnina 387
III.- OZ.- - ČLANAK 288. 387
Rješenje o određivanju prethodne mjere 388
III.- OZ.- - ČLANAK 289 388
Ukidanje prethodne mjere 389
III. - OZ.- - ČLANAK 290. 389
Obustava u slučaju da predlagatelj osiguranja ne traži ovrhu 391
III.- OZ.- - ČLANAK 291. 391
OZ.--Glava XXXI 392
PRIVREMENE MJERE 392
OPĆE ODREDBE 392
Mjesna nadležnost 392
III.- OZ.- -.ČLANAK 292.. 392
Prijedlog za određivanje privremene mjere 392
III.- OZ.- - ČLANAK 293. 392
Rješenje o određivanju privremene mjere 394
III.- OZ.- - ČLANAK 294. 394
Dopustivost privremene mjere 395
III.- OZ.- - ČLANAK 295. 395
Privremene mjere radi osiguranja novčane tražbine- 396
pretpostavke za određivanje privremene mjere 396
III.- OZ.- - ČLANAK 296. 396
Vrste privremenih mjera radi osiguranja novčane tražbine ... 397
III.- OZ.- - ČLANAK 297. 397
Privremene mjere radi osiguranja nenovčane tražbine- 399
pretpostavke za određivanje privremene mjere 399
III.- OZ - - ČLANAK 298. 399
Vrste privremenih mjera radi osiguranja nenovčanih tražbina 399
III.- OZ.- - ČLANAK 299. 399
Zajedničke odredbe 401
Jamčevina umjesto privremene mjere () 401
III.- OZ.- - ČLANAK 300. 401
Uz čl.300 408
(A.) - kada BROD NIJE U LUCI NEGO U PLOVIDBI 408
(B) - Jamčevina predlagatelja za štetu koju bi mogao pretrpjeti protivnik. 408
(C) - Jamčevina protivnika da bi ishodio oslobođenje broda. 408

Jamčevina kao uvjet za određivanje privremene mjere 409
III.- OZ.- - ČLANAK 301. 409
Trajanje jamčevine 411
Određivanje više privremenih mjera..... 412
III.- OZ.- - ČLANAK 302.. 412
Vrijeme za koje se određuje privremena mjera..... 413
III.- OZ.- - ČLANAK 303. 413
Pravni lijekovi..... 414
III.- OZ.- - ČLANAK 304. 414
Problematika žalbe i prigovora, treće osobe, privremene mjere, K52, ... 415
ZAKLJUČAK..... 420
Ukidanje privremene mjere..... 422
III.- OZ.- - ČLANAK 305. 422
Judikatura 422
Naknada štete protivniku osiguranja..... 424
III.- OZ.- - ČLANAK 306 424
PREGLED TEKSTOVA..... 424
Trošak..... 426
III.- OZ.- - ČLANAK 306. 427
Judikatura 428
Judikatura - inostrana 429
Primjena odredaba o osiguranju prethodnim mjerama..... 442
III.- OZ.- - ČLANAK 307. 442
IV. DIO..... 443
POKUŠAJ PRIKAZA NEKIH FAZA POSTUPKA..... 443
NADLEŽNOST-..... 444
MJESNA..... 444
I.DIO-K52- čl.4., čl.7. st.1. 2., Čl.8.st.3. do 5. 444
II.DIO-PZ- čl.841 - - 851 444
III.DIO-OZ-čl. 33.b, 126,127, 292 444
ZPP-čl.27 444
STVARNA..... 444
I.DIO-K52- čl.4., 6., 7.st.1., čl. 8.,9. 444
II.DIO-P.Z. – čl. 841-842 444
III.DIO-OZ-39,253 444
LETEĆA P.M..... 444
I.DIO-K52-čl.4.,čl.6. 444
II.DIO-P.Z.–čl.849/6 444
III.DIO-OZ-čl.127. 444
SREDSTVA, PREDMET,..... 444
II.DIO-PZ-čl.5.st.1.,čl.2..st.2. 444
III.DIO-OZ-čl. 3,4,5. 444
RADNJE..... 444
III.DIO-OZ-čl. 3,4., 5. 444
STRANI SUD - odluke..... 444
I.DIO-K52-čl.7/2. 444
III.DIO-OZ.čl. 17 444
ARBITRAŽA..... 444
I.DIO-K52-čl.7. 444
II.DIO-PZ –čl.958. 444

III.DIO-OZ- čl.17,.čl.21,čl.33.a, ... 444
SASTAV SUDA, (sudac pojedinac) 445
III.DIO-OZ-čl.10. 445
PRIMJENA DRUGIH ZAKONA 445
Ustav R. Hrvatske, čl. 140. 445
I.DIO-K52-čl.2., 6., 7., 8.st.2., 3., 4., čl.9. 445
II.DIO-čl. 967-988. 445
III.DIO-OZ-čl.19. 445
KAMATE 445
I-DIO-K52-čl.6.st.1. 445
II.DIO-PZ-čl. , 948, 949.,st.3.,955 445
III.DIO-OZ-čl. 14, 15, 27.,52, 130., 289(307)., 290(306)., ... 445
PRIJENOS - CESIJA 445
I-DIO-K-52 čl. 8.st.5. 445
III.DIO-OZ-čl.29. 445
UVJETNA i UZAJAMNA OBVEZA 445
III.DIO-OZ-čl.30.,31., 32., ... 445
Vidi: "UVODNA RAZMATRANJA" - Glava 3."OVRŠNI ZAKON - ČL. 296.ST. 1. I ČL. 298. ST.2. - («PERICULUM IN MORA») U ODNOSU NA KONVENCIJU". 445
LEX FORI 445
I.DIO-K52---ČL.2, 6, 7/2, 8/2. i 4., čl.9. 445
II.DIO- PZ-čl. 841., 967 - 988. 445
III.DIO-OZ-čl. 19.,253. 445
STRANO i UGOVORENO PRAVO 445
I-DIO-K52-čl. 10. 445
II-DIO-PZ-967 i sl.(973-975) 445
III.DIO-OZ-čl.17. 445
PONAVLJANJE POSTUPKA 445
III.DIO-OZ-čl.12., 19, 54., 61. 445
POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE 446
III.DIO-OZ-čl.12.,19.,61 446
HITNOST, REDOSLIJED UZIMANJA U POSTUPAK 446
III.DIO-OZ-čl.13. 446
ZASTARA 446
III.DIO-OZ-čl.-46. 446
KAZNE 446
III.DIO-OZ-čl. 16, 16.a).,44., 297.st.7. 446
TRAŽBINE 446
I.DIO-K52-čl. 1. st.1.,TOČKE : 446
A).- ŠTETA UZROKOVANA OD STRANE BRODA SUDAROM ILI KOJIM DRUGIM NAČINOM; 446
B).- GUBITKA LJUDSKIH ŽIVOTA ILI TJELESNIH OZLJEDA UZROKOVANIH OD STRANE BRODA ILI NASTALIH U VEZI S ISKORIŠTAVANJEM BRODA; 446
C).- PRUŽANJA POMOĆI I SPASAVANJA; 446
D).- UGOVORA O ISKORIŠTAVANJU ILI ZAKUPU BRODA, BILO PUTEM BRODARSKOG UGOVORA ILI NA NEKI DRUGI NAČIN; 446

E).- UGOVORA O PRIJEVOZU ROBE BRODOM, NA OSNOVI BRODARSKOG UGOVORA, TERETNICE ILI NA NEKI DRUGI NAČIN; 446
F).- GUBITKA ILI OSTEČENJA ROBE I PRTLJAGA KOJI SE PREVOZE BRODOM; 446
G).- ZAJEDNIČKE HAVARIJE; 446
H).- POMORSKOG ZAJMA 446
I). - TEGLENJA 446
J). - PILOTAŽE 446
-- K). - DOBAVE BRODU PROIZVODA ILI MATERIJALA,GDJE GOD ONA BILA IZVRŠENA, U SVRHU IZKORIŠTAVANJA ILI UZDRŽAVANJA BRODA 446
L). - GRADNJE, POPRAVKA ILI OPREMANJA BRODA ILI NAKNADE ZA DOKOVANJE 446
M). -PLAĆE ZAPOVJEDNIKA BRODA, ČASNIKA ILI POSADE ... 446
N). - IZDATAKA ZAPOVJEDNIKA BRODA I IZDATAKA KRCATELJA, NARUČITELJA PRIJEVOZA U BRODARSKOM UGOVORU ILI AGENATA ZA RAČUN BRODA ILI NJEGOVA VLASNIKA; 446
O). - SPOROVA O VLASNIŠTVU BRODA; 447
P). - SPOROVA O SUVLASNIŠTVU, POSJEDU, ISKORIŠTAVANJU ILI O PRAVIMA NA PLODOVE ISKORIŠTAVANJA BRODA U SUVLASNIŠTVU; 447
Q). - POMORSKIH HIPOTEKA I MOTGAGEA. 447
II.DIO-PZ-čl. 953.st.2. i 3. 447
Ne dolazi do primjene - čl. 140 Ustava, ali vidi “UVODNA RAZMATRANJA”, GLAVA 2, ... 447
VRSTE TRAŽBINA..... 447
II-DIO –P.Z.-čl.951 447
Novčane tražbine..... 447
I.DIO-K52-čl.1.st.1. 447
II.DIO –P.Z.-čl.951. 447
Vjerojatnost..... 447
Vidi : "UVODNA RAZMATRANJA" –Glava 3-"Vjerojatnost tražbine i opasnost čl. 296 i 298 ovršnog zakona". 447
III.DIO-OZ-čl. 296., 298.,299., 301.st.1. 447
Opasnost..... 447
K52 - - NE zahtjeva vjerojatnost opasnosti (periculum in mora). 447
II.DIO-PZ-Ne dolazi u obzir jer se K52 bazira na uzajamnosti. 447
III.DIO-OZ-čl.298 (nasilje) 447
PRIVILEGIJ..... 447
Nisu direktno spomenute u K52., kao osnov. čl.9. 447
I.DIO.K.52 . čl.8. lex fori. Vidi “Uvodna razmatranja”,GLAVA 2. 447
II.DIO.PZ. čl.241 i sl.,čl. 953.st.2.,966-988. 447
HIPOTEKA-MORTGAGE / PRIVILEGIJE..... 447
I.DIO-K52- čl.1.st.1., čl.3. 447
PZ-II-DIO-čl.953, 852., 219-240; 932, 946/2.,969.st.2. . 447
KVALITET TRAŽBINE, NEDOSPJELE I UVJETNE TRAŽBINE..... 447

III.DIO-OZ-čl. 30, 295.st.1. 447
NENOVČANA POTRAŽIVANJA 448
UVOD--KVALITET TRAŽBINE 448
II.DIO-P.Z.-čl.951.st.2.-Nenovčane tražbine, (vidi i Ivković, PM.1994 pod br.974-07), ... 448
VJEROJATNOST OPASNOSTI 448
Vidi : "UVODNA RAZMATRANJA"—«Vjerojatnost tražbine i opasnost Čl. 296 i 298 Ovršnog zakona». 448
I.DIO-K52- Čl.1.st.1.,Čl.3.,St. 1.; Ne dolazi do pšrimjene kod K52. 448
III.DIO-OZ -čl. 298. 448
HIPOTEKE-MORTGAGE 448
I.DIO-K52- čl. 1., čl.3.st.2. i 4. 448
II.DIO-čl. 953.st.2. - St.3-(Ne dolazi u obzir jer se K52 bazira na uzajamnosti.) 448
DOSPIJEĆE 448
OZ.III.DIO.čl.24-26., 28., 263.a. 448
POKRETANJE POSTUPKA - PRIJEDLOG 448
II.DIO-Čl.951, 854, 855. 448
III.DIO-OZ-ČL. 35.,56., 293. 448
GRANICE - OBIM MJERE 448
II. DIO - PZ - čl. 852. 448
III.DIO-OZ-čl.5,36,41,71,72. 448
POSTAVLJANJE PRIJEDLOGA ZA P.M. 448
II.DIO-P.Z. –čl. 951., 854, 855. 448
III.DIO-OZ-čl. 292, 293. 448
ZAUSTAVLJANJE BRODA 448
I.DIO-K52-čl. 1.st.2. 448
II. DIO –P.Z.-čl.951, 952 i sl. 448
ZABRANA ODLASKA BRODA IZ LUKE 448
II. DIO –P.Z.-čl.952 448
VRSTE PRIVREMENIH MJERA 449
II.DIO-čl.951, 946.st.2. 449
III.DIO-čl.297., 298. 449
SUD – POSTUPAK I SL. 449
ODBACIVANJE, ODBIJANJE PRIJEDLOGA 449
III.DIO-Čl.35,37,47,50,51. 449
ROČIŠTE 449
III.DIO-OZ-čl.7.,50,133,282 449
MIROVANJE 449
III.DIO-OZ-čl.7.st.6. 449
BROD 449
Vidi :"UVODNA RAZMATRANJA" - GlAVA 1.- 4- 449
I.DIO-K52 – Čl.1., 8., 9.,st. 2. 449
PZ-II. DIO - čl.5.st.1., čl.953, 967. 449
BROD SPREMAN ZA ODLAZAK 449
I.DIO-K52- – čl.3.st.1. 449
BROD KOJI SE MOŽE ZAUSTAVITI. 449
I.DIO-K52-čl. 3. 449
ZASTAVA KOJA SE VIJE 449

I.DIO-K52-čl.8.st. 1. i 2. 449
II.DIO-PZ.-968.st.2. 449
POPIS BRODA 449
II.DIO-P.Z. –Čl. 962 , Čl.858, 860,936(?),937(?).938.st.3. 449
III.DIO-OZ-čl.2.st.10.,19, 42.,43, , 45., 131, 132., 137. 449
POPIS-TERETA 449
II.DIO-P.Z. –čl. 962 i čl. 860 449
III.DIO-OZ-čl.2.st.10, 42.- 45. 450
POPIS-PUTNIKA 450
II.DIO-P.Z. –čl. 962 i čl. 860,864 450
III.DIO-OZ-čl.2.st.10., 42.-45. 450
POPIS-OSTALOG 450
II.DIO-P.Z. –čl. 962 i čl. 860 450
III.DIO-OZ-čl.2.st.10. 42.-45, 135. 450
ZAPISNIK O POPISU I DR. 450
III.DIO-OZ-čl.7, 16.a)., 24, 43., 45., 61., 98, 131-132.,138., 139, 263, 271, 274. 450
PROCJENA 450
III.DIO-OZ-čl.137. - 139. 450
JAHTA 450
II-DIO-PZ-Čl.2.; Čl.5. st.1.toč.20, 21; ČL. 111. i sl. 450
Vidi i sve odgovarajuće, a navedeno za brod - Čl.2.st.2.;vidi "Uvodna razmatranja",GLAVA 2. 450
PRAVILNIK O BRODICAMA I JAHTAMA NN. br. 27/2005. 450
BRODICA 450
II-DIO-PZ-Čl.2., Čl.5. st.1.toč. 15., čl. 111. i sl. ... 450
PRAVILNIK O BRODICAMA I JAHTAMA NN. br. 27/2005. 450
POSTUPAK 450
POKRETANJE III.DIO-OZ-čl.3. 450
II.DIO-PZ-čl.849 450
PREKID 450
III.DIO-OZ-čl.9., 19., 300.st.3. 450
Vidi i ZPP. čl. 212. i sl. 450
ZASTOJ 450
ZPP-čl. 215.a). 450
OBUSTAVA, UKIDANJE, OSLOBOĐENJE 451
II.DIO-PZ-ČL. 855,865,949,958,959 451
III.DIO-OZ-ČL. 68,290.st.2. 451
STRANKE, osobe 451
I.DIO-K52-čl.1.st.3. 451
III.DIO-OZ-čl.2.st.1.,t.6 451
PREDLAGATELJ OSIGURANJA - /- VJEROVNIK 451
I.DIO-K52-čl.1.st.4. 451
II.DIO-PZ-čl.951 i sl. 451
III.DIO-OZ-čl.1.st.3. i 4.,čl.2.st.1.t.3.,čl.3.st.2. do st. 6. 451
PROTIVNIK PREDLAGATELJA- / -DUŽNIK 451
III.DIO-OZ-čl.2.st.1.t.5.. 451

SUDIONIK – TREĆA OSOBA 451
III.DIO-OZ-čl.2.st.1.t.6 i 7.,čl.55. i sl. 451
DUŽNOST STRANAKA/SUDIONIKA 451
ZPP – čl. 77, i sl, čl. 264 i sl. 451
PRIMJENA zakona/konvencije/lex contractus 451
I-DIO-K52-Čl.8. 451
II. DIO-PZ. Čl. 995 i sl. 451
III.DIO-čl. 19. 451
PODNESAK OPĆENITO 451
III.DIO-OZ-čl.2, 3.st.1., čl.7. st.1.i 7., čl.19, 253, 262, 280, 283, 293. 451
SASTAVNI DIJELOVI PODNESKA/PRIJEDLOGA-STRANKE 451
II.DIO-P.Z. –čl. 951, 854, 855. 451
III.DIO-OZ-čl.5., 293. 451
DOKAZI 451
II.DIO-čl. 855 452
III.DIO-OZ-čl.21, 28, 29, 30, 57., 293.st.2. 452
Vidi ZPP. čl. 219. i sl. 452
VJERODOSTOJNA ISPRAVA 452
III.DIO-OZ-čl.28 452
ODLUKA SUDA 452
III.DIO-OZ-čl.10., 17., 21-23. 452
OBLIK ODLUKE -- RJEŠENJE 452
III.DIO-OZ-čl.2.st.9.,čl.10.st.3.,čl.11.,čl.37.,41., 68.st.2.,čl.289.,čl.290.st.5. 452
RJEŠENJE O PRIVREMENOJ MJERI IMA UČINAK RJEŠENJA O OVRSI 452
III.DIO-OZ-čl.294. st.3. 452
RJEŠENJE O PRIVREMENOJ MJERI MORA BITI OBRAZLOŽENO 452
II.DIO-čl. 948.st.4. 452
III.DIO-OZ-čl. 294.st.5. 452
ZAKLJUČAK 452
III.DIO-OZ-čl.10.,st.4.i 5., čl.11.st.6., čl.45.st.2., čl.140.st.2. (čl.11.st.6.), 141 452
DOSTAVA ODLUKE 452
III.DIO-OZ-čl.8., 38, 130. 452
ZPP – čl.133 i sl., čl. 140. 452
DOSTAVA - LUČKOJ KAPETANIJI 452
II.DIO-P.Z. –čl. 860, 962. 452
DOSTAVA - OPĆENITO 452
III.DIO-OZ-čl.2.st.10., čl. 8., 16., čl.130. st.1. 452
DOSTAVA - PREDLAGATELJU 452
III.DIO-OZ-čl.38., 55.st.3., čl.130.. 452
DOSTAVA - protivniku osiguranja 452
III.DIO-OZ-čl.38., 55.st.3. 453
DOSTAVA - OSTALIMA 453
II. DIO –P.Z.-čl.38 453
-ZAPOVJEDNIKU BRODA 453
II-DIO- PZ-čl. 962/860 PZ. 453
-BRODOVLASNIKU 453
II-DIO- PZ-čl. 962/860 PZ. 453
-TREĆOJ OSOBI 453

III.DIO-OZ-čl.130.st.4. 453
UČINAK ODLUKE O PPRIVREMENOJ MJERI..... 453
II-DIO- PZ-čl. 952., 946/3, 948. 453
III.DIO-OZ-čl.294., ST.3. i 4. 453
VRSTE PRIVREMENIH MJERA - VIŠE PRIVREMENIH MJERA..... 453
II. DIO –P.Z.-čl.951-Privremene mere po tipu - (Vidi : Ivković, P.Z.1994 - čl.974-03) 453
II. DIO - PZ-čl.951-Više privremenih mjera i ograničenja. 453
III.DIO-OZ-čl.64, 300, 302. 453
JAMSTVO(PZ)//JAMČEVINA(OZ) 453
OPĆENITO 453
K52-I.DIO-čl. 3., 5. 453
PZ. II.-DIO -čl.955., 956, 957, 942.st.2. - 6. 453
III.DIO-OZ-čl.15.,61-64,300,302,942(?) 453
JAMČEVINA-GARANCIJE-BANKOVNA, P. & I. I SL. 453
I.DIO-K52-čl.3., 5. 453
II. DIO –P.Z.-čl.955. 453
III.DIO-OZ-čl.15. 453
JAMČEVINA – ZALOŽNO PRAVO 453
III.DIO-OZ-čl.15. st.3. 135, 259, 260,264, 268,269,271,287, 297, ... 454
JAMČEVINA TRAJANJE - ODLUKA SUDA 454
PZ-II-DIO -čl.958.st.1., 948.st..2. 454
III.DIO-OZ-čl.301.st.3. 454
OBAVJEST SUDU-PRIHVAT/SKLOPLJENO JAMSTVO 454
I.DIO-K52- - Čl.5.st.3. 454
II.DIO-PZ-čl. 955/1. 454
III.DIO.OZ.—čl. 64.a. 454
JAMČEVINA KOJU DAJE PREDLAGATELJ 454
III.DIO-čl.301.st.1. i 2. 454
JAMČEVINA KOJU DAJE PROTIVNIK OSIGURANJA 454
I.DIO-K52-čl.5 454
II.DIO-PZ-čl.-čl. 959. 454
III.DIO-OZ- čl. 292.st.5., čl.300.st.1.,2. i 3. 454
POSTUPAK PROTIVNIKA - PONUDA JAMSTVA 454
I.DIO-K52- Čl.5. ST. 3. 454
II. DIO –P.Z.-čl.957. 454
III.DIO-OZ-čl.282.st.5. i 6.(čl.306.st.2),300.st.2;čl. 301.st.2. 454
POSTUPAK PROTIVNIKA-PROTUJAMSTVO 454
III.DIO-OZ-čl.301.st.2. 454
ZNAČENJE DAVANJA JAMSTVA 454
K52-I-DIO-čl. 5.st.3. 454
PZ-II-DIO-čl. 957. 454
ZAHTJEV ZA TROŠAK JAMSTVA 454
K52.I-DIO-čl. 6.st.1. 454
III.DIO-OZ-čl. 15.st.4., čl. 64. 454
ODLUKA SUDA O JAMSTVU 455
I.DIO-K52-čl. čl.5.st.1. i 2., čl.7.st. 2 455
II.DIO-PZ-čl.949. 455

III.DIO-OZ-čl.282.st.4.(306.st.2) 455
UZAJAMSTVO - INOSTRANSTVO 455
II.DIO-PZ- čl. 953.st.3., 956.st.1.toč.2. ne dolazi do primjene kod K52. 455
III.DIO-OZ-čl.17. 455
ODLUKA SUDA - NA OBAVJEST PREDLAGATELJA O NUĐENJU JAMSTVA U SVRHU DOBIVANJA P.M. 455
III.DIO-OZ-čl. 282. st.4, čl. 301.st.1. i 2. 455
ODLUKA SUDA - O PRIHVATU JAMSTVA PONUĐENOG OD PROTIVNIKA 455
I.DIO-K52- – čl.7. st.4. 455
III.DIO-OZ-čl.300.st.2. i 3. 455
ODLUKA SUDA - O PRIHVATU JAMSTVA PONUĐENOG OD TREĆE OSOBE 455
III.DIO-OZ-čl. 63, 61.,64.a. 455
ODLUKA SUDA – na ponudu jamstva predlagatelju od strane protivnika 455
III.DIO-OZ-čl.300.st.2. i 3. 455
SUVLASNIK 455
I.DIO-K52-čl.3.st.2. 455
II.DIO-PZ-čl.842. 455
III.DIO.OZ-čl.57 455
ODGODA 455
I.DIO-K52-čl.5. 455
III.DIO-OZ-čl. 61. do 66. 455
ZPP čl.330.st.2. 455
ZASTAJANJE - ZPP. -čl. 215.a). 455
POSTUPAK TREĆE OSOBE – PRIGOVOR 455
III.DIO-OZ-čl.55, 56, 57. 456
POSTUPAK TREĆE OSOBE-PONUDA JAMSTVA 456
III.DIO-OZ-čl.301.st.2 456
POSTUPAK TREĆE OSOBE TRAŽENJE PROTUJAMSTVA 456
III.DIO-OZ-čl. 64., čl.301.st.2 456
POSTUPAK TREĆE OSOBE-TRAŽENJE JAMSTVA 456
III.DIO-OZ-čl.301.st.2 456
ZABILJEŽBA P.M. 456
PZ-II. DIO - čl.963, 964, 936(?) 456
III.DIO-OZ-čl.101, 119 456
TRAJANJE P.M. 456
PZ-II.DIO –čl.958.st.1 i 4. 456
PRODUŽENJE TRAJANJA PRIVREMENE MJERE 456
II-DIO-PZ-čl.958.st.4. 456
III.DIO-OZ-čl.289.st.3., 303.st.2 i 3. 456
OBUSTAVA 456
II.DIO-PZ.- čl. 958, 959, 950, ... 456
III.DIO-OZ-čl. 14., 67., 68, 136., 141., 282., 290., 291., 300.st.3., 301, 305.st.1. i 2. 456
DOVRŠETAK P.M. 456
III. DIO-OZ-čl. 68. 456
UKIDANJE 456
I.DIO-K52- - Čl.3. –, čl. 7/4. 456
II.DIO.-PZ.-956, 958/3-5. 456

III.DIO-OZ-čl.290.(306.st.2.), 291. (306.st.2.), 305.st.1. 456
III.DIO-OZ-čl.282. st.5 na zahtjev protivnika predlagatelja, dužnika -/ - ovršenika 456
DOZVOLA UMJEŠAVANJA TREĆE STRANE..... 456
OZ.III.DIO.čl.2.st.1.t.7.,19, 55 457
Vidi ZPP. čl. 206 i sl. 457
UPUĆIVANJE NA OPRAVDANJE,..... 457
K52.I.DIO – čl.7. st. 2. i 3. 457
II.DIO –P.Z.-čl.958.st.2. -Arbitražni postupak 457
III.DIO-OZ-čl. 56., 303.st.1. 457
ROK ZA OPRAVDANJE 457
I.DIO-K52-čl.2. i 4. 457
II.DIO –P.Z.-čl.958.st.2, čl. 959 457
III.DIO-OZ-čl.8, čl. 56, ,303. 457
DUŽNOST OBAVJEŠTENJA SUDA O POKRETANJU POSTUPKA ZA OPRAVDANJE 457
II. DIO –P.Z.-čl.958.st.3. 457
ROK ZA OPRAVDANJE NEPOŠTOVANJE 457
PZ-II-DIO -čl.958.st.3. i 5. 457
III.DIO-OZ-čl.305.st.1 457
NAKNADA ŠTETE..... 457
I.DIO-K52- – čl.6. 457
II.DIO.-PZ-čl. 949. st. 3 - 6. 457
III.DIO-OZ-čl.15.ST.4.,111.st.9., 282., 285., čl.290. st. 4., 296, 287, 301, 306. 457
TROŠAK POSTUPKA,..... 457
OPĆENITO..... 457
I.DIO-K52-čl.6. 457
II.DIO-čl. 948/1; 949/3; 955/1. 457
III.DIO-OZ-čl. 14 457
ROK..... 457
II.DIO.-PZ- 949st.3. 457
III.DIO-OZ-čl. 14, st.6., čl.8. ,52., 130.st.1., 290.st.3. 457
PRAVNI LIJEKOVI..... 458
- ŽALBA..... 458
III.DIO-OZ-čl. 304, čl.11. , 16., čl.46, 47., 50.,51., 56., 290, 290.st.6., 306. 458
- PRIGOVOR..... 458
III.DIO-OZ-čl.11., 53., 54., 282. st.6. 458
POSTUPCI SUDA PO PRAVNIM LIJEKOVIMA 458
III.DIO-OZ-čl.11.47.,48., 49., 50.,y 51., 52., 290.st.6., i čl.304 458
III.DIO-OZ-čl.53 - 54. 458
REVIZIJA..... 458
III.DIO-OZ-čl.12. 458
IMENOVANJE ZASTUPNIKA..... 458
II.DIO-PZ-čl.856. 458
III-DIO-OZ-čl.9., 43, ... 458
ZPP-čl. 144. 458

ČUVANJE, PREMJEŠTAJ, TROŠKOVI - ZAUSTAVLJENOG BRODA..... 458
ČUVANJE..... 458
PZ-II.DIO-čl. 861 - 863, 865, 960. 458
III.DIO-OZ-čl.133.,133.a., 134., 190, 227, 228, 297, 299 458
PREMJEŠTAJ BRODA..... 458
II. DIO –P.Z.-čl. 862., 960. 458
TROŠKOVI ZA VRIJEME ZAUSTAVLJANJA 458
Posada 458
II. DIO –P.Z.-čl.960.st.1 458
II-DIO PZ – čl.960 459
PRODAJA BRODA – PENDENTE LITE..... 459
III.DIO-OZ-čl. čl. 140, 141-143, 145, 146, 288, 289 ... 459
NA PRIJEDLOG POSADE,DAVATELJA USLUGA, VJEROVNIKA TEKUĆIH TROŠKOVA I SL..... 459
III.DIO-OZ-čl.140. i sl., 288 (307) 459
PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, OPASNOST ZA BROD, OPASNOST POTONUĆA, OPASNOST ZA LUKU, OBALU, BRZI I VELIKI PAD VRIJEDNOSTI I SL..... 459
III.DIO-OZ-čl.140., 288 (307) 459
UGOVORI O PRIJEVOZU..... 459
PUTNIKA..... 459
II.DIO-P.Z. –čl. 864., 961. 459
TERETA..... 459
II. DIO –P.Z.-čl. 863., 961 459
KORIŠTENJE BRODA ZA VRIJEME PRIVREMENE MJERE..... 459
I.DIO-K52- – Čl.5. st. 1., čl.6. st.1. 459
II.DIO-P.Z.-čl. 866. 459
III.DIO-OZ-čl. 61-66. 459
PRIVREMENE MJERE NA TERETU (STOPPAGE IN TRANSITU)..... 459
I-DIO-K52- TERET NIJE PREDMET K.1952. 459
PZ-II.DIO-čl. 841, 863., 965.947(841.st.4.? i 5.). 459
REZERVE NA KONVENCIJU 1952..... 459
I.DIO-K52-čl.10 459

ENDNOTE

ENDNOTE uz UVODNA RAZMATRANJA

[i] I sudska praksa u inostranstvu je to potvrdila, The "Nordgimt" /1997/ Lloyd's Rep. 470. at p.480.; The "Anne H", /1994/ Lloyd's Rep. 297. at p. 292;. Vidi Berlingieri, Arrest, 1996, str. 139 i sl.; Phillip, »Maritime Jurisdiction in EEC", Acta Scandinavia Juris Gentium, 1077, 121.

Vidi i : S.M. Carbone, Lo spazio giudiziario europeo, La Convenzione di Bruxelles, Torino, 2000, DIR.MAR. 2001/I/460.

Ovo bi se odnosilo na Konvencije kada R. Hrvatska postane članica EU.

Judikatura:

Tribunale di Genova, 22.03.1994, Dir. Mar. 1994, 531 i sl.posizioni della Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro di navi sono applicabili, ai sensi del suo Art. 8. para 2., anche a navi battenti la bandiera di Stato non contraente (3).

Vedasi, in senso conforme, Tribunale Ravenna 24.01.1987, Trademar c. Line island Marine Co., Dir. Mar., 1988, 804; Trib. Ravenna 12.03.1994, Secnav Marine c. Petromin, Dir. Mar. 1994, 217;

In senso contrario Cassazione, 25.05.1993, n. 5848, Equinox Shipping c. Ryszard Lyko, Dir. Mar. 1994, 157; Trib. Napoli, 19.03.1983, O.M.I. c. Somali shipping Ag., Dir. Mar. 1985, 65."

ENDNOTE uz GLAVA 1.

[ii] Kao primjer neprimjene odnosno quasi primjene Konvencije 1952. od strane suda, je Rješenje VTS RH broj Pž-3831/04-2 od 6. srpnja 2004.(TS Rijeka R1-118/2004 od 17.05.2004).

Predlagatelj osiguranja : [A.S.] LTD, iz [H], Bermuda,

Protivnika osiguranja : [N.S.] CO. LTD., [K], St. Vincent i Grenadini

Brod je vijao zastavu St. Vincent i Grenadini.[ii]

(Kada se Obrazloženje poziva na PZ. onda je to PZ.1994.)

Iz obrazloženja :

».....nije sporno da ovaj postupak ima element inozemnosti, jer predlagatelj i protivnik osiguranja imaju sjedište izvan Republike Hrvatske, a predložena privremena mjera zatražena je u odnosu na brod koji se nalazi u obalnom moru Republike Hrvatske – akvatorij Luke Rijeka. Stoga je u odnosu na navedeno u ovom predmetu sud dužan primijeniti pravila Međunarodne konvencije o privremenom zadržavanju pomorskih brodova – Bruxelles 1952. ..... te je navedena Konvencija na snazi iznad zakona Republike Hrvatske (članak 164. Ustava Republike Hrvatske).“

Obaveza primjene Konvencije 1952 (K52) ne osniva se na elementu inozemnosti nego na činjenici da brod vije zastavu države ugovarateljice, što je vidljivo iz *„izvatka Upisnika uprave pomorstva St. Vincent i Grenadini, proizlazi da je isti brod upisan u vlasništvo protivnika osiguranja 16. travnja 2004. godine.”*, te odredbe Konvencije u čl. 8.st.1..

Odredba Konvencije čl.8.st.1. ne dozvoljava primjenu materijalnih odredaba iz PZ, ako postoje odredbe u Konvenciji.

Obrazloženje međutim dalje koristi i odredbe materijalnog prava iz Pomorskog Zakonika (PZ).

ooooooooooooooooooooooo

Iz Obrazloženja:

ooooooooooooooooooooooo

»...Prema odredbi članka 1. stavak 1. točka N. citirane konvencije “Pomorsko potraživanje”, označava isticanje prava ili potraživanja nastalih iz jednog od ovih uzroka i to izdataka agenata za račun broda ili njegova vlasnika. Naime, navedena odredba Konvencije poklapa se s odredbom članka 878. stavak 2. točka 10. u svezi članka 688. PZ-a prema kojoj je radi namirenja tražbine navedena i tražbina koja proizlazi iz izdataka koju učini agent za račun broda.prema odredbi članka 254. PZ-a, privilegij na brodu.

Prijedlog se temelji na tražbini :*«...iz ugovora o agencijskom posredovanju pri prodaji motornog broda...«.*

Pozivanje Obrazloženja na Konvenciju čl.1. st.1. toč.n., ne čini se osnovanim jer toč.n. govori o »IZDACIMA«, a mešetarina, za agenta, nije IZDATAK, nego ZARADA/primitak.

Tek usput: Iz obrazloženja nije vidljivo tko je morao platiti mešetarinu, da li kupac ili prodavalac (koji je bio prije brodovlasnik), ali ako je mešetar imenovao kao

protivnika osiguranja kupca, onda je vjerojatno kupac morao platiti mešetarinu, ali to nije sigurno.

Ako je to točno, onda je u času zatražene privremene mjere bio NOVI vlasnik.

ooooooooooooooooooooooo

Bez obzira što K52 uopće ne dozvoljava zaustavljanje na bazi privilegija, ako privilegij nije ujedno i potraživanje, Obrazloženje je jednostavno prihvatilo da se u tom predmetu radi o privilegiju pa se je pozvalo na PZ. čl. 254., koji određuje o prestanku privilegija. Nigdje u Obrazloženju nema pozivanja na odredbu na osnovu koje bi mešetarina imala pravni položaj privilegija. Čini se da je najspornije pitanje privilegija jer zarada mešetara nije i ne može biti privilegij. I po PZ. čl. 250. nije mešetarina određena kao privilegij. Dapače čini se da ne može biti niti POMORSKO POTRAŽIVANJE kako je definirano u K52. čl.1.St.1.

Po mom mišljenju sporno je još više da li se u smislu čl.3. Konvencije, može zaustaviti sporni brod. Svakako Obrazloženje nije uopće razmatralo tu odredbu čl.3., koja se doduše, razlikuje od odgovarajuće odredbe iz PZ. čl. 977., ali ima veću snagu temeljem čl. 140. Ustava. Iz odredbe čl.3.st.1. proizlazi da se tražbina mora odnositi na brod na koji se pomorska tražbina odnosi. Nadalje ako je to isti brod, tada mora biti i isti vlasnik, a ne novi. Pomorsko potraživanje ne prelazi na novog vlasnika, i to je bitna razlika sa privilegijem. Odredba PZ.čl.977 ima sličnosti ali nije defintivno jednaka. No nema smisla analizirati odredbe čl. 977. jer K52. čl.3. ima prednost![ii]

Postoji naime bitna razlika između čl.3. Konvencije i PZ. čl. 977. koji određuju istu materiju. U čl.3. Konvencije (zapravo u cijeloj K52) uopće se ne spominje pojam »privilegij«. PZ. u čl. 977. spominje privilegij.

Kako je već rečeno IIst. Rješenje nije navelo na osnovu čega smatra da je mešetarina privilegirana tražbina! Samo je navelo: ».....a i prema odredbi članka 254. PZ-a, privilegij na brodu ne prestaje promjenom vlasnika broda.”

Za razliku od IIst. Obrazloženja, Ist. sud je naveo:

».....sud je našao da predlagateljeva tražbina nije osigurana pomorskim privilegijem na navedenom brodu, jer predlagatelju kao agentu ne pripada privilegij na brodu za naplatu njegovih tražbina.”

Čini se da je Obrazloženje trebalo tu tvrdnju Ist. Rješenja (čini se iz prethodnog postupka) pobiti, ako ima osnova za to u Konvenciji.

Međutim, u stvari, Obrazloženje, iako je navelo da se radi o sporu sa elemento inozemnosti,što je točno,i ako je

ENDNOTE

već proglasilo mešetarinu za privilegij, trebalo je primjenjivati onda odredbe PZ. o mjerodavnom pravu (čl. 990 i dalje,) a naročito čl. 991.st.1.toč.2. prema kojem treba primijeniti pravo države čiju državnu pripadnost brod ima (dakle St. Vincent i Grenadini),na stvarna prava, a koje pravo nije niti spomenuto u Obrazloženju. Očito je naime, da PZ. ne može biti osnov za utvrđivanje privilegija broda koji vije zastavu strane države.

Činjenica je da Obrazloženje časkom koristi odredbe Konvencije, časkom odredbe PZ.

Treba naglasiti i činjenicu da je Obrazloženje proglasilo kao privilegij potraživanje za mešetarinu da je to privilegij, in to, čini se, po čl. 878, dok je *sedes materiae* za privilegij čl. 250.

Dakle, mešetarina može biti potraživanje/tražbina ali ne privilegij.

Privilegij može biti osnov za zaustavljanje po čl. 977. u svezi sa čl. 878, ali u Konvenciji nema osnova za zaustavljanje temeljem privilegija (ako nije istovremeno i potraživanje). A Konvencija je po čl. 140. Ustava, iznad zakona !

NOTA BENE : Rješenje je moglo poći najvjerojatnije od činjenice da je St. Vincent, država ugovarateljica Međunadone konvencije o privilegijam 1993, pa eventualno utvrđivati na osnovu toga da li se radi o privilegiju ili ne.

[iii] «Iz obrazloženja presude vidi se da je brodovlasnik sekvestriranog broda, po nacionalnosti s Cipra, prigovorio primjeni Konvencije iz 1952, jer čl. 8. para. 2. upućuje na *lex fori* u pogledu primjene zakona za brodove koji nemaju zastavu države ugovarateljice, a prigovorio je i nadležnosti suda u Raveni u pogledu nadležnosti za meritum.

Prvi prigovor je ispravno odbijen od strane suda u Raveni jer čl. 8. para. 2. jasno propisuje da brodovi koji viju zastavu države koja nije članica mogu biti sekvestrirani u jednoj državi ugovarateljici bilo zbog bilo kojeg pomorskog potraživanja navedenog u čl. 1. para. 1., bilo zbog bilo kojeg drugog potraživanja u pogledu kojega je dozvoljen sekvestar temeljem *lex fori*. Nesporno je prema tome da se čl. 1. para. 1. primjenjuje i na brodove koji viju zastavu zemalja NE-ugovarateljica, dok se para. 2 u svom prvom dijelu, koji izostavlja sekvestar brodova

koji viju zastavu zemalja ugovarateljica za potraživanja koja su različita od onih pobrojanih u čl. 1. para. 1., ne primjenjuje.» (slobodan prijevod).

[iv] The word "ship" is not defined in the 1952 Convention.
Held, by the Court of Session (Outer House), Scotland, that:
(1) The preponderance of authority in relation to the definition of a ship is against the view that either self-propulsion or ability to steer is regarded asessential to the concept of a vessel used in navigation.
(2) The mobile offshore drilling unit was a ship in terms of the national legislatton in implement of the 1952 Arrest Convention, and accordingly the arrest of the "Sovereign Explorer" in terms of this Convention was valid.-----DIRMAR,2002,180.

[v] Judikatura : Corte d'Appello of Genoa 12 February 2000, Morsviazsputnik Satellite Communications and Navigational Electronic Aids v. Azov Shipping Company- The "Yuriy Dvuzhilny" (2001 Dir. Mar. 1113).
Morsviazsputnik Satellite Communications and Navigational Electronic Aids applied to the Court of Appeal of Genoa for the arrest of the m/v Yuriy Dvuzhilny of Ukrainian flag as security for a claim against Azov Shipping Company. One of the issues submitted to the Court was whether the Arrest Convention applied to a ship flying the flag of a non-Contracting State and in respect of what claims the arrest was permissible.
Held, by the Corte d'Appello of Genoa, that:
(1) A ship flying the flag of a non-Contracting State may be arrested also in respect of a claim other than a maritime claim if a prima facie evidence (fumus boni iuris) of the claim is provided and proof is given of the danger that assets of the debtor may in the future be unavailable for the enforcement of a judgment (*periculum in mora*). (Nije jasno da li se misli samo na «maritime claim» iz Konvencije i/ili Codice navale, ili i iz općih propisa – ali je jasno da u tom slučaju sud zahtijeva prisutnost *periculum in mora*). Vidi i : TRIBUNALE DI VENEZIA 6 OTTOBRE 1999,
oooooooooooooooooooooooo

ENDNOTE

Nave "Balkan" Sequestro conservativo - Periculmn in mora - Fattispecie La Convenzione di Bruxelles del 1952 sul seqnestro conservativo di navi e applicabile, a norma del suo art. 8 §2, al sequestro di nave battente bandiera di Stato non contraente. DIRMAR,2001, 766. Vidi i :

TRIBUNALE DI RAVENNA 23 MARZO 2000, DIRMAR 2002, IV.1372-- Nave "Sormovskiy 3054"

Sequestro conservativo - Nave non appartenente al debitore -Credito non privilegiato - Inammissibilita del sequestro

] "Non e ammissibile il sequestro conservativo di una nave a garanzia di un credito nei confronti di persona diversa dal proprietario quando il credito non e assistito da privilegio."

Uz publiciranu odluku pridodana je bilješka, koju u cijelosti prenosim:

"[1] Non risulta dalla motivazione di questa ordinanza in base a quali norme il sequestro a garanzia di un credito nei confronti di persona diversa dal proprietario della nave sia stato escluso in assenza di un privilegio. E noto infatti che l'art. 3.4 della Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro conservativo di nave, certamente applicabile nella specie ma quando la Russia ha aderito alla Convenzione, e stato oggetto di interpretazioni contrastanti. In argomento vedasi da ultimo, per la esclusione della sequestrabilita di nave non appartenente al debitore, Trib. Venezia 5 giugno 1998, Exnor Craggs Ltd. c. Compagnie de Navigatie Petromin S.A., in questa Rivista, 1999,438 con nota di F. Berlingieri, Ancora sul sequestro di nave non appartenente al debitore; in senso contrario vedasi invece Trib. Bari 12 settembre 1997, Shipoil S.A., ric., ivi, 1998, 172. Sulla interpretazione dell'art. 3.4 della Convenzione in generale vedasi F. Berlingieri, Arrest ofships, London 2000, pag. 131 e segg. Per un precedente in senso conforme, peraltro in un caso nel quale era stata esclusa l'applicabilita della Convenzione del 1952, vedasi Trib. Venezia 29 maggio 1998, T.M.B. c. DalBon & Co., in questa Rivista, 1999, 1232."

ENDNOTE

[vi] Trib. Gela 20-VIII-2003, Marimed Shipping Ltd. c. Navigazione Montanari, S.p.a., DIRITTO MARITTIMO 2005,216 . Beerlingieri navodi:

„Mentre per quanto concerne il divieto di pignoramento l'art. 645 cod. nav. e tuttora in vigore, salvo il suo eventuale conflitto (su cio in seguito) con l'art. 28 della Convenzione sul diritto del mare del 1982, per quanto concerne il sequestro conservativo non e applicabile e cioe, non essendosi l'Italia avvalsa della facolta, prevista dall'art.8.3., di escludere in tutto o in parte l'apllicazione della normativa uniforme per le navi battenti la bandiera di Stati contraenti, al caso, previsto dall'art.8.4., di sequestro in uno Stato contraente di nave battente la bandiera di tale Stato su istanza di persona avente la sua residenza abituale o il centro principale dei suoi affari in tale Stato.“

[vii] BERLINGIERI: "Note sull’ambito di applicazione della Convenzione di Bruxelles del 1951 sul sequestro di navi e sulla sequestrabilita di navi non appartenenti al debitore". Il Diritto Marittimo 1988, str. 804: Vidi SLOBODAN PRIJEVOD:

»Iz obrazloženja presude vidi se da je brodovlasnik sekvestriranog broda, po nacionalnosti s Cipra, prigovorio primjeni Konvencije iz 1952, jer čl. 8. para. 2. upućuje na lex fori u pogledu primjene zakona za brodove koji nemaju zastavu države ugovarateljice, a prigovorio je i nadležnosti suda u Raveni u pogledu nadležnosti za meritum.

Prvi prigovor je ispravno odbijen od strane suda u Raveni jer čl. 8. para. 2. jasno propisuje da brodovi koji viju zastavu države koja nije članica mogu biti sekvestrirani u jednoj državi ugovarateljici bilo zbog bilo kojeg pomorskog potraživanja navedenog u čl. 1. para. 1., bilo zbog bilo kojeg drugog potraživanja u pogledu kojega je dozvoljen sekvestar temeljem lex fori. Nesporno je prema tome da se čl. 1. para. 1. primjenjuje i na brodove koji viju zastavu zemalja NE-ugovarateljica, dok se para. 2 u svom prvom dijelu, koji izostavlja sekvestar brodova koji viju zastavu zemalja ugovarateljica za potraživanja koja su različita od onih pobrojanih u čl. 1. para. 1., ne primjenjuje.

Drugi prigovor mogao bi imati osnovu u tekstu čl. 8. para. 2., koji se limitira potvrditi da brod koji ima nacionalnost zemlje NE-ugovarateljice, može biti sekvestriran za potraživanja pobrojana u čl. 1. para. 1.. Obzirom da uistinu čl. 8. para. 1. predviđa primjenu Konvencije na brodove koji viju zastavu zemlje ugovarateljice, limitirana formulacija para. 2. mogla bi opravdati tezu da se ne primjenjuje na brodove zemalja NE-ugovarateljica cijela konvencijska

normativa, nego samo čl. 1. para. 1. (i treba dodati čl. 2.). Sud u Raveni odbio je ovu tezu o ograničenju, zbog sadržaja narednog para. 3. u čl. 8., koji priznaje državama pravo da odbiju u cijelosti ili u dijelu prednosti Konvencije u korist država NE-ugovarateljica, ali taj para. 3. ne čini nikakvu razliku unutar tog svog propisa a osim toga zbog sadržaja čl. 7. koji predviđa jedino, za svoju primjenu, da je proveden sekvestar broda a ne i to da brod vije zastavu jedne države članice.
Ovaj posljednji argument ne izgleda uvjerljiv, jer primjena Konvencije ne treba se opetovano navoditi u svakom propisu Konvencije pa je prema tome primjena čl. 7. na brod koji vije zastavu jedne države NE-ugovarateljice neovisan od formulacije čl. 7. već ovisi o primjeni Konvencije, koja proizlazi iz pravilnog tumačenja čl. 8.
Prvi argument izgleda čvršći, naročito u vezi s povezivanjem između drugog i trećeg paragrafa čl. 8. Taj zahtjev postoji i u pogledu prvog paragrafa, pa se treba upitati da li pravo dato državama iz para. 3. mora se povezati sa para. 2. ili sa para. 1., ili pak i sa jednim i sa drugim.
Čini mi se da treba prije svega razmotriti različite formulacije para. 1. i para. 2. Dok, u stvari para. 1. predviđa primjenu propisa Konvencije na sve brodove koji viju zastavu država ugovarateljica, para. 2. se limitira da predviđa mogućnost sekvestra za brod koji vije zastavu jedne države NE-ugovarateljice za potraživanja pobrojana u čl. 1. para. 1. uz one za koje je sekvestar dopušten po lex fori.
Formulacija para. 2. može se odrediti iz namjere da se limitira primjena uniformnih propisa na brod koji vije zastavu jedne države NE-ugovarateljice po čl. 1. para. 1., odnosno isključiti primjenu, za takove brodove, iz čl. 2. gdje se zabranjuje sekvestar za potraživanja koji se razlikuju od onih pobrojanih u čl. 1. para. 1. Iako upotrijebljena formulacija nije najsretnija, treba smatrati da je posljednja ispravna.
Ako se, dakle, na brod koji vije zastavu jedne države NE-ugovarateljice primjenjuje čl. 1. para. 1., potrebno je da se primjenjuju i sve ostale odredbe Konvencije koje su povezane s tim propisom, koje su dakle sadržane u čl. 3 - 8. Ako se čl.1. para. 1. primjenjuje, potrebno je utvrditi koji brodovi mogu biti sekvestrirani i u tu svrhu treba primijeniti para. 1. čl. 3., koji dopušta sekvestar sister ship-a i brodova koji su spremni za isplovljenje, para. 2. koji utvrđuje kriterije za individualizaciju sister ship-a, para. 4. koji dopušta sekvestar za jamstvo potraživanja u pogledu broda (?) ("conduttore").
Čl.8.st.3.
Para. 3 čl. 8., koji počinje razdvojnim veznikom ("nevertheless" "toutefois") dopušta državama

ugovarateljicama da isključe u cijelosti ili djelomično beneficije Konvencije državama NE-ugovarateljicama i osobama koje u času sekvestra nemaju uobičajeno boravište ili poslovno sjedište u jednoj državi ugovarateljici. Ovaj propis treba svakako biti povezan sa para. 1., jer brod koji vije zastavu jedne države ugovarateljice može biti vlasništvo osobe ili društva koje nema uobičajeno boravište ili poslovno sjedište u jednoj državi ugovarateljici. Na svaki način smještaj ukazuje na mogućnost koja predviđena i u vezi sa para. 2. tj. za brod koji vije zastavu jedne države NE-ugovarateljice. Ako je to točno, kao što smatram da jeste, slijedi zaključak da svi propisi koji štite vlasnika sekvestriranog broda primjenjuju se i na brod koji vije zastavu jedne države NE-ugovarateljice. Tako para. 3. čl. 3., koji isključuje novi sekvestar istog broda, čl. 4. koji predviđa da brod može biti zaustavljen samo od sudske vlasti, čl. 5. koji predviđa obavezu sudskih vlasti da oslobode sekvestrirani brod ako se dade kaucija i čl. 9. prema kojem Konvencija ne daje pravo progona.
Taj princip međutim ne vrijedi za čl. 6 i 7.
Sud u Raveni morao se je nakon toga upustiti u drugi problem, tj. o mogućnosti sekvestra broda koji nije vlasništvo dužnika. U stvari sud si nije niti postavio taj problem, jer je iz prirode pomorskog potraživanja radi kojeg je zatražen sekvestar zaključio da se brod može sekvestrirati.
Rješenje problema, zahtijeva ispitivanje čl. 3. para. 4. i povezivanje sa čl. 9. Kao što je poznato, čl. 3. para. 4. dopušta sekvestar broda datog u najam (locazione), radi garantiranja potraživanja protiv brodara (conduttore) i utvrđuje da se taj propis primjenjuje u svakom slučaju u kojem je osoba različita od vlasnika broda odgovorna za pomorsko potraživanje."

_ _ _

Čl.9-Iako ne sasvim izričito čl. 9. objašnjava da Konvencija 1952. nije imala cilj da stvara nova prava, različita od onih predviđenih u nacionalnim zakonima i Konvenciji o privilegijama i hipotekama iz 1926.

Berlingieri, F., Arrest of Ships, 1992, str. 22: "*.... ships flying the flag of a non-Contracting State ..... The correct view seems to be that all provisions of the Convention, save that of Art. 2. ..... apply also to such ships.62 It would in fact be difficult to understand why a claimant can invoke the benefit of Art. 1 and 2 and not those of Art. 3. paras. 1 and 4 or the benefit of Art. 7. para. 1.63 This view is supported by travaux preparatoires.*"

ENDNOTE

[viii] 10 Tribunale di Genova, 22.03.1994, Dir. Mar. 1994, 531 i sl. Vidi ENDNOTE uz Glava 1.
"Le dispozioni della Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro di navi sono applicabili, ai sensi del suo Art. 8. para 2., anche a navi battenti la bandiera di Stato non contraente (3).
(3) vedasi, in senso conforme, Tribunale Ravenna 24.01.1987, Trademar c. Line island Marine Co., Dir. Mar., 1988, 804; Trib. Ravenna 12.03.1994, Secnav Marine c. Petromin, Dir. Mar. 1994, 217;
In senso contrario Cassazione, 25.05.1993, n. 5848, Equinox Shipping c. Ryszard Lyko, Dir. Mar. 1994, 157; Trib. Napoli, 19.03.1983, O.M.I. c. Somali shipping Ag., Dir. Mar. 1985, 65."

[ix] BERLINGIERI, Dirrito Marittimo, 1990, str. 1251. Vidi ENDNOTE uz Glava 2.Slobodan prijevod:
»*Čini se da iako je primjena čl. 2. u dijelu koji isključuje dopuštanje sekvestra za kredite koji su različiti od onih navedenih u čl. 1. izričito navedena, primjena mnogih ostalih propisa konvencije proizlazi očito iz pozivanja, sadržanih u čl. 8. para 1. na čl. 1. To vrijedi za propise sadržane u čl. 3. para. 1, 2 i 4 koji individualiziraju brodove u vezi kojih je sekvestar dopušten; za propise iz čl. 5. koji reguliraju izvjesne procesne aspekte; za propise iz čl. 6. koji individualiziraju zakon koji se primjenjuje u vezi sa naknadom štete i, općenito, na proceduru; za propise iz čl. 7. koji predviđaju slučajeve kada sud koji je donio rješenje o sekvestru ima i nadležnost u meritumu. Ovo nalazi potvrdu u propisu slijedećeg para 3. čl. 8., koji određuje da države ugovarateljice imaju pravo da isključe u cijelosti ili djelomično svaku državu NE-ugovarateljicu ili bilo koju osobu koja nema, u času sekvestra, svoje uobičajeno boravište ili glavno sjedište svojih poslova u jednoj državi ugovarateljici, od beneficija koje daje konvencija. Budući da taj paragraf počinje sa riječi (toutefois - nevertheless), nesumnjiva je povezanost s prethodnim paragrafom. To dovodi do zaključka da propis para. 2. ima efekt da se cijela konvencija (osim čl. 2. u dijelu koji je gore naznačen) primjenjuje na brodove koji imaju nacionalnost država NE-ugovarateljica, osim za ono za što je izuzeto (djelomično) od strane država ugovarateljica.”*

[x] Berlingieri, F., Arrest of Ships, str. 17. :
"Sembra peraltro che, sebbene l'applicazione dell'art. 2. nella parte che esclude l'ammissibilita' del sequestro per crediti diversi da quelli elencatl nell'art. l sia

espressivamente esclusa, quella di numerose altre norme della convenzione discenda, necessariamente dal richiamo, contenuto nell'art. 8 para 1. all art. 1. Cio' vale per le disposizioni, contenute nell'art. 3. paras. 1, 2 e 4, che individuano le navi in relazione alle quali il sequstro e' consentito; per quelle dell'art. 5 che regolano alcuni aspetti procedurali; per quelle del art. 6 che individuano la legge applicabile con riguardo alla responsabilita' per danni e, in genere, alla procedura; per quelle dell'art. 7., che prevedono i casi in cui il giudice del sequestro ha giurisdizione sul merito. Cio' trova conferma nel disposto del successivo para.3. dell art. 8. il quale dispone che gli Stati contraenti hanno la facolta' di escludere in tutto o in parte dai benefici della convenzione qualsiasi Stato non contraente o qualsiasi persona che non ha, al momento del sequestro, la sua residenza abituale o il centro principale dei propri affari in uno Stato contraente. Poiche' questo paragrafo inizia con una congiunzione avversativa (toutefois-nevertheless), e' indubbio il collegamento con il paragrafo precedente. Cio' porta alla conclusione che il disposto del para 2. ha 1'effetto di applicare tutta la normativa uniforme (fatta eccezione per l'art. 2, nella parte sopra indicata) alle navi che hanno nazionallta' dl stati non contraenti, in difetto di esclusione (parziale) da parte degli Stati contraenti."

[xi] "... whether the Convention applies to ships who are not capable of navigation because they are stranded, sunken or damaged beyond repair. A similar problem has been considered with respect to the extinction of maritime liens and mortgages or hypotheques and the prevailing view has been that security is not extinguished until the ship is physically in existence.(55)«

.....{.(55) Vidi fusnotu br. 55 na str. 17.}

»..... as regards the Arrest Convention is linked with the registration of the ship. .....Art. 8, paras. 1 and 2., for the Convention to apply a ship must fly the flag of either a Contracting State or of a non-Contracting State ..... the right of to fly the flag ..... is linked with the registration of the ship in the ships register of such state, the Convention only applies to ships which are registered. If, therefore, a ship is deregistered ..... the Convention does not apply any more ..... On the contrary, the physical conditions of the ship do not affect the application of the Convention, provided the ship continues to be registered.(57) - (57) Vidi fusnotu br. 57.

ENDNOTE

oooooooooooooooooooooooo
Pavliha/Grbec o.c., 85 : «Fizično stanje nije pomembno...Pomembno je le, da je ladja še vedno vpisana v ladijski register.

ENDNOTE uz GLAVA 2.

[xii] xii Obrazloženje dviju međusobno protivnih odluka iznosi više od 3 štampane stranice. Poziva se i na Berlingieri, 2000, br. 1.88, zatim na odluke Cour de Cassation 28.octobre 1999-DMF 1000,709; Cour d'Appel d'Aix-en-Province 22. mai 1997, DMF, 1998,692; Cour de Cassation 30 octobre 2000, DMF 2000,1012. Konvencija 1999 je vrlo pojednostavila odredbu : "….battant pavillon ou non d'un Etat partie" (article 8.).

[xiii] U doktrini se upućuje i na čl. 9. zadnji st., Konvencije o hip. i priv. 1926. prrema kojem države članice te konvencije, mogu prdvidjeti kao razloga za produženje roka, činjenicu da brod nije mogao biti zaustavljen u teritorijalnim vodama u kojoj tužitelj ima prebivalište ili glavno poslovno sjedište, time da taj rok ne može biti dulji od tri godine. Konvencija 1967 u čl. 8. drugačije određuje, a također i Konvencija iz 1993. Obe, potonje, ali isključju period kada "…the arrest or seizure of the vesel is not permitted by law." Ovaj pojam "not permitted by law" čini se da je nejasan.

[xiv] *Berlingieri u "Ratifica delle Conv. Bruxelles 1952 .....," Dir. Marittimo 1978, p. 148, je dao definiciju putovanja u smislu konvencije:".... nell'ambito di uno stesso viaggio tutti i crediti che sono sorti nel corso della navigazione della nave, se questa e adibita ad una linea, della partenza da un porto capolinea all'arrivo nell'altro porto capolinea alla fine del viaggio semicircolare laddove, nel caso di impiego della nave in base a charter-party, occore distinguere a seconda che la nave compia o meno un periodo di navigazione in zavorra: in caso affermativo, se la nave compie una navigazione in zavorra, per viaggio deve intendersi il viaggio circolare, o comunque alla navigazione compiuta con carico a bordo, deve aggiungersi la navigazione compiuta in zavorra per raggiungere il successivo porto di caricazione."*

FEDERAL COURT OF AUSTRALIA
Morlines Maritime Agency Limited
v.
The Skulptor Vuchetich and Owners (Brod »Skulptor Vuchetich«)

U sličnom slučaju (The Silia, 1981) English Admiralty Court je odlučio da pojam »brod« za potrebe postupka »in rem« obuhvaća svu imovinu na brodu osim one koja pripada nekome drugome, a ne brodovlasniku, (donoseći takvu odluku, engleski se sud oslonio na odluku suda The Alexander, 1811,n kada je sud utvrdio da jamstvo na brodu obuhvaća svu opremu ukuljučujući i onu koja se može odvojiti, kao što su jedra i konopci).

Marin, J.,: Uređaji i oprema na brodu kao dio broda // UPP 38, 149-152 (1996), str. 190.

[xv] *Berlingieri, F., Arrest of Ships, str. 93 na str. 93 do 105, "The Convention deals only with the arrest as a conservative measure and does not apply, as it clearly appears from the definition in Art. 1. para 2., to the seizure of a ship in execution or satisfaction of a judgment.*
Consequently, the judicial authority competent for the execution or satisfaction of a judgment cannot, in order to establish whether the ship can be seized and sold in a forced sale in satisfaction of a judgment against a person other than the owner of that ship, apply the provisions of the Arrest Convention."
Drugim riječima, ovršna isprava je osnov i ovršni sud ne može primijeniti tu ispravuna ovrhu, ako bi ovršenik bio netko drugi a ne vlasnik broda.

[xvi] Ipak, treba imati na umu da je privilegij mogao nastati u vrijeme kada je *"brod iskorištavala osoba koja nije vlasnik"* a privilegij se želi koristiti za zaustavljanje broda, u času kada je ugovor o zakupu, itd. već završio. Logično bi bilo da se mora dokazivati uvjet, u vrijeme nastanka privilegija.
Vidi Tribunale di Venezia 31.01.2000, "Pyotr Lidov":
"Le risultanze del Lloyd's Register of Shipping e del Maritime Directory in ordine alla proprieta di una nave cosituiscono dato indiziario sufficiente ai fini della concessione di un

sequestro a garanzia di un credito nei confronti di chi e indicato quale proprietario." DIRMAR 2001,345.

[xvii] BERLINGIERI je dao definiciju putovanja u smislu Konvencije. "Ratifica delle Conv. Bruxelles 1952 ....., Dir. Marittimo 1978, p. 148 "..... nell'ambito di uno stesso viaggio tutti i crediti che sono sorti nel corso della navigazione della nave, se questa e adibita ad una linea, della partenza da un porto capolinea all'arrivo nell'altro porto capolinea alla fine del viaggio semicircolare laddove, nel caso di impiego della nave in base a charter-party, occore distinguere a seconda che la nave compia o meno un periodo di navigazione in zavorra: in caso affermativo, se la nave compie una navigazione in zavorra, per viaggio deve intendersi il viaggio circolare, o comunque alla navigazione compiuta con carico a bordo, deve aggiungersi la navigazione compiuta in zavorra per raggiungere il successivo porto di caricazione."

[xviii] Greece -- Single Member First Instance Court of Piraeus 864/1979 (Maritime Law Review, Vol. 9 (1985), p.6)

The claimants applied for arrest of a vessel in order to secure claims for amounts due to them arising out of their services as maritime agents of the vessel. The defendant argued that that was not a maritime claim under the 1952 Convention.

Held by the Single Member First Instance Court of Piraeus, that:

(1) The arrest within the jurisdiction of Contracting States of a ship not flying the flag of a Contracting State is permitted for any claim as this is allowed under Greek law (Art. 8(2) of the Convention. (11)

France--Cour de Cassation 30 October 2000, Petredec Ltd. v. DK Line - The "Stargas" (2000 DMF 1012) Scope of application (Art. 8.2)

Petredec Ltd. applied for the arrest of the "Stargas", of Panamanian flag, owned by DK Line, as security for a claim against a company named Tokumaru. The order of arrest was subsequently revoked by the Cour d'Appel of Aix-en-Provence on the ground that Panama not being a party to the 1952 Arrest Convention, French

domestic law applied. Petredec Ltd. appealed to the Cour de Cassation against that order.

Held, by the Cour de Cassation, that:

(1) The Court of Appeal that applied French domestic law in respect of the arrest of a vessel flying the flag of a State not party to the 1952 Arrest Convention has breached the provisions of the Convention.

GREECE--Court of Appeal of Nafplion 196/1972. (Commercial Law Review, Vol. 2(1972) p.548)

In a case where salvage services were rendered to a vessel under Turkish flag, the salvor applied for the arrest of the vessel as security.

Held by the Court of Appeal of Nafplion, that:

(1) A vessel flying the flag of a non Contracting State may be arrested within the jurisdiction of any Contracting State in respect of a claim arising out of salvage which is a maritime claim under the 1952 Brussels Convention on Arrest of Ship. (11)

Court d'Appel Rouen (Francuska), 24.05.1995
«SAINT PIERRE»

Nave di stato non contraente – C. 1952 e applicabile – credito nascente da contratto di agenzia generale – prova del suo carattere di credito maritimo – sequestro – pressuposti. - DIRMAR,1997.

KON52 – Ambito di applicazione – Nave di nazionalita di Stato NON contraente – Applicabilita. DIRMAR g. 1995, str.1075

Corte d'Appello, Genova, 12.02.2000. DIRMAR g 2001, str.1045

čl. 8(2) Scope of application

[xix] Morsviazsputnik Satellite Communications and Navigational Electronic Aids applied to the Court of Appeal of Genoa for the arrest of the m/v Yuriy

Dvuzhilny of Ukrainian flag as security for a claim against Azov Shipping Company. One of the issues submitted to the Court was whether the Arrest Convention applied to a ship flying the flag of a non-Contracting State and in respect of what claims the arrest was permissible.

Held, by the Corte d'Appello of Genoa, that:

(1) A ship flying the flag of a non-Contracting State may be arrested also in respect of a claim other than a maritime claim if a prima facie evidence (fumus boni iuris) of the claim is provided and proof is given of the danger that assets of the debtor may in the future be unavailable for the enforcement of a judgment (periculum in mora). (Nije jasno da li se misli samo na «maritime claim» iz Konvencije i/ili Codice navale, ili i iz općih propisa – ali je jasno da u tom slučaju sud zahtijeva prisutnost periculum in mora).

ENDNOTE uz GLAVA 3.

[xx] CMI Bulletin No. 105., pp. 26/27, gdje su navedene definicije mnogih pojmova korištenih u Konvenciji 1952 . :

"This article has a great importance, for, following a well established international custom, the principal terms used in the Convention are herein defined.
A. It is stated that the term "maritime claim" means allegation of a right or of a claim arisen out of one or several of the causes subsequently enumerated.
In fact, contrary to what happens in case of "saise-arrêt" or "saise éxécution" , it is not necessary, in respect of conservative arrest, to rely on a judgment already obtained, nor on the certain existence of a right or of a claim in order to request the competent Court the authorization for conservative arrest. It is sufficient to pretend, i.e. to allege, a right or a claim, and it will be the task of the Court to state if such allegation appears serious and if it is reasonable, to give the arrestor the security that enables him to successfully enforce the future judgment he may obtain. Therefore it is clear the term "claim" in the Convention does not mean a claim established and justified, but rather an allegation, i.e. the claim made by a person who alleges to have a right or a claim. The English word "claimant" does not lend itself to any ambiguity. In French, the word "créancier" is employed in the Convention, but with

this clarification, that it only means the allegation by the claimant of a right or a claim, the existence of which does not result either from the title or from a judgment."

ooo

U drugoj odluci iz Alžira, odlučeno je: Evidence required to support an arrest application DIRMAR,2002, 76

"The mere allegation by the claimant is sufficient to arrest a vessel in both regimes."

[xxi] Belgium -- Cour d'Appel of Antwerp 14 February 2000, The "Liman" (2000 Jurisprudence du Port d'Anvers, 267).

Following the arrest of the Liman by a claimant, the owners, after having obtained the release of the vessel by providing a bank guarantee, challenged the right to arrest and applied to the Juge des Saisies in order to obtain the release of the guarantee. The application was granted on the ground that the requisite of the urgency required in order that an arrest be justified did not exist. The owners appealed.

Held, by the Cour d'Appel of Antwerp, that:

"Although urgency is not a condition expressly required by the 1952 Arrest Convention, it is generally accepted that it is actually required. However in maritime transactions urgency is presumed and therefore the burden lies on the owner of the vessel to prove that urgency did not exist. Urgency however does exist when the debtor is a foreigner, the vessel is not employed on a regular line and the owner does not apparently own other vessels."

[xxii] PS H II Pž-2741/91 od 10. ožujka 1992., UPP 137-140 str. 169. "..... Te opasnosti nema ako se radi o domaćem brodu upisanom u hrvatski upisnik brodova, te ako dužnik ništa ne poduzima da oteža ili osujeti vjerovnikovu tražbinu." I dalje: «

Iz obrazloženja:

"Za privremenu mjeru zaustavljanja broda nisu ispunjene pretpostavke propisane odredbom čl. 1. i sl. Međunarodne Konvencije za izjednačenje nekih pravila o privremenom zaustavljanju pomorskih brodova od 10.05.1952., odnosno vjerovnikova tražbina s naslova isplate cijene broda

"Danica I" nije pomorsko potraživanje iz toč. 1. 1. h. te Konvencije jer se ne radi o "pomorskom zajmu", već o tražbini iz ugovora o prodaji broda. Uostalom, iz daljnje odredbe čl. 1. st. 1. toč. 2. Konvencije također proizlazi da ovdje nije mjesto izdavanju privremene mjere jer se njome želi postići cilj zapljene broda radi izvršenja presude iz ovog spora.....Konačno ne postoji ni element subjektivne opasnosti, jer niti je dokazano da dužnik nešto poduzima da osujeti vjerovnike u naplati tražbine, niti da će naplata biti otežana. Konačno ne radi se o pretpostavci presumirane opasnosti, jer se radi o brodu domaće zastave u zemlji u kojoj vjerovnici imaju osigurano ugovorno založno pravo na brodu (clausula intabulandi)."

Vidi bilješku Prof. Dr. Branka Jakaše.

Primjedba: Iako se odluka poziva na nekoliko propisa iz Konvencije, ne poziva se niti na jedan propis u vezi s opasnošću, iz čega bi se moglo zaključiti da jednostavno primjenjuje ZIP, iako Konvencija ima veću snagu od zakona. Mislim da to nije osnovano. - Ovo je i rijetka odluka koja se poziva na Konvenciju.

[xxiii] PS H II-Pž-2917/90 od 23.10.1990. "Za privremene mjere brodova u gradnji ne primjenjuju se odredbe Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi već odredbe Zakona o izvršnom postupku ..... Ovu opasnost tražilac privremene mjere mora dokazati ukazivanjem na konkretne radnje, odnosno na propuste dužnika. Za sud nisu dovoljne objektivno postojeće činjenice kao primjerice da se radilo o potraživanju većeg obima, postojanju više vjerovnika, trajnijoj nelikvidnosti dužnika.

Iz obrazloženja:

"Opasnost da će dužnik osujetiti ili znatno otežati naplatu potraživanja mora, međutim, biti subjektivne prirode, što znači da vjerovnik mora ukazati na konkretne radnje, odnosno propuštanje dužnika poduzetih svjesno radi ugrožavanja namirenja vjerovnikovih potraživanja, a sud mora utvrditi postojanje takvih radnji, odnosno propuštanja dužnika i subjektivni odnos dužnika prema njima. Ne može se smatrati da je ta opasnost učinjena vjerojatnom već zbog same objektivno postojeće činjenice da se radi o potraživanjima većeg opsega, da je dužnik prezadužen, trajnije nelikvidan ili da izvršenje zahtijeva više vjerovnika, na pravilnost ..... upućuje odredba čl. 265. st. 2. ZIP ....."

ENDNOTE

[xxiv] Tribunale di Genova 31.01.1992, Boat Boero - Nave ROBERTA FORESI, Dir. Mar., 1993, 424. Privilegi - Fornitura per la conservazione della nave - Rientrano nell art. 552 n.b. cod. nav. - Sequestro conservativo - Credito privilegiato - *Periculum in mora* - Non e richiesto - Privilegi - Esercizio nei confronti del terzo proprietario.

Per ottenere il sequestro conservativo della nave non occorre che ili creditore privilegiato dia prova del *periculum in mora*. (2)

Il privileggio e esercitabile anche in pregiudizio del terzo proprietario. (3)

Le spesa per la pitturazione della nave sono state ricomprese fra quelle attinenti alla conservazione, previste dall'art. 552. no. 6. cod. nav., agli effeti del privileggio ivi stabiliti gia in App. Firenze, 06.05.1958., Gorin c. Codecasa, in Giur.it., 1959, I,2,57 e anche in G. Righetti, Codice della Navigazione, Milano, 1986, 663.

(2) Berlingieri, I Diritti di garanzia sulla nave ....., Padova, 1965, 94 e ss.

(3) Cass. 03.03.1965, n. 347, INPS c. Ditta Fratelli Neri ....., con nota, BERLINGIERI, Atti richiesti per impedire il decorso del termine di estinzione dei privilegi nel caso di vendita volontaria della nave gravata.

[xxv] T. Venezia, 11.08.1999 DIRMAR g 2001, str.339

Piena gestione economica della nave da parte del debitore – eventuale appartenenza della nave allo Stato di Ucraina – contrarietta all'ordine pubblico – credito per fornitura di combustibile – nave locata a scafo nudo - *periculum in mora*.

T. Venezia, 06.10.1999. DIRMAR g 2001, str.766

Periculum in mora – fattispecie.

T. di Genova, 20.05.1995; DIRMAR g. 1995, str. 768

«AKADEMIC GORBUNOV»

ENDNOTE

Credito di agente marittimo – E credito marittimo – *Periculum in mora* non necessita - Accertamento della presenza della nave nel porto. –Nota Giorgio Berlingieri str. 768 – 781.
A norma dell'art.8. para 2., della C.....1952, il sequestro conservativo di nave di nazionalita di uno Stato non contraente a garanzia di un dei crediti enumerati dall'Art.1.

T. di Genova, 11.01.1994
«NINFEA»
Periculum in mora – Privilegio - DIRMAR g. 1995, str. 1060

App. Lecce, 12.01.1995
«ANNA BIBOLINI»
Credito privilegiato ex art. 552 cod.nav. – *Periculum in mora* – Non e necessario – Revoca su prestazione di fideiussione – Conversione del sequestro. DIRMAR g. 1996, str. 175

T. Genova, 10.02.1995 -- DIRMAR g. 1997, str.112

«BIHOR»
Periculum in mora – nave deve esere in acque territoriali..
V. bilješka M. Contini - 112-117

SUPREMO TRIBUNAL DE JUSTICA, LISABON, 21.05.1996-- DIRMAR g. 1997, str. 261

«IRON HORSE»
KON52 - Requisito del *periculum in mora* - non e richiesto.
-*In base alla C. di B . 1952 .....per ottenere il seqestro il creditore non e richiesto a fornire la prova del pericolo di perdere la garanzia del suo credito.*

CORTE D'APPELLO, Lece, 11.04.1996 -- DIRMAR g. 1997, str.464

«FILIKOS»
Assistenza e salvataggio. K. 1910 – conversione del sequestro – credito per compenso di assistenta e salvataggio – sequestro della nave – *periculum in mora* – non richiesto – sequestro del carico – *periculum in mora* – e' richiesto.

ENDNOTE

T. di Venezia 06.10.1999 -- DIRMAR 2001, str. 766

La C. di Bruxelles 1952 e applicabile, a norma del suo Art. 8.para.2. al sequestro di nave battente bandiera di Stato non contraente.

Trib. Civitavecchia 15-11-2001, -- DIRMAR-2002,1000.. Nave "Efnirhan"

1] Sequestro conservativo — Convenzione di Bruxelles - *Periculum in mora* - Non e richiesto.

In base alla Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro conservativo di navi il periculum in mora non e richiesto per la concessione del sequestro.

ooo

Tribunal Of Genoa 4 OCTOBER 2002, NORTOIL AND SHIPPING LLC.-- DIRMAR-2003,777

Held by the Tribunal of Genoa, that : Pursuant to the 1952 Arrest Convention the danger of the claimant being unable to enforce his claim is not a prerequisite for the right to arrest.

ooo

TRIBUNALE DI VENEZIA 25 AGOSTO 2001, DIRMAR-2003,1372
Nave "Kauikab

Non e richiesto il requisito del *periculum in mora* per la concessione del sequestro conservativo di nave egiziana a garamia del credito dei marittimi.

ooo

TRIBUNALE DI LUCCA - SEZ. VIAREGGIO - 31 LUGLIO 2001, DIRMAR-2002,1016.

Unita da diporto "Al Zeina" Sequestro conservativo - Sequestro di nave - *Periculum in mora* - Sussistenza - Sequestro conservativo -

Susiste per la nave il *periculum in mora*, data la natura del bene, facilmente sottraibile alla garanzia.

ooo

DIRMAR g. 1994 str.187 -- BERLINGIERI, G., Osservazioni sull'ambito di applicazione della K. 1952 sulla rilevanza della nazionalita straniera per il requistio del «*periculum in mora*».

Corte d'Appello of Genoa 12 February 2000, Morsviazsputnik Satellite Communications and Navigational Electronic Aids v. Azov Shipping Company-The "Yuriy Dvuzhilny" (2001 Dir. Mar. 1113).

ENDNOTE

Morsviazsputnik Satellite Communications and Navigational Electronic Aids applied to the Court of Appeal of Genoa for the arrest of the m/v Yuriy Dvuzhilny of Ukrainian flag as security for a claim against Azov Shipping Company. One of the issues submitted to the Court was whether the Arrest Convention applied to a ship flying the flag of a non-Contracting State and in respect of what claims the arrest was permissible.

[xxvi]

Tribunal Marittimo de Lisboa (Portugal), 10.05.2000--DIRMAR,2001

Sequestro – Identificatione del proprietario – errode – sequestro di nave di terzo non debitore – responsabilita del sequestrante – informazini giornalistiche – mancata verifica delle stesse – difetto di normale prudenza – sequestro colposo – pregiudizione risarcibile – cauzione – perdita di variazione di cambio sulla somma depositata – non e pregudizio risarcibile.

1). Il debitore che chiede ed attua il sequestro conservativo di una nave agendo senza la normale prudenza verso il terzo proprietario dei danni causati dalla propria illegittima iniziativa cautelare.
2). E da avisare diffetto di normale prudenza .....erroneamente individua.....proprietario....sulla sola base di infomazioni giornalistiche, senza compiere ulteriori verifiche....
3) Costituisce danno risarcibile il pregiudizio che.....subisce al proprio buon nome commerciale.....potendo venire considerata, in seguito al sequestro, impresa poco affidabile.
4) Non sustituisce pregiudizio risarcibile la differenza, dovuta a variazioni nel rapporto di cambio tra $ e Escudo portogese.....

ENDNOTE UZ DIO PRVI K52

[xxvii] "Po ocjeni Ustavnog suda nenavođenje mjerodavne odredbe hrvatskog zakona po kojoj je slučaj presuđen predstavlja bitnu povredu postupka iz članka 354. stavka 2. točke

13. ZPP (presuda ima nedostatke zbog kojih se ne može ispitati) a istu povredu postupovnih odredaba počinio je i drugostupanjski sud.
Stoga Ustavni sud ne može ispitati razloge kojima su se u konkretnom slučaju prvostupanjski i drugostupanjski sud vodili u odlučivanju o nadležnosti hrvatskog suda i primjeni hrvatskog prava."

[xxviii] Dodatna judikatura:

Single Member First Instance Court of Korinthos 23/1977 (Commercial Law Review, Vol. 28 (1977), p.95)
Mjenica nije uključena među pomorska potraživanja, međutim ako je mjenica izdata za pokriće hipoteke, tada spada u potraživanja.
ooo
Single Member First Instance Court of Thessaloniki 3456/1980 (Commercial Law Review, Vol. 31 (1980), p.651)
Potraživanje kupoprodajne cijene povodom prodaje broda, nije pomorsko potraživanje.
ooo

[xxix] Samick Lines Ltd. v. Owners of the Ship "Antonis P. Lemos" (1985) 1 Lloyd's Rep. 283.
Kuća Lordova raspravljala u pogledu štete iz delikta na brodu počinjene od strane sub-čarterera da li ulazi u čl. 1. toč. (d) i (e). Kuća lordova je potvrdila IIst. odluku Apelacionog suda, analizirajući uže značenje izričaja "arising under" od izričaja "in connection with".
Vidi i : Berlingieri on arrest of ships, 2000. str. 77. I.311

[xxx] Maritime Claims - Salvage (Art. l. l (c))
Greece;Court of Appeal of Nafplion 196/1972. (Commercial Law Review, Vol. 2 (1972), p.548).
In a case where salvage services were rendered to a vessel under Turkish flag, the salvor applied for the arrest of the vessel as security.
Held by the Court of Appeal of Nafplion, that:
(1) A vessel flying the flag of a non Contracting State may be arrested within the jurisdiction of any Contracting State in respect of a claim arising out of salvage, which is a maritime claim under the 1952 Brussels Convention on Arrest of Ships.'
NB. Turska nije bila članica Konvencije 1952, a sud je ipak upotrijebio Konvenciju 1952. Vidi i čl. 8.st.2.

ENDNOTE

[xxxi] 189 Vidi "The River Rima" /1988/ 1 Lloyd's Rep. 193, 195.
Vidi protivno "The River Jimini" 29.06.1984, Ship en Schade No. 127, cited by Sheen J. in "The River Rima" /1987/ 2 Lloyd's Rep. 106, 108.
U pogledu razlika pojmova "iskorištavanje" (operation) i "nastavka putovanja" vidi Berlingieri, F., Arrest of Ships, 1992, str. 67 i Tribunale di Ravena, 24.01.1987, Trademar Conasa S.A. v Line Island Marine Co. Dir. Mar. 1988, 804.

[xxxii] 190 Tribunale di Genova 31.01.1992, Boat Boero - Nave ROBERTA FORESI, Dir. Mar., 1993, 424. Privilegi - Fornitura per la conservazione della nave - Rientrano nell art. 552 n.b. cod. nav. - Sequestro conservativo - Credito privilegiato - *Periculum in mora* - Non e richiesto - Privilegi - Esercizio nei confronti del terzo proprietario.
Per ottenere il sequestro conservativo della nave non occorre che il creditore privilegiato dia prova del *periculum in mora*. (2)
Il privileggio e esercitabile anche in pregiudizio del terzo proprietario. (3)
Le spesa per la pitturazione della nave sono state ricomprese fra quelle attinenti alla conservazione, previste dall'art. 552. no. 6. cod. nav., agli effeti del privileggio ivi stabiliti gia in App. Firenze, 06.05.1958., Gorin c. Codecasa, in Giur. it., 1959, I,2,57 e anche in G. Righetti, Codice della Navigazione, Milano, 1992, 663.
NB: Nije primjenjena Konvencija 1952, ali se radi o privilegiju po *lex fori*.

[xxxiii] T. Venezia, 11.08.1999 - DIRMAR g 2001, str. 339
Piena gestione economica della nave da parte del debitore – eventuale appartenenza della nave allo Stato di Ucraina – contrarietta all'ordine pubblico – credito per fornitura di combustibile – nave locata a scafo nudo - *periculum in mora*.

T. Lecce, 24.01.1994
"FELGUERA"
Privileggi – Credito per riparazione – Rientra nel Art. 1. litt. k) & l). DIRMAR g. 1996, str. 1064
V . bilješka.

ENDNOTE

Tribunale di Genova, 22.03.1994
Galaxy c/a Agenzia Marittima Dolphin,
"Kapitan V. Trush"

Sequestro probatorio - Credito per fornitura di combustibile - Nave di stato non contraente. DIRMAR g. 1995 str. 531
Proprieta della nave - Lloyd's Register - Valore čl. 8. Vidi i: T di Ravenna 24.01.1987; Tademar c/a Line Island, DIRMAR g. 1988 str. 804; T di Ravenna 12.03.1994, Secnav c/a Petromin, ib. 1994,1994. s. 217; Protivno: Cassazione 25.05.1993, n. 5848, Equinox c/a Ryszard, *DIRMAR g. 1994, str. 157; T Napoli, 19.03.1983, O.N.I. c/a Somali*, DIRMAR g. 1985 str. 65

[xxxiv] Audiencia Provincial de Almeria, section 2, Judgment of 19 March 2001 , : "a claim for unpaid protection and indemnity insurance premiums, alleging that this claim fell within article 1(1)(k) of the 1952 Arrest Convention. (1) A claim for unpaid insurance premiums does not fall within article 1(1)(k) of the 1952 Convention. "

Audiencia Provincial de Huelva, section 2, Judgment of 14 December 2000, (1) A claim for unpaid insurance premium falls within article 1(1)(k) of the 1952 Convention.

[xxxv] 197 Berlingieri, o.c.2000. str. 92.,pod I.372 i sl. Vidi i:
The “Tergestre”, 9 Asp. M.L.C., 345;
The “Elmville” No.2., 10 Asp. M.L.C., 23
The “Gee Whiz” /1951/ 1 Lloyd’s Rep. 145
The “Arosa Star” /1959/ 2 Lloyd’s Rep. 396;
The “Arosa Kulm” No. 2. /1960/ 1 Lloyd’s Rep. 97.
The “Fairport” /1965/ 2 Lloyd’s Rep. 183;
The “Halcyon Skies” /1976/ 1 Lloyd’s Rep. 461.

[xxxvi] Maritime claims - Claims of maritime agents (Art. 1.1(n))
Greece
Single Member First Instance Court of Piraeus 864/1979 (Maritime Law Review, Vol. 9 (1985), p.6)

ENDNOTE

The claimants applied for arrest of a vessel in order to secure claims for amounts due to them arising out of their services as maritime agents of the vessel. The defendant argued that that was not a maritime claim under the 1952 Convention.
Held by the Single Member First Instance Court of Piraeus, that:
(1) A claim arising out of services as maritime agents of a vessel is a maritime claim. (11)

T. di Genova, 20.05.1995
"AKADEMIC GORBUNOV"
Credito di agente marittimo - E credito marittimo - Periculum in mora non necessita-Accertamento della presenza della nave nel porto. DIRMAR g. 1995, str. 768

VTSRH Pž-2957/99 čl. 977, 878 Pomorskog zakonika

"Postupak osiguranja pokrenut je radi osiguranja novčanog potraživanja pomorskog agenta "S." d.o.o. iz Kopra..... Ovakve tražbine ne spadaju u skupinu tražbina iz čl. 878. st. 1. i 2. Pomorskog zakonika (pomorske tražbine). Kako je u konkretnom slučaju predloženo određivanje privremene mjere zaustavljanja i zabrane isplovljenja broda radi osiguranja novčane tražbine koja ne spada u krug pomorskih tražbina, to nisu ispunjeni zakonski uvjeti za određivanje predložene privremene mjere. Imajući u vidu iznesene razloge, valjalo je pobijano rješenje ukinuti temeljem odredbe čl. 380. toč. 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91 i 91/92) i odbiti prijedlog za određivanje privremene mjere kao neosnovan."
NB: Ovdje je primjenjen Pomorski zakonik. Predlagatelj je stranac. Zastava nepoznata. Po čl.8. može se Konvencija 1952 i Pomorski zakonik
. Čini se da je trebalo primjeniti Konvenciju 1952, jer izgleda da predlagatelj nije ispunjavao uvjete iz čl.8. st.4.(boravište itd.)
Privremena mjera zaustavljanja broda : // UPP 38, 149- Lovrić, V.,:Potraživanje pomorskog agenta i (1996), str. 138.

ooo
Maritime Claims - Claims of maritime agents (Art. l(l)(n))
Italia

ENDNOTE

Tribunal of Bari 19 July 2002, Morfimare S.r.l. v. Poseidon Shipping Lines and Bellatrix Shipping Company (unreported). DIRMAR-2004,61.

Held by the Tribunal at Bari, that:

The claim of a maritime agent is maritime claim covered by Art.(1)(n) of the Arrest Convencion even if it is mainly related to matters not directly related to the call of ships at the port where the agent operates.

Vidi gore pod čl.1.1.(d).

ooooooooooooooooooooooooooooooo

Maritime claims - Brokerage Commissions (Art. 1.1(d))

France

Tribunal de Commerce of Aiaccio 19 October 1999, Cruise Holding Ltd. and Others v. Southern Cross Cruises S.A. – The "Islandbreeze" (2000 DMF 32) Southern Cross Cruises arrested the m/v Islandbreeze in the port of Aiaccio as security for a claim in respect of brokerage fees. The owners applied for the revocation of the arrest.

Held, by the Tribunal de Commerce of Aiaccio, that:

The claim for brokerage commissions in respect of charter party is a maritime claim covered by Art. 1(1)(d) of the 1952 Arrest Convention.

ooooooooooooooooooooooooooooooo

Maritime claims - Claims of maritime agents (Art. 1.1(n))

Greece

Single Member First Instance Court of Piraeus 864/1979 (Maritime Law Review, Vol. 9 (1985), p.6)

The claimants applied for arrest of a vessel in order to secure claims for amounts due to them arising out of their services as maritime agents of the vessel. The defendant argued that that was not a maritime claim under the 1952 Convention.

Held by the Single Member First Instance Court of Piraeus, that:

(1) A claim arising out of services as maritime agents of a vessel is a maritime claim. (11)

ooooooooooooooooooooooooooooooo

Italy

Tribunal of Bari 19 July 2002, Morfimare S.r.l. v. Poseidon Shipping Lines and Bellatrix Shipping Company (not yet reported)

Morfimare S.r.l. of Bari applied to the Tribunal of Bari in order to obtain an order of arrest of the Sea Serenade,

owned by Bellatrix Shipping Co. as security for claims against Poseidon Shipping Lines, the operators of the ship, arising out of an agency agreement consisting mainly in the severance indemnity. Bellatrix Shipping Co. requested that the ship be released from the arrest on the ground, inter alia, that the claim was not a maritime claim under the 1952 Arrest Convention.

Held, by the Tribunal of Bari, that:

[1] The claim of a maritime agent is a maritime claim covered by article 1(1)(n) of the Arrest Convention even if it is mainly related to matters not directly related to the call of ships at the port where the agent operates.

ooooooooooooooooooooooooooooo

xxxvii Greece

Single Member First Instance Court of Korinthos 23/1977. (Commercial Law Review, Vol. 28 (1977), p.95)

The claimant had a claim arising out of a bill of exchange against a shipowning company and applied for arrest of the vessel as security. Alternatively, the claimant applied for the sequestration of the vessel as security for a first priority maritime mortgage securing the claim out of bill of exchange.

Held by the Single Member First Instance Court of Korinthos, that:

(1) A maritime mortgage securing a bill of exchange is a maritime claim for which arrest may be granted. (11)

Cour d'Appel of Aix-en-Provence 26 October 2001, Bay Harbour Management and Others v. Panther Marine Enterprises Ltd. - The "Canmar Supreme" (2002 DMF 20)

Bay Harbour Management and two other companies obtained an order of arrest of the m/v Canmar Supreme as security for a loan granted to its owner, Panther Marine Enterprises. The order of arrest having subsequently been revoked by the Tribunal de Commerce of Salon de Provence on the ground that the claim was not a maritime claim under the 1952 Arrest Convention, the claimant appealed to the Cour d'Appel of Aix-en-Provence stating that even if a hypotheque had not been executed by the borrower, the borrower had promised not to create other charges on the vessel and to use its assets for the repayment of the loan.

Held, by the Cour d'Appel of Aix-en-Provence, that:

(I) The maritime claims enumerated in article 1(1) of the 1952 Arrest Convention must be strictly interpreted and, therefore, the promise of the borrower not to hypothecate the ship purchased with the loan and to use its assets for the repayment of the loan cannot be qualified as a "mortgage or hypothecation" under article l(l)(q).DIR. MAR. 2002, str. 877.

XXXVIII Definition of "Arrest" (Art. 1.2)
Greece -- Single Member First Instance Court of Korinthos 23/1977 (Commercial Law Review, Vol. 28 (1977), p. 95)
The claimant had a claim arising out of a bill of exchange against a shipowning company and applied for arrest of the vessel as security. Alternatively, the claimant applied for the sequestration of the vessel as security for a first priority maritime mortgage securing the claim out of Bill of Exchange.
Held by the Single Member First Instance Court of Korinthos, that:
(1) Sequestration has the same effects as an arrest and it should be deemed as falling within the meaning of "arrest" as defined in the Convention. (11)

XXXIX Tribunal of Naples 8 July 2003, Rocco Giuseppe &• Figli S.p.A. v. Blue Ocean Navigation Ltd. - The "Alexos N. Agondimos' (not yet reported).DIRMAR,2004,II
Held, by the Tribunal of Naples, that:
[1] When in respect of a maritime claim a final judgment has been issued, pursuant to artcle 1(2) of the 1952 Arrest Convention an arrest of the vessel in respect of which the claim has arisen is not permissible any more.

ENDNOTE UZ ČL. 2. K52.

XL Multi Member First Instance Court of Piraeus 2511/1977 (Maritime Law Review, Vol. 6 (1978), p. 42) A vessel under Greek flag was arrested at Piraeus pursuant to a decision of the Single Member First Instance Court in respect of calls owed to a Mutual Insurance Association based in Bermuda. The owners applied to the Multi Member First Instance Court of Piraeus to vacate the arrest on the grounds that the insurance calls are not a maritime claim listed in the article 1 of the 1952 Convention and in accordance with Article 2 of the Convention "a ship

flying the flag of one of the Contracting States may be arrested in the jurisdiction of any of the Contracting States in respect of any maritime claim, but in respect of no other claim".

Held by the Multi Member First Instance Court of Piraeus, that:

(1) The prohibition of Article 2 of the Convention refers to arrest effected within the jurisdiction of another Contracting State and not of the State whose flag the ship flies.

Note: This seems to be correct only where the claimant has its habitual residence or main place of business in the flag State.

Vidi čl. 8. st.4. Konvencije 1952.

Claims in respect of which a ship may be arrested (Art. 2).
Greece-- Single Member First Instance Court of Piraeus 849/1989 (Maritime Law Review, Vol. 18 (1989), p. 130)

The claimant applied for arrest of a Greek flag vessel within the Greek jurisdiction in order to secure a claim arising out of a loan agreement. The defendant objected that the 1952 Convention prohibits such an arrest.

Held by the Single Member First Instance Court of Piraeus, that:

Article 2 of the 1952 Brussels Convention on Arrest of Ships, prohibiting the arrest of ships flying the flag of a Contracting State in respect of claims other than those listed in Article 1.1, refers to the arrest within the jurisdiction of another Contracting State and not to the arrest within the State whose flag the ship/flies because/or the application of this provision the existence of a foreign element in the dispute is required.

Note: This is correct under Article 8(4) *as long as the claimant has his* residence in the same country. This is *assumed in this decision but not* expressly stated.

Global Marine Drilling Company v. *Triton Holdings Limited* (Outer House, Court of Session, Edinburgh, 23 November 1999, unreported) **(18)**

The semi-submersible drilling rig "*Sovereign Explorer*" was arrested at Invergordon, Scotland in security of claims in a London arbitration. One of the issues argued before the Scottish Courts was

whether a mobile offshore drilling unit fell within the definition of "ship" in the national legislation implementing the 1952 Arrest Convention. If offshore platforms are not to be regarded as ships, the arrestment would be incompetent and invalid. The word "ship" is not defined in the 1952 Convention. In Scotland the definition of "ship" for the purposes of arrest is stated to "include any description of vessel used in navigation not propelled by oars". Counsel for the Defender, seeking recall of the arrest, submitted that there was no authority world-wide that was directly in point. Counsel for the opposition agreed that there was a dearth of applicable law in relation to this field anywhere in the world. The Scottish statute refers only to navigation, and not to self-propulsion. The Court considered and approved a decision of the Irish Supreme Court that held propulsion was not a necessary requisite of a "ship".

Held, by the Court of Session (Outer House), that:

(1) The preponderance of authority in relation to the definition of a ship is against the view that either self-propulsion or ability to steer is regarded as essential to the concept of a vessel used in navigation.

(2) The mobile offshore drilling unit was a ship in terms of the national legislation implementing the 1952 Arrest Convention, and accordingly the arrest of the "Sovereign Explorer" in terms of this Convention was valid.

France

Cour de Cassation (Ch. Com.) 3 February 1998, *Stardust Marine* v. *Scorpio Maritime Ltd.* ([1998] DMF 260)

By contract dated 4 February 1993 Stardust Marine (Stardust) and Scorpion Maritime Ltd. (Scorpio) agreed that Scorpio would superintend the conversion work of the sailing ship *Vendredi 13* into a luxury cruise ship to be named *Friday Star*. Having failed to receive the full payment of its services, Scorpio obtained a warrant of arrest of the vessel, subsequently affirmed by the Cour d'Appel of Aix-en-Provence. Stardust appealed to the Cour de Cassation

on the ground that under the 1952 Convention an arrest was not permissible in respect of claims that are not maritime claims.

Held, by the Cour de Cassation, that:

(1) When a claim in respect of which the arrest of a ship is applied for has only in part the nature of a maritime claim, arrest can be granted for the full amount of such claim.

Greece

Single Member First Instance Court of Piraeus 849/1989 (Maritime Law Review, Vol. 18 (1989), p. 130)

The claimant applied for arrest of a Greek flag vessel within the Greek jurisdiction in order to secure a claim arising out of a loan agreement. The defendant objected that the 1952 Convention prohibits such an arrest.

Held by the Single Member First Instance Court of Piraeus, that:

(1) Article 2 of the 1952 Brussels Convention on Arrest of Ships, prohibiting the arrest of ships flying the flag of a Contracting State in respect of claims other than those listed in Article 1.1, refers to the arrest within the jurisdiction of another Contracting State and not to the arrest within the State whose the flag the ship flies because for the application of this provision the existence of a foreign element in the dispute is required.

Note: This is correct under Article 8(4) as long as the claimant has his residence in the same country. This is assumed in this decision but not expressly stated. **(11)**

Single Member First Instance Court of Thessaloniki 3456/1980 (Commercial Law Review, Vol. 31 (1980), p.651)

Held by the Single Member First Instance Court of Thessaloniki, that:

(1) When the Brussels Convention is applicable, its provisions prevail over the provisions of the Greek Code of Civil Procedure, which is an internal law. The claim arising out of sale or transfer of a ship does not constitute a maritime claim falling within the scope of the Convention and consequently arrest should not be granted. **(14)**

Tribunale of Genoa 4 October 2002, *Nortoil and Shipping LLC* (not yet reported)

Held, by the Tribunale of Genoa, that:

(1) Pursuant to the 1952 Arrest Convention the danger of the claimant being unable to enforce its claim is not a prerequisite for the right of arrest.

Tribunale of Genoa 4 October 2002, *Nortoil and Shipping LLC* (not yet reported)

Belgium

Cour d'Appel of Antwerp 14 February 2000, *The "Liman"* (2000 Jurisprudence du Port d'Anvers 267).

Following the arrest of the *Liman* by a claimant, the owners, after having obtained the release of the vessel by providing a bank guarantee, challenged the right to arrest and applied to the Juge des Saisies in order to obtain the release of the guarantee. The application was granted on the ground that the requisite of the urgency required in order that an arrest be justified did not exist. The owners appealed.

Held, by the Cour d'Appel of Antwerp, that:

(1) Although urgency is not a condition expressly required by the 1952 Arrest Convention, it is generally accepted that it is actually required. However in maritime transactions urgency is presumed and therefore the burden lies on the owner of the vessel to prove that urgency did not exist. Urgency however does exist when the debtor is a foreigner, the vessel is not employed on a regular line and the owner does not apparently own other vessels.

ENDNOTE uz čl. 3. K52.

XLI T. Venezia, 06.07.1998;"RADOMYSHL"; DIRMAR G. 1998, STR.1237

KON52 – competenza – credito accertato da lodo arbitrale – comunicazione al Console dello Stato di bandiera – non e prevista – rappresentanza processuale del commandante – presenza di agente del noleggiante - *periculum in mora* – debitore non proprietario – nave ucraina – distinzione tra proprieta e gestione economica – e in contrasto con l'ordine pubblico italiano.

ENDNOTE

V. Bilješka : Quetrolo, I., 1238-1246
ooo
Cour d'Appel, Rouen, 30.06.1998, "OSIRIS I." DIRMAR G. 1998, STR.1343
Konvencija 1952 – nave appartenente a societa diversa dal debitore – suo carattere fittizio – ammissibilita del sequetro.
V. Bilješka.

XLII Vidi i Podizanje korporacijskog zastora (piercing the corporate veil), Marin, Proboj pravne osobnosti....,PPP., 40(2001), 83.
Vidi i :
Judikatura
FRANCE
Cour de Cassation (Ch. Com) 23 November 1999, Planmarine A.G. v. Capt. Stanislav Severov, Maddock Trading and Republic of Ukraine – The "Karelija" (2000 DMF 719).

Planmarine A.G. arrested in the port of Noumea the m/v Karelija, owned by Maddock Trading as security for a claim against Black Sea Shipping-BLASCO on the ground that Maddock Trading was fully owned by BLASCO. The vessel was ordered released by the Cour d'Appel of Noumea and Planmarine appealed to the Cour de Cassation.

Held, by the Cour de Cassation, that:

(1) The allegation that a State (the Republic of Ukraine) has formed the company owning the vessel in respect of which the claim has arisen and the company owning the vessel the arrest of which is applied for as security for such claim with the purpose of limiting the security of the claimants does not prove the fictitious character of such companies if they have property which is their own.
ooo

Vidi Dir. Mar. 1994, 218, s obilnom literaturom i judikaturom u Italiji, Francuskoj, Engleskoj, Americi, Nizozemskoj i općenito u F. Berlingieri, On arrest of Ships, London 1992, str. 77. i sl.

XLIII *XLIII Berlingieri, F., Arrest of Ships,1992 - str. 90:* "Para 2. of Art. 3. provides that ships shall be deemed

to be in the same ownership when all the shares therein are owned by the same person or persons. “Share” in this context means a part of the property of in a ship. The words “shares therein” in the English text, and “les parts de propriete” in the French text, make this clear. Therefore, two ships owned by two different companies whose shares are owned by the same person or persons are not, for the purpose of this provision, in the same ownership.

The reference to ships owned by the same persons applies in the case of ships in co-ownership, and has the effect of excluding the right of arrest of another ship which is not fully owned by the same persons owing the ship in respect of which the claim arose; it is however, sufficient that that ship is fully owned by one or more, albeit not all of the persons owing the ship in respect of which the claim rose. If the ownership in a ship “A”, in respect of which the claim arose, is 20 shares owned by Mr. “W”, 20 shares by Mr. “X” and 20 shares by Mr. “Y”, and the ownership of ship “B” is 20 shares by MR. “W” and 30 shares by Mr. “X” and 10 shares by Mr. “Z”, ship “B” may not be arrested.

But ship “B” may be arrested if 50 shares therein are owned by Mr. “W” and 10 by Mr. “X”.

Zatim nastavlja:

Str. 90: “..... a trend ..... particularly in French jurisprudence, to lift the corporate veil and to treat as in the same ownership ships owned by different companies controlled by the same group or the same persons .....”

Vidi str. 90 i 91, fusnotu br. 181 za obilnu kazuistiku.

– – –

Cour d’Appel di Rennes, 21.06.1989, Dir. Mar. 1990, 780

Sequestro conservativo - Conv. di Bruxelles del 1952 - navi dello stesso proprietario - Fattispecie

"Deve ritenersi appartenere allo stesso proprietario, ai sensi e per gli effetti dell’Art. 3. para. 1 e 2. della Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro conservativo di navi, una nave in proprieta di una societa i cui azionisti sono quasi interamente gli stessi di quelli della societa proprietaria della nave in relazione alla quale il debito e sorto, con lo stesso

presidente e lo stesso segretario, gestita dallo stesso gestore e assicurato dallo stesso P & I Club." (1)

(1) daju se presude i literatura

--

Cour de Cassation (Ch. com.) 15 October 2002, Latvian Shipping Co. v. Stocinia Gdanska - The "Taganroga" and The "Razna" (2003 DMF 756).

Held, by the Cour de Cassation, that:

[1] The fact that the owners of two vessels arrested as security for a claim against the company who had sold the vessels to the present owners and chartered them back are daughter companies fully owned by the seller and that no evidence is provided of the payment of the purchase price does not entail that they are a sham and does not justify their arrest.

sham = varka, prijevara.

ooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

AUDIENCIA PROVINCIAL DE BARCELONA, 24 MAGGIO 2002DIRMAR-2004,283

Navi "Egoli" e "MSC Ilarza"

Sequestro conservativo - Convenzione di Bruxelles - Corporate veil - Societa con stessi azionisti e amministratori Sequestro conservativo - Convenzione di Bruxelles - Vendita di nave - Diritto di sequestro

[1] E ammissibile, in base alla dottrina del sollevamento del velo societario, il sequestro di una nave di proprietà di societa diversa da quella in relazione alla quale era sorto il credito allorché sussista la totale identità de gli azionisti e degli ammimstratori e le due navi siano gestite dalla stessa società, tali circostanze denotando unafinzione giuridica che l'ordinamento non puo consentire.

(2) Poiche il credito marittimo per morte o lesioni personali previsto dall 'art.1.§(b) della Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro con servativo di navi ha carattere privilegiato in base alla Convemione di Bruxelles del 1926 sui privilegi e le ipoteche, e ammissibile il sequestro della nave gravata anche dopo la sua vendita a terzi.

XLIII (10) Dir. Mar. 1993, 851.

Vidi i Cour de Cassation 27.11.1991, Constance Navigation c. Cia Corunesa de Navegacion, Dir. Mar. 1993, 509

ENDNOTE

M. Lopez de Gonzalo, La giurisprudenza francese sul sequestro di navi appartenenti a "Single ship companies"", Dir. del comm. int. 1992, 639

Spain

Audiencia Provincial of Barcelona 16 May 2002, *Mediterranean Shipping España Barcelona v. Tatjana Usova* (unreported).

Tatjana Usova applied to the Juzgado de Primera Instancia of Barcelona for the arrest of the m/v *MSC Ilaria*, owned by Ulmus International Corp. as security for a claim arising our of the death of her father on board the m/v *Egoli* owing to a fire that had developed on board. The arrest of the *MSC Ilaria* was applied for on the ground that at the time of the accident she was owned by Shoreline Shipping SA, a company associated with Ulmus International as it appeared from the fact that both companies had the same shareholders and the same directors and were managed by the same company. The application was granted by the Court and the subsequent opposition of Ulmus International was rejected. Ulmus International then appealed to the Audiencia Provincial of Barcelona.

Held, by the Audiencia Provincial of Barcelona, that:

(1) The arrest of a vessel owned at the time when the maritime claim under the 1952 Arrest Convention has arisen by an associated company and subsequently sold is permissible if the claim is secured by a maritime lien under the 1926 Convention on Maritime Liens and Mortgages of which Spain is a party.

XLIV Francuska -- Cour d'Appel of Rouen 14 September 2000, Rederiet M.H. Simonsen APS - v.Magnifica Navigation Corp. - The "Oradana" (2001 DMF 1028) DIR.MAR. 2002, str. 876.

Associated ships (Art. 3(2))

By charter parties dated 12 and 29 May 1998 Mofel Shipping Corp. and Magnifica Navigation Corp. chartered respectively the m/v Chem Fortune and Chem Pioneer to Svendborg Tankers A/S. Since at the end of the charter period the two owners could not obtain payment of the outstanding freight balance, they applied to the Tribunal de Commerce of Le Havre for the arrest of the m/vOradana, owned by Rederiet M.H. Simonsen APS on the ground that Svendborg Tankers A/S was merely a fictitious entity.

ENDNOTE

By orders of 2 May 2000 the judge «de referes» of the Tribunal de Commerce of Le Havre authorized the arrest and by subsequent order of 20 May 2000 he held that Rederiet M.H. Simonsen and Svendborg Tankers were not fictitious entities but affirmed the order of arrest on the ground that evidence had been provided that the two companies were under the same management and there existed between them a "communaute d'interets". Rederiet M.H. Simonsen appealed.

Held, by the Cour d'Appel of Rouen, that:

"A ship must be deemed to be associated to that in respect of which the claim has arisen and may, therefore, be arrested as security for that claim when the companies owning the two ships are managed as a sole entity and have no financial and commercial autonomy."

Italy

Tribunal of Bari 19 July 2002, Morfimare S.r.l. v. Poseidon Lines Shipping and Bellatrix Shipping Co. - The "Sea Serenade", Dir. Mar., 2004, @@@

Morfimare S.r.l. of Bari applied to the Tribunal of Bari for the arrest of the Sea Serenade, of Cypriot flag, owned by Bellatrix Shipping Co. as security for its claim in respect of fees earned as general agent of Poseidon Lines Shipping on the ground that the 1952 Arrest Convention applied, pursuant to its article 8(2), even if Cyprus was not a contracting State and that the two companies were controlled by the same persons.

Held, by the Tribunal of Bari, that:

[1] The deeming provision of article 3(2) of the 1952 Arrest Convention is applicable in respect of a ship owned by a company other than that who own the ships in respect of which the maritime claim has arisen if the two companies are managed and their shares are owned by the same persons.

oooooooooooooooooooooooooooooooo

Spain

Audiencia Provincial de Barcelona, section 15, Judgment of 27 November 2001, Medbridge Shipping Company Ltd. v. Maya Maritime S.A., "The Medbridge". (Unreported).

A vessel owned by Maya Maritime S.A. collided with the m/v Medlink off the coast of Thessalonika in 1995. Security was provided to the claimant in the form of a Club

letter in consideration of which Maya Maritime S.A. would refrain from arresting the Medlink or any other vessel in the same ownership. The Club that issued the letter subsequently went into liquidation. Maya Maritime S.A. considering that the Club letter no longer provided adequate security, obtained an order for the arrest of the m/v Medbridge from Juzgado de Primera Instancia of Barcelona. This ship had a different registered owner, but had been managed by the same company that had managed the Medlink, and the claimants alleged that the two ships should be deemed to be in the same ownership, invoking the application of the doctrine of the lifting of the corporate veil. Medbridge Shipping Company Ltd. filed opposition to the arrest on the basis that, inter alia, the requirements for the application of the doctrine of the lifting of the corporate veil were not satisfied. At first instance the opposition was successful and the arrest was lifted. Maya Maritime S.A. appealed.

Held, by the Audiencia Provincial de Barcelona, that:

(1) The fact that two ships, with different registered owners, have the same manager is insufficient to justify the arrest of one in respect of the debts of the other.

oooooooooooooooooooooooooooooo

XLV France --- Cour d'Appel of Rouen 19 May 2000, Export Development Corporation and Montreal Tankers Repairs, Inc. v. Stone Maritime Inc. – The "Dunlin" (2001 DMF 379) Multiple Arrest (Art. 3.3)

In May 2000 Montreal Tankers Repairs and its insurers, Export Development Corporation applied to the President of the Tribunal de Commerce of Le Havre for the arrest of the m/v Dunlin owned by Stone Maritime Inc. stating that they had a claim against the previous owners of that vessel, Naviera Poseidon, on account of repairs carried out to it and that the vessel of Naviera Poseidon they had previously arrested – the Aiana – was not a sufficient security for their claim. The arrest was granted on 11 May 2000 but was subsequently revoked on application of the owners of the Dunlin on the ground that pursuant to Art. 22 of law 9 July 1991 measures aiming at ensuring a security for a claim cannot exceed what is necessary for that purpose. The claimants appealed stating that pursuant to the French version of

Article 3(3) of the 1952 Arrest Convention the arrest of another ship is prohibited only if security has been given, while in the present case no security had been given after the arrest of the Aiana.

Held, by the Cour d'Appel of Rouen, that:

(1) In the French version of Article 3(3) of the 1952 Arrest Convention to the conjunction "et" in the sentence "si un navire est saisi dans une desdites juridictions et une caution ou garantie a été donnée" must be given the meaning of "et si" (and if) so to ensure to the phrase the same meaning of that phrase in the English version which reads "if a ship has been arrested in any one of such jurisdictions or bail or other security has been given".

(2) The fact that the 1952 Arrest Convention by instituting the maritime claims permits the arrest of a ship that is not owned any more by the debtor, entails the restrictive character of the security measure and, therefore, the prohibition of a second arrest for the same claim, when an arrest has been made or a security has been offered following such arrest.

(3) The burden of proving the insufficient value of the ship that has been arrested, and thereby the existence of a good cause for maintaining the arrest of another ship, rests on the claimant.

ooo

Re-arrest (Art. 3.3)

France --- Tribunal de Commerce of Aiaccio 19 October 1999, Cruise Holding Ltd. and Others v. Southern Cross Cruises S.A. – The "Islandbreeze" (2000 DMF 32)

Southern Cross Cruises obtained a warrant of arrest of the m/v Islandbreeze from the Tribunal de Commerce of Aiaccio as security for a claim against its owners, Cruise Holding Ltd. The owners applied for the revocation of the arrest under Art. 3(2) of the 1952 Arrest Convention on the ground that the claimants had already arrested the vessel in the United States in respect of the same claim.

Held, by the Tribunal de Commerce of Aiaccio, that:

(1) The rule of Art. 3(3) of the 1952 Arrest Convention prohibiting re-arrest of a ship in respect of the same maritime claim does not apply when the first arrest has been executed in a State which is not party to the Convention.

ENDNOTE

[XLVI] Vidi i Podizanje korporacijskog zastora (piercing the corporate veil), Marin, Proboj pravne osobnosti....,PPP., 40(2001), 83.

Vidi i :

Judikatura

FRANCE

Cour de Cassation (Ch. Com) 23 November 1999, Planmarine A.G. v. Capt. Stanislav Severov, Maddock Trading and Republic of Ukraine – The "Karelija" (2000 DMF 719).

Planmarine A.G. arrested in the port of Noumea the m/v Karelija, owned by Maddock Trading as security for a claim against Black Sea Shipping-BLASCO on the ground that Maddock Trading was fully owned by BLASCO. The vessel was ordered released by the Cour d'Appel of Noumea and Planmarine appealed to the Cour de Cassation.

Held, by the Cour de Cassation, that:

(1) The allegation that a State (the Republic of Ukraine) has formed the company owning the vessel in respect of which the claim has arisen and the company owning the vessel the arrest of which is applied for as security for such claim with the purpose of limiting the security of the claimants does not prove the fictitious character of such companies if they have property which is their own.

ooo

Vidi Dir. Mar. 1994, 218, s obilnom literaturom i judikaturom u Italiji, Francuskoj, Engleskoj, Americi, Nizozemskoj i općenito u F. Berlingieri, On arrest of Ships, London 1992, str. 77. i sl.

[XLVII] Roger Heward, Judicial sales of vessels and priority of claim - England and Wales, str. 54 pod 12.2

"The law relating to maritime liens is almost entirely common law, whereas law governing the arrest of vessels is statutory and, in turn, derives from the 1952 Arrest Convention. Rights of arrest have been extended to so-called "*sister ships*" (see Chapter 9 of Part I of this Handbook), but the existence of maritime lien and the priority afforded to such a lien has not been correspondingly extended. The common law position was, and remains, that a maritime lien exists only against the vessel in respect of which the claim arose,

notwithstanding that the Supreme Court Act 1981 provides a statutory right against “sister-ships” in respect of most claims. When the right to arrest a sister-ship is exercised, the claimant is not enforcing a maritime lien and his claim has only a lowly priority."

Korisno je upozoriti da Heward u vezi sa "sister-ship", pravi distinkciju između "lien" i "claim" i navodi da "claim" ima niži prioritet. Iz dublje analize ovog teksta izgledalo bi kao da tada kada se zaustavlja na osnovu "maritime claim", koje pravo daje zakon (Konvencija) da tada " the claimant is not enforcing a maritime lien". To bi trebalo tumačiti, jer se spominje u vezi sa "sister-ship" da se protiv "sister-ship" ne može voditi postupak na osnovu privilegije, što na drugi način, znači da se može na osnovu privilegije protiv "vessel in respect of which the claim arose."

ooooooooooooooooooooooo

Marin, J.,: Zaustavljanje broda koji nije u vlasništvu osobe odgovorne za pomorsku tražbinu : // PPP 41, 156 (2002), str. 122.

ENDNOTE UZ ČL. 5. K52.

[xlviii] U.S.C.A. – Fifth Circuit – 9 dicembre 2003 267

SEQUESTRO CONSERVATIVO – Azione in rem contro una nave – Liberazione ontro prestazione di garanzia – Ammontare della garanzia – Costituisce il limite della domanda.

Nave »Angela«

Nel caso di azione in rem nei confronti di una nave e di successiva liberazione della nave dal sequestro contro prestazione di garanzia l'importo di tale garanzia costituisce l'importa massimo che puo essere riconosciuto all'attore.

[1] Questa decisione rivela un profondo contrasto tra la funzione della garanzia nell'ambito della normativa uniforme realizzata dalla Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro di navi nell'ambito del diritto federale degli Stati Uniti.

In base alla Convenzione il sequestro ha funzione di garanzia e il luogo di sequestro costituisce un criterio di collegamento giurisdizionale, non tanto sul presupposto della presenza della nave, quanto della esistenza di un altro criterio di collegamento secondario, basato sulla residenza del creditore o sulla natura del credito. Tanto e vero che l'art. 8.2 dispone che ove il tribunale del luogo del sequestro non sia competente, la cauzione prestata deve garantire i esecuzione della sentenza pronunciata dal tribunale competente.

Quindi, anche se con la prestazione della cauzione si attua la conversione sulla stessa del sequestro, la sua funzione e soltanto quella di garantire l'esecuzione di una sentenza di merito e non costituiscono l'oggetto o il limite della domanda. Negli Stati Uniti la giurisdizione federale in rem presuppone l'esistenza del bene sul quale l'azione e promossa: la nave, prima e la garanzia dopo la liberazione della nave. Con la conseguenza che oggetto dell'azione e la nave o la garanzia e in questo secondo caso la giurisdizione federale sussiste soltanto entro il limite della garanzia.

xlix Single Member Court of First Instance of Thessaloniki 2 March 2001, Navigation et Transport and Others v. Interaxis Mantzme, "Nina Katenna"' DIRMAR-2004,61

Held, by the Single Court of First Instance of Thessaloniki, that:

Convention, the rules of procedure are governed by the law of the State. Pursuant to article 6(2) of the 1952 Arrest where the arrest is applied for and,therefore, the court competent to grant the arrest must be identified pursuant to the rules of the Greek code of civil procedure.

[2] Pursuant to the 1952 Arrest Convention the claimant who applies for the arrest of a ship must provide a prima facie evidence of its claim and of the needfor a security measure.

[3] The arrest of a ship other than that in respect of which the claim has arisen must be granted when the owner of the ship, the arrest of which is applied for, has been held to be jointly liable with the owner of the ship in respect of which the claim has arisen by a

judgment provisionally enforceable issued by a court of a country member of the European Union.

ENDNOTE UZ ČL. 7. K52.

[l] = (L)--T. Genova, 24.03.1995 i 28.04.1995, DIRMAR g. 1997, str. 1063 i 1082
"DEPA GIULIA"
Sequestro – nave in porto estero – giurisdizione italiana – non sussiste – credito nei confronti del conduttore – credito non privilegiato – sequestro – non consentito – legge regolatrice – sospensione temporanea della nazionalita applicabilita della legge dello Stato di bandiera.
Sequestro – giurisdizione – giurisdizione italiana – legge regolatrice – sospensione temporanea della nazionalita – privilegi – art. 552 n. 6., cod. nav. - presuposti – onere di prova.

[li] = (LI)-Corte d'Appello, Napoli, 17.01.2000
«ODESSA
Sequestro conservativo – esecuzione di sentenza straniera – C. Bruxelles 1968 art. 39 – asutorizzazione a esguire provvedimenti conservativi – necessita di intergazione as sensi dell'art. 682 cod.nav.

«Il provediento che accorda l'esecuzione di una sentenza straniera a norme dell'art.39. della C. di B.. 1968, pur implicando l'autorizzazione a procedeere a provvedimento conservativo, deve essere integrato, per consentire il sequestro di una nave, con le disposizioni previste dall'art. 682 cod. nav.»

Obimna literatura.
NOTA : BERLINGIERI, Giorgio, Note sul sequestro ex art. 39.Conv. di Bruxelles del 1968 (ora art. 47. Regolamento CE 44/2000. Nota – sa obilnom literaturom DIRMAR 2002.,3542

[lii] =(LII)--U vezi sa čl. 7. st. 1. t. f. Kasacija u Parizu je sudila:

Cour de Cassation 18 July 2000, Akyelken and Others v. Shipping & Trading Co. and Others–The "Obo Basak" (2000 DMF 725)

The crew members of the m/v Obo Basak flying the Turkish flag arrested the vessel in the port of Dunkerque as security for their claims for wages and commenced proceedings for the merits. French jurisdiction was held not to exist by the Cour d'Appel of Douai. The claimants appealed to the Cour de Cassation.

Held, by the Cour de Cassation, that:

(1) Pursuant to Art. 7(1)(c) of the 1952 Arrest Convention the Courts of the State in which the arrest is made are competent to decide on the merits of the dispute when the claim has arisen during the voyage in the course of which the arrest is made.

[liii] = (LIII)--Jurisdiction on the merits (Art. 7.1)

France

Cour de Cassation 18 July 2000, Akyelken and Others v. Shipping & Trading Co. and Others–The "Obo Basak" (2000 DMF 725)

The crew members of the m/v Obo Basak flying the Turkish flag arrested the vessel in the port of Dunkerque as security for their claims for wages and commenced proceedings for the merits. French jurisdiction was held not to exist by the Cour d'Appel of Douai. The claimants appealed to the Cour de Cassation.

Held, by the Cour de Cassation, that:

(1) Pursuant to Art. 7(1)(c) of the 1952 Arrest Convention the Courts of the State in which the arrest is made are competent to decide on the merits of the dispute when the claim has arisen during the voyage in the course of which the arrest is made.

[liv] = (LIV)--U.S.C.A. – Fifth Circuit – 9 dicembre 2003 267

SEQUESTRO CONSERVATIVO – Azione in rem contro una nave – Liberazione ontro prestazione di garanzia – Ammontare della garanzia – Costituisce il limite della domanda.

Nave »Angela«

Nel caso di azione in rem nei confronti di una nave e di successiva liberazione della nave dal sequestro contro prestazione di garanzia l'importo di tale garanzia

costituisce l'importa massimo che puo essere riconosciuto all'attore. Vidi za tekst u Glavi 2.

[lv] = (LV)--Kasacija u Parizu smatra da nije potrebno da odluka bude pravomoćna. Cour de Cassation (Paris), 12.11.1996. -- DIRMAR g. 1997., str. 840,---"SANDAL"
Sequestro - Convenzione 1952 – Art. 7. § 2. – emissione di garanzia – pronuncia sul merito – passagio in giudicato – non e richiesta.

ENDNOTE UZ ČL. 9. K52.

[lvi] = (LVI)-- Cour d'appel, Montpellier, 31.07.1996
"ZAHER V"
Sequestro - KON52 - richiamo dell'art. 3 all'art. 10 – deve essere inteso come richiamo all'art. 9. – sequestro a garanzia di credito nei confronti del precedente proprietario – Art. 9. – inammissibilita del sequestro. DIRMAR g. 1997, str. 524.
ooo
Čl.9. - Droit de suite (Art. 9)
France -- Cour d'Appel of Aix-en-Provence 24 May 2002, Grand Seaways Limited v. Total Fina Elf – The "Renai I" and "Renai II".

Pursuant to an order of the Tribunal de Commerce of Marseilles dated 11 January 2002 S.A. Total Raffinage Distribution, subsequently named Total Fina Elf, arrested the ships Renaissance Seven and Renaissance Eight, renamed Renai I and Renai II, at the port of Marseille as security for a claim arising out of the supply of bunker. Grand Seaways Limited, a Liberian company, requested the release of the vessels stating it had purchased them in a judicial sale at Gibraltar. The Tribunal de Commerce of Marseilles rejected the request of release, whereupon Grand Seaways Ltd. appealed to the Cour d'Appel of Aix-en-Provence.

Held, by the Court d'Appel of Aix-en-Provence, that:
(1) Pursuant to article 9 of the 1952 Arrest Convention the arrest of a ship that is not owned anymore by the person liable (droit de suite) is only permissible if the claim is secured by a maritime lien.

ooo

[lvii] = (LVII)--

Droit de suite (Art. 9)

Belgium

Hof van Cassatie van Belge 27 March 2003, A/S Condor v. Galehead Inc. - The "Sokna"

Galehead Inc. applied for the arrest of the m/v Sokna as security for a claim against the previous owner of the vessel. The right of the claimant to follow the ship in the hands of a bona fide purchaser was upheld by the Cour d'Appel of Brussels. The new owners of the ship, Galehead Inc., appealed to the Cour de Cassation.

Held, by the Cour de Cassation, that:

(1) Pursuant to article 9 of the 1952 Arrest Convention the claimant may not arrest the ship in respect of which the maritime claim has arisen after the sale of the ship to a bona fide purchaser, unless the claim is secured by a maritime lien.

KONVENCIJA 1952
INDEX

NB: PRVI BROJ ZNAČI ČLAN, - DRUGI STAV, - SLOVO ZNAČI KATKADA TAKOĐER STAV, - KATKADA TOČKU U STAVU.

Arrest
vidi zaustavljanje, 1(2)
Boravište 8(5)
Brod
gradnja, 1 (1)(1)
iskorištavanje, l(l)(k)
opremanje, 1(1)(1)
popravak, 1 (1)(1)
spreman za isplovljenje, 3(1)
uzdržavanje, l(l)(k)
zakup, 1(1)(D), 3(4)
Brodarski ugovor, 1(1)(D), 1(1)(E)

Cesija 8(5)
Claim
maritime, 1(1)
vidi: Pomorsko potraživanje,

Dobava brodu, l(l)(k)
Dokovanje broda
naknada, 1(1)(1)
Država stranka,2(1)
Država ugovornica, 2
Države ugovornice
spor, 11

Generalna havarija, 1(1)(G)
vidi Zajednička havarija
Glavno poslovno sjedište 8(3) i(5),
Gradnja broda, 1(1)(1)
Gubitak
života, 1(1)(B)
robe, 1(1)(F)

Hipoteka, l(l)(q)

Iskorištavanje
spor, 1(1)(p)
Iskorištavanje broda, l(l)(k)
Izdaci
agenta, l(l)(n)
krcatelja, l(l)(n)
naručitelja, 1(1)(n)
za račun broda, l(l)(n)
za vlasnika broda, l(l)(n)
zapovjednika, l(l)(n)
Izraz značenje, 1

Jamčevina:jamstvo
Jamstvo
samo jedanput, 3(3)
služi za izvršenje presude meritomog suda, 7(2)
sud zaustavljanja nema meritornu nadležn., 7(2)
ukinuće zabrane, 3(3)
vračanje, 3(3)
vračanje, tužba, propust roka, 7(4)
vidi: zasiguranje

Konvencija
Država NE-ugovomica, 8(2)
država ugovornica, samo iz čl.l., 8(2)

Gl. poslovno sjedište predlagača, 8(4)
pravo na tužbu, 9(1)
primjena, država ugovornica, 8(1)
primjena, zastava broda, 8(1)
redovno boravište predlagača, 8(4)
spor Međ. sud pravde, 11
tumačenje spor, 11
unutrašnje pravo, 8(4)
uskraćenje prava, bez boravišta,8(3)
uskraćenje prava, bez gl.posl.sjedišta, 8(3)
uskraćenje prava NE-ugo-vornicama,8(3)
zastava države NE-ugovornice, 8(2)

Lex fori, 6(2)
Lex fori
vidi unutrašnje pravo, 9(1)

Maritime claim, 1(1)
Meritorna nadležnost čl.13.
Međ. konv. o sudaru, l(l)(q) l(l)(hL 7(l)(d)
glavno poslovno sjedište, 7(1)(a)
hipoteka, 7(1)(F)
lex fori, 7(1)
mortgejdž, 7(1)(F)
pom. potraživanje tokom putovanja, 7(l)(c)
pom.potraživanje nastalo u zemlji zaustavljanja, 7(l)(b)
pružanje pomoći, 7(1)(E)
redovno boravište predlagača, 7(l)(a)
spasavanje, 7(1)(E)
sporazum o arbitraži; 7(3)
sporazum stranaka, 7(3)
sporazum stranaka, tužba rok, 7(3)
sudar, 7(l)(d)
Meritorna nadležnost
vidi Meritorna, 7(1)
Mortgage; 1(1)(q)
vidi Hipoteka

Neugovarateljica:neugovornica

Osiguranje:zasiguranje
Oštećenje robe, 1(1)(F)
Opremanje broda, 1(1)(1)
Osoba
pojam, 1(3)
Ovlaštenje,

Ozlijeda
  tjelesna, 1(1)(B)

Peljarenje, 1(1)(j)
Pilotaža, l(l)(j)
Plaća
zapovjednik, l(l)(m)
Plaće posade, l(l)(m)
Plodovi pravo spor 1(1)(p)
Pomoć pružanje, 1(1)(C)
Pomorski zajam, l(l)(h)
Pomorsko potraživanje, 1(1), 1(2), 1(4), 2
  uzrok, 1(1)
Popravak broda, 1 (1)(1)
Posada plaće, l(l)(m)
Posjed spor, l(l)(p)
Poslovno sjedište 8(3) i(5)
Potjera
  pravo, 9(2)
  pravo Međ.konv. pom.privilegije i hipoteke, 9(2)
Potraživanje
  isto, 3(3)
  pomorsko, 1(1)
Predlagač, 1(4)
Predlagač
  cesija, 8(5)
  izvorni, 8(5)
  pravo potjere, 9(2)
  predmjeva boravišta/sjedišta, 6(5)
Prijevoz robe, 1(1)(E)
Privilegij 9.
Priznanje zahtjeva, 5(3)
Prtljaga
  gubitak,oštećenje, 1(1)(F)
Pružanje pomoći, 1(1)(C)

Rajna-plovidba 7,(5)
Rezerva 10.
Remorkiranje, l(l)(i)
Rezerve
  čl. 3., 10(B)
  čl.3. veza čl. 1. toč. (g), 10(B)
  potpis,ratifikacija, 10(A)
Rezerve čl.l. toč. (o) i (p), 10(A)
Roba
    gubitak, 1(1)(F)
    oštećenje, 1(1)(F)
    prijevoz, 1(1)(E)
    Sister ship
    zaustavljanje, 3(1)

Spasavanje, 1(1)(C)
Spremnost za isplovljenje, 3(1)
Sporazum
  stranaka, zasiguranje, 5(2)
Subrogacija 8(5)
Sud
  meritorna nadležnost, 7(1)
Sudar brodova, 1(1)(A)
Sudska vlast, 4
Suvlasništvo spor, l(l)(p)

Tegljenje, l(l)(i)
Teretnica prijevoz po, 1(1)(E)
Tjelesna ozlijeda, 1(1)(B)
  Tražbina:potraživanje

Tužba
  opravdanje sporazum stranaka rok, 7(3)
  pravo na, 9(1)
    za opravdanje rok, 7(2)

Tumačenje konvencije
  spor, 11

Ugovarateljica:ugovornica
Ugovor
brodarski, 1(1)(D)
Ugovor o iskorištavanju broda, 1(1)(I5)
Ukidanje zabrane, 5(1)
Ukidanje privr.mjere
  tužba propust roka, 7(4)
Unutrašnje pravo, 8(4), 9(1)
Unutrašnje pravo
  vidi lex fori, 9(1)
Uzdržavanje broda; l(l)(k)

Vlasništvo
  svih dijelova broda, 3(2)
Vlasništvo broda
  spor, l(l)(o)
Vlasti
  državne, javne, lučke, 2

Zabrana
  ukidanje, 3(3), 5(1)
Zahtjev
  priznanje, 5(3)
Zajam
  pomorski, l(l)(h)
Zajednička havarija, 9
Zakon
    države zaustavljanja, 6(2)
    unutrašnji, 2
Zakup
  broda, 1(1)(D), 3(4)
Zakupoprimatelj:zakupnik
Zapljena
  izvršenje presude, 1(2)
Zapovjednik
  plaća, l(l)(m)
Zasiguranje
  narav i iznos, 5(2)
  sud određivanje, 5(2)
  vidi jamstvo, garancija, 3(3)
  zabrana ukidanje, 5(1)
Zastava
  vijanje, 2
Zaustavljanje, 1(2)
Zaustavljanje
    drugog broda, 3(1)
    naknada štete, 6(1)
    naknadno, 3(3)
    sud, 4
    ukidanje zahtjev, 5(3)
    valjani razlog, 3(3)
    zakup broda, 3(4)
Život
  gubitak, 1(1)(B)

POMOĆNI POPIS ČLANAKA PZ. 2004 -- 1994

NOVI 2004/ STARI 1994

?-879
?-880
188-202

190-204
191-205
192-206
193-207
194-208
195-209
196-210
197-211
198-212
199-213

200-214
201-215
202-216
203-217
204-218
208-223

219-234

236~245

241~250
242-?-252
243~254
245~257,258,259
246~260
246-257,258,259
247~261
248-262
249~263
250-264
251-265
252-266
258-258?

282-296

339-358

401-421

447-465

498-611

526-538

841-867
842-868
843-869
844-870
845-871
846-872
847-873
848-874
849-875

850-876
851-877
852~878
854-881
855-882
856-883
857-884
858-885
859-886

860~887
861-888
862-889
863-890
864-891
865-892
866-893
867-894
868-895
870-896
872-898
873-899
874-900
875-901
876-902
877-903
-879-nema
-880-nema

932-960
933-961
934-962
935-963
936-964
937-965
938-966
939-967

940-968

951-974
952-975
953~976
954~977
955-978
956-979
957-980
958-981
959-982

960-983
961-984
962-985
963-986
964-987
965-988
966-989
967-990
968-nema
969~991

970-992
971-993
972-994
973-995
974-994
975-997
976-1000

977-1001

978-998
979-999

980-1003
981-1004
983-1005
984-1006
985-1002
986-1007
987-1008
988-1009

POMOĆNI POPIS ČLANAKA PZ. 1994 -- 2004

STARI 1994 / NOVI 2004

005~005

202~188
204~190
205~191
206~192
207~193
208~194
209~195
210~196

211~197
212~198
213~199
214~200
215~201
216~202
217~203
218~204

223~208
234~219
245~236
250~241

?~252~242
254~243
257,258,259~245
260~246

261~247
262~248
263~249
264~250
265~251
266~252
258? ~258
296~282

358~339

421~401

465~447

538~526

611~498

867~841
868~842
869~843
870~844

871~845
872~846
873~847
874~848
875~849
876~850
877~851
878~852

881~854
882~855
883~856
884~857
885~858
886~859
887~860
888~861
889~862
890~863

891~864
892~865
893~866
894~867
895~868
896~870
898~872
899~873
900~874

901~875
902~876
903~877
nema ? ~~879
nema ~~880

960~932
961~933
962~934
963~935
964~936
965~937
966~938
967~939
968~940

974~951
975~952
976~953
977~954
978~955
979~956
980~957

981~958

982~959
983~960
984~961
985~962
986~963
987~964
988~965
989~966

990~967
nema~968
991~969
992~970
993~971
994~972
995~973
994~974
997~975
998~978
999~979
1000~976

1001~977
1003~980
1004~981
1005~983
1006~984
1002~985
1007~986
1008~987
1009~988

DRŽAVE ČLANICE KONVENCIJE 1952

Entered into force: 24 February 1956
Stanje prema CMI na dan 31.10.2005

Algeria	(a)	18.VIII.1964
Antigua and Barbuda*	(a)	12.V.1965
Bahamas*	(a)	12.V.1965
Belgium	(r)	10.IV.1961
Belize*	(a)	21.IX.1965
Benin	(a)	23.IV.1958
Burkina Faso	(a)	23.IV.1958
Cameroon	(a)	23.IV.1958
Central African Republic	(a)	23.IV.1958
China		
Hong Kong	(1) (a)	29.III.1963
Macao	(2) (a)	23.III.1999
Comoros	(a)	23.IV.1958
Congo	(a)	23.IV.1958
Costa Rica*	(a)	13.VII.1955
Côte d'Ivoire	(a)	23.IV.1958
Croatia*	(r)	8.X.1991
Cuba*	(a)	21.XI.1983
Denmark	(r)	2.V.1989
Djibouti	(a)	23.IV.1958
Dominica, Republic of*	(a)	12.V.1965
Egypt*	r)	24.VIII.1955
Fiji	(a)	29.III.1963
Finland	(r)	21.XII.1995
France	(r)	25.V.1957
Overseas Territories	(a)	23.IV.1958
Gabon	(a)	23.IV.1958
Germany*	(r)	6.X.1972
Greece	(r)	27.II.1967
Grenada*	(a)	12.V.1965
Guyana*	(a)	29.III.1963
Guinea	(a)	12.XII.1994
Haiti	(a)	4.XI.1954
Haute-Volta	(a)	23.IV.1958
Holy Seat	(r)	10.VIII.1956
Ireland*	(a)	17.X.1989
Italy*	(r)	9.XI.1979
Khmere Republic*	(a)	12.XI.1956
Kiribati*	(a)	21.IX.1965
Latvia	(a)	17.V.1993
Luxembourg	(a)	18.II.1991
Madagascar	(a)	23.IV.1958
Marocco	(a)	11.VII.1990

Mauritania	(a)	23.IV.1958
Mauritius*	(a)	29.III.1963
Namibia	(a)	14.III.2000
Netherlands*	(r)	20.I.1983
Niger	(a)	23.IV.1958
Nigeria*	(a)	7.XI.1963
North Borneo*	(a)	29.III.1963
Norway	(r)	1.XI.1994
Paraguay	(a)	22.XI.1967
Poland	(a)	16.VII.1976
Portugal	(r)	4.V.1957
Romania	(a)	28.XI.1995
Russian Federation	(a)	29.IV.1999
St. Kitts and Nevis*	(a)	12.V.1965
St. Lucia*	(a)	12.V.1965
St. Vincent and the Grenadines*	(a)	12.V.1965
Sarawak*	(a)	28.VIII.1962
Senegal	(a)	23.IV.1958
Seychelles*	(a)	29.III.1963
Slovenia	(a)	13.X.1993
Solomon Islands*	(a)	21.IX.1965
Spain	(r)	8.XII.1953
Sudan	(a)	23.IV.1958
Sweden	(a)	30.IV.1993
Switzerland	(a)	28.V.1954
Syrian Arabic Republic	(a)	3.II.1972
Tchad	(a)	23.IV.1958
Togo	(a)	23.IV.1958
Tonga*	(a)	13.VI.1978
Turks Isles and Caicos*	(a)	21.IX.1965
Tuvalu*	(a)	21.IX.1965
United Kingdom of Great Britain* and Northern Ireland	(r)	18.III.1959
United Kingdom (Overseas Territories)*		
Gibraltar	(a)	29.III.1963
British Virgin Islands	(a)	29.V.1963
Bermuda	(a)	30.V.1963
Anguilla, Caiman Islands, Montserrat, St. Helena	(a)	12.V.1965
Guernsey	(a)	8.XII.1966
Falkland Islands and dependencies	(a)	17.X.1969
Zaire	(a)	17.VII.1967

(1) - The dates mentioned are the dates of the deposit of instruments. The indication (r) stands for ratification, (a) for accession.

(2) - The States whose names are followed by an asterisk have made reservations. The text of such reservations is published, in a summary form, at the end of the list of ratifications of each convention.

(3)The dates mentioned in respect of the denunciation are the dates when the denunciation takes effect.

KONVENCIJE O PRIVILEGIJAMA I HIPOTEKAMA

1926, 1967, 1993

Prema INTERNET - CMI Status of ratifications – dne 30.09.2005.

Države članice :

Konvencija 1926 -
Algeria
Argentina
Belgium
Brazil
Cuba*
Denmark
(denunciation – 1.III.1965)
Estonia
Finland
(denunciation – 1.III.1965)
France
Haiti
Hungary
Iran
Italy*
Lebanon
Luxembourg
Madagascar
Monaco
Norway
(denunciation – 1.III.1965)
Poland
Portugal
Romania
Spain
Switzerland
Sweden
(denunciation – 1.III.1965)
Syrian Arab Republic
Turkey
Uruguay
Zaire
Konvencija 1967

Denmark*
Morocco*
Norway*
Sweden*
Syrian Arab Republic

Konvencija 1993

Ecuador
Estonia
Monaco
Nigeria
Russian Federation
Saint Vincent and the Grenadines
Spain
Syrian Arab Republic
Tunisia
Ukraine
Vanuatu
Denmark*
Morocco*
Norway*
Sweden*
Syrian Arab Republic

INDEX POJMOVA

A

adresa, 124, 169, 258
agent, 64, 65, 68, 93, 101, 165, 169, 179, 220, 226, 230
aktivna, 88, 197
arbitraža, 147, 232, 239, 243
arrest, 9, 34, 37, 65, 75, 83, 84, 89, 90, 93, 105, 108, 119, 120, 124, 130, 133, 142, 164
associated ship, 114

B

blagodat, 10, 22, 27
boravište, 10, 16, 18, 22, 27, 28, 30, 32, 42, 43, 47, 70, 71, 88, 89, 144, 166, 221
brisanje, 45, 155, 206, 262
brod, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 78, 79, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 96, 97, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 130, 133, 134, 135, 138, 139, 140, 141, 142, 145, 146, 149, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 176, 177, 178, 179, 181, 182, 184, 187, 188, 190, 192, 193, 197, 198, 200, 201, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 219, 220, 221, 222, 224, 225, 226, 228, 229, 232, 237, 238, 239, 240, 241, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 265, 266, 369
brod u gradnji, 157, 162, 163, 165, 206, 214, 216
brodar, 68, 125, 180, 217, 227, 230
brodarev, 233
brodica, 40, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 160, 161
brodovlasnik, 124
bruto, 153, 223

C

cijena, 98, 222

Č

časnik, 98, 222
ček, 257
članica, 11, 20, 21, 22, 27, 55, 62, 63, 71, 128, 142, 224
čuvanje, 168, 170, 171, 176, 180, 181, 182, 183, 213, 219, 252, 254, 258, 260

D

derivativno, 88
dijelovi, 99, 112
dio, 9, 14, 59, 68, 94, 101, 103, 121, 122, 182, 223
djelomično, 7, 10, 16, 22, 27, 36, 94, 101, 153, 187, 188, 228
dobra vjera, 179, 226
događaj, 112
dokaz, 56, 59, 81, 92, 104, 117, 126, 148, 184, 195, 200, 203, 205, 208, 216, 220, 223, 240, 241, 242, 259
dokovanje, 100
dostava, 124
dovoljno, 55, 58, 75, 76, 94, 96, 104, 113, 129, 131, 175, 184, 196, 215, 228, 240, 254
drugačije, 31, 38, 39, 41, 44, 86, 92, 152, 153, 156, 176, 221, 238
drugi, 10, 37, 50, 55, 68, 73, 78, 81, 82, 97, 101, 102, 108, 109, 111, 115, 116, 120, 122, 131, 133, 134, 135, 139, 140, 141, 150, 155, 162, 165, 170, 171, 184, 189, 191, 202, 203, 205, 218, 220, 222, 226, 228
drugoj osobi, 170
dužnik, 68, 78, 85, 86, 113, 123, 132, 178, 179, 182, 184, 189, 190, 191, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 202, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 214, 215, 216, 218, 226, 227, 229, 231, 238, 241, 245, 246, 249, 250, 253, 254, 259, 369

G

garancija, 118, 231, 250
gorivo, 99, 193
gradnja, 165, 206, 220
granica, 23, 97, 153, 222, 254
gubitak, 23, 97, 222, 256

H

hipoteka, 33, 44, 46, 47, 48, 56, 60, 61, 70, 103, 125, 145, 157, 159, 161, 166, 220, 223, 225, 233, 238, 263, 265
hitnost, 77, 105, 202

I

imatelj, 179, 217, 227
imovina, 131, 249, 250
in rem, 51, 68, 114, 132, 133, 134, 142
interes, 34, 53, 80, 118, 124, 176, 208, 209, 248, 254, 256
isključiti, 26, 27, 123
iskorištavanje, 99
iskrcaj, 63, 118, 154, 176
iskrcavanje, 260
isprava, 51, 57, 58, 59, 62, 127, 131, 159, 166, 167, 168, 179, 184, 185, 191, 192, 194, 195, 196, 197, 199, 203, 205, 208, 209, 210, 219, 226, 232, 239, 258, 259, 266
izdan, 118, 119, 126, 128, 134, 142, 200, 208, 229, 232, 239, 241, 246, 254, 259
izdavanje, 19, 77, 87, 177, 184, 185, 190, 191, 193, 198, 200, 204, 206, 210, 212, 214, 243
izgubljen, 136
izjava, 50
iznos, 131, 141, 146, 175, 178, 182, 192, 195, 198, 199, 200, 232, 233, 238, 246
izričito, 15, 17, 38, 43, 47, 48, 71, 91, 96, 127, 131, 132, 133, 152, 154, 160, 179, 182, 226, 231, 238, 239, 241, 242, 254
izvršenje, 59, 61, 85, 132, 133, 134, 140, 141, 146, 177, 182, 186, 198, 204, 207, 208, 209, 213, 215, 217, 221, 246, 248, 259

J

jahta, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 49, 91, 93, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 160, 161, 177, 204, 232, 239
jamčevina v. jamstvo, 116, 117, 130, 133, 135, 136, 139, 142, 145
jamstvo, 115, 116, 118, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 136, 140, 141, 146, 148, 174, 178, 228, 233, 235, 240, 246, 248, 249, 250

K

količina, 166, 168, 169, 192, 193, 207, 253, 258, 369
kontejner, 100
korisnik, 97
korisno, 11, 31, 34, 53, 55, 80, 144, 166, 169, 171, 174, 176, 253, 254, 256
korist, 10, 32, 101, 173, 202, 228, 229, 230, 232, 246, 248, 249
koristiti, 21, 40, 44, 78, 80, 89, 95, 150, 172, 265
kratko, 111
krcatelj, 102, 165, 220, 230

L

lex fori, 7, 13, 16, 18, 21, 24, 25, 30, 31, 37, 47, 50, 51, 53, 65, 73, 74, 76, 77, 78, 79, 80, 85, 86, 88, 93, 94, 106, 113, 114, 126, 133, 134, 135, 139, 140, 144, 147, 150, 160, 174, 186, 190, 221, 224
lifting the veil, 112, 113
lučka kapetanija, 168
luka, 14, 41, 56, 63, 87, 93, 104, 118, 142, 154, 164, 166, 168, 169, 170, 174, 180, 182, 183, 201, 207, 209, 212, 219, 253, 254, 257, 260, 369

M

manjak, 92, 217
manji, 141, 252
maritime claim, 17, 36, 37, 49, 50, 51, 73, 75, 76, 81, 82, 84, 86, 93, 95, 96, 97, 108, 120, 124, 130
maritime lien, 49, 50, 73, 79, 81, 95, 100, 149, 150
mazivo, 99
mjera, 7, 8, 10, 11, 16, 17, 19, 20, 28, 31, 37, 38, 47, 51, 53, 54, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 67, 68, 69, 72, 77, 78, 79, 81, 82, 85, 86, 87, 88, 93, 94, 98, 99, 104, 105, 106, 125, 126, 127, 132, 133, 134, 135, 137, 139, 140, 145, 146, 148, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 172, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 209, 210, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 221, 226, 227, 228, 229, 230, 232, 234, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 256, 257, 258, 260, 262, 263, 265, 266, 369
mogućnost, 19, 21, 23, 42, 47, 51, 55, 61, 62, 63, 86, 114, 117, 123, 166, 169, 177, 179, 181, 182, 202, 205, 207, 235, 256, 259, 260

N

na palubi, 96
na vrijeme, 169, 211, 238
nadoknada, 209
nagrada, 101, 144, 165, 220, 230
naknada, 53, 60, 64, 76, 118, 127, 138, 175, 208, 209, 213, 217, 230, 246, 249, 250
nalog, 172, 182, 243, 257, 258, 259
namiriti, 194
namjera, 14, 123
naplata, 62, 77, 78, 82, 85, 135, 156, 166, 182, 184, 202, 205, 213, 214, 216, 238
narav, 51, 131, 140, 146, 257, 258
naručitelj, 50, 165, 179, 206, 217, 220, 225, 226, 227, 230
naziv, 44, 92, 166
naznaka, 49, 166, 241
neizvjesno, 100, 254

nejasno, 60, 197
nekretnina, 157
nepostojanje, 190, 193, 242
nepromijenjen, 200, 241
netočan, 29
neugovarateljica, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 53, 61, 62, 65, 72, 79, 80, 86, 106, 113, 125, 128
novčana tražbina, 47, 64, 157, 166, 176, 179, 181, 184, 223, 226, 230

O

obavijest, 19, 64, 124, 148, 242
obaviješten, 195, 201, 246
obustava, 238
obveza, 178, 179, 184, 189, 193, 194, 197, 198, 200, 227, 240, 241, 246, 252
očekivati, 21, 55
odbijanje, 188
odgovarajući, 115
odgovarajući način, 48, 156, 158, 173, 244, 257
odgovoran, 69, 112
odgovornost, 51, 67, 114, 133, 228, 232, 233, 235, 256
odlazak, 61, 94, 104, 174, 180, 198, 209, 210, 212, 219, 250, 253, 257, 369
odredba, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 50, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 77, 78, 81, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 98, 102, 104, 112, 114, 115, 116, 118, 120, 123, 126, 129, 132, 134, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 142, 143, 145, 146, 148, 149, 152, 155, 156, 158, 159, 160, 161, 162, 166, 167, 168, 169, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 186, 189, 190, 194, 196, 197, 200, 202, 204, 205, 206, 208, 210, 211, 214, 216, 217, 222, 223, 224, 225, 226, 228, 229, 230, 232, 233, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 246, 249, 253, 254, 256, 257, 259, 262, 263
određen, 8, 10, 11, 26, 30, 64, 80, 90, 92, 114, 143, 144, 148, 157, 161, 163, 175, 182, 189, 191, 192, 193, 216, 219, 228, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 244, 253, 254, 262, 263, 265, 369
određeni, 64, 114, 239, 241, 242, 254
održavanje, 115, 116, 165, 171, 173, 220, 252, 253
ograničenje, 12, 92, 109, 133, 165, 233, 235
olakšati, 254
onemogućen, 94
opasnost, 7, 24, 62, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 94, 178, 184, 185, 186, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 197, 202, 205, 206, 210, 211, 214, 215, 216, 217, 218, 238, 256
općenito, 15, 20, 34, 72, 158
opći, 182, 214
operacija, 105
opravdan, 252
oprema, 100, 204, 205
opremanje, 100
osiguranje, 18, 19, 20, 31, 42, 43, 47, 48, 51, 53, 54, 60, 64, 69, 70, 72, 76, 77, 86, 88, 94, 98, 101, 107, 111, 115, 116, 123, 129, 130, 135, 136, 139, 140, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 164, 165, 166, 173, 174, 175, 176, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 189, 191, 195, 198, 199, 200, 201, 204, 207, 213, 214, 215, 217, 220, 223, 224, 225, 226, 228, 229, 230, 232, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 243, 244, 245, 246, 249, 251, 252, 253, 256, 260, 262, 265
osnova, 7, 8, 10, 30, 35, 47, 49, 50, 54, 56, 60, 61, 62, 66, 68, 69, 70, 71, 73, 76, 79, 82, 85, 89, 93, 97, 99, 106, 118, 126, 130, 132, 133, 139, 140, 142, 145, 146, 165, 179, 185, 192, 193, 199, 203, 216, 220, 222, 223, 226, 228, 229, 238, 239, 243, 245, 256, 259
osoba, 10, 16, 22, 27, 28, 30, 31, 32, 42, 43, 50, 53, 56, 57, 58, 59, 60, 66, 68, 69, 70, 71, 76, 88, 89, 93, 94, 98, 101, 109, 110, 112, 113, 114, 119, 121, 122, 123, 124, 131, 132, 133, 134, 155, 167, 169, 170, 171, 173, 174, 179, 182, 190, 194, 195, 197, 199, 203, 204, 205, 206, 208, 209, 213, 215, 221, 225, 226, 240, 243, 251, 258, 259, 260
osobna, 39, 40, 153, 182, 206
oštećen, 33, 118, 256
oštećenje, 97, 217, 222
otežAanje, 77, 78, 82
ovlašteni, 10, 171
ovlaštenje, 106, 147, 172, 193, 242, 259
ovrha, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 104, 111, 156, 161, 165, 166, 167, 171, 173, 183, 186, 237, 239
ovršni, 48, 58, 94, 168, 173, 175, 186, 236, 237
označen, 59, 229
oznaka, 64, 166

P

pasivna, 56
pasivna legitimacija, 54, 56, 60, 68
pažnja, 187
periculum in mora, 7, 24, 25, 62, 77, 78, 81, 82, 83, 84, 86, 94, 178, 185, 187, 190, 191
pismeni, 111, 119, 131, 204, 232
plijen, 54
plovidba, 10, 19, 33, 91, 92, 153, 155, 158, 168, 176, 195, 214, 216, 217, 249, 258
plovidbeni, 22
plovni objekt, 39, 40, 41, 43, 44, 46, 47, 152, 153, 154, 156, 158, 160, 168
početak, 10, 169
pogon, 93
pojedini, 8, 11, 12, 40, 92, 95, 117, 153, 158, 248
pokriće, 228, 229, 249
pokušaj, 7
polog, 118, 247, 248

pomorska, 84
popravak, 45, 100, 165, 179, 198, 227
posada, 39, 66, 67, 68, 99, 101, 108, 153, 165, 166, 168, 169, 170, 207, 219, 220, 223, 252, 254, 258, 260
poseban, 14, 40, 46, 128, 155, 178, 182, 214
posjed, 102
poslovno sjedište, 10, 18, 22, 26, 27, 28, 30, 42, 43, 47, 70, 71, 88, 89, 140
postaviti, 16, 33, 37, 39, 61, 66, 78, 81, 83, 159, 171, 176, 256, 260, 263
postavljen, 246
postupak, 7, 8, 9, 12, 16, 17, 18, 31, 37, 49, 61, 64, 65, 72, 73, 78, 80, 105, 114, 126, 127, 133, 134, 135, 136, 140, 147, 148, 150, 157, 162, 163, 169, 173, 174, 175, 177, 183, 186, 189, 190, 193, 194, 196, 198, 200, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 213, 214, 215, 216, 221, 223, 231, 232, 233, 234, 236, 237, 239, 240, 241, 242, 244, 245, 246, 247, 249, 251, 253, 259, 260
postupak osiguranja, 239, 240, 244, 246
postupovni, 10, 78, 86, 110, 126, 160
potiskivanje, 153
potpis, 111, 195, 197, 210
potpisati, 205
potpuno, 94
potraživanje, 13, 14, 15, 16, 19, 23, 24, 25, 33, 37, 50, 53, 54, 55, 61, 63, 64, 65, 71, 72, 73, 75, 79, 80, 84, 85, 86, 88, 93, 94, 97, 99, 101, 102, 106, 109, 113, 116, 118, 120, 121, 122, 123, 133, 140, 143, 152, 177, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 201, 202, 204, 205, 206, 207, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 221, 222, 223, 224, 228, 230, 232, 238, 246, 249, 254, 260
potvrda, 15
poznat, 26, 173, 184
pravi, 250
pravni, 9, 26, 56, 60, 71, 83, 107, 112, 114, 170, 176, 179, 182, 184, 186, 194, 195, 196, 197, 199, 204, 205, 206, 208, 209, 211, 213, 226, 248, 249, 259
pravo, 9, 10, 16, 20, 21, 22, 23, 27, 28, 30, 31, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 69, 72, 73, 74, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 86, 87, 88, 93, 97, 98, 101, 106, 108, 112, 117, 118, 122, 125, 127, 137, 139, 140, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 152, 155, 156, 157, 159, 160, 161, 165, 166, 167, 172, 173, 182, 184, 185, 186, 188, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 205, 208, 209, 220, 221, 222, 223, 225, 230, 232, 236, 238, 239, 245, 246, 249, 252, 259, 262, 265
prebivalište, 43, 166
predaja, 61, 157, 161, 192, 206, 214, 217, 221, 222
predan, 142, 161
predati, 168, 192, 204, 205
predlagatelj, 10, 17, 18, 19, 26, 29, 30, 31, 42, 43, 47, 49, 50, 51, 53, 55, 59, 61, 62, 68, 70, 71, 75, 76, 77, 79, 80, 88, 89, 90, 93, 94, 98, 111, 115, 116, 117, 120, 126, 132, 133, 136, 147, 169, 173, 175, 177, 178, 179, 180, 182, 184, 186, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 212, 214, 215, 216, 218, 226, 227, 228, 230, 231, 232, 236, 237, 240, 241, 242, 243, 246, 247, 248, 249, 250, 252, 254, 256, 259, 260, 263, 265
predlagatelj osiguranja, 31, 42, 43, 47, 68, 70, 94, 105, 174, 175, 176, 180, 184, 227, 228, 230, 235, 236, 237, 240, 252, 256, 265
prednost, 14, 160, 174, 233
predvidjeti, 27, 62, 134
prekid, 174
prestaje, 49, 54, 79, 229, 230
prestanak, 54, 55, 56, 79, 80, 82
prestati, 49, 51, 54, 79, 196, 229, 230
prigovor, 32, 80, 117, 126, 146, 174, 184, 208, 209, 229, 230, 231
prihvat, 142, 228, 229
prihvatiti, 24, 48, 65, 84, 92, 122, 174, 193, 215, 231
prije, 11, 19, 30, 40, 53, 62, 73, 94, 109, 115, 116, 118, 122, 123, 136, 142, 148, 162, 163, 177, 186, 191, 206, 230, 236, 237, 239, 240, 243, 246, 247, 248, 256
prijepis, 57, 59, 166, 167, 209
prijevoz, 50, 55, 97, 102, 154, 172, 173, 213, 217, 222
prijevoznik, 123
primatelj, 98
primjedba, 196
primjena, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 35, 38, 40, 41, 42, 44, 46, 47, 50, 51, 53, 55, 57, 60, 61, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 88, 90, 91, 93, 94, 98, 114, 117, 118, 124, 126, 130, 136, 137, 139, 140, 141, 143, 147, 155, 156, 159, 161, 165, 175, 177, 178, 181, 182, 185, 186, 187, 190, 196, 198, 215, 221, 222, 224, 226, 237, 238, 256, 265
primjerak, 196, 219
primjeren, 229, 235
pripadnost, 21, 39, 40, 44, 51, 55, 57, 59, 61, 62, 66, 67, 69, 79, 80, 81, 145, 150, 154, 155, 166, 167, 169, 207, 208, 209, 259
pristanak, 194, 195, 196, 197, 199
privilegij, 24, 30, 32, 33, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 54, 55, 56, 57, 60, 61, 62, 63, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 73, 74, 79, 80, 81, 82, 99, 117, 118, 122, 125, 144, 149, 150, 155, 160, 161, 166, 219, 220, 223, 225, 252, 263, 265
privremen, 7, 8, 10, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 30, 31, 38, 39, 47, 48, 51, 53, 54, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 67, 68, 69, 70, 77, 78, 79, 82, 86, 87, 92, 93, 94, 97, 98, 99, 105, 106, 109, 110, 125, 126, 127, 132, 133, 134, 137, 140, 145, 148, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 172, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181,

182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 197, 198, 199, 200, 202, 204, 205, 206, 207, 209, 210, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 226, 227, 228, 230, 232, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 256, 257, 258, 260, 262, 263, 265, 266, 369
prodaja, 53, 60, 61, 110, 135, 166, 207, 219, 221, 238, 248, 256, 263
produljenje, 236, 239
proglašenje, 161
promet, 202
promjena, 44, 49, 79, 110, 113, 125, 130, 149, 152, 196, 228, 250
propust, 64, 111, 214, 216, 256
prostor, 50, 133, 154, 197, 212, 213
protivnik osiguranja, 51, 58, 60, 69, 76, 77, 105, 136, 160, 175, 179, 183, 184, 185, 225, 226, 228, 235, 236, 237, 240
protivno, 85, 102, 127, 180, 227
prouzročen, 165, 175, 220
provjeriti, 93, 111
prtljaga, 98, 173, 222
prvenstvo, 49, 233
punomoćnik, 68, 204, 232
put, 29, 119, 130, 174, 203
putna, 219
putnik, 39, 40, 61, 99, 153, 154, 168, 169, 173, 258
putovanje, 54, 63, 99, 114, 130, 143, 144, 164, 169, 173, 174, 213, 240, 254

R

račun, 54, 68, 101, 165, 170, 179, 184, 192, 193, 197, 199, 203, 220, 226, 230, 241
raspolaganje, 147, 171, 176, 180, 181, 182, 185, 191, 205, 206, 207, 219, 252, 262, 265
raspolagati, 184, 202
raspored, 169
ratni, 153, 158
ratni brod, 153, 158
razlika, 26, 31, 49, 57, 62, 78, 81, 88, 91, 101, 117, 123, 124, 150, 164, 184, 186, 187, 238, 243, 249, 250
razlog, 13, 14, 20, 24, 31, 34, 65, 66, 82, 86, 87, 115, 116, 117, 125, 139, 143, 146, 147, 164, 171, 173, 181, 184, 190, 193, 196, 205, 206, 209, 217, 219, 231, 253, 254
razuman, 147
red, 49, 53, 162, 163, 174, 209, 233, 253, 255, 263
redovno boravište, 10, 18, 26, 27, 28, 30, 31, 42, 43, 47, 70, 72, 88, 140
registar, 23, 30, 39, 86, 93, 203, 210, 212, 262
retencija, 127, 192, 193
rizik, 58, 59, 76, 85, 133, 141, 214
rješenje o ovrsi, 58, 59, 126, 168, 186
roba, 97, 154, 184, 203, 211, 212, 222
rok, 48, 54, 55, 59, 79, 146, 147, 148, 167, 171, 173, 174, 175, 178, 198, 200, 202, 207, 209, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 247, 255, 260, 263

S

sidrište, 219
sigurnost, 73, 171, 253, 254, 258
sister ship, 95, 109, 110, 111, 113, 116, 121, 122, 123, 125
sjedište, 10, 16, 18, 22, 27, 28, 30, 31, 42, 43, 47, 70, 72, 86, 88, 89, 143, 144, 157, 166, 189, 191, 202, 216, 232
složiti, 85
slučaj, 10, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 24, 27, 30, 31, 32, 35, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 51, 54, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 86, 88, 89, 93, 95, 96, 98, 102, 103, 109, 110, 113, 117, 118, 120, 122, 125, 126, 127, 129, 130, 132, 133, 135, 136, 142, 143, 145, 146, 147, 148, 155, 158, 162, 163, 178, 184, 186, 189, 191, 192, 194, 195, 196, 202, 205, 209, 213, 219, 224, 229, 230, 232, 233, 240, 242, 243, 245, 246, 248, 249, 254, 257, 258, 260, 262, 265
službenik, 258
solidarno, 66
spašavanje, 42, 61, 96, 140, 144, 145, 165, 220
spor, 102, 141, 149, 202, 231, 233
sporazum, 126, 141, 147, 157, 159, 195
sposobnost, 168, 258
sprečavanje, 219, 254
spreman, 31, 107, 109, 164, 216
spriječen, 86
spriječiti, 15, 77, 112, 184, 202, 214
stanje, 22, 44, 45, 49, 55, 154, 156, 198
stav, 13, 14, 29, 33, 62, 82, 89, 103, 112, 132, 133, 136, 143, 144, 177, 186, 190, 203, 204, 212, 239, 240, 246, 247, 252, 254
stranka, 19, 30, 31, 32, 54, 64, 66, 68, 69, 92, 114, 126, 131, 132, 134, 146, 147, 173, 190, 192, 193, 194, 202, 238, 246, 248, 249, 254, 259
stranke, 17, 33, 38, 53, 87, 132, 141, 146, 147, 157, 159, 171, 172, 173, 203, 242, 247, 253, 256
stroj, 127
stvar, 7, 31, 32, 39, 46, 51, 57, 59, 62, 77, 81, 86, 93, 99, 125, 141, 172, 194, 203, 204, 206, 246, 248, 250, 262, 266
stvarni, 46, 49, 62, 79, 145, 150, 163, 200, 214, 241
sud, 9, 15, 17, 18, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 46, 47, 48, 53, 56, 58, 59, 60, 64, 65, 68, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 88, 91, 93, 94, 96, 98, 103, 107, 110, 113, 115, 116, 117, 118, 125, 126, 130, 131, 132, 133, 135, 137, 138, 139, 140, 141, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 158, 159, 161, 162, 163, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 178, 179, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 211, 212,

213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 222, 223, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 252, 253, 254, 256, 257, 258, 259, 260, 262, 263, 265, 266, 369
sudar, 54, 55, 61, 95, 138, 140, 161
sudska vlast, 106, 125, 126
sudski, 59, 118, 162, 169, 177, 195
sudski ovršitelj, 59
sumnja, 14, 29, 30, 66, 148, 150, 177, 179, 190, 191, 203, 226, 235
suvlasništvo, 102
svaka, 16, 25, 61, 73, 158, 176, 180, 181, 182, 185, 186, 221, 230, 248, 260
svojstvo, 179, 225, 226, 259
svota, 173, 192, 193, 204, 207, 216, 228, 233, 252

Š

šteta, 15, 33, 55, 60, 66, 76, 78, 81, 96, 99, 100, 101, 114, 117, 118, 136, 138, 165, 173, 174, 175, 178, 185, 186, 208, 209, 212, 213, 215, 217, 220, 240, 246, 247, 248, 249, 250, 253, 256, 369

T

tegljenje, 99, 153
teret, 49, 50, 63, 118, 127, 134, 138, 155, 156, 157, 158, 160, 166, 168, 169, 171, 172, 173, 176, 182, 192, 193, 207, 213, 217, 253, 254, 257, 258, 369
teretnic, 217
teretnica, 97, 217, 222
teritorijalno more, 41, 156, 157, 158, 162, 163
tjelesne ozljede, 165
trajanje, 48, 174, 188, 236, 237, 238, 239, 241, 242, 254
tražbina, 10, 11, 13, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 31, 32, 38, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 70, 71, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 93, 94, 97, 98, 99, 102, 104, 106, 109, 110, 114, 115, 116, 117, 122, 125, 132, 133, 134, 135, 145, 148, 157, 158, 165, 166, 175, 176, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 191, 197, 199, 200, 205, 210, 211, 215, 217, 220, 221, 222, 223, 225, 227, 228, 229, 230, 235, 238, 251, 263
treća osoba, 31, 60, 133, 180, 194, 208, 209, 213, 227
trošak, 63, 214, 219, 232, 260, 265
troškovi, 61, 101, 102, 118, 246, 249, 254
tužba, 51, 54, 55, 67, 68, 69, 134, 142, 146, 147, 148, 149, 150, 186, 198, 213, 237, 238, 239, 240, 242, 243, 263

U

u mjestu, 203
učinak, 233, 263
ugovarateljica, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 42, 43, 53, 55, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 71, 72, 73, 78, 79, 80, 86, 88, 89, 91, 106, 115, 116, 118, 125, 126, 128, 133, 142, 143, 152, 223, 226
ugovor, 9, 19, 31, 43, 50, 53, 63, 66, 67, 68, 71, 97, 101, 114, 125, 145, 147, 149, 165, 169, 172, 173, 179, 182, 184, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 203, 204, 205, 206, 211, 217, 220, 222, 226, 227, 230, 238, 248
ugovor na vrijeme, 169
ugovoran, 66
ugovoreni, 134, 194
ukrcaj, 154, 176, 253, 254, 369
ukupan, 153
umješač, 206
unutrašnje morske vode, 163
upisnik brodova, 22, 42, 45, 57, 85, 86, 156, 158, 162, 163, 166, 167, 180, 182, 216, 227, 238, 262
ustup, 188, 195
uvjet, 55, 64, 70, 73, 77, 78, 93, 131, 140, 159, 175, 176, 184, 191, 196, 202, 204, 205, 206, 214, 228, 229, 230, 232, 235, 236, 237, 239, 241, 246, 253, 369

V

veća snaga, 18, 20, 71, 83, 90, 139, 177, 228
vidi ugovarateljica, 16, 35, 37, 223
vijati, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 42, 43, 46, 53, 57, 61, 62, 65, 66, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 79, 80, 86, 88, 89, 93, 106, 113, 125, 128, 134, 145, 159, 197, 201, 221, 223, 224, 262
viša sila, 158
vjerodostojna isprava, 127, 166
vjerojatno, 22, 31, 44, 48, 57, 58, 73, 75, 76, 77, 78, 81, 93, 94, 111, 122, 126, 131, 133, 141, 144, 160, 167, 175, 180, 184, 185, 186, 189, 190, 191, 192, 194, 197, 202, 204, 205, 206, 210, 212, 214, 215, 217, 218, 227, 233, 258, 265
vjerojatnoi, 22, 31, 44, 48, 58, 73, 76, 94, 122, 126, 131, 133, 141, 144, 160, 167, 189, 197, 233, 258, 265
vlasnik, 17, 43, 49, 50, 51, 53, 56, 57, 58, 60, 76, 98, 101, 102, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 118, 120, 121, 122, 134, 141, 165, 176, 179, 192, 193, 197, 199, 204, 205, 206, 208, 209, 211, 212, 213, 214, 220, 225, 226, 230, 232, 250, 252, 256, 259
vlasništvo, 49, 53, 57, 58, 102, 109, 110, 112, 114, 117, 121, 123, 125, 149, 155, 156, 157, 159, 167, 182, 192, 208, 209, 210, 212, 220, 225, 252, 259
vozar, 118
vozarina, 97, 200, 202, 241
vrijednost, 120, 168, 176, 203, 228, 229, 233, 244, 257

vrijednosti, 203, 228, 229, 233, 244, 257
vrsta, 19, 131, 166, 168, 169, 207, 212, 258
vučenje, 127

Z

zabilježiti, 54, 262, 263
zadržavanje, 9, 19, 20, 63, 64, 158
zahtjev, 8, 13, 19, 24, 39, 42, 47, 54, 56, 62, 63, 69, 75, 76, 77, 79, 80, 86, 87, 88, 97, 105, 109, 117, 125, 127, 145, 174, 178, 182, 184, 186, 190, 192, 196, 197, 198, 199, 206, 207, 209, 213, 214, 217, 221, 223, 225, 232, 235, 238, 242, 246, 247, 254, 259, 263
zainteresirana osoba, 173
zakup, 41, 43, 96, 97, 99, 108, 120, 125, 169, 192, 222
zapovjednik, 67, 69, 98, 125, 165, 169, 170, 171, 172, 192, 193, 213, 219, 220, 222, 230, 253, 260
zastava, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 42, 43, 46, 47, 53, 54,,56, 57,60, 61, 62, 63, 65, 66, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 79, 80,81, 86, 88, 89, 93, 106, 113, 125, 128, 134, 145, 159, 169, 187, 190, 197, 201, 221, 223, 224, 262

LITERATURA

1. BERLINGIERI F., I diritti di Garanzia sulla nave, 1'aeromobile e le cose caricate, Padova 1965
2. BERLINGIERI F. :Ratifica delle convenzioni di Bruxelles 10 maggio 1952, II Diritto Marittimo,1978,148
3. BERLINGIERI F., Enrico Vincenzini: Il sequestro conservativo di nave straniera , Diritto Marittimo, 1990, str. 1251
4. BERL1NGIERI F.,Nota in margine al sequestro conservativo Dir. mar. 82,1980, 694
5. BERLINGIERI F. Custodia, conservazione e vendita della nave sequestrata in common law e in diritto italiano: un raffronto, Dir. Mar. 1988, 252
6. BERLINGIERI F., Note sull'ambito di applicazione della Convenzione di Bruxelles del 1952 sul sequestro di navi e sulla sequestrabilita di navi non appartenenti al debitore Dir.Mar. 1988, 804
7. BERLINGIRI F., L'art.4. BIS para 1.,delle Hague-Visby Rules; a quali azioni applicabile ?, Dir.mar. 1990, 1197.
8. BERLINGIERI F., Arrest of Ships, London 1992,
9. BERLINGIERI F., Arrest of Ships, London 1996,
10. BERLINGIERI F., Arrest of Ships, London 2000,
11. BERLINGIERI F., I crediti del noleggiante e del vettore sono"maritime claims", Dir.Mar., 1991, 408
12. BERLINGIERI, F.,Sulla custodia della nave sequestrata, DIRMAR-1999,1329.
13. BERLINGIERI, F.,UNIFORMITE DE LA LOI SUR TRANSPORT MARITIME, PERSPECTIVE DE SUCCES, DIRMAR-2002,949
14. BERLINGIERI, F.,Note sul sequestro della nave pronta a partire e sulla nave in corso di navigazione;DIRMAR-2005,No.1.
15. BOLANČA, D., KANDARE, B., Mjere osiguranja na brodu u svjetlu odredaba Pomorskog zakonika R. Hrvatske, Zbornik radova Pravnog F. u Splitu, god. 33/41-42, 1996, str. 27-39
16. BOLANČA, D., Privremene mjere kao mjere osiguranja u hrvatskom pomorskom zakonodavstvu, Pravni vjesnik, 12 (1-4): 96-105, 1996
17. BOLANČA, D., Pomorsko pravo (odabrane teme), Split, Pravni fakultet, 1999.
18. BONASSIES, P., Le droizt maritime francaise en 2000-2001, DIRMAR-2002, 1062-1094.
19. CMI Jurisprudence, Arrest Convention 1952 (www.comitemaritime.org/jurisp/ju arrest.html)
20. DEIANA, M., I liens nei contratti di utilizzazione della nave, Torino, 1995 (DIRMAR g. 1997, str.313).- NB. - Analiza lien, pledge, mortgage, kritička ocjena Berlingieri F.
21. CRNIĆ Ivica, Izvršni postupak u praksi, Zagreb 1989
22. ĆORIĆ Doroteja, Medjunarodna unifikacijska pravila o postupku privremene mjere zaustavljanja broda, UPP 1-2 (125-126), (1990), str. 41
23. DIKA Prof.Dr. Mihajlo, Privremene mjere osiguranja na brodu, Privreda i pravo, 1989, str. 521 i sl.
24. DIKA, M., Privemene mjere osiguranja pema Ovršnom zakonu, Zbornik Pravnog fakulteta u Rijeci (1991) v. 19. Supplement, str. 745, (1998)
25. GORŠIĆ Dr. Franjo, Tumač zakona o izvršenju i obezbedjenju, 1930
26. GRABOVAC, I., Konvencije pomorskog imovinskog prava s koimentarom, Split,1986
27. GRABOVAC, I., Hrvatsko pomorsko imovinsko pravo i međunarodne konvencije, Split, 1995

28. GRABOVAC, I., Pomorsko pravo Republike Hrvatske, Split, Pravni fakultet, 1997.
29. GRBEC, M., PAVLIHA, M., Začasna zaustavitev ladje, 2002;
30. GRBEC, M., Začasne odredbe v pomorskih sporih, Pravosodni bilten št.2., 2002, str. 71-98.;
31. GRBEc,M., PAVLIHA, M., Maritime law, jurisprudence and the implementation of international convenstions into the legal system of the Republic of Slovenia, Il DIRITTO MRITTIMO, 2001, str. 1207.
32. IVKOVIĆ, Đ.,«Arrest of ships – 2 « - Yugoslavia - Lloyd's of London Press Ltd., 1986., 102.
33. IVKOVIĆ, Đ.,«Arrest of vessels – Croatia (Maritime Law Handbook» Kluwer, 1994, 2000.
34. IVKOVIĆ, Đ.,«Privremena osiguranja na brodu», I. Izdanje, 1991, (160 str.)
35. IVKOVIĆ, Đ.,«Haška i Haška/Wisby Pravila», 1994 (400 stranica)
36. IVKOVIĆ, Đ.,«Hamburška pravila», 1994, (217 stranica)
37. IVKOVIĆ, Đ.,«Privremene mjere na brodu», 1994, II. Izdanje (290 stranica)
38. IVKOVIĆ, Đ.,«Arbitražni sporazum u svjetlu međunarodnih multilateralnih konvencija s osvrtom na plovidbene sporove» ///
39. IVKOVIĆ, Đ.,«Sprečavanje izručenja otposlane stvari i Stoppage in transit»
40. IVKOVIĆ, Đ.,«Brodar» - «Carrier» - «Vozar» - «Prijevoznik» - plovidbenog prava u svjetlu međunarodnih multilateralnih konvencija»,
41. (gornja 3 rada zajedno u jednoj svesci; 1998, (91 stranica))
42. IVKOVIĆ, Đ.,«Treća osoba/sudionik u postupku privremenih mjera na brodu», 2000, (170 stranica)
43. IVKOVIĆ, Đ.,«Jamstvo u postupku privremenih mjera na brodu», 2002, (87 stranica)
44. IVKOVIĆ, Đ.,«Pomorski zakonik», Dio VIII., Glava II, Čl. 460-610; 661 – 685, sa komentarom/bilješkama, sudskim odlukama i literaturom, 2002. (250 stranica)
45. IVKOVIĆ, Đ., Založno pravo i privremene mjere», 2003. (17 stranica).
46. IVKOVIĆ, Đ., «Pomorski tovarni list», UPP 1.-4.(141.-144.), 125.
47. IVKOVIĆ, Đ.,«Vjerojatnost poteškoće naplate tražbina kao temelj privremenih mjera na brodu po Međunarodnj konvenciji o zaustavpjanju brodova - 1952, UPP 1.-4.(141.-144.), 133.
48. IVKOVIĆ,Đ., ***INDEKS SUDSKIH ODLUKA***--INTERNET-http://mahazu.hazu.hr/jzavod/PresudeN.html
49. IVKOVIĆ,Đ., Pomorski zakonik,2004, DIO VII.Glava II.,čl.442-597,ČL.648-672, sa komentarom i bilješkama, sudskim odlukama i literaturom,2005.,str.230.
50. IVKOVIĆ,Đ.,Haška-Visby prvila 1924,1968,1979 u odnosu na Pomorski Zakonik, 2004; - 2005.; str. 150.
51. LA CHIANA, S., Il sequestro di nave e la novella del 90, DIRMAR-1993, 15.
52. LOBIETI, C., Note sul sequestro e l'espropriazione forzata di varati di nave, DIRMAR-2003, 715-768
53. LOBIETI, C.,Sul termine di efficaycia del provedimento di sequestro navale DIRMAR-2001,II,868-884
54. LOBIETI, C.,Nave in construzione e sequestro conservativo presso terzi, DIRMAR-1974, 307.
55. LOBIETI, C.Note sul sequestro giudiziario di nave, DIRMAR-2002, 475-499

56. LUKŠIĆ, B., Zaustavljanje broda kao mjera osiguranja, Osiguranje i privreda br. 6,84 str. 18
57. MARIN, J., Privremene mjere zaustavljanja broda, Zagreb, 2003
58. MARIN, J., Davanje osiguranja u postupku osiguranja tražbina određivanjem privremene mjere na brodu, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 34/45-46, 1997, str. 205-17.
59. MARIN , J., Proboj pravne osobnosti u pomorskom pravu, ppp, g. 40 (2001), 83-115.
60. NEEFOUS,M.M., Ship arrest in algeria, DIRMAR-2002,762.
61. PASANISI E., Il progetto di convenzione internazionale per 1'unificazione delle regole in materia di sequestro di navi. Dir.Mar. 1952, 316
62. PAVLIHA M., GRBEC M., Pomorsko pravo in zaustavitev ladje, 2002.
63. PAVLIHA, M.,Pomorski spori in začasne odredbe, PP 2/98.5.2.str.28.
64. PAVLIHA, M.;GRBEC M., Maritime law, jurisprudence and the implementation of international convenstions into the legal system of the Republic of Slovenia, Il DIRITTO MRITTIMO, 2001, str. 1207.
65. RIGHETTI E., Note in tema di notificazione del provedimento di sequestro di nave, Dir. mar. 1988, 214
66. RIPERT, Les Conventions de Bruxelles du 10 Mai 1952 sur 1' unification du Droit Maritime, 1952, DMF, 343 , 354.
67. RUŠINOVIĆ D., Postupak osiguranja privremenom mjerom zaustavljanja broda, UPP 1-2 (125-126) str. 23
68. STUHNE, Z., Ovršni zakon s komentarom, Zageb, 1998.
69. TASIĆ, Z., International Convention for the unification of Certain Rules relating to the Arrest of Sea-going Ships, 1952, Comparative Maritime Law, 37,(1-4), 169.
70. TASSINARI, Gianantonio, La sequestrabilita della nave di proprieta di soggetto diverso dal debitore del credito marittimo nel sistema della Convenzione di Beuxelles 1952 sul sequestro conservativo della nave. čl.3.4.- čl.9.--
Sommario: La norma dell'art. 3.4. della convenzione, I lavori preparatori, La questione nella dottrina, Gli orientamenti gourisprudenziali, Segue: In particolare la giurisprudenza del Tribunale di Ravenna, La norma dell'art. 9. della Convnezione, Coclusioni. Dodatno ukupno: 143 fusnote – DIRMAR 2001, str. 969 – 1001.
Tetley, W., Arrest, Attachment abnd related Maritime Law Procedures, 73. Tul.L.Rev., 1895-1985,1999.
71. TERZIĆ, B.-IVKOVIĆ Đ.- Pomorsko osiguranje, 1976.
72. TRIVA-BELAJEC-DIKA, Sudsko izvršno pravo, Zagreb, 1980.
73. TRIVA, S., Izvršenje i osiguranje na brodovima, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 1973, str. 279.
74. VELKAVERH, G., Arrest of vessels in Slovenia (http://www.shiparrested.com);
75. VINCENZINI Enrico, Il sequestro conservativo di nave straniera, 1988.
76. VUJOVIĆ,V., Referat sa savjetovanja privrednih sudova u pomorskim sporovima, Opatija 11.2.1988.

SADRŽAJ

UVOD..... 1

UVODNA RAZMATRANJA..... 3

GLAVA 1.

KONVENCIJA - JEDINSTVENI PROPIS ZA ZAUSTAVLJANJE BRODOVA SVIH ZASTAVA, ISKLJUČUJUĆI DOMAĆU ZASTAVU..... 7

ČL.8. -ST. 1. 7

ČL.8. -ST. 2. 8

PRVI DIO --- STAVKA 2. -- ČL.8. 8

ČL.8. -ST. 3. 20

ČL.8. -ST. 5. 25

ČL.8. -ST. 4. - - 26

ZAKLJUČAK 26

GLAVA 2.

ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NE--UGOVORNICE -- PRIMJENA DOMAĆEG PRAVA ZA POTRAŽIVANJA, ZA KOJE »NACIONALNI ZAKONI TE DRŽAVE UGOVARATELJICE DOPUŠTAJU ZAUSTAVLJANJE «KONVENCIJA 1952, ČL.8.ST.2. 29

ČL. 8.ST.2. 29

JAHTA 32

STRANA JAHTA 33

BRODICA 39

BRODICA-PRAVILNIK 40

PROBLEMATIKA PRIVILEGIJA 42

PZ.-ČL.969 I 986. 42

PASIVNA LEGITIMACIJA 50

PRIMJENA ČL. 953. ST.1. ILI I ST.2. ? 54

NEISPLAČENE PLAČE POMORCA OD STRANE POSLODAVCA I PRIVREMENA MJERA ZAUSTAVLJANJA BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NE-UGOVARATELJICE 59

ODREDBE POMORSKOG ZAKONIKA 59
ZAUSTAVLJANJE BRODA 61
ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI VIJE ZASTAVU REPUBLIKE HRVATSKE 63
ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE UGOVORNICE KONVENCIJE 1952 64
ZAUSTAVLJANJE BRODA KOJI VIJE ZASTAVU DRŽAVE NE-UGOVORNICE KONVENCIJE 1952 66
ZAKLJUČAK 67

GLAVA 3.

O. Z. - ČL. 296.ST. 1. I ČL. 298. ST.2,---(«PERICULUM IN MORA») U ODNOSU NA KONVENCIJU. 69
ZAKLJUČAK 80

GLAVA 4.

KADA KONVENCIJA 1952 PREDVIĐA ODNOSNO DOZVOLJAVA ISKLJUČIVU PRIMJENU POMORSKOG ZAKONIKA ? 82
ČL .8. - STAV 4.....82

DIO PRVI

MEĐUNARODNA KONVENCIJA ZA IZJEDNAČENJE NEKIH PRAVILA O PRIVREMENOM ZAUSTAVLJANJU POMORSKIH BRODOVA, 1952 .

I. DIO-ČL. 1. ***87***
I. DIO-ČL.1. ST.1. 88
POPIS TRAŽBINA IZ ČL. 1 89
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA, A). 89
AD TOČ.(A) 89
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA. B). 89
AD TOČ.(B) 89
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA. C). 90
AD TOČ.(C) 90
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA. D). 90

AD TOČ.(D) 90
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA.. E). 90

AD TOČ.(E) 91
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA. F). 92

I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA G). 92
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA H). 92
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA I). 93
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA J). 93
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA K) 93

AD TOČ. (K) 93
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA L) 94

AD TOČ.(L) 94
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA M). 95

AD TOČ.(M) 95
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA N) 95

AD TOČ.(N) 95
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA O) 96
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA P) 96

AD TOČ. (P) 96
I. DIO-ČL.1. ST.1. - TOČKA Q) 96

AD TOČ. (Q) 96

I. DIO---ČL.1. ST.2. ***98***

I. DIO---ČL.1 ST.3. ***98***

I. DIO---ČL.1 .ST.4. ***98***
HITNOST U POSTUPKU. 99

I. DIO-ČL. 2. ***100***

I. DIO-ČL. 3. ***102***
A). I. DIO-ČL.3 . ST. 1. 102

ST. 1. ODREĐUJE : 103
B). I. DIO-ČL. 3. ST. 2. 105
C). I. DIO-ČL. 3..ST. 3. (K52) 109

JAMČEVINA-POLOG–JAMSTVO-GARANCIJA 112
D). I. DIO-ČL. 3. ST. 4. 113

TETLEY: 118

FRANCHI ISTIČE : 118
OBAVIJEST – DOSTAVA ODLUKE BRODOVLASNIKU 118

I. DIO-ČL. 4. *119*

I. DIO-ČL. 4 - RETENCIJA *121*

I. DIO-ČL. 5 . *123*
I. DIO-ČL. 5.- STAV 1 123

AD ST.1. ODREĐUJE DVIJE SITUACIJE. 123

PERSONIFIKACIJA BRODA 124
I. DIO-ČL. 5. - STAV 2 125
I. DIO-ČL. 5. - STAV 3. 127

I. DIO-ČL. 6. *130*

I. DIO-ČL. 6. - STAV 1. 130

I. DIO-ČL. 6. - STAV 2. 131

I. DIO-ČL. 7 *132*

I. DIO-ČL. 7. - -STAV 1 134

I. DIO-ČL. 7. - -STAV 2 140

I. DIO-ČL. 7.-- STAV 3. 141

I. DIO-ČL. 7. - STAV 4. 142

I. DIO-ČL. 8. *143*

I. DIO-ČL. 9. *143*

I. DIO-ČL. 10. *145*

I. DIO-ČL. 11. *145*

DIO DRUGI -- POMORSKI ZAKONIK

II.DIO-PZ. - ČL.2. 146
II.DIO-PZ. - ČL.5. 147

II.DIO-PZ.-ČL.252 150
II.DIO-PZ.-ČL.841. 150
II.DIO-PZ. ČL.842 156
II.DIO-PZ.-ČL.847 I 848. 156
II.DIO-PZ.-ČL.849. 156
II.DIO-PZ.-ČL.851 159
II.DIO-PZ.-ČL.854. 160
II. DIO-PZ.-ČL. 855. 160
II. DIO-PZ.-ČL.860 162
II. DIO-PZ.-ČL.861 164
II. DIO-PZ -ČL.862. 165
II. DIO-PZ -ČL.863 165
II. DIO-PZ -ČL.864 167
II. DIO-PZ -ČL.865 167
II. DIO-PZ -ČL.866 167
II. DIO-PZ.-ČL.948 169
II. DIO-PZ.-ČL.949 169
II. DIO-PZ -ČL.951 170

II. DIO – ČL. 951 -031 -- NOVČANE TRAŽBINE 175

II. DIO – ČL. 951 -032 -- NENOVČANE TRAŽBINE 175

II. DIO – ČL. 951-061 - NOVČANE TRAŽBINE 178

II. DIO - ČL.951-062 - NENOVČANE TRAŽBINE 179
JUDIKATURA---BROD CHAMPION 181
DODATNA JUDIKATURA 196
BROD "CHANG PING" 201
BROD "CHALANGER" 204
II. DIO-PZ - ČL.952 213
II. DIO-PZ - ČL.953 214

AD ST.1.TOČ.10 217

AD ST.2. - 217

AD ST.3 . 217
II. DIO-PZ -ČL.954 219
II. DIO-PZ -ČL.955 222

AD 955 - STAV 1 225

AD ČL.955 - STAV 2. 227

AD ČL. 955. ST. 3. 227

AD ČL. 955. ST. 4. 228
II. DIO-PZ –ČL.956 229
II. DIO-PZ –ČL.957 229
II. DIO-PZ –ČL.958. 230

AD ST. 4. I 5. ČL. 958. 232

AD ST. 4. 232

AD ČL.958- ST. 5. 233

AD ST. 3. 235
II. DIO-PZ- ČL.959 238

4. TRAJANJE PRIVREMENIH MJERA. 239
II. DIO-PZ- ČL.960 246
II. DIO-PZ- ČL.961 251
II. DIO-PZ- ČL.962 251
II. DIO-PZ- ČL.963 256
II. DIO-PZ ČL.964 259
II DIO.PZ ČL.965 260

O MJERODAVNOM PRAVU 260

DIO TREĆI – OVRŠNI ZAKON

NAPOMENA : 262
SADRŽAJ ZAKONA –ČLANAK 1. 262
ZNAČENJE POJEDINIH IZRAZA –ČLANAK 1. 264
POKRETANJE POSTUPKA –ČLANAK 3. 265
SREDSTVA PREDMET OVRHE I OSIGURANJA –ČLANAK 4. 266
OGRANIČENJE SREDSTAVA I PREDMETA OVRHE I OSIGURANJA –ČLANAK 5 267
ZAŠTITA DOSTOJANSTVA OVRŠENIKA, ODNOSNO PROTIVNIKA OSIGURANJA –ČLANAK 6. 268
PODNESCI, ROČIŠTA I SPISI –ČLANAK 7. 268
DOSTAVA ČLANAK 8. 269
PREKID POSTUPKA ČLANAK 9 270
SASTAV SUDA I ODLUKE ČLANAK10 271

PRAVNI LIJEKOVI-ČLANAK 11 272
REVIZIJA, PONAVLJANJE POSTUPKA I POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE-ČLANAK 12 274
HITNOST I REDOSLIJED POSTUPANJA-ČLANAK13 274
TROŠKOVI POSTUPKA-ČLANAK 14 275
JAMČEVINA-ČLANAK 15 280
OBLICI JAMČEVINE 280
KORIŠTENJE JAMČEVINE 282
KONVENCIJA 1952 284
NOVČANA KAZNA I KAZNA ZATVORA-ČLANAK16 292
OVRHA ODLUKE STRANOGA SUDA-ČLANAK 17 295
PRIMJENA ODREDABA DRUGIH ZAKONA-ČLANAK19 295
OSNOVE ZA ODREĐIVANJE OVRHE. ČLANAK 20. 296
OVRŠNA ISPRAVA ČLANAK 21 296
ODREĐIVANJE I NAPLATA ZATEZNIH KAMATA ČLANAK 27. 297
VJERODOSTOJNA ISPRAVA.-.- ČLANAK 28 298
PRIJENOS TRAŽBINE ILI OBVEZE ČLANAK 29 301
UVJETNA I UZAJAMNA OBVEZA ČLANAK 30 301
STVARNA NADLEŽNOST ČLANAK 33.A 303
MJESNA NADLEŽNOST ČLANAK 33.B 303
PRIJEDLOG ZA OVRHU ČLANAK 35 304
RJEŠENJE O OVRSI - ČLANAK 37 304
DOSTAVA RJEŠENJA O OVRSI ČLANAK 38. 306
STVARNA NADLEŽNOST ČLANAK 39 307
GRANICE OVRHE ČLANAK 41. 308
VRIJEME OVRHE ČLANAK 42 308
RAD SUDSKOGA OVRŠITELJA ČLANAK 43. 308
OMETANJE SUDSKOGA OVRŠITELJA U RADU ČLANAK 44. 309
NEPRAVILNOSTI PRI PROVEDBI OVRHE- ČLANAK 45 309
OZ:-GLAVA PETA ***310***
PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE« 310
ŽALBA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI- ČLANAK 46 310
ODLUČIVANJE O ŽALBI ČLANAK 47. 313
UPUĆIVANJE NA PARNICU U POVODU ŽALBE ČLANAK 48 314

ŽALBA NAKON PROTEKA ROKA ČLANAK 49 315
ODGOVOR NA ŽALBUČLANAK 50 316
UPUĆIVANJE NA PARNICU ČLANAK 51 317
OVRŠENIKOVO PRAVO NA NAKNADU ŠTETE ČLANAK 52 318
2. PRAVNI LIJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE 319
TREĆA OSOBA 319
POSTUPAK U POVODU PRIGOVORA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE-ČLANAK 54. 320
PRIGOVOR TREĆE OSOBE--PRETPOSTAVKE -ČLANAK 55 322

UMJEŠAČ 324

JAMČEVINA 327
POKRETANJE PARNICE.
III.-OZ.- -ČLANAK 56 328
KADA SE NE MOŽE TRAŽITI PROGLAŠENJE PRIVREMENE MJERE NEDOPUŠTENOM - 338
III.-OZ.- -ČLANAK 57.. 338
ODGODA, OBUSTAVA I ZAVRŠETAK OVRHE
ODGODA OVRHE NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA— 362
III.- OZ.- - ČLANAK 61. 362
ODGODA NA PRIJEDLOG OVRHOVODITELJA 364
III.- OZ.- - ČLANAK 62. 364
ODGODA NA PRIJEDLOG TREĆE OSOBE 364
III.- OZ.- - ČLANAK 63. 364
DAVANJE JAMČEVINE UMJESTO ODGODE OVRHE 366
III.- OZ.- - ČLANAK 64. 366
ODGODA NA TEMELJU SUGLASNOSTI STRANAKA 367
III. OZ.- - ČLANAK 64.A 367
VRIJEME ZA KOJE SE OVRHA ODGAĐA 367
III. OZ.- - ČLANAK 64.B. 367
NASTAVLJANJE ODGOĐENOGA POSTUPKA 367
III.- OZ.- - ČLANAK 66. 367
OBUSTAVA OVRHE 368
III.- OZ.- - ČLANAK 67. 368
DOVRŠETAK OVRHE 368
III.- OZ.- - ČLANAK 68. 368

JUDIKATURA 369
ZAŠTITA OVRŠENIKA FIZIČKE OSOBE 371
III.- OZ.- - ČLANAK 70. 371
OBAVIJEST O PLJENIDBI 372
III.- OZ.- - ČLANAK 130. 372
OBAVIJEST – DOSTAVA ODLUKE BRODOVLASNIKU 373
PREDMET PLJENIDBE 374
III.- OZ.- - ČLANAK 131. 374
OBUJAM PLJENIDBENOGA POPISA 375
III.- OZ.- - ČLANAK 132. 375
ČUVANJE POPISANIH POKRETNINA 375
III.- OZ.- - ČLANAK 133 375

JUDIKATURA 376
NAČIN PREDAJE POKRETNINA NA ČUVANJE 378
III.- OZ.- - ČLANAK 133.A 378
ZABRANA RASPOLAGANJA POPISANIM POKRETNINAMA 379
III.- OZ.- - ČLANAK 134. 379
STJECANJE ZALOŽNOG PRAVA 379
III.-OZ.- - ČLANAK 135. 379
ZAPISNIK O PLJENIDBENOM POPISU I O PROCJENI 380
III.- OZ.- - ČLANAK 138. 380
ZABILJEŽBA UMJESTO PLJENIDBENOG POPISA 381
III.- OZ.- - ČLANAK 139 381
VRIJEME PRODAJE - "PENDENTE LITE" 381
III.- OZ.- - ČLANAK 140. 381
PENDENTNE LITE 381

OZ.--GLAVA XXV. OSIGURANJE 384

OPĆE ODREDBE 384
PRIMJENA ODREDABA O OVRSI 384
III.- OZ.- - ČLANAK 253. 384

OZ.--GLAVA XXVI. 385

SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO ZALOŽNOPRAVNO OSIGURANJE NA TEMELJMU SPORAZUMA STRANAKA 385

OZ.--GLAVA XXVIII *385*

SUDSKO I JAVNOBILJEŽNIČKO OSIGURANJE PRIJENOSOM VLASNIŠTVA NA STVARI I PRIJENOSOM PRAVA. 385

III.- ČL. 261 -279. 385

POSTUPAK U POVODU PRIJEDLOGA ZA PRETHODNU OVRHU 385

III.- OZ.- - ČLANAK 282. 385

PRODAJA POKRETNINA 387

III.- OZ.- - ČLANAK 288. 387

RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRETHODNE MJERE 388

III.- OZ.- - ČLANAK 289 388

UKIDANJE PRETHODNE MJERE 389

III. - OZ.- - ČLANAK 290. 389

OBUSTAVA U SLUČAJU DA PREDLAGATELJ OSIGURANJA NE TRAŽI OVRHU 391

III.- OZ.- - ČLANAK 291. 391

OZ.--GLAVA XXXI. *392*

PRIVREMENE MJERE

OPĆE ODREDBE 392

MJESNA NADLEŽNOST 392

III.- OZ.- -.ČLANAK 292.. 392

PRIJEDLOG ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE 392

III.- OZ.- - ČLANAK 293. 392

RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRIVREMENE MJERE 394

III.- OZ.- - ČLANAK 294. 394

DOPUSTIVOST PRIVREMENE MJERE 395

III.- OZ.- - ČLANAK 295. 395

PRIVREMENE MJERE RADI OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE- 396

PRETPOSTAVKE ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE 396

III.- OZ.- - ČLANAK 296. 396

VRSTE PRIVREMENIH MJERA RADI OSIGURANJA NOVČANE TRAŽBINE 397

III.- OZ.- - ČLANAK 297. 397

PRIVREMENE MJERE RADI OSIGURANJA NENOVČANE TRAŽBINE- 399

PRETPOSTAVKE ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE 399
III.- OZ - - ČLANAK 298. 399
VRSTE PRIVREMENIH MJERA RADI OSIGURANJA NENOVČANIH TRAŽBINA 399
III.- OZ.- - ČLANAK 299. 399
ZAJEDNIČKE ODREDBE 401
JAMČEVINA UMJESTO PRIVREMENE MJERE 401
III.- OZ.- - ČLANAK 300. 401

UZ ČL.300 408

(A.) - KADA BROD NIJE U LUCI NEGO U PLOVIDBI 408

(B) - JAMČEVINA PREDLAGATELJA ZA ŠTETU KOJU BI MOGAO PRETRPJETI PROTIVNIK. 408

(C) - JAMČEVINA PROTIVNIKA DA BI ISHODIO OSLOBOĐENJE BRODA. 408
JAMČEVINA KAO UVJET ZA ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE 409
III.- OZ.- - ČLANAK 301. 409
TRAJANJE JAMČEVINE 411
ODREĐIVANJE VIŠE PRIVREMENIH MJERA 412
III.- OZ.- - ČLANAK 302.. 412
VRIJEME ZA KOJE SE ODREĐUJE PRIVREMENA MJERA 413
III.- OZ.- - ČLANAK 303. 413
PRAVNI LIJEKOVI 414
III.- OZ.- - ČLANAK 304. 414
PROBLEMATIKA ŽALBE I PRIGOVORA, TREĆE OSOBE,
PRIVREMENE MJERE, K52, 415
ZAKLJUČAK 420
UKIDANJE PRIVREMENE MJERE 422
III.- OZ.- - ČLANAK 305. 422

JUDIKATURA 422
NAKNADA ŠTETE PROTIVNIKU OSIGURANJA. 424
III.- OZ.- - ČLANAK 306 424
PREGLED TEKSTOVA 424
TROŠAK 426
III.- OZ.- - ČLANAK 306. 427

JUDIKATURA 428

JUDIKATURA – INOSTRANA 429

PRIMJENA ODREDABA O OSIGURANJU PRETHODNIM MJERAMA 442

III.- OZ.- - ČLANAK 307. 442

IV. DIO POKUŠAJ PRIKAZA NEKIH FAZA POSTUPKA

NADLEŽNOST- ***443***

MJESNA

I.DIO-K52- čl.4.,7. st.1.i 2., Čl.8.st.3. do 5.
II.DIO-PZ- čl.841 - - 851
III.DIO-OZ-čl. 33.b, 126,127, 292
ZPP-čl.27

STVARNA

I.DIO-K52- čl.4., 6., 7.st.1., čl. 8.,9.
II.DIO-P.Z. – čl. 841-842
III.DIO-OZ-39,253

LETEĆA P.M. ***444***

I.DIO-K52-čl.4.,čl.6.
II.DIO-P.Z.-čl.849/6
III.DIO-OZ-čl.127.

SREDSTVA, PREDMET, ***444***

II.DIO-PZ-čl.5.st.1.,čl.2..st.2.
III.DIO-OZ-čl. 3,4,5.

RADNJE ***444***

III.DIO-OZ-čl. 3,4., 5.

STRANI SUD - ODLUKE ***444***

I.DIO-K52-čl.7/2.
III.DIO-OZ.čl. 17

ARBITRAŽA ***444***

I.DIO-K52-čl.7.
II.DIO-PZ –čl.958.
III.DIO-OZ- čl.17,.čl.21,čl.33.a,

SASTAV SUDA, (SUDAC POJEDINAC) ***445***

III.DIO-OZ-čl.10.

PRIMJENA DRUGIH ZAKONA ***445***

Ustav R. Hrvatske, čl. 140.
I.DIO-K52-čl.2.,6.,7.,8.st.2.,3.,4.,čl.9.
II.DIO-čl. 967-988.
III.DIO-OZ-čl.19.

KAMATE ***445***

I-DIO-K52-čl.6.st.1.
II.DIO-PZ-čl. , 948, 949.,st.3.,955
III.DIO-OZ-čl. 14, 15, 27.,52, 130.,
289(307)., 290(306).,

PRIJENOS - CESIJA ***445***

I-DIO-K-52 čl. 8.st.5.
III.DIO-OZ-čl.29.

UVJETNA I UZAJAMNA OBVEZA ***445***

III.DIO-OZ-čl.30.,31., 32.,
Vidi: "UVODNA RAZMATRANJA" –
Glava 3."OVRŠNI ZAKON –
ČL. 296.ST. 1. I ČL. 298. ST.2. –
(«PERICULUM IN MORA»)
U ODNOSU NA KONVENCIJU".

LEX FORI ***445***

I.DIO-K52---ČL.2, 6, 7/2, 8/2. i 4., čl.9.
II.DIO- PZ-čl. 841., 967 - 988.
III.DIO-OZ-čl. 19.,253.

STRANO I UGOVORENO PRAVO ***445***

I-DIO-K52-čl. 10.
II-DIO-PZ-967 i sl.(973-975)
III.DIO-OZ-čl.17.

PONAVLJANJE POSTUPKA ***445***

III.DIO-OZ-čl.12., 19, 54., 61.

POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE ***446***

III.DIO-OZ-čl.12.,19.,61

HITNOST, REDOSLIJED UZIMANJA U POSTUPAK ***446***

III.DIO-OZ-čl.13.

ZASTARA ***446***

III.DIO-OZ-čl.-46.

KAZNE 446

III.DIO-OZ-čl. 16, 16.a).,44., 297.st.7.

TRAŽBINE 446

I.DIO-K52-čl. 1. st.1.,TOČKE :

A).- ŠTETA UZROKOVANA OD STRANE BRODA SUDAROM ILI KOJIM DRUGIM NAČINOM;

B).- GUBITKA LJUDSKIH ŽIVOTA ILI TJELESNIH OZLJEDA UZROKOVANIH OD STRANE BRODA ILI NASTALIH U VEZI S ISKORIŠTAVANJEM BRODA;

C).- PRUŽANJA POMOĆI I SPASAVANJA;

D).- UGOVORA O ISKORIŠTAVANJU ILI ZAKUPU BRODA, BILO PUTEM BRODARSKOG UGOVORA ILI NA NEKI DRUGI NAČIN;

E).- UGOVORA O PRIJEVOZU ROBE BRODOM, NA OSNOVI BRODARSKOG UGOVORA, TERETNICE ILI NA NEKI DRUGI NAČIN;

F).- GUBITKA ILI OSTEČENJA ROBE I PRTLJAGA KOJI SE PREVOZE BRODOM;

G).- ZAJEDNIČKE HAVARIJE;

H).- POMORSKOG ZAJMA

I). - TEGLENJA

J). - PILOTAŽE

-- K). - DOBAVE BRODU PROIZVODA ILI MATERIJALA,GDJE GOD ONA BILA IZVRŠENA, U SVRHU IZKORIŠTAVANJA ILI UZDRŽAVANJA BRODA

L). - GRADNJE, POPRAVKA ILI OPREMANJA BRODA ILI NAKNADE ZA DOKOVANJE

M). -PLAĆE ZAPOVJEDNIKA BRODA, ČASNIKA ILI POSADE

N). - IZDATAKA ZAPOVJEDNIKA BRODA I IZDATAKA KRCATELJA, NARUČITELJA PRIJEVOZA U BRODARSKOM UGOVORU ILI AGENATA ZA RAČUN BRODA ILI NJEGOVA VLASNIKA;

O). - SPOROVA O VLASNIŠTVU BRODA;

P). - SPOROVA O SUVLASNIŠTVU, POSJEDU, ISKORIŠTAVANJU ILI O PRAVIMA NA PLODOVE ISKORIŠTAVANJA BRODA U SUVLASNIŠTVU;

Q). - POMORSKIH HIPOTEKA I MOTGAGEA.

II.DIO-PZ-čl. 953.st.2. i 3.

Ne dolazi do primjene - čl. 140 Ustava, ali vidi “UVODNA RAZMATRANJA”, GLAVA 2,

VRSTE TRAŽBINA 447

II-DIO –P.Z.-čl.951

NOVČANE TRAŽBINE 447

I.DIO-K52-čl.1.st.1.

II.DIO –P.Z.-čl.951.

VJEROJATNOST

Vidi : "UVODNA RAZMATRANJA" –
Glava 3-"Vjerojatnost tražbine
i opasnost čl. 296 i 298 ovršnog zakona".
III.DIO-OZ-čl. 296., 298.,299., 301.st.1.

OPASNOST ***447***

K52 NE zahtjeva vjerojatnost opasnosti
(periculum in mora).
II.DIO-PZ-Ne dolazi u obzir jer se
K52 bazira na uzajamnosti.
III.DIO-OZ-čl.298 (nasilje)

PRIVILEGIJ ***447***

Nisu direktno spomenute u K52..
I.DIO.K.52 . čl.8. lex fori.
Vidi "Uvodna razmatranja",GLAVA 2.
II.DIO.PZ. čl.241 i sl.,
čl. 953.st.2.,966-988.

HIPOTEKA-MORTGAGE / PRIVILEGIJE ***447***

I.DIO-K52- čl.1.st.1., čl.3.
PZ-II-DIO-čl.953,852.219-240;932,
946/2.,969.st.2.

KVALITET TRAŽBINE, NEDOSPJELE I

UVJETNE TRAŽBINE ***447***

III.DIO-OZ-čl. 30, 295.st.1.

NENOVČANA POTRAŽIVANJA ***448***

UVOD--KVALITET TRAŽBINE
II.DIO-P.Z.-čl.951.st.2.-Nenovčane
tražbine,

VJEROJATNOST OPASNOSTI ***448***

Vidi : "UVODNA RAZMATRANJA"—«Vjerojatnost
tražbine i opasnost Čl. 296 i 298
Ovršnog zakona».
I.DIO-K52- Čl.1.st.1.,Čl.3.,St. 1.;
Ne dolazi do primjene kod K52.
III.DIO-OZ -čl. 298.

HIPOTEKE-MORTGAGE ***448***

I.DIO-K52- čl. 1., čl.3.st.2. i 4.
II.DIO-čl. 953.st.2. - St.3-
(Ne dolazi u obzir jer se
K52 bazira na uzajamnosti.)

DOSPIJEĆE ***448***
OZ.III.DIO.čl.24-26., 28., 263.a.

POKRETANJE POSTUPKA - PRIJEDLOG ***448***
II.DIO-Čl.951, 854, 855.
III.DIO-OZ-ČL. 35.,56., 293.

GRANICE - OBIM MJERE ***448***
II. DIO - PZ - čl. 852.
III.DIO-OZ-čl.5,36,41,71,72.

POSTAVLJANJE PRIJEDLOGA ZA P.M. ***448***
II.DIO-P.Z. –čl. 951., 854, 855.
III.DIO-OZ-čl. 292, 293.

ZAUSTAVLJANJE BRODA ***448***
I.DIO-K52-čl. 1.st.2.
II. DIO –P.Z.-čl.951, 952 i sl.

ZABRANA ODLASKA BRODA IZ LUKE ***448***
II. DIO –P.Z.-čl.952

VRSTE PRIVREMENIH MJERA ***449***
II.DIO-čl.951, 946.st.2.
III.DIO-čl.297., 298.

SUD – POSTUPAK I SL. ***449***

ODBACIVANJE, ODBIJANJE PRIJEDLOGA ***499***
III.DIO-Čl.35,37,47,50,51.

ROČIŠTE ***449***
III.DIO-OZ-čl.7.,50,133,282

MIROVANJE ***449***
III.DIO-OZ-čl.7.st.6.

BROD ***449***
Vidi :"UVODNA RAZMATRANJA" - GlAVA 1.- 4-
I.DIO-K52 – Čl.1., 8., 9.,st. 2.
PZ-II. DIO - čl.5.st.1., čl.953, 967.

BROD SPREMAN ZA ODLAZAK ***449***
I.DIO-K52- – čl.3.st.1.

BROD KOJI SE MOŽE ZAUSTAVITI. ***449***
I.DIO-K52-čl. 3.

ZASTAVA KOJA SE VIJE ***449***

I.DIO-K52-čl.8.st. 1. i 2.
II.DIO-PZ.-968.st.2.

POPIS BRODA ***449***

II.DIO-P.Z.–Čl.962,Čl.858,
860,936(?),937(?).938.st.3.
III.DIO-OZ-čl.2.st.10.,19, 42.,43,
45., 131, 132., 137.

POPIS-TERETA ***449***

II.DIO-P.Z. –čl. 962 i čl. 860
III.DIO-OZ-čl.2.st.10, 42.- 45.

POPIS-PUTNIKA ***450***

II.DIO-P.Z. –čl. 962 i čl. 860,864
III.DIO-OZ-čl.2.st.10., 42.-45.

POPIS-OSTALOG ***450***

II.DIO-P.Z. –čl. 962 i čl. 860
III.DIO-OZ-čl.2.st.10. 42.-45, 135.

ZAPISNIK O POPISU I DR. ***450***

III.DIO-OZ-čl.7, 16.a)., 24,
43., 45., 61., 98, 131-132.,
138., 139, 263, 271, 274.

PROCJENA ***450***

III.DIO-OZ-čl.137. - 139.

JAHTA ***450***

II-DIO-PZ-Čl.2.; Čl.5. st.1.toč.20, 21;
ČL. 111. i sl.
Vidi Čl.2.st.2.;vidi: "Uvodna
razmatranja",GLAVA 2.

PRAVILNIK O BRODICAMA I JAHTAMA ***450***

BRODICA ***450***

II-DIO-PZ-Čl.2., Čl.5. st.1.toč. 15.,
čl. 111. i sl.

PRAVILNIK O BRODICAMA I JAHTAMA

NN. BR. 27/2005. ***450***

POSTUPAK ***450***

POKRETANJE III.DIO-OZ-ČL.3. ***450***
II.DIO-PZ-čl.849

PREKID ***450***
III.DIO-OZ-čl.9., 19., 300.st.3.
Vidi i ZPP. čl. 212. i sl.

ZASTOJ ***450***
ZPP-čl. 215.a).
OBUSTAVA, UKIDANJE, OSLOBOĐENJE
II.DIO-PZ-ČL. 855,865,949,958,959
III.DIO-OZ-ČL. 68,290.st.2.

STRANKE, OSOBE ***451***
I.DIO-K52-čl.1.st.3.
III.DIO-OZ-čl.2.st.1.,t.6

PREDLAGATELJ OSIGURANJA - /- VJEROVNIK ***451***
I.DIO-K52-čl.1.st.4.
II.DIO-PZ-čl.951 i sl.
III.DIO-OZ-čl.1.st.3,4.,čl.2.st.1.t.3.,
čl.3.st.2. do st. 6.

PROTIVNIK PREDLAGATELJA- / -DUŽNIK ***451***
III.DIO-OZ-čl.2.st.1.t.5..

SUDIONIK – TREĆA OSOBA ***451***
III.DIO-OZ-čl.2.st.1.t.6 i 7.,čl.55. i sl.

DUŽNOST STRANAKA/SUDIONIKA ***451***
ZPP – čl. 77, i sl, čl. 264 i sl.

PRIMJENA ZAKONA/KONVENCIJE/ ***451***

LEX CONTRACTUS ***451***
I-DIO-K52-Čl.8.
II. DIO-PZ. Čl. 995 i sl.
III.DIO-čl. 19.

PODNESAK OPĆENITO ***451***
III.DIO-OZ-čl.2, 3.st.1., čl.7. st.1.i 7.,

čl.19, 253, 262, 280, 283, 293.

SASTAVNI DIJELOVI PRIJEDLOGA-STRANKE 451

II.DIO-P.Z. –čl. 951, 854, 855.
III.DIO-OZ-čl.5., 293.

DOKAZI 451

II.DIO-čl. 855
III.DIO-OZ-čl.21, 28, 29, 30, 57., 293.st.2.
Vidi ZPP. čl. 219. i sl.

VJERODOSTOJNA ISPRAVA 452

III.DIO-OZ-čl.28

ODLUKA SUDA 452

III.DIO-OZ-čl.10., 17., 21-23.

OBLIK ODLUKE -- RJEŠENJE 452

III.DIO-OZ-
čl.2.st.9.,čl.10.st.3.,čl.11.,čl.37.,41.,
68.st.2.,čl.289.,čl.290.st.5.

RJEŠENJE O PRIVREMENOJ MJERI UČINAK 452

III.DIO-OZ-čl.294. st.3.

RJEŠENJE MORA BITI OBRAZLOŽENO 452

II.DIO-čl. 948.st.4.
III.DIO-OZ-čl. 294.st.5.

ZAKLJUČAK 452

III.DIO-OZ-čl.10.,st.4.i5.,čl.11.st.6.,
čl.45.st.2.,čl.140.st.2.(čl.11.st.6.),141

DOSTAVA ODLUKE 452

III.DIO-OZ-čl.8., 38, 130.
ZPP - čl.133 i sl., čl. 140.

DOSTAVA - LUČKOJ KAPETANIJI 452

II.DIO-P.Z. –čl. 860, 962.

DOSTAVA - OPĆENITO 452

III.DIO-OZ-čl.2.st.10., čl. 8., 16.,
čl.130. st.1.

DOSTAVA – PREDLAGATELJU 452

III.DIO-OZ-čl.38., 55.st.3., čl.130..

DOSTAVA - PROTIVNIKU OSIGURANJA 452

III.DIO-OZ-čl.38., 55.st.3.

DOSTAVA - OSTALIMA 453

II. DIO –P.Z.-čl.38
-ZAPOVJEDNIKU BRODA

II-DIO- PZ-čl. 962/860 PZ.
-BRODOVLASNIKU

II-DIO- PZ-čl. 962/860 PZ.
-TREĆOJ OSOBI

III.DIO-OZ-čl.130.st.4.

UČINAK ODLUKE O PPRIVREMENOJ MJERI. 453

II-DIO- PZ-čl. 952., 946/3, 948.
III.DIO-OZ-čl.294., ST.3. i 4.

VRSTE - VIŠE PRIVREMENIH MJERA 453

II. DIO –P.Z.-čl.951-Privremene mere
po tipu -
II. DIO-PZ-čl.951-Više privremenih
mjera i ograničenja.
III.DIO-OZ-čl.64, 300, 302.

JAMSTVO(PZ)//JAMČEVINA(OZ)
453

OPĆENITO

K52-I.DIO-ČL. 3., 5.

PZ. II.-DIO -čl.955.,956,957,942.st.2. - 6.
III.DIO-OZ-čl.15.,61-64,300,302,942(?)
JAMČEVINA-GARANCIJE-BANKOVNA, P. & I. I SL.

I.DIO-K52-čl.3., 5.
II. DIO –P.Z.-čl.955.
III.DIO-OZ-čl.15.
JAMČEVINA – ZALOŽNO PRAVO

III.DIO-OZ-čl.15.st.3.135,259,260,264,
268,269,271,287, 297,
JAMČEVINA TRAJANJE - ODLUKA SUDA

PZ-II-DIO -čl.958.st.1., 948.st..2.
III.DIO-OZ-čl.301.st.3.
OBAVJEST SUDU-PRIHVAT/SKLOPLJENO JAMSTVO

I.DIO-K52- - Čl.5.st.3.
II.DIO-PZ-čl. 955/1.
III.DIO.OZ.—čl. 64.a.
JAMČEVINA KOJU DAJE PREDLAGATELJ

III.DIO-čl.301.st.1. i 2.

JAMČEVINA KOJU DAJE PROTIVNIK OSIGURANJA

I.DIO-K52-čl.5
II.DIO-PZ-čl.-čl. 959.
III.DIO-OZ- čl. 292.st.5., čl.300.st.1.,2. i 3.
POSTUPAK PROTIVNIKA - PONUDA JAMSTVA

I.DIO-K52- Čl.5. ST. 3.
II. DIO –P.Z.-čl.957.
III.DIO-OZ-čl.282.st.5.
6.(čl.306.st.2),300.st.2;čl. 301.st.2.
POSTUPAK PROTIVNIKA-PROTUJAMSTVO

III.DIO-OZ-čl.301.st.2.
ZNAČENJE DAVANJA JAMSTVA

K52-I-DIO-čl. 5.st.3.
PZ-II-DIO-čl. 957.
ZAHTJEV ZA TROŠAK JAMSTVA 454

K52.I-DIO-ČL. 6.ST.1.

III.DIO-OZ-čl. 15.st.4., čl. 64.
ODLUKA SUDA O JAMSTVU 455

I.DIO-K52-čl. čl.5.st.1. i 2., čl.7.st. 2
II.DIO-PZ-čl.949.
III.DIO-OZ-čl.282.st.4.(306.st.2)
UZAJAMSTVO - INOSTRANSTVO

II.DIO-PZ- čl. 953.st.3., 956.st.1.toč.2.
III.DIO-OZ-čl.17.
ODLUKA SUDA - NA OBAVJEST PREDLAGATELJA O NUĐENJU JAMSTVA U SVRHU DOBIVANJA P.M.

III.DIO-OZ-čl. 282. st.4, čl. 301.st.1. i 2.
ODLUKA SUDA - O PRIHVATU JAMSTVA PONUĐENOG OD PROTIVNIKA

I.DIO-K52- – čl.7. st.4.
III.DIO-OZ-čl.300.st.2. i 3.
ODLUKA SUDA - O PRIHVATU JAMSTVA PONUĐENOG OD TREĆE OSOBE

III.DIO-OZ-čl. 63, 61.,64.a.
ODLUKA SUDA – NA PONUDU JAMSTVA PREDLAGATELJU OD STRANE PROTIVNIKA

III.DIO-OZ-čl.300.st.2. i 3.

SUVLASNIK 455

I.DIO-K52-čl.3.st.2.
II.DIO-PZ-čl.842.
III.DIO.OZ-čl.57

ODGODA 455

I.DIO-K52-čl.5.
III.DIO-OZ-čl. 61. do 66.
ZPP čl.330.st.2.

ZASTAJANJE - ZPP. -ČL. 215.A).
455

POSTUPAK TREĆE OSOBE – PRIGOVOR ***455***

III.DIO-OZ-čl.55, 56, 57.
POSTUPAK TREĆE OSOBE-PONUDA JAMSTVA

III.DIO-OZ-čl.301.st.2
POSTUPAK TREĆE OSOBE TRAŽENJE PROTUJAMSTVA

III.DIO-OZ-čl. 64., čl.301.st.2
POSTUPAK TREĆE OSOBE-TRAŽENJE JAMSTVA

III.DIO-OZ-čl.301.st.2

ZABILJEŽBA P.M. ***456***

PZ-II. DIO - čl.963, 964, 936(?)
III.DIO-OZ-čl.101, 119

TRAJANJE P.M. ***456***

PZ-II.DIO –čl.958.st.1 i 4.
PRODUŽENJE TRAJANJA PRIVREMENE MJERE

II-DIO-PZ-čl.958.st.4.
III.DIO-OZ-čl.289.st.3., 303.st.2 i 3.

OBUSTAVA ***456***

II.DIO-PZ.- čl. 958, 959, 950,
III.DIO-OZ-čl. 14., 67., 68, 136., 141., 282., 290., 291., 300.st.3., 301, 305.st.1. i 2.

DOVRŠETAK P.M. ***456***

III. DIO-OZ-čl. 68.

UKIDANJE ***456***

I.DIO-K52- - Čl.3. –, čl. 7/4.
II.DIO.-PZ.-956, 958/3-5.
III.DIO-OZ-čl.290.(306.st.2.), 291. (306.st.2.), 305.st.1.
III.DIO-OZ-čl.282. st.5 na zahtjev protivnika predlagatelja, dužnika -/ - ovršenika

DOZVOLA UMJEŠAVANJA TREĆE STRANE ***456***

OZ.III.DIO.čl.2.st.1.t.7.,19, 55
Vidi ZPP. čl. 206 i sl.

UPUĆIVANJE NA OPRAVDANJE, ***457***

K52.I.DIO – čl.7. st. 2. i 3.
II.DIO –P.Z.-čl.958.st.2. -Arbitražni postupak
III.DIO-OZ-čl. 56., 303.st.1.
ROK ZA OPRAVDANJE

I.DIO-K52-čl.2. i 4.
II.DIO –P.Z.-čl.958.st.2, čl. 959
III.DIO-OZ-čl.8, čl. 56, ,303.
DUŽNOST OBAVJEŠTENJA SUDA O POKRETANJU POSTUPKA ZA OPRAVDANJE
II. DIO –P.Z.-čl.958.st.3.
ROK ZA OPRAVDANJE-- NEPOŠTOVANJE
PZ-II-DIO -čl.958.st.3. i 5.
III.DIO-OZ-čl.305.st.1

NAKNADA ŠTETE 457

I.DIO-K52- – čl.6.
II.DIO.-PZ-čl. 949. st. 3 - 6.
III.DIO-OZ-čl.15.ST.4.,111.st.9.,282.,285.,
čl.290. st. 4., 296, 287, 301, 306.

TROŠAK POSTUPKA, 457

OPĆENITO
I.DIO-K52-čl.6.
II.DIO-čl. 948/1; 949/3; 955/1.
III.DIO-OZ-čl. 14
ROK
II.DIO.-PZ- 949st.3.
III.DIO-OZ-čl.14,st.6.,čl.8.,52.,130.st.1.,
290.st.3.

PRAVNI LIJEKOVI 458

ŽALBA
III.DIO-OZ-čl. 304, čl.11. , 16.,
čl.46, 47.,50.,51.,56.,290,290.st.6.,306.
PRIGOVOR
III.DIO-OZ-čl.11., 53., 54., 282. st.6.
POSTUPCI SUDA PO PRAVNIM LIJEKOVIMA
III.DIO-OZ-čl.11.47.,48.,49.,50.,51.,52.,
290.st.6., i čl.304
III.DIO-OZ-čl.53 - 54.
REVIZIJA
III.DIO-OZ-čl.12.

IMENOVANJE ZASTUPNIKA 458

II.DIO-PZ-čl.856.
III-DIO-OZ-čl.9., 43,
ZPP-čl. 144.

ČUVANJE, PREMJEŠTAJ, TROŠKOVI -

ZAUSTAVLJENOG BRODA *458*

ČUVANJE

PZ-II.DIO-čl. 861 - 863, 865, 960.
III.DIO-OZ-čl.133.,133.a., 134.,
190, 227, 228, 297, 299

PREMJEŠTAJ BRODA

II. DIO –P.Z.-čl. 862., 960.

TROŠKOVI ZA VRIJEME ZAUSTAVLJANJA

Posada
II. DIO –P.Z.-čl.960.st.1
II-DIO PZ – čl.960

PRODAJA BRODA – PENDENTE LITE *459*

III.DIO-OZ-čl.140,141-143,145,146,288,289

NA PRIJEDLOG POSADE,DAVATELJA USLUGA, VJEROVNIKA TEKUĆIH TROŠKOVA I SL.

III.DIO-OZ-čl.140. i sl., 288 (307)

PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI, OPASNOST ZA BROD, OPASNOST POTONUĆA, OPASNOST ZA LUKU, OBALU, BRZI I VELIKI PAD VRIJEDNOSTI I SL.

III.DIO-OZ-čl.140., 288 (307)

UGOVORI O PRIJEVOZU *459*

PUTNIKA

II.DIO-P.Z. –čl. 864., 961.

TERETA

II. DIO –P.Z.-čl. 863., 961

KORIŠTENJE BRODA ZA VRIJEME PRIVREMENE MJERE

I.DIO-K52- – Čl.5. st. 1., čl.6. st.1.
II.DIO-P.Z.-čl. 866.
III.DIO-OZ-čl. 61-66.

PRIVREMENE MJERE NA TERETU (STOPPAGE IN TRANSITU). *459*

I-DIO-K52- TERET NIJE PREDMET K.1952.
PZ-II.DIO-čl. 841, 863.,
965.947(841.st.4. i 5.).

REZERVE NA KONVENCIJU 1952 *459*

I.DIO-K52-čl.10

PRILOZI

ENDNOTE.....460
INDEX - Konvencija 1952, ...506

Pomoćni popis člana PZ. 2004 → 1994.....508
Pomoćni popis člana PZ. 1994 → 2004..... 509
Države članice Konvencije 1952/31.10.2005..510
Države članice Konvencije o privilegijama .512
INDEX POJMOVA.....514
Literatura..... 521